

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

לשכת המבחן

משרד

כנסת - 14
ועדה חוקה משנה - חוק חופש המידע
מזכה פיוזי: 00073sy
כתובת 3-311-11-3-2

מ-6.97.93 38 14.1.98

פיתוח וקניין - 1 - 11

תיק מס' 587/2

שם תיק: ועדת חוקה משנה - חוק חופש המידע
מזהה פיוזי: 00073sy
כתובת 3-311-11-3-2
תאריך הדפסה: 05/12/2016

מחלקה

ישיבות ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

נגמר (*)	נושא	מס' פרוט'	תאריך
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	1	23/06/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	2	01/07/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	3	15/07/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	4	04/11/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	5	10/11/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	6	25/11/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	7	02/12/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	8	23/12/97
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	9	05/01/98
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	10	06/01/98
(*)	. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996	11	14/01/98

פרוטוקול מס' 1

מישיבת רשות המשנה לדין בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של רשות החוקה ודין ומשפט
יום שני, י"ח בסיוון התשנ"ז (23 ביוני 1997), שעה 13:00

סדר:

חברי הרעדה: דוד צוקר - היו"ר

יעל דיין

צבי ויינברג

יונה ירב

מזכירים:

- עו"ד יהושע שופמן - משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים
- עו"ד דלית דרור - משרד המשפטים
- רונית שרף - מתמחה, משרד המשפטים
- מייק בלס - משרד המשפטים
- אל"ם איתמר יער - ראש מחלקת ארגון באג"ת, משרד הבטחון
- רס"ן לירון ליבמן - פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
- עו"ד ישי יודקביץ - משרד הבטחון
- בצ"ט ענת שפי - המשרד לבטחון פנים
- כנ"צ שרה מר-חיים - ראש מדור פיקוח ובקרה, המשרד לבטחון פנים
- עו"ד תמר חריף - המשרד לבטחון פנים
- עו"ד נתן רזיאל - מינהל הכנסות המדינה, משרד האוצר
- עו"ד רונית ששתיאל - המחלקה המשפטית, משרד האוצר
- עו"ד אילת רוזן - הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
- צילית יעקבסון - מתמחה, ההסתדרות הרפואית
- ישי מנחון - מרכז את הקואליציה לחופש מידע
- ענת שקולניקוב - קואליציה לחופש מידע
- עו"ד אורי רגב - קואליציה לחופש מידע
- יאיר גלבוש - מנכ"ל אק"ם
- עו"ד שירלי גלאור - יועצת משפטית, אק"ם
- גדעון נתיב - הוועדה לאנרגיה אטומית
- אילת וירמן-ברודי - התאחדות התעשיינים
- עו"ד יהודה לנדא - לשכת עורכי-הדין
- עו"ד שמואל סף - לשכת עורכי הדין
- ציפי רון - חיים ומכיבה

היועץ המשפטי: שלמה שהם
דנה לביא (מתמחה)

מנהלת הרעדה: דורית ואג

רשמה: אירית שלהבת

סדר ימים: 1. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996 (של חה"כ אלי גולדשמידט, יעל דיין, אליעזר ונדברג, יוסי כץ, יצחק לוי, חגי מירום, אברהם פורו, עמיר פרץ, דוד צוקר, סילבן שלום).

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו פותחים את ישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996. זו הצעת החוק הפרטית. תיכף אומר משהו לגבי הצעת החוק הממשלתית.

לסדר הדיון, אנחנו היום נשמע קבוצה של משלחות שביקשו להופיע בפני הוועדה. אני אבקש מהם לומר את עמדתם ואת הערותיהם לסעיפים. כמו כן נבקש מהם להגיש לנו גם בכתב אחרי הישיבה הזאת הערות ספציפיות, כלומר לא ברמה העקרונית, לסעיפים. אם נגמור היום לשמוע את המשלחות נוכל בישיבה הבאה להתחיל לדון בסעיפים השונים. במהלך הדיון המפורט בסעיפים כמובן שותפים רק הגופים הממשלתיים, כמקובל, וגוף אחד חיצוני - בציגות של הקואליציה לחופש המידע - שאמור לייצג את הארגונים הציבוריים כולם. זה פחות או יותר יהיה סדר מהלך הדיונים.

לפני שנתחיל אני אבקש ממר יהושע שופמן לדבר על עיקרי הצעת החוק הממשלתית.

יהושע שופמן:

הצעת החוק הממשלתית שאושרה לפני כשבועיים בוועדת שרים לחקיקה תתפרסם ב"כחול" עד השבוע, אני מקווה. יש לי כאן מספר עותקים, אם מישהו רוצה לעיין בהצעה, אבל זה יצא ב"כחול" ממש עוד כמה ימים. הגופים הממשלתיים פחות או יותר ראו את זה. אני מציע לשמוע את הגופים החיצוניים.

היו"ר דוד צוקר:

יש איתנו כמה ארגונים שעניינם איכות הסביבה. אני מציע שייתחילו בציגו "אדם, טבע ודין". הם לא הגיעו. נשמע את בציגת "חיים וסביבה".

ציפי רון:

אני מבקשת לא להעיר עכשיו.

היו"ר דוד צוקר:

מי נמצא פה מטעם התאחדות התעשיינים?

אילת וירמן-ברודי:

גם אני חושבת שאולי עדיף שאני לא אפתח.

היו"ר דוד צוקר:

אל תפחדו. זה לא מקום כל-כך נורא. אין לך מה לחשוש. תאמרי את העמדה שלכם.

אילת וירמן-ברודי:

זה לא עניין של חשש. אנחנו בעיקר נדרשים להצעות אחרות. אני מעדיפה להגיב אחרי שנשמע את הדוברים.

היו"ר דוד צוקר:

את לא תוכלי להיות נוכחת פה במהלך כל הדיונים.

ציפי רון:

אנחנו לא הבנו חומר כתוב בעניין הזה. אנשי "אדם" טבע דין" היו אמורים להגיע ולמסור את החומר.

אני קודם כל רוצה לברך על החוק הזה ולציין שאנחנו בהחלט מעוניינים בפתיחת חומר שנושא איכות סביבה, שהיום לא תמיד זמין ולא תמיד אפשר לקבל אותו. בהצעת החוק אין התייחסות מיוחדת, למיטב ידיעתי, לנושא איכות הסביבה אלא זה נכלל בנושאים האחרים שקשורים בחופש מידע. אני לא יודעת אם צריך לסייג את זה, או לא, ולאזכר במיוחד את התחום הזה אבל בפירוש היום אנחנו נתקלים בבעיות שאנחנו לא מקבלים את המידע הרלוונטי, אם זה בתחום של זיהום אוויר ואם זה בתחום של תכנון ובינה, שאנחנו לא יכולים לראות פרוטוקולים של ועדות שדנו בהצעת חוק נוספת במסגרת ועדת הפנים ואיכות הסביבה. צריך למצוא את הקשר בין הדברים.

אילת וירמן-ברודי:

גם אנחנו מברכים על הצעת החוק, שבסך הכל מסדירה את הנשא, בתחום שאולי לא היו בו קריטריונים ברורים עד היום.

אנחנו מבקשים שייקפדו על האיוון. שמחננו למצוא למשל בסעיף 9 בהצעת החוק את ההגנה על הסודות המסחריים, כדי שבסך הכל גם האינטרס הכלכלי ישמר.

הו"ר דוד צוקר:

האם אתם תירצו להגיש אחר-כך משהו בכתב לסעיפים?

אילת וירמן-ברודי:

יתכן שכן. כרגע סעיף 9 נותן הגנה. אני יודעת שייבקשו לשנות אותו, לסייג אותו, ולכן אנחנו מתנגדים.

הושע שופמן:

בעמוד 6 בהצעה הממשלתית, שעוד לא פורסמה, יש שינוי בסעיף 9(ב)(3) בנושא הסודות המסחריים. העיקרון הוא שהגנה על סודות מסחריים לא תחול לגבי מידע בנושא סיכונים סביבתיים ופליטת מזהמים לסביבה. שיהיה ברור, החוק הזה איבדו חל על מידע המוחזק בידי גורמים פרטיים, הוא חל על מידע המוחזק בידי גורמים ממשלתיים. מידע שמחזיק גורם ממשלתי בדבר סיכונים לסביבה, גם אם הוא נוגע לפליטת מזהמים לסביבה של מפעל תעשייתי, יהיה גלוי לציבור.

שמואל סר:

סיכונים מעשיים או סיכונים תיאורטיים?

הושע שופמן:

סיכונים סביבתיים או גורמים שעלולים לגרום למיפגעים סביבתיים כמשמעותם בחוק למניעת מיפגעים סביבתיים.

יזהר יב:

האם איך חושב שצריכה להיות הגדרה מה זה "סוד מסחרי"?

הושע שופמן:

אנחנו לא משתמשים במילה "סוד מסחרי". אנחנו משתמשים במילים: "מידע הנוגע לעניינים מסחריים ומקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם".

יונה יהב:

זה ניסוח מאוד סחף.

הו"ר דוד צוקר:

אנחנו לא מנסחים את הסעיף עכשיו.

אילת וירמן-ברודי:

עיקר ההתנגדויות שלנו הן לסייגים האלה, אבל אנחנו לא דנים כעת בסעיף. אני מניחה שאנחנו נגיש את עמדתנו בכתב.

הו"ר דוד צוקר:

בעמדה שלכם אני מבקש שתתייחסו כבר להצעה הממשלתית, במידה והיא תעבור בקריאה ראשונה. את יכולה להגיש בכתב את העמדה של התאחדות התעשיינים. לכשנזון בסעיף הספציפי הזה, אתם תוזמנו.

האם הגיעו בציגים מהסתדרות הרפואית?

צילית יעקבסון:

אני אדבר ברמה העקרונית. לגבי הרמה של הסעיפים אנחנו נשלח לכם נייר מפורט.

ההסתדרות הרפואית רואה מאוד בחיוב את הצעת החוק ואת הגישות למידע. הכח נמצא במידע ולפיכך אנחנו רואים מאוד בחיוב את הצעת החוק.

בנוגע לחוק חופש מידע, כאשר מדובר בחומר שנוגע לנושאי רפואה ובריאות הסייגים שצריך לשים אליהם לב הם מאוד עדינים ואני חושבת שהאיזון במקודות האלה הוא מאוד חשוב.

אני אדבר על כמה נקודות במקרו, לגבי הגוהלים הפנימיים. החלפת מידע ודיווח בתוך ההסתדרות הרפואית עצמה זה דבר שהוא מאוד חשוב לתיפקוד הכללי ולתיפקוד בתוך המשרד. ברגע שמידע, שעובר בתוך המשרד בגוהלים פנימיים, יעמד לרשות הציבור ולעניי כל, יש בזה בכדי לפגום בעצם הפעולות בתוך המשרד. כאן האיזון מאוד חשוב. בנוסח העדן של הסעיף יהיה צורך לשים על זה דגש.

דבר נוסף, כאשר ביתן חומר בצורתו הגלמית והבלתי מעובדת - בהצעת החוק שנמצאת לפני נאמר שאין צורך לאסוף נתונים סטטיסטיים בהתאם למה שיש במשרד אלא צריך לתת את החומר במתכונתו, כמו שהוא מופיע בתוך המשרד - אני חושבת שיש עם זה בעיה כי לעיתים נמצא במשרד חומר במצב בלתי מעובד לגמרי, לשימוש המשרד או לשימוש טיפים שלו, ותהיה בעיה אם ידיום בלתי מקצועיות יקבלו לידיהן את החומר כי הם לא יידעו תמיד איך לפרש אותו. יכול להיות שיש מקום לחייב הגשת דברי הסבר או הוות דעת, בנוסף לחומר הגלמי.

מעבר לזה, לגבי הדיון בסעיפים עצמם, אנחנו גיש בכתב את העמדה שלנו לגבי כל סעיף אבל שוב, ההסתדרות הרפואית רואה בחיוב את הצעת החוק.

יהושע שופמן:

את התייחסת למידע המוחזק בידי ההסתדרות הרפואית. כלומר את רואה את ההסתדרות הרפואית כגורם שהחוק חל עליו, כי יש להם סמכות כמועצה מדעית? אתם באים מנקודת מבט של גוף שהחוק יחול עליו?

צילית יעקבסון:

זו בדיוק הנקודה. למעשה עד כאן יכלנו לא להתייחס מכיוון שאנחנו לא נבנים לקטגוריות כמו שהן מרגע בחוק. אבל מכיוון שקיימת סמכות של שיקול דעת להבנים גורמים נוספים אנחנו רצינו לפחות בתחום אחריותנו להסב את תשומת הלב שהחוק יעורר בעיות אם ניבנם לסעיף הסל ויש כאן נקודות שחשוב מאוד שייאמרו. לגבי האינפרסים של משרד הבריאות, לפי דעתי צריך להזמין לפה בציג של המשרד שהוא יציג את עמדתם.

הו"ר דוד צוקר:

כלומר העמדה שלך באה להגן על הרופאים, על המידע שהם מחזיקים.

צילית יעקבסון:

אבל לא על עמדת משרד הבריאות.

הושע שופמן:

הרחבה לגבי טפים אחרים תהיה רק לגבי טפים ציבוריים. אבל להסתדרות הרפואית יש פונקציה שלטונית במועצה המדעית, בפונקציה הזאת החוק יתכן ויחול.

יונה ירב:

איך מיישבים את הסתירה או את הקורלציה בין חופש מידע לבין חיסון מקצועי?

דלית דרור:

יש סעיף שמירת דינים שמשאיר בתוקפם את כל החוקים האחרים שעוסקים באיזשהו נושא. זה מופיע גם בסעיף שמירת דינים במפורש בסוף החוק וגם בסעיפים. יש סייג אחד, של כל מה שאסור בחוקים אחרים.

יונה ירב:

נניח שיש מידע שהגיע אלי במסגרת החיסון שיש לי בין בעל מקצוע ללקוח.

מייק בלט:

החוק לא חל על זה בכלל. הוא חל רק על טפים מבוקרים.

דלית דרור:

יש סייג בסעיף 9(א)(6) לגבי "מידע אשר אין לגלותו על-פי כל דין". או אם זה בפקודת הראיות או בחוק לטיפול בחולי נפש או בחוקי המיסים או בכל דין אחר שיש בו חיסון על מידע, החיסון הזה יחול. חוץ מזה יש גם סעיף שמירת דינים.

הושע שופמן:

החוק בוודאי לא חייב, למשל, רופא בבית-חולים ממשלתי למסור מידע שהוא בחיסון בין רופא לחולה.

יונה ירב:

האם מנוסח הצעה החוק ברור שגם לבית-חולים תישמר הזכות לשמור סודיות?

צבי וינברג:

מהו המצב היום עם חולה שנודע לו שיש לו מחלה רצינית והוא רוצה לדעת את כל הפרטים על מחלתו? האם מותר לו לבקש מהרופא לגלות את כל האמת?

הושע שופמן:

כן. זה מוסדר בחוק זכויות החולה ואין הבדל בין רופא פרטי או רופא שעובד במסגרת ממשלתית. יש הסדר מפורט. רק במיקרים יוצאי דופן הרופא, או בן משפחה של אותו אדם, רשאים לפנות לוועדת אתיקה בבקשה לא למסור את המידע לאותו אדם, אם הוא משוכנע שזו יגרום לו נזק חמור.

הו"ר דוד צוקר:

גברת צילית יעקבסון, אני מבקש לקבל את ההערות שלכם בכתב. באותם סעיפים שזה יהיה רלוונטי לגביכם, אתם תוזמנו.

הושע שופמן:

אני מבין שגברת יעקבסון התייחסה לאפשרות שבנוסח הממשלתי הגדרת "רשות ציבורית" תורחב ל"גוף אחד ששר המשפטים קבע באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט". אנחנו בהצעה הממשלתית רוצים להגביל את זה ל"גוף מבוקר". אינני חושב שהמטרה בכוונה של המציעים היתה ששר המשפטים יטיל את החובות האלה על מפעל פרטי או על אדם פרטי.

יונה ירב:

אני מבקש להבין מה הפרוצדורה? מה עושים?

הו"ר דוד צוקר:

הסברתי את זה בהתחלה. אני עושה בדיוק מה שעושים בחקיקת כל חוק לפני קריאה שניה ושלישית. משלחות של גופים שאינם נציגי ממשלה מופיעות, מציגות את עמדתן העקרונית, אנחנו מסיימים את זה ואז עוברים לדיון בסעיפים.

יונה ירב:

אני חושב שיש פה הסכמה מקור לקיר לגבי החוק הזה.

הו"ר דוד צוקר:

כי הדיון הוא כללי ואנחנו לא הניס כרגע בסעיפים. כשנגיע לסעיפים הקורות די יתקרבו אחד לשני.

יעל דין:

גם כדאי להזכיר את אורך הזמן שהחוק הזה נמצא על שולחנו ועל שולחן כל הגופים.

ישי מנחין:

ההצעה הראשונה הונחה על שולחן הכנסת בשנת 1979.

הו"ר דוד צוקר:

וו ממש נוסטלגיה. אנחנו לא נתחפר בה עכשיו.

שירלי גלאור:

אק"ם מברכת על הצעת החוק. עבור אק"ם לחוק הזה יש חשיבות מעשית מאחר ואנו נתקלים בנושא של הסתרת מידע ממש בצורה יומיומית במגעים שלנו עם הרשויות, בעיקר עם משרד העבודה והרווחה. אני רוצה לתת דוגמא קצרה. אק"ם מעבירה מידע למשרד העבודה והרווחה על ילדים במעון מסויים. היא חורשת שתוקם ועדת חקירה. מקימים ועדת חקירה, יש מסקנות, יש דו"ח ובסיכומו של דבר אותו דו"ח מוסתר ולא מתגלה לאק"ם ואפילו לא להורים שילדיהם נמצאים במעון.

אני חושבת שהסייגים שכתובים בהצעת החוק הם רחבים מאוד ויותר מידי כוללניים. אני מתייחסת לסעיף 9(2) ו-9(3) בהצעת החוק הפרטית. אני לא אכנס כרגע ממש לדין כי יש לנו הערות ותיקונים בכתב. אני רק רוצה להתייחס בקצרה לסעיף 9(2) שמדבר על "מידע אשר גילוייו עלול לפגוע". זה דבר מאוד מאוד כללי ולמעשה המשרד או הרשות יכולים לבוא ולטעון על כל דבר ש"זה עלול לפגוע" ועל-ידי טיעון זה להסתיר מידע.

הו"ר דוד צוקר:

אני מבקש שתיתני לי דוגמא, בתור בציגת אק"ם, למה את מוטרדת מהעניין. תעשי לי את זה חי יותר.

שירלי גלאור:

נניח שיש מעון מסוים שבו הוכו ילדים חריגים. מונתה ועדת חקירה. אנתני רוצים את הדו"ח אך המשרד אומר שזה עלול לפגוע בתפקוד שלו, על-פי סעיף 9(2). יותר מזה, הוא יכול לבוא עם סעיף 9(3) ולהגיד

הושע שופמן:

אם נאמר "אשר גילוייו יפגע בתפקוד" או "ודאות קרובה שיפגע", במקום "עלול לפגוע", האם זה יפתור את הבעיה?

דלית דרור:

יש להניח שבנושא זכויות "עלול לפגוע" יתפרש בוודאות, כ"ניפגע".

שלמה שהם:

נגיד שייבוא משרד העבודה והרווחה ויגיד שזה יפגע בתפקודו של המוסד הזה.

שירלי גלאור:

נטל ההוכחה הוא עליו, הוא יצטרך להוכיח שהוא נפגע או שהוא עלול לפגוע.

שלמה שהם:

אני אומר לך כבר שהפירסום של אותה חוות דעת יפגע במוסד. הם יוכיחו שזה יפגע, שזה יגרום לפיטורים של 10 עובדים וכלי. עדיין יש שאלה האם צריך לפרסם את זה או לא צריך לפרסם.

שמאל סף:

זו לא דוגמא טובה כי לא יעלה על הדעת, אם יש פעולה חריגה במוסד מסויים, שאני כמנהל המוסד לא אדע מה לא בסדר, או שההורים לא יידעו מה לא בסדר.

שלמה שהם:

אם יש סיטואציה שבה פורטם דו"ח ועדת חקירה והוא אמר דברים נוראים לגבי המוסד הזה, התוצאה היא שהפירסום אכן יפגע בתיפקוד התקין של המוסד. לדעתי צריך לבסס את התנאי הזה אחרת.

שירלי גלאור:

אתה אומר שבכלל, בין אם זה יפגע בתיפקוד התקין של הרשות ובין אם לא, צריך לפרסם. אנטו הולכים עוד צעד אחד אחורה בעניין הזה, בוודאי לא כמו בהצעת החוק. אנטו בצד ניסוח אלטרנטיבי.

לגבי סעיף 9(3): פה זה בכלל הרבה יותר רחב. מדברים על חוות דעת, על תחקיר פנימי - ופה המשרד יכול לבוא ולהגיד שזה תחקיר פנימי. אני חושבת שצריך לבצע הפרדה בין הליך החקירה, הדיונים, חוות הדעת, שהוכנו לקראת ביצוע הדו"ח, לבין הדו"ח עצמו. בהצעת החוק אין שום התייחסות ושום הפרדה בין הליך קבלת החלטות או הליך החקירה לבין הדו"ח עצמו. אנטו חושבים שלגבי ההליך עצמו - הדיונים, הפרוטוקולים, חוות הדעת הפנימיות - את זה אין חובה לגלות, אבל הדו"ח עצמו צריך להיות גלוי לכל הנוגע בדבר. ובמיקרה של מעון, זה צריך להיות גלוי להורים ולאקו"ם.

דלית דרור:

בהצעת החוק הממשלתית הוספו אחרי סעיף 9, שמונה את כל הסייגים, את סעיף 10, שאומר שאפשר יהיה לשקול את האינטרס של המבקש, הגם שהאינטרס אינו תנאי מוקדם. אנטו דבקם בגישה שהיתה כאן בהצעה הפרטית, שזה לא מידע שמתבסס על הוכחת אינטרס, אבל הרשות תוכל, כשהיא שוקלת את הסייגים - זה אחד הסייגים שהיא תשקול, למשל האם לתת למשפחה שכולה תחקיר פנימי - אז היא תוכל לשקול את הסייג בצורה מצומצמת יותר לאור חיקה של אותו מבקש אל המידע. זאת אומרת, זה אינו תנאי נוסף אבל אפשר יהיה לשקול את האינטרס בפרשנות של הרשות לכיוון מקל, של מסירת המידע. מעבר לזה, בית-משפט יוכל להפוך את החלטת הרשות, בעתירה לפי סעיף 15 לחוק, לבית-משפט מחוזי, לא בתפקיד של ביקורת חיצונית או חצי חיצונית של בג"ץ, יש מבחן ושיקול דעת השופט יוכל לאון את הצורך אל מול הטעם שבייסוד אותה עילת חיסיון.

הרשע שופמן:

אמרת שאת מתכוונת שהמידע צריך להיות גלוי לנוגעים בדבר. החוק הזה עוסק במידה שהוא גלוי כלפי טלם. הוא קובע כללים למסירת מידע לאדם שמבקש בלי הוכחת עניין, גם בלי לנמק את העניין שיש לו במידע. ההגנות נכתבו בהתאם לתפיסה הזאת, זאת אומרת, איזה סוג מידע אין חובה לתת לכל אדם שהוא. כמובן שלאדם הנוגע בדבר יש זכות יותר חזקה.

שירלי גלאור:

אבל זה לא בא לידי ביטוי בהצעת החוק.

הרשע שופמן:

זה בודאי לא אמר להרע את המצב הנוכחי לגבי זכותו של אדם הנוגע בדבר לקבל מידע המתייחס אליו. אבל זו נקודה שאולי צריך לחדד אותה. אנטו לא יכלו להקל יותר מידי את ההגנות מבלי לפגוע בעיקרון, והיו הרבה משרדי ממשלה ואחרים שהציעו לנו להגביל את החוק רק לאדם שיש לו אינטרס. כיוון שלא רצינו לעשות את זה אז גם לא יכלנו להחליש יותר מידי את ההגנות.

שירלי גלאור:

התוצאה היא שאדם שיש לו אינטרס למעשה עלול להיפגע.

יהושע שופמן:

אנחנו מקווים שלא. אנחנו ניסינו בהצעה הממשלתית לבלום את זה כדי שהוא לא ייפגע.

שירלי גלאור:

באותו הקשר אנחנו הצענו עוד הצעה, שבמידה ואדם מסר מידע לרשות שבעקבותיה נערך איזשהו תהליך של בדיקה, אנחנו רוצים שלאדם שיש לו עניין בדבר תהיה זכות לקבל את אותו דו"ח בלי סייגים.

דלית דרור:

אנחנו גם כתבנו בדברי ההסבר של התוסף הכחול במבוא שהחוק הזה לא בא למצות את הזכות למידע. זה לא אומר שצריך להיאמר במפורש שמה שיוצא מפה פירושו שמכלל הן אתה שומע לאו ושאינן זכות למידע. זה נאמר במפורש בחלק הכללי של דברי ההסבר, הצעת החוק יוצאת מתוך התפיסה הזאת, שזה לא ממצה את כל הזכות למידע.

הו"ר דוד צוקר:

אולי צריך לומר את זה באופן מפורש בסעיף בהצעת החוק.

יהושע שופמן:

מה שכתוב בחוק, ש"אין בו כדי לפגוע בכל דין אחר שמגביל, מתיר, מחייב ומסדיר..."

שירלי גלאור:

אבל אין דין. זאת הגדרה מאוד רחבה.

שמואל סר:

גברת דרור, כשאת אמרת ששיקולי בית-משפט הם אותם שיקולים או דומים לאלה, האם הכוונה היא שהם כמו הורדת היסיון בתיקים פליליים? לזה את מתייחסת?

דלית דרור:

לא. לקחנו את התוסף הזה מפקודת הראיות, ש"בית-משפט רשאי להורות על מתן מידע אם לדעתו הצורך במתן המידע לשם עשיית צדק או עניין ציבורי וגילוי המידע עדיפים וגוברים על הסעם לדחיית הבקשה". זאת אומרת שבית-משפט עושה איזון. זו לא תקיפה בעילות בג"ציות. יש כאן הרבה יותר התערבות בשיקול הדעת של הרשות מאשר תקיפה בג"ציות.

מייק בלס:

זה גם פלילי, גם אזרחי, גם בתי-דין מינהליים, זה מגעון של איזון שקיים בהרבה סעיפי חוק.

הו"ר דוד צוקר:

גברת שירלי גלאור, גם מאק"ם אני מבקש אותה בקשה כמו מהמשלחות האחרות, להעביר לנו את הערותיכם לגבי סעיפים שנוגעים לכם, תציעו תיקונים אלטרנטיביים ולאותם סעיפים אתם תוזמנו לדיון.

נשמע כעת את מר גדעון נתיב מהוועדה לאגרגיה אסומית.

גדעון נתיב:

אני שייך למשרד ראש הממשלה ולפיכך אני לא בסטטוס של הגופים האחרים שדיברו לפני.

הי"ר דוד צוקר:

האם אינך רוצה לדבר כעת? אני עושה עכשיו סבב של דוברים. עכשיו סיימנו עם הגופים הלא-ממשלתיים שנמצאים כאן. אני מבין שאין לנו יותר בקשות. אם משרדים ממשלתיים רוצים עכשיו להביע עמדה עקרונית כללית על הצעת החוק או רוצים להדגיש סעיפים שנוגעים להם, זה המקום וזאת השעה.

גדעון נתיב:

אני יכול רק לומר שהצעת החוק, כפי שאושרה על-ידי הממשלה, מקובלת עלינו. כפי שהיא אין לנו כל הערה לגביה.

שמאל סף:

יש לי משהו לסדר. כיוון שההצעה הממשלתית הונחה רק היום על השולחן, מכיוון שחלק מהגופים לא ימשיכו הלאה, הייתי מציע לתת בכל זאת איזשהו גירוי. רוב הגופים האלה לא היו פה בישיבה הקודמת והם גם לא יהיו בישיבה הבאה. אולי כדאי לתת את הגירוי כדי שידעו פחות או יותר על מה מדובר.

הי"ר דוד צוקר:

מר שופמן, אני מבקש שתאמר כמה משפטים על ההבדלים בין שתי הגירסאות.

הושע שופמן:

השאלה הראשונה היתה על מי החוק יחול. אם כי יש שינויי נוסח בהגדרה של "רשות ציבורית", ההבדל המשמעותי לגבי חברות ממשלתיות הוא בשני דברים.

היו הרבה הערות, גם של רשות החברות - וכשנגיע לשלב הזה הם יבקשו להוסיף - וגם של גופים אחרים, שאמרו שהחברות ממשלתיות הן מתחרות בעצם בשוק הפרטי. המצעים והשיקולים שלהן הם שיקולים של חברה פרטית, לפי חוק החברות הממשלתיות, "אלא אם הממשלה קבעה אחרת". הם אמרו שתהיה לנו בעיה גדולה מאוד אם יתייחסו אליהן לצורך החוק הזה כגוף ממשלתי. לעומת זאת, יש חברות ממשלתיות שיש להן תפקידים ציבוריים מובהקים. לכן אצטנו הצענו שהחוק יחול על חברות ממשלתיות רק אם שר המשפטים, בהסכמת השרים הנוגעים בדבר, יקבע שהחוק יחול עליהם, כפי שכתוב בסעיף 4 להגדרה היום לגבי אפשרות של שר המשפטים להרחיב את התחולה על גופים אחרים.

לגבי אפשרות הרחבת התחולה לפי ההצעה הממשלתית כתוב: "גוף אחר ששר המשפטים קבע". אין כוונה להחיל את החוק על עמותות פרטיות למשל או על חברות מסחריות. אני לא חושב שמישהו רצה בזה. בכל החוקים שאנחנו מכירים בעולם עוסקים רק ברשות ציבורית.

מייק בלס:

המטרה היא להתייחס לתרבות השלטון.

הושע שופמן:

לכן אצטנו הצענו ששר המשפטים יוכל להרחיב, אבל רק לגבי גופים מבוקרים.

יש מנחין:

הוצאתם מכלל זה את מבקר המדינה.

יהושע שופמן:

כולם אמרו לנו שהיתה הסכמה כזאת בוועדת אוסטרובסקי ושהיא שונתה.

הו"ר דוד צוקר:

למה הכנסת נמצאת מחוץ לזה?

יהושע שופמן:

הרעיון הוא שזה חוק לביקורת על הרשות המבצעת. יש דינים אחרים לשקיפות של הכנסת ולשקיפות של בתי-המשפט.

מייק בלס:

בסוגריים אני אגיד שגם בכנסת יש מקום אולי לבחון את הנושא הזה, לפחות על דרך של תיקון התקנון באותם סעיפים של סודיות הפרוטוקולים של ישיבות ועדות הכנסת. לא בטוח אם גם השינוי הזה מספיק פותח את הדלתות בנושא הזה. לפחות בוסל הסעיף האופר שהכנסת יכולה לסגור את הדיון במליאה ולעשות אותו סודי. זאת אומרת, ההבטחה היא שהכנסת עובדת בגלוי, עם חוקים ועם תקנות.

יש מנחין:

לכן דווקא פה צריך להגיד ש"למעט הכנסת".

ענת שקולניקוב:

דווקא מבקר המדינה יש חשיבות שכן יהיה בתוך הביקורת הזאת.

יהושע שופמן:

אם הוועדה תירצה להזמין את בציגי מבקר המדינה הם יוכלו לייצג את עצמם. למבקר המדינה יש סמכויות מאוד נרחבות לקבל כל מידע מכל משרד ממשלתי.

הו"ר דוד צוקר:

השאלה היא למה הוא לא צריך לספק מידע.

יהושע שופמן:

אבל משרד מבקר המדינה אומר שאם תוך כדי עבודת ביקורת הם יצטרכו לתת לכולם את המידע, שהוא לא מידע על הפעילות של המשרד שלהם אלא בעצם על כל הפעילות הממשלתית, מי שרוצה מידע על משרד הבריאות אמור לפנות למשרד הבריאות ולא לגנות להגיע למידע דרך מבקר המדינה, וזאת בדרך של פירסום דו"חות של מבקר המדינה.

שמואל סה:

אם אני רוצה לדעת בזמן שהוא מבקר למה הוא לא ביקר או למה הוא לא עשה פעולה מסוימת למרות שהודיעו לו על ליקוי במשרד ממשלתי, זה עניין של ביקורת על המבקר.

הו"ר דוד צוקר:

יכול להיות שיש בעיה. השאלה היא האם החוק הזה צריך לתת תשובה עליה. האם החוק הזה חל רק על הרשות המבצעת או שהוא חל גם על...

יהודה לבדא:

לדעתי אין הצדקה עקרונית להכללת גופים שונים ברשויות שונות. יש חוק אחד במדינה אחת ואני חושב שצריך לכלול את המדינה בתוך החוק ולא להתחיל לעשות לגביה כללים אחרים.

הושע שופמן:

לגבי ההגדרה של "רשות ציבורית": אני מציע שבציוג הלישכה יתנו את דעתם לשאלה האם חוק זה חל גם על הלישכה.

שמואל סר:

תלוי לפי איזה הגדרה.

הו"ר דוד צוקר:

מה עם נשיא המדינה?

הושע שופמן:

משרד נשיא המדינה לא נכנס בסיוגים, לא היתה בקשה להכניס כאן סייג כזה. אבל לנשיא המדינה יש גם חסינות.

דבר אחר, שמאוד הטרד אותנו, זה שהרשות השופטת יצאה מכאן, כבר בגירסאות המוקדמות.

הו"ר דוד צוקר:

מדובר בכלל על סמכות שפיטה, כלומר גם בתי-דין משמעתיים.

הושע שופמן:

מה שמאוד הטרד אותנו, בעיקר את המוסד לביטוח לאומי, זה גופים כמו ועדה רפואית. למוסד לביטוח לאומי אין בעיה למסור מידע על כמה ועדות יש, כמה אנשים פנו וכדומה, אבל הם מאוד חששו מחשיפת התיקים עצמם. גם אם יצטרכו לעבור עם טיפקס על התיקים, עדיין זה בעייתי ויש לשמור על חשאיות.

מייק בלס:

הם חששו שמישהו, בשביל להוכיח שמפלים אותו לעומת אדם אחר, ייפנה בבקשה לראות את כל התיקים שבהם מישהו עם מחלה כזאת וכזאת קיבל מעל 80% נכות. אז אנחנו נצטרך לעבור אחד אחד, למחוק שמות, למחוק כל מיני פרטים מזהים ויש חשש שגם אם ימחקו את השם אפשר יהיה לזהות במי מדובר.

הו"ר דוד צוקר:

האם לא עומדת פה הגנת הפרטיות?

שלמה שהם:

אם חס וחלילה יש שם באמת מצב לא תקין ומפלים אנשים או אתה מונע מאזרח את קבלת המידע הזה.

מייק בלס:

הבעיה היא שמתעסקים עם עשרות אלפי תיקים בשנה והעומס המינהלי לטפל בפניות מהסוג הזה הפחיד אותם. אין לנו כוונה לשתק את פעולת המינהל בחיפוש אחרי מידע לצורך חשיפה שאולי יש בה ממש.

שלמה שהם:

זו, אגב, הפרובלמטיקה של כל החוק הזה.

יהושע שופמן:

יש פה שינוי משמעותי בנושא של העמדה יוזמה של מידע לרשות הציבור (מה שמופיע בסעיפים 3, 4 ו-5 בהצעת החוק הפרטית). עם כל המעמסה שהחוק מטיל על הרשויות, להיענות לבקשות מידע, יש חשש גדול שיצטרכו להקים מנגנונים נוספים. האם אבחנו צרכים שיהיה בכל סניף של הביטוח הלאומי מרכז מידע, שכל אחד יוכל לעיין בכל המיסמכים שמפורטים בכל הלשכות? למשל כתוב פה: "פסקי-דין שהרשות היתה צד להם". יש עשרות אלפי פסקי-דין שהמוסד לביטוח לאומי, למשל, או משרד המשפטים הם צד להם. היה חשש גדול מחוסר יכולת לעמוד, לפחות בו-זמנית, במעמסה של היענות לבקשות וגם לדיווח היזום.

במידה מסויימת אבחנו היום דנים בתפיסה של חוק חופש מידע בעידן של, אפשר להגיד, שלפני עידן המידע. זאת אומרת, החוק הזה דן בביררות, במיסמכים, בעיון. הוא איננו דן במידע נגיש באינטרנט, כשאדם יכול להדפיס איזה כרטיס חכם ולקבל מידע על עצמו. אלו דברים שצריכים לפתח אותם. אגב, לפי החוק הזה, יש אינטרס גדול לרשות להעמיד כמה שיותר מידע לרשות הציבור מבלי מגע יד אדם, כלומר בדרך האינטרנט למשל, כי אז זה פוטר אותה מלטפל בכל בקשה פרטנית. אם המידע עומד לרשות הציבור, בין אם זה בספרייה ציבורית, בין אם זה בזכות ספרים, ובין אם זה במחשב, אז הוא רשאי להודיע: אתה יכול לגשת למידע הזה בצורה חופשית. אבחנו מעוניינים שככל הציתן מידע שהוא בעל עניין לכל הציבור יהיה גלוי.

מר מייק בלס מצא כל מיני דוגמאות והוא יוכל להרחיב. ברוב המדינות אנשים בעיקר שואלים על עצמם. לגבי מידע של אדם על עצמו המידע הזה לא אמור להיות נגיש לחלוטין באינטרנט למשל, אם כי המוסד לביטוח לאומי האמריקאי פירסם באינטרנט את כל קובצי האנשים שנפטרו.

אבחנו בהצעה הממשלתית ביקשנו לשנות את הסעיפים של פירסום יזום, כך שהרשויות קודם כל תפרסמנה דו"ח יזום תקופתי ושנתי, וזה דבר שהוא חדש, שתהיה חובת פירסום או העמדה לרשות הציבור של הנחיות מינהליות. החובה לפרסם הנחיות מינהליות הופיעה בסיפורות, בתיאוריה, אך לא נעשתה הלכה למעשה. במשטרה למשל יש הוראה מפורשת לגבי פירסום ברשומות של חלק מפקודות המשטרה. אבחנו רוצים עיקרון כללי של חובת הרשות להעמיד לרשות הציבור את הנחיות המינהליות שעל-פיהן היא פועלת. זה מופיע בסעיף 6 בהצעה הממשלתית.

שמואל סף:

בתפיסה, האם אתם מגבילים את ההוראות המינהליות?

היו"ר דוד צוקר:

כשיש להן נגיעה או חשיבות לציבור.

הושע שופמן:

אם יש הנדיות פנימיות לגוף שעוסק בעניינים בטחוניים, זה לא אמור להיות מפורסם. היו זמנים למשל שהפניות ליועץ המשפטי לממשלה היו הנדיות פנימיות שלציבור הרחב לא היתה נגיעה אליהן והן היו מסווגות. כבר לא מעט שנים יש עותקים בספריות של כל הפרוטוקולים. אנתנו מעוניינים שהעיקרון הזה יחול על כלל השירות הממשלתי.

מיק בלס:

כשהשופט זמיר היה היועץ המשפטי לממשלה הוא אמר שהוא מעמיד את זה לעיני הציבור.

הושע שופמן:

דבר אחד שהוא חדש נוגע לאופן העמדת המידע לרשות הציבור. ההצעה הממשלתית שותקת בנושא הזה. אנתנו ביקשנו לקבוע, כדי להפיג חששות מסויימים, שהכוונה איננה שאדם ייקבל מידע סטטיסטי שהרשות אף פעם לא אספה ולא עיבדה. הרשות איננה יכולה לעשות פריויקטים מחקריים לפי בקשת כל אדם ואדם. לכן כתבנו בסעיף 7(ה) ש"המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות הציבורית ואם המידע הוא ממחשב הוא יופק באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות".

לגבי הסייגים, אנתנו הבחנו בין מידע שהרשות לא תמסור לבין מידע שהרשות איננה חייבת למסור. מידע שהרשות לא תמסור זה למשל מידע שאסור למסור על-פי דין. לפי ההצעה הממשלתית כתוב שאם אסור על-פי דין למסור את המידע, הרשות רשאית לא למסור. אם המסירה אסורה או כמובן שאסור למסור, אותו דבר לגבי מידע שייפגע במסחון המדינה וכדומה. אבל יש מידע אחר, שלגביו לרשות יש שיקול דעת. אם מזוהר על מידע אודות צד שלישי היא חייבת לקבל את עמדת הצד השלישי, אם יש לו שיקול דעת שעומד בביקורת של בית-משפט. הרעיון הוא שבית-משפט מינהלי ידון בזה.

הו"ר דוד צוקר:

כמה זמן אתה מעריך שייקח הדבר הזה?

הושע שופמן:

אני לא יודע. קודם כל הוא הרבה יותר פשוט. אפשר בדמה לי תוך שתי ישיבות לגמור אותו. זה עבר כבר קריאה ראשונה וכעת זה עומד על סדר היום של ועדת החוקה, הוק ומשפט.

שמואל סף:

האם אין בעיה עם ההקמה שלו?

הושע שופמן:

לא, משום שזה לצורך המסגרת של בתי-המשפט המחוזיים.

שמואל סף:

אמרנו שדרושים כל מיני שינויים מינהליים ותקציביים.

דלית דרור:

זה לא עניין תקציבי.

הושע שופמן:

הממשלה תהיה ערוכה תוך זמן לא ארוך לקבלת החוק.

דבר נוסף שבו יצטרכן לרוך בוועדה זה הכל הנשא של מידע בטחוני, שלגביו יש פה שינוי. בהצעה הממשלתית מדובר על סעיף 9(א)1 ו-9(א)2. אנשי הצבא ירחיבו על כך. יש למשל תפיסה בחוק חופש המידע האמריקאי שהחוק הזה לא יחול על כל מסמך המסווג כדן. אנתו לא רצינו לכתוב את זה ככה, מה גם שכבבא יש סיווג על כל דבר, גם על זמני כניסת שבת וכדומה. ולכן אנתו לא הצענו שהסיווג יהיה סוף פסוק אלא רק אם מדובר באחד הנשאים שברשימה, נשאים שבאף מדינה אינם פתוחים לעיון הציבור, או אם מדובר במידע ספציפי שהוא עצמו יכול לפגוע בביטחון המדינה.

צבי ויינברג:

האם יש פה הגדרה של "בטחון המדינה"?

הושע שופמן:

לא

דלית דרור:

הסיוג של בטחון המדינה היה קיים גם קודם. הרשות צריכה להוכיח שזו פגיעה בבטחון המדינה. חוק מזה אנתו הוספנו בהצעה הממשלתית שהיה נשאים מסוימים שייקבעו בצו כנשאים שנחשבים לביטחון המדינה, שאסור למסור אותם. אם יהיה מדובר על אותם נשאים או לא יהיה ירכה בבית-משפט אם זה כן פוגע או לא פוגע בביטחון המדינה ויהיה בטל על הרשות להוכיח שזה כן פוגע, פרט לאותם דברים שהיו בצו ושלא יהיו בפקוח.

אפשר יהיה לפעמים גם לחסות מידע בגלל אינטרס ציבורי חשוב אחר שאיננו בטחון המדינה. זה דווקא התחיל ממשרד החינוך והתרבות, שדיבר על ההישגים של בתי-הספר, אבל אחר-כך ניתנו דוגמאות יותר טובות. למשל: אחז חולי האידוס בקרב העדה האתיופית, זה נרא מעניין אבל יכול להיות שהמדינה תחשוב שזה לא דבר שראוי למסור אותו - זה אפרופו לשון הרע על ציבורים - ואז השר בתעודה, כפי שהמתכנת היא בפקודת הראיות, יוכל לקבוע שעניין ציבורי חשוב מונע את הפירסום. כאן מדובר לא על סוג של נשאים אלא על כך שנתנית המידע הספציפי הזה, תיפגע באינטרס ציבורי חשוב.

ישי מנחין:

זה סעיף שיכול להפוך את החוק לחוק להצעת מידע. אם בידי שר יש סמכות על-ידי חתימה על תעודה למנוע מסירת מידע או השרים ישתמשו בו, יחתמו על סודיות לגבי כל ענייני המשרד.

הושע שופמן:

אנתו חשבנו שצריך פה סעיף כל כי אי אפשר לצפות את כל המיקרים. יהיה מידע שלכל הדיעות הוא פוגעני, מידע שייפגע הרבה יותר מאשר יועיל, וצריך סעיף כל. אנתו התנגדנו לסעיף כל ואמרנו שלפי החוק הקיים - ובדמה לי שאף אחד לא משיג על ההסדר הזה - יש מידה הדרושה להליך שיפוט. יש מצב שלא לפקד ולא למנותה על מתן התעודה תהיה סמכות אלא זו תעודה אישית של שר, שנתנה לביקורת שיפוטית כמובן, לפי אותן אמות מידה שמשמשות שרים שנתנים תעודות כדי למנוע מידע מבית-משפט. אותו עיקרון ואותן אמות מידה ישמשו גם לצורך הזה. זה הרי לא כל-כך הגיוני שמידע שאי אפשר למסור לבית-משפט לפי חוק אחד, לפי החוק הזה יהיה מותר למסור אותו לכולם.

שמואל סר:

זה שונה, כי שם מתנהל הליך משפטי.

יהודה לבדא:

ההבדל הוא רק ששם ההגבלה היא לגבי שרים מסויימים.

פייק בלס:

מדובר על כל שר, על אף שיש סעיפים ספציפיים לשר הביטחון ולראש הממשלה, אך בעיקרון כל שר בתחום משרדו.

יהושע שופמן:

היו הצעות לשפר את הביטוח. אצטנו החלטנו לא לשנות אף לא מילה אחת מהניסוח של פקודת הראיות.

ענת שקולניקוב:

גם בפיסקה (2) וגם בפיסקה (3) ככה זה מופיע בפקודת הראיות, בדרך הפורמליסטית שהשר נותן את הצו. אבל למה ללכת בדרך הזאת, שהיא גם מאוד בעייתית שם, ולהכניס אותה גם כאן בחוק מודרני, שהמגמה שלו היא לא פורמליסטית אלא היא מגמה מאוד עניינית? כלומר, כשיש מקום ענייני לתת חריג, נותנים חריג. למה לחזור למשהו שהוא גם ככה מאוד בעייתי? נכון שרק בית-המשפט בודק את הצד הפורמליסטי אבל אצטנו יודעים שזה בעייתי גם היום.

יהושע שופמן:

אני חושב שכולנו מבינים את הבעיה. מצד שני אי אפשר לצפות מראש אבל אולי יש אינטרס ציבורי חשוב לא להעביר מידע. אם יש לכם פיתרון יותר טוב, תציעו אותו.

ענת שקולניקוב:

פיסקה (2) מתייחסת בדיוק לאותם נושאים, לנושאים הבטחוניים. מדוע לא להסתמך בפיסקה (1) שבצמצם תיתן כבר את המיבחן?

אורי רגב:

ברור שהגישה פה היא שונה לחלוטין. עם כל הכבוד להערה על הפיקוח על מעשי השרים, הניסיון שלנו מלמד שאין הדבר הזה מתקיים, בוודאי לא בכל מיקרה. פה לא נוקמים עמדה עניינית, לפיה כאשר יש אינטרס ציבורי חשוב הוא טובר על האינטרס של חשיפת המידע, כפי שהדבר נעשה לכאורה בפיסקה (1), פה לא מדובר על היות האינטרס אינטרס ציבורי חשוב, אלא הדגש הוא על כך שהשר מביע דעתו שזהו אינטרס ציבורי חשוב. כלומר הדגש מוסב מהאובייקטיביות של העניין שעומד במבחן להבעת הדיעה של השר.

דלית דרור:

אפשר להכניס את זה בפיסקה (1) אבל אז יהיה אפילו פחות חופש מידע.

יהושע שופמן:

אפשר להגיד שהגילוי פוגע בעניין ציבורי חשוב והשר נתן לכך תעודה בחתימת ידו. אצטנו רצינו את חתימת השר כדי למנוע שימוש יתר בסייג הזה.

אורי רגב:

לנו נראה שהניסוח הנוכחי ימנע שימוש יתר בסייג הזה.

ציפי רון:

סעיף קטן (ב), האומר: "רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע כלשהו", והסעיף המדבר על "אשר גילויו אמור לפגוע בתיפקוד התקין של הרשות הציבורית", בעצם מנסרלים במידה רבה את האפשרות לקבל אינפורמציה בעניינים שקשורים לאיכות הסביבה. יכולה להיות החלטה שאין טעם להעביר את המידע כי הוא עלול לפגוע בתיפקוד התקין של המשרד. זה סעיף כללי מידי ובעצם מאפשר הימלטות ממסירת המידע. אני חושבת שצריך להכניס כאן סייגים, למעט בתחומים כאלה או אחרים. משום שאחרת בעצם יש כאן איזשהי סתירה מהותית לרצון לאפשר את הקבלה של המידע, ואנחנו עדים לכך. עם כל הכבוד, צריך להתייחס בצורה אחרת לסעיף הזה.

שמאל ספ:

האם הצעת החוק הממשלתית ראתה לנגד עיניה את חוק השב"כ? האם זה מתואם? אני חושב שלא. על פניו נראה לי ששם יש סייגים, שחלקם הרבה יותר חמורים, אך חלקם יותר פתוחים מאשר פה.

דלית זרור:

השב"כ הוא גוף שהחוק הזה לא חל עליו, לפי סעיף 12. החוק לא חל על מידע שנאסף בשב"כ, גם אם הוא נמצא בגופים אחרים, נציה בתיקים של הפרקליטות.

שמאל ספ:

אני יודע שהחוק הזה לא חל על השב"כ עצמו. אבל יש פעולות של השב"כ שהוא מבצע על אורחים ושם יש מעטות כבודות מאוד. אנחנו כרגע נמצאים באיזה וכוח איתם ונראה לי שפה החוק לא לוקח בחשבון את אותה פתיחות שיש שם. פה החוק סגור יותר. זו התחושה שלי. אני רק שואל האם זה מתואם.

יהושע שופמן:

סעיף 10 בהצעת החוק הממשלתית מדבר על מיקרים שלרשות יש שיקול דעת. היא צריכה לתת משקל, אם היא רשאית לחשוף אבל שוקלת על אף החיסון ליתן את הצו בעניינו של מבקש המידע. ככל שהעניין יותר גדול ככה הרשות צריכה להתגבר ועל אף החיסון למסור את המידע.

בסעיף 11 בהצעה הפרטית יש הגנה על זכויותיו של צד שלישי בצורה מאוד מאוד גורפת, שהרשות חייבת לבקש את עמדת הצד השלישי כדי לא לפגוע בזכויותיו. אנחנו התלבטנו הרבה מה טיב ההגנה על הצד השלישי. מצד אחד אנחנו לא רוצים לעצור מצב קיים, כי גם היום הרשות מוסרת הרבה מידע שנוגע לאנשים אחרים. למשל, האגודה לזכויות האזרח ביקשה את רשימת בעלי ההיתרים לעבודה בשבת (אומנם בסוף לא היתה אפשרות לתת לה).

אורי רגב:

מדוע זה עלול לפגוע בזכויותיו של גוף שלישי?

יהושע שופמן:

אדם אומר שזה מידע שנוגע לעסק שלו. השאלה היא איך נוכל להגיע למצב שבו לא נבבד יותר מידי על מתן המידע כאשר למשל זה נוגע להרבה מאוד צדדים שלישיים. אני לא בטוח שאנחנו הגענו לאיזון הכי טוב. אין הבדל גדול מאוד בין שתי הגרסאות.

סעיף 13 בהצעה הממשלתית הוא יותר ארוך מסעיף 12 בהצעה הפרטית והוא מתייחס לגופים שהחוק לא חול עליהם. בצורך לדון אחד אחד ולהסביר למה זה שינוי טכני. יש סעיף אחד שאנחנו השמטנו, לגבי המידע על מי שאינו אזרח או תושב. זה סעיף שניראה לנו מיותר לגמרי. זה ברור לגמרי שאם החוק לא חל על מסירת מידע למי שאינו תושב או אזרח או הרשות רשאית לפי שיקול דעתה להגב.

אנחנו רוצים לקבוע עיקרון לגבי המצב הנ"ל: אם מידע הופק ונצור בידי רשות ציבורית מסוימת והמידע הועבר לרשות אחרת או הרשות המקבלת רשאית להפנות את האזרה לרשות המקורית, מפני שהיא זאת שיכולה לשקול ולהבין מה האיוונים, ובלבד שאין בכך הכבדה על האפשרות לקבלת המידע. זאת אומרת, אם המידע הוא זמין אצל רשות א' אבל קבור בתיקים ואי אפשר להגיע אליהם ברשות ב' או אי אפשר להפנות את המבקש לרשות הראשונה.

אלו עיקרי הדברים, אני חושב.

גלית דרור:

לגבי המידע הסביבתי: קיבלנו הצעה מהמשרד לאיכות הסביבה על התסקיר. הוא היה המשרד היחיד שהעיר לכיוון של הרחבת חופש מידע ולא לכיוון של צמצום. הוא התייחס לסייג, שבהצעה הכחולה נמצא בסעיף 9(6), לגבי סוד מקצועי ולגבי מידע שעלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי של צד שלישי. המשרד לאיכות הסביבה ביקש שלגבי מידע סביבתי, הדינו מידע על סיכונים סביבתיים או מיפגעים סביבתיים אפשריים, בעצם יהיה פה סייג לסייג, כלומר לגביו לא יחול אותו סייג של סעיף 9(6). זה התקבל רק חלקית, רק ביחס לסעיף 9(6)(ב) ולא ביחס לסעיף 9(6)(א), אבל אין החלטה ברורה של ועדת השרים בנושא הזה. לכן המשרד לאיכות הסביבה יוכל לטעון את הטענות שלו ולבקש להחיל את אותו סייג גם על סעיף קטן (א) בהצעה הממשלתית, אצלנו זה נקרא סעיף 12(ב)(3)(ב), אולי הסיפא שלו תחול. המשרד לאיכות הסביבה יהיה רשאי לשכנע בנושא הזה, כי זה לא נושא שנמגר עד הסוף בישיבת הממשלה. פה יש מקום גם לשמוע את בציג התאחדות התעשייתים, שבכל דיון בסעיף הזה צריך לשמוע גם את טענותיהם.

הדבר האחרון הוא לגבי התחולה. היו הרבה מאוד שדיברו בממשלה על החלה הדרגתית של החוק, בסופו של דבר יש משהו שהוא רק מעט ממה שהם רצו אבל בכל זאת פה בוודאי יעורר דיון. באמר פה שהממשלה רשאית לחוות תחולה לגבי רשויות מסוימות, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט. מעבר לשם, שיש לחזית התחולה בכלל, שבאמת יש לה הצדקה בשביל ההתארגנות של הרשויות, יש פה אפשרות לחוות לגבי רשויות מסוימות דחייה נוספת. יש צורך לדון בזה.

מיק בלס:

אחד הגורמים שאולי יפנו זה הרשויות המקומיות, שעד כה היו קצת שקטים בנושא הזה. נראה לי שחלק גדול מהמטלה הולך ליפול עליהם. המגע היומיומי של אורח עם הרשות המקומית הוא רב. וזה בציג שלהם בוועדת אוסטרובסקי, שהגיע לשיבות. אחר-כך הם קצת נעלמו. בוועדת שרים לחקיקה אין להם ביטוי. עליהם יפול בעל מטהלי לא פשוט. שם יש קשיים. כבר היום יש זכות ציון לחברי הרשות המקומית ואנחנו יודעים שראש העיר לא כל-כך אוהב לספק את המידע הזה. לא אחת ולא שתיים יש פניות לבית-המשפט בנושא הזה. כאשר כל אורח שייפנה יהיה זכאי למידע, אני חושב שזה מאוד חשוב מבחינה ציבורית, אולי אפילו יותר מאשר קבלת מידע מהמדינה במקרים מסוימים, הם יתבקשו להיערך לזה.

אורי רוב:

לעניין התרחבה של המידע כאשר חל עליו הסייג של ערך כלכלי או שהוא עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי: אני סבור שכיום, לאחר מה שהתרחש בארצות-הברית בעניין סיכונים בריאותיים כתוצאה מעישון, ברור שסעיף כזה צריך להיות מורחב לא רק לפגיעה סביבתית אלא גם לחיפה רחב יותר, שייכלול למשל סיכונים בריאותיים מסוג זה, מידע שמתברר שהיה בידי גורמים כלכליים וסירבו לחשוף אותו. נדמה לי שהציון הזה מלמד שאסור להשלים בשום פנים ואופן עם אינטרס כלכלי, טובהק וממשי בכל שיהיה, כאשר התוצאות שלו עלולות להיות פגיעה בבריאות הציבור.

איילת רוזן:

בוועדת שרים לענייני חקיקה המשרד לאיכות הסביבה גם העלה את ההשגה על החלוקה ל-9(3) (א) ו-9(ב). לא ראינו סיבה, ועד היום לא הוסבר לנו, למה יש צורך גם בחיסיון של סוד מקצועי וגם בחיסיון של מידע הנוגע לעניינים המסחריים. הבנו שבועדת אוסטרובסקי גיעה למסקנה שיש צורך בשתי החלופות האלה. אנחנו חוששים שהחלופה השנייה התרחבה ולא ברור לנו על איזה מידע סעיף 9(3)(ב) מיועד להגן שלא נמצא ב-9(3)(א).

בסעיף 9(ב)(4) בהצעת החוק הממשלתית הבענו הסתייגות ממחיקת המילים "שלא מטוח חובה חוקית". היום יש חברות שמטורבות לבקשה שלנו אליהן לגלות מידע, בטענה שתנאי מקדם למסירתו של המידע והעברתו למשרד לאיכות הסביבה היה אי-גילויי הלאה. החוק מחייב אותם למסור לנו את המידע אך הם טוענים שזה ניתן בתנאים של סודיות. אנחנו

חוששים שמחיקת המילים "שלא מכוון חובה חוקית" תפזור לטענה כזאת. אגב רוצים לטעון שאם יש חובה חוקית למסור לנו את המידע או המשרד לאיכות הסביבה יהיה רשאי להעביר את זה הלאה, בגלל שאי אפשר לטעון שזה ניתן בתנאים של סודיות כאשר זה על-פי חובה חוקית.

יש מנחין:

אחת הבעיות המרכזיות בהצעה הממשלתית היא לגבי איך המידע הזה יעבור לציבור. אם הממשלה לא תהיה חייבת למסור מידע לזכות הציבור אלא רק להעמיד אותו, בלי להיות אקטיבית במסירתו, תועלתו של החוק תיסקן. מי שמספיק חזק מקבל היום את כל המידע שהוא צריך ומי שמספיק יודע איך לחפש מצא את המידע הזה. הבעיה שלנו היא עם 50%-60% מהחברה הישראלית שהם לא מספיק חזקים היום כדי לקבל מידע. אם המדינה תפסור את עצמה מחובה לדאוג שגם השכבות החלשות יקבלו את המידע הזה, ואת פגיעה חברתית.

בוועדת הכלכלה של הכנסת כשדנו במדיניות של מאגרי המידע הציבוריים בבירור עלה שלמרות שמי שיהיה מחופש מידע זה החוקים, צריך לדאוג לשכבות החלשות על-ידי כך שהמדינה תהיה חייבת "לדחוף" חלק מהמידע לכל מי שצריך. שם הוחלט להקים מנגנון של סל מידע בסיסי וסל מידע משלים. סל מידע משלים - כל מי שרוצה ימצא אותו; סל מידע בסיסי, לגבי הזכויות החברתיות - המדינה חייבת להעמיד אותו ולדאוג שהוא יהיה זמין לכל אזרח במדינת ישראל, זה מנגנון שעדיין הופיע גם בהצעת החוק של חברי הכנסת אבל הוא עוד יותר מוחלש בהצעת החוק הממשלתית.

שמואל סר:

אני מקווה שכל משרדי הממשלה הבינו את המשמעות של החוק. אין כל ספק שזה יוצר שינוי דראסטי, הן בשיטת איחסון החומר, הן במיחזור החומר, הן בגישות של הפקידות כדי לספק את המידע בצורה מסודרת. כרגע זה מסובל מאוד. השאלה היא האם הגופים הממשלתיים, שהחוק הזה נוגע לכולם, מתחילים להתארגן? אם יתחילו להתארגן רק אחרי שהחוק יתקבל, שנה לא תספיק להם לטפל בכמות האדירה של מידע ושל "אפסנאות", הייתי אומר, שצריך לארגן מחדש. אולי צריך היום לצאת בקריאה למשרדי הממשלה להתחיל כבר בהתארגנות כי החוק יגיע עוד 6 חודשים או עוד 9 חודשים. אני חושב שאולי זה הזמן שדווקא מפה תצא קריאה לכל המשרדים להתעורר ולהתחיל להתארגן. ראו לדוגמה את חוק המעצרים, שניזכרו להתחיל להתארגן אליו רק חודשיים לפני שהוא היה צריך לצאת לפועל.

דלית דרור:

אתה צודק, תהיה בעיה, אבל אני לא רואה איך אפשר להתחיל להתארגן ולקבל תקציבים לחוק שלא קיים עדיין.

ענת שקולניקוב:

יש לי הערה לגבי החריג שנוגע למשפט, שנדמה לי שהוא נהיה הרבה יותר רחב בהצעה הממשלתית. בהצעה הממשלתית זה מופיע בעמוד 6 בסעיף קטן (ב) - "פגיעה בהליכי חקירה ומשפט" - סעיף 9(4) בהצעה המקורית, שדיבר על מידע שיש בו כדי לפגוע בהליכי אכיפה ויישום תקון של כל דין, בזכותו של אדם למשפט הוגן, או מקור מידע חסוי. כאן מדובר על איזשהו סעיף שרוצים לעשות בו שינויים מאוד מרחיבים.

הושע שופמן:

סעיף קטן (א) הוא אותו דבר. "לפגוע בהליכי אכיפה ויישום תקון של כל דין" - "פגיעה בפעולת אכיפה של הרשות".

בסעיף קטן (ב): "לפגוע בזכותו של אדם למשפט הוגן" - "לפגוע בהליכי חקירה ומשפט" לא רק מדובר על זכותו של אדם למשפט הוגן אלא זה כל הליכי המשפט.

בסעיף קטן (ג): "לגלות... את קיומו או זהותו של מקור מידע חסוי", זה ברור.

ענת שקולניקוב:

מה הכוונה ב"פגיעה בהליכי משפט"? זה מובן בהקשר של משפט הוגן ולגבי חיסיון אבל לא ברור לי איזה ביטוי רחב של פגיעה במשפט יכול להיווצר.

החשע שופמן:

לא "פגיעה במשפט" אלא "פגיעה בהליכי משפט", פגיעה ביכולתו של בית-משפט לעשות משפט.

שמאל סר:

סעיף קטן (ב) לא עוסק בהליכים אלא הוא עוסק במשפט הוגן.

הו"ר דוד צוקר:

בעצם זו "פגיעה בהליכי חקירה ומשפט". גברת שקולניקוב, תמכני לך. אם עושים עכשיו סריקה של נקודות בעייתיות בסמן את הנקודה הזאת.

האם עוד מישהו מהמשרדים הממשלתיים רוצה להוסיף משהו, הצהרה לאומה או לוועדה?

דלית דרור:

הביטוח הלאומי היה מאוד פעיל בוועדת שרים לחקיקה. לפחות בסעיפים שנוספו בגלם, ותידון פה השמטתם. או כדאי להזמין אותם לדיון. בכלל אני מציעה ומקווה שמשרדי הממשלה יזומנו וגם יבואו בפועל כדי שלא נעשה דברים, כפי שאמר ציג לשכת עורכי-הדין, שייתרחקו מידי מהמציאות. יש כל מיני דברים שאנחנו משתכנעים ואחר-כך אלה שצריכים לתת את המידע לא יוכלו לעמוד בהם.

הו"ר דוד צוקר:

(1) הוועדה תקיים ישיבות קבועות בימי שלישי בשעה 3 אחר-הצהרים כל שבוע.

(2) יש שני גופים שלא מיוצגים כאן היום ושיהיו מספר סעיפים שהם יצטרכו להיות מוזמנים אליהם: המוסד לביטוח לאומי ומרכז השלטון המקומי. האם השלטון המקומי נמצא בתמונה? מישהו יצג אותם בוועדת השרים לענייני חקיקה?

דלית דרור:

בוועדת אוסטרוובסקי - הם יוצגו על-ידי עו"ד עזרי צמון, אבל בוועדת שרים לחקיקה - לא, כי הם לא גוף ממשלתי. משרד הפנים היה נוכח בדיונים אבל הוא לא יכול לייצג את הרשויות המקומיות באמת.

הו"ר דוד צוקר:

צריך ליידע אותם כי חלק גדול מהמטלות פה יפלו עליהם.

דורית ואג:

אני מבינה שניידע אותם כבר לגבי ההצעה החולה הממשלתית.

הו"ר דוד צוקר:

ליידע אותם על כל העבודה.

אילת רחן:

בענין סעיף 9, שהוא מובן הסעיף שהכי חשוב בעיני "אדם, טבע ודין", על אף שהם לא נמצאים כאן היום אולי יהיה כדאי להזמין אותם לדין הרלוונטי.

דורית ואג:

אני לא יודעת מה קרה להם. הם הודיעו שהם יבואו.

הי"ר דוד צוקר:

3) בישיבה הבאה נתחיל כבר בדיון בסעיפים. הארגונים החיצוניים יוזמנו לדין בסעיפים ספציפיים. כל שאר הגופים הממשלתיים מוזמנים להשתתף במהלך כל הדיונים.

לית דור:

אם יהיה דיון על רשות ציבורית אז צריך להזמין את בציג רשות החברות הממשלתיות.

דורית ואג:

הם הזמנו גם להיום.

הי"ר דוד צוקר:

4) צורת הדיון תהיה כלהלן: אנחנו נבסס לעבוד לפי הצעת החוק הממשלתית. אנחנו נעבור סעיף, סעיף.

אני רוצה שיהיה מובן לפנינו דו"ח ועדת אוסטרו-בסקי.

האם מישהו רוצה להוסיף משהו לגבי סדר הדיון או להציע משהו? אם לא אז תודה רבה.

הישיבה בעלה בשעה 14:20

פרוטוקול מס' 2

מישיבת ועדת משנה (של ועדת החוקה חוק ומשפט) לדיון בהצעת חוק חופש המידע
יום שלישי, כ"ו בסיון התשנ"ז (1 ביולי 1997), שעה 13:30

נכחו:

חברי הוועדה: ד' צוקר - היו"ר
ב' אלון

מוזמנים:

- יהושע שופמן	- משנה ליועץ המשפטי לממשלה
- מלכיאל בלס	- משרד המשפטים
- נתן רזיאל	- הכנסות המדינה, משרד האוצר
- רונית שתיאל	- המחלקה המשפטית, " "
- סא"ל נחמיה פרלמן	- ראש ענף נהלים ופקודות אג"ת, מש' בטחון
- רס"ן לירון ליבמן	- פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
- ישי יודקביץ	- יועץ משפטי, משרד הבטחון
- סג"ד טל שוורץ	- עוזרת בכירה ליועץ משפטי, שב"ס
- פרופ' גבי ברבש	- מנכ"ל משרד הבריאות
- נתן סמוך	- הלשכה המשפטית, משרד הבריאות
- איילת רוזן	- הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
- רינה טשרני	- " " " " "
- רות הורן	- המוסד לביטוח לאומי
- גונן גומלסקי	- רשות החברות הממשלתיות
- שרון הברמן	- מרכז השלטון המקומי
- ישי מנוחין	- מרכז קואליציה לחופש מידע
- אורי רגב	- קואליציה לחופש מידע
- ענת שקולניקוב	- " " "
- שלומית אשר	- " " "
- דפנה הקר	- שדולת הנשים
- יפית וויסבוך	- לשכת עורכי הדין
- שמואל סף	- " " "
- י' לנדא	- " " "

יועץ משפטי: ש' שהם
מנהלת הוועדה: ד' ואג
קצרנית: א' זכאי

סדר-היום: הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996 - מאת חברי-הכנסת י' דיין, ד' צוקר, א' גולדשמידט, א' זנדברג, י' כץ, י' לוי, ח' מירום, א' פורז, ע' פרץ וס' שלום.

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

היו"ר דוד צוקר:

אני פותח את ישיבת הוועדה. לפנינו הצעת חוק פרטית של חופש המידע. לידיעת הנוכחים, היום אחר-הצהרים מובאת במליאה הצעת חוק חופש המידע הממשלתית ואנחנו עובדים עכשיו בהנחה שהיא תעבור במליאה.

מנכ"ל משרד הבריאות ביקש להציג את העמדה העקרונית של משרד הבריאות. בבקשה.

פרופ' ג' ברבש:

הנושא בעייתי ורגיש ועולה בכמה פורומים גם במה שקשור לחוק זכויות החולה והפעם גם בהקשר הזה. מערכת הבריאות אוספת דיווחים שחלקם נגזרים מפקודת בריאות העם וחלקם מדיווחים וולונטריים של גופים שונים במערכת החל מדרג הרופא, דרך מערכת בתי-החולים ועד למשרד הבריאות, על תקלות וכמעט תקלות שקורות במערכת. זאת על-מנת לנתח את הפעילות הזאת, להפיק לקחים ולפזר אותם למערכת. האיטוף של הנתונים האלה והדיווח הוולונטרי עליהם - אני לא מדבר על מצבים שבהם קורית תקלה אבל גם במצבים שבהם טרם קרתה תקלה - מבוסס על הידיעה שהמטרה היא הפקת לקחים בלבד ולא צליבה או הענשה.

הנושא עלה לדיון ביתר תוקף בזמן פסיקת בג"צ לפני שנה בענין חסיון על ועדות בדיקה של בתי-חולים שפסלה זאת ולא נתנה את החסיון לוועדות האלה. התוצאה היתה מייד הפחתה במחצית מהדיווחים ששימשו בסיס לפעילות בקרת האיכות של בתי-החולים.

אני חרד מההשלכות של חוק חופש המידע בניסוח הגורף שלו ומה זה יעשה לכל מערכת הדיווח. אני לא מדבר על דיווחים שהם על-פי חוק אלא על דיווחים וולונטריים, והיום קיימת עדיין מערכת טובה של דיווחים וולונטריים. אני חרד לזה שאם אחת לשנה מישהו יבקש ויוכל לקבל דיווחים כאלה על מה שקרה פה ומה שקרה שם, מי מעורב פה ומי מעורב שם, המערכת הציבורית תצא נפסדת, במינוחים של שופט בית-המשפט העליון ברק יש פה איזון בין אינטרסים מתנגשים של חופש הציבור לדעת, לבין הזכות של החברה שלנו לשפר את המערכת שתיפגע.

אביא דוגמאות. עשו הרדמה לחולה, במהלך ההרדמה נותנים תרופות כאלה או אחרות מגש של הרדמה. המרדים מבקש תרופה מסוימת, הוא מקבל אותה ולפני שהוא מזריק הוא מגלה שנתנו לו תרופה עם תווית זהה אבל שונה. הוא מדווח על זה וכשאנחנו בודקים אנחנו מגלים שהיות ומערכת הרכש של משרד הבריאות החליפה ספק, והספק החדש מספק את התרופה החדשה בתווית שדומה לתווית של התרופה האחרת, שתיהן נמצאות על אותו מגש ואין בעיה לטעות. כתוצאה מזה אנחנו מוציאים הודעה לכל המערכת: שימו לב, או שאתם מחליפים את התוויות האלה או שאתם רוכשים מספק קודם. זו דוגמה לדיווחים שזורמים היום כלפי מעלה על תקלות וכמעט תקלות שגם נצברים במאגר מידע ממוחשב של המשרד על-מנת לנתח אותם סטטיסטית ולראות האם נוצרה תקלה באזור מסוים, או בתחום מסוים, או אפילו בבית-חולים מסוים על-מנת לטפל בזה.

בנימין אלון:

מה הנוהג הקיים היום? מה עושה רופא שראה את זה?

פרופ' ג' ברבש:

הוא מדווח להנהלת בית-החולים שלו. מה קרה בעקבות הפסיקה של בג"צ? במקרה שקרתה תקלה, היות והרופא מחפש חיסיון, וועדת בדיקה של בית-חולים אין לה חיסיון, מחפשים את החיסיון במסלול אחר שנקרא יחסי עורך דין-לקוח. בתי-החולים הציבוריים של הדסה ושל קופת-חולים בנו מערכת נפרדת, חוזית, עם גוף וולונטרי מלכ"רי שמעסיק עורכי דין וכאשר לרופא בביילינסון יש היום תקלה הוא מטלפן לעורך-דין שיושב בגוף הזה, עוקף את מנהל בית-החולים שלו שלא יודע על התקלה - אלא אם הוא דווח על זה באמצעים אחרים - ומדווח שם כדי שלדיווח ולבדיקה יהיה חיסיון של עורך דין-לקוח.

ש' סר:

וזה תקין?

פרופ' ג' ברבש:

זה תקין.

ש' סר:

וצריך להכשיר את זה בחוק?

פרופ' ג' ברבש:

לא. קל לעשות מזה דבר לא טוב ולא נכון. כאשר לפני החוק ולפני החיסיון עשינו ועדת בדיקה וראינו שמישהו "פישל", זה לא נעצר בוועדת הבדיקה אלא המשיך הלאה בהליכים. אני באתי מחיל האוויר והיה שם אותו הרעיון, ידעת שכשיש לך איזו שהיא תקלה או כמעט תקלה דיברת חופשי על הכול על-מנת שילמדו את הנושא הזה כמו שצריך. היום לא מדברים חופשי והמערכת יוצאת נפסדת כי אנשים מפחדים. הגבול בין טעות בשיקול דעת לבין רשלנות רפואית הוא לא חד, זה קונטיניום ורופא אומר: אולי אני אפליל את עצמי לכן אני רוצה ללכת עם עורך דין ולא רוצה לדבר חופשי. אני לא מחפש לטייח פה ולהגן, לא זה הסיפור.

ש' סר:

מה שיקרה הוא שיהיו שתי אמיתות - האמת של ועדת החקירה, והאמת של העורך דין של הצד השני שיתבע אותו.

פרופ' ג' ברבש:

אני לא רוצה להיכנס לענין של זכויות החולה, זה נושא כבד. אם אתה רוצה שהרופא יעיד ותוכל אחר-כך להשתמש בזה נגדו, מן הדין שתיתן לו לבוא ולחעיד כמו שהוא היה מעיד עם עורך דין.

בנימין אלון:

אתה מצייר לנו תמונה חמורה שאנחנו שומעים עליה גם בצבא, שתחקירים לא נעשים כדבעי, אנשים מפחדים לומר את כל האמת, לא מוסקות מסקנות לעתיד כדי לחסוך בשפיכות דמים וכו' במערכת שלך ובמערכת של הצבא.

היו"ר דוד צוקר:

כדי לפתור בעיות כאלה עולה היום במליאה חוק השיפוט הצבאי בענין תחקירים.

בנימין אלון:

פרופ' ברבש, אמרת שיש לך חרדה מן החוק. מה שאתה מצייר הוא מציאות חמורה כשלעצמה. נכנסת האמריקניזציה שתצריך את הרופא לשלם ביטוח גדול כדי להגן על השגיאות שלו ותעכב את השירות הרפואי, יש הרבה השלכות למה שאתה מתאר. איך החוק מוסיף או מפחית מן הציור שאתה מצייר?

פרופ' ג' ברבש:

החוק מדבר על מצב שבו כל משרד ממשלתי, על כל יחידות הסמך שלו, כולל יחידות נתמכות, הוא SUBJECT לחוק הזה, זה אומר: כל בתי-החולים, כל קופות-החולים, כל מערכות ניהול הסיכונים או בקרת האיכות של כל בית-חולים תהיה SUBJECT ואז כל מי שרוצה יכול להגיד: אני רוצה לדעת כמה דיווחים יש לכם על רופא X או על רופא Y, כמה תקלות או כמעט תקלות קרו במחלקה זו או אחרת, כמה חולים מתו על שולחן הניתוחים.

ש' סר:

ואסור לפרסם את זה?

פרופ' ג' ברבש:

חשוב לפרסם את זה אבל התוצאה תהיה שאנשים לא ידווחו והמערכת תמשיך לעבוד עם תקלות. למדתי את הנושא הזה. כשעושים בארצות-הברית תיחקור של תאונות אוויריות יש שני מסלולים: מסלול חסוי תיחקורי של בקרת איכות; ומסלול משמעותי, אי-אפשר לקחת עדות שניתנה במסלול החסוי ולהשתמש בה במסלול המשמעותי. אני בעד לפתוח הכול אבל אני מנהל ואני לא הדוגמה האופיינית למה שקורה בשטח.

בנימין אלון:

אם צריך דבר כזה גם בתחום הרפואי צריך אותו לא רק בגלל החוק אלא בגלל המציאות הקיימת כפי שתיארת אותה שרופא מתקשר לעורך דין שלו ולא אליך ואתה לא יכול לתקן את השגיאה. המציאות היא לקויה ללא קשר לחוק והיא מצריכה חקיקה וטיפול.

פרופ' ג' ברבש:

אני מקבל, נכון, עוד דוגמה. בשנת 1994 ביצענו ביוזמת משרד הבריאות - לא הייתי אז מנכ"ל - סקר על תמותה בניתוח מעקפים בכל היחידות במדינת ישראל. היה לא חכם איך שפירסמו את זה, המשרד שמר את זה אצלו, העיתונאי חשף את זה ויצא עם זה החוצה. העיתונאי לקח את הנתונים הלך לכל מנהל מחלקה ואמר לו: שמעתי שאצלך היתה תמותה של 6, ההוא אמר: אצלי 6? לא, אצלי רק 2. הוא סימן לעצמו את כל המוסדות ופירסם את הדברים בצורה לא מתוכננת וגם המשרד לא הגיב בצורה נכונה. אי-אפשר לעשות סקר כזה בלי שיתוף פעולה כי צריך לפתוח נתונים, לשבת עם הרופאים והאחיות וללמוד מה היה עם החולים. זה לא אחוז תמותה סתמי, אתה צריך לשקלל את זה עם המקרים של החולים עצמם. התוצאה היתה שבמשך שנתיים נעצרו כל הסקרים החשודים במדינת ישראל, לא יכולנו לעשות סקר על זיהומים בבתי-החולים, או סקר על פצעי לחץ בבתי-חולים, רק לפני ארבעה חודשים ישבנו וסיכמנו יחד עם ההסתדרות הרפואית שאנחנו עובדים בצורה משותפת כדי לפרסם תוצאות בצורה מסודרת. השנה נעשה סקר ושנה אחת ניתן חיסיון ונגיד למוסדות: אלה התוצאות ויש לכם שנה להשתפר, בשנה הבאה אנחנו עושים סקר נוסף ואת הסקר הנוסף אנחנו מוציאים לציבור ולתקשורת.

דוד צוקר:

גם לסקר הראשון תיתנו פומבי?

פרופ' ג' ברבש:

לא ניתן פומבי לסקר הראשון אלא נגיד: אלה הנתונים הסגורים בפנים ואתם מוכרחים לשפר את המערכת. המטרה שלנו היא לא לצאת אל הציבור אלא לשפר את המערכת ואם נלך כפי שמציעים פה נפסיד הכול.

ש' שהם:

השאלה מתחילה ונגמרת באינטגרטיבי. המצוקה היא במרחב של מערכת קיימת, של רצון שלנו לשפר אותה במקום הכי כואב ורגיש של חיי אדם, המבנה האנושי של בני האדם הוא כזה שאם נלך בחרב האינטגרטיבי עד הסוף, אנחנו עלולים בשל הפחד של הרופאים והרצון שלהם להגן על עצמם ליצור את הדיכוטומיה. כשאנחנו רואים מה קורה היום בארצות-הברית כולנו חוששים ממצב שרופא הולך צמוד עם עורך דין ומכל הפרובלמטיקה שמתלווה לזה.

המקום שאנחנו רוצים להגיע אליו הוא כשאנחנו רוצים שהעבודה של הרופאים תהיה במאה אחוז אינטגרטיבי כל הזמן. יש פה בעיה בין טעות רפואית לבין רשלנות אבל אני לא נכנס אליה מבחינה משפטית. נניח שניתן מרחב טעות יותר גדול בפסיקה בישראל ולא כל דבר יפול ישר לרשלנות, עם כל הקושי הניהולי ועם הבעיה שרופאים יסתירו דברים בדרך, החברה לא יכולה לקחת את המחיר הזה ולומר: אנחנו נותנים גיבוי לשתי מערכות של אמת. אנחנו לא יכולים לעשות זאת. כשאני מגיע לבית-החולים חשוב לי לדעת מה אחוז התמותה במעקפים. אם אני לא אדע כתוצאה מהסתרה - אני לא רוצה לומר מלים יותר חריפות - יש לנו בעיה שצריך להתמודד איתה.

פרופ' ג' ברבש:

אז לא תדע.

ש' שהם:

אין כאן שאלה אם האזרח זכאי למידע הזה, בוודאי שהוא זכאי למידע הזה אלא החשש הוא שמישהו רוצה לכסות את עורו.

אם זה כך, זה יכול לחול לגבי כל מערכות השלטון ולגבי כל מקום אחר. אם במערכות בתי-המשפט שופט טועה תהיה קודם ועדת בדיקה סודית ואחר-כך זה יצא. הדבר הזה לא קיים היום באופן פורמלי. נכון שחופש המידע פתוח לפרסום אבל בקונספט זה לא אומר שעם האינפורמציה שאדם מקבל לגבי הדברים שהוא צריך מחר הוא הולך ישר לעתונות. יכול להיות שפה אפשר לעשות מידור או הבחנה. לדעתי, עם כל הקושי הוועדה לא יכולה לומר היום כי ניתן לגייס ציוד חוקית לסיטואציה שבה רופא, או מי שלא יהיה, יאמר: אני לא מדווח אמת אלא אמת אני מדווח לאדם אחד ואת הדברים האחרים אספר כשיקימו ועדת חקירה.

פרופ' ג' ברבש:

זו לא הצגה נכונה של הדברים. זה לא שלאחד הוא מדווח אמת ולאחר הוא לא מדווח אמת. אם רופא אומר: טעיתי, פגעתי בחולה, ואתה רוצה להשתמש בזה בבית-המשפט, דיני הראיות והצדק הטבעי מחייבים שתיתן לו לבוא עם עורך דין. כשאתה מאשים אותו אתה נותן לו זכות להתייעץ עם עורך דין, נכון?

ש' סף:

לא בשלב החקירה.

פרופ' ג' ברבש:

לא בשלב החקירה. הוא יגיד: יש לי זכות לדבר עם עורך דין. כשהוא יבוא עם עורך דין הוא ידבר אחרת מאשר אם הוא יגיד את אשר על לבו באמת. ברורה לי הגישה אבל יש לי קושי לטעון את הטענה הזאת על רקע הסטיגמה שהיא תוצר של העבר כאילו הנטייה של הקהילה הרפואית היא לטייח את מה שקורה במערכת ולהגן זה על זה. הדבר הזה עבר שינויים מהותיים בחמש השנים האחרונות והשינוי הזה חטף מכה אנושה מהפסיקה של בג"צ. אנשים הטמיעו בתוכם את המובנות שרופא הוא אנושי ויכול לטעות.

ש' שהם:

ברשלנות רפואית עדיין קשה למצוא עדים מומחים.

פרופ' ג' ברבש:

גם בזה חל שינוי בחצי השנה האחרונה ויחד עם ההסתדרות הרפואית אנחנו מספקים עדים לכל בקשה. הבאנו את ההסתדרות הרופאים ואמרנו: איפה שיש בעיה להשיג עדים מומחים אנחנו נספק אותם, זו אחריות שלנו, לא ניתן שדבר יטוייח. יש שינוי בתפישה של הקהל בדבר הזה אבל המהלך שהקהילה המשפטית לוקחת יפגע בציבור.

עוד נתון אחד. ארצות-הברית, בפסיקות של בג"צ מכבדת בגלל השיקול הציבורי את חסיון המידע של ועדות קובלנה, מה שנקרא INVESTIGATION COMMITTEES, הם שומרים על זה כעל קוצו שד יוד.

היו"ר דוד צוקר:

אמרת שיש שני סוגים של מידע שמהם נובעות מסקנות שונות: אחד - מידע שעניינו כשלון או רשלנות; האחר - אינפורמציה על בית-החולים כמו שיעור ההצלחות במעקפים. אלה שני נתונים שהאיכות שלהם שונה. האם צריך לנקוט בשני עקרונות שונים לגבי שני הטיפוסים השונים האלה?

פרופ' ג' ברבש:

שניהם שייכים לאותה קטיגוריה. על החלק השני הציבור צריך לקבל מידע כי יש שינוי מהותי בגישה של הציבור למקצוע הרפואה. לגבי סוג המידע הראשון חייבים להיות שני ערוצים, לגבי סוג המידע השני צריך לתת לנו להוביל מהלך ובסופו נדווח לציבור אבל מוכרחים לאפשר למערכת להשתפר, אחרת אנחנו שוברים את הבסיס וכאילו לא עשינו כלום.

יונה יחב:

מה זה נקרא "לחשתפר"?

פרופ' ג' ברבש:

אנחנו הולכים לעשות עוד פעם סקר מעקפים. אני רוצה להגיד לבית-החולים ששנה התוצאות שלו חסויות ויש לו שנה לשפר את המצב, בעוד שנה אני חוזר לתוצאות ובפעם הבאה זה יוצא לציבור ולתקשורת. אם לא אעשה את זה לא אקבל שיתוף פעולה ולא אוכל לעשות סקרים כאלה לבד.

יונה יחב:

ואם אני שואל שאילתה את השר שלך לאו דווקא על הכשלונות אלא אפילו על ההצלחות מסך כל הניתוחים שבוצעו?

פרופ' ג' ברבש:

אין לו נתונים כי גם ברמת בית-החולים לא אוספים את הנתונים בצורה כזאת. נניח שתשאל כמה הצלחה יש בניתוחי מוח, אני סופר כמה ניתוחי מוח בוצעו בבית-חולים X, כמה מהם נפטרו במהלך האישפוז, זה הכול. אם אתה רוצה להשוות אתה צריך לדעת מה היו הגילאים, מה הפרמטרים הנוספים שבשביל להוציא אותם אתה חייב שיתוף פעולה של בית-החולים.

יונה יהב:

אם אתה רוצה GRACE של שנה אני לא מוצא אפשרות לא לתת לך אותה אבל בחלקים שונים אתם תעברו הפרטה ותצטרך למסור את המידע הזה כי זה גם יהיה חלק מהתחרות.

פרופ' ג' ברבש:

הציבור הוא היום חלק מבקרת האיכות שלנו, אי-אפשר להסתיר מידע מהציבור ובסופו של דבר זה גם ישפר את המערכת. בארצות-הברית הגדולה הסקר היחיד שנעשה מהסוג שאנחנו עושים הוא סקר על תמותה בניתוחי מעקפים שנעשה במדינת ניו-יורק לפני כשבע שנים. הם בדקו מה אחוזי התמותה המשוקללים בכל בתי-החולים בניו-יורק ולפני כארבע שנים פירסמו את זה לציבור.

היו"ר דוד צוקר:

אתה מוכן לפרסם מה דבר כזה?

פרופ' ג' ברבש:

אני מוכן לפרסם אבל אחרי שנתתי להם אפשרות להשתפר. גם שם נתנו להם שנה חיסיון ואחרי זה הוציאו את זה החוצה.

מ' בלס:

הבעיה שמעלה מר ברבש היא יותר רחבה מאשר בתחום הבריאות, היא חותכת את כל המינהל הציבורי כשהוא עושה תהליכים של בקרת איכות, בקרת כשלונות וכמעט כשלונות, והוא רגיש בתחום זה, בצבא, במטריה, במשרד החינוך מתאונות בבתי-ספר, במינהל התעופה האזרחי שעוקב אחרי תאונות מטוסים או כמעט תאונות. החשש למסור מידע שיביא לשיתוק תהליכי בקרת האיכות מלווה אותנו לכל אורך הדרך עם חוק ובלי חוק. גם היום אנשים יכולים להגיש עתירות לבג"צ ולבקש סקרים ונתונים והמדינה צריכה להחליט אם היא נותנת אותם או לא ולנמק זאת.

הצעת החוק הממשלתית נותנת מענה ברמה העקרונית לנושא כשבעתיד נצטרך לרדת לבדיקה פרטנית של כל דוח ולראות אם האיזונים הם בעד גילוי או נגדו. יש מנגנון בסיסי של הגנה בסעיף 9(ב)(1). יש עילה למנוע מסירת מידע אם הגילוי עלול לפגוע בתפקוד התקין של הרשות הציבורית. לכן מר ברבש אומר שהוא לא יוכל לתפקד באופן תקין מול בתי-החולים אם הוא יצטרך לחשוף את המידע הזה או שבית-החולים לא יוכל לתפקד. ההגנה השניה היא בסעיף 9(ב)(4) "מידע שהגיע לידי הרשות הציבורית... שגילוי עלול לפגוע בהמשך קבלת המידע." מעבר לזה יש הגנה על סוגי מידע אחרים. חוק זכויות החולה ביטל חלק מהפסיקה של בית-המשפט העליון בענין "הדסה" והעניקו חיסיון לוועדות בקרת איכות בבתי-החולים בחוק זכויות החולה אחרי פסק הדין של ברק בפרשת עפרה גלעד.

פרופ' ג' ברבש:

זה פתר את הבעיה של ועדות MORBIDITY MORTALITY שיושבות באופן קבוע, זה לא פתר את הבעיה שבבית-החולים שלי בחדר טראומה הפסיקו לצלם את תהליך ההחייאה מפני שפחדו שיאשימו אותם שהם משמידים אחר-כך את הסרטים.

ש' סר:

אז צריך לתת יד לזה? היום לא מראים לך את טופס החולה שלך שמא תגלה שלא נתנו לך תרופה בזמן.

פרופ' ג' ברבש:

אין דבר כזה.

מ' בלס:

הבעיה שאתה מעלה היא לא קלת ערך. בפסק הדין של עפרה גלעד קבע בית-המשפט הלכה שאומרת שרופאים ישתפו פעולה עם הליכי בקרת האיכות למיניהם גם אם יורו על גילוי כי זו האתיקה המקצועית שלהם. היתה פה קצת נאיביות לגבי מידת שיתוף הפעולה שצפויה בעתיד מרופאים. כשהסכנה היא תביעה אזרחית או כתב אישום פלילי שאדם עלול להביא על עצמו, סביר שרופאים יזהרו ולא כל כך ישתפו פעולה. לכן עבר גם חוק זכויות החולה עם החיסיון. אני מציע למר ברבש לא לחשוש מפני העניין הזה, אנחנו מודעים לבעיה הזאת, הסעיפים האלה מעניקים הגנה ברמת כותרת וכשנצטרך לבדוק פרטנית פר סקר או דוח, מה שקיים ברמת הכותרת תופס גם לגבי הסקר הספציפי. ההדבקה של מסמך קונקרטי לעילה הזאת תלויה בהרבה דברים ואם יבקשו סקר מלפני ארבע שנים יכול להיות שגילוי יהיה חסר חשיבות.

י' שופמן:

החוק הזה לא יוצר בעיה נוספת על הקיים. ישבנו הרבה שעות בחוק זכויות החולה והדברים האלה קיימים בחוק זה בהצעה הממשלתית בסעיף 18 שמירת דינים. החוק הזה לא אמור לשנות מההסדרים שנעשו בתפירה מדויקת. בנוסף לסעיפים שמר בלס ציטט יש הוראה מיוחדת על תחקירים פנימיים. מעבר למצב הקיים של עקרון בדבר חופש המידע ופסק דין של בית-המשפט העליון על ועדות בדיקה ובקרה, החוק הזה לא מוסיף בנקודה הספציפית שהעלה מר ברבש. בהקשר של משרד הבריאות הדברים נדונו בוועדת שרים והפתרונות באו ספציפית לפתור בעיות מסוג זה.

יש עוד סעיף שנוסף להצעה הממשלתית שבא למצוא את הפתרון למקרה מיוחד שאין לו פתרון בחוק כאשר יש צורך ציבורי חשוב. למשל, במקרים שאדם נדרש להמציא סקר או מידע אחר בבית-המשפט והצורך הציבורי החשוב מונע את הצגתו בבית-המשפט, יש אפשרות למנוע את הצגתו. אפשר להירגע בעניין הזה. החוק הזה בא לקבוע עקרונות כלליים והפתרונות שהוצעו פה לגבי כלל הנושאים של תחקירים פנימיים, מסירת מידע חסוי שאי גילוי הוא תנאי למסירתו, יפים גם למערכת הבריאות.

ש' סף:

החוק עוסק בהיבטים שונים: ההיבט של האינטרסנט שרוצה מידע על עצמו; ההיבט של צד ג' שרוצה מידע כללי שלא קשור אליו. יש היבט שלישי שנוגע למידע שמתבקש מהמערכת המפקחת, אם אני כאדם פרטי מבקש מידע עלי ממפעל או בית-החולים, לא יכולה להיות הגנה על אף אחד בפני המידע הזה.

פרופ' ג' ברבש:

נניח שמישהו רוצה לדעת משהו שנדון בינד לבין הלקוח שלך כעורך דין. אתה מוכן לוותר על החיסיון שלך כעורך דין ללקוח?

ש' סף:

זה לא קשור לעורך דין של האיש, אותי מעניין מה קרה בין הרופא לביני, מה שקרה בניתוח ובטיפול שלי. זה מידע שלעולם אסור שיהיה חסוי בפני כשאני המטופל. המצב הקיים היום בו ועדה פנימית לבדיקה רוצה לחסות את זה הוא לדוֹעַץ ואסור להרשות את זה.

דבר שני, כאשר נתונאי מבקש לקבל נתונים מבית-החולים ובית-החולים פוחד לתת לו את הנתונים כמה אנשים מתו על שולחן הניתוחים, כמה חולים נכנסו השנה לבית-החולים לעומת אלה שיצאו - זה הקושי, זה עקרון החשיפה, לבית-החולים לא יהיה נוח ואז הוא יתקן וישפר את עצמו ואם צריך להחליף רופאים הוא יחליף אותם.

דבר נוסף, הרופא לא חושש בזמן הניתוח, הוא חושש שייחשף מה הוא עשה כתוצאה מחוסר זהירות, או מרשלנות. על זה צריך להגן? יש לי בעיה עם זה.

ההיבט השלישי, כאשר המערכת מלמעלה, למשל משרד הבריאות, אוספת נתונים - על זה צריך לחסות כשזו סטטיסטיקה? בית-החולים יחשוב שזה אצלו ואז הוא לא יספר את האמת? צריך לחשוב מאות פעמים אם לתת גיבוי לדבר כזה. אסור שאדם ידע שמראש יש לו הגנה אוטומטית ולא חשוב מה הוא יעשה.

הבדיקה שלנו צריכה להיות בנושא הבריאות כי הוא רגיש ובעייתי אבל החוק מטפל גם בעשרות היבטים אחרים שהם פחות רגישים.

בנימין אלון:

החוק חושף את הבעיה במציאות קיימת ומטרתו לאפשר לאזרח ישראלי לקבל מידע מרשות ציבורית, פרופ' ברבש, הדברים היו קיימים בפסיקה ברובם גם עד עכשיו ואותם חששות שהעלית היום היו כל הזמן. החוק נותן כלים שאתה יכול להשתלב בהם ומי שמשתלב בהם כעת הן רשויות הבטחון. החוק נותן אפשרות לשר המשפטים לקבוע בצו שתאגיד מסוים, בהתייעצות עם השר הקשור לתאגיד, לא יחול עליו דבר כזה וכזה. הכלי הוא יעיל ואם תצליחו להיערך נכון ולהגדיר את הבעייתיות הספציפית של התחום שלכם ואיזה השלכות כלכליות, חברתיות ובריאותיות זה יכול ליצור וניכנס למסלול חקיקה, זה יכול להיות רק לברכה. העבודה בוועדה של השופטת אוסטרובסקי העלתה את הדברים שהיו עד עכשיו והקלקולים שצינת שגורמים לתחקירים לא נכונים אלה קלקולים שכבר קיימים, כמו שצ"ן חבר-הכנסת צוקר, המערכת הבטחונית ניגשת לזה עם חקיקה מתאימה. הנושא הזה צריך להיכנס לכלי של החוק הקיים, או בחקיקה מיוחדת וזה צריך להיות לך לזרז.

י' מנוחין:

לפני שנתיים קיבלתי פנייה מקבוצה של נשים - "אשה לאשה" שריכזו את המידע - שעברו ניתוחי השתלת סיליקון בארץ שפנו לבתי-החולים בבקשה לקבל את הדגמים ומידע איזה שתל נמצא אצלן כדי להצטרף לתביעות הקיבוציות בארצות-הברית. בתי-החולים לא רצו לתת להן את המידע, הם טענו שזה יכול לעורר תביעות נגד בתי-החולים.

פרופ' ג' ברבש:

כל אשה שתפנה לבית-חולים שבו היא נותחה, או למשרד הבריאות, ותבקש לדעת מה נעשה ולראות את ה-FILE הכול פתוח בפניה. אם מישהו נתן לה תשובה אחרת זה פלילי. נקודה.

י' מנוחין:

כולן קיבלו תשובות אחרות. היה צריך מכתב שכתוב בסגנון של עורכי דין כדי שבתי-החולים ישתכנעו לתת את המידע הזה. אני יכול להביא לך את המכתבים אם אתה רוצה לראות אותם.

זה חלק מהבעיות שלי עם החוק וזה קיבל ביטוי בדברי מנכ"ל משרד הבריאות. מנגנוני מניעת המידע שהוכנסו בהצעת החוק הממשלתית כמעט מרוקנים את העקרון מתוכן. אני לא מכיר פקיד או משרד שמידע שהוא נותן לא יפגע בתפקוד התקין של הרשות הציבורית. אני בטוח שמנכ"ל רשות הדואר חושב שאם יתגלה מה הקופה הקטנה שמוצאת על הוצאת קטנות בלשכת השר זה עלול לפגוע בתפקוד.

יש בעיה בנושא של הבריאות, אם אני יודע שבולפסון מתים בניתוח לב 6%, אני אשתדל לא להגיע לשם ואני צריך לדעת את זה.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מתחילים בדיון בסעיפים ואני מציע שנחזיק לנגד עינינו את שתי ההצעות. אני קורא את הסעיף, תהיינה הערות, אם יהיה צורך נפתח בדיון, ואני אסכם.

י' מנוחין:

יש פה הצעה של הקואליציה לחופש מידע שקשורה להגדרות.

י' שופמן:

אני מציע לך להתחיל בסעיף 2 שהוא הסעיף המהותי ולא בהגדרות כי חלק גדול מההגדרות כבר נוגע לסעיף 2, קשה לדון בהגדרות במנותק.

היו"ר דוד צוקר:

אני קורא את סעיף 2 בשתי ההצעות. (קורא את הסעיף). זה זהה.

י' שופמן:

בהצעה הממשלתית הוספנו הגדרה של "תושב". הבעיה היא שלא נתנו ביטוי לזכותם של תאגידים, אני לא חושב שמישהו סבור כי לעמותה או לתאגיד אחר אין זכות לקבל מידע. לכן להגדרה של "תושב" הוספנו "תאגיד שהתאגד לפי הדין בישראל", זאת אומרת, עמותה שנרשמה לפי הדין בישראל וכדומה.

"תושב" כהגדרתו בסעיף 1 למרשם האוכלוסין הוא: מי שנמצא בישראל כאזרח ישראלי, או שיש לו תעודת עולה ויראו תושב גם אדם אחר הנמצא בחוק בישראל, למעט תיירים ואנשים שעוברים במעבר. בשתי ההצעות הכוונה היא למקד את החוק על אזרחים ותושבים, או תושבים, דהיינו, אזרח שאיננו תושב נכנס לחוק, תושב שאיננו אזרח נכנס לחוק. ההגדרה המקובלת של "תושב" היא: אדם שמרכז חייו בישראל, לרבות תושבים ארעיים שגם הם נכנסים לפי סעיף 1 לחוק מרשם האוכלוסין. זאת האוכלוסיה המכוסה בחוק. אדם שאיננו אזרח ואיננו תושב, הרשות רשאית להיענות לבקשתו אבל החובה היא כלפי אזרח ותושב.

ע' שקולניקוב:

אני מבינה שהקושי בהגדרה הזאת הוא לא לפתוח את זה לכל אדם בעולם. יש בעייתיות בזה כי יש אנשים שיש רלוונטיות למידע שמוחזק בישראל לגביהם כמו תושבי שטחים, תיירים, אנשים שנמצאים כאן שלא כדין אבל בפועל הם תושבים. כמובן שהרשות רשאית לתת מידע אבל אנחנו בחוק של זכויות ולא של שיקול דעת. לפחות לגבי מידע אישי ורלוונטי החוק נמנע מלעשות את ההבחנה הזאת אבל זו בעיה שצריך לתת לה פתרון.

י' לנדא:

זו טעות קונספטואלית להגביל את זה לתושב ולאזרח להבדיל מאדם. הפראנויה "מה יגידו הגויים" אין מקומה בחוק חופש המידע. אני לא רואה תועלת בהבחנה בין "תושב" על-פי אשרה (ב)(1)(2), לבין מי שמבקר עם רישיון ישיבה קבוע שהוא לא בהגדרת "תושב".

היו"ר ד' צוקר:

לכל אדם זה גם לכל אזרח טקסט.

י' לנדא:

אני סבור שהחוק צריך לחול על כל אדם ואני לא מבין את ההבחנה. יש חקיקה רבה בישראל שחלה על אנשים שאינם תושבים ואזרחים, חקיקה שמטילה עליהם חובות ואם אפשר להטיל עליהם חובות אפשר לתת להם גם זכויות, כמו לכל אדם אחר.

התוספת לגבי התאגיד היא במקומה אבל זה לא צריך להיות תאגיד שמתאגד. יש מצב שבו תאגידיים נרשמים במדינת ישראל לצורך קיום פעילות עסקית לפי סעיף בפקודת החברות והם חייבים להיות רשומים אצל אותן חברות אבל הם לא מתאגדים לפי הדין הישראלי. אם תאגיד זר פועל במדינת ישראל, מקים משרד ומשלם מסים, גם לתאגיד כזה צריך לתת גישה למידע.

ש' סף:

צריך להבין שגם לאנשים שנמצאים בחוץ-לארץ שאף פעם לא הגיעו לכאן לעולם יש אינטרס. אני יכול להחזיק פה רכוש אז אני לא יכול לשאול שאילתה בקשר לרכוש שלי? אם אני תאגיד בקנדה שיש לי פה מניות בתאגיד ישראלי? למה זה קשור לתאגיד ישראלי? אני מבין את הבעיה הכספית אם יגידו שמספקים שירות תמורת כסף ושאלם זה יהיה ללא תמורה יהיו אלפי פניות. אם זה כל כך חשוב, צריך שמי שבא מבחוץ יראה אינטרס ומישהו עם שיקול דעת יגיד שהאינטרס צודק.

להגדרה של "מידע". זה לשון נופל על לשון וכתוב: "מידע - כל מידע המצוי...".
אי-אפשר להסביר "מידע" כאשר המלה הזאת נכללת בהסבר להגדרה. אנחנו הצענו את המלה "נתון" אבל האם הפרוטוקול הוא נתון, האם חוות דעת היא נתון.

י' לנדא:

בהקשר הזה אני מפנה לסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות שאומר: "מידע" - "נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו...". וכו'.

י' שופמן:

אנחנו רוצים את זה יותר רחב,

א' רגב:

המלה "מידע" ראויה להיכנס לחוק. ההגדרה אומרת שהכוונה היא לא לכל מידע, ולא למידע מצומצם, אלא ל"מידע המצוי ברשות ציבורית והוא כתוב...".

ש' סף:

אם חוק הפרשנות היה מסביר מה זה מידע זה היה בסדר.

לגבי "רשות ציבורית". למה שזה לא יהיה גוף שמקבל תקציב מן המדינה ואז מן הדין שהוא יתן גם דוח לציבור מה הוא עושה עם הכסף הזה. כל עמותה מסודרת או מסגרת ארגונית אחרת שמקבלת תקציב מן המדינה.

קריאה:

לפי חוק יסודות התקציב?

ש' סף:

נמצא את ההגדרה.

י' יודקביץ:

הזכות לחופש המידע צריך לאזן אותה עם זכויות אחרות ועם אינטרס שנקרא בטחון המדינה. כמערכת הבטחון היתה לנו עמדה קצת שונה מזו של העמדה הממשלתית. אנחנו מסכימים עם העמדה הממשלתית לגבי "אזרח או תושב" ללא הבחנה בין סוגי אזרחים או תושבים, לאזרח יש חובת נאמנות כלפי המדינה אבל יש לנו בעיה עם אזרחי כל העולם שאין להם חובת נאמנות כלפי המדינה.

ל' ליבמן:

הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית היא חשובה אבל היא לא זכות יסוד בסיסית כמו הזכות לפרטיות או לחופש התנועה שצריך להקנות אותה לכל אדם. זו זכות שנובעת מהחזקה שקיים בין אדם לבין מדינתו אבל אני לא חושב שהיא קיימת לגבי תאגיד קנדי. אם לא תהיה מניעה למסור מידע לתאגיד הקנדי הוא יימסר אבל אני לא חושב שיש סיבה להטיל את זה כחובה על הרשות הציבורית.

י' לנדא:

אני מפנה את הוועדה לסעיף 13 לחוק שקובע: "הוראות חוק זה לא יחולו על הגופים שלהלן ועל מידע שנוצר, שנאסף או שמוחזק בידיהם - מערך המודיעין... שירות הבטחון הכללי... המוסד... הממונה על הבטחון... יחידות סמך במשרד הבטחון...". יש הגנה רבתי על הגופים האלה.

י' מנחין:

כהכרזה, סעיף 2 היה יותר טוב אם היה נאמר בו: לכל אדם הזכות למידע. אם מישהו מטקסט רוצה לקבל מידע על מה שקורה פה בארץ שישלם אגרות. סעיף 2 הוא ה"אני מאמין" של החוק הזה וככל שהוא יהיה רחב יותר הרי זה משובח.

י' שופמן:

הזכות לחופש מידע מושגת על שתי תפישות שאינן חופפות לגמרי זו את זו. תפישה אחת מדברת על האוטונומיה של הפרט לדעת דברים על עצמו. זה קיים בחוק הגנת הפרטיות בלי הגבלה של אזרח או תושב, אדם יכול לקבל מידע על עצמו, יש לו זכות דיון, זכות תיקון. אף אחד לא משיג על כך, התפישה של החוק הזה נובעת מעקרון אחר, לא רק הזכות של האדם לדעת דברים על עצמו אלא קיימת הנאמנות של השלטון כלפי האזרח והתושב. כבר נאמר בפסיקה שהשלטון איננו מחזיק מידע בשביל עצמו, הוא עושה את זה כנאמן בעבור האנשים שהוא משרת אותם. אילו היינו רוצים לכתוב חוק חופש מידע לגבי אנשים בעלי אינטרס ספציפי במידע, היה היגיון בתפישה שאומרת שאדם שיש לו אינטרס יכול לקבל מידע ואני לא מסתכל אם יש לו תעודת זהות או לא; אם אנחנו רוצים שהתפישה תהיה של נאמנות השלטון כלפי האזרח, הגיונית יותר התפישה שמגבילה את מסירת המידע לאזרח או לתושב בלי מגבלה על מידע העומד לרשות הציבור מיוזמת הרשות. למשל, כל מידע שיהיה באינטרנט לרשות הציבור אף אחד לא יבחין לגביו בין אזרחים לבין תושבים, בין אנשים בארץ לבין אנשים שבחוץ-לארץ.

הזכרת את האזרח הקנדי שרוצה מידע על ישראל, אני מזכיר את האזרח הישראלי שרוצה מידע מהממשלה הקנדית והוא ייתקל בסעיף 4 לחוק חופש המידע הקנדי שאומר: EVERY PERSON WHO IS A CANADIAN CITIZEN OR A PERMANENT RESIDENT WITHIN THE MEANING OF THE IMMIGRATION ACT. אנחנו מציעים הגדרה יותר רחבה אבל אנחנו הולכים בדרך של מדינות אחרות - אין אחידות בעולם - בדרך שלולה שאומרת שחובת השלטון היא כלפי אזרחיהם. זה לא רק ענין של אגרה, אנחנו מדברים על אנשים שתפקידם לשבת ברשות הציבורית ולשרת את הפונים אליהם והם מקבלים כסף ממשלם המסים כדי לשרת את תושבי ישראל ואזרחיה.

היו"ר דוד צוקר:

אני מקבל שהתשתית של הזכות הזאת נובעת מכוח האמנה שבין האזרח לבין מדינתו והמדינה איננה אלא נאמנו של היחיד. אבל יש עוד בסיס שמכוחו צריך להרחיב את ההגדרה בסעיף 2: חובת האחיות של המדינה כלפי כל נשוא פעולותיה בין אם הוא גר כאן ובין אם הוא איננו גר כאן. נובעת מזה חובה להעמיד את המידע לרשות נשואי הפעולות בין אם הם גרים כאן ובין אם לא. כלומר, אדם שיש לו ענין מובהק בפעולותיה של המדינה זכאי מכוח הבסיס השני שדיברתי עליו לקבל את המידע הזה.

סעיף 2 הוא סעיף דקלרטיבי חוקתי של החוק הזה. הוא מגדיר את העיקרים של החוק ואחר-כך יש סיוגים, הגבלות והרחבות ואני מניח שברבות השנים תהיינה לסעיף 2 פרשנויות משמעותיות. אני שואל האם אתם מוכנים שבנוסף ל"תושב", ל"אזרח", ל"תאגיד" שמוקם מכוח דין ישראלי יתווסף לסעיף 2 משהו בכיוון של מי שיש לו ענין. או ענין מובהק?

י' שופמן:

הוזכר כאן סעיף 13. זה סעיף שנמצא בהצעה הפרטית ומחקנו אותו בהצעה הממשלתית מפני שהוא חסר משמעות, הוא קובע שרשות ציבורית רשאית לתת.

א' רגב:

סעיף 13 מדבר על בעל ענין שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל.

תיו"ר דוד צוקר:

אני מדבר על זיקה בין המדינה לבין נשוא הפעולה ובסעיף 13 אין זיקה כזאת.

רס"ן ל' ליבמן:

אני חושש ממונח כללי כמו "בעל ענין" בהקשר של מי שאינם תושבי ישראל או אזרחיה. אבל אפשר לבחון מקרים קונקרטיים כמו מי שיש לו רכוש בארץ ורוצה לקבל מידע עליו. אפשר לפרט.

תיו"ר ד' צוקר:

בפירוט נשמיט יותר מקרים ממה שנרצה. אני מעדיף ניסוח כללי יותר.

ש' סף:

אולי יש יהודי שגר בארצות-הברית שאינו אזרח ואינו תושב והוא רוצה לשלוח את בנו לשרת בצה"ל והוא רוצה קצת פרטים על השירות הצבאי. מה פסול לתת לו מידע?

רס"ן ל' ליבמן:

במקרה כזה אני לא מעלה בדעתי שיסרבו אבל יש גם גופים אחרים שיכולים לבקש מידע למטרות כאלה. אם אתה מחיל את זה על כל גוף שאתה לא יודע מה הזיקה שלו לישראל ואיך הוא מאוגד, אתה מטיל על הרשות הציבורית נטל כבד.

ש' סף:

הוא יפנה אלי ויגיד לי: קח 100 דולר ותוציא לי את המידע הזה. מה עשית? כתושב אתה שואל אותי בשביל מה אני צריך את המידע הזה? אתה לא שואל אותי ואני מוציא את המידע.

נ' רזיאל:

אני מחייב את ההצעה שעלתה כאן בענין מסירת מידע לבעלי ענין. במקרה כזה יהיה צורך לתקן את סעיף 7(א) כפי שהוא מופיע בשתי ההצעות. כתוב שם: "אין המבקש חייב לציין את הטעם לבקשתו." מכאן נובע שאין צריך לגלות ענין. אם ההצעה הזאת תתקבל, יהיה צורך למחוק את הסיפא של סעיף 7(א).

היו"ר דוד צוקר:

מר שופמן, אני מבקש לנסות להביא לישיבה הבאה נוסח שיוסכם עליכם ועל המשרדים האחרים שבמהותו יוסיף עוד קטיגוריה לבעלי הזכות לקבלת מידע והם אותם שאינם תושבים, אינם אזרחים ואינם תאגידיים לפי דין, שהם בעלי ענין לאותו מידע, שיש זיקה בינם לבין המידע, שיש למידע השפעה עליהם.

ש' סף:

אתה לא רוצה להוסיף חברות מחוץ-לארץ?

היו"ר דוד צוקר:

אני לא בטוח שכדאי לתת פה עדיפות לתאגידיים, זה לא מדאיג אותי. מעסיקים אותי יותר אנשים שעד שהם משיגים את המידע הם מתישים את עצמם. עד כאן בסוגיה הזאת.

לענין "מידע".

י' שופמן:

לא כל מלה שמופיעה בחקיקה זקוקה להגדרה וכלל לא היינו נדרשים להגדיר את המלה "מידע". כל ניסיון להגיד "נתון" או "פרט" רק יצמצם. ההגדרה באה להמחיש על איזה סוג מידע אנחנו מדברים, לא מדובר על מידע ערטילאי, או על מידע שנאגר בזכרון של אדם זה אחר, מדובר על מידע שהוא "כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב" זאת אומרת יש בו ביטוי חיצוני.

ש' סף:

תמחק את שתי המלים "כל מידע" וזה הפתרון.

היו"ר דוד צוקר:

אז יישאר "מידע" - "המצוי ברשות ציבורית...". זה הריהוט, השטיחים? אני לא מציע להעדיף פה את האסתטיקה על פני המהות.

י' לנדא:

זה מהותי, אני מציע להשמיט את המלה "מידע" ואז יהיה: כל המצוי ברשות ציבורית וכו'.

ר' הורן:

קורה בחקיקה שנאלצים לחזור על אותה מלה. מדברים פה על התצורה של המידע ורצו להרחיב ולומר שבכל צורה שהוא מופיע הוא עדיין ייחשב מידע.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו משאירים את ההגדרה של "מידע" כמו שהיא,

"רשות ציבורית".

י' שופמן:

כמה סוגיות, "רשות ציבורית" תהיה משרדי הממשלה, יחידות הסמך, כל המגזר הממשלתי הקלטי, הרשויות המקומיות, תאגידיים בשליטת רשות מקומית - לזה יש סייג - תאגיד שהוקם בחוק: רשות הנמלים, רשות השידור וכדומה, גוף שלטוני אחר הפועל על-פי דין אם יש לו גופים שפועלים על-פי דין שאינם משרדי ממשלה, כמו לשכת עורכי הדין.

ההצעה הפרטית דיברה על "תאגיד ממשלתי הממלא תפקיד ציבורי". היתה בעיה לגבי חברות ממשלתיות שפועלות במישור של המשפט הפרטי ומתחרות עם גופים פרטיים ויש להן אינטרסים עסקיים. לכן ההצעה שלנו היא שהחוק יחול על חברות ממשלתיות אם יש החלה ספציפית לגבי כל חברה לחוד ואנחנו רוצים להכניס גם חלקים מהחברה. אם לחברת החשמל, למשל, יש אלמנטים שרצוי שיצאו מגדר החוק נעשה זאת ואנחנו רוצים לתקן את זה בסעיף קטן (6).

בהצעת החוק הפרטית מדובר בסעיף קטן (4) על "גוף אחר ששר המשפטים קבע באישור ועדת החוקה". כולם התכוונו לגופים ציבוריים ולא לגופים פרטיים.

היו"ר דוד צוקר:

איפה נכנסת קרן-קיימת-לישראל?

ר' הורן:

זה תאגיד שהוגם על-פי חוק.

היו"ר דוד צוקר:

מה עם הסוכנות היהודית?

י' שופמן:

הפטיקה אומרת שהם לא כפופים לביקורת בג"ץ.

מ' בלס:

גם קק"ל לא כפופה לבג"ץ.

י' לנדא:

סעיף קטן (7) בסעיף 1, סעיף ההגדרות, מפנה לסעיף 9 לחוק מבקר המדינה שהוא סעיף רחב: כל משרד ממשלתי, כל מפעל או מוסד של המדינה, כל אדם או גוף המחזיק שלא לפי חוזה ברכוש המדינה או מנהל אותו והמפקח עליו מטעם המדינה, כל רשות מקומית, כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתם, כל אדם, מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שיעמדו לביקורת על-פי חוק על-פי החלטת הכנסת, או על-פי הסכם ביניהם וכו'. הפתרון בסעיף (7) יוצר קושי כי הוועדה תצטרך לשבת יומם ולילה כדי להחליט על איזה מהגופים האלה זה יחול.

י' שופמן:

יש אפשרות להביא רשימה.

י' לנדא:

אני חושב שעצרתם קצת לפני שהייתם צריכים לעצור. ההגדרה הבסיסית בחוק צריכה להיות יותר רחבה - לא כמו סעיף 9 בחוק מבקר המדינה - כדי שלא ניתקל בעוד גופים כמו קק"ל והסוכנות.

מ' בלס:

בבסיס, הגופים האלה הן חברות פרטיות, תאגידים, עמותות. אנחנו מחילים את החוק הזה כרגע על המגזר הממשלתי, על הגופים שחקיקה הקימה אותם, יש גופים שהתאגדו במישור הפרטי ואי-אפשר להחליט בחקיקה באופן גורף שגוף כזה יקים מנגנון שממונה על המידע, יעמיד את הנוהלים שלו לעיון הציבור וכן הלאה. זה בעייתי. אנחנו רוצים ללכת בצורה מדודה, למשל לגבי גוף כמו ההסתדרות, נדמה לי שחענין של קופות-החולים נפתר באחד מהחוקים האחרונים והן נכנסו למסגרת הזאת.

ש' סף:

תעשה את זה במקום שהטלת חובת ביקורת המדינה, אם הטלת על גוף כלשהו ביקורת מדינה סימן שראית בו משהו ציבורי, אם זה היה פרטי לא היית מטיל עליו ביקורת מדינה. לכן אני מציע שנלך לפי המבחן הזה.

מ' בלס:

אני לא יודע לתת לך את כל הדוגמאות. לגבי גופים שהטלת עליהם חובת ביקורת המדינה צריך אולי לשבת עם מבקרת המדינה - ישבנו אתה במסגרת ועדת אוסטרובסקי - לראות את מגזר הגופים שהם מבקרים ולבדוק אם כל אחד מתאים לענין. השאלה היא האם הנושא הפרטני הזה צריך לעצור את המשך התהליך.

היו"ר דוד צוקר:

המבחן של ביקורת המדינה הוא לא די טוב לזה והדוגמה שעלתה כאן הם חקק"ל והסוכנות היהודית.

ש' סף:

אם החלטתם בחוק שמבקרת המדינה תבדוק אותם בקרביים, זה לא מספיק?

היו"ר דוד צוקר:

זה די מספיק אבל המבחן הוא מידת תיקצוב המדינה את הגוף, אין מבחן אחר. גם זה רק מעל 25%.

ש' שהם:

האינטרס החברתי של חופש המידע הוא אחד על אחד בענין של הביקורת.

ש' סף:

נכתוב הפוך: על כל הגופים שיש עליהם ביקורת מבקר המדינה, למעט מי ששר המשפטים יוציא.

היו"ר דוד צוקר:

הצד השני הוא בשאלה עד איפה אנחנו מוכנים לפלוש להתאגדויות שאזרחים התאגדו בהן למטרות מוגבלות בהיקפן? אני לא בטוח שהייתי רוצה לפלוש לכל טריטוריה כזאת. לכן יש לי קושי בין חברה קדישא של עדת המוגרבים בירושלים לבין הסוכנות היהודית, יש הבדל גדול מבחינת התפקיד החברתי שכל אחת מהן ממלאת. השאלה עד היכן אני מוכן לפלוש אליהן בחקיקה של המדינה.

ע' שקולניקוב:

יש פונקציה שלטונית, ויש אינטרס תקציבי. לדעתי, התפקוד השלטוני הוא הדבר המרכזי. הקק"ל והסוכנות היהודית מבצעות תפקיד שלטוני יותר מאשר הרבה גופים ממשלתיים.

א' רגב:

בסעיף קטן (5) בהגדרות כתוב: "גוף שלטוני אחר הפועל על-פי דין".

ע' שקולניקוב:

הסוכנות היהודית ממלאת תפקיד שלטוני אבל לא על-פי דין.

ש' סף:

הזכרת פה את החברה קדישא של המוגרבים. אם זה גוף מבוקר על-ידי מבקר המדינה, אתה יכול לא לבקש ממנו דוח לציבור? אני מציע שנשאיר את ההגדרה הזאת בצריך עיון ויביאו לפה דוגמה של גוף מבוקר שזה לא צריך לחול עליו.

ע' שקולניקוב:

מוזכרים כאן גם גופים כמו הכנסת ומערכת בתי-המשפט. אני מבינה שרוצים שזה לא יחול על השיפוט עצמו שיש לו מערכת משלו למסירת מידע אבל מה עם הנהלת בתי-המשפט?

מ' בלט:

הנהלת בתי-המשפט בפנים.

ע' שקולניקוב:

יש הבדל בין שני הנוסחים.

ש' אשר:

לגבי בתי-דין רבניים, כאשר אנחנו מבקשות מהם פרטים על תיקים של עגונות שלא נסגרו במסגרת סטטיסטיקה, בלי שמות, הם מספקים לנו את הסטטיסטיקה לפי איך שהם מגדירים עגונות. אנחנו יכולות להגיד להם שאנחנו מגדירות עגונות כך וכך ואנחנו רוצות נתונים לפי ההגדרה הזאת אבל המידע הזה אינו חופשי.

מ' בלט:

אם המידע הזה מצוי אצלם בחתכים שאתם שואלים, החוק הזה יחייב אותם לתת אותו. אם המידע לא מצוי אצלם בחתכים האלה, החוק הזה לא יוכל לחייב אותם לעבור על כל התיקים ולעשות את החתך שאתם מבקשים. יש בעיה בנושא הזה. אי-אפשר להעסיק את כל הפקידות בעשיית חתכים לפי בקשת המעוניין, פעם זה עתונאי, פעם זו שדולת הנשים.

ש' אשר:

אם החתכים האלה יהיו אני לא רוצה שהטיעון יהיה שזה קשור לתיקים שנמצאים אצלם ולכן הם לא חושפים את המידע. גם ההחלטה לגבי הכנסת היא בעייתית לגופים כמו שלנו כי לקבל פרוטוקול של ישיבה בכנסת זה סיפור.

היו"ר דוד צוקר:

זה כבר נפתר בחוק. עידכנו את תקנון הכנסת בעניין הזה. אם יש קושי הוא טכני.

י' יודקביץ:

אני רוצה לחזור לעניין של גוף מבוקר שמקבל כספי ציבור. אני נותן דוגמה. ועדת תמיכות של משרד הבטחון תומכת בעמותה שנקראת אסירי המחתרות בכלא עכו והיא גוף מבוקר על-פי חוק יסודות התקציב. אם נטיל על העמותה הזאת את חובת חופש המידע, נחייב אותם למנות ממונה על מתן מידע לציבור ועוד הרבה מטלות אחרות. יש הבדל אם מדובר בגוף מבוקר ויש לו חובה פסיבית כאשר נציגי מבקר המדינה פותחים את הספרים שלו, לבין מטלות פוזיטיביות.

היו"ר דוד צוקר:

גב' שקולניקוב הציעה שהמבחן יהיה שהוא ממלא תפקיד שלטוני.

ע' שקולניקוב:

זה יהיה בנוסף כי יכול להיות שיש תמיכה ניכרת בגוף הזה.

א' רגב:

אם 80% מהתקציב של העמותה לאסירי המחתרות בכלא עכו הוא תקציב ציבורי, מדוע הציבור לא יוכל לדעת מה נעשה שם?

היו"ר דוד צוקר:

נניח שהם ממומנים היום ב-100%, זו קבוצת חברים שמאגד אותם זכרון היסטורי ועניין משותף מהתקופה ההיא. האם למדינה מותר לפלוש אליהם?

א' רגב:

לא מותר, חיוני וחובה. לא ייתכן שיעשו שימוש בכספי ציבור בעמותה ש-100% תקציבה הוא ציבורי והם לא יתנו מידע.

ש' שהם:

ברור שהמדינה צריכה לבקר את מה שנעשה שם אבל אני לא בטוח שאם ארצה לדעת כמה אסירי מחתרות יש שם לפי חיתוך מסוים זה האינטרס של המדינה.

היו"ר דוד צוקר:

מר רגב, האם אתה לא רואה שיש הבחנה מהותית בין ביקורת המדינה והכספים שהיא מציעה לבין פלישת המדינה וחיובה לספק מידע? בצד העקרונות שאנחנו מגינים עליהם באמצעות הצעת החוק הזאת יש עוד כמה עקרונות שצריכים להתאזן עם העניין הזה. האם למדינה מותר לפלוש לכל מקום מתי שהיא רוצה ובכל עניין?

א' רגב:

על-פי חוק יסודות התקציב היום כל הנושא של תמיכות מכספי ציבור ממשרדי ממשלה צריך להיות מושתת על קריטריונים ענייניים. אם יתברר שיש פה קבוצה של 8 אסירי מחתרות שמתוכם הלכו לעולמם 5, עד שמבקרת המדינה תגיע לבקר על-פי לוח הזמנים שלה יעברו עוד 18 שנה ועד אז לא יותר אף אחד אבל התמיכה תימשך באופן אוטומטי. כאזרח אני רוצה לחלוק על הלגיטימיות של התמיכה של משרד הבטחון שאני טוען שהיא מבוססת על שיקולים פוליטיים וזרים ולכן אני רוצה לדעת מה עושה העמותה הזאת.

י' יודקביץ:

רשימת העמותות מתפרסמת.

י' שופמן:

המדינה יכולה לפלוש לתוך גופים שנתמכים על-ידה, דהיינו, היא יכולה לדרוש דין וחשבון על מה שהגוף הזה עשה. המידע שמגיע לרשות הציבור נכנס בגדר החוק אבל לא יעזור כלום, המידע המגיע מהגוף הפרטי למשרד הממשלתי שתומך בהם כמו הדוחות שהם מגישים לרשם העמותות, הדוחות שהם מגישים למשרד הדתות הוא מידע המצוי בידי הרשות, הוא מידע כמשמעותו בחוק והרשות היא רשות כמשמעותה בחוק. אבל בשום קונסטלציה הגופים האלה לא הופכים להיות רשויות ציבוריות כמו בית-ספר פרטי במדינה שמתוקצב ב-90%. נתקלנו בבג"ץ לגבי כיסוי ראש במתי-ספר כנסייתיים בנצרת ובית-המשפט אמר: זה גוף פרטי, מה אפשר לעשות? בין אם הם צריכים להיות כפופים לביקורת כזו או אחרת הם לא הופכים להיות גופים ציבוריים, הם לא יכולים לעבוד מול כל אזרח ותושב של ישראל ושל העולם.

שתי ההצעות - החחולה והלבנה, וזאת שלפני החחולה בוועדת אוסטרובסקי - באו אחרי בדיקה. מר בלס כתב על זה עבודת מאסטר בוועדה שמר רגב היה חבר בה וקראו שם כמה חוקים ברחבי העולם. אנחנו מנסים קצת לשפר. התפישה אומרת שכל גוף פרטי, עמותות למיניהן שעוסקות בפעילות ציבורית אינן צריכות לעמוד כגופים ציבוריים כלפי כולי עלמא. לפי החוק הקנדי יש רשימה של למעלה ממאה גופים, לא כל גוף ברחבי קנדה שמקבל כסף חייב בזה.

מ' בלס:

החוק הזה קובע לוחות זמנים, מחייב העמדת ממונה על המידע לספק את המידע, להעביר לצד ג' את תגובתו וכו'. העמותה של אסירי המחטות בעכו יש בה אנשים שעושים את זה וולונטרית, פעם בשלושה שבועות הם מתכנסים בפורום, כותבים פרוטוקול ואי-אפשר לצפות מהם לנהל את כל הפעילות הזאת, זה לא רלוונטי גם אם הם מקבלים 100,000 שקל בשנה.

ש' סף:

זה ענין של תפישה והגבול שרוצים לקבוע פה הוא מלאכותי. אתם חושבים שיציפו עמותה כזאת במאה אלף מכתבים? טליחה, זה קשקוש. איזה עתונאי או אזרח ישאלו אבל עלולים לסגור לפנייהם את הדלתות. עמותות מתקיימות ב-100% תקציב המדינה והם לא צריכים להסביר דברים לאף אחד חוץ ממבקר המדינה שמגיע לשם פעם ב-20 שנה? זה לא נראה לי. אמרנו שמה שיגיע ממבקר המדינה גם כן אסור לפרסם ולכן יש פה איזו שהיא הסתרה. יכול להיות שצריך להשאיר את זה בצריך עיון, נבוא בעוד שנה או שנתיים ונבדוק איפה זה עומד.

ג' גומלסקי:

ביקשו דוגמה לחברה שהיא גוף מבוקר אבל זה חסר תכלית לבקש ממנה מידע וזו חברת צי"ם. היא חברה מעורבת, היא גוף מבוקר על-פי חוק מבקר המדינה אבל היא חברה פרטית שפועלת על-פי שיקולים עסקיים לגמרי. האם חברה שהמדינה לא משתתפת בהנהלתה היא צריכה להקים מנגנון כזה?

ש' סף:

גם אל-על כך.

מ' בלס:

מי שיחפש מידע בגופים האלה הוא לא האזרח הקטן אלא המתחרה העסקי ואז גרירה של גופים עסקיים כאלה לבתי-משפט, לשכירת עורכי דין ולטיפול גם כן גורמת נזק. חברה כזאת פועלת משיקולים עסקיים.

ש' סף:

אם הם מקבלים 50% מהמדינה אתה רוצה שהם לא יספקו שום מידע? החברה הלאומית לספנות לא צריכה לספק מידע לציבור?

היו"ר דוד צוקר:

אני נגד הלאמה של כל העמותות וההתאגדויות במדינה, מותר לאנשים להתאגד במדינה - גם אם היא מממנת אותם - בלי שהמדינה תתערב להם בכל השיקולים. אני אומר את זה בתור נקודת מוצא.

המגמה שאני מבקש לנסח אותה עם עמיתים במשרדי הממשלה האחרים היא שהמבחן יהיה לא רק היותו של הגוף מבוקר אלא על-פי אופי התפקיד, על הפונקציה השלטונית - המגמה שהציעה גב' שקולניקוב - ומילוי תפקיד שלטוני זה מונח שכבר מופיע בחקיקה.

ש' סף:

לגבי אותם גופים שלא ייכללו, אפשר יהיה לראות את הדיווחים שהם מוסרים לגוף מבוקר?

י' שופמן:

בוודאי.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מציעים לכלול כאן את מבקר המדינה, אם יש לו התנגדות - שיופיע כאן.

לגבי הכנסת. החוק מתכוון לרשות המבצעת אבל נראה לי פגום ציבורית ומהותית לא לכלול פה את הרשות המחוקקת ואת הרשות השופטת באותן מגבלות שצריכות לחול עליהן. לגבי הכנסת אבקש את עמדת יושב-ראש ועדת הכנסת. מה עם בתי-המשפט?

מ' בלס:

עקרונית בתי-המשפט פועלים כך ומקיימים את הדיונים שלהם בפומבי ונותנים פסקי דין מנומקים לצורך הביקורת על הפעילות שלהם. הרציונל לגביהם שונה מהרציונל לגבי משרדי הממשלה האחרים שלא חל עליהם עקרון הפומביות. כשבזמנו בדקתי מדינות אחרות לא נתקלתי בחלה על בתי-המשפט ועל הפרלמנטים.

ע' שקולניקוב:

תנסה לקבל פה פסק דין - לא תקבל.

מ' בלס:

אתם מעלים את שאלת העיון בתיקי בתי-משפט סגורים. יש תקנות מ-1935 שמסדירות את הנושא הזה, הן לא טובות ודורשות תיקון. אנחנו יושבים על זה במשרד המשפטים, יש לנו הערכות תקציביות מאיימות לגבי המשמעויות של החלת העניין הזה כי זה כרוך בחדרי עיון, תקציבים לכוח אדם שיאפשר את העיון ויבדוק שלא מוציאים מסמכים, עם בעיות של הגנת הפרטיות וחשיפה מעבר לפומביות הדיון שכבר התקיימה. זה נושא מסובך שאני מציע לא להכניס אותו גם לעניין כאן אלא לדון בו בנפרד.

היו"ר דוד צוקר:

מה קבעה ועדת אוסטרובסקי לגבי בתי-המשפט?

ג' שופמן:

לצד ועדת אוסטרובסקי פעלה גם ועדת גרוס בראשות השופט גרוס מתל-אביב. השופט גרוס כתב דוח לגבי זכות עיון בתיקי בית-משפט והרחבת תקנת הארכיון. אנחנו מקיימים על זה דיון והדברים לא פשוטים. האגודה לזכויות האזרח הגישה עתירה בעקבות המלצות ועדת גרוס. הנהלת בתי-המשפט עושה מאמצים בענין זה. כרגע יש פרויקט גדול של מיחשוב כשהשופטים יכולים לקבל ברשת גם פסקי דין וגם פרוטוקולים ולעיין בהם. כשזה יהיה קיים לא תהיה בעיה שזה יצא גם לציבור ובלבד שתהיה דרך של חסימה בתיקים החסויים מטעמי צנעת הפרט. אנחנו מנסים לפתוח את זה יותר. שר המשפטים עדיין לא תיקן את תקנת הארכיון. את הנהלת בתי-המשפט לא כללנו כאן.

מ' בלס:

גם בדוח אוסטרובסקי הוציאו את בתי-המשפט בפונקציות השיפוטיות שלהם.

היו"ר דוד צוקר:

בשלב זה אנחנו משאירים את בתי-המשפט בחוץ.

בסיכום, בתי-המשפט בחוץ, לגבי הכנסת המגמה היא לכלול אותה ונבקש תשובה על זה, אותו הדבר לגבי משרד מבקר המדינה שאנחנו רוצים לכלול אותו ואם הם רוצים לנמק התנגדותם שיבואו לכאן.

ש' סף:

לגבי תאגיד שהוקם בחוק, יש רופאים ויש מתווכים ויש להם ועדות מקצועיות. בנושא משמעותי זה יוצא החוצה ואין ויכוח, מה קורה כאשר ועדה כזאת מקימה ועדה לאתיקה?

ג' שופמן:

לגבי מתווכים יש פונקציות שלטוניות, יש רשם במשרד המשפטים ותקנות. זה גוף ממשלתי וציבורי לכל דבר וענין. יש גוף וולונטרי לשכת שמאי מקרקעין והיא עמותה פרטית.

מ' בלס:

לגבי המתווכים יש ועדה מייעצת ומועצה ואלה גופים ציבוריים שהחוק הזה חל עליהם.

ש' סף:

יש בעיה עם זה כי יש דברים אישיים שאתה יודע על פניו שהם לא יצאו החוצה.

היו"ר דוד צוקר:

האם חוק הגנת הפרטיות חל על המקרים שהזכיר מר סף?

י' שופמן:

בוודאי. בסעיף 9 יש חריגים וביניהם מקרים שיש בהם פגיעה בפרטיות.

ש' סף:

לדוגמה, לשכת עורכי הדין. באו היום ללשכת עורכי הדין ואמרו: תן לנו את כל עורכי הדין שעוסקים בנזיקין. אסור לה לתת את זה. נניח שאזרח מבקש את רשימת עורכי הדין הפליליים שעובדים בתל-אביב. ברגע שאני ממליץ אני לוקח אחריות. והנה מסתבר שיש שם חבר'ה שהצהירו על עצמם כפליליים אבל בחיים לא עסקו בתחום הזה. נתתי מידע שאני עשוי להטעות על-ידיו, אז האזרח יוכל לתבוע את הלשכה וייגרם נזק.

היו"ר דוד צוקר:

מר סף, אני מבקש שתעבור על החוק ותראה אם יש מקרים בהם אתה חסר הגנות.

ש' סף:

עברתי ובדקתי, יש מקרים שבהם אני חסר הגנה.

היו"ר דוד צוקר:

הבנתי שאין לך ממה לחשוש.

י' שופמן:

ממש לא. כאשר לשכת עורכי הדין מבצעת תפקידים שלטוניים כמו רישוי מתמחים ועורכי דין היא נכנסת לחוק וכמו כל רשות ציבורית היא צריכה למסור מידע. אם המידע הוא אישי, הוא מוגן בחוק הגנת הפרטיות. נניח שאדם מגיש תלונה ללשכה וחושף מידע שבינו לבין עורך הדין וכולי עלמא רוצים לדעת מה קורה בין הקליינט הזה לבין עורך הדין הזה במסגרת הליכים בוועדת המשמעת, הלשכה לא תיתן את המידע בין אם זה לפי הסעיף שמדבר על סמכות שפיטה לגבי הליך אם הוא הליך קובלנה, ובין אם מדובר במידע שמוגן בחוק הגנת הפרטיות.

ש' סף:

למשל שאלה כמו: כמה תלונות הוגשו נגד עורך דין X, אני לא בטוח שזה מוגן בחוק הגנת הפרטיות. אז לא יהיה שום סעיף שמגן על זה,

היו"ר דוד צוקר:

זה אנלוגי לכך שקודם ניסית לשכנע שמוכרחים לדעת כמה שסתומים לא התקינו בניתוחי לב.

ש' סף:

אם תשאל: כמה תלונות הוגשו נגד רופא X במשרד הבריאות - זה אנלוגי ואת זה משרד הבריאות לא יחשוף.

מ' בלס:

גם אם אני אשאל כמה הרשעות פליליות או תיקים פתוחים יש במשטרה לפלוני, המשטרה לא תיתן לי את זה. הדברים האלה מוגנים בחוק הגנת הפרטיות.

היו"ר דוד צוקר:

מר סף, אני מקווה שנחה דעתך, אם לא - אאפשר לך שוב להעלות את הדברים.

היום אנחנו שמים כאן נקודה, בפעם הבאה נמשיך הלאה. אני אומר לכל הלהוטים שהחוק הזה לא ייגמר בחודשיים וגם לא בשלושה חודשים. מאחר שאני רוצה שיצא חוק טוב, זה יקח כמה חודשים טובים.

תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 15:25

פרוטוקול מס' 3

מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996
יום שלישי, י' בתמוז התשנ"ז (15 ביולי 1997), שעה 15:30

נוכחים:

חברי הוועדה: דוד צוקר - היו"ר

מזמנים:

- עו"ד יהושע שופמן - משנה ליועמ"ש, משרד המשפטים
- מלכיאל בלס - משרד המשפטים
- רונית שרף - מתמחה, משרד המשפטים
- סא"ל נחמיה פרלמן - ראש ענף נהלים ופקודות אגף תכנון, משרד הבטחון
- רס"ן לירון ליבמן - פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
- עו"ד ישי יודקביץ - פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
- יוסי הלברייך - משרד הבטחון
- נצ"מ ענת שפי - ע"י יועמ"ש, משרד לבטחון פנים
- נצ"מ יוסף פורטוגל - ק. אח"ק במחוז ירושלים, משרד לבטחון פנים
- רפק גילה בן-שטרית - מדור מחשוב, משרד לבטחון פנים
- נצ"מ רחל גוטליב - סגן יועמ"ש, משרד לבטחון פנים
- עו"ד רונית ששתיאל - המחלקה המשפטית, משרד האוצר
- עו"ד דיאנה ירום - משרד האוצר
- עו"ד מירה היבנר - לשכה משפטית, משרד הבריאות
- יואל ליפשיץ - משרד הבריאות
- אביבה גולדשטיין - לשכה משפטית, המוסד לביטוח לאומי
- גונן גומלסקי - מתמחה, רשות החברות הממשלתיות
- עו"ד בועז אורן - הוועדה לאנרגיה אטומית
- עו"ד דפנה הקר - שדולת הנשים, קואליציה לחופש המידע
- ישי מנוחין - מרכז, קואליציה לחופש המידע
- ענת שקולניקוב - קואליציה לחופש מידע
- עו"ד שרון הגרמן - מרכז השלטון המקומי
- עו"ד יהודה לנדא - לשכת עורכי הדין
- עו"ד יפית וויסבוך - לשכת עורכי הדין
- איילת רוזן - המשרד לאיכות הסביבה

יועץ משפטי:

שלמה שהם
דנה לביא - מתמחה בלשכה המשפטית

מנהלת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: תמר פולייבוי

סדר-היום:

1. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996 -
חברי כנסת: יעל דיין, דוד צוקר, אכי גולדשמידט, אכיעזר זנדברג,
יוסי כץ, יצחק כוי, חגי מירום, אברהם פורז, עמיר פרץ, סילבן
שלום.

2508

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996

היו"ר דוד צוקר:

אני פותח את הישיבה, אנו מזכירים למי שלא היה כאן, שעסקנו בשאלת ההגדרה. בפעם הקודמת עבדנו לפי הצעת החוק של 25 ביוני 1997. התחלנו בהגדרות, אך לא גמרנו סעיף זה, ועברנו אחר כך לסעיף 2.

יהושע שופמן:

"הלכנו" על ההגדרות, שאנו זקוקים להן בסעיף 2.

היו"ר דוד צוקר:

כמעט סיימנו את הדיון בסעיף 2, וביקשתי נוסחים, האם יש אותם, או שנמשיך את הדיון?

יהושע שופמן:

נמשיך את הדיון. באשר לנושא של יאזרח ותושב שביקשתם שנשקול הרחבה, יש סעיף 13 שעוסק באדם, שאיננו אזרח או תושב. כאשר נגיע לשם, אני מציע שנדון בשאלה האם יש צורך בסעיף כזה או בסעיף דומה, ויש לכמה נציגים ממשרדי ממשלה מה לומר בנושא.

היו"ר דוד צוקר:

אני רוצה להזכיר שהסיכום היה - ומותר לערער עליו, כמובן - שאנו מדברים גם על גורמים אחרים שהם בעלי עניין, שיש להם עניין מובהק.

יהושע שופמן:

זה היה הסיכום שצריך היה לבדוק.

היו"ר דוד צוקר:

האם אתה רוצה שאני אתקן בניסוח, או מבחינת המיקום שלו?

יהושע שופמן:

כן, בניסוח. מבחינת המיקום שלו, יכול להיות--

דפנה הקר:

האם בישיבה הזאת אין נציג של ועדת הכנסת?

היו"ר דוד צוקר:

הוצאנו מכתב, ואנו מחכים לתשובה לגבי עמדה.

ישי יודקביץ:

יש לנו, כמובן, השגה לנושא של התוספת לגבי תושבים ואזרחים.

היו"ר דוד צוקר:

ישי, אני מציע שתנסו לגמור זאת איתם. סיכום הוועדה הוא סיכום, ואתם תנסו לדאוג אם אתם מגיעים לנוסח מוסכם. אם לא, יש להביא נוסח לפי בקשתנו, ושמורה לכם זכות ערעור.

אין לנו תשובה לגבי כנסת, ואין לנו תשובה גם ממבקרת המדינה.

יהושע שופמן:

מר מוטי כספי היה בישיבה אחרת.

היו"ר דוד צוקר:

אך הוא יודע שעליו להביא תשובה לגבי העניין הזה?

יהושע שופמן:

כן.

היו"ר דוד צוקר:

אם כן, מהותית גם מבקר המדינה הוא זרוע של הכנסת, או מוגדרת אפילו ככזאת.

יהושע שופמן:

רק כשחוק יסוד יקבע זאת.

היו"ר דוד צוקר:

מר שלמה שהם, אין לנו עדיין תשובה מהכנסת לגבי עמדתה.

האם בכך סיימנו את הדיון בסעיף 2, או שיש עוד הערות?

ענת שקולניקוב:

יש מספר דברים נוספים מהדיון הקודם. נדמה לי, שהתבקש ניסוח לגבי גופים שממלאים פעולות שלטוניות.

יהושע שופמן:

היתה הצעה, שלכשנצמי, אין לי בעיה איתה, לשנות את סדר המלים בפסקה (5), במקום "גוף שלטוני אחר הפועל על פי דין", "גוף הפועל על פי דין בעל תפקיד שלטוני".

ענת שקולניקוב:

אך מדובר כאן גם על גופים שאינם פועלים על פי דין.

יהושע שופמן :

לא, מה שדיברנו זה במסגרת הסעיף של ההרחבה, פסקה (7), שגם לגביו ביקשנו לדחות את הדיון עד שנציג מבקר המדינה יהיה ויבהיר את העניין. אני מציע להפריד בין שני דברים: גוף שהוא חלק מהרשות המבצעת, והוא נכנס באופן אוטומטי להגדרה, לבין שאר הגופים, ובזה עוסקת פסקה (7). לגבי פסקה (7), מהו גוף העומד לבקורת מבקר המדינה, והאם כל הגופים שאנו יכולים להעלות על הדעת נכנסים לכאן, יושב הראש ביקש לדחות את הדיון.

ענת שקולניקוב :

הבנתי שמדובר בסעיף נפרד בעניין של הגופים שכן מחוייבים, ולא בסעיף (7), על גוף כגון הסוכנות, קרן קיימת לישראל, שממלא תפקיד שלטוני.

היו"ר דוד צוקר :

איני חושב שסיכמנו עניין זה, אך שימי זאת עתה על השולחן. מה הנימוק שלך?

ענת שקולניקוב :

גופים שממלאים בפועל תפקידים שלטוניים, למרות שאינם מוקמים על פי דין, ולכן הם לא נכנסים מילולית לפסקה (5), כמו הקרן הקיימת והסוכנות.

היו"ר דוד צוקר :

הקרן היא על פי דין. בגלל האמנה זה על פי דין, לא על פי חוק.

ענת שקולניקוב :

האמנה היא לא מה שמקימה את הסוכנות.

יהושע שופמן :

היא לא פועלת על פי אמנה.

היו"ר דוד צוקר :

לא מכוח האמנה, אך האמנה נותנת לה סמכויות.

ענת שקולניקוב :

לא, זו לא אמנה מכוננת, אלה גופים שבפועל מועמדים לתפקידים ציבוריים ושלטוניים מאד מאד נכבדים. יתכן שאני מפספסת משהו, לגבי הסתדרות וקופות החולים, איך הן נכנסות לחוק?

היו"ר דוד צוקר :

נחזור לזה עם המבקר, אם זה גוף מבוקר. זו הדרך היחידה לכלול את קופות החולים כאן, אלא אם כן, מדובר בגוף שלטוני אחר הפועל על פי דין, אז ודאי שקופות החולים הללו יהיו על פי דין.

ענת שקולניקוב:

או שהן לא מוקמות על פי דין. איני בטוחה שזה נכנס, ונדמה לי שאלה גופים שחייבים להיכלל על פי מהותם.

נחמיה פרלמן:

כדאי לנו לשים מול עינינו כמה דברים שברמה עיונית, או ברמה גלובלית, מדברים היום לתושבי העולם הגדול, כולם מדברים על מושג של מידע בזמן אמיתי. רובם רוצים חופש מידע, ויש מושג של פיצוץ מידע. יש לנו תחושה, שתמיד מסתכלים עלינו, אזי המגמה הכללית של סעיף 2 צריכה לשרת אותנו, וזה אומר להכניס אותנו למאה ה-22, לאמור, יגיעו למידע שלנו תמיד, ואנחנו תמיד נהיה מקום שיסתכלו עלינו.

יתכן שכדאי לחשוב במושגים הפוכים, שיש לתת את המידע זמין בזמן אמיתי ונחשוב רק על הצד הכלכלי, איך אפשר להפוך זאת בסך הכל למנוף כלכלי ולמנוף לפיתוח המדינה שלנו, ולא להסתכל כל הזמן מה לא, שכן ישיגו זאת ממילא. צריך להתחיל לחשוב הפוך.

זוהי עמדה פרטית ולא עמדה של צה"ל. יש לצעוד לא למאה ה-21, אלא ללכת ישר למאה ה-22. עמדה פרטית זו אינה מחייבת את המשרד ולא את צה"ל, והיא בסך הכל נקודה לחשיבה והליכה שני מהלכים קדימה.

יוסי הלברייך:

משרד הבטחון עושה זאת, יש מידע שהוא חופשי לעיון הציבור, ואפשר להשיגו באמצעים ממוחשבים.

היו"ר דוד צוקר:

נחזור לעניין הקודם, שעוד לא התכנסנו עליו. בואו נעשה אינוונטר של טיפוסי גופים שאנו רוצים לשקול אם לכלול אותם בחוק או לא, ולא ברור אם הם כלולים היום.

ענת שקולניקוב:

עוד גוף אחד שאני יודעת שנדון, ונחזור למאה ה-20, וזה נושא בתי המשפט, שאני יודעת שניתנה התשובה. בפעם הקודמת זה נראה לי נושא חשוב מאד, גם לארגונים שאני מייצגת כאן, שייכלל הנושא של בתי המשפט של קבלת מידע.

שלמה שהם:

איזה סוג מידע?

ענת שקולניקוב:

הדבר הראשוני והעיקרי זה פסקי דין, שהיום בהרבה בתי משפט בארץ אי אפשר להיכנס ולקבל פסק דין, אלא אם אתה מוכיח שאתה צד בדיון. יתכן שגם מדובר על סוגים אחרים של מידע. הסתכלתי שוב בדוח של ועדת גרוס, ש"יושב" כבר שלוש שנים, ומאז שהוועדה סיימה את עבודתה, הוא לא יושם. גם המסקנה הראשונה שלהם, שכל המידע מותר, וקיים חופש מידע לגבי מידע של בתי משפט, והוועדה מקימה אחר כך כל מיני מנגנונים, שאולי הם יותר יקרים, של ספריות וכן הלאה.

היו"ר דוד צוקר:

מה יש עוד? דיברנו על גופים שהם סמי שלטוניים.

ענת שקולניקוב:

הסוכנות, קרן קיימת וההסתדרות.

היו"ר דוד צוקר:

הסתדרויות עובדים? האין זאת התארגנות וולנטרית מובהקת?

ענת שקולניקוב:

ההסתדרות הכללית, לפחות, שמבחינת התפקידים שהיא ממלאת בפועל, יש אינטרס ציבורי אדיר.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש חקיקה בעולם שכוללת איגודים מקצועיים?

מלכיאל בלס:

כעקרון, איני חושב.

היו"ר דוד צוקר:

האם את בטוחה שהיית רוצה זאת? לך עתה לא רק עם ה"כובע" של חופש מידע.
האם את בטוחה שהיית רוצה שהמדינה תחייב התאחדות וולנטרית?

ענת שקולניקוב:

ודאי שלא מדובר כאן על כל ההתאחדויות.

נחמיה פרכמן:

אם בסופו של דבר היא תטען שהיא גוף יציג, נכון שהיא התחילה כגוף וולנטרי,
אך בסופו של דבר היא תנסה להתנהג באצטלה של גוף יציג, אז למה לא ללכת שני
מהלכים ולחייב אותה?

יהושע שופמן:

יש דיונים בעולם לגבי UNION DEMOCRACY וזכויות של חבר האיגוד, כלומר, לחבר
איגוד יש זכויות כלפי האיגוד שלו, כולל מידע, אך כאשר אנו מדברים על חוק שחל
על כולם ועל כל אדם שקיבל מידע בלי הצעת אינטרס וחובה להקים מנגנון, הם לא
מכירים כאשר הם רואים את האיגוד המקצועי כחלק מהרשות המבצעת.

היו"ר דוד צוקר:

אך אומר לך אדם, הם גוף יציג, והחוק מכיר בגוף יציג כמי שמי שמסתכל בגובה
העיניים למדינה.

מלכיאל בלס:

כל המסמכים של הארגון היציג הזה שהוגשו לשלטון יהיו פתוחים.

נחמיה פרלמן:

קח, לדוגמה, את הסנגוריה הציבורית. היא התחילה כגוף פרטי.

היו"ר דוד צוקר:

אני מקווה שהאיגוד המקצועי לא יהפוך לגוף של המדינה.

נחמיה פרלמן:

גם אותם איגודים פרטיים שמתיימרים להיות גופים שבסופו של דבר מייצגים את האינטרס הציבורי, אין שום סיבה—

מלכיאל בלס:

אז המסמכים של התנועה לאיכות השלטון יהיו פתוחים לכולם.

נחמיה פרלמן:

אני רוצה לדעת מי מממן אותם, מי עומד מאחריהם, האם זוהי לא שרלטנות לשמה.

יהודה לנדא:

יש מצב שבו יש תשלום לא וולנטרי של דמי חבר ללשכות מסחר, לאותם גורמים, שלכאורה, לגמרי לא שייכים למדינה, אלא גופים עצמאיים, ובכל זאת בתי הדין לעבודה עוסקים במאות אלפי תיקים שבהם הם תובעים את חבריהם הקבועים לתשלום דמי חבר בסכום של אלפי שקלים.

יהושע שופמן:

גם כתבנו זאת בדברי ההסבר במבוא להצעה הממשלתית. החוק הזה איננו אמור למצות את כל זכויות קבלת המידע בכל תחום שהוא, ואם ננסה למצות את הכל, נפתח בכל מיני חזיתות. הן בהצעה הפרטית והן בהצעה הממשלתית לא עסקנו, והמציעים המקוריים לא עסקו, בגופים וולנטריים ככל שהם חשובים ולא בארגוני עובדים. אפשר, כמובן, לומר שנחוקק חוק שיכלול את כולם, והוועדה תזמין את כל הגופים הללו שיסבירו.

יש חובות כלפי חברים בגוף ויש חובות כלפי המדינה, אם היא מסבדת, או תומכת בגוף. יש מישורים שונים, שיוצרים חובות אמון, ואם החוק שנועד, כמו במדינות אחרות מתיימר לכלול את כל זכויות המידע שיש לאזרח כלפי מאן-דהו, יתכן שנפספס, אנו גם עשויים לעכב, אך גם אנו עשויים לפרוס את הרשת כל כך רחב, וליצור מצב שמדובר בהסדר ממצה.

אנו רוצים, במפורש, לקבוע כאן שזה לא הסדר ממצה. אנו רוצים שהזכויות, במידה שקיימות מכוח הדין הכללי, יהיו קיימות גם אחרי החוק, ושבתי המשפט יכירו בהן. כל נסיון שלנו לעשות הסדר ממצה נועד לכשלון.

היו"ר דוד צוקר:

ראשית, נלך להגדרה המצמצמת, שהיא הכוונה המקורית, רשות מבצעת. בגלל ההיסטוריה של מדינת ישראל והאופי האידיאולוגי שלה, בפועל, אם כי בדיעבד, היא העניקה סמכויות לסוכנות ולקרן הקיימת, שהם תפקיד של הרשות המבצעת באופן מובהק.

מלכיאל בלס:

חלקם כן וחלקם לא.

היו"ר דוד צוקר:

ניהול אדמות.

מלכיאל בלס:

מינהל מקרקעי ישראל מנהל את האדמות, והמינהל הוא גוף חשוף, אך אם קרן קיימת רוכשת אדמות מתרומות שהיא מגייסת מעזבונות בקנדה, מה זה משנה איפה היא רוכשת אדמות?

היו"ר דוד צוקר:

הסוכנות עושה פה פעולה חינוכית.

ישי מנוחין:

חצי מהאנשים במועצת המינהל הם נציגי קרן קיימת לישראל.

היו"ר דוד צוקר:

זוהי החשבה לי, זאת אומרת, ממילא הקרן הקיימת לישראל כלולה בחוק, בפועל.

מלכיאל בלס:

לא, בהפעלת הסמכויות הסטטוטוריות היא כפופה לחוק, אך אם יש במינהל נציג של תנועת המושבים, האם גם האגודה השיתופית של תנועת המושבים היא חלק מהחוק הזה? יש את החברים באגודה, ויש להם את הכלים ואת המשפט האזרחי, ששיגז את כל מה שהם רוצים להשיג מבחינת הגוף.

היו"ר דוד צוקר:

הפעילות שבתחום עליית הנוער, כמו הפעילות החינוכית שמבצעת הסוכנות היהודית, משמשת קבלין משנה של המדינה של הרשות המבצעת.

דפנה הקר:

יש לנו בעיה של ישובים שלא מקבלים משפחות חד הוריות, וזה כולל גם את הסוכנות וגם את הגורמים המיישבים. אין להם חובה לומר כי מה הכללים שלהם לגבי אישור אנשים, זוהי פעולה שלא יתכן שהיא לא תעמוד לבקורת ציבורית.

מלכיאל בלס:

מי אמר שאין להם חובה להגיב? אם יש פלוני שסורב, הוא יכול לנקוט בהליכים משפטיים, אם הדין מקנה לו זכויות כלשהן. אתם דוצים ליצור עתה מכניזם שמכניס גם את הסוכנות, ומישהו הוסיף כאן את החברה למתנ"סים וגם את הפועל ואת מכבי.

היו"ר דוד צוקר:

איפה הפועל?

מלכיאל בלס:

הרעיון הבסיסי, ואנו מתרחקים ככל שאנו מרחיבים את המעגלים, הוא לפקח על רשויות השלטון והסמכויות השלטוניות והביצועיות שלהם. ישנו ויכוח לגיטימי לגבי משפט, על הכנסת ועל מבקר המדינה. אני חושב שהתאגדויות פרטיות מעבר לזה, אנו קצת מרחיבים, וזה חורה מהכונה הבסיסית, לא שאי אפשר לפתוח זאת לדיון. אנו עושים מספיק מהפך עם כל הרשויות המקומיות.

היו"ר דוד צוקר:

אנו מסכמים, שנמתין לשלוש תשובות בלבד, לגבי מבקר המדינה, הכנסת, והאם לא ביקשנו תשובה של הנהלת בתי המשפט?

שלמה שרם:

לא ביקשנו.

היו"ר דוד צוקר:

אם כן, את התשובה צריך לבקש מכבוד הנשיא, לפי הערכתי.

שלמה שרם:

אנו צריכים לומר במדויק מה אנו רוצים.

היו"ר דוד צוקר:

כל ההגנות שיש, או הגנות ספציפיות, תהיינה.

שלמה שרם:

השאלה היא האם נאמר לו שהוא יכול להציע הגנות.

היו"ר דוד צוקר:

כל ארגון שיגיע, ינסה להגן על האינטרס שלו, לא נקפח את הנהלת בתי המשפט.

מלכיאל בלס:

אפשר לומר להם שהועלתה הצעה במסגרת הדיון, ולשאול אותם האם להוסיף אותם במסגרת הגופים, והחוק חל עליהם.

היו"ר דוד צוקר:

זוהי הפנייה השלישית שלנו להנהלת בתי המשפט, ובה הם יתבקשו להשיב לנו על ההצעה לכלול אותם בין הגופים הכלולים בהגדרה של רשות ציבורית.

ישי מנוחין:

יש הצעה נוספת, שבסעיף (1) מעבר ל"משרד ממשלתי", שיהיה רשום גם "הממשלה".

היו"ר דוד צוקר:

אלה שלושת הגופים היחידים בהם אנו דנים כהצעה לתוספת להכללה בין החוקים. האם יש משהו נוסף מבחינת רשות ציבורית, שאנו רוצים להעלות כאן? לא, אז זוהי ההצעה שבה עכשיו אתם מציעים ב-(1) לכלול גם "ממשלה". יש כאן פירוט של כל זרועות הממשלה בלי ה"מוח", כלומר, בלי מה ששולח אותן. הממשלה היא ישיבה אחת שבועית של מספר אנשים, שנושאים באחריות.

יהושע שופמן:

אין ספק שהממשלה היא גוף שלטוני.

היו"ר דוד צוקר:

עלינו לחסוך עתירה.

ישי מנוחין:

האם יש בשם הממשלה לפני "משרד ממשלתי" בסעיף 1?

מלכיאל בלס:

אין בעיה ואין צורך.

היו"ר דוד צוקר:

להיפך, יתכן שצריך לכתוב "בממשלה" בלי שאומרים "משרד ממשלתי". עלינו להחליט עכשיו אם זה מקובל שאנו מדברים על "הממשלה", ואם יש צורך בפירוט, זה בהתאם לשיקולכם.

בועז אורן:

"ממשלה" כוללת, כמוכן, את הוועדות של הממשלה כגוף שלטוני שהוא לא משרד ממשלתי. אנו מבקשים בהתאמה להכניס את הסייגים לחוק סעיף 13 לוועדות מסוימות.

היו"ר דוד צוקר:

בסדר, זכור זאת. אפשרות אחת תהיה הפניה לחוק היסוד, ואפשרות אחרת, אם אנו רוצים לתת לחוק הזה חזות קונסטיטוציונית, יתכן שהם יצטרכו להזיף כאן.

אני חוזר לסעיף 1 ומקריא מהתחלה, אך אבקש לא לחזור על הוויכוח שהיה בפעם הקודמת, שכן סיכמנו שאיננו יכולים לצאת מן ההגדרה המצויה כאן:

"מידע" - "כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם, או ממוחשב";

בהגנת הפרטיות בחוק המחשבים היה ניסוח אחר ל"ממוחשב", כל מה שמופיע בסרט מגנטי.

שלמה שהם:

מדיה מגנטית.

יהודה לנדא:

חוק המחשב - תכנה או מידע. "מידע" - "נתונים, סימנים, מושגים, הוראות, למעט תכנה, המובעים בשפת קריאת מחשב וממוחשבים במחשב...". זה רחב מאד.

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, לא מופיע מה שאמרתי, ואתה רוצה לומר שטעיתי.

שלמה שהם:

מדיה מגנטית יש בתוך החוק.

כדאי להדגיש שמדובר רק במידע שהוא כתוב, והייתי מציע לנסח זאת:

"מידע" - "כל מידע המצוי ברשות ציבורית, אשר הוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב".

היו"ר דוד צוקר:

אני ממשיך לקרוא:

"ממונה" - "מי שמונה כאחראי על העמדת מידע לרשות הציבור לפי סעיף 3";
הדיון הזה יהיה בסעיף 3. אנו מאשרים גם את הנוסח הזה.

"קבלת מידע" - "לרבות עיון, צפייה, האזנה, העתקה, צילום, קבלת פלט מחשב או בכל דרך אחרת בהתאם לסוג המידע וצורת החזקתו";

מאשרים זאת. באשר ל"רשות ציבורית" נסיים את הדיון, כאשר נקבל את הערות שלושת הגופים.

ישי מנוחין:

לגבי "קבלת מידע", בוועדת אוסטרובסקי עלה דיון לגבי חברות שרוצות לקבל קבצים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כל החומר שלה נמצא בקבצים, ושם הכניסו את נושא קבצי מחשב.

היו"ר דוד צוקר:

האין זה פלט מחשב?

ישי מנוחין:

פלט זה הנייר.

מלכיאל בלס:

יש גם דרך אחרת לבטא זאת, "בהתאם לסוג המידע וצורת אחזקתו", שמכסה את הכל.

היו"ר דוד צוקר:

אני ממשיך לקרוא:

"ראש רשות ציבורית" - "ברשות מקומית - ראש הרשות המקומית; במשרד ממשלתי, בתאגיד ובגוף אחד - המנהל הכללי, ובאין מנהל כללי - בעל התפקיד המקביל באותו גוף";

בועז אורן:

בממשלה ראש הממשלה.

היו"ר דוד צוקר:

לא, בממשלה זה מזכיר הממשלה. לא ניכנס להגדרות בכל גוף, למרות שאני מניח שהם יצטרכו להגדיר זאת. בכל מקום הולכים על הדרך הממונה, בעירייה הולכים על הדרך הנבחר, ראש הרשות המקומית.

יהושע שופמן:

הוא גם המבצע. צריך להבין את הסעיף הזה לפי הסמכויות שנותנים לראש הרשות הציבורית. הוא ממנה עובד מקרב עובדי המדינה, שבמשרדי הממשלה זה תפקיד מינהלי ביצועי. ראש הרשות הציבורית הוא גם זה שיכול לתת הערכת מועדים. חשבנו שדרך מנכ"ל הוא דרג מספיק אחראי עד בכיר במשרד ממשלתי כדי לתפקיד בידינו את הסמכות לתת את הארכה.

היו"ר דוד צוקר:

והאם זה לא מודיד מאחריותו של הדרג הנבחר?

יהושע שופמן:

לא, אך כאן הסמכויות הן סמכויות מאד פרוזאיות.

היו"ר דוד צוקר:

אחת היא פרוזאית, והסמכות השנייה היא שהוא אחראי לביצוע החוק, על העמדת המידע, זה מה שכתוב בחוק בסעיף 3.

יהושע שופמן:

לא.

דפנה הקר:

זה הממונה.

היו"ר דוד צוקר:

בסעיף 3 כתוב: "אחראי על העמדת מידע לרשות הציבור".

דפנה הקר:

האחראי ממנה את הממונה, והוא יכול להיות העובד הזוטר ביותר בארגון.

היו"ר דוד צוקר:

בסעיף 3 כתוב: "ראש רשות ציבורית ימנה, מקרב עובדי הרשות או מקרב עובדי המדינה, אחראי על העמדת מידע לרשות הציבור ועל טיפול בבקשות לקבלת מידע על פי חוק זה." נכון, הוא ימנה את האחראי.

יהושע שופמן:

כאשר דיברנו על סמכות רגישה בנושא כיסוי מידע, כיסוי מטעם ציבורי חשוב, מדובר רק בשר.

היו"ר דוד צוקר:

האם לגופים הלא ממשלתיים, לנציגי לשכת עורכי הדין והקואליציה לחופש המידע אין הערות? אם כן, אין בעיה.

נחמיה פרלמן:

האם יכול להיות מצב שבו עובד אחד של משרד אחד ישרת מספר משרדים, או אפילו רשויות מקומיות נוכח נסיונותינו לקצץ תקנים?

היו"ר דוד צוקר:

סעיף 3 לא מונע את זה.

נחמיה פרלמן:

דבר נוסף, משק העובדים הולך לכמה שיותר FREE LANCES, והשאלה היא כמה לחייב מראש?

מירה היבנר:

בגלל האחרייות, זה מה שיקרה גם לחוק הגנת הפרטיות, גם שם המנהל הוא האחראי.

נחמיה פרלמן:

הנחת העבודה היא שאנשיך בתוך הארגון הם הטובים ביותר, וזוהי הנחת עבודה לא נכונה.

מירה היבנר:

הנחת העבודה היא רק נותן האחידות, ולא שום דבר אחר.

יהושע שופמן:

השאלה היא האם בעל הסמכות הוא מי שיחסוך בזה, בפועל יתכן שיהיה אדם מחברת כוח אדם. אנו רוצים שהאדם בעל האחידות, לפי החוק הזה, יהיה אדם שגם כפוף לדיון המשמעתי ולדיון הפלילי, ושהוא יהיה עובד ציבור. לא איכפת לנו אם האדם יהיה מתחום המחשוב, או יעסוק בטכניקה.

מלכיאל בלס:

כמו שהמנכ"ל לא יהיה מחברת כוח אדם.

היו"ר דוד צוקר:

אם אין לנו הערות לגבי ראש רשות ציבורית, אנו מאשרים את ההגדרה כלשונה.

אני ממשיך לקרוא:

"תאגיד בשליטת רשות מקומית" - "תאגיד עירוני כמשמעותו בסעיף 249א לפקודת העיריות, וכן תאגיד שבו יש למועצה מקומית, כמשמעותה בפקודת המועצות המקומיות, לפחות מחצית ההון או מחצית כוח ההצבעה בו"; האם מקובל עליכם הניסוח?

שרון הברמן:

מקובל עלינו.

היו"ר דוד צוקר:

איך זה לגבי חברות ממשלתיות?

יהושע שופמן:

שם זה יותר פשוט, כי יש חוק חברות ממשלתיות. אין חוק חברות עירוניות.

היו"ר דוד צוקר:

צריך למצוא הגדרה. האם יש כאן הערות?

יהודה לנדא:

השאלה היא למה צריך להגדיר דווקא את התאגידים האלה, ולא את כל השאר.

היו"ר דוד צוקר:

חברות ממשלתיות מנויות שמית בחוק החברות הממשלתיות.

שרון הברמן:

קיימת הגדרה בפקודת העיריות, אך לגבי מועצות מקומיות לא קיימת זכות הגדרה.

היו"ר דוד צוקר:

ולכן ההגדרה הזאת מתאימה. אנו מאשרים את הגדרת "תאגיד בשליטת רשות מקומית". אני ממשיך לקרוא:

"תושב" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965, וכן תאגיד שהתאגד לפי הדין בישראל. אנו מאשרים הגדרה זו כלשונה. לגבי סעיף 2 נקבל ניסוח.

יהודה לנדא:

בישיבה הקודמת התנהל ויכוח. הזכרתי את הנושא של התאגדות לפי הדין בישראל לעובדה שיש תאגידיים שאינם מתאגדים לפי הדין הישראלי, אבל נרשמים בדשם החברות.

היו"ר דוד צוקר:

האם זה יהיה נאות אם נדון בכך בסעיף 2, כי אני זוכר זאת?

יהודה לנדא:

בהחלט.

היו"ר דוד צוקר:

אני מקריא את סעיף 3:

"ראש רשות ציבורית ימנה, מקרב עובדי הרשות או מקרב עובדי המדינה, אחראי על העמדת מידע לרשות הציבור ועל טיפול בבקשות לקבלת מידע על פי חוק זה."

יהושע שופמן:

היו צריכים לחזור "מקרב עובדי הרשות" או "מקרב עובדי המדינה", כי, לכאורה, עובד משרד ממשלתי הוא עובד אותה רשות, כאשר יש גופים מסויימים שאין להם עובדים שלהם, והמנגנון שלהם הוא מנגנון של עובדי מדינה, ולכן, יתכן שהממונה לא יהיה עובד של אותו גוף, אלא עובד מדינה, שהגוף הזה סמוך לשולחנו.

היו"ר דוד צוקר:

חברה ממשלתית, או גוף שלטוני אחר שפועל על פי דין לא יכול לבוא מישהו כעובד מדינה?

יהושע שופמן:

לא, כעובד מקרב עובדי הרשות.

דפנה הקר:

בדברי ההסבר בהצעה הקודמת להצעת הממשלה בסעיף 8 (3) כתוב: "מן הראוי שכל רשות ציבורית תשקוד על פיתוח נהלים של איסוף מידע ושיטות לאיחזורו". בסעיף 3, אולי, היה מקום לעשות סעיף קטן ב, שמטיל את החובה הזו. יש את הסייגים, שלא צריך לתת את המידע אם זה מטיל עומס ככלכלי לא סביר.

אם יש רשות ציבורית שדוחפת הכל לחדר ענק, היא לא יכולה לדלות משם את המידע במאמץ סביר כלשהו, ואז אי אפשר לקבלו. יש להטיל חובה כלשהי לפתח מנגנונים לשימור ולאיחזור חומר, כדי שאפשר יהיה אחר כך לשלוף אותו.

היו"ר דוד צוקר:

למה את מזכירה זאת כאן?

דפנה הקר:

בין תפקידי הממונה יהיה לפתח מנגנון - אם אין מנגנון כזה - לאיחזור החומר בצורה שאפשר יהיה אחר כך לשלוף אותו, אחרת מה עשינו?

שרון הברמן:

אני רוצה להעיר הערה מקדמית שכרגע עדיין לא רלוונטית, אך תהיה רלוונטית בהמשך לגבי העלות של כל הדברים המוצעים כאן. יש לקחת בחשבון שתהיה עלות גבוהה מאד לאחזקת יחידות המידע האלה, ולכן כאשר מגדירים את כל המונחים האלה וכאשר קובעים מה בדיוק יהיו תפקידי היחידות האלה, צריך לקחת בחשבון שהאגדה שתיקבע תצטרך לכסות זאת, ומצד שני אי אפשר לגבות אגרה גבוהה מדי כדי שהם לא יוכלו לקבל מידע. יש לקחת זאת בחשבון כבר בהתחלה, כאשר מגדירים מה בדיוק החוק הזה עומד להקנות.

דיאנה ירום:

אין לזה מקום בסעיף 3, וזוהי שאלה של חלק ממה אנו רוצים להכניס במסגרת חוק חופש המידע, ועד כמה אנו רוצים לקחת רחוק את החובות השונים שצריכים לחול על הרשות המבצעת או כל גוף אחר, שנכנס כאן בהקשר הזה במסגרת הזו.

חוק חופש המידע מטיל מספיק חובות ודורש מכל רשות להתארגן בצורה שתמצא לנכון. אין זה נכון להכתיב לרשויות כאלה או אחרות, שונות ומגוונות, איך לנהל את ענייניהן ואת מאגריהן. יש אחראי שבדיוק אחראי על דברים אלה, וזה תפקידו. חלק מתפקידו יהיה לאתר דבר זה. התאורים של ארגזים הם תאורים שאין להם בסיס, והם מקוממים, כי למדות שהתאורים נשמעים משכנעים מאד, יש כאן עניין של עלויות החומרים, ואין זה דבר שהוא דרוש, וזה מיותר.

לירון ליבמן:

יש חוק הארכיונים. ממילא הממשלה מחוייבת לשמור את המסמכים ולא להשמידם, או לבער אותם, אלא בתנאים שנקבעים. אין צורך בהוראות סותרות כאן לחוק הזה.

ישי מנוחין:

ההמלצה הממשלתית של הוועדה שהקים מר מיכאל איתן הרבה יותר מפורטת, וההמלצות לניהול מאגרי המידע הציבוריים במדינת ישראל כוללות את סעיף הממונה, האומר:

"כל רשות ציבורית תמנה אחראי בעל הכשרה טכנולוגית מתאימה על העמדת מידע לרשות הציבור ועל טיפול בבקשות לקבלת מידע על פי חוק חופש המידע (הממונה). הממונה ינהל רישום של כל המידע ומאגרי המידע העומדים לרשות הציבור בתחום טיפולה של אותה רשות, יפעל לעידכון המידע והמאגרים, ירשום את המאגרים המחוייבים ברישום על פי חוק, ינהל רישום של הטיפול בבקשות לקבלת מידע שהופנו אליו, ויסייע לפונים במידת הצורך."

הממשלה, שכותבת המלצות, איך ליישם חוק זה, הרחיבה זאת מאד מתוך דאגה שכדאי שמי שיבצע זאת, יידע מה הוא חייב לבצע, אז למה שאנו נצמצם זאת?

היו"ר דוד צוקר:

ההצעה של גברת דפנה הקד לא מצמצמת, ואיני מבין למה אתם רוצים זאת. האם את רוצה לכתוב פירוט לתפקידים ולסמכויות הספציפיות?

דפנה הקר:

אני רק רוצה להגיד שצריך להיות מנגנון כלשהו של איחזור החומר, שיאפשר את שליפתו.

היו"ר דוד צוקר:

האם את מכירה בחוק, שאנו מודים איך לעשות עבודה, או מורים על העבודה? בדרך כלל אתה מורה על התפקיד, החוק מבקש מרשות לבצע תפקיד, ובדו"ב המקדים נמנע מלומר למבצע התפקיד איך לעשות את התפקיד.

מלכיאל בלס:

אני רוצה קצת להדגיש בעניין הזה. לכל העובדים יש אינטרס גדול להגיע לחומר לצורך עבודתם עוד הרבה לפני חוק חופש מידע, ואנו משקיעים הרבה מאד זמן בנסיונות לאחזר את המידע שלנו.

היו"ר דוד צוקר:

אני שואל את עצמי האם המחוקק צריך לומר איך לעשות את העבודה. איני בטוח שלא צריך כלכת לניסוח מאד לא ספציפי, אולי אפילו יותר כוללני מזה, והממונה הוא אחראי על ביצוע הוראות חוק זה. הוא אחראי על הוראות ביצוע החוק, ולא על דבר אחר, לא להחזיק ולא לספק.

דפנה הקר:

החוק הזה לא אומר בשום מקום שצריך לשמור מידע בצורה שאחר כך אפשר יהיה לשלוף אותו.

נחמיה פרלמן:

זה לא התפקיד של החוק הזה.

שלמה שהם:

הממונה אינו האחראי על העמדת המידע לרשות הציבור, הוא יכול להיות צינור להעברתו, אך מה קורה אם פקיד מסויים מחזיק אצלו את המידע? האם זו האחריות של הממונה? לכן, האחריות היא לביצוע הוראות חוק זה.

מלכיאל בלס:

הרשות יכולה גם לבער חומר, וזה לגיטימי. היא יכולה להחליט שאחרי שנה היא שורפת טפסים מסויימים כדי לא להעמיס את כל הארכיונים. נדמה לי, שהמקום לעסוק בזה אינו כאן, אלא במקומות אחרים.

היו"ר דוד צוקר:

מר יהושע שופמן, זה לבדיקה. ההערה של מר שלמה שהם מחזקת אותי בעמדתי, אך איני ממש בטוח במאת האחוזים, אז יש לבדוק האם לא צריך לנסח זאת באופן הכללי ביותר: "אחראי לביצוע הוראות חוק זה."

יהושע שופמן:

הבעיה היא שהניסוח הזה בדרך כלל שמור לשר בסוף החוק, שהוא השר הממונה על ביצוע החוק, כלומר, הוא אחראי ליישום החוק ברשות שלו.

היו"ר דוד צוקר:

כן.

יהודה כנדא:

יש שאלה אחת שהעלה ישי, ושאוכלי מר יהושע שופמן צריך גם אותה לשקול, והיא הכשירות המקצועית של אותו ממונה. יש לי חשש שאם לא תוגדר כשירות כלשהי, הממונים יהיו מסוג כוח האדם שאוכלי לא יוכל לתת שירות טוב לציבור.

יהושע שופמן:

החוק הזה חל על כל רשות ציבורית, החל מהמשרד הממשלתי הגדול ביותר, ועד לרשות המקומית הקטנה ביותר, ואיני חושב שאנו מסוגלים כאן לקבוע תנאי כשירות. יתכן שיש משהו שאין לו הכשרה מקצועית מתקדמת מאד, אך הוא עובד ברשות כל כך הרבה שנים, שהוא יודע איפה נמצאת כל פיסת נייר ברשות הזו, ויתכן שהוא יהיה האדם המתאים לתפקיד. אם נכניס תנאי כשירות והכשרה, ונחשוב שזה נותן פתרון לכל מגוון הרשויות, הדבר הוא לא ישים.

היו"ר דוד צוקר:

נקבל ניסוח סופי מכם בפעם הבאה על סעיף 3. אני מקריא את סעיף 4:

"(א) הממשלה תעמיד לרשות הציבור, במקום ובאופן שייקבעו בתקנות, את רשימת הרשויות הציבוריות, למעט רשויות ציבוריות שסעיף קטן (ב) חל עליהן; הרשימה תכלול מידע תמציתי על תפקידיה של כל רשות ציבורית, וכן על דרכי ההתקשרות עם הממונה ועל דרכים נוספות לקבלת מידע שבידי הרשות כנהוג באותה רשות."

האם יש בסוף אישור תקנות?

יהושע שופמן:

בסעיף 17 זה כתוב.

שלמה שהם:

בסעיף 19 זה כתוב.

ישי מנוחין:

בתקנות זה יכול להיות גם מתחת לארגזים, במחסן הנידח ביותר. אם היה מדובר על עניין של סבירות, כפי שמר יהושע שופמן אומר, לא היינו נתקלים בכל כך הרבה בעיות של חופש מידע.

מלכיאכ בלס:

הרעיון הוא להוציא משהו בדומה לשנחון הממשלה, שמפרט משרד משרד עם תפקידיו, עם כתובות, עם האופן בו מתקשרים וכ"ל עזר לציבור המאפשר להתמצא בכל המבוכים האלה.

ישי מנוחין:

הממשלה מפרסמת בפנקס הרשומות הרבה מאד דברים, שאי אפשר למצוא זאת שם. יש להגדיר באיזושהי צורה מינימום אולימפי של דבר שיהיה נגיש לציבור.

מלכיאכ בלס:

זה הרעיון, פחות או יותר, שעומד ב-BACK OF OUR MIND.

יהושע שופמן:

מה לגבי פרסום דו שנתי קבוע?

יהושע שופמן:

חשבנו האם זה יהיה שנתי או דו שנתי.

היו"ר דוד צוקר:

אם ייאמר על זה פרסום שיופיע לעתים מזומנות? אנו מתכוונים לזה שיהיה פרסום אחד, שמעגן בתוכו את כל המידע, והוא מתעדכן אחת לפרק זמן, כשהזמן דוחה.

שלמה שהם:

משהו כמו אתר באינטרנט.

יהושע שופמן:

יכול להיות שזה יהיה רק פעם ביומיים. ספר לא נוציא כל יומיים, אך לא כך אם מדובר באתר מתעדכן.

היו"ר דוד צוקר:

אולי נקים אתר אינטרנט שלא מתעדכן כל יומיים?

יהושע שופמן:

זה נראה לי מיותר, במיוחד, בגלל שהממשלה חייבת להעמיד את הרשימה של הרשויות הציבוריות כפי שהיא קיימת.

שלמה שהם:

נקבע את זה בתקנות.

היו"ר דוד צוקר:

אם נוכח, נודיע מעל הדוכן, כשנציג את החוק, שהכוונה היא לפרסום דוגמת שנתון הממשלה, אשר יתעדכן לעתים מזומנות. האם אתה יכול לראות שזה לפי התקנון? מה שנאמר כאן מחייב.

שלמה שהם:

איך זה יגיע לידי האזרחים?

מלכיאל בלס:

חשבנו על הטכניקה של העניין, אך ישנו פרוייקט של רשות הדואר, שיש בו "קיוסקים" של מידע, וישנה הוצאה לאור של מערכת הבטחון.

היו"ר דוד צוקר:

כשנציג את החוק מעל הבמה, נאמר שהכוונה היא לעגן את תקנות הפרסום הקבוע הזה, כאשר הנגישות אליו תהיה קלה. בתקנות ייקבע באופן ספציפי וקונקרטי למה הכוונה.

אנו מאשרים את סעיף 4 (א) כלשונו לצורך דברי ההסבר שייאמרו במליאה.

אני ממשיך לקרוא:

"(ב) רשות מקומית תעמיד לרשות הציבור, במקום ובאופן שייקבעו בתקנות, את הפרטים האמורים בסעיף קטן (א), לגביה ולגבי התאגידים שבשליטתה, אשר חוק זה חל עליהם."

למה צריך היה לפצל בין ממשלה לבין רשות מקומית?

מלכיאל בלס:

כי אם הממשלה תצטרך להכין ספר שיכלול גם את כל התאגידים של הרשויות המקומיות, הוא ייצא בעוד הרבה מאד שנים.

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, תושב נתניה שרוצה משהו ברשות מקומית אחרת, יצטרך כלכת לשם?

בועז אורן:

כן, ואז יש לרשום "לרשות הציבור שלה".

היו"ר דוד צוקר:

לפי הניסוח הקיים "רשות מקומית תעמיד לרשות הציבור" פירושו שהיא צריכה להעמיד לרשות כל הציבור, מזן ועד אילת.

יהושע שופמן:

הרעיון הוא שאם מדובר ברשות מקומית, זה יהיה בלוחות מודעות, או בספריות ציבוריות במשרדי אותה רשות. מי שרוצה זאת מרחוק, יקבל זאת בדואר.

היו"ר דוד צוקר:

איני יודע איך לפתור בעיה זו, שכן מצד אחד הרשות המקומית גם היא אמורה להביא את החומר לכו"ל עלמא, מצד שני יש לה חובה אחרת כלפי הציבור שלה.

יהושע שופמן:

יש להבחין בין החובה לתת לכו"ל עלמא מידע ספציפי שהפרט מבקש, ועל כך אנו מדברים בסעיף 4, לבין הודעה לציבור המקומי. זוהי רשימה שתכלול מידע תמציתי על התפקידים, על דרכי התקשרות, מה שעות הקבלה, מה הכתובת ומה הטלפון.

היו"ר דוד צוקר:

הבנתי, הפרסום הוא שונה ונפרד מן הפרסום הממשלתי המרכזי.

שרון הברמן:

לא הבנתי באיזה סוג פרסום מדובר. איך הרשות המקומית מפרסמת מידע זה?

היו"ר דוד צוקר:

ברשות מקומית קטנה, אני מניח, שזה יהיה באמצעות מודעה, או עמוד, שייתלה בחוצות העיר, ויהיה מונח בדלפק הקבלה.

שרון הברמן:

אולי שייתלה במקום ציבורי, ולא ישלח לכל אחד.

היו"ר דוד צוקר:

אם כן, יכול להיות שנחייב במשלוח את הרשויות המקומיות.

מלכיאל בלס:

יתכן שכן צריך לחייב, שאם מישהו ספציפית פונה ומבקש לקבל זאת, גם זה יישלח בדואר בתמורה לאגרה ולתשלום. לא צריך לשלוח זאת יזום, אך גם לא צריך לומר שלא שולחים, ושיש להגיע לרשות המקומית.

דיאנה ירום:

בחוק עצמו כתוב "תעמיד לציבור", לא כתוב "תעמיד לציבור שלה".

היו"ר דוד צוקר:

אנו מאשרים את סעיף 4 (ב) כלשונו. אני ממשיך לקדוא:

"(ג) דרכי העמדת הפרטים כאמור בסעיף זה, לרשות הציבור, ייקבעו בתקנות."

אביבה גולדשטיין:

מה מוסיף סעיף (ג) על סעיף (ב)?

שרון הברמן :

לא צריך את סעיף (ג), הוא מיותר.

היו"ר דוד צוקר :

בשלב הזה אין סעיף (ג).

מלכיאל בלס :

אולי יש לגבות כסף על הפרסום הזה.

שלמה שהם :

באשר לעניין האגרות, אמנם אנו משאירים זאת לתקנות, אך השאלה היא האם אנו משאירים זאת בלי חשש לתקנות, כי הנושא של האגרות יכול להיות די קרדינלי.

מלכיאל בלס :

נושא התקנות נידון כאן בוועדה. כאשר ישבנו בוועדת אוסטרובסקי, התלבטנו אם לכתוב סעיף מפורט בנוגע לאגרות, שאומר למי אנו נותנים פטורים, אם אנו נותנים פטורים לעיתונאים, לחברות מסחריות, לפרטי, או להשאיר זאת כללי, ואחר כך להתווכח, כאשר נגיע לכתיבת התקנות. אלה תקנות מסובכות, וגם יש התדיינויות על התקנות, וכאשר יש שיקול דעת לפטור מאגרה, גם על זה הולכים לבית משפט.

נחמיה פרלמן :

יגידו כך מידע דק לעשירים.

מלכיאל בלס :

איננו רוצים להגיע למידע לעשירים.

היו"ר דוד צוקר :

זה גם נכון, אנו יודעים מהנסיון שזה מה שקרה.

שרון הברמן :

איני חושבת שצריך להיות כל פטור מאגרה.

היו"ר דוד צוקר :

סעיף 4 (ג) בשלב זה לא נכלל בחוק. אני קורא את סעיף 5 - דו"ח תקופתי:

"(א) רשות ציבורית תפרסם דין וחשבון תקופתי שיכלול מידע על אודות פעילותה ותחומי אחריותה והסבר על תפקידיה וסמכויותיה; הדין וחשבון יכלול גם דיווח של הממונה על הפעלת חוק זה בדשות הציבורית, ואולם רשאית היא לפרסם דיווח זה בנפרד."

יהושע שופמן :

סעיף 5, להבדיל מסעיף 4 שמדבר על הפרסום המדויק, מדבר על כל רשות ורשות, שצריכה לפרסם דין וחשבון תקופתי. חלק מהרשויות כבר עושות זאת ממילא. מדובר בדו"ח שברשות גדולה יהיה דו"ח שנתי, ברשות קטנה הוא פחות קרדינלי מבחינת עניין הציבור. אנו גם רוצים שהממונה יפרסם דו"ח על האופן בו הפעילו את הדו"ח אצלו ברשות.

היו"ר דוד צוקר :

אלה שני דברים שונים. למה זה באותו סעיף?

יהושע שופמן :

מפני שבמקור הוא היה בסעיפים שונים, ואמרו שאנו מטילים עליהם עוד ועוד דו"חות. נציגי רשות אחת אמרו שאם ינסו לעשות זאת בנפרד, יש לאפשר גם את האופציה הזו. כך יש שתי אופציות, ממונה חייב לדווח, הוא יכול לדווח בתוך הדו"ח של הרשות, או בנפרד.

ישי מנוחין :

בהצעת החוק המקורית היה דשום "דו"ח שנתי", שזה מחייב את הרשות לפחות פעם בשנה לתת דין וחשבון, כי גם המאה ה-20 היא תקופה.

מלכיאל בלס :

כאן האופציה היא "הוראות בדבר מתכונת הדין וחשבון, תכיפותו ודרך פרסומו ייקבעו בתקנות".

היו"ר דוד צוקר :

אולי בכל אופן תחשוב על כך ששנה היא יחידת זמן בחיי אדם, של ציבור, של רשויות.

מלכיאל בלס :

מכיוון שאנו מחילים את החוק על מגוון של רשויות, יש ביניהן שממילא כל שנה מנפיקות דו"ח, משרדי ממשלה גם בלי החוק הזה וחובת הדו"ח השנתי, הפרקליטות הצבאית מוציאה כל שנה דו"ח, כך גם לגבי המשטרה ומבקר המדינה. יש רשויות מקומיות, כמו מועצה אזורית מסויימת, שיש לה שמונה יישובים קטנים, ואיני יודע אם היא יכולה להוציא כל שנה דו"ח שנתי, ואם יש צורך בכך. יתכן ששם זה סביר להוציא דו"ח כל שנתיים או שלוש שנים.

שרון הברמן :

זו בדיוק השאלה, מה היקף הדו"ח הזה.

ישי מנוחין :

הרעיון הוא להוציא דו"ח קטן לרשות קטנה.

היו"ר דוד צוקר :

עלינו לנסות למצוא מיעון חזק יותר לסיבה למה לא דו"ח שנתי?

יהושע שופמן :

העניין הוא במגוון של הרשויות.

דפנה הקר :

אפשר לומר שבתקנות ייקבעו חריגים.

יהושע שופמן :

אפשר שיהיה כתוב שהדו"ח יהיה שנתי, אך בתקנות ניתן להתחשב באופי הרשות.

היו"ר דוד צוקר :

נסכם שאנו מדברים על דו"ח לא תקופתי, אלא שנתי. יהיה סעיף שיאפשר מטעמים מהותיים לחרוג מהכלל הזה.

נחמיה פרלמן :

הנחת עבודה היא שהרשות חייבת לתת את המידע. הנחת עבודה נוספת היא שאם הרשות יכולה להצביע על המידע בתוך הדו"חות שלה, היא ממילא פטורה. לכן, הרשות עצמה צריכה להחליט בין היתקלות עם אזרח כל יום, או היתקלות עמו בדו"חות, ולכן צריך שתהיה לה את הגמישות להחליט לבד.

היו"ר דוד צוקר :

אני רואה זאת אחרת. לפי הבנתי, הכוונה של סעיף זה - וזה מופיע בכל הוורסיות של הצעת החוק - היא שרשות נתבעת אחת לשנה לדווח במידה רבה גם על מדיניות. אין זו רק האינפורמציה על מספר התלמידים בכתות, שעל הרשות להעמיד לרשות המבקש מועד ההורים, אלא לומר מה עמדה הרשות לעשות השנה במערכת החינוך, וזאת כי הצתה להשיג מטרות מסויימות.

בדו"ח השנתי יש מימד של מקרו בניגוד לחלק גדול מהדברים כאן, שהם אינפורמציה שמטבעה היא ספציפית, קונקרטית ומיקרו במידה רבה. לכן, נדמה לי, שיש מקום לכך שאחת לשנה על הרשות הציבורית לפרסם דו"ח על פעילותה. זה עוד מרכיב במושג הרחב מידע, כלומר זהו דו"ח על פעילות.

סיכמנו את סעיף 5 (א), שהרישום אינו כנוסחו, אלא אנו מדברים על "דין וחשבון שנתי", ויהיה סעיף שיאפשר בתקנות מטעמים ממשיים לחרוג מפרק הזמן השנתי הזה.

אני ממשיך לקרוא:

"(ב) הודאות בדבר מתכונת הדין וחשבון, תכיפותו ודרך פרסומו ייקבעו בתקנות."

"תכיפותו" כבר לא צריך. אנו מאשרים את סעיף 5 (ב) בלי "תכיפותו", וכאן ייכנס אותו סייג, או אפשרות לחרוג, לגבי חובת הפרסום השנתית. בזה אישרנו כללית את סעיף 5, ונראה את הנוסח בישיבה הבאה.

אני קורא את סעיף 6 - הנחיות מנהליות:

"(א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור."

יהושע שופמן :

זהו סעיף שלא היה בהצעה הפרטית. היום מפרסמים חוקים בתקנות, אך יש גם מערכת שלמה של הנחיות מנהליות. יש סוגים שונים של הנחיות מנהליות, יש הנחיות מנהליות שנוגעות לזכאות ממשכנתה, ויש הנחיות מנהליות שנוגעות במי זכאי לחנות במגרש חניה מסויים. אנו מתכוונים לפרסום יזום של הסוג הראשון, ולא של הסוג השני.

יש דבר דומה בפקודת המשטרה לגבי פקודות המשטרה, שחייבים לפרסם אותן פקודות משטרה שיש להן נגיעה או חשיבות לציבור.

היו"ר דוד צוקר :

האם זה הנוסח? "נגיעה או חשיבות לציבור"?

יהושע שופמן :

כן.

היו"ר דוד צוקר :

והאם הסיפא הזאת צריכה להופיע?

יהושע שופמן :

כן.

יהודה לנדא :

לדוגמה, גם אם יש הודאות להזמנת ציוד, זה לא כל כך שלילי אם זה יפורסם.

מלכיאל בלס :

אני מדבר על הזמנות לציוד בתוך המשרד עצמו, כאשר המנכ"ל אומר לפקידים ולפקידות, שאם הם רוצים להזמין, עליהם לעשות זאת עד לאחד בחודש בטופס מסויים.

יהודה לנדא :

אני מציע להודיד את הסיפא, אך לא את כולה, רק את המלים "או חשיבות", ואז יאמרו שיש אמנם "נגיעה", אך לא הכניסו את ה"חשיבות", משום שאם זה לא יהיה חשוב, זה לא יהיה קיים, ולכן לא יתנו זאת.

רחל גוטליב :

אי אפשר לבקש מידע קונקרטי.

היו"ר דוד צוקר :

אמרתי למר יהושע שופמן, שהמלה "חשיבות", היא מלה די מרחיקת לכת, והשאלה היא אם יש ניסוח אחר, כמו: "השפעה".

ענת שקולניקוב :

"נגיעה" או "עניין הציבור".

רחל גוטליב:

הרעיון הזה מועמד באופן יזום לרשות הציבור. אם מישהו רוצה לדעת נהלים מסויימים, הוא יבקש את המידע הקונקרטי הזה.

יהודה לנדא:

אני סבור שלא צריך ליישם את הקריטריון של המשטרה על כלל האגודות הציבורי.

יהושע שופמן:

זה מה שאנו רוצים, בלי אגרות ובלי בקשות.

בעניין זכות יוצרים, פורסם ספר ובו הצעה, שאותה אימצנו, פחות או יותר. אני חושב שזה לחובה יזומה להעמיד לרשות הציבור.

היו"ר דוד צוקר:

זו החובה היזומה, זו התשובה שמניחה את דעתי. מעבר לחובה היזומה, עדיין עומדת לי הזכות לבקש מידע אחר, וכו'.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 16:35

פרוטוקול מס' 4
מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
יום ג', ד' בחשוון התשנ"ח (04.11.1997), שעה 14:00

נכחו: חברי הוועדה: היו"ר דוד צוקר
יוסי ביילין

מוזמנים:

יהושע שופמן, עו"ד - משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים
מלכיאל בלס - משרד המשפטים
רונית שרף - מתמחה, משרד המשפטים
דיינה ירום, עו"ד - הלשכה המשפטית, משרד האוצר
סא"ל מירית אשכנזי-סיון - ראש ענף נהלים ופקודות באג"ת, משרד הבטחון
רס"ן לירון ליבמן - פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
סגן ענת ברודסקי - פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
ישי יודקביץ - יועץ משפטי למערכת הבטחון
יוסי הלברייך - ראש חטיבת הממונה על הבטחון
אביבה גולדשטיין, עו"ד - המוסד לביטוח לאומי
נצ"מ ענת שפי - עוזרת יועץ משפטי, המשרד לבטחון פנים
נצ"מ רחל גוטליב - סגנית היועץ המשפטי, המשרד לבטחון פנים
סג"ד טל שוורץ - עוזרת בכירה ליועץ המשפטי בשב"ס
איילת רוזן, עו"ד - הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
רינה טשרני, עו"ד - הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
ישי מנוחין - מרכז קואליציה לחופש המידע
ענת שקולניקוב, עו"ד - קואליציה לחופש המידע
יוסי יוגב - התאחדות התעשיינים
איילת ויירמן-ברודי - התאחדות התעשיינים
שרון הברמן, עו"ד - מרכז השלטון המקומי
יהודה לנדא, עו"ד - לשכת עורכי הדין
לאה דקל, עו"ד - לשכת עורכי הדין

יועץ משפטי: שלמה שוהם

מתמחה: דנה לביא

מנהלת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: שלומית כהן

סדר-היום: הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת.

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996 - של קבוצת חברי כנסת

היו"ר דוד צוקר:

אני פותח את ישיבת הוועדה.

היתה הפסקה של כחודשיים בעבודת הוועדה. בשבועות הקרובים אנחנו מתוכננים לעבודה של פעם בשבוע, בתקווה שבאינטנסיביות כזו אפשר לסיים את הכנת החוק תוך חודשיים-שלושה, ובהנחה שאין כוונה להקדיש הרבה זמן לפלפול.

אני מבקש מיהושע שופמן לומר בקצרה מה עשינו עד היום. אחד הדברים שנשארו פתוחים הוא מעמד בתי המשפט, מה מפורסם ומה לא מפורסם מתוך בתי משפט ומבקר המדינה.

יהושע שופמן:

הגענו לסוף סעיף 6 בהצעה. השארנו כמה נקודות פתוחות לגבי ההגדרה של רשות ציבורית ובעניין הזה יש פנייה לנשיא ברק. התקיימה ישיבה של השופטים, הם ביקשו חומר משוה, ובמקביל יש גם עתירה לבג"ץ של האגודה לזכויות האזרח, בעניין ישום ועדת גרוס לגבי מעמד בתי המשפט. על כל הנושאים האלה התקיים דיון גם עם הנשיא ברק והוא יתן את תשובתו לוועדה. הבנתי שסיכמת עם משרד מבקר המדינה, שהנושא הזה ייסגר גם לגבי מבקר המדינה.

היו"ר דוד צוקר:

הסיכום עם מבקר המדינה הוא, שהם מחכים להחלטה לגבי בתי המשפט. הם רוצים ללמוד מה העמדה של בתי המשפט לגביהם. אמרתי שיתקיים דיון גם עם מוסד מבקר המדינה, במקביל לדיון על מעמד בתי המשפט.

יהושע שופמן:

בעיקרו של דבר אושרו סעיפים 2-6, עם כמה תיקונים שנוטר לנסח אותם סופית. יש גם כמה תיקונים שאנחנו מביאים אותם לאישור הוועדה. יש נושא של קבלת מידע על ידי מי שאיננו אזרח ותושב, עניין שקשור גם לסעיף 1 ולסעיף 13 בהצעה הפרטית. אנחנו מוכנים, בכפוף לתיקונים שהתקבלו, להתקדם לסעיף 7.

שלמה שוחם:

נאמר לי שלכנסת אין בעיה. אני מציע שתהיה פנייה רשמית של הוועדה.

היו"ר דוד צוקר:

הסיכום הוא שתהיה פנייה של ועדת המשנה ליושב ראש הכנסת, עם העתק לצבי ענבר, ובה אנחנו מבקשים עמדה רשמית של הכנסת, באיזו מידה היא מוצאת מן הכלל של עקרונות חוק חופש מידע.

מלכיאל בלס:

באיזו מידה היא מוצאת, או באיזו מידה היא מוכנה להכלל תחת כנפי החוק הזה?

שלמה שוהם:

באיזו מידה היא מוכנה להכלל תחת כנפי החוק.

היו"ר דוד צוקר:

לכן היתה הפנייה, כי היתה כוונה כן לכלול אותה ועלתה פה השאלה מה לגבי שתי הרשויות האחרות, הרשות השופטת והרשות המחוקקת. מבקר המדינה הוא חלק מן הכנסת. אמרנו שיש לנו רצון כן לראות אותן במסגרת החוק.

סעיף 6: "הנחיות מנהליות. (א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור". מדובר על לציבור, בפתח.

"(ב) הוראות סעיף 9 יחולו, בשינויים המחויבים, על העמדת הנחיות מינהליות לעיון הציבור לפי סעיף זה. (ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על פקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955".

יהושע שופמן:

סעיף (ב) הוא סעיף חדש שלא הופיע בצורה זאת בהצעת חוק פרטית. זה סעיף שבנוי באותה מתכונת של סעיף ב לפקודת המשטרה, לגבי פרסום הנחיות של המשטרה. סעיף 9, שעליו יהיה דיון ארוך, מדבר על אותם עקרונות, שמה שאי אפשר לגלות על סמך בקשות גם אי אפשר לגלות בהנחיות, אבל בעקרון מה שהתקבל שם יחול גם פה, לבקשת הצבא הוצאנו את פקודות הצבא, שהן פקודות שיש הוראות פרסום בתוך הצבא אבל הן לא מופצות מחוץ לצבא.

לירון ליבמן:

באופן עקרוני פקודות הצבא פתוחות לעיונו של כל מי שהן רלוונטיות לגביו ויש לו נגיעה אליהן. יש הסדרים מפורטים, שכוללים גם חובה של מפקדים לשנן את הפקודות לחיילים על-מנת שידעו את זכויותיהם ואת חובותיהם בעניין הזה. מעבר לזה, אם יש פה ושם פקודות נדירות שיש להן נגיעה גם לציבור שלא מצוי בשירות, דוגמה בולטת היא נושא הנחיות לשירות מילואים, הן מועמדות לרשות הציבור. היום גם באינטרנט אפשר לראות את הקובץ הזה. זה לא האופי של פקודות הצבא. כיוון שארוגים בתוכו רבים מהסייגים שמופיעים בסעיף 9, חשבנו שלא נכון להכניס את הסעיף הזה.

היו"ר דוד צוקר:

למה שלא תהיו כמו הרשויות האחרות, ולא תיכללו תחת סעיף 9, סעיף הדיסקרטיות, שחל על שורה של נושאים וגופים?

לירון ליבמן:

יש בעיה עם הניסוח "נגיעה או חשיבות לציבור". במובן הרחב זה יכול להתפרש כך שכל אדם יהיה זכאי לראות את פקודות הצבא. זה נראה לנו מאוד בעייתי. אם היה כתוב באופן ספציפי לגבי חיילים, זה היה פחות בעייתי. כלומר אם הכיוון כאן הוא להגיד שחשוב לציין כאן שפקודות שיש להן נגיעה או חשיבות לחיילים עומדות לעיונם, למרות הפטור הזה, אני לא רואה עם זה בעיה.

ענת שקולניקוב:

אני רוצה להתייחס לסעיף (ג). לאור ההסבר ששמענו כאן נראה שהוא חסר הצדקה ונוגד את העקרון של החוק. במסגרת סעיפי החריגים יש בעיה עם פקודות שיש בהן היבט סודי, זה מסביר את החריגים. העניין של הנגיעה לציבור בוודאי לא רלוונטי רק לחיילים. יש הרבה אזרחים, כולל האגודה לזכויות האזרח, שמאוד רלוונטי להם לראות את פקודות הצבא. אם מדובר על כמות גדולה של פקודות, זה צריך להתבטא בצורה שבה זה יועמד לרשות הציבור. כמובן שלא ישלחו לכל אדם את הקובץ הביתה, אבל אני לא שומעת על שום נימוק שמצדיק איזשהו שינוי לגבי הרשויות האחרות.

לגבי סעיף (ב), אני תוהה אם החריגים צריכים להיות רחבים כמו החריגים לגבי האינפורמציה הספציפית. ההפניה היא לסעיף 9. יש כאן הבדל בין מידע ספציפי לבין העניין של ההנחיות הפנימיות, כי נעשה כאן איזון שונה. אז אם מדברים בסעיף 9 על איזון כשמדובר על מידע שהוא סוד כלכלי, זה נראה לי לא רלוונטי למטריה של הנחיות כלליות.

יהושע שופמן:

אם זה לא רלוונטי אז לא, אבל השאלה מה אם מדובר בבטחון המדינה.

ענת שקולניקוב:

אבל לא כל החריגים כאן זה בטחון המדינה. אם, למשל, מדובר על מידע שהוא סוד מקצועי, זה דבר שאני יכולה לקבל אותו כשמדובר על אינפורמציה ספציפית, אבל יותר קשה לי לקבל אותו כחריג כשזאת הנחיה שמשרד ממשלתי פועל לפיה. נראה לי שצריך לחשוב כאן על ניסוח יותר צר של החריגים.

יהודה לנדא:

יש מעין חובה לרמטכ"ל לפרסם את הפקודות הרלוונטיות. כתוב פה שאמנם פוטרים אותו מפרסום ברשומות, אבל מחייבים אותו להביא את זה לידיעת הנוגעים בדבר. השאלה היא האם היחידים שנוגעים בדבר, במיוחד לאור פתיחת הצבא לעם בשנים האחרונות, זה הכלל.

היו"ר דוד צוקר:

אתה שואל האם שאלת המילואים זה לא עניין שנוגע לכלל החברה הישראלית ולא רק לאיש המילואים עד גיל 45.

יהודה לנדא:

יש הרבה מאוד אנשים במילואים שמתעסקים בדברים מאוד סודיים וחס וחלילה שהדברים האלה יפורסמו. כך שלא כל דבר שנוגע למילואים צריך להיות פתוח לעיון הציבור.

היו"ר דוד צוקר:

ניקח את השלב של זימון למילואים, האם זה רק עניינו של מי שמזומן למילואים, או שזה גם עניינה של רעייתו, למשל, או של החברה כולה או של המשק, כולל התאחדות התעשיינים?

ישי יודקביץ:

לפני שנתיים הכנסת קיבלה חוק לגבי פרסום כללי הקריאה לשירות מילואים.

היו"ר דוד צוקר:

זה פומבי, נכון.

ישי יודקביץ:

כן. הספר מצוי ביחידות הרישום אצל קציני הקישור בצבא, ואחת לשנה מתפרסמת הודעה על אפשרות לקבל את הכללים האלה. זה הסדר ספציפי שקיים לגבי כללי הקריאה לשירות מילואים. אבל יש לנו בעיה לגבי הסעיף כולו, בשאלה מה הרבדים של ההנחיות הפנימיות שאנחנו נחויב, כרשות ציבורית, לפרסם. האם אנחנו מדברים רק על ההנחיות הפנימיות הכלליות של כל משרד, או שאנחנו צריכים ללכת גם לרובד הנמוך של הוראות מחלקתיות והוראות אגפיות. לגבי הצבא אני מוטרד יותר מאשר לגבי הגופים האחרים, כי אם נרד בהיררכיית הפקודות הצה"ליות, מהוראות הפיקוד העליון ועד להוראות יחידת מצל"ח למשל, מרכז צלם וחלפים, כל גילוי כזה, למרות שכביכול הוא יכול להיות תמים לחלוטין, יכול לשמש גורמים שמתעניינים בנושא הזה ולתת להם תמונה מסוימת שלא ניתן לשים את האצבע מה הוא הגבול. לכן אנחנו מבקשים פה את החגורה הנוספת בעבור הצבא. מדובר בחשיפת הצבא וחשיפת היחידות, ויכול להיות שאנחנו צריכים פה שוליים רחבים יותר.

היו"ר דוד צוקר:

אני מניח שבניסוחים שלך תהיה לך אהדה בקרב כל חברי הכנסת, השאלה היא אם זה צריך להיות פה ולמה לא להסתפק בסעיף 9. אגב, הצעת החוק הפרטית שעברה במליאה איננה כוללת את הסעיף הזה. יש פה הבדל בגישה, והשאלה היא, בהנחה שתזכה פה לאוזן קשבת, למה צריך את הסעיף הזה?

שלמה שוהם:

אני לא רואה את השוני שבין הצבא לבין כל גוף אחר, אם אנחנו מנטרלים את האלמנט של בטחון המדינה, האלמנט של בטחון המדינה מנוטרל באופן די ספציפי וברור גם ב-9(א)(1), וגם אחר-כך יש אפשרות ששר הבטחון יוסיף דברים נוספים. אני לא מצליח להבין, חוץ מבטחון המדינה, מה הצבא שונה. אם אכן בטחון המדינה מוגדר כמו שהוא צריך להיות מוגדר, ובעיני הוא סגור, מדוע שהצבא יהיה שונה מכל רשות אחרת?

ישי יודקביץ:

אנחנו צריכים לגבי הצבא שוליים יותר רחבים.

היו"ר דוד צוקר:

החשש הוא לפגיעה בבטחון המדינה?

ישי יודקביץ:

כן, החשש הוא בעיקר לפגיעה בבטחון המדינה, כי מבנה ארגוני של הצבא מאוד מעניין, גם אם כביכול הוא תמים.

יהודה לנדא:

יש גורמים רחבים פרט לצבא שצריכים שוליים רחבים מאוד, ולא הכנסנו אותם לסעיף הזה. מה הצבא שונה מכל אותם גורמים, שאין ספק בכלל שצריך להגן עליהם כעל בבת עינינו, כי בטחוננו תלוי בהם? במה דין הצבא פה שונה מדין השב"כ, מדין המוסד?

ישי יודקביץ:

החוק לא חל על היחידות שקיומינו תלוי בהן, לכן העניין הזה נפתר ונדבר על זה בסעיף 13. לגבי הצבא יהיה לנו קשה מאוד לצבוע הוראות בטחוניות סודיות מול הוראות אחרות, כי יש הרבה דברים פנימיים בהוראות ארגון, שכביכול על פניו לא ניתן להוכיח את הפגיעה, בין אם נלך למבחן החשש הסביר ובין אם נלך למבחן הוודאות הקרובה. גם כך החוק הזה יחייב אותנו להתדיין הרבה בבית המשפט על הסוגיה של בטחון המדינה בין מבחני ההסתברות ומבחני הפגיעה, ואני חושב שלמקרה הזה אנחנו צריכים שוליים רחבים יותר.

היו"ר דוד צוקר:

השאלה היא, אם את השוליים האלה אתה לא יכול לקבל בסעיף 9.

ישי יודקביץ:

לגבי הצבא יש לנו בעיה, כי הצבא הוא גוף שהחוק חל עליו, בשונה מהגופים הבטחוניים האחרים, והצבא מעניין גורמים שלא כל-כך אוהבים את מדינת ישראל.

יהודה לנדא:

טעיתי אולי לגבי השב"כ והמוסד, אבל בנושא חקירות ומודיעין אמרו שהמטרה לא, אבל בשאר כן. למה אי אפשר לעשות הקבלה דומה כלפי הצבא?

היו"ר דוד צוקר:

לגבי חלק מהדברים זה נכון כלפי הצבא.

לירון ליבמן:

אני רוצה לחזור על נקודת המוצא שהצגנו בפתיחה לדיונים האלה. אני לא חושב שהצבא הוא כמו כל גוף אחר.

היו"ר דוד צוקר:

זה כמו כל גוף אחר אם מנטרלים את עניין הבטחון.

לירון ליבמן:

להבדיל מגופים אחרים, אם באמת משווים לכל גופי הבטחון האחרים, בא הצבא בגישה פתוחה שנכנסת מראש להנחה שהחוק כן חל, ואז נותר רק להבטיח את האינטרסים שאיתם יש לנו בעיה. בגלל זה אנחנו ייחודיים. אנחנו מוכנים שהחוק יחול על השב"כ, אנחנו גם מציעים איך, אבל אנחנו צריכים שולי בטחון מסויימים. כאן אני נכנס להבחנה בין נושא העמדה יזומה של מידע לבין העמדה על-פי בקשה. אנחנו כאן לא שוללים את האפשרות למצב שבו אדם ספציפי ירצה מידע, אנחנו נבדוק ונראה שאין בעיה להעמיד את המידע הזה לרשותו מטעמי בטחון, והוא יעמוד לרשותו לפי הכללים הרגילים. אבל כאן מדובר על משהו אחר, כאן מדובר שנעמיד איזשהו קובץ של 18 אלף פקודות לעיון הציבור, על כל מה שאפשר ללמוד מהדברים האלה. קשה להגיד מה כאן ודאות קרובה לפגיעה בבטחון המדינה, אלא לאחר מעשה, שאז זה יהיה מאוחר. לכן אנחנו חושבים שלא מדובר כאן באיזשהו פטור דרקוני.

היו"ר דוד צוקר:

אתה בעצם מבקש חסיון, אלא אם כן אנחנו מתירים.

מלכיאל בלס:

המשפט "כל העם צבא" עובד לשני הכיוונים. אם כל העם בפנים, הוא ממילא יכול לעיין בפקודות האלה,

היו"ר דוד צוקר:

אני מבקש שלפגישה הבאה תכינו הצעת נוסח שלכם איך אתם רוצים לראות את עצמכם בסעיף 9, בהנחה שלא תהיו בסעיף 6.

ישי מנוחין:

או בסעיף 13, שם מדובר על מערך המודיעין של צבא ההגנה לישראל.

היו"ר דוד צוקר:

מתוך הנחה שהחוק הזה חל על הכל, למעט ההגנות שניתן לסעיפים, לנושאים, לאנשים, לנסיבות, הייתי רוצה שאת אותו עקרון נחיל גם על הצבא. אני מבקש שתנסחו את הדברים לפעם הבאה, בהנחה שאתם לא כלולים בסעיף 6, כלומר שהכלל של "הכל פתוח למעט מה שאיננו פתוח" חל גם עליכם.

זה אומר שסעיף 6(ג) לא יופיע בהצעת החוק, ואת ההגנות ניתן בסעיף 9 זבסעיפי הגנה אחרים. אני מבקש שתזכרו גם את המבחנים שבתי המשפט קבעו, פסיקות שנקבעו לגבי שחרור חומר, פרסומו של חומר.

האם על סעיף 6(ב) יש הערות? אנחנו בשלב הזה משאירים את סעיף 6(ב) כלשונו, אלא אם כן מישהו ירצה לחזור אליו אחרי שנעבור על סעיף 9. סעיף 6(ג) נמחק.

"7(א) בקשה לקבלת מידע תוגש בכתב לממונה או למי שהוסמך לכך על ידו; אין המבקש חייב לציין את הטעם לבקשתו. (ב) הרשות הציבורית תודיע למבקש המידע ללא שיהוי, ולא יאוחר מ-30 ימים מקבלת הבקשה, על החלטתה בבקשתו; ראש הרשות הציבורית, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה. (ג) ראש הרשות הציבורית רשאי להאריך, הארכה נוספת, את התקופה האמורה בסעיף קטן (ב). בהחלטה מנומקת אשר תישלח למבקש תוך התקופה האמורה, אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש יש צורך להאריך את התקופה; ההארכה הנוספת לא תעלה על התקופה המתחייבת מהטעמים האמורים, ובכל מקרה לא תעלה על 60 ימים".

היום אנחנו לא ב-60 ימים אלא ב-120.

"(ד) החליטה הרשות הציבורית להעמיד את המידע לרשות המבקש, תבוצע החלטתה תוך זמן סביר בנסיבות העניין; הרשות תודיע למבקש היכן יעמוד המידע לרשותו. (ה) המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות הציבורית, ואין הרשות חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש; היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות. (ו) החליטה הרשות הציבורית לדחות את בקשת המבקש, כולה או חלקה, תישלח למבקש הודעה בכתב, שתפרט את נימוקי ההחלטה, ותיידע את המבקש על זכותו לעתור נגד ההחלטה לפי הוראות סעיף 15".

יהושע שופמן:

בסעיף 7(א) בהצעה הפרטית כתוב "תוגש לממונה", אנחנו הוספנו "מי שהוסמך".
בסעיפים (ב) ו-(ג) לא איתרתי שינויים.

בסעיף (ד) בהצעה הפרטית נאמר "15 יום אחרי קבלת ההחלטה".

סעיף (ה) הוא סעיף חדש, קנדי במקורו.

סעיף (ו) מופיע בסעיף (ה) בהצעת החוק הפרטית.

הכוונה היתה חוק שאפשר לעמוד בו ולא כמו חוקים אמריקנים, למשל, שמתעלמים לחלוטין מהמועדים, כי הם לא בני ביצוע.

מלכיאל בלס:

נדמה לי שעשרה ימים זה המועד להעמדת החומר למבקש, אבל אי אפשר לעמוד בזה, כי מיעוט כוח האדם, ריבוי החומר, הצורך למיין אותו, אלה דברים שצריך להיות ריאלי לגביהם ולא לקבוע דברים שמראש הפקידות תעבור "עבירות" ולא תקיים את ההוראות של החוק. יש בקשות שהן רחבות בהיקף וצורכות הרבה עבודה, כמו למשל לצנזר את דוח רקנטי. בעתירה שהגיש בזמנו עתון "מעריב", שביקש לחשוף את הדוח, לקח בסביבות שנה לנטרל את החומר. קראו את החומר כמה אנשי מילואים תוך התייעצות ביניהם, כי הם לא רצו למנוע חשיפה של דברים שכן אפשר לחשוף, ולכן עולים לדרגים יותר בכירים, והדברים לוקחים זמן. מדובר בסך הכל בארבעה חודשים, ואם נעמוד בזמן הזה במרבית הפניות זה יהיה בסדר, הסטטיסטיקה מחוץ לארץ מלמדת שבדרך כלל עומדים במועדים האלה של 90 יום. זה פרק זמן סביר ומקובל.

יהושע שופמן:

זה טעון החלטה אישית של ראש הרשות,

יוסי ביילין:

האם אין דרך לעשות הבחנה בין סוגים שונים של בקשות? יש למשל דברים שקשורים במועדים, כמו קבלה לאוניברסיטה או למוסד אחר, וברגע שמדובר בכל כך הרבה ימים זה הופך להיות לא רלוונטי. השאלה היא, אם אפשר להגיד שיש הבדל בין פנייה שקשורה במועד מסוים לבין פנייה שלא קשורה במועד מסוים. למשל, מישהו שרוצה אינפורמציה על ציונים כדי להתקבל לאוניברסיטה בחוץ לארץ.

יהושע שופמן:

זה מידע פרטי של אדם על עצמו, שכבר היום לא צריך בשבילו את החוק הזה, אני מסכים שלדחות את המועד עד שיהיה בלתי רלוונטי יהיה בלתי סביר,

מלכיאל בלס:

צריך לשקול סעיף בנוסח "הרשות תיתן את דעתה לדחיפות נחיצות המידע למבקש".

היו"ר דוד צוקר:

צריך לנסח את הדברים כך שזו לא תהיה פירצה שדרכה כולם ייכנסו.

מרכז השלטון המקומי, האם תוכלו לעמוד בלוח הזמנים הזה?

שרון הברמן:

כן. אולי אפשר ליצור מנגנון לבקשות דחופות, למשל על-ידי גביית אגרה כפולה בגלל שהבקשה דחופה.

דיינה ירום:

הצד השני של הדחיפות היא גם מתי אנחנו מגישים את הבקשה. אם אתה מגיש את הבקשה יחסית מאוחר, הרשות יכולה לעשות המון מאמצים ובכל זאת לא להספיק. צריך לדרוש שהמבקש יפנה בזמן.

לאה דקל:

רציתי להסב את תשומת הלב לחוק לתיקון סדרי המדינה, החלטות והנמקות, שקיצר את הזמן ל-45 יום. איך זה מסתדר עם המועדים שנקבעו פה?

יהושע שופמן:

הוא מבקש זכות לעצמו.

היו"ר דוד צוקר:

את בעד קיצור של 120 הימים?

לאה דקל:

אני בהחלט בעד קיצור.

לירון ליבמן:

אני חושב שחוק ההנמקות מתייחס לסיטואציה אחרת לגמרי, שם מדובר על פרק הזמן שבו הרשות נדרשת לקבל החלטה, לא למסור מידע.

מלכיאל בלס:

הוא אומר גם שאם לא ענו תוך 45 יום, אפשר לראות את זה כתשובה שלילית ולעתור כנגד.

לאה דקל:

פה יש אפשרות לדחיית הבקשה. זו גם החלטה.

מלכיאל בלס:

לא רוצים להגיע למצב שבו הרשות תיתן תשובה שלילית מיידית.

ענת שפי:

צריך לזכור שהסעיף הראשון קובע 30 ימים, שזה זמן בהחלט סביר. בנסיבות של מידע זמין שאין בו שום עבודה מיוחדת, לא תהיה שום סיבה להארכה של המועד הזה. לכן אני לא רואה כל סיבה לקיצור המועדים. המועד שנקבע פה הוא 30 ימים, וכל ההארכות הן בהתחשב בנסיבות ובמקרים מיוחדים.

ישי מנוחין:

אני לא אוהב את הניסוח "תוך זמן סביר בנסיבות העניין". אני לא סומך על שיקול של רשויות בנושא של זמן סביר. בהצעה המקורית קבענו מספר ימים. בסעיף (ד) הוחלט שיהיה 15 יום.

היו"ר דוד צוקר:

אבל ההפקה של החומר הזה והאיסוף שלו לוקחים שלושה שבועות.

שלמה שוהם:

דרך אחרת להתגבר על זה היא לדעתי להשאיר פתח מילוט, או בנסיבות מיוחדות שהפקת המידע מצריכה עבודה מיוחדת רבת היקף, ואז ממילא ההוראה או הכלל הוא שאתה מחייב את הרשות לעמוד בזמן נקוב. ואם לא, יחליט בית המשפט מה שיחליט.

ענת שקולניקוב:

נכון שאין כאן הארכת מועדים מההצעה הפרטית, למעט העניין הזה, אבל בהצעה הפרטית עצמה הוסיפו 30 ימים או האריכו את אחד המועדים מדוח הוועדה. אני מבקשת להתייחס לסעיף קטן (ה), שהוסף כאן בצורה מיותרת בעקבות עתירה שהוגשה ונפתרה בצורה מסוימת. נדמה לי שחבל לקבוע בנושא הזה מסמרות מראש.

היו"ר דוד צוקר:

את רוצה שהמשרד הממשלתי יעשה גם את עיבוד החומר ויפיק אותו לפי חתכים של המבקש?

ענת שקולניקוב:

אני אומרת שלא צריך לקבוע בזה מסמרות במסגרת הזאת. בסעיף אחרי זה יש סעיף (1)8 שאומר מתי הם יכולים לדחות בקשה, אם זה מצריך השקעת משאבים בלתי סבירה, ומדובר במקרה פרטי אחד. כשביקשתי איזשהו עיבוד סטטיסטי שהם לא יכולים לבצע אותו כי הוא בלתי סביר, והם לא יכינו הפקת מערכות מידע בשבילי, זה יכנס בגדר הבקשה הזאת, ויבקשו ממני לנסח את הבקשה בצורה יותר סבירה, לקבלה של נתונים גולמיים. למה לקבוע מסמרות בדבר שאין בו צורך כרגע?

יהודה לנדא:

אני לא רואה תקלה רבתי בסעיף (ה), אני חושב שדווקא הרעיון הוא חיובי, דהיינו שאם אתה מעבד את המידע אתה צריך לנמק למה עשית את זה. אבל יש לי בעיה עם המשפט "אין הרשות חייבת לעבד אותו". אני לא חושב שהמילה "חייבת" היא נכונה, כי צריך בדיוק את המילה ההפוכה, "רשאית". יש פה פתח לצנזורה של הרשות על המידע, העיבוד הוא רחב היקף, במיוחד במה שנוגע למידע ממוחשב.

לירון ליבמן:

מי שהופך את נושא העיבוד וכותב "אין רשאית הרשות לעבד את זה", מאבד דבר חשוב מאוד שקיים כאן בחוק בסעיף 11, שאומר, אם יש לך סיבה בתוך החומר לא למסור, אל תסתפק בזה שאתה לא יכול למסור, אלא תמסור בשינויים ובהשמטות המחוייבים. לגישתך זה בלתי ניתן לעשייה אם אסור לעבד את החומר.

ישי מנוחין:

אני רוצה לתת דוגמה שמתאימה לדברים שנאמרו פה. דיירים ביקשו מ"עמידר" לקבל נתונים על זכויות נכים בדיור ציבורי. "עמידר" הביאה להם שלושה ארגזים של תיקים ואמרה שיחפשו. כמובן שהם לא יצליחו למצוא ולקרוא. הסעיף הזה פותר את "עמידר" מלהכין לדיירה רשימה מעודכנת של זכויות נכים בדיור ציבורי.

היו"ר דוד צוקר:

אבל ייתכן שיש קטגוריה ב"עמידר" שמדברת על נכים ב"עמידר" וזכויותיהם.

ישי מנוחין:

אין. זה מופיע בהנחיות משרד השיכון שונות ובמקומות שונים. סעיף (ה) נוסף בעקבות בקשתנו בבג"ץ לקבל נתונים על איבוד תושבות במזרח ירושלים.

מלכיאל בלס:

לא. זה נוסף בעקבות התערבות של משרדי ממשלה.

ישי מנוחין:

אחת התוספות שהצעתי לנסות להוסיף לחוק הזה היא קביעת סל בסיסי שהמדינה תהיה חייבת לספק את המידע לכל תושביה. אם מקבלים את זה שיש דברים מסוימים שהמדינה חייבת לעבד במיוחד בשביל תושביה, סעיף כזה יכול למנוע אותו, כי זה אומר שהיא משוחררת מלעבד ולהכין במיוחד חומר.

היו"ר דוד צוקר:

"המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות לציבור".

רחל גוטליב:

אם "עמידר" פועלת במתן זכויות לנכים, היא פועלת על-פי הנחיות פנימיות שלה. אותם דיירים מבקשים את הנורמה.

ישי מנוחין:

כמעט הגענו על זה לבג"ץ עם "עמידר" והיה צריך את ההתערבות של מנכ"ל משרד השיכון אפילו את הארגזים לתת.

שרון הברמן:

אני חושבת שזה סעיף חשוב מאוד, כי זה מבהיר את הגבולות, מה הרשות הציבורית צריכה ולא צריכה לעשות. כמובן שזה פותח את הפתח, אם הרשות מעוניינת לתת מידע נוסף או לעבד את המידע לצרכיו של מבקש מסוים תמורת אגרה נוספת או לא, היא יכולה לעשות את זה, הסעיף לא אוסר עליה. אבל שיהיה ברור שאין לה חובה בסיסית כזאת. לדוגמה, מישהו פנה לרשות מקומית וביקש תסריטים צבעוניים, ברור שהרשות המקומית לא צריכה להכין לו תסריטים צבעוניים.

מלכיאל בלס:

היתה עתירה שביקשו להעלות את גבולות ירושלים המקוריים על מפות עדכניות שהמדינה מוציאה. המדינה מפיקה את גבולות ירושלים בצורה מסוימת, ומישהו רוצה

שיופיעו שם גם הקווים של 1967. שייך לגורם פרטי שעוסק בשרטוט מפות ויכין לו מפה כזאת. יש הרבה מאוד בקשות לא סבירות שמגיעות למדינה.

היו"ר דוד צוקר:

אני מציע להתאמץ וללחוץ על הרשות המבצעת בכל מה שקשור להיקף המידע שאנחנו מבקשים לקבל ולהקל בצד הטכני, הפרוצדורלי, בצד המהותי, אם צריך להתווכח עם הצבא צריך להתווכח עם הצבא. אני מציע לנסות וללכת רחוק ככל האפשר במהות, כלומר איזה מידע צריך לעמוד לרשות הציבור. אני מציע בצד של אספקת המידע להקל על הרשות המבצעת.

על פי העקרון הזה אני מציע לאשר את לוח הזמנים המוצע כאן. אני מבקש מיהושע שופמן שיביא לנו סעיף שמשאר חרף צר לאותן נסיבות מיוחדות שהרשות המבצעת לא תוכל להכשיל את היחיד הזה בלוח זמנים.

את סעיף (ה) נשאר כלשונו.

האם בסעיף (ד) לא נציין שבין ההחלטה לבין העמדת המידע יהיה פרק זמן מסוים, ואז לתת אפשרות של חריג?

שלמה שוהם:

אם הפקת המידע כרוכה במאמצים מיוחדים.

ענת שקולניקוב:

אני בכל זאת רוצה להתייחס לסעיף (ה). כל הדוגמאות שהובאו כאן, התסריטים הצבעוניים והמפות, אם הם מוצדקים לטענת הרשות הם יכולים להכנס בסעיף 18(1). אני חושבת שכאן חוסמים מקרים שבהם זה באמת לא יהיה ברוב המקרים יכול להיות שזה יהיה מוצדק ויגידו לאדם, שלא עושים בשבילו כל מיני עבודות של עיבוד, אבל יהיו אותם מקרים שבהם הנתונים הגולמיים לא נותנים לאדם כלום, ובמקום לתת לאדם מידע יתנו לו דברים שהם לא רלוונטיים לגביו. לא נראה לי שהסעיף הזה נחוץ כסעיף בפני עצמו, את כל הבעיות שהובאו כאן אפשר לפתור באמצעים אחרים שקיימים בחוק.

יוסי ביילין:

אפשר אולי להוסיף משפט "ובלבד שהדבר יהיה זמין באופן סביר לציבור", על מנת שלא יגישו, למשל, תוכנה שנכנסת רק למחשב שהוא לא זמין, לא קיים בישראל.

היו"ר דוד צוקר:

אני רוצה להתווכח עם הממשלה על המהות, לא על הצדדים האלה. אם יש פעולה סבירה יש לשם כך בית משפט.

יוסי ביילין:

נניח שיש איזשהו שימוש שלא מקובל ברחוב, אבל מקובל במשרד. אתה מקבל מידע שקשה לך להשתמש בו, לכן יכול להיות שצריך לומר משפט לגבי סבירות או ידידותיות החומר.

היו"ר דוד צוקר:

הכל צריך לעמוד במבחן הסבירות.

אני שואל בעיקר את הגופים הגדולים, כמו צבא ומשטרה, האם אתם יכולים לעמוד בעניין הזה של 15 יום, אלא אם כן מטעמים מיוחדים אתם נזקקים ליותר מזה?

רחל גוטליב:

מה שמלכיאל בלס אמר הוא נכון במובן הזה, שיש כאן רב-גוניות של מידע. לכן הקביעה הזאת "זמן סביר בנסיבות העניין במבחן האובייקטיבי" היא הנכונה. מבקשים כל מיני דברים, לכן 15 יום לפעמים יהיה זמן מספיק, אבל לפעמים נדרשת שנה.

יהודה לנדא:

זה צריך להיות פרק זמן קבוע, מוגדר בימים, אלא אם כן היקף החומר או המורכבות שלו מחייבים אחרת.

היו"ר דוד צוקר:

לישיבה הבאה, יהושע שופמן, תאמר לנו אם אתם מוכנים ולכמה ימים.

רחל גוטליב:

כאשר באנו, משרדי הממשלה, לוועדת השרים, כולם דיברו על משאבים. לא קיבלנו תשובה בעניין הזה.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא מתכוון להתווכח בצד של הביצוע.

בישיבה הבאה תודיעו לנו אם אתם עומדים על סעיף (ד) הזה או שאתם מבקשים לוח זמנים נוסף. פרט לכך אנחנו מאשרים את סעיף 7 בכחול כלשונו, כפוף לתיקונים שקבעתי.

שרון הברמן:

בסעיף 7(ג) אולי כדאי להוסיף "ראש הרשות הציבורית או מי שהוא הסמיך לכך".

היו"ר דוד צוקר:

לא. זה כבר ה-60 ימים. ראש הרשות המקומית יצטרך להחליט על זה.

סעיף 8: "רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע באחד מאלה: (1) הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה או מכביד באופן ניכר על פעולתה של הרשות; (2) המידע נוצר או נתקבל בידה למעלה משבע שנים לפני הגשת הבקשה ואיתורו כרוך בקושי; (3) לאחר שנקטה אמצעים סבירים, התברר לה שלא ניתן לאתר את המידע או שאינו מצוי ברשותה; (4) המידע פורסם ועומד לרשות הציבור או לעיונו, בין בתשלום ובין שלא בתשלום; ואולם בדחותה את הבקשה לפי פסקה זו, תודיע הרשות למבקש היכן יוכל לרכוש את המידע המבוקש, לקבלו או לעיין בו; (5) המידע נוצר בידי רשות ציבורית אחרת, ואין בהפניית המבקש לאותה רשות כדי להכביד הכבדה בלתי סבירה על קבלתו של המידע על ידו; ואולם בדחותה בקשה לפי פסקה זו, תפנה הרשות הציבורית את המבקש לרשות הציבורית אשר בידיה נוצר המידע".

יהושע שופמן:

החלופה השנייה הוספה בנוסח הממשלתי.

היו"ר דוד צוקר:

למה? עד כמה זה ניכר?

אני מציע שנעשה את זה בלי הסיפא. נשאר בנוסח של הצעת החוק הפרטית.

אביבה גולדשטיין:

לגבי המוסד לביטוח לאומי זה יכול להיות בעייתי, ואני מניחה שגם לגבי גופים גדולים אחרים. לא בכל מקרה הקושי המיוחד יתבטא בהקצאת משאבים, אבל יכול להיות שזה משבש סדר עדיפויות או סדר פעולה מתוכנן של הגוף הזה, וזה מכניס את מערכת המחשב של המוסד לביטוח לאומי לדרישה מוגזמת לעיבודים, דבר שמשבש את כל תוכנית העבודה.

אני לא אוכל להביא עוד צוות מתכנתים ועוד הוצאה כספית או שעות נוספות בעבודה אחרת, אני פשוט לא מסוגלת לעשות שתי עבודות במקביל ואני צריכה לדחות משהו שהוא בסדר תכנון של מדיניות.

היו"ר דוד צוקר:

זה מעשה יום ביומו שמנהל מחליט על סדר עדיפות, משנה אותו.

אביבה גולדשטיין:

אני לא מדברת על שיבוש קטן.

יהושע שופמן:

העניין הוא איך מפרשים את הרישא. החשש היה שאם עניין השירות, כולל מתן שירות ישירות לאזרח, משבש כל סדר עדיפות הגיוני, וזה בא לפני כל דבר אחר, כולל לעסוק במשימה העיקרית של הרשות, זה יהיה בלתי סביר. אפשר לפרש רק את הרישא כולל את זה, אבל השרים ביקשו להבהיר שאם זה מחבל במשימה שלשמה פועלת הרשות, אז זה לא סביר.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נשאר עם הרישא "הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה".

סעיף (2) מופיע כמו בהצעת החוק הפרטית.

שרון הברמן:

אני חושבת שגם כאן צריך למחוק את הסיפא "ואיתורו כרוך בקושי".

יהושע שופמן:

אם יש תיק על המדף ויש נייר צהוב שהתקבל לפני עשרים שנה, אין כל סיבה לא לספק אותו. אבל אם צריך לנבור זה כבר קושי.

היו"ר דוד צוקר:

המילה "קושי" אינה מספיקה. האם להתכופף זה קשה?

יהושע שופמן:

פה דווקא הסף אינו גבוה, מפני שמדובר במידע שהתיישן. היו הצעות גם ממשרדי ממשלה למחוק את הסיפא, אבל טענו שאם יש הרי נותנים, אבל אם מדובר בחיפוש בארכיונים אז לא.

שרון הברמן:

אולי אפשר לנסח את הסיפא הפוך, להגיד "אלא אם כן המידע זמין באמצעים סבירים".

היו"ר דוד צוקר:

אני מציע שנדבר על קושי באמצעים בלתי סבירים או קושי ממשי.

מלכיאל בלס:

על התכופפות זו מרמה להגיד שזה קושי. יש סבירות מובנית במילה קושי.

היו"ר דוד צוקר:

האם לכתוב קושי ממשי או מהותי?

יהושע שופמן:

קושי של ממש.

היו"ר דוד צוקר:

בסדר.

יש הערות לגבי סעיפים 8(4) ו-8(5)? הסעיפים מאושרים.

כפוף לשני התיקונים בסעיף 1 ובסעיף 2 אנחנו מאשרים את הסעיף כלשונו.

סעיף 9, עילות לאי מסירת מידע.

ישי מנוחין:

יש שינוי בין הנוסח הפרטי לנוסח של משרד המשפטים.

היו"ר דוד צוקר:

הנוסח הפרטי אומר: "רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה", והנוסח של משרד המשפטים: "לא תמסור מידע".

יהושע שופמן:

עם חלוקה, זאת אומרת יש עילות שלא תמסור.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף 9(א)(1): "מידע אשר בפרסומו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלומו של אדם. (2) מידע בנושאים ששר

הבטחון, מטעמים של שמירה על בטחון המדינה, קבע אותם בצו, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת או ועדת משנה שלה; צו כאמור אינו טעון פרסום ברשומות".

למערכת הבטחון יש בעצם שני שערים שדרכם היא יכולה להכנס. למה צריך שניים?

שלמה שוהם:

זה אבסורד. הרי במידה ששר הבטחון קבע, הייתי אומר שהוא יכול לקבוע גם מטעמים אחרים. אבל גם הטעמים שמנחים אותו הם אותם טעמים של שמירה על בטחון המדינה.

לירון ליבמן:

אנסה להסביר מה עומד ביסוד הכפילות הזאת, כביכול, בסעיפים (1) ו-(2). אנחנו מודעים לעובדה שהביטוי "פגיעה בבטחון המדינה" בנוסח כזה או אחר הוא ביטוי מאוד רחב. במידת האפשר, כאשר זה נושק עם נושאים שניתן לצפות ולהעריך ולקבוע אותם מראש, אנחנו דווקא מעוניינים שהנושאים האלה יוגדרו בצורה ברורה, בכפוף גם, כפי שכתבנו בסעיף קטן (2), לאישור פרלמנטרי. אלא שלא ניתן להסתפק בסעיף (2) בלבד, מאחר שתמיד יכולים להיות מקרים שלא חשבת עליהם מראש, מבחינת נושאי השאלות, מבחינת העניינים שנוגעים להם, ולכן צריך גם את הסעיף הכללי של (1).

הכוונה שלנו, למעשה, היא כמו הרשימה של נושאים בסעיף קטן (2), ולהשתמש ב(1) רק במקרה שלא ניתן לצפות אותם מראש. אלה הדברים שעמדו ביסוד העמדה שלנו בעניין הזה.

ענת שקולניקוב:

כפי שאמרת, בישיבת הפתיחה, גם (2)9 וגם (3)9 הם למעשה לא מוצדקים. סעיף (2) הוא כפיל של סעיף (1), אבל כפיל פחות מוצלח. מידע שבפרסומו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה הוא מידע שבאופן מהותי מוצדק להחסות אותו, לא לפי נושאים ולא לפי השאלה אם השר קבע בצו או לא קבע בצו. זו לא רק כפילות, אלא כפילות לא מוצדקת. כל מה שיכול להכנס לסעיף (2) בצורה מוצדקת ייכנס גם ממילא לסעיף (1), אלא שסעיף (1) מראה לנו בצורה נקייה את הסוגיה, כי כאן מחסים את המידע, זה לא עניין של נושא או צו. ירצה מבקש המידע לתקוף אותו בבית המשפט, יתקוף אותו וייקבע אם אותו מידע שעליו מדובר הוא באופן מוצדק מידע שבפרסומו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה. יכול להיות שהנושא קשור לבטחון המדינה אבל לא המידע הספציפי.

יהושע שופמן:

סעיף (2) הוא תחליף לדרך אחרת שלא רצינו לנקוט בה, דרך שבמדינות אחרות כן נקטו בה. המבחן היה מבחן הסיווג. יש מדינות, כמו ארצות-הברית, שעל-פי הנחיות הסיווג לא נותנים מסמך מסווג, כיוון שמישהו יכול להחליט שגם זמני כניסת השבת הם מסווגים, לא רצו ללכת בדרך הזאת, שכוללת את הסיווג הרגיל, הסיווג הפנימי, אלא סיווג שיעשה בביקורת פרלמנטרית ויחליט שבנושא של יחידות מסוג מסוים המידע הזה מסווג, במקום הצורך לבדוק כל מידע, זו דרך אמצע, וזו דרך אמצע יותר טובה מלהתבסס על הנחיות של החזקת מידע וסיווג.

ישי יודקביץ:

יצאנו מנקודת הנחה, שסעיף 9 ניתן לתקיפה בבתי משפט ומערכת הבטחון תתדיין בבתי משפט כאשר היא תבקש לחשוף מידע לפי (1)9 או (2). אנחנו זקוקים פה לחגורת בטחון נוספת.

היו"ר דוד צוקר:

לחגורת הבטחון קוראים ועדת החוץ והבטחון. ההנחה היא שכאשר אנשי מערכת הבטחון מגיעים לוועדת החוץ והבטחון, ובעיקר לוועדות המשנה שלה, השערים פתוחים לרווחה.

ישי יודקביץ:

אנחנו רואים את התרחיש של פנייה לבתי המשפט לגבי החשש לבטחון המדינה ולגבי הנושאים של סעיף (2). אנחנו רוצים חגורת בטחון נוספת לגבי סעיף (2). בפורומים המשפטיים שדיברנו בפניהם, ההצעה הראשונית שלנו היתה פירוט של כ-15 נושאים שאפריורי אנחנו רואים אותם כמחייבים הגנה נוספת.

היו"ר דוד צוקר:

והם כולם קשורים לבטחון המדינה?

ישי יודקביץ:

כן.

היו"ר דוד צוקר:

אז הם ייכנסו תחת סעיף (1).

ישי יודקביץ:

לא. הממשלה בוועדת שרים לחקיקה החליטה לפעול לפי סעיף (2) לגבי צו שר הבטחון, ש-15 הנושאים שביקשנו לא יופיעו בחקיקה הראשית.

אנחנו רואים בעיני רוחנו נושאים שייכללו בסעיף (2), נימוק הרשות לגבי חסיון המידע, לגביהם יהיה צו שר הבטחון ואישור פרלמנטרי, והוויכוח בבית המשפט יהיה על סבירות שיקול הדעת של שר הבטחון לגבי הקטגוריה, לא לגבי הנושא עצמו. בסעיף (1), אנחנו מול האזרח, הנימוקים יירדו לשורשי הפגיעה בבטחון המדינה.

אנחנו מבקשים שבסעיף (2) יהיו נושאים יותר מסווגים. סעיף (2) הוא סעיף שאנחנו נתדיין בבית משפט לגבי סבירות שיקול הדעת של הרשות.

היו"ר דוד צוקר:

ככל שאתם יותר מסווגים, כך אין ספק שאתם עובדים תחת הקטגוריה של (1), של בטחון המדינה.

ישי יודקביץ:

יש מקרים שקשה יהיה לאבחן בתוך הקטגוריה עצמה של פגיעה בבטחון המדינה, ואנחנו לא רוצים לרדת בבית המשפט במקרה של סעיף (2) לדיון בשורשי הפגיעה בבטחון המדינה. אנחנו רוצים לדון לגבי סבירות שיקול הדעת של שר הבטחון, זה נותן לנו חסם נוסף בנושא הזה. לכן זו ההבחנה שאני רואה אותה.

לירון ליבמן:

חשבתי שאפשר רק לברך על זה שלא רוצים לחסות רק מאחורי איזושהי כותרת כללית, אלא לקבוע אופן שבו מתרגמים את העניין להוראות ספציפיות, עם רשימה של

נושאים. אתן לכם דוגמה של כמה נושאים שדנו בהם, חשיפת סדר הכוחות של צבא ההגנה לישראל, כולו או חלקו, לרבות שינויים במבנה היחידות, תוכניות מבצעיות של צבא ההגנה לישראל, אמצעי לחימה שקיומם בידי צה"ל לא פורסם ברבים. חשבנו שהדברים האלה ייקבעו מראש, לא בלחץ של דיון בבית משפט מחוזי.

היו"ר דוד צוקר:

אתה טוען שיש פיקוח יתר דווקא?

לירון ליבמן:

כן. הייתי אפילו מסתפק בזה בלבד, אבל יש בעיה עם נושאים שלא ניתן לצפות אותם מראש, ולגביהם נצטרך להחמודד במסגרת של סעיף קטן (1). לדעתי זה רק פיקוח יתר, ואני מתקשה להבין את ההגיון מאחורי ההתנגדות.

יהושע שופמן:

הוא מדבר גם על סוג של מידע, כמו סדר כוחות של צה"ל, שמאז ומתמיד שומרים עליו מכל משמר ומדברים באחוזים. לפעמים קשה להסביר למה פרט מסויים, קטן, הוא כשלעצמו גילוי שיפגע בבטחון המדינה. אבל הנושא הוא נושא, שאם אוספים עליו מידע ומוסיפים פרט לפרט, זה המידע שרוצים לחסות.

שלמה שוהם:

צריך לזכור, שסעיף (2) כולל דברים שלא פוגעים בבטחון המדינה, אבל הם כלולים בנושאים שפוגעים בבטחון המדינה, לכאורה סעיף (2) הוא זהה לסעיף (1), המשפט "מידע בנושאים ששר הבטחון אומר" אומר, שכאשר הנושאים נמנעו בצו מטעמים של שמירה על בטחון המדינה, גם אם המידע עצמו אינו פוגע בבטחון המדינה, משום שהוא כלול בנושאים האלה חזקה עליו שהוא חסוי. לכן השאלה היא בעצם מהותית, האם אתה באמת מוכן לתת הגנה נוספת על נושאים שכרגע אינם פוגעים בבטחון המדינה, אבל נמצאים בתוך מסכת של נושא שפוגע בבטחון המדינה.

היו"ר דוד צוקר:

זו ביקורת ציבורית נוספת.

שלמה שוהם:

אם לירון ליבמן היה יכול, הוא היה סוגר את כל הנושאים האלה לחלוטין. אבל הוא אומר, אני מוכן להביא את הדברים לפיקוח פרלמנטרי. אבל עדיין צריך לזכור שהוא עושה את סעיף (2) בשביל לכלול נושאים שאינם פוגעים בבטחון המדינה, כדי לכלול נושאים שפרסומם יביא לפגיעה בבטחון המדינה.

בנושא הזה אני מסכים איתם, כי יש לי חשש לגבי אופי ההתדיינות בבית משפט לגבי כל שאלה ושאלה, שגם זאת בעיה לא קלה מבחינת הפגיעה בבטחון המדינה. אם יש סיכוי שזה בכלל לא יגיע להתדיינות ואני יכול לחסום את זה, אני מעדיף לחסום, כי אני בודק את האיזון לעומת מסירת מידע לאזרח. אני לא בטוח שבנושאים האלה, האינטרס האזרחי הספציפי יותר גדול, והחשש שדברים ידלפו תוך כדי הדיון המשפטי הוא פחות בעייתי.

לירון ליבמן:

אני מקבל את הדברים. אנהגו מודעים לזה שיש את סעיף 11, גם אם הנושא הוגדר בנושא כזה, עדיין אפשר לגלות חלק מהמידע. השאלה היא, מי הגוף המתאים להכריע

איך ראוי להביא את הנושאים האלה לכלל החלטה. כאשר מדובר בנושאים מהסוג הזה, לא תמיד אני חושב שבית המשפט הוא הגורם המתאים לבצע את השיקול מה זכון ומה לא זכון.

היו"ר דוד צוקר:

יהושע שופמן, האם לכתוב "פגיעה בבטחון המדינה" או "פגיעה ממשית" או "חשש ממשי" או "ודאות קרובה"? בטחון המדינה זה מושג מאוד כולל, ואני חושש שחלק מבתי המשפט, בנטייתם הפטריוטית, יפרשו את זה לרעת האינטרס הציבורי האחר, שאנחנו רוצים להגן עליו.

יהושע שופמן:

אתה מדבר על המושג "בטחון המדינה" או על מושג ההסתברות, חשש מפגיעה? בפסק דין "קול העם" הטקסט שפירשו אותו היה עלול לפגוע, ואמרו שהמבחן איננו ודאות קרובה. הרי כשמסווגים חומר, כשלא מוציאים חומר מחוץ לצבא, אז לא דנים על כל פרט ממבחי ודאות קרובה, ולכן השימוש במילה "חשש" היה בגלל ש"עלול" היה כבר תפוס מאז 1953.

היו"ר דוד צוקר:

האם לומר "חשש ממשי"?

יהושע שופמן:

לי נראה שחשש שאיננו ממשי איננו חשש.

לירון ליבמן:

כאשר דנים בשאלה מה צריך להיות הניסוח כאן, אם זה יהיה "חשש" או "עלול" או "ודאות קרובה", צריך לזכור את ההקשר הרחב של הדברים. הרי יש כל מיני סוגים של זכויות, כאשר כל אחת מהן מתנגשת באינטרס של בטחון המדינה, אבל לא לכל אחת יש אותו משקל, כאשר מדובר במעצר של אדם ובפגיעה חמורה בחופש הביטוי. כמו זו המתחייבת מסגירת עתון, אני מסכים עם בית המשפט העליון שאמר "ודאות קרובה לפגיעה ממשית בבטחון המדינה". שונים הדברים כאשר מדובר בזכות לקבל מידע, זכות שמוגדרת כאן בחוק, כאשר אפילו לא צריך להצביע על איזשהו אינטרס אישי חשוב בעניין, אלא לעצם הזכות הכללית לקבל מידע מהרשויות, האם כל אימת שפלוגי או אלמוני רוצה מידע כלשהו אני צריך להוכיח שיש ודאות קרובה לפגיעה ממשית בבטחון המדינה? אבל גם אם יש לי חשש ממשי, לא מופרך, על יסוד הנחות כאלה או אחרות, שבתסריט מסוים הדברים האלה יגיעו לידי האויב וישמשו לרעתנו, עדיין אצטרך למסור את המידע, מאחר שלא מדובר בוודאות קרובה. אני חושב שהעוצמה של הזכות הזו, עם כל הכבוד לה, היא לא כזו. וצריך להסתפק במבחן של חשש לפגיעה בבטחון המדינה. החשש לא צריך להיות מופרך, אלא מבוסס על נתונים כלשהם, אבל לומר "ודאות קרובה בבטחון המדינה", נראה לי שזה יגרום נזק שיהיה בלתי הפיך.

ישי יודקביץ:

נחזור שוב להסדר הכולל לגבי בעל זכות, הממשלה. הציעה אזרח או תושב, והוועדה מבקשת להוסיף בעלי זכות נוספים, גם על זה צריכים לחשוב לגבי סעיף 9(א)(1). אם נסתכל פה על מערכת כוללת של האיזונים, אנחנו משרררים מידע גם למי שאיננו אזרח, אם הוועדה תחליט כפי שתחליט בנוסח שאנחנו ננסה לרקום כאן. מצד שני, אנחנו צריכים לתת גם את הנושא של מבחן הסתברות מעט שונה, לאור פתיחת הזכות לבעלי זכות.

שלמה שוהם:

על יסוד הדברים של יהושע שופמן חשבתי איפה מופיע "חשש ממשי" בחוק או בפסיקה. בנושא של פסלות שופט, למשל, בפרשנות מדובר על חשש ממשי למשוא פנים, עם ידיד למשל. נראה לי גם לפי הפרשנות שס, שלמרות שאמרו "חשש ממשי" זה יותר מאשר חשש, זה אולי גם יותר מאשר חשש סביר, אבל זה עדיין לא ברמה של ודאות קרובה לפגיעה ממשית.

ענת שקולניקוב:

סעיף א(2) כבר לא כל-כך משנה, ברגע שאפשר את כל הנושאים לא לפרסם ברשומות. אבל אני מפנה לגבי סעיף קטן (1). בהצעת החוק המקורית הופיעה המילה "עלול", שהיא נראית לי המתאימה ביותר. ניסיתי לחשוב איפה מופיע "חשש", ובאותה סוגיה של פסלות שופט הנוסח הזה נאמר יותר מטעמי נימוס, כי ברור שהמבחן שם הוא מבחן של "עלול".

היו"ר דוד צוקר:

האם אתם מסכימים לנוסח "חשש ממשי"?

רחל גוטליב:

אני לא מציעה להעלות כאן את הרף, כיוון שבכל הדוגמאות שהובאו כאן אפשר היה להבין שכאן יש אינטרס ברור על מה אנחנו רוצים להגן, ולכן הסיכון של האינטרס הנגדי צריך להיות קרוב לוודאות. אבל כאן אנחנו לא יודעים על מה מדובר, האם מדובר במידע מכל הסוגים, מכל המינים, בכל מיני אינטרסים של מבקשי המידע. לכן אני חושבת שצריך להשאיר את החשש ברמה הנמוכה ביותר, ובתי המשפט יפרשו את זה ביחס לבקשות מסוימות.

היו"ר דוד צוקר:

ואם אני לא רוצה להשאיר את זה לבית המשפט?

רחל גוטליב:

אז לא בחוק הזה. החוק הזה מדבר על כל מידע, בלי הגדרת אינטרס. כאשר אני מבקשת מידע לצורך הגשת תביעה אזרחית והוא מאוד חיוני לי, ודאי שאז העיון צריך להיות אחר מאשר אם הוא מבקש מידע כי מעניין אותו החומר. במקרה כזה בטחון המדינה עדיף. האיזונים פה צריכים להיות כאלה שמתייחסים למכלול של אינטרסים. ולכן אני מציעה לא להעלות את הרף.

טל שוורץ:

גם אני מציעה לא להעלות את הרף. הדוגמה של חשש ממשי בעניין פסלות שופט, לדעתי דווקא מראה את השוני, מכיוון שבפסלות שופט ישנה חזקה על שופט שהוא מקצועי וחסר פניות, ופה אני לא רואה שישנה חזקה כזאת שצריך חשש ממשי כדי לשלול אותה. אני כאזרחית לא הייתי רוצה שחומר שיש לגביו חשש לבטחון המדינה או לשלום הציבור יועבר, ואני אצטרך לחכות שיהיה חשש ממשי כדי לחסות אותו. מה גם שישנם מספיק מקרים שהדברים יכולים להתברר בדיעבד, גם לגבי בטחוןנו ושלומנו של אדם.

מכיוון שגם מלינים פה על אינטרס של אדם פרטי, הרף צריך להיות נמוך. ברגע שיש אינטרס פרטי של חשש לבטחוןנו או לשלומנו, די בחשש לפגיעה בו כדי למנוע מסירת מידע.

לירון ליבמן:

הרי ממילא חשש לא יכול להיות חשש בעלמא, אחרת יגידו שאין לך חשש.

היו"ר דוד צוקר:

אתה מסכים עם הניסוח של הצעת החוק הפרטית "מידע שפרסומו עלול לפגוע בבטחון המדינה"?

לירון ליבמן:

"עלול" בפירוש לא, כיוון ש"עלול" יתפרש כוודאות קרובה, ועם זה אי אפשר לחיות.

ישי יודקביץ:

בפסקי הדין של בית המשפט לגבי חופש הביטוי והאיזונים יש רמות מבחן, החל מסכנה ברורה ומיידית ועד החשש, והשופטים אמרו שמבחן העזר הוא מבחן ההסתברות. אנחנו חוששים ממבחן ההסתברות. אם אנחנו הולכים על מבחני הוודאות הקרובה וסביבתה, אנחנו נצטרך להוכיח הסתברות.

היו"ר דוד צוקר:

גם "חשש" ו"עלול" זו הסתברות.

ישי יודקביץ:

זה מעט שונה. אנחנו צריכים להסתכל על הקונטקסט הכולל של בעל הזכות, שהוא צריך להראות אינטרס, ועל דברים נוספים. אני לא חושב שאנחנו צריכים לראות את התמונה של 9(א)1, אלא לראות את התמונה הכוללת.

רחל גוטליב:

בסעיף 15(ד), כאשר העניין מובא בפני בית המשפט, כשבית המשפט יעשה את האיזונים הוא יעשה אותם כמו שראוי. המבחן הוא מבחן של איזון של האינטרס הספציפי של האיש מול האינטרס הנפגע, ולכן פה יתבררו הדברים. זה לא חוסס את האפשרות שלו לפנות לבית המשפט.

שלמה שוהם:

זה פועל נגד הטענה שלכם באותה מידה.

רחל גוטליב:

אנחנו קובעים מבחן כללי לדחייה, והוא צריך להיות כללי. כאשר אנחנו נדחה בקשה של אדם שרוצה להגיש תביעה...

שלמה שוהם:

השופט יעשה את האיזונים על סמך מה שכתוב לו פה.

רחל גוטליב:

הוא נדרש לעשות איזונים ספציפיים.

מלכיאל בלס:

יש להניח שאתם תעשו מראש את האיזון.

ענת שפי:

יש לנו את סעיף 11, עם האיזונים שלו. הרי העובדה שכאן כתוב שלא תמסור מידע זה לא באופן אוטומטי.

ישי מנוחין:

כתוב "לא תמסור מידע" נקודה.

ענת שפי:

אבל יש גם סעיף 11.

ישי מנוחין:

אז למה היה חשוב להפוך את "אינה חייבת" ל"לא תמסור"?

ענת שפי:

כי יש דברים שבאמת אסור למסור אותם לפקידים והם היו כולם באותה חבילה. יש דברים שיש לך יותר שיקול דעת לגביהם.

יהושע שופמן:

לגבי הפתיח היתה טענה שהמדינה חייבת למסור מידע, האם זה היתר כללי לפגוע בפרטיות? לכן זה צרם.

היו"ר דוד צוקר:

לגבי סעיף 9(2), האישור של ועדת חוץ ובטחון. אני מבקש שזו תהיה ועדה משותפת, עשינו את זה גם במקרים קודמים.

אני מציע שתקחו את הניסוח שמופיע בחוק שירות המדינה.

יהושע שופמן:

היושב ראש מבקש שתהיה ועדה משותפת של ועדת חוץ ובטחון וועדת חוקה. לא מציינים שמדובר בוועדת משנה של ועדת חוקה, כי אין ועדה משותפת של ועדה משותפת.

היו"ר דוד צוקר:

עשינו את זה עם השב"כ בשניים-שלושה נושאים, עשינו את זה בסיווג, וחלים עליהם הכללים של ועדת חוץ ובטחון.

מה לגבי פרסום ברשומות?

לירון ליבמן:

כפי שכתבנו כאן, אנחנו לוקחים בחשבון נושאים שתהיה בעיה לפרסם אותם,

מכיוון שמלכתחילה דיברנו למשל גם על טכניקה אחרת, שכל רשימת הנושאים תופיע בחוק, למרות שזה יהיה מוגבל מבחינת ההיקף.

יהושע שופמן:

לא רק מבחינת ההיקף, אם זה היה מופיע בחוק היה צורך לכתוב אותו בהפשטה, ואז זה היה רחב מדי, אם זה צו ספציפי אז יכולים.

שלמה שוהם:

אתה בעצם מגלה מה אתה לא מגלה.

לירון ליבמן:

אפשר אולי בעניין הזה לא לכתוב בצורה מוחלטת "אינו טעון פרסום ברשומות", אלא לומר "אפשר שכולו או חלקו לא יפורסמו ברשומות".

היו"ר דוד צוקר:

את זה הוועדה המשותפת תפתור.

נקודה נוספת שמטרידה אותי מאוד, היא עניין שלומו של אדם, כלומר איזה סוג של חשש אנחנו צריכים.

סעיף 9(א) יתחיל: "רשות ציבורית לא תמסור מידע שהוא אחד מאלה". אנחנו מדברים על מידע שיש בו חשש ממשי, ועדה משותפת, ואותה ועדה רשאית לפטור מפרסום ברשומות.

יהושע שופמן:

לפעמים משתמשים במינוח מפני שהוא כבר קיים. הניסוח הזה בא ישירות מפקודת הראיות, והיינו שיש דברים שגם החוק מאפשר לא למסור לבית משפט. הרף הוא גבוה, מדובר בשר, מדובר בביקורת שיפוטית, אבל הרעיון הוא שיש דברים שיכולים לגרום לבעיות ציבוריות ממשיכות, שגם במסגרת הליך שיפוטי...

היו"ר דוד צוקר:

אני לא רוצה להכנס למהות, אני מציע שנוציא ישן מפני חדש.

יהושע שופמן:

בסדר, זה מופיע, מה ההצעה?

היו"ר דוד צוקר:

יכול להיות "עניין ציבורי בעל חשיבות ציבורית מיוחדת". העניין הציבורי חשוב.

ישי מנוחין:

זה הסעיף שמבחינתנו משמעותו לתפוס את כל חוק חופש מידע ולהפוך אותו. לא צריכה להיות אפשרות לשר להחליט, נוסף על כל מה שנאמר על העניינים והנושאים.

היו"ר דוד צוקר:

אתם רוצים להציע ניסוח אחר, ושלא אסכם עכשיו?

ענת שקולניקוב:

מגוון הנושאים הוא אדיר, הרי אם לדוגמה משרד מנהל משא ומתן עם גוף ציבורי, לאו דווקא כלכלי.

יהודה לנדא:

אני רוצה להשמיע פה נקודה, שאולי כדאי להשמיע אותה בקול רם, למרות שאני מאוד לא אוהב אותה, והיא שזה קיים גם בפקודת הראיות, זה הרי צוטט גם בחוק בתי הדין המינהליים. אומרים פה שאם כלפי בית משפט זה מספיק, איך ייתכן שזה לא מספיק כלפי שאר הציבור. אבל אני מדגיש את הביטוי הזה, שכן למרות שהוא קנה לו מושב בחקיקה, הוא ביטוי שרב הנסתר בו על הנגלה, ושיקול הדעת שנתון לאותו אדם שנותן את פקודת החסיון הוא רחב מדי.

היו"ר דוד צוקר:

זה עניין ציבורי חשוב, זה עניין של קבוצה מסוימת, זה עניין של זמן, זה ניסוח כל-כך רך.

יהושע שופמן:

דווקא כדי שזה לא יהיה מתח גדול מדי, אנחנו רצינו להדגיש, ואפשר להגיד שזה מעין קוד, שהרף כאן הוא רף של דברים שאי אפשר להראות גם לבית משפט.

היו"ר דוד צוקר:

נתחשב בבתי משפט, אבל גם בציבור.

יהושע שופמן:

אני מוכן לכל ניסוח אחר, שלא יהיה רך יותר.

שלמה שורם:

ההגדרה היא "לפגוע בעניין ציבורי חשוב", השאלה היא מה הוא העניין הציבורי ובאיזה אינטרס היא צריכה לפגוע. לדעתי הפרשנות הנכונה היא "עלולה לגרום לתקלה לציבור".

רחל גוטליב:

זה מאוד רחב.

ישי מנחין:

ישבנו עם הרבה מאוד ארגונים של זכויות אזרח, וקיבלתי תגובות מחלק מהארגונים שאומרים שכל המטור ששר יביע את דעתו בתעודה חתומה על ידו הוא לא רלוונטי. יש הרבה סעיפים שמונעים מידע.

יהודה לנדא:

מי שציטט את חוק פקודת הראיות צריך לזכור שבבית המשפט יש זכות אובר-רייט.

יהושע שופמן:

אתה יכול לקבוע מידע שלגביו רשאי שר להוציא תעודת חסיון לפי פקודת הראיות.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא אסכם את הסעיף הזה. אני לא מקבל את חריפות הניסוח של ישי מנוחין, אבל אני חושב שתצטרכו להזהר בניסוח. אם באמת הכוונה שם היא כוונה דומה, יש לך את ההצעה הזאת ואתה יכול לדבר עליה עם הגופים האחרים. אני מבקש לישיבה הבאה להביא ניסוח לסעיף 9(3), שיהיה מקובל.

מלכיאל בלס:

האם מקובל עליכם, שאם אי אפשר לגלות לבית משפט מידע מסוים, זה גם לא יימסר למבקש, לפי החוק הזה?

ענת שקולניקוב:

זה בעייתי משתי סיבות. אחת, אם בכלל עושים את המנגנון הזה צריך להיות גם אותו מנגנון של ביקורת שיפוטית. העתירה כאן לבית משפט היא עתירה שבה אתה אומר, לפי התנאים בחוק לא גילו לי.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא רוצה לדבר על ניסוח, אלא על המהות. את מה שאסור לי לגלות בבית משפט את מסכימה שאסור לי לגלות לאגודה כלשהי?

ענת שקולניקוב:

יש כאן גם בעיה עם פקודת הראיות, שהיא פקודה מיושנת. הסעיף הזה הוא סעיף מאוד בעייתי. כאן זו קונספציה חדשה, של פתיחות של השלטון כלפי האזרח.

מלכיאל בלס:

את מכירה הרבה תעודות לפי סעיף 45 בנושאים שהם לא מקורות מודיעיניים, משטתיים, או עמדות תצפית של המשטרה?

ענת שקולניקוב:

אנחנו לא רוצים לפתוח כאן פתחים, שאינם עולים בקנה אחד עם הקונספציה הבסיסית שלנו.

היו"ר דוד צוקר:

הם אומרים שזה חרך מאוד צר, נדיר.

מלכיאל בלס:

אני כמעט לא מכיר תעודות בנושאים האלה שהן לא של שר המשטרה.

יהודה לנדא:

ברגע שהחוק הזה יהיה בצבע לבן, יתחילו התעודות לצאת חדשות לבקרים.

רחל גוטליב:

אבל לצורך מה? יש אפשרות תיאורטית להוציא למשל תעודות בהליכים אזרחיים.

מלכיאל בלס:

אם יהיה שטף של תעודות כאלה, יהיה שטף של ביטולים מצד בית המשפט. גם בית המשפט רגיל לראות תעודות חסיון בצורה כזאת, הוא יודע פחות או יותר מה מסווג, אני לא כל כך מוטרד. לא הייתי בעד הסעיף הזה מלכתחילה, כי חשתי שהחריגים האחרים מכסים את זה, אבל פה אמרו אולי אתם לא רואים הכל, ואולי תעשו נזק למישהו או לקבוצה, אז תנו את הפתח הזה לכסות את אותם מקרים. אם אתה מפנה לסעיף 45, על פני הדברים זה נראה לי סביר.

היו"ר דוד צוקר:

מחוסר ידיעה ומחוסר נסיון אני נוטה לקבל את מה שאמרתם. אני מבקש שתביאו את זה לישיבה הבאה ותנסו קודם לשכנע את ענת.

סעיף 9(א)(4): "מידע על אודות שיטות עבודה ונהלים של רשות ציבורית העוסקת באכיפת החוק, או שיש לה סמכות חקירה על פי דין, אם פרסומו עלול לגרום לאחד מאלה: (א) פגיעה בפעולות האכיפה של הרשות; (ב) פגיעה בהליכי חקירה או משפט; (ג) גילוי או מתן אפשרות לגלות את קיומו או זהותו של מקור מידע חסוי".

ישי מנוחין:

מחקתם את "פגיעה ב... של אדם למשפט הוגן".

יהושע שופמן:

הרחבנו את "פגיעה בהליכי חקירה או משפט".

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נכלול גם את ההרחבה.

ענת שקולניקוב:

אני חושבת שזה רחב מדי. קודם כל, יש כאן בעיה, זה נכלל בסעיף 9(א), כלומר זהו אותו חלק מסעיף החריגים שעבר לאיסור אבסולוטי, היא לא תמסור מידע. הרבה פעמים יכול להיות שזה לא מצב שהרשות אבסלוטית לא יכולה למסור מידע, וגם ייתכן שיש כאן ניסוח שהוא רחב מדי גם בניסוחים עצמם, כלומר פגיעה בפעולות האכיפה של הרשות. ייתכן שמתבקש מידע שבהחלט הרשות מוכנה למסור אותו, למרות שהוא יכול לפגוע בצורה כזאת או אחרת באכיפה. בסיטואציה שיפוטית, למשל, כמעט כל מידע שהסנגור מבקש הוא באיזו שהיא מידה פוגע באינטרס של המשטרה או של התביעה למצות את פעולת האכיפה.

מלכיאל בלס:

לגבי סנגוריה, למרות שזה פוגע בעבודת המשטרה ובפרטיותו של אדם, לפי סעיף 74 חייבים לתת את זה.

ענת שקולניקוב:

אני לא מתייחסת למה שנכלל בחריג הצר של סעיף 74, אלא אני אומרת שהרבה פעמים, בהרבה סוגי מידע, גם אם זה לא נכלל באותו הליך משפטי של סעיף 74. יכול להיות שבהחלט כל דבר מקדם באופן רחב את זכויותיהם של החשודים, את המידע שסניגור או סניגוריה ציבורית או אגודה לזכויות אזרח תרצה. כל גוף שעומד למול המשטרה או למול התביעה במובן הרחב פוגע בפעולת אכיפת החוק, אבל יכול להיות שבאיזון הכולל בהחלט יש מקום לתת את המידע הזה. נראה לי שכאן שמו חגורות בטחון גדולות מדי.

מלכיאל בלס:

הרעיון פה הוא, למשל, לא לתת את ההוראות הפנימיות של המכס את מי לתפוס בנמל התעופה, כדי שאנשים לא ינצלו את המידע הזה לטובתם. זה הרעיון הבסיסי שעומד ביסוד הדברים האלה.

ענת שפי:

מה שצריך להדגיש הוא, שהסעיף הזה לא חל רק על המשטרה, אלא גם על רשויות אחרות. מלבד זה, אנחנו שוכחים שיש לנו את סעיף 11, ובדיוק החשש שמגלה ענת שקולניקוב הוא השיקול של הרשות, ואם לא תהיה פגיעה וניתן יהיה לחשוף את זה במחיקה כזו או אחרת או בשינוי כזה או אחר או בעיבוד, זה ינתב. גם 9(א) כפוף לאיזון שצריך לעשות בסעיף 11. צריך גם לזכור, שזה הנוסח שהיה מקובל בהצעת החוק הפרטית.

יהושע שופמן:

בהצעת החוק הפרטית היה כתוב "רשאי" לגבי כל הסעיף. השאלה היא אם אפשר שזה יהיה בסעיף (ב).

היו"ר דוד צוקר:

אתה בטוח שזה לא כלול בסעיף (ב)?

יהושע שופמן:

נחשוב על זה.

ענת שקולניקוב:

הרבה מהמידע הוא לפני שמגיעים לסעיף 11. סעיף 11 הוא כבר השלב הבא.

היו"ר דוד צוקר:

אתם תנסו לראות אם אפשר להסתפק ב-(ב) ללא (א).

כתבתם פה גם שיטות עבודה וגם נהלים, למה גם שיטות וגם נהלים?

יהושע שופמן:

יש שיטות שלא מעגנים אותן בנהלים כתובים.

היו"ר דוד צוקר:

אני יכול להבין למה אתם לא רוצים לחשוף שיטות עבודה, אבל למה לא לחשוף נהלים?

יהושע שופמן:

כי יש נהלים ספציפיים שפוגעים.

יהודה לנדא:

סעיף קטן (ג), מי קובע שמקור המידע הוא חסוי? אנחנו מתחילים במקום שאין פה תעודה, מישהו החליט שמקור המידע הוא חסוי.

היו"ר דוד צוקר:

מה זה מקור מידע חסוי?

מלכיאל בלס:

אדם שעובד בשביל רשות אכיפת חוק כזאת או אחרת. זה יכול להיות וריאציות, לאו דווקא סוג אחד של מקור.

היו"ר דוד צוקר:

אז איפה הבעיה?

יהודה לנדא:

הבעיה היא שההגדרה של מהו מקור מידע חסוי היא פרוצה לכל רוח. זה כל-כך בלתי מוגדר, עד שאפשר לעשות בזה שימוש לרעה.

מלכיאל בלס:

באיזה אופן אתה חושב שניתן להגדיר דבר כזה?

יהודה לנדא:

הייתי מבקש שההגדרה שזה מקור מידע חסוי תהיה הגדרה של בעל סמכות ולא של פקיד שמוסר מידע.

היו"ר דוד צוקר:

ברגע שיש תעודה אין כל בעיה. יהודה מדבר על כאלה שאין להם תעודה, מי קבע שזה מקור מידע חסוי.

ענת שפי:

האם אתה רוצה שבמקום שכתוב "מקור מידע חסוי" יהיה כתוב "שנקבע על ידי גורם מוסמך ברשות שהוא חסוי"? זה בסדר.

מלכיאל בלס:

אין לי בעיה שזה ייקבע, אבל אני לא חושב שיכול היה להיות משהו אחר, כי ראש אגף הרכב במשטרה לא מגדיר מישהו שהוא מקור מידע חסוי, אלא במשטרה יש נהלים איך מגדירים מקורות מידע ויש מחלקת מודיעין.

יהודה לנדא:

אותו פקיד שמסרב למסור את המידע יביא בחשבון שהמנהל שלו יצטרך לחתום על הסירוב. אני רוצה שהתקלה תוסר עוד לפני פנייה לבית המשפט.

יהושע שופמן:

אני מתקשה לחשוב מתי יגידו על מקור מידע שהוא חסוי כאשר בעצם הוא לא חסוי.

יהודה לנדא:

לדוגמה, נניח שאתה מבקש מידע מ"עמידר".

יהושע שופמן:

לא מדובר על "עמידר", אלא על רשות לאכיפת החוק.

יהודה לנדא:

"עמידר" היא רשות שאוכפת חוק.

היו"ר דוד צוקר:

לסיכום, מוצע להעביר את סעיף 9(א) (4) לסעיף 9(ב).

ענת שקולניקוב:

הצעתי שני דברים. האחד, את כל הנושא שמופיע בסעיף 9(4) הייתי מעבירה לסעיף 9(ב), שאלה דברים שרשות רשאית ולא "רשות לא תיתן". מלבד זה, אני חושבת שבין הסעיפים 4(א) ו-4(ב) יש כפילות מסויימת והם גם רחבים מדי. למשל, אני כאגודה לזכויות אזרח מבקשת מידע מכל מיני יחידות אכיפה. בוודאי שבקשת המידע שלי מהם מכוונת במידה מסויימת להצר את צעדיהם, כמובן בגבול הפעילות הלגיטימית שלי. בוודאי שהם יגידו שזה פוגע באכיפת החוק. לא די בזה כדי לא לתת לי את המידע.

ישי מנוחין:

דוגמה שהיתה בזמן האחרון, ביקשנו דוח שהתפרסם בעתון "הארץ" לגבי כמה בתים של בדואים נהרסו, איך פועלת היחידה לאכיפת הריסת בתים בתוך הקו הירוק, והם אמרו שאמנם הם התראיינו בעניין בעתון "הארץ", אבל זה דוח פנימי שיכול לפגוע בפעילותנו.

מלכיאל בלס:

הסיפא לא נאמרה. נאמרה שהם לא נותנים לכם את הדוח, כי הוא פנימי, לא בגלל שיש חשש לפגיעה כזאת או אחרת.

היו"ר דוד צוקר:

הכוונה היא הרי לא לפגיעה אלא לשיבוש בפעולות האכיפה של הרשות. ברור שהאגודה לא מבקשת לשבש.

ענת שקולניקוב:

לטעמי מספיקים החריגים שמדברים על מידע מודיעיני וכן הלאה. כל הדוגמאות שהובאו כאן נכנסו לגדר זה.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מציעים שהנוסח יהיה "שיבוש" ולא "פגיעה", בהנחה שזה ניסוח חזק יותר. אני לא אסכם כרגע ותתנו לנו תשובה.

אני מבין שזה כלול בסעיף (ב), אבל נדמה לי שכדאי בכל אופן להזכיר פגיעה בזכות של אדם למשפט הוגן. זה סוג של הגבלה.

ענת שקולניקוב:

הדוגמאות שניתנו כלולות בסעיף 13(א)(8), לגבי מידע שנאסף או שנוצר לצורכי חקירה או לגבי מידע מודיעיני.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מוסיפים את עניין ההליך ההוגן. כפוף לתיקונים שציינתי, אנחנו מאשרים את סעיף 9(א)(4).

הישיבה ננעלה בשעה 16:00.

פרוטוקול מס' 5
מישיבת ועדת המשנה לחופש המידע
יום שני, י' בחשוון התשנ"ח (10.11.97), שעה 10:00

נכחו:	<u>חברי הוועדה:</u>	דוד צוקר - היו"ר
	<u>מוזמנים:</u>	
		- משנה ליועמ"ש במשרד המשפטים
		- משרד המשפטים
		- ראש מחלקת ארגון באג"ת במשרד הביטחון
		- פרקליטות צבאית במשרד הביטחון
		- הלשכה המשפטית במשרד הביטחון
		- מלמ"ב משרד הביטחון
		- ע' יועמ"ש במשרד לביטחון פנים
		- סגנית היועץ המשפטי במשרד לביטחון פנים
		- עוזרת בכירה ליועמ"ש שב"ס
		- הלשכה המשפטית במשרד האוצר
		- הלשכה המשפטית במשרד האוצר
		- יועמ"ש במנהל הכנסות המדינה במשרד האוצר
		- משרד הבריאות
		- המשרד לאיכות הסביבה
		- התאחדות התעשיינים
		- מרכז השילטון המקומי
		- הוועדה לאנרגיה אטומית
		- קואליציה לחופש מידע
		- קואליציה לחופש מידע
		- מנהלת מח' אכיפה ברשות לניירות ערך
		- לשכת עורכי הדין
		- התאחדות התעשיינים
		- לשכת עורכי הדין
		- עו"ד יהושע שופמן
		- עו"ד סיגל קוגוט
		- אל"מ איתמר יער
		- רס"ן לירון ליבמן
		- עו"ד ישי יודקביץ
		- יוסי הולברייך
		- נצ"מ ענת שפי
		- נצ"מ רחל גוטליב
		- סג"ד טל שוורץ
		- עו"ד אורית לב
		- עו"ד דינה ירום
		- עו"ד נלי מונין
		- עו"ד יואל ליפשיץ
		- איילת רוזן
		- יוסי יוגב
		- עו"ד שרון הברמן
		- עו"ד בועז אורן
		- ענת שקולניקוב
		- צהלי דרור גבריאלי
		- עו"ד דניאלה גורני
		- עו"ד שמואל סף
		- אריה ניגר
		- עו"ד יהודה לנדא

יועץ משפטי: שלמה שוהם

מנהלת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: יפעת שפרכר

סדר-היום: הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

היו"ר דוד צוקר:

סיימנו את הדיון בסעיף 9(א). נשאר לנו את סעיף 9(א) (5) וסעיף 9(א) (6). אנחנו נמצאים בסוגיית המידע שאין למסור אותו.

יהושע שופמן:

סעיף 9(א) (5) מדבר על חוק הגנת הפרטיות. חוק הגנת הפרטיות קובע הגדרות ומקרים שבהם יש פגיעה בפרטיות. בצד רשימת הפגיעות יש רשימה של הגנות. אנחנו לא רוצים להקריב את פרטיותו של אדם לטובת חופש המידע. יש לאזן בין השניים, וחוק הגנת הפרטיות קובע את האיזונים האלה באמצעות ההגנות. במידה שכל אדם לא יהיה רשאי לגלות מידע על זולתו גם המדינה לא תהיה רשאית לגלות מידע. מערכת האיזונים נעשית לפי חוק הגנת הפרטיות.

היו"ר דוד צוקר:

לא מדובר פה על איזון, מדובר פה על איסור.

שלמה שוהם:

סעיף 2 בחוק הגנת הפרטיות מדבר על פגיעה בפרטיות. מה קורה אם משטרת ישראל שולחת אדם לבלוש ומגיעה לאיזה שהיא אנפורמציה שלכאורה גילוי המידע יכול להיות פגיעה בפרטיות גם לגבי? מה קורה עם מידע שחקרו אותו ואני רוצה לדעת אותו? יש מצב שבו יש שותפים לדבר עבירה, ויש אנפורמציה שהיא חשובה לי.

היו"ר דוד צוקר:

האם אתה מבקש את זה דווקא על בסיס החוק הזה?

שלמה שוהם:

אני מבקש חופש מידע.

יהושע שופמן:

מה שכתוב פה הוא: "מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות", ולא חומר שהושג בפגיעה בפרטיות. חומר שהושג בפגיעה בפרטיות זאת סוגייה בפני עצמה.

יש הגדרה של פגיעה בפרטיות בסעיף 2 וזה בילוש או התחכבות. חלק מ-11 הפריטים בסעיף 2 הם פריטים של גינוי, פירסום תצלומי של אדם, הפרה של חובת סודיות, הפרה שנקבעת בדין וכו'. אנחנו דנים פה באותם עניינים שהגילוי של עצמו הוא אסור. אם אנחנו רוצים לראות אם הגילוי מותר על פי דין אנחנו מסתכלים בסעיף 18 וסעיף 19.

בסעיפים האלה יש הפנייה לחוק איסור לשון הרע. שם יש מערכת נוספת של הגנות, שכוללת מידע שפורסם כבר קודם, אם אין מניעה בגילוי עצמו, אנחנו בודקים האם בגילוי יש כדי לפגוע בפרטיותו של הזולת. אנחנו בודקים את זה מול ההגנות, ואילו הדבר היה נעשה בידי אדם פרטי האם היה מדובר בעבירה פלילית, בעבירה אזרחית וכדומה.

באותם מקרשים שאדם פרטי לא יכול לגלות והוא מגלה אז הוא מבצע עבירה. גם המדינה לא תגלה את המידע במסגרת חופש המידע.

שלמה שוהם:

מה קורה אם מידע הושג תוך פגיעה והגילוי שלו לא מהווה פגיעה, ואני רוצה אנפורמציה על-מנת לקבל אותו.

יהושע שופמן:

כאשר מדובר על אדם עצמו זה בוודאי לא בעיה. לא יפגע אדם בזולתו ללא הסכמתו.

שלמה שוהם:

ברגע שאדם פרטי פגע בפרטיות שלי אז הוא השיג את זה תוך פגיעה בפרטיות. השגה היתה תוך פגיעה בפרטיות.

יהושע שופמן:

הגילוי אסור על פי 2 (10). אסור לעשות את זה אלא בהסכמתו של אדם שלגביו המידע.

שלמה שוהם:

למשל האשימו אותי בקשירת קשר עם מישהו בעבירה מסויימת ואני הכחשתי, האם אני יכול לקבל את האנפורמציה מתוך התיק שלי? האנפורמציה הושגה תוך פגיעה בפרטיות והיא מותרת על פי החוק. האם העובדה שמוסרים לי את זה עכשיו עלול להיות פגיעה בפרטיות?

יהושע שופמן:

אם מדובר בהגשת כתב אישום יש חומר חקירה. למדינה היום אסור לפגוע בפרטיות. גילוי מסמכים נעשה במסגרת תביעת נזיקין, וזה לא המקרה. החוק הזה עוסק במצב שאדם בא ואומר שיש איזה שהוא מידע שמעניין אותו והוא מעוניין לקבל אותו. אם הוא מהווה פגיעה בפרטיות אנחנו לא נאפשר את זה לפי החוק הזה.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מאשרים את 9 (א) (5) כלשונו.

סעיף 9 (א) (6) "מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין".

ענת שקולניקוב:

במסגרת דו"ח הוועדה היתה המלצה לבטל את סעיף 117 לחוק העונשין. השאלה איך זה מתיישב עם הסעיף הקטן הזה, ואם אין מקום לבטל עכשיו את סעיף 117?

שלמה שוהם:

סעיף 117 מדבר על גילוי בהפרת חובה. מדובר על עובד ציבור שמסר ללא סמכות ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו לאדם שלא היה מוסמך לקבלה ודינו מאסר שלוש שנים. מדובר על מסירת מידע ללא סמכות.

יהושע שופמן:

סעיף 117 הוא ישן, הוא לא מוצלח, אבל הוא מחייב דיון מאוד רציני אם מחליפים אותו. זה לא נעשה עדיין, אבל זה ברור לגמרי שהחוק נותן את הסמכות.

שרון הברמן:

סעיף 16 בחוק הגנת הפרטיות "לא יגלה אדם מידע שהגיע אליו בתוקף תפקידו כעובד, כמנהל או כמחזיק של מאגר מידע, אלא לצורך ביצוע עבודתו או לביצוע חוק זה או על פי צו בית משפט בקשר להליך משפטי, אם הוגשה הבקשה וכו'".

הגדרה של "מידע" - "נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי וכו'".

יהושע שופמן:

אילו היינו מפרשים את הדברים כך, אז כל דבר שנמצא במאגר מידע אי אפשר להעלות אותו בכלל. אם מדובר בביצוע עבודתו המבחנים הם מבחנים מהותיים. אם מדובר בפגיעה בפרטיות אז יש כאן סעיף אחר. אנחנו לא נשנה את הדברים המהותיים בגלל שהמידע נמצא בתוך מאגר מידע ממוחשב.

כאשר המאגר נמצא ברשות ציבורית, ביצוע עבודתו של מחזיק המאגר כולל ביצוע חוק זה.

שרון הברמן:

. אולי כדאי לשמור על איזה שהיא זיקה בין הממונה על אבטחת המידע לבין מסירת המידע לפי החוק הזה, על-מנת שזה יהיה ברור.

יהושע שופמן:

מאגר בכל רשות ציבורית מוחזק לצורך מילוי תפקידים של הרשות, ולכן תמיד יש זיקה בין מי שזקוק למידע לצורך האירגון לבין מי שמעוניין לאבטחת המידע. פה אין ספק שהמעוניין באבטחת המידע עובד בתיאום עם מי שמשתמש במאגר עצמו.

שרון הברמן:

זאת נקודה ישירה ומתבקשת מאליה. זה כן חל בגלל שזה דין.

יהושע שופמן:

ביצוע תפקיד של הרשות הציבורית הוא גם ביצוע החוק שמכוחו פועלת הרשות, וגם ביצוע חוק חופש המידע.

שרון הברמן:

ביצוע עבודתו או ביצוע חוק זה?

יהושע שופמן:

ביצוע חוק זה בוודאי שלא, אבל זה כן ביצוע עבודתו.

סעיף 16 הוא גם כן סעיף בעייתי. הוא מופנה לאיש שמחזיק בפועל במאגר מידע.

היו"ר דוד צוקר:

הוא לא אומר שאסור לגלות.

יהושע שופמן:

הוא אומר שיש שלושה מקרים שבהם מותר למסור, האחד זה לביצוע עבודתו, השני זה לביצוע חוק זה, והשלישי זה צו של בית משפט.

היו"ר דוד צוקר:

איפה יכולה להיות הבעיה.

יהושע שופמן:

בחוק זה בוודאי שלא, ובצו בית משפט זה בוודאי שלא. השאלה היא ביצוע עבודתו. מהי עבודתו? עבודתו זה למלא את התפקיד של הרשות הציבורית? התפקיד של הרשות הציבורית הוא תפקיד שמוגדר במערכת שלימה של חוקים, כולל החוק שמתוכו פועלת הרשות, וגם החוק הזה או כל חוק אחר שמכוחו פועלת הרשות.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש צורך להבהיר שהפרסום מותר לטובת חופש המידע ולטובת האנטרס הציבורי, ושהוא שלא נגזר מסעיף 16?

שלמה שוהם:

במסגרת החוק.

היו"ר דוד צוקר:

על פי ההוראות, על פי הכללים, ועל פי מה שיגזר מחוק חופש המידע. האפשרות האחרת היא להתבסס על סעיף 16, והמדינה תוכל לומר שהתכלית שלה הוא להחזיק את מאגר המידע לא כדי לשרת את האנטרס של חופש המידע. זה לא מוגדר בסעיף 16.

יהושע שופמן:

זה בלתי אפשרי. מהי עבודתו, איפה מגדירים מהי עבודה?

היו"ר דוד צוקר:

יכול לבוא מישהו ולטעון שעבודתו איננה כוללת את המשימה של מתן מידע לאירגון הנכים.

יהושע שופמן:

החוק קובע שזה התפקיד של כל אדם ברשות ציבורית.

שמואל סף:

החוק מוציא את זה מכלל. החוק קובע עיקרון כללי אבל פה הוא נותן הגנה.

יהושע שופמן:

מה זה ביצוע עבודה של מחזיק המאגר? ביצוע עבודה זה ביצוע כל המטלות המוטלות על הרשות הציבורית.

היו"ר דוד צוקר:

אני רואה אפשרות שהם יגדירו את זה במונחים הרבה יותר צרים, הרבה יותר קונקרטיים, והרבה יותר מוגבלים.

שמואל סף:

המילה "דין" בסעיף הזה מאוד מפחידה אותי. אם היית אומר על פי חוק אז כולנו יודעים מה זה חוק. מה הפירוש של "דין"? אני לא בטוח שזאת הכוונה. כל מי שאמר אי פעם משהו, האם זה נכלל בתוך זה? ודאי שתקנות הצווים זה דין. מחר יש עדיין חוקים שמסמיכים שרים להוציא צווים.

יהושע שופמן:

צו צריך להיות במסגרת הסמכות.

שמואל סף:

יש לו סמכות, ולא זאת הכוונה. אנחנו בעצם מרוקנים את החוק מתוכן אם אתה כותב את המילה "דין". אם שר מחר לא מרוצה, והבעיה שלו היא לא בעיה של סודיות אלא בעיה תקציבית, אז הוא מוציא צו שב-3 שנים לא יוצא מידע מאצלו.

נראה לי שהפרטים והסעיפים שכבר כללנו כלולים כבר בכל הנימוקים של החוקים האחרים. ההגדרה, שהיא רחבה כל כך, עשויה לערער את חוקים שנוסחו לפני 15 שנה, ויש בעייתיות לגבי ההגדרה שלהם.

על כל דבר תלך לבית משפט על-מנת שיקבע לך מה הרשות הנכונה? הרי זה לא מעשי. צריך להכנס ליותר פירוט, ולתת הגדרה יותר טובה.

שרון הברמן:

בנוגע למידע שעשוי לפגוע בצד שלישי, אני חושבת שאנחנו צריכים לדון בסוגייה הזאת על ידי ריכוז כל ההוראות שמתייחסות לזה. גם בסעיף ב' בהמשך, גם בסעיף 12 וגם בסעיף 9 (א) (6) צריך לראות מה אנחנו בעצם רוצים כדי לראות עד איפה אפשר למסור מידע.

איך שזה מנוסח כיום זה נקודת פתח לאין סוף הליכים משפטיים, אשר יחשבו רשויות ציבוריות להצעות לביזבוז זמן ומשאבים. זה יוצר מצב מאוד בעייתי.

יהודה לנדא:

סעיף 18 להצעה מדבר על כך שאין לגרוע מכל חיקוק אחר. אז אתה נכנס או עלול להכנס למן מעגל שבו יש לך חוק שאוסר ולא מתיר לך, ואז מה עשית, אני מציע שיהיה איזה שהיא הכוונה לכיוון החקיקה האחרת. יש לעשות תיקון עקיף במקום שבו הוא צריך להעשות. אולי המדינה צריכה לחשוב איפה באמת מחוייב תיקון עקיף בקשר לחוק הזה.

שמואל סף:

מדוע אתה צריך את סעיף 18 אם יש לך את סעיף קטן 6? בסעיף קטן 6 אימצת כבר את כל החוקים הקיימים.

לירון ליבמן:

מאגר מידע לפי חוק הגנת הפרטיות זה לא כל מאגר מידע אלא זה רק מאגר מידע שיש לו מידע שפוגע בפרטיותו של אדם. מה שמעמיד אותו מלכתחילה בגדר חוק הגנת הפרטיות. במסגרת החוק יש את ההגנות ואת הנסיבות שבהן אפשר לגלות מידע על אף שהוא פוגע בפרטיות. זה איזון פנימי במסגרת חוק הגנת הפרטיות. זה פותר את העניין של האנטרס הציבורי.

יהושע שופמן:

יש צורך בסעיף 18 ולו רק בגלל שיש עיד חוקים שנותנים זכויות לגילוי מידע, כולל חובת המכרזים והתקנות, כולל חוק בתי דין מנהליים וכולל פרק מאגר מידע בחוק הגנת הפרטיות. יש חוקים רבים שמאפשרים לאדם גישה למידע ספציפי, ולפעמים עם יותר זכויות. לא רצינו להעלות על הדעת אפשרות שהחוק הזה יצר את חופש המידע. לכן זה חשוב שיהיה סעיף שיגיד שזה לא פוגע בהסדרים הקיימים שפתחו את המידע. לכן כתבנו גם מחייב, מתיר ואוסר.

היו"ר דוד צוקר:

ההגדרה של דין ולא חוק פותחת אפשרות מאוד רחבה למנוע מסירת מידע. למה שלא נאמר לפי חוק?

יהושע שופמן:

אנחנו קודם כל לא יכולים להגביל את זה לחוק, מפני שאנחנו צריכים גם פקודות כמו פקודת הסטטיסטיקה. בחקיקת משנה יבוא שר שיוציא איזה שהוא צו שאי אפשר לפרסם. שר לא יכול להוציא צו מכיוון שהוא צריך הסמכה בחוק.

שמואל סף:

שר העבודה ממונה על ביצוע של החוק. זאת הסמכה כללית.

יהושע שופמן:

בהסמכה כללית אי אפשר לסתור לא עקרונות יסוד ולא חקיקה מפורשת. אי אפשר להוציא תקנה שמגבילה גישה אדם למידע כמעין הסמכה מפורשת בחוק.

היו"ר דוד צוקר:

האם דין כולל פסיקה?

שלמה שוהם:

בחוק הפרשנות זה לא בדיוק.

יהושע שופמן:

זה רק כאשר הפסיקה מגבשת את עקרונות המשפט המקובל.

היו"ר דוד צוקר:

למה שנשאיר את זה בידיהם של שופטים? מה שהמחוקק קבע אני מקבל. מה שהעברת במערכת הבקרה הפנימית של הממשלה אני מוכן לקבל, אבל למה שהרשם בקריית גת יקבע לנו בעניין הזה?

שלמה שוהם:

דין מוגדר בחוק הפרשנות כחיקוק, דין דתיים.

יהושע שופמן:

אם נכתוב חיקוק אז אני מאמין שנכסה את הכל.

בנוגע להגנת הפרטיות אני חושב שהחוק חייב להביא לידי ביטוי את עניין הפרטיות. אפשר לכתוב בסעיף 16 לביצוע החוק במקום לכתוב על ביצוע עבודתו. הבעיה היא שזה סעיף שמגן על פרטיות. נתקלנו בבעיות האלה לגבי סעיפי החקירות בחוקים שונים אשר דורשים מידע ממאגר מידע לצורך ביצוע חקירות. אז הטענה היא שיש חוק ניירות ערך או חוקים אחרים. זה דווקא טוב שהסעיף הזה מגביל.

רחל גוטליב:

זה סעיף שקובע עקרונות של הגנת פרטיות גם בקשר למאגרי מידע. כאן נעשה האיזון בין שני האנטרסים.

יהושע שופמן:

יש לנו פרק של העברת מידע בחוק הגנת הפרטיות. זה ברור שהעברת מידע בין רשויות והפרט נכללת במושג "בעבודתו".

היו"ר דוד צוקר:

איך זה ברור?

יהושע שופמן:

ניקח לדוגמה את פקודת העיריות. פקודת העיריות קובעת שלכל חבר ברשות המקומית, עירייה או מועצה, זכות לקבל כל מידע. היום יותר ויותר מידע נמצא בתוך מאגרים. זה ברור שלא יגידו לחבר מועצה, שבגלל שמיחשבנו את החומר הזה אז אין זכות עיון. יש ביצוע עבודתו של הפקיד הממונה על המאגר.

היו"ר דוד צוקר:

בוא נאמר שהצטבר מידע במשרד הבריאות על אפידמיה מסוכנת ובעיתית. האם זה במסגרת עבודתו לפרסם את זה?

רחל גוטליב:

זה לא פגיעה בפרטיות. אם רוצים להגיד שבאפידמיה הזאת לוקה רחל גוטליב אז אני חושבת שלא ראוי לפרסם את זה.

ענת שקולניקוב:

אני כן רואה בזה בעיה. זה ששמו במאגר זה לא ישנה מהאיזון הכללי. אסור

לחשוב שכללים יותר צרים חלים על מידע שמצוי בתוך מאגר. אנחנו רוצים שהמבחנים המהותיים ישארו אותם מבחנים מהותיים של החוק הזה ושל חוק הגנת הפרטיות, ולא רוצים שזה יהיה יותר צר בגלל שזה נכלל במאגר מידע.

רחל גוטליב:

זה בגלל שזה פוגע בפרטיות ולא בגלל שזה במאגר מידע. אלה לא אותם כללים.

ענת שקולניקוב:

עדיין יחולו המבחנים המהותיים של שני החוקים. האם זה שזה נכנס למאגר מידע זה צריך להוות מסננת נוספת? אנחנו יוצאים מתוך הנחה שלא. זה לא דבר אבסורד לטעון ההיפך. אני חושבת שזה כן דורש ציון מפורש.

שמואל סף:

אני חושב שאפשר לפתור את זה. אני חושב שלא יזיק אם בחוק הזה נכתוב שחלק מתפקידו של הפקיד ברשות זה לתת מידע. כך פתרת את הבעיה בצורה הזו.

היו"ר דוד צוקר:

אם זאת היתה ישיבה על הגנת הפרטיות, האם היינו אומרים את אותו דבר? אנחנו עוסקים בקונפליקט שאיך שלא נסובב יתקלו בו כל יום וכל היום. משום שאנחנו עוסקים בחופש המידע ובחשיבות שלו, אנחנו לא נפגע במשהו שאנחנו חושבים שהוא מאוד חשוב בישיבה אחרת.

שלמה שוהם:

סעיף 16 הוא סעיף של 5 שנות מאגר. צריך לזכור שכאשר דיברנו על זכות ומידע בחוק הגנת הפרטיות בסעיף 13, אנחנו דיברנו על זכות עיון ומידע כפוף לאותו ראש של הגנת הפרטיות. אמרנו מתי כן ומתי לא בראש ההוא. ברגע שהולכים לראש של חופש מידע, האם יש מקום לפתוח את זה?

; צריך לחשוב מה זו הגנת הפרטיות. זה לכאורה דבר אין סופי. יהיה הרבה מאוד מידע שיבוא, וכאשר מישהו יבקש אפשר יהיה לטעון שזה פוגע בפרטיות בצורה זו או אחרת. השאלה היא אם באנטרס של החוק הזה צריך שיהיה איזה שהוא מרווח. השאלה היא אם אנחנו רוצים מרווח. זאת שאלה ערכית.

ביצוע עבודתו בסעיף 16, בהנחה שהמחוקק חשב על הכשרתו והגדרתו בפרשנות מסויימת, יראה אחרת אחרי חופש המידע לביצוע עבודתו.

היו"ר דוד צוקר:

אם מה שאתה אומר הוא נכון, אז אפשר להוסיף שעוד אחת מן המשימות זה לעמוד בתנאים של חופש המידע.

לירון ליבמן:

אם נכניס התייחסות מפורשת לחוק חופש המידע, האם אנחנו לא יוצרים כאן איזה שהוא מעגל שיבטא את הערך של פרטיות. לפי דעתי זה מאוד מסוכן להכניס תיקון כזה בחוק, כי יש לזכור שהאיזון הוא איזון פנימי בתוך הגנת הפרטיות.

שמואל סף:

בסך הכל יש שני עקרונות חדשים. גם הגנת הפרטיות היא עיקרון חדש, שלאחרונה עוסקים בו, וגם החובה של הרשות שלא אוהבת את המידע. היום הרשות לא אוהבת לתת מידע. החוק הזה בא לחייב אותה על-מנת שתתן מידע, וזה מחייב אותה להעמיד כוח אדם. לכן בין שני הדברים צריך לקבוע את הדברים כעקרונות.

לפי דעתי כל חוק צריך לעסוק באיזונים שלו, אבל יש לקבוע שהרשות חייבת לתת מידע. ההגדרה הכללית היא לא כל כך ברורה לי. היא אומרת שלכל אזרח יש את הזכות, אבל בצידה אין את החובה למסור מידע, אלא יש את החובה להתארגן למסור מידע.

אני חושב שיש להגדיר בהגדרה פשוטה ולא מסורבלת, שאחד מתפקידי הרשות הוא לתת מידע.

שרון הברמן:

המטרה של החוק הזה היא להבטיח שרשויות ציבוריות ימסרו מידע, אבל אני לא חושבת שהמטרה של החוק הזה היא לשנות את האיזונים שכבר נקבעו בחוק הגנת הפרטיות, אלא להיות כפופים לחוק הגנת הפרטיות ולא איזונים שכבר נקבעו. אני לא חושבת שבאנו לשנות סדרי בראשית בנושא הזה.

יהודה לנדא:

אני הייתי מבטל את המילה "זה" בסעיף 16 לחוק הגנת הפרטיות. אנחנו לא דורשים מאדם שיפעל בניגוד לחוק, אנחנו אומרים שאם הוא פועל לפי חוק אז שיפעל על פי חוק ולא משנה שום איזון. יש לצמצם את ההגנה על מוסר המידע בחוק הגנת הפרטיות, בחוק זה בלבד ולא לביצוע חוק. לדעתי אנחנו מחטיאים את המטרה של הוספת חוק חופש המידע, ולכן המילה "זה" צריכה לרדת.

היו"ר דוד צוקר:

מרבית העבודה על החוק הזה היא עבודה על הסייגים, על ההגנות ועל מה מוסרים ובאלה תנאים, כאשר הכל זה אנטרסים של המדינה שבאים לידי ביטוי מוסדית במדינה על אורגניה השונים.

האם לא ראוי שבאחד הסעיפים הראשונים נבוא ונאמר שההכרעות בעניין הזה, במה שמפרסמים ובמה שלא מפרסמים, כפופות לאנטרס הציבורי הלא פחות חשוב של הגנת הפרטיות?

שלמה שוהם:

צריך לכתוב את המילה איזונים, או פה או שם.

אריה נייגר:

מרבית הפניות של בקשה למידע בארה"ב הם של מפעלים.

היו"ר דוד צוקר:

הניצול הגדול הוא של המפעלים הגדולים בארה"ב.

אריה נייגר:

המאבק כאן הוא לא של הפרט מול הרשות, אלא מאבק של פרט מול פרט אחר. לכן

האיזון הוא לא רק איזון בין האנטרס של הפרט והאנטרס של הרשות אלא אנטרס בין פרטים. זה צריך לבוא לידי ביטוי בחוק הזה.

ענת שקולניקוב:

אני מתנגדת שזה יופיע בסעיף מטרה, אם זה באמת המקום הנכון. צריך לשים לב שיש כאן שני איזונים שונים, ואולי לא שונים, בין פרטיות לבין חופש מידע. אחד זה האנטרס הקלאסי של הגנת הפרטיות, שהוא מעוגן במקור בחוק הגנת הפרטיות ואין בעיה עם המידע הזה. גם אם תהיה הפנייה ספציפית שניתן למסור מידע לפי חוק חופש מידע, עדיין האנטרס של הפרטיות, שמעוגן בבסיס חוק הגנת הפרטיות, יהיה מוגן על פי המבחנים של החוק.

יש חגורת הגנה רחבה יותר לגבי מידע שנמצא במאגרי מידע, אם אנחנו רואים את המילה "עבודתו" ככוללת מתן מידע לפי החוק הזה, אז זה אומר שאסור להוציא את המידע הזה בכלל. מידע שמצוי במאגר מידע, שזה תחום מידע מאוד רחב ולא רק לעניינים פרטיים, לא ניתן להוציא בכלל אלא לאותם הריגים שמצויים בחוק.

יש כאן דבר מהותי שצריך להכריע בו. האם אנחנו רוצים שמידע ממאגר לא יכלל בחוק הזה? לי זה נראה בלתי אפשרי, ולכן איזה שהוא חריג שכן מתייחס לחוק הזה חייב להיות. מציגים כאן את האיזון הראשון, שלדעתי הוא לא נובע מההפנייה הספציפית בנושא של מאגרי מידע. זהו איזה שהוא איזון שהוא איזון נפרד מהאנטרס הקלאסי של הפרטיות המעוגן בכל מקרה.

היו"ר דוד צוקר:

אני רוצה שתחשבו איפה אנחנו נותנים ביטוי ראוי לזה עד לסריקה השנייה עם התיקונים, זה יכול להיות בסעיף הזה וזה יכול לפני כן. אין לנו סעיף מטרה של ממש, יש לנו את סעיף 2 שהוא סעיף מטרה. זהו סעיף שנותן ביטוי לאנטרס הציבורי. גם החוק הזה, שעוסק בחופש המידע, נותן ביטוי ציבורי הולם לחשיבות של הגנת הפרטיות.

שמואל סף:

את זה יש לך. חסר לך הובה לתת מידע.

היו"ר דוד צוקר:

5 הוא איזכור משפטי צר לשופט. אני מדבר בהקשר הרחב, הציבורי והחינוכי שהעניין הזה יאמר, כי אנחנו נחזור על זה בהמון סעיפים. ראוי שזה יאמר באופן דקלרטיבי, עם משמעות שיש לנושאים דקלרטיביים.

יכול להיות שכן יש מקום לתיקון עקיף בהגנת הפרטיות, ואני מציע לשקול את זה, הייתי מבקש שתציעו בעניין הזה הצעה.

יהושע שופמן:

אם אנחנו נעשה סעיף כללי וסעיף מטרה, אז סעיף 9 מביא לידי ביטוי את האנטרסים הלאומיים. אם רק נגיד ערך הפרטיות אז מיד יתפרצו ויגידו שלא נתנו ביטוי לסעיף מטרה לביטחון המדינה. ואם ביטחון המדינה אז מה אם ביטחון הציבור.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נותנים בכל הסעיפים ביטוי לביטחון המדינה וביטחון הציבור.

יהושע שופמן:

לכן חשוב לי שזה יופיע במפורש ולא על איזה איזכור של כל דין.

רחל גוטליב:

בחוק הזה מסוכן לקבוע סעיף כללי כי אין אנטרס של מבקש המידע. איך תקבע את האיזונים לגבי אופן הביצוע של הפקיד, אותו אדם לא צריך לפרט למה הוא רוצה את זה. איך יעשה אותו פקיד את האיזון ואיך נקבע בנהלים פנימיים שלנו. כאן יש הנחיות פרקליטת המדינה, והיא עשתה את האיזונים לאור הפסיקה.

ברגע שהרחבת את האנטרס למידע באופן כללי, קשה מאוד לעשות את האיזונים. לכן ברגע שתקבע את זה בחוק אני חושבת שזאת דרך מסוכנת.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף 9 (א) (5) לא סוכס, ואילו בסעיף 9 (א) (6) ייכתב "חיקוק" במקום "דין".

(ב) "רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה:
1. מידע אשר גילוייו עלול לפגוע בתפקוד התקין של הרשות הציבורית".

יהושע שופמן:

זהו סעיף שמופיע בשתי ההצעות. זה סעיף שמתייחס למסירת מידע שפוגעת בתפקוד הרשות. התפקיד הבסיסי של הרשות הוא למלא את הייעוד שהמחוקק הטייל עליה. המידע שעלול לפגוע בתפקוד התקין, יגרום לרשות לא לבצע את התפקיד.

ענת שקולניקוב:

הרציונאל הוא תקין, אבל הניסוח נראה רחב מידי ויש לסייג אותו לפגיעה של ממש וכו'.

היו"ר דוד צוקר:

חלק מהמקרים יהיו כדי להוכיח שהתפקוד של הרשות איננו תקין. בחלק מן המקרים יבקשו את המידע על-מנת להוכיח שהארגון הזה הוא גרוטאה מוחלטת. אז תוכיחו שהארגון הזה איננו תקין בתפקודו, בשמו, באמינותו, וברצון של הציבור לפנות אליו ולקבל את השירותים שלו.

יהודה לנדא:

אני חושב שהתפקוד צריך להיות נאות ולא תקין.

היו"ר דוד צוקר:

אני מבקש לעשות שיעורי בית על הסעיף הזה. הרוחב של הסעיף נראה לי פרובלמטי מאוד. אנחנו לא נאשר את הסעיף הזה כי הוא עלול לסכן חלק גדול מהמקרים שבהם מסירת המידע היא אנטרס ציבורי ברור, והרשות תתגונן בנימוק שזה עלול להפריע לתפקודה התקין.

שמואל סף:

אני מציע לבדוק בסעיף 9 (א) (3), שנותן סמכות רחבה מאוד לשר הממונה לקבוע, האם צריך מעבר לזה?

היו"ר דוד צוקר:

(2) (א) "מידע על אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב, דיונים פנימיים או ניהול פנימי של הרשות הציבורית."

יהושע שופמן:

זאת הדוגמה הקלאסית של פגיעה בציבור.

ענת שקולניקוב:

אני מסכימה לעיקרון של דבר שנמצא בשלב הדינמי ההתחלתי לפני קבלת ההחלטה. הניסוח רחב מידי. ניהול פנימי זה לא שלב. הניהול הפנימי זה הכל.

יהודה לנדא:

לרשות אין זכות קיום עצמאי, היא באה למלא תפקיד. אז מה הפנימיות שלה?

היו"ר דוד צוקר:

יש עניין מובהק, שבשלב של גיבוש מדיניות יתנהל ויכוח ויכתבו ניירות סותרים.

יהודה לנדא:

אני מדבר על השלב של הניהול הפנימי.

היו"ר דוד צוקר:

אני מדבר על הדיון והעיצוב. אני לא יודע מה זה ניהול פנימי. כל הניהולים הם פנימיים. מה זה ניהול לא פנימי? זאת מילה חסרת משמעות.

ענת שקולניקוב:

למושג ניהול פנימי נותנים הגדרות מאוד רחבות.

שמואל סף:

האם לסעיף 2 (א) צריך לעשות הגבלת זמן? כמה זמן דיונים פנימיים ממשיכים להיות חסויים? אנחנו הצענו תקופת זמן של שנתיים. לפעמים נושא מסויים עולה על הפרק ושמים אותו בצד בגלל שיש דברים יותר דחופים. אם הוא לא נגמר באופן סופי, אז לעולם הוא יהיה חסוי? לי נראה שלא. הרבה מאוד פעמים אתה מעלה בעיה לרשות ואתה מבקש שיבדקו איזה שהוא נושא והנושא נבדק רק לאחר תקופה מסויימת.

היו"ר דוד צוקר:

אם עברה שנה בענייני מדיניות, אז זה לא שלבי עיצוב אלא זה יישום שלה והיא מדיניות שרירה ותקיפה.

היו"ר דוד צוקר:

הסעיף מדבר בלשון הווה.

טל שוורץ:

השאלה היא תחבירית, למה מתייחסת המילה נמצאת? השאלה היא אם הפסיק אומר מדיניות שנמצאת בשלבי עיצוב ודברים נוספים, או שמדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב דיונים פנימיים.

היו"ר דוד צוקר:

אתה מעוניין במידע שהתגבש במהלך דיונים.

יהודה לנדא:

יש לי בעיה לא רק בקשר לניהול הפנימי, אלא גם בנושא של הדיונים הפנימיים.

ענת שקולניקוב:

את הבעיה הזאת אפשר לפתור אם נכתוב "הנמצאת בשלבי דיונים פנימיים או תוך כדי דיונים פנימיים".

שרון הברמן:

לדעתי לא צריך לפתוח בזה מתח כל כך רחב. צריך להיות חסיון על הדברים האלה, ולא צריך לפרסם אותם גם אחר כך כי זה יכול לפגוע מבחינה פוליטית. יכולים לחשמש בזה לרעה.

היו"ר דוד צוקר:

בפעם השנייה הוא יפחד להתבטא.

שלמה סף:

פסיקת בג"ץ לגבי דעת המיעוט בפרשת בראון, נשארה חסויה בגלל חופש ההתבטאות של אותו צוות.

איתמר יער:

לדעתינו מאוד חשוב שגם בדיעבד לא יהיה ניתן לחשוף מי אמר מה ובאיזה שלב. זה חמור באותה מידה כמו שאתה מדבר על התהליך עצמו. אז יקרו שני דברים. כל אחד יטיל על עצמו צנזורה במחשבה, והיותר חמור הוא שיתפתחו מערכות לא פורמאליות. כאשר הדיון חשוף אז יצאו החוצה וידברו. האם זה מה שאנחנו רוצים? מבחינתנו הסעיף הזה מאוד מהותי.

ענת שפי:

בחלק מהדברים שנאמרו פה לא נלקחו בחשבון שני דברים מאוד חשובים. משגובשה מדיניות וישנה החלטה, ניתן לתקוף את ההחלטה אם ההחלטה היא בלתי סבירה. אם יש פנייה של בן אדם פרטי לגבי מדיניות מסויימת אז יש לי חובת הנמקה. אם הנימוקים שלי נראים בלתי סבירים וישנן שאלות נוספות אז הן נשאלות והן נענות.

יש הבדל בין התהליך הזה, שהוא תהליך מקובל והרשויות עובדות על פיו ולא

צריך בשביל זה את חוק חופש המידע, לבין פתיחה כל כך גדולה בלי שום אנטרס וללא שום מטרה מסויימת בעניין הזה.

אם שר חייב להתייעץ עם מישהו והוא לא התייעץ בגיבוש אותה מדיניות, אז זאת החלטה בלתי חוקית בעליל. יש הבדל בין תשובות ענייניות באנטרס מסויים, תוך פנייה מסויימת, כאשר אתה בעל אנטרס. אז שומרים את זכויותיך והרשויות פועלות על פיהן.

שמואל סף:

למה א' וג' לא כוללות את מה שאת אומרת?

ענת שפי:

זאת פתיחה הרבה יותר רחבה, בלתי מבוקרת ומבלבלת. מרוב עצים גם הממונה על המידע לא ידע מה להעביר ומה לא. בסופו של דבר האנטרס של חופש המידע, ככל שאתה פותח בצורה רחבה כזאת, הוא יצא מצומצם כי לא נעמוד בו.

יהודה לנדא:

אני סבור שסעיף קטן ב וסעיף קטן ג מגינים על האנטרס. כפוף לב' ולג' אני לא רוצה התייעצויות פנימיות ואני לא רוצה טיוטות, המלצות ועצות לצורך קבלת החלטה. צריך להגן על הרשות בכל הנוגע לנושא של דיונים פנימיים וניהול פנימי.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף קטן ב וסעיף קטן ג מדברים על דיון פנימי.

יהודה לנדא:

אני חושב שצריך להוריד את הנושא של דיון פנימי כי הוא מעוגן בב' וג'.

צהלי דרור גבריאלי:

כאשר אנחנו מדברים על דיונים פנימיים, אלה לאו דווקא דיונים שנוגעים לעיצוב של מדיניות שעדיין לא הבשילה. מדובר הרבה פעמים בהחלטות עד-הוק, שהרשות מקבלת במסגרת תפקידה, לעניין זה אני רוצה להביא כדוגמה את הוועדות לתכנון ובנייה.

בבסיס החוק הזה עומד הרעיון, שלכל אזרח יש את הזכות לדעת, לא מפני שהוא סומך על הרשות והוא רוצה לקבל ממנה את המידע מעובד ולעוס, אלא מפני שיש לו זכות בשם כל זכויות האזרח והפרט הכי בסיסיות לקבל מידע כדי להחליט בשביל עצמו.

בואו נקח מצב שיש התדיינות בפני ועדה של תכנון ובנייה באיזה שהוא נושא. הצדדים יוצאים מהחדר והוועדה מגיעה לאיזה שהיא מסקנה ומוסרת את ההחלטה. לעולם לא תוכלו לדעת על סמך אלו נתונים ובאיזה אופן התבססה החלטה הזו.

נלי מונין:

אם אנחנו מתייחסים לקבלת החלטות שהן לא במישור של עיצוב מדיניות, ומפרשים את הסעיף הזה כסעיף מצטבר שכולל מדיניות וגם החלטות אחרות, אז יש החלטות שאם יוודע מה עמד מאחוריהן ומה היו הנימוקים של אנשים שונים שהצטרפו יחד לקבלת ההחלטה, זה יכול להשפיע על לחצים על האנשים האלה לגבי קבלת החלטות עתידיות.

לפעמים חשוב שחוות דעת משפטית פנימית בתוך המשרד שניתנה לא תיוודע החוצה לזמן מסויים, עד שהרשות תסדיר את מה שהחוות דעת אמרה שהיא לא בסדר, או תישא ותיתן עם רשות אחרת. זאת היא תעשה כאשר היא יודעת שלפי חוות הדעת המשפטית היא אמורה לבצע משהו מסויים, ואולי היא תצליח להשיג משהו מרשות אחרת ולקדם עוד נושא אחר.

מימד הזמן הוא חשוב כאשר אתה נותן חוות דעת שלפעמים רצוי מבחינת האנטרס הציבורי שלא יגלו אותה בשלב מסויים על-מנת להפיק ממנה את מירב התועלת.

שמואל סף:

אנחנו מתלבטים בבעיה מהותית ולא בבעיה ניסוחית. האם פרוטוקולים פנימיים של כל ועדה פנימית או אחרת צריכים להיות חשופים לקהל? זאת שאלה בסיסית ושאלה ערכית. לי קשה לקבל החלטה וגם לרבים אחרים שמגיעים מגופים שונים. אני לא בטוח שכל ועדת משנה באיזה שהוא חור או באיזה שהיא פינה צריכה להוציא כל נייר החוצה, אפשר לומר שיש זכות לאזרח לדעת, ואם זה גוף ציבורי אתה לא יכול להסתתר מאחורי הדלתות. זאת בעיה ערכית, שאני לא יודע איך לכתוב אותה.

אם נקודת המוצא היא שיש דברים ברשות שלא צריכים לצאת החוצה, צריך לתקן את הסעיף הזה כך ולומר בהתאם לכך, באותם מקרים שבהם ישנה חובת התייעצות בתקנה, בחוק, בנוהל או בפסק דין, הפרוטוקול המקורי צריך לצאת החוצה ולא משהו מצונזר. אם שר או ראש רשות צריכים להתייעץ, ההתייעצות צריכה לצאת החוצה, כך שאני יכול לתקוף אותה אם היא מוצאת חן בעיני או לא לתקוף אותה אם היא לא מוצאת חן בעיני.

רחל גוטליב:

הדוגמאות שהועלו כאן לחשיפת מידע בדיונים פנימיים נוגעות לאותן דוגמאות שבהן יש אנטרס מובהק של אותו אדם, שלקידומו הוא חייב את המידע. כאשר אנחנו מדברים בחוק כללי, שאין הגדרה של האנטרס או של מבקש המידע, אנחנו חייבים לתת ההגנה לרשות, כאשר ברור הוא שאותו שיקול דעת שמכוון את שיקול דעתו של בית המשפט למקרה של תקיפה יכוון גם את צעדי הרשות.

אנחנו יודעים היום שאנחנו לא מחכים שיגישו נגדינו עתירה לבג"ץ, אלא מה שבג"ץ מעלה ומה שאנחנו סבורים שהוא יגיד מכוון את צעדינו מראש. לכן כחקיקה זה חייב להשאר בצורה הזאת כאשר האיזון של האנטרסים מצוי ב-15 (ד).

יהושע שופמן:

סעיף כזה או סעיפים דומים קיימים בחו"ל וגם בישראל. בחוק הקנדי הסעיף מפורט. חוק בתי דין מנהליים מוציא מזכות הדרישה למידע חומר פנימי כגון רשומות מדיונים פנימיים, דיווח לממונים, והצעות של החלטות.

אי אפשר לנהל שום משרד בצורה הזאת. לגבי הניסוח של ההצעה הפרטית, בהצעה הממשלתית היה קיצור מטעמים ניסוחיים, ואני לא בטוח שזה היטיב עם הניסוח. הנוסח המקורי היה "מידע על אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב, דיונים פנימיים או ניהול פנימי, לרבות חוות דעת, תחקיר פנימי, טיוטה, עצה או המלצה."

העיקרון חייב להיות שאין חובה למסור. זה נמצא בסעיף קטן ב' דהיינו: אין חובה למסור אלא יש היתר למסור. בסעיף 10 מצוים על הרשות לשקול בעניין הזה, כאשר יש שיקול דעת אם למסור או לא גם בנוגע לענייניו של המבקש. ככל שיש לו עניין אישי יותר חזק אז היא חייבת.

היו"ר דוד צוקר:

אף אחד לא חולק על האנטרס העמוק שיש לכל חברה בכך שהמוסדות יעשו עבודה שהיא משוחררת מן הפומביות וההשלכות שלה. פה יש עניין של איסור פומביות ואיסור חופש מידע לטובת אנטרס אחר שחשוב לכולם.

הבעיה שלנו היא למצוא את הניסוח ההולם שיתן ביטוי רק לזה ולא למשהו יותר רחב, כלומר לאפשר למשטרה לקיים את כל הוויכוחים האפשריים כולל ויכוחים עם סתירות ביניהם, בלי שהמיעוט יפחד להיות בפעם הבאה מיעוט או להיפך.

סעיפים ב' וג' נותנים לזה ביטוי מאוד מדוייק, אלא שאין התייחסות למימד הזמן. האם זה יהיה רטרואקטיבי או לא, האם זה רק באותו שלב שזה מתעצב, ומה זאת אומרת עיצוב? כמה זמן זה לוקח? האם זה נצחי או לא נצחי? האם באמת אנחנו צריכים בסעיף א' את הניסוח הכללי כאשר יש לנו את הניסוח הספציפי יותר בב' וג'?

הניסוח שהראת לי לפני כן מדבר ברמה של ב' וג'. הייתי מבקש שהניסוח של הסעיף הזה או שיותר כליל על א', ואם לא, אז בניסוח יותר קרוב למה שקראת.

אני רוצה להיות בעניין הזה קונקרטי ולא כללי, על-מנת לא לפתוח פתח לרשויות במקרים שהם ישתמשו במונח הזה רק כעילה לא לפרסם משהו. זה ברור ששום נייר פנימי טרם גיבש העמדה לא יוצא.

יהושע שופמן:

גם בניסוח הקודם וגם בניסוח הזה מדברים על שלב של גיבוש המדיניות, שהוא חיוני. אין עניין של מימד זמן, מימד הזמן משתנה כעבור הרבה מאוד שנים.

היו"ר דוד צוקר:

אז בוודאי אתם צריכים לבטל את א', משום ששם מדובר על מדיניות שנמצאת בשלבי עיצוב. עכשיו זה ברור שהיא דיברה בלשון הווה, מה שאני מבקש הוא להסתפק בב' וג' בניסוח הסופי.

יהושע שופמן:

אני מוכן לקבל את הניסוח הפרטי שב' וג' הן דוגמאות לרבות.

היו"ר דוד צוקר:

לא הייתי רוצה שיופיע ה"לרבות". הייתי רוצה להסתפק בעניין הזה. זה נותן הגנה מוחלטת לדיון הפנימי. זה בלי התארים המאוד מכלילים, המאוד רחבים הללו של מדיניות או דיונים פנימיים, דיון פנימי זה כל נייר, כל התבטאות וכל תזכיר או המלצה.

בועז אורן:

המילה "תרשומת של" מוציאה את הממלצה בעל פה.

היו"ר דוד צוקר:

יש גם זה וגם זה, יש גם המלצה בב' וגם תרשומת. אני מציע שהניסוח הפנימי יתן ביטוי לכל צורות ההתייעצות בין בעל פה ובין בכתב, ולהן לתת הגנה לטובת אותו אנטרס של דיון חופשי והיכולת להיות מיעוט ולהתווכח בלי סכנת פומביות ובלי קשר לזמן.

שרון הברמן:

יש דברים שאי אפשר להגדיר אותם כהתייעצות.

שמואל סף:

איפה שיש חובה זאת חובת התייעצות. סעיף ב' כולל גם עצות וחוות דעת שקיבלת.

היו"ר דוד צוקר:

יש ויכוח בין שר האוצר לבין שר המשטרה על כסף לבתי מעצר. מה ההבדל בין זה לבין גיבוש הגרעין של ישראל. אין שום הבדל שדורש התייעצות בין שרים, אפילו לא בחוק.

שמואל סף:

יש לנו סט שלם של חוקים, שבהם נקבעים כל בעלי התפקידים של חובת התייעצות.

היו"ר דוד צוקר:

מה לחוק חופש המידע ולעניין הזה.

שמואל סף:

אין חובה לספר לי על עצם ההתייעצות.

!

ענת שקולניקוב:

ההצעה שלך גורעת ממצב חופש המידע שקיים היום על פי הדין. יש החלטות של בית המשפט המחוזי, אחת בנושא של תכנון ובנייה של בית משפט מחוזי בחיפה, החלטה שאומרת שאפשר לקבל פרוטוקולים של ועדת תכנון ובנייה, והשנייה שהיא יותר מרחיקת לכת של בית משפט מחוזי בתל-אביב שאומרת שאפשר לקבל פרוטוקול של רשות לניירות ערך.

שני בתי משפט מחוזיים קבעו לי זכות חוקית. כן יש הגיון בדברים. זה המצב החוקי הקיים היום. לגבי דיונים פנימיים שנערכים על פי דין או באיזה שהוא פורום אין חובת סודיות. הניירות שהם מחליפים ביניהם זאת התייעצות וזה לא צריך לעניין אף אחד.

יהושע שופמן:

יש גופים שהדין הספציפי קובע פומביות ולגביהם אין בעיה, ואם יש מישהו שחושב שיש גוף שהוא סגור וצריך להיות פתוח אז אפשר ליזום. יש מאות דוגמאות של דיונים פנימיים שהם באמת פנימיים. יש כמה גופים סטטוטוריים שאפשר להתווכח איזה גוף סטטוטורי צריך לפרסם פרוטוקול ואיזה לא.

כבר בחוק בתי הדין יש הגנה כזאת, זה לא אומר שזה מונע פרסום פרוטוקול של כל גוף וגוף. אנחנו נותנים פה פיצוי לגבי אותו עיקרון שקיים לגבי מידע של אדם המתדיין מול הרשות לגבי עצמו.

היו"ר דוד צוקר:

כמו שאתה הצעת לנסח את זה, זה עלול להרע את המצב לגבי אותם גופים שיש פסיקה לגביהם.

ענת שפי:

צריך לעשות אבחנה בין שני סוגי דיונים. דיון של ועדות מחוזיות זה דיונים על פי דין. דיון מועצת עירייה זה דיון פנימי, ואז יש מקום לפומביות,

היו"ר דוד צוקר:

האם זה מקובל?

יהושע שופמן:

גוף על פי דין יכול להיות גם ועדה רפואית.

שמואל סף:

בוא ניקח לדוגמה את ועדת השיחרורים בבתי מאסר. מידע שמוזרם לתוך הוועדה, ואתה האדם שמדברים עליו, לא יכול להנתן לאדם מרות שהוא מואשם בטעות מוחלטת. אנחנו גילינו שניתנה חוות דעת לא נכונה וטעו בשם. זה מידע שהחוק הזה צריך לפתור את הבעיה הזאת.

יהושע שופמן:

האם אתה רוצה שכל אדם יקבל את כל המידע לגבי אדם פלוני?

שמואל סף:

על עצמו.

היו"ר דוד צוקר:

על עצמו אין שום בעיה.

שמואל סף:

ההגדרה הרחבה של ב' וג' קובעת שכל מה שקורה בפנים חסוי בפני, למרות שאין שום חוק חסיון.

היו"ר דוד צוקר:

קודם כל זה חסוי בפני כולם.

שמואל סף:

לגבי זה חסוי. כולם בונים על כך שהחוק הזה יפתור את הבעיה כי יש כאן חובה.

רחל גוטליב:

זה לא קשור לחוק הזה. הנושא של דיני ועדת שיחרורים נמצא על המדוכה.

החסימה היא לא בחופש המידע וזה לא יפתח שום פתח.

צהלי דרוד גבריאלי:

בשנת 1993 חוקק חוק המחזור. בחוק הזה נקבעה חובת התייעצות בין השר לאיכות הסביבה, הממונה על החוק, לבין שר הפנים לצורך התקנת תקנות שבלעדיהן אין לחוק הזה תפועול ואין לו חיים ממשיים. עד עצם היום הזה אין תקנות, ולנסות לגשת לבג"ץ על סמך עצם העובדה שעד היום אין תקנות זאת ראייה באפילה.

אם אני שואלת את השר לאיכות הסביבה האם נערכה התייעצות פנימית, או אם אני פונה אל שר הפנים ושואלת על סמך מה הוא הביע עמדה בהתייעצות הפנימית ואף אחד לא נותן לי מידע, על זה החוק צריך לתת מענה.

היו"ר דוד צוקר:

באותם דיונים שהפומביות שם היא על פי דין, בהם אנחנו נוסף.

ענת שקולניקוב:

זה לא פותר את הבעיה. לא כתוב בשום מקום שהפרוטוקולים של ועדת תכנון בנייה לא יהיו גלויים. בית המשפט קבע, מכוח העיקרון של חופש מידע, שזה דבר שראוי שהוא יהיה גלוי בפני אותו אדם שביקש.

היו"ר דוד צוקר:

על פי כמה חוקים יש הליך, שבו הפומביות היא חלק מההליך והא חיונית להליך. גם בבית המשפט הפומביות היא חלק מהעניין.

שמואל סף:

כל מה ששופט אומר הוא כותב בפרוטוקול. אין התייעצות בין שופטים.

היו"ר דוד צוקר:

אני מבקש לבדוק את האפשרות שנאזכר בפומבי, למרות האיזכור בסעיף 18 שפומביות היא חלק מהותי מן ההליך על פי דין, למעט בתי המשפט. אנחנו נציין אותה כאן למרות שזה מופיע בסעיף 18.

לגבי שאלת ההתייעצות, אם יש הצעה מנוסחת, אז אני מבקש להעביר אותה לקראת הישיבה הבאה.

כל שלב בדיון, בין בעל פה ובין בכתב, בין בישיבה או בעמידה, בין במחשבה או בדיבור מעוגנים.

ענת שקולניקוב:

מה קורה עם חוות דעת, תחקיר פנימי, עיצה או המלצה?

היו"ר דוד צוקר:

למה שזה לא יופיע?

שלמה שוהם:

תחקיר זה לצורך קבלת החלטה.

היו"ר דוד צוקר:

האם את יכולה לעשות את האבחנה בין תחקיר לבין חוות דעת שיש בה נתונים, לבין טיוטה שיש בה תחקיר ונתונים?

ענת שקולניקוב:

אני מתנגדת לחוות דעת. כל דבר שהוא בגדר של התייעצות זה מה שהוא אחד, אבל חוות דעת מקצועית ניתנת על ידי היועץ המשפטי למנכ"ל בנוגע לאיזה שהיא שאלה.

ענת שפי:

היועץ המשפטי לממשלה מבקש חוות דעת מכל מיני גופים ולאחר מכן הוא כותב חוות דעת, האם חובה עליו לגלות את כל חוות הדעת?

הנקודה היא חובת הנמקה. ברגע שהוא מקבל החלטה הוא חייב לנמק, וזה לא רלוונטי מה שכל אחד כתב, המבחן הוא מבחן של סבירות החלטה + חובת הנמקה. ככה פועלים הרשויות על פי דין וככה צריכים לפעול.

חבל שבמסגרת החוק הזה חושבים שנפתור את כל הבעיות האלה.

ענת שקולניקוב:

חוות דעת מקצועית המוגשת לשר או למנכ"ל זו לא טיוטה, הנושא של התחקיר הוא יותר בעייתי, בישיבה הראשונה היתה כאן היועצת המשפטית של אקי"ם, והיא ביקשה שיערכו חקירה על התעללות או כל מקרה שקרה במסגרת הפנימיות. בסופו של דבר אפשר להגדיר את זה כתחקיר לצורך קבלת החלטה, כי מנכ"ל המשרד יחליט מה שיחליט בעקבות התחקיר. כאן יש אנטרס נפרד בגילוי של תוצאות התחקיר עצמו. זה לא שלב פנימי ולא טיוטה, זה דבר שעומד בפני עצמו, וזו זכותו של גוף כמו אקי"ם לקבל אותו.

אם אומרים שבאיזה שהוא פרק זמן לא יתנו את זה כי רוצים ליישם את זה, אז אפשר לקבל, אבל זה שלעולם לא יקבלו את זה לא בסדר.

שרון הברמן:

זה מסוכן מאוד לחייב רשויות לפרסם כל חוות דעת ולמסור כל חוות דעת מקצועית שהיתה להם לצורך גיבוש החלטה. ראש עיר שרוצה לקבל איזה שהיא מדיניות או החלטה על כל דבר פונה ליועצים המשפטיים שלו, ואז אפשר לפרסם את כל חוות הדעת האלה. בסופו של דבר אם ההחלטה לא נראית לאזרחים, הוא יוכל לתקוף אותה באמצעים המקובלים.

איתמר יער:

את תגרמי לכך שיכתבו למעלה טיוטה.

ישי יודקביץ:

המנכ"ל הוא לקוח שלי. המנכ"ל מתייעץ עם העורך דין שלו, שזה היועץ המשפטי, והוא מקבל חוות דעת.

שמואל סף:

החסיון של העורך דין ולא של המנכ"ל.

ישי יודקביץ:

זאת חוות דעת פנימית והיא לצורך קבלת החלטה. זאת חוות דעת מקצועית במסמכים שהוחלפו בין העובדים לבין לקוח.

שמואל סף:

מה דינם של מחקרים סטטיסטיים שעושים? האם גם הם חסויים?

רחל גוטליב:

זה לא נכנס לכל זה.

היו"ר דוד צוקר:

זה לא תחקיר פנימי?

דניאלה גורני:

הנושא של חוות דעת מסית את הדגש מהגוף המחליט לגוף המייצע. אפשר להביא לדוגמה את היועץ המשפטי שקיבל חוות דעת וצריך להחליט האם הוא צריך לבוא ולנמק למה הוא לא קיבל חוות דעת של פלוני. יוצא איפה שהגורם המחליט הוא פלוני כי הוא נתן את ההחלטה, והיועץ המשפטי צריך להסביר למה הוא לא קיבל את דעתו. זה אבסורד.

יהושע שופמן:

הכוונה כאן היא לתחקיר שנעשה נקודתית כחלק מגיבוש מדיניות. אני מסכים שיש תחקירים, שהתחקיר הוא היעד. יש אירוע שצריך לחקור אותו ולגבי הדברים האלה צריכים להיות חשופים. השאלה היא איך אנחנו מבחינים בין שני הסוגים.

אפשר לעשות נסיון לבדוק בהגדרה מראש מה כן ומה לא, והאפשרות השנייה היא לסמוך על המנגנון הפנימי של החוק, שאומר שדברים שלא חייבים למסור אותם אז יש רשות. יש שיקול דעת, יש סעיף 10, ויש את העתירה.

לסמוך על הרשות עצמה זה לא אידיאלי, אבל גם נסיון להגדיר את הדברים מראש הוא לא אידיאלי.

כאשר תחקיר הוא העיקר אז יש לנו מערכת דינים.

שמואל סף:

משרד החינוך רוצה לבדוק את כל הוראות הבטיחות שהוציאו המומחים שלו לטיולי בית ספר. זה תחקיר בתוך המשרד. זה תחקיר פנימי.

יהושע שופמן:

מה שנובע מהמילה תחקיר זה סוג של התייעצות שכל אחד מדבר באופן גלוי ולא איסוף חומר.

היו"ר דוד צוקר:

אני מכיר זה את עניין התחקיר הצה"לי. יש את אותו דבר במשטרה וגם במערכת הבריאות. ממה שאני מכיר תחקיר מתכוון לאירוע קונקרטי המוגדר בזמן ובמקום. הוא לא מדבר על תופעה.

איתמר יער:

זה יכול להתייחס גם לתקופה.

היו"ר דוד צוקר:

במערכת הבריאות זה ניתוח ספציפי של אדם ספציפי.

אריה נייגר:

תחקיר לעולם מתייחס לאנשים ספציפיים.

היו"ר דוד צוקר:

הוא מוגבל בזמן, במקום ובנסיבות. בעברית אפשר להגדיר תחקיר במובן יותר רחב ויותר צר. זה מן נסיון של החקיקה שאני מכיר. האירוע הוא מאוד צר, מאוד קונקרטי ומוגבל לאנשים ולזמן.

אירוע קונקרטי שנחקר כתחקיר, יהיה חלק מהדיון הפנימי שאיננו אסור לפרסום.

צהלי דרור גבריאלי:

אני חושבת שכל הבעיה היתה נפתרת אם היו מוציאים את המילים תחקיר פנימי מהסעיף.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו לא מסכמים את הדיון עכשיו. אני רוצה לראות את הניסוח הכללי שיגיע. אם תכללו את המילה תחקיר אז יש להגדיר אותו כאירוע קונקרטי שהוגדר בזמן ובאנשים.

3 (א) "מידע שהוא סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו."

יהושע שופמן:

סעיפים 3 (א) ו-3 (ב) הם הגנות על מידע כלכלי בגלל הבעיות של הניצול של הגנת הפרטיות. הדברים האלה מופיעים גם בחוקים זרים וגם בחוקים שלנו.

בסעיף 3 (א) הרשות מפתחת תוכניות, היא עשויה למכור אותן, ויתכן ויש לה זכות יוצרים. כך מגלים מידע שהוא בעל ערך כלכלי, וברגע שמגלים אז הערך הכלכלי יורד. לא זו הכוונה בזכות הציבור למידע.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש הגדרה לסוד מקצועי.

יהושע שופמן:

למידע על סוד מקצועי אין הגדרה. יש סוד מקצועי, מסחרי או ידיעה סודית. זה מה שמופיע היום בסעיף ב(2), שאנחנו מנסים ליצור גם כאשר החקיקה איננה מושלמת. יש מצבים שבהם החקיקה חייבת להשתמש במילים שלא ידעו מראש. אנחנו מנסים להגיע להרמוניה בין דברי חקיקה, ולא לקבוע זכות גישה לכל אדם שהיא מעבר לזכות הגישה שקיימת לגבי בעלי עניין.

כאן יש בעיות מאוד קשות של גופים כלכליים. יש חידוש בהצעת החוק הפרטית בסעיף קטן ב' לגבי מידע סביבתי, דבר שלא היה קיים בחוק הפרטי. אנחנו מודעים לכך שזה עסק לא פשוט.

אריה נייגר:

אני לא חושב שיש סיבה שהרשות תזכה להגנה יותר טובה מאשר האזרחים. אין שום סיבה ש³(א) יחול על הרשות. אנחנו מדברים על שני סוגי מידע. מידע אחד זה מידע שפותח על ידי הרשות או נצבר על ידיו, והוא נכס של הרשות, ומידע שפותח או נכס של אדם שהגיע לידיעת הרשות.

יהושע שופמן:

סוד מקצועי יכול להתפרש גם כסוד של גוף שלישי.

אריה נייגר:

סעיף קטן א' מתייחס לסודות מקצועיים של אדם ולא רק לסודות מקצועיים של הרשות.

היו"ר דוד צוקר:

האם אתה רוצה שזה יכלול גם סוד פרטי?

אריה נייגר:

כן.

היו"ר דוד צוקר:

האם הסוד הזה לא מעוגן בחקיקה אחרת?

אריה נייגר:

הוא מעוגן רק בפסיקה. היום המצב יותר גרוע מאשר בפסיקה. הסעיף הזה יכול לתת איזון נאות לרשות שדורשת הגנה על אנטרס שבמהות שלו הוא כלכלי ולא בטחוני. אותו אנטרס צריך לעניין גם כשמקורו הוא במפעל. מדובר במידע שיצא מתחומי המפעל ומתחומי החברה והגיע לרשות.

כדי שאני, כבעל מידע סודי, אוכל להגן על סודיות של אותם צדדים שלישיים, אני צריך להראות שיש לו סטטוס של סוד. אם זה לא סוד אני לא יכול להגן עליו. אם אני נותן את זה למישהו, לא בתנאי סודיות, אני מאבד את מעמד הסודיות כלפי המתחרים שלי וכלפי צדדים שלישיים.

יהושע שופמן:

איזו הגנה אתם מבקשים מעבר למה שכתוב? האנטרסים של גופים שלישיים מתבטא בעיקר כאשר הרשות אוספת מידע. באילו מקרים אתם מבקשים שהמידע יהיה חסוי בפני חופש המידע?

סעיף 3(א) מדבר על סוד מקצועי. סעיף 3(ב) מוריד במידה מסויימת את הרף. הוא נוגע לעניינים מסחריים ומקצועיים, אבל הוא הגילויי עלול לפגוע באנטרסים מקצועיים או כלכליים. לא משתמשים פה במילה סוד.

אריה נייגר:

אתה מדבר על שני סוגי מידע. אני לא יודע איזו הגדרה אמיתית יש לסוד מקצועי. אני מניח שזה שונה מסעיף קטן ב', אחרת אין טעם לשני סעיפים. אני רוצה שאותה הגנה שמקבלת הרשות לאותו דבר שאתה קורה לו סוד מקצועי, תינתן לכל אדם. מידע שהוא סוד מקצועי ושפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית באנטרס של אדם.

צהלי דרור גבריאלי:

אנטרס של אדם זה הערך של המידע.

יהושע שופמן:

לפי הגירסה הקודמת לא היה הבדל בין עוצמת ההגנה בא' ובב'. מה שמטריד אותך זה הסייג הסביבתי? מה זה משנה עם הוא מעוגן בא' או בב'?

היו"ר דוד צוקר:

מדוע צריך שני סעיפים ולא אחד?

יהושע שופמן:

ב' מוריד במידה מסויימת את הרף.

שמואל סף:

על איזה סוד שאיננו מקצועי ואיננו מסחרי אתה מגן?

יהושע שופמן:

נתונים על ספקים. אלו סוגי נוסחאות של ייצור בדרך לסודות מסחריים. יש מידע על חוזים עם ספקים, שגוף כלכלי לא רוצה למסור את המחירים שלו.

אם אתה שם בצד את העניין הסביבתי, איפה בסעיף 3 אתה לא מספיק מוגן?

אריה נייגר:

אני רוצה שסעיף א' יחול עלי.

יהושע שופמן:

סעיף 3 ב' מוריד את הרף כי הוא יותר רחב מא'.

היו"ר דוד צוקר:

אז בשביל מה אתה צריך את א'?

יהושע שופמן:

יש את הערך הכלכלי ואת הסוד המקצועי. הערך הכלכלי מתייחס למידע עצמו שיש לו ערך. המידע כשלעצמו אין לו מחיר, אבל גילוי המידע פוגע באנטרסים מקצועיים או מסחריים. אפשר לאחד את שני הסעיפים. לולא הסייג הסביבתי אין הבדל בהגנה.

אם שמים בצד את העניין של החריג, האם יש משהו שאתה רוצה לעגן עליו שאיננו מעוגן בסעיף קטן 3?

אריה נייגר:

לכאורה כן, אם אתה מצאת לנכון להבחין בין שני סוגי מידע.

יהושע שופמן:

האם יש סוג של מידע שצריך לחשוף אותו ושאיןנו כלול בסעיף קטן 3?

אריה נייגר:

המושג הורדת רף מעורפל מידי. סוד בצורה המילולית והאנטואטיבית הכי פשוטה, זה משהו שאני יודע ואחרים לא יודעים.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש איזה שהוא מושג או איזה שהיא סוגייה שאיננה מופיעה בכמה שורות האלה?

אריה נייגר:

יש הכל.

שמואל סף:

איזה סוד בא' לא כלול בב'? אם יש כזה דבר יש לי בעיה איתו. אם אין כזה דבר אז יש למחוק את א'.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף א מדבר על סוד, וסעיף ב' מדבר על עניינים מסחריים ומקצועיים שאינם בהכרח סוד מקצועי, אלו שתי סוגיות שונות.

שמואל סף:

איזה סוד מקצועי אני לא רוצה למרסם, ושאין בו פגיעה כלכלית, פגיעה מקצועית, או פגיעה אישית?

צחלי דרור גבריאל:

צריך לעשות איזה שהוא סדר במונחי היסוד אשר נוגעים לסודיות מסחרית ולסוד מקצועי. היום סודיות מסחרית לא מתקיימת אלא כאשר יש איזה שהם יחסים בין שני

צדדים. אין דבר חקיקה שמדבר על זכותו של בעל סוד לסוד כלפי כולם, אלא חוק ופסיקה מתייחסים למצב שבו מתקיימים יחסים בין שני בני אדם או שני גורמים. קחו לדוגמה עובד ומעביד. העובד מכוח הסכם וגם מכוח חובת נאמנים חייב לשמור על סודו המקצועי של המעביד.

סוד מסחרי זה עניין אחר. זה עניין שלבעל הסוד יש את הזכות לא לגלות ולאף אחד אין את הזכות לדרוש ממנו. יש הבדל בין שני המונחים הללו. המידע שכלול בבי' הוא אף לא אחד משני המונחים האלה. הוא לא סוד מסחרי ולא סוד מקצועי, אלא הוא מידע שיכול להשפיע.

אם אני יודעת שלבעל המפעל חזר צ'יק על סך של 10,000 שקל, אז זה יכול להשפיע אחרי כן על כל הפעילות הכלכלית במפעל שלו. זאת שאלה נפרדת שלא קשורה לסודות מקצועיים ולא לסודות מסחריים אלא לעניין חופש הביטוי. יש לסדר מחדש את החלוקה של הדברים.

שמואל סף:

סעיף א' הוא סעיף בעייתי גם מבחינה אחרת. נניח שאני ספק של רשות וסיפקתי לה מוצר, ועל המוצר עצמו יש סוד מקצועי כי בנו אותו בצורה מאוד מיוחדת ומצאו מתרון יוצא מן הכלל. אני לא ביקשתי סודיות ברגע שסיפקתי אותו, אלא מישהו הלך מתוך רשות כלשהי והוציא את זה החוצה. באותו רגע היפלתי עליה תיק. אני מפיל עליה אחריות שהיא לא צריכה שתהיה לה.

אם אני מכרתי לך מוצר שבתוכו כלול סוד מקצועי שלי, וברשות זה ישנו ביד ומישהו הלך והוציא את זה החוצה ליצרן אחר, אנחנו פתחנו פתח של תביעות נגד הרשות, שאני לא חושב שזאת הכוונה.

צהלי דרור גבריאל:

אם זה מוצר שהוא ממילא בפומבי, השאלה אם היא מפרסמת את זה אז היא מחוייבת לסוד?

יהושע שופמן:

החקיקה היום נוקטת במילים סוד מסחרי וסוד מקצועי בלי הגדרות. יש נסיון להגדיר את זה מסחרי. נושא שימשש בוועדה הזאת לדיונים שונים הוא לא בעקבות חופש המידע. ההגדרה המוצעת בחוק איסור תחרות לא הוגנת. כאשר סוד מסחרי או מידע עסקי מכל סוג שהוא שאינו נחלת הרבים או שאינו ניתן לגלות בנקל על ידי הרבים, וכאשר סודיותו מקנה לבעליו יתרון על מתחריו, בעליו נוקט אמצעים סודיים ללא סודיותו.

יכול להיות שאנחנו יכולים להסתפק בכך, כיוון שהחוק שלנו מתקדם מהר יותר מאיסור תחרות לא הוגנת. אנחנו יכולים לנסות לאמץ את ההגדרה הזאת, אם זה מקובל על כולם.

הסעיף הזה נולד אחרי דיונים של שנים במשרד המשפטים, המדינה איננה עוסקת בהכרח במסחר. אם יש מידע שהוא בעל ערך כלכלי רב, שהמדינה מפתחת עבור עצמה, ואילו גוף מסחרי היה מפתח אז זה היה סוד מסחרי, אבל כאשר המדינה מפתחת אז יש לו ערך כלכלי. יכול להיות שבעתיד היא לא רוצה להתפרק מנכסיה בקלות. זה לא ספק וזה לא יצרן.

שמואל סף:

אז תוסיף סוד מקצועי של הרשות.

יהושע שופמן:

אם אנחנו נגביל את זה לחוק מסחרי, אז יגידו שהמדינה עצמה אין לה סוד מסחרי מפני שהיא לא פיתחה את התהליך הזה או את המוצר הזה עבור שימוש מסחרי.

שמואל סף:

למה שבסעיף א' לא תוסיף את המילה של הרשות?

יהושע שופמן:

אנחנו נקטנו במקצועי על-מנת לא להוציא את הרשות, אבל אם אנחנו רוצים בהזדמנות הזאת כבר לפתור את בעיית הסוד המקצועי, אני חושש שבאותה ועדה אנחנו נדון באותו נושא פעמיים, ואני לא רוצה להגיע לתוצאות של זה.

צהלי דרור גבריאל:

אולי זה היה עוזר אם היינו מרחיבים את ההגדרה.

אריה נייגר:

לסוד מסחרי יש ערך כלכלי לא רק אם המדינה לא מוכרת אותו, אלא במובן כזה שהיא לא צריכה לרכוש אותו ממקורות זרים. לכן אין שום בעיה שסוד מסחרי יחול על המדינה.

יהושע שופמן:

ההגדרה כאן מדברת על מידע עסקי. הכוונה היא שאותו דבר, אילו היה מובטח בידי גורם מסחרי, ואם הוא מבוטח על ידי המדינה בין אם כדי למכור ובין אם לצרכים פנימיים בלי כוונה מיידית למכור, יהיה מעוגן באותה מידה.

הקושי הוא שעדיין אין לנו הגדרה מסויימת אחת לכל דברי החקיקה.

דניאלה גורני:

השאלה היא אם האנטרס כלול בהגדרה של סוד מקצועי. סוד מקצועי זה מידע שנוגע לעניינים המסחריים והוא עשוי לפגוע באנטרס של בעליו. השאלה אם יש צורך להכנס לשאלה הזאת לצורך האנטרס המעוגן בחוק הזה.

ישי יודקביץ:

סעיף א' מתייחס לסוד מקצועי של המדינה. למדינה יש סודות מקצועיים, כמו למשל מכון וולקני של משרד החקלאות שפיתח כל מיני זנים ששויים כסף.

סעיף ב' מכסה להתאחדות התעשיינים את כל הסודות המסחריים של הפרט. כאן האבחנה היא בין סעיף א' לסעיף ב'. סעיף ב' מכסה על הפרט שמתקשר עם הרשות את הסודות המקצועיים והמסחריים שלו.

ענת שקולניקוב:

אני גם חושבת שסעיף א' כלול בסעיף ב'. הבעיה בסעיף ב' היא שהוא רחב מאוד. מצד אחד מידע מאוד רחב יכול לפגוע פגיעה באיזה שהוא אנטרס כל שהוא, ומצד שני אין את האיזון עם מבקש המידע.

הדבר היחידי שנותנים לי כאן הוא לגבי דבר מאוד ספציפי כמו סיכון סביבתי. מה אם מדובר על סיכון רפואי או על אנטרסים אחרים? כאן יש איזה שהיא הפרה חד צדדית באיזון. אם המידע הזה יש בו כדי לפגוע באיזה שהוא אנטרס של אדם אחר, אז אנחנו לא נתן אותו בלי שיש את הצד השני של האיזון הזה.

ארייה נייגר:

כאשר מדברים על איזון צריך לזכור איך התחלנו. לא התחלנו עם מידע שהוא של הרשות. התחלנו עם מידע של אדם פרטי.

ישנם שני סוגי מידע שהגיעו לרשות, ופה האבחנה היא מאוד חשובה לנו. יש מידע שהגיע לרשות דרך בדיקה של הרשות, ואני לא בטוח שיש לנו אנטרס לגיטימי שהוא לא יחשף לתעשיינים, ויש מידע שהוא שלנו ושנחנו מסרנו אותו.

אנחנו מוסרים המון מידע. אנחנו מוסרים תהליכי ייצור מפורטים שסעיף 4 לא חל עליהם כי אין שום התנייה של אי מסירה.

צריך לעודד את האנטרס לגלות את המידע הזה כמו בתחקירים, כאשר האיזון הזה הוא ביני לבין האזרח המבקש ולא בין האזרח המבקש לבין הרשות.

שמואל סף:

אני חושב שיש להוריד את המילה עסקיו בסעיף ב'. ההגבלה רק לגבי עסקיו היא הגבלה לא סבירה.

שרון הברמן:

צריך למחוק את כל הריישה של הסעיף הזה ולהשאיר מידע שגילוייו עלול לפגוע פגיעה ממשית באנטרס מקצועי וכלכלי של אדם. למה צריך את הריישה?

צהלי דרור גבריאלי:

זאת החמרה קשה במצב שקיים היום. כל מה שרשום בריישה הזאת זה לא סוד. היום לכל אחד מותר לבוא ולספר ולדבר על מה שידוע לו.

שמואל סף:

זה חוק שחל על רשויות.

ענת שפי:

אולי לא נתנו מספיק את הדעת לגבי האבחנה של מסירת מידע שנמסר לאדם שלישי לרשות מכוח הודעה על פי דין. האם כאשר המידע נמצא בידי הרשות אז הוא פתאום הופך להיות לנחלת הכלל? אני לא בטוחה שזה צריך להוכיח את האנטרס של הפגיעה באנטרסים כלכליים או מקצועיים. יש פה משהו מעבר לזה.

יהושע שופמן:

הרשות אוספת לצורכי ציבור ולצורך מילוי תפקידה. הרשות אוספת את המידע, והיא אוספת אותו לא בשביל העסק הפרטי של הרשות.

ענת שפי:

המידע הזה הוא מידע שמתייחס למפעל ספציפי ולדברים שנוגעים למפעל עצמו.

יהושע שופמן:

ברגע שהמידע נאסף על ידי הרשות הוא נאסף לצורכי ציבור. אין לרשות אנטרס להעביר. יש דברים שאני לא יכול לבקר את הרשות אם אני לא יודע איזה מידע נמצא אצל הרשות. הדוגמה הקלאסית היא של מידע סביבתי שהרשות אוספת ויש אנטרס ציבורי שהמידע הזה לא יצא. מול זה יש את האנטרס של הצד השלישי.

הנסיון הוא להגן על הצד השלישי בכמה מובנים, להגן על אנטרס פרטיות של אדם, להגן על האנטרס המקצועי והמסחרי של אדם, ולתת לו פתחון פה על-מנת שלא לעשות דברים מאחורי גבו של הצד השלישי.

הרשות בסופו של דבר היא זאת שמגלה, וזה כל הזמן קורה. הרשות מגלה מידע שהיא אוספת על פי דין בכל מיני מצבים. לפעמים הרשות אוספת מידע לצורך חקירה פלילית ובסוף היא גם מגלה. היא מגלה כאשר היא מוציאה החלטה מנומקת שלא להגיש כתב אישום.

יש מצבים שהרשות מגלה מידע שהיא אוספת. בדוגמה של האסון בנהריים, היה מדובר בין השאר על מידע שהתקבל מחברה פרטית ושלא היה לו מימד ציבורי. המקרים שבהם הרשות מגלה הם כאשר גוף עובד עם הרשות ומוסר מידע לרשות.

הרשות יכולה לגלות את המידע, אבל יש הגנה על הצד השלישי ויש לו זכות טיעון וגם זכות ערר. אנחנו חייבים לאזן את שני האנטרסים. אי אפשר להגיד שכל מידע שהתקבל מגוף שלישי הוא חסוי באופן אוטומטי.

דניאלה גורני:

מידע נמסר לרשות לצורך מאוד מאוד ספציפי. אני לא חייבת למסור מידע אלא אני רשאית. האנטרס שלי הוא פתוח לכל. כאשר מישהו דורש מידע אני חייבת לנמק לו, ובזה אני מגנה על אנטרס של צד שלישי, שמכניס אותי לסיכסוך שאני לא צד בו. מי ערב לכך שאני אגן על הצד הזה שפנה אלי טוב ממנו עצמו.

אני צריכה לשקול את מידת הנזק שיגרם לו, אם זה האנטרסים הכספיים, הכלכליים, העסקיים והמקצועיים. אני צריכה לעשות את התהליך הזה פעמיים לצורך שאלה מאוד נקודתית, מה עניינו של פלוני לקבל אותו רק משום שהחברה הזאת ביקשה הגנה על הסוד הקונקרטי.

החברה שפנתה אלי במסגרת חוק ניירות ערך צריכה לשבת על המשמר לפי סעיף 12 פן מתחרה כזה או אחר שלה, שאין לו שום עניין לגיטימי חוץ מזה שמתחשק לו לדעת כדי להכות אותה בשוק, צריכה לערוב כדי לעמוד על המשמר ולהסביר למה לא יתנו דבר שמראש לאותו אדם לא היתה הזכות לקבל.

יש כאן איזה שהוא מעגל סובב שהופך את הדברים. זה הופך את כל המערך של הפרטיות וההגנה ומכניס כאן גורמים זרים. זה דבר בעייתי מאוד. לכן נדמה לי שמידע שנוגע לצדדים שלישיים שנמסר לרשות שילטונית לצורך נקודתי בלבד לא יכול להמסר כדבר אוטומטי.

ענת שפי:

יכול להיות שזה יפגע בדרך עקיפה באנטרס הציבורי לקבל את החומר. אם אדם ידע שהוא חשוף לאותה מסירת מידע בצורה הזאת, אז יכול להיות שניצור מצב שאנשים לא יגלו באותה חופשיות את אותו מידע, שלנו כרשות יש אנטרס וחובה לקבל אותו לטובת כלל הציבור.

דניאלה גורני:

הוא נמסר לי כדי לפתור אותו מחובת גילוי.

איילת רוזן:

לעניין מידע סביבתי, המידע הוא מידע מאוד רלוונטי. החוקים בעולם לגבי גילוי מידע סביבתי מחייבים מעבר למה שיש בארץ. בארץ קיימת המגבלה היחידה של הסוד המסחרי. לכן החוק הזה הוא מרע עם מידע סביבתי על ידי הכנסה של סעיף 33 בגלל שהוא הרבה יותר רחב מהסוד המקצועי גרידא.

צריך לקחת בחשבון את האנטרסים של המשרד לאיכות הסביבה. מגמתו היא לא רק כמשרד ממשלתי לפקח על הנעשה מבחינה סביבתית, אלא הוא רואה לנגד עיניו את הצורך ליידע את הציבור. בעניין אנטרס ומידע סביבתי הרבה פעמים אין אדם אנטרסנט ואין אדם נפגע. הסביבה של כולנו נפגעת. לכן יידוע הציבור הוא מרכיב חיוני במדיניות ממשלתית של איכות הסביבה. לכן חשוב מאוד שהחוק הזה לא ירע על המצב הקיים, אף אם לא נוכל לשאוף דרך החוק הזה לרמת יידוע שקיימת במדינות אחרות בעולם.

אם אין אפשרות לגלות לציבור ולהעביר לציבור מידע שנאגר אצלנו, שהמשרד לאיכות הסביבה איננו מסוגל לבדו לאגור ולאסוף, הוא בא אכן מכוח חובה בחוקים שונים, כאשר אין באפשרותו להפיץ את המידע הזה. יש פגיעה חמורה במדיניות הסביבתית.

דניאלה גורני:

אצלנו מסתובבים הרבה סודות מסחריים, למה שיהיו פרוצים?

איילת רוזן:

אם את מציעה שאסור לך לגלות את זה, זה יפגע באנטרס. כיום מותר לנו להעביר מידע שהוא אינו סוד מסחרי. החוק הזה מגביל אותנו הרבה יותר. הציבור אחרי החוק הזה לא ידע. כיום הדבר היחיד שמגביל אותנו זה עניין הסוד המסחרי. כאשר אנחנו רוצים ליידע את הציבור על דוחות פליטת זיהום אוויר לאוויר, הם טוענים שזה סוד מסחרי.

ענת שפי:

אז האנטרס שלכם הוא לא אנטרס של חוק חופש המידע, כמו האנטרס של טובת הציבור שאי הגילוי מהווה איזה שהיא סכנה.

אריה נייגר:

יש לי אנטרס לדעת שהקניון החדש שבנו ליד ביתי הוא כור גרעיני. מה שמחוץ למפעל, כלומר אם שפכתי פסולת ואם יוצאת קרינה רדיו אקטיבית זה לא סוד מסחרי. ממילא זה ברשות הרבים. יש מי שרוצה לקבל מידע שהוא קשור למידע הזה, והמידע שקשור למידע הזה כולל מידע על תהליכים. את הציבור מעניין מה שמשפיע עליו ולא מה שנמצא אצלי במפעל.

ההפנייה לחוק מפגעים סביבתיים היא לא כל כך טובה. בחוק מפגעים סביבתיים מוגדרים סוגים של מפגעים. יש מפגעים רעים שגורמים לסבל ממשי לאדם, וגורמים פגיעה לבריאותו, ואלה המפגעים שבאמת צריכים למנוע אותם, ויש מפגעים שהם לא עומדים בדרישות החוק, כלומר בניגוד לתוכנית ובניגוד לרשיון עסק. במפגעים האלה אין באמת אנטרס ציבורי. סעיף 11 נותן אפשרות לתת מידע חלקי, ואחד הפתרונות רק לסוד מסחרי הוא לתת מידע חלקי.

היו"ר דוד צוקר:

את ההשגות שלך הייתי מעוניין שתביא לישיבה הבאה.

צהלי דרור גבריאלי:

צריך לבטל את האבחנה בין סעיף א' לסעיף ב' ולהכניס אותו לעניין הסייג הסביבתי. צריך להכניס את אותו סייג סביבתי גם לסעיף א', משום שאם בא' מדובר לדוגמה על חברות ממשלתיות, אז ברור שגם הן חייבות לגלות את אותם עניינים שנוגעים לסביבה.

צריכים לבטל את ההפנייה לחוק מפגעים סביבתיים גם משום היפוך נטל הראייה, וגם משום ההגדרות הלא לגמרי ברורות שמופיעות בחוק הזה. לא רק פליטות לסביבה, שיש בהן משום חריגה, מעניינות את הציבור אלא כל פליטה לסביבה.

היו"ר דוד צוקר:

לא כל אלה, אלא זאת שעושה נזק.

צהלי דרור גבריאלי:

אין לנו מחלוקת על כך שפליטות שמגיעות לסביבה הן מענייניו של הציבור, ולכן הן גוברות על האנטרס בסוד מסחרי. הפליטות לא ימדדו בסביבה אלא הן ימדדו בתוך המפעל. זאת תהיה חובה של המפעל לדווח על כל דבר, יש לזה סיבה מאוד טובה.

יהודה לנדא:

אין חובת גילוי לגבי הליכים נאותים במכרזים ושמצויים בחקיקה. בחוק חובת מכרזים זה לא קיים. התקנות הן תקנות ולא חוק.

שמואל סף:

לגבי סעיף א' הייתי מגביל אותו רק לרשות, שזה סוד מקצועי של הרשות. בסעיף ב' אני מקבל את ההצעה למחוק את כל הריישה ולהשאיר כל מידע שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באנטרס מקצועי מסחרי או כלכלי. אז אני נותן שיקול דעת מלא ורחב לרשות.

ענת שקולניקוב:

אני חושבת שסעיף ב' רחב מידי בנוסחו זה ואין לו מקום. כל העיקרון של החוק הוא שלא צריך לבוא ולעשות את החריגים, כי אז יש את האנטרס של סביבה ויש את האנטרס של בריאות ועוד אנטרסים אחרים נוגדים. עוד דוגמאות שמדברות על סודות מסחריים זה אנטרס לגיטימי של צד ג'. יש נושאים ספציפיים כמו למשל הרשות לניירות ערך שיש להם אנטרסים ספציפיים. הפתרון הוא סעיף סודי שאני מניחה שקיים. אני מבינה שברשות לניירות ערך האנטרסים הם קצת שונים.

אני לא הייתי רוצה לראות את סעיף ב', בטח לא בנוסחו הזה, שהוא רחב מידי. יש הרבה סיכונים אחרים. הרעיון של החוק הוא לא לבוא כל פעם ולהראות את האנטרס, אלא לבוא רק בהנחה שהאנטרסים קיימים ויש את שיתוף הציבור.

צהלי דרור גבריאלי:

יש שני דברים שחסרים כאן, האחד זה מי תהיה הרשות הבוררת כאשר הסוד המסחרי שייך לרשות, והשני זה מי יקבע אם באמת המידע הוא בגדר סוד מסחרי או לא. כאשר העניינים נוגעים לצד ג' אין כל קושי שהרשות תברור.

היו"ר דוד צוקר:

זה נכון לגבי כל הסעיפים.

צהלי דרור גבריאלי:

אין שום סעיף שהוא עונשי לגבי טענות שווא ולגבי סוד מסחרי. היות וההגדרה של סוד מסחרי היא כל כך רחבה, הנסיון שלנו מראה שהרבה פעמים רוצים להשתמש בה כסיבה לחסיון בשעה שאין עילה אמיתית כזאת. צריך שיהיה איזה שהוא גורם מרטיע מפני טענות כאלה.

היו"ר דוד צוקר:

האם את רוצה שיופיע פה סעיף עונשין?

צהלי דרור גבריאלי:

אני בהחלט חושבת שכן. זה מקובל בחקיקה בחו"ל.

שרון הברמן:

יש להוסיף סעיף.

רחל גוטליב:

מידע בדבר עסקיו של אדם הוא במידה רבה מידע שנוגע לפרטיותו. לכן החריג הזה לא יהיה ברור ביחס בינו לבין הגנת הפרטיות. במינוח מידע כתוב מצבו הכלכלי. אותו דין שחל לגבי פרטיותו של אדם צריך לחול גם על עסקיו.

היו"ר דוד צוקר:

הגופים שהציעו כאן הצעות יעבירו למשרד המשפטים את הניסוח. אנחנו ממשיכים בדיון בסעיף 3 בפעם הבאה.

יהושע שופמן:

בסעיף 9 (א) (6) הסכמנו יותר מידי מהר להחליף את המילה "דין" במילה "חיקוק". יש חסיונות מאוד חשובים שהם אינם בחיקוק, כמו למשל חסיון עיתונאי. מישהו פונה לרשות השידור ומבקש לדעת מה המקור של כתב או כתבת, והטענה שכנגד היא חסיון עיתונאי, שלעת עתה לא מעוגן בשום חיקוק. זה דבר שהוא מעוגן כחלק מהדין והוא מחייב את כולם.

היו"ר דוד צוקר:

חוץ מחסיונות עיתונאיים ממה אתה עוד מוטרד?

יהושע שופמן:

חסיון של עורך פטנטים. אחת הטיבות שאני חושש מחסיון עיתונאי מעוגן בחוק, זה החסיונות של עובדים לזכויות אדם שעושים תחקירים ואינם עיתונאים. אותו עיקרון שמבסס החסיון העיתונאי צריך גם לבסס את אותו תחקירן שיוצא לשטח מטעם אירגון. זאת אחת הסיבות שהאגודה לזכויות האזרח הציעה לא לעגן בחוק את החסיון העיתונאי. ככל שאתה מעגן חסיון מסויים, תמיד יהיו חסיונות מעבר למה שהמחוקק יעלה על דעתו לחוקק. הדין המחייב במדינת ישראל אוסר מסירת מידע.

היו"ר דוד צוקר:

למה כתבת על פי כל דין?

יהושע שופמן:

זה יכול להיות על פי דין. אין שום בעיה. דין המחייב במדינת ישראל איננו מאפשר לגלות, ואי אפשר לגלות גם אם הוא מעוגן בהלכה פסוקה.

שמואל סף:

התקשי"ר הוא דין. אם הפסיקה היא דין אז התקשי"ר הוא בוודאי דין.

שלמה שוהם:

הפרשנות של הסעיף הזה היא פרשנות רחבה. זה נכון שזה כולל פסיקה שקובעת ומחדשת.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו חוזרים לסעיף 6 "מידע שאין לגלותו על פי דין".

סעיף 4 "מידע שהגיע לידי הרשות הציבורית, שאי גילוי היה תנאי למסירתו, או שגילוי עול לפגוע בהמשך קבלת המידע".

יהושע שופמן:

איפה אין לאדם זכות להפלה עצמית.

בועז אורן:

למשל תקנה 5 או במס הכנסה, שאני חייב לדווח את כל ההכנסות.

איילת רוזן:

במידע שמגיע לרשות עקב החובה למסור בפועל, לא משתמשים. הם צוברים ראיות עצמאיות. אין תיאור ספציפי.

יהושע שופמן:

אז אתם יכולים להשתמש במידע נגד המפעל.

איילת רוזן:

תאורטית, אבל לא עושים את זה בגלל שהמידע יועבר אלינו. לכן יש ראיות עצמאיות לפני הגשת כתב האישום.

יהושע שופמן:

אם ימסרו את זה הלאה לגוף חיצוני לצורך הגשת קובלנה, האם זה יפגע באנטרס שלכם שהם הגישו את זה? אם אתם אומרים שבגלל האנטרס יש לאפשר העברת המידע, אתם לא משתמשים במידע הזה לצורכי אכיפה לצרכים פליליים. אם אתם תמסרו את אותו מידע החוצה משהו אחר ישתמש בזה לצורך הגשת קובלנה. האם זה יפגע באותו אנטרס שבגללו אתם לא משתמשים במילה להגשת כתבי אישום?

צחלי דרור גבריאלי:

המידע הזה נמסר לכם מכוח חובה ולא מהתנדבות, והוא ימשיך להמסר כי החובה תעמוד בעינה. זה לא מתפקידה של הרשות להגן על זכותו של אדם להפיל את עצמו.

היו"ר דוד צוקר:

זה לא תפקידה של הרשות להגן על זה?

צחלי דרור גבריאלי:

למה זה התפקיד של הרשות להגן על מי שפשע?

ענת שקולניקוב:

אם יש במסגרת ההליך הפלילי איזה שהיא חובה של סעיף ספציפי של הפללה עצמית זה משהו אחד. הדבר הזה לא קיים. יש חובה על המפעלים לתת את אותם נתונים,

והרשות מחליטה איך היא רוצה להשתמש בזה, לפי שיקול דעתה. זה משהו אחר, אין שום סיבה שהמידע שניתן על פי דין לא יצא החוצה. הרשות יכולה בצורה מוסכמת להשתמש במידע הזה על פי שיקול דעתה. אין כאן סעיף שמדבר על הפללה, ולכן אין סיבה שזה ישפיע על מסירת המידע כלפי חוץ.

הציעו להוסיף שאותו חריג של מידע שהגיע לידי הרשות יחול רק על מידע שהגיע וולונטרית לידי הרשות, ושהוא לא חל על מידע שהיתה חובה למסרו לרשות. אם היתה חובה למסרו אז זה ימשיך להמסר.

אביבה גולדשטיין:

האם אדם שמוסר מידע באופן וולונטרי יכול לומר שיש איזה שהוא חומר שהוא לא מוכן שימסרו?

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מקווים שלא.

שרון הברמן:

זה יהיה כלול בחוק הגנת הפרטיות, כי סעיף 2 (8) לחוק הגנת הפרטיות קובע הפרה של חובת סודיות לגבי ענייניו הפרטיים של אדם. אולי אפשר להתנות את זה בכך שאנשים שמוסרים מידע ימלאו טופס שבו הם יאמרו שהם מבקשים למסור.

יהושע שופמן:

אם אי הגילוי הוא תנאי למסירה, אז אדם שחייב למסור מידע על פי דין הוא לא במצב שהוא לא יכול להתנות תנאים.

צהלי דרור גבריאלי:

העיקרון הוא לא לסמוך על הרשות שמחזיקה את המידע, אלא לסמוך על עצמך בלבד. זה ההגיון של החוק. אם נקבע בחיקוק שיש צורך במידע ויש חובה למסור אותו, אז אותו הגיון אומר שיש זכות לקבל את המידע.

ענת שפי:

זו לא רק פרטיות. יש פה בעיה מובנית.

היו"ר דוד צוקר:

את נושא ההפללה העצמית אני מבקש שתבדקו, ועל בסיס הבדיקה אנחנו נראה אם זה יהיה חלק מהסעיף הזה או במקום אחר. את סעיף 4 אנחנו מאשרים כפי שהוא.

סעיף (ג) "לעניין סעיף זה, אין נפקא מינה אם העילה לאי גילוי המידע היא בשל המידע המבוקש לבדו או בשל הצטברותו למידע אחר."

יהושע שופמן:

אנשים שרוצים לגלות מידע יכולים להגיש בקשות שונות ולבקש פרט פה ופרט שם, אם ליקוט המידע יגרום פגיעה בביטחון המדינה או בשלומן של אדם, לא פרט אחד ולא בקשה אחת אבל הצטברות של פרטים יגרום לפגיעה, אז יש עילה לחסות כי לא מתכוונים לאכוף את כל המגבלות על ידי כך שמבקשים פה פרט ושם פרט.

צהלי דרור גבריאלי:

היום זאת טענה שלא תתקבל, ואחרי החוק הטענה כן תתקבל. הסעיף מאפשר למפעל לדווח על הפליטות המזהמות והמסוכנות שלו בתנאי שנמסרות תחת תנאי של אי גילויים. מאותו רגע ואילך אי אפשר לאכוף תקני פליטה.

יהושע שופמן:

אם אתם מזמנים אותי למשטרה כדי לתת עדות על אירוע פלילי שהייתי עד לו, ואני אומר שאני מוסר את העדות בתנאי שאת החבר שלי לא תעמידו לדין, התנאי הזה שווה כקליפת השום. אתה לא במצב שאתה יכול להתנות. אם יש חובה להתנות ואתה כותב בלי לפגוע בזכויות, אז מה הכוונה?

אילת רוזן:

זה מתווסף לטענות של סודות מסחריים. בגלל המרכיב של סוד מסחרי, זה נמצא עכשיו בבג"ץ.

יהושע שופמן:

זה יוכרע אם זה סוד מסחרי או לא סוד מסחרי.

צהלי דרור גבריאלי:

אני מבקשת מהמשרד לאיכות הסביבה נתונים על פליטות ממפעלים באיזור רמת חובב. המשרד לאיכות הסביבה קיבל מכתב מאוד נחרץ וחד משמעי מעובדי מפעלים, שהמידע נמסר להם בתנאי שהוא לא יתגלה ולא ימסר לציבור, ועל כן אנחנו אוסרים עליכם למסור מידע כזה. אני מנוטרלת, אני לא יכולה לאכוף שום חקיקה סביבתית על מפעלים ברמת חובב.

היו"ר דוד צוקר:

העובדה שמישהו כתב מכתב זה לא הופך את זה לתנאי. זה אומר שלי אין אנטרס שהמידע יעבור הלאה.

צהלי דרור גבריאלי:

אם אני מוסר לך מידע בתנאי שהוא לא יתפרסם אז זה תנאי.

היו"ר דוד צוקר:

אני כותב שזה בתנאי אבל זה לא תנאי. יש לי עניין גדול שהמידע לא ימסר הלאה, אני מכבד אותך שזאת עמדתך אבל זה לא מחייב אותי ובוודאי שלא בפני בית משפט.

סעיף ג' מאושר כלשונו.

תודה רבה הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13:15

פרוטוקול מס' 6

מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

יום שלישי, כ"ה בחשוון התשנ"ח (25 בנובמבר 1997), שעה 14:15

נכחו:

חברי הוועדה:

דוד צוקר - היו"ר

מזמנים:

-	משרד המשפטים, משננה ליועמ"ש	-	עו"ד יהושע שופמן
-	משרד המשפטים	-	עו"ד סיגל קוגוט
-	משרד המשפטים	-	מייק בלס
-	משרד ראש הממשלה	-	אריה דוסר
-	משרד הבטחון, ראש מחלקת ארגון באג"ח	-	אל"ם איתמר יער
-	משרד הבטחון, לשכה משפטית	-	עו"ד ישי יודקביץ
-	משרד הבטחון, מלמ"ב	-	יוסי הלברייך
-	משרד הבטחון, פרקליטות צבאית	-	סגן ענת ברודסקי
-	המשרד לבטחון פנים, סגנית היועמ"ש	-	נצי"מ רחל גוסליב
-	המשרד לבטחון פנים, ע" יועמ"ש	-	נצי"מ ענת שפי
-	המשרד לבטחון פנים, יועמ"ש	-	ד"ר קלוד נוגנהייך
-	משרד האוצר, לשכה משפטית	-	עו"ד דינה ירום
-	משרד האוצר, מנהלת מח' חקיקה, נציבות מס הכנסה	-	עו"ד תמר לומברוזו
-	משרד האוצר, לשכה משפטית	-	עו"ד אורית לב
-	המשרד לאיכות הסביבה, לשכה משפטית	-	עו"ד רינה ששרני
-	המשרד לאיכות הסביבה, לשכה משפטית	-	איילת רוזן
-	המשרד לאיכות הסביבה, לשכה משפטית	-	רות רוטנברג
-	משרד הבריאות, לשכה משפטית	-	עו"ד נתן סמון
-	המסוד לביטוח לאומי, לשכה משפטית	-	עו"ד אביבה גולדשטיין
-	הוועדה לאנרגיה אטומית	-	עו"ד בועז אורן
-	איגוד החברות הנסחרות בבורסה, יועמ"ש	-	עו"ד נתי שילה
-	איגוד החברות הנסחרות בבורסה	-	עו"ד רונית ארידור
-	הרשות לניירות ערך, מנהלת מח' אכיפה	-	עו"ד דניאלה גורני
-	הרשות לניירות ערך	-	שמעון וייס
-	התאחדות התעשיינים	-	עו"ד אריה נייגר
-	התאחדות התעשיינים	-	לימור לסטיגזון
-	קואליציה לחופש המידע, מרכז	-	ישי מוחין
-	קואליציה לחופש המידע	-	ענת שקולניקוב
-	אדם טבע ודין	-	צהלי דרוו-גבריאל
-	מרכז שלטון מקומי	-	שרון הברמן
-	לשכת עורכי הדין	-	עו"ד יובל אזני
-	לשכת עורכי הדין	-	עו"ד יובל לנדא
-	לשכת עורכי הדין	-	עו"ד שמואל סף

יועץ משפטי:

שלמה שהם

מנהלת הוועדה:

דורית ואג

קצרנית:

אסתר מימון

סדר היום:

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת

2712

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת

הי"ר דוד צוקר

שלום לכם. אני פותח את ישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע. אפתח בשני דברים הקשורים לפרוצדורה. האחד, נמצאים אחנו היום אנשי איגוד החברות הנסחרות בבורסה. אתם לצורך עניין ספציפי?

נתי שילה:

אנחנו רוצים להיות נוכחים במהלך הדברים.

הי"ר דוד צוקר:

העניין הפרוצדורלי הנוסף הוא, שאנחנו הולכים קדימה, כאשר אנחנו משאירים מאחורינו מדי פעם שאלות, או פתוחות או לא מנוסחות. אני מוטרד יותר, כמובן, מעניין השאלות הפתוחות. עניין הניסוח הוא פחות חשוב. השאלה שלי, האם כדאי שאנחנו נגיע עד סוף התקפה, ואז נחזור אל כל השאלות שלא הוכרעו - אבל אז ניצור מרחק גדול מזמן הדיון - או שבישיבה הבאה נעשה ישיבה של "סגירת חורים"?

יהושע שופמן:

אנחנו לא כל-כך רחוקים מהסוף.

הי"ר דוד צוקר:

אני פשוט חושש מאיכות ההחלטה, המרחק בכל זאת יוצר איזו שהיא בעיה. נסכם כשנראה כמה אנחנו מתקדמים, ובחמש הדקות האחרונות של הישיבה. הודיעו מהם הנושאים הפתוחים הלא מוכרעים.

אנחנו בסעיף 10, למרות שבסעיף 9 נשאר שתיים או שלוש שאלות לא מוכרעות. כאמור, נדון בהן כנראה בישיבה הבאה, שאת מועדה נקבל מדורית ואנ עוד מעט.

(קורא את סעיף 10 להצעת החוק המסשלתית).

יהושע שופמן:

זה סעיף שלא היה קיים בהצעת החוק הפרטית. אנחנו הוספנו סעיף זה כדי לתת משקל יש שיקול דעת בכל מיני נושאים, בעניין של המאמץ שכרוך בסעיף 9(ב), שרשות רשאית שלא לחסור מידע. אמנם קבענו עקרון, בניגוד לדעתם של חלק מהאנשים, גם בוועדת אוטסרובסקי וגם בישיבות ועדת השרים, בניגוד לדעה שרוצה להגביל את החוק רק לבעלי העניין, ולקבוע שאתה חייב לציין את האינטרס.

הי"ר דוד צוקר:

בוועדת אוטסרובסקי היתה הצעה כזו:

מייק בלס:

זה נדון ועלה, וזה לא נכנס בסוף.

יהושע שופמן:

ההחלטה של הוועדה היתה ללכת על הנוסח הזה. השארנו את העקרון, שאין צורך להראות עניין; השארנו את הסעיף שלא צריך לציין אבל מסדת הסעיף, שכאשר אדם מצביע על העניין שיש לו, אז, באיזון בין האינטרסים הנוגדים, כשיכולים להיות אינטרסים של הרשות מול האינטרס של המבקש, או של פרט אחד מול האינטרס של המבקש - הרשות תיתן משקל לבקשה.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר, חופש המידע מותנה בשאלת האינטרס של המבקש?

מייק בלס:

הסירוב. למה זה נוסף בכל זאת? הרעיון הבסיסי הוא באמת לא לדרוש את העילה, ולא שהפקיד ישקול אם העילה מצדיקה או לא מצדיקה עיון במידע. בסוף הדרך, בית המשפט יכול לעשות איזון בין הצורך של האדם לצורך של הרשות בחסיון.

היור דוד צוקר:

יעשה את זה בית המשפט, פה אתה מדבר על הרשות.

מייק בלס:

חשבנו מלכתחילה, שממילא גם הפקיד, מן הראוי שיעשה, אפילו לא צריך לכתוב את זה, כי גם הוא צריך להביא בחשבון. החלטנו בסוף כן לכתוב את הדבר הזה, בשביל לעזור לפקיד לדעת, שאתה יכול להביא בחשבון את השיקול של האיש, ואם הוא כבד משקל, תן לזה משקל כבו בשלב הראשוני, כשאתה בוחר את הצורך שלו.

יהושע שופמן:

למשל, סעיף 9(ב), אומר שהרשות אינה חייבת למסור מידע בנושא חוות-דעת תחקיר פנימי, בעקרון, זה מידע שיש הצדקה לחסיון לנביו, אבל לא באיסור, אלא כהיעדר חובה למסור. כאשר זה נוגע לאדם עצמו, יש משקל יתר.

שמואל סף:

אם המסרה בעצם להחמיר עם הפקיד, כלומר, שישקול פעמיים לפני שהוא מסרב, נוסף את המלה "בבואה לשקול סירוב מסירת מידע", ואז בעצם אתה מפנה את האצבע לכיוונו.

יובל אזני:

נקבל פה בדיוק את התוצאה ההפוכה.

אריה רוטר:

כפי שאני מבין, סעיף 9(ב) זה איסור קטגורי, אין כאן שיקול דעת, אז שיתוקן הסעיף.

ענת שקולניק:

גם יכול להיות רלוונטי לפסקה 9(א), למשל, כשהשד מחליט האם להוציא את התעודה, כשיש עניין ציבורי חשוב, הוא עדיין יכול לשקול, אבל אני מסכימה להצעה הראשונה - אני מבינה, שהמסרה היתה בעצם להוסיף לזכויות של האזרח כאן, אז שזה לא יהיה "בבואה לשקול מסירת מידע לפי חוק זה", זה נשמע נייטרלי. צריך איזה שהוא ניסוח כגון "אף אם חלים החריגים לסעיפים 8 ו-9, תשקול הרשות את מסירת המידע, על-פי עניינו של המבקש".

ישי מנוחין:

באופן כללי הסעיף הזה עומד בניגוד לרוחו של החוק, רוחו של החוק אמורה להיות, שאף אחד לא צריך לתת הסבר לפקיד למה הוא רוצה את המידע. דרך הסעיף הזה נכנס, שאתה כן צריך להגיד לפקיד למה אתה צריך את המידע. אנחנו לא צריכים להגיד לפקיד למה אנחנו רוצים את המידע, והפקיד צריך לתת את המידע, למעט חריגים.

יובל אזני:

האפקט הוא בדיוק הפוך, אם אתה צריך להסביר מלכתחילה למה אתה מבקש את המידע, אתה נותן את הסיבות, אולי סיבות לא ענייניות למה לסרב לך.

מייק בלס:

אתה לא צריך

יובל אזני:

אני לא מבין למה צריך את זה בהקשר הזה, אם לא סעיפים 9 ו-8, ממילא לרשות יש זכות לסרב לתת לי מידע במקרים מסויימים. יוצא שההסבר של מבקש המידע כבר לא

דלוונטי. אם במקרה מסויים סעיפים 8 ו-9 חוסמים, ויש דלוונסיות למי שמבקש, אז בשאלתה נוספת שישאלו אותו מה עניינו, דווקא לגבי סעיפים 8 ו-9 הוא יוכל להגיד, זה העניין שלי, ואז ישקלו את כל העניינים האמורים לגבי סעיפים 8 ו-9, לאור הדלוונסיות של המבקש, אבל לא מלכתחילה, כי מלכתחילה ייווצרו מצבים כאלה, לא ענייניים, והפקיד יחליט מאינטרסים של הרשות לא למסור, כי אולי הוא ינחש את הכוונה, למה האדם רוצה מידע, וזה נוגד את מהות החוק עצמו

יהושע שופמן:

המטרה כתובה גם בדברי ההסבר, אם מישהו סבור שהניסוח אינו קולע למטרה, אז אפשר לשקול ניסוח אחר, אני לא רוצה, כמו שגם נאמר, להגביל את זה רק ל-9(ב), גם בעניין שיקול דעת השר וגם בגלל הערכת הסיכון, זה נכון שבאופן כללי 9(א), זה איסור למסור את המידע, אבל יש תמיד שיקול דעת, ואנחנו ממליצים, שכאשר מדובר במידע של אדם על עצמו, אז האינטרס של הגילוי יגבר

אין לי ספק, שהרעיון כאן קודם כל הוא לא לתת לבית המשפט לעשות את כל השיקולים, אנחנו רוצים, ש כמה שפחות דברים יגיעו לבית המשפט, ואנחנו רוצים שאדם יגיד, אני לא צריך להגיד לך למה, אבל כשיש למישהו אינטרס, אינטרס חשוב אישי, מן הסתם הוא גם יסביר והוא גם ינסה לשכנע, שעל אף הקשיים, שעל אף המאמצים, שעל אף הפנימיות של המידע, יש סיבה טוב מאוד לתת לו את המידע, וזאת אנחנו רוצים שהפקיד ישקול מהשלב הראשון

הי"ר דוד צוקר:

אני מבין אם כן, שהכוונה של הסעיף, אם אנסח עכשיו לא בלשון משפטית, אומרת, שכאשר באה הרשות לסרב לשחרר מידע, אלה סעיפים 8 ו-9, היא תשקול - - -

יהושע שופמן:

היא באה לשקול האם לסרב.

הי"ר דוד צוקר:

אם כן, אני מבין, שסעיף 10 צריך להיות: כאשר הרשות באה לשקול סירוב מידע, היא תעמיד על כף המאזניים השנייה את האינטרס של מבקש המידע, אז תכתבו את זה.

ההצעה שהיתה כאן אמרה: "שבבואה לסרב", שיהיה ברור שהסעיף הזה באמת בא לאזן את האינטרס של אותה רשות ציבורית באיסור שחרור המידע, זה לא עולה סכך היום

יהושע שופמן:

לא רצינו לכתוב "בבואה לסרב" אנחנו אומרים, לפני שאתם מסרבים - - -

מייק בלס:

"בבואה לשקול שלא למסור מידע".

הי"ר דוד צוקר:

סעיפים 8 ו-9 זה סירוב מסירת מידע, וכך צריך לקרוא לזה, זה בהחלט עשוי לקבל גם פירוש שונה לגמרי, הפוך ממה שרצית להשיג, אז אז שאנחנו לא מכניסים את סעיף 10 לניסוח בכלל, ואם מכניסים אותו ויש לנו עניין להכניס אותו, אם המטרה היא כפי שאמרת, אז להכניס בלשון אחר

ישי מנוחין:

העניין הוא שרשויות תמיד שוקלות לסרב.

הי"ר דוד צוקר:

סיכמנו כבר

(קורא סעיף 10 מהצעת החוק הממשלתית).

שמואל סג

קצת קשה לקבל זאת כי אם אני לא יודע שהשמיטו לי, אין אני אדע ואטרעד על כך לבית משפט. כלומר, הסייג האחרון הוא משונה. אל תנמק למה, תגיד: "זע לך, השמטתי לך עמ' 2 ו-3", או "השמטתי לך קסע", אם עצם הגילוי למה עשוי לחשוף משהו אבל שאני לא אדע שהשמטתי לי?

הי"ר דוד צוקר

אין טולה מכאן שלא תדע שהשמיטו?

שמואל סג

הסיפא של סעיף 11 אומרת: "נעשו השמטות או שינויים כאמור. תציין זאת הרשות". והנה הבעיה - "אלא אם כן אין לנלות עובדה זו, מהמעטים המפורטים בסעיף 9" אין לנלות שהורידו לי משהו.

הי"ר דוד צוקר

רק האותם מעטים שמפורטים בסעיף 9

שמואל סג

אז אין אני אעלה עליהם?

אריה ניינר

אני רוצה לדעת אם זו הערה לסעיף 11 או שזו רשימת הנושאים הקשורים לניסוח. אם סעיף 9(ב), בעניין המיין למידע סביבתי, יישאר, אז סעיף 11 לא יחול על מידע כזה. ויכול להיות שיש אינטרס שהדשות תמלא רק את חלק המידע שהוא רלוונטי, לא את כל החבילה, אלא את חלק המידע הסביבתי הרלוונטי, והשאר יישאר.

הי"ר דוד צוקר

אז זה מתאפשר.

אריה ניינר

זה לא מתאפשר, כי הסיפא של 9(ב)(3)(ב) מוציאה את זה בכלל מסעיף 9.

ענת שקולניק

אבל זה מוצלב.

אריה ניינר

אבל אנחנו עדיין לא יודעים מה יהיה בסוף סעיף 9, כי לא נמדנו לנסח אותו.

הי"ר דוד צוקר

תדוּם את זה בפניך, ואתה אחראי לזכור את העניין הזה.

יהושע שופמן, הערות לעניין שעלה בסעיף 11, מדוע שלא תצויין עובדת ההשמטה, מבלי כמובן להיכנס למהות, לתוכן ולמידע עצמו?

יהושע שופמן

סעיף 11 נכנס לפעולה כאשר יש עילה לא למסור את המידע בכלל אם אני מוסר את המידע כמו שהוא, אני פוגע בבסחון המדינה, ולכן אני יכול להגיד: "אני לא מוסר לך מידע בכלל". אבל סעיף 11 אומר: "זו לא תשובה מספיק טובה. תעשה מאמץ למסור את המידע עד כמה שאפשר. כאשר יש מצבים שבהם - אני חושב שזה בעיקר עניין של ביסחון המדינה - אם אני מנלה, בהנחה שהסיפא מתקיימת, דהיינו שציון השמטה פוגע בביסחון המדינה, אז אם יש לי רק שתי אפשרויות: או לתת תשובה שלילית - ומותר לי לעשות לפי פסקה 9(א) - או למסור

בלי לציין את ההשמטה. אם אין לי אופציה שלא לציין את ההשמטה. אין לי ברירה. אלא לסרב למסור את המידע

ענת שקולניק

אתה מחוייב למסור תוך ההשמטה

יהושע שופמן

אם אנחנו יוצאים מתוך הנחה. שיש מקרה שאם אציין השמטה. זה יפגע בביטחון המדינה. זה יפגע בחסיון לפי סעיף 9, ואם אין לי אופציה למסור את המידע. בלי לציין את ההשמטה. אז אין לי ברירה אלא להפעיל את סעיף 9(א)

איתמר יער

באופן גורף

יהושע שופמן

כן. לא למסור. השאלה שלכם יכולה להיות. בואו. תתנו לנו דוגמה. אבל אם אנחנו מקבלים את העקרון שאכן יש מצב - אם אין מקרה כזה. אז הסיפא לא צריכה להסריד אותנו - אבל שיש מצב שבו ציון השמטה יפגע בביטחון המדינה. אז בלי הסיפא יש לי רק אפשרות אחת. לא למסור את המידע. מתי זה יכול להיות? - קיום איזו יחידה שאני לא יכול לגלוח אפילו שהיא קיימת.

היו"ר דוד צוקר

שאי-אפשר לומר שהשמטתי את דבר קיומה של היחידה.

איתמר יער

כי אז בעצם מדע שהיא קיימת.

יהודא לנדא

בנסיבות האלה עדיף ללכת בדרך הארוכה. לא למסור את המידע. להעמיד את העניין למבחן משפטי. ובמבחן המשפטי יעלה כל העניין הזה. ובית המשפט יחליט מה שיחליט.

היו"ר דוד צוקר

זה קיים

יהודא לנדא

אני מדבר בהתייחס לסיפא. מה שמנסה יהושע רוניק להגיד לנו. נשאר את הסיפא - - -

היו"ר דוד צוקר

כי אם נקבל את בקשתכם. המצב יהיה יותר גרוע.

יהודא לנדא

אז אני סוטן שעדיף. שהמצב יהיה יותר גרוע. שהעניין יבוא בפני הכרעה משפטית. מאשר שאני אקבל מידע חלקי.

שמואל טר

ההצעה בעצם אומרת. למעשה. אני לא יכול לספר לך שיש 12 עמודים. אני אומר לך. שמונה. אני אומר לך. חד וחלק. שאני לא חושב שיש מקרה אחד שאתה לא יכול לספר שהורדת שלושה עמודים. אני לא רואה מקרה כזה.

איתמר יער

בהנחה שיש פעילות שחלקה חסויה וחלקה לא. אז יש לך דוגמה

הי"ר דוד צוקר:

השמטנו מן הדוח את הקטע שבו קבוצת ספנים עברית הפליגה למלטה כדי לחסל את שקאקי

שמואל סף:

ההערה שלי, אם כך, לא הובנה, אני לא אמרתי שתניד לי למה, או מה החוכן של מה שהשמטת, לא את זה אמרתי.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר, עמ' 3' עד 6' איננו?

שמואל סף:

או אני יודע שחסר, אם משהו חסר לי

הי"ר דוד צוקר:

תכתוב למה: "לא נמסר במלואו".

שמואל סף:

זה מה שאמרתי

אני יכול עם זה ללכת לבית המשפט ולהגיד: אני יודע שקיבלתי מסמך לא שלם. אני מבקש שבית המשפט ייכנס, יסתכל, אפילו במעמד צד אחד, וישקול אם באמת הם צודקים. אבל אם אני לא יודע שהשמימו, למעשה נוצר איזה מידע שנמצא ברשותו של איש מסויים

ענת שקולניק:

אני אתן דוגמה דוח מבקרת המדינה, דוח החקירה של השב"כ בעזה ב-1988-1980 עד 1992, נמסר לעתונות, בהודעה הרשמית, שמפורסמים 20% מהדוח, לא נמסר כי השאר הסודי, לא נמסר ולא אמרו מלה אחת מה נמצא בשאר ה-80%. אבל מי שרוצה ללכת ולתקוף את הנושא של פרסום הדוח, יכול לעשות את זה היום. אם לא היו אומרים שחסרים 80%, אי אפשר אפילו היה לעלות על זה.

יהושע שופמן:

למה העובדה הזאת תיפגע בביטחון המדינה? העובדה שזה פורסם כך, ואף אחד לא העלה על דעתו שהשמטה - - -

ענת שקולניק:

באמת קשה מאוד לחשוב על דוגמאות, ובאמת לא נתנו כאן, לא מה נמחק, או איזה סוג מידע נמחק, אלא עצם העובדה שנעשתה השמטה. קשה באמת לחשוב על דוגמה, שזה אכן הדבר שיפגע לעומת זאת, כמובן שיש חשש שזה דרך לסנדל

הי"ר דוד צוקר:

ההצעה שעומדת כאן, לא כמו שנראה בהתחלה, היא שבאותם מקרים, שבהם מתוך כלל המידע האסור בפרסום יש חלק המותר בפרסום, ייאמר, יצויין באיזה שהוא אופן, שמדובר במידע חלקי, זה כל מה שהוצע

רחל גוסליב:

זה נראה לי נכון, זה לא נראה לי בעייתי.

הי"ר דוד צוקר:

אני מבקש שתבואו בדברים עם מי שעוסק בזה בממשלה לגבי ההצעה שעומדת עכשיו, שאני נוטה לקבל אותה, אבל לא פני שתחזרו עם תווך-דעת, שתצויין העובדה, שבהצעה מדובר במידע חלקי, מידע לא מלא, ואני לא נכנס עכשיו לניסוח

חייק בלס

בעצם, לשקול את השמטת הסיפא

רוח דוטנברג

לשים נקודה אחרי הרשות

יהושע שופמן

אין ספק שניתן לעשות זאת בלי לפגוע באינטרסים של סעיף 9, השאלה אם ניתן לעשות זאת בלי לפגוע בעקרון של גילוי כמה שיותר מידע.

היור' דוד צוקר

הכל כפוף לסעיפים 8 ו-9.

יהושע שופמן

לא, מה שאני אומר, שאין ספק שאני יכול למחוק את הסיפא, השאלה אם התוצאה היא שאני מוסר יותר מידע או פחות מידע אבל אנחנו נשקול זאת שוב המקדים הם נדירים ביותר כלומר, אבקש לדעת את מדינות דרום-אסיה, שיש לנו קשרי מסחר, אז להגיד: מדינה א', ב', ג' ועוד מדינה רביעית, שאני לא יכול למסור על-כן.

יהודא לנדא

ולכן, התיקון לא צריך להיות בזה שנשים נקודה לפני המלים "אלא אם כן לא ניתן לגלות", אלא צריך לכתוב "חציין הרשות כי הושמט דבר-מה"

היור' דוד צוקר

לא הצעתי להשמיט את הסיפא, כי לא זה הסיכוס, הסיכוס הוא שנשקול את האפשרות, שכאשר משחררים מידע חלקי, מתוך מסכת רחבה יותר של אינפורמציה, תצויין עובדת חלקיות המידע. מחיקת הסיפא לא בהכרח עונה למה שאמרת, למעט השאלה הזו, אנחנו מאשרים את סעיף 11

סעיף 11 אושר, למעט ניטוח עובדת חלקיות המידע

היור' דוד צוקר

אנחנו עוברים לסעיף 12

(קורא את הסעיף מהצעת החוק הסממלית)

פסקה (ב), המוזכרת - זו התקופה שבמהלכה צריך למסור את המידע למבקש.

יהושע שופמן

כיוון שיש לנו גם אינטרס הפרטיות ואינטרסים מסחריים ואחרים של צד שלישי, אנחנו רוצים שהדיון יהיה לא רק בין הרשות לבין המבקש, אלא במקרים המתאימים גם הצד השלישי שעלול להיפגע. סעיף כמעט זהה חופיע בהצעת החוק הפרטית, יש רק שינויי נוסח.

שרון הברמן

לסעיף הזה מתייחס בעיקר סעיף 9(ב) האומר, כי, למשל, מידע שמסירתו אסורה לפי חוק הגנת הפרטיות, בכלל לא יכנס בסעיף הזה. לגבי הדברים האלה, אני חושבת שצריך להוסיף, והערתי על-כן בפעם הקודמת, בפסקה 9(ב), הוראה שאומרת: שרשות מקומית או רשות ציבורית רשאית לא למסור מידע שכולל פרטים על אודות צד שלישי, אשר מסירתם עלולה לפגוע בצד השלישי, כי אחרת אין לך את הצד השני של המשוואה כאן.

ענת שקולניק

זה בדיוק להיפך, הסעיף הזה הוא סעיף פרוצדורלי, הזכויות המהותיות של צדדי ג' מוגדרות בחוק. לכן, אני מציעה, ולדעתי זה מאוד חשוב כדי למנוע אי-הבנה, לכתוב אחרי המלים "לפגוע בצד שלישי": "כאמור בפסקאות 9(א)-(4), (5) ו-6(ב)-(3)".

שמעון וייס

הסעיף מסיל על הרשויות הנכללות, שהן לא יכולות לעמוד בהן, משום שמה שהסעיף בעצם מבקש מהרשות, זה לנסות לעסוק בשלב הראשון באיזון האינטרסים בין צד ג' לבין המבקש, עם כל הכבוד לרשויות, אני חושב שזה תפקידן. התפקיד שלהן הוא לומר למבקש: אדוני, המידע נוגע לצד ג', נמסור הודעה לצד ג', והצדדים הנוגעים בעניין יגיעו לבית המשפט, לא הרשות תעשה את איזון האינטרסים. זה נסל בלתי-נסבל, גם לא נכון להסיל נסל כזה.

נתי שילה

הסעיף הזה הוא מאוד בעייתי לחברות הציבוריות הבורסאיות, שלמעשה חלים עליהן כללים של שני חוקים עיקריים, חוק אחד, הוא פקודת החברות, שממילא יש בו פרוצדורה של אותם נתונים ומסמכים לגבי חברות, שניתן לקבל אצל ושם החברות, לגבי החברות הבורסאיות ישנו חוק ניירות ערך, החוק הזה, עיקרו הוא חוק של גילוי ומתן מידע לציבור, יש גם פרטים ברורים ומדויקים, איזה מידע חברה ציבורית חייבת לתת לציבור בדוחות תקופתיים, וישנה הרשות לניירות ערך שמפקחת על העניין הזה, וכל העניין הזה מסודר

בהקשר הזה, המסגרת הזו חייבת להישמר, כאן יש איזון מין פריצה נוספת, שמישהו יכול לבוא לרשות לניירות ערך, מעבר לדברים שפורסמו, ולבקש מידע לגבי חברה X או חברה Y, שהרשות מספלת בה כרגע, או שנידונה, או שיש איזון בעיה עם דוח מסויים שלה, או דברים מהסוג הזה, מעבר למה שהיו חייבים לפרסם, זה מצב מיוחד שצריך "להחריג" אותו מהסעיף הזה, כי באמת חוק ניירות ערך הוא חוק של גילוי לציבור, אז מה שלא נקבע שם, אולי צריך לתקן את זה בחוק ניירות ערך

אריה ניינד

השאלה היא, כיצד תדע הרשות שהמסירה לא תפגע בצד השלישי?

ישי מנוחין

כיוון שזה עלול לפגוע בביטחון המדינה.

אריה ניינד

רק אני, הצד השלישי, יודע אם המידע שלי עלול לגרום לי נזק

אריה ניינד

לכן פונים אליך בכל מקרה שיש אפשרות - - -

אריה ניינד

אבל התנאי לפנייה, שהמידע עלול לפגוע

מייק בלס

בקריאת החומר רואים ויודעים, או אמורים לדעת, פחות או יותר, הדברים האלה כבר קיימים בפועל, כאשר מוגשים למשל מסמכים במכרזים, במכרזים מוגש מסמך מסויים לרשות, הרשות בחרה זוכה, בעיקרון, ההצעה של הזוכה חייבת לעמוד לעיון כל הצדדים האחרים שהפסידו במכרז, למעט הסודות המסחריים שגלומים בה. לפעמים מבקשים מראש לסמן בהצעה מהו סוד מסחרי או עסקי שראוי להגנה, אבל לפעמים זה לא קורה, כאשר בא מישהו ומבקש לראות את ההצעה הזוכה, הרשות צריכה לדעת, שהיא לא תגרום להפרה של תקנות חובת המכרזים בגלל חשש שיש פה איזה שהוא סוד מסחרי. הרשות צריכה לפנות לזוכה ולהגיד לו: הוגשה פנייה לראות את ההצעה שלך - בתקנות חובת המכרזים גם של מערכת הביטחון וגם הכלליות, זה קבוע בהן - האם יש שם איזה שהוא סוד מסחרי, לפני שאני נותנת את זה? כי ברור שאם מישהו הגיש הצעה, אז יכול להיות שיש שם משהו, שאני לא יודע

יכול להיות שרשות זעירה תרבה בפניות לצד ג', כדי להיות שקטה. רשות פחות זעירה, יכול להיות שתחליט בעצמה, ואם היא תעשה עוולה היא תשלם אולי פיצויי נזיקין כאלה ואחרים אבל אין מנוס, במיסואציה הזאת, אלא בשלב ראשון, בכל ניסוח שלא נבחר, שיופעל שיקול דעת על-ידי הרשות אם זה עלול לפגוע בצד ג', או להתייחס אליו באיזו שהיא צורה שיכולה להשפיע. ברור, שלא בכל מסמך שבו מופיע שם של צד ג' יש הצדקה לפנות אליו, וכל אדם שיקרא את זה יגיד: אין שום דבר שעלול לפגוע.

לכן, אין מנוס זולת לתת איזה שהוא שיקול דעת לרשות, ולקוות שהיא תפעיל אותו כתבונה במקרים הנכונים. הבעיות כבר קיימות גם היום, ולא צריך את החוק הזה, כבר היום מוגשות בקשות לקבל מידע מתוך תיקים של הרשות, ויש שם לפעמים התייחסויות לחברות, לצד ג'. וגם היום צריך להפעיל שיקול דעת מצד הרשויות במקרים האלה.

שמואל ס9

יש כאן כמה בעיות, והבעיה שכרגע עסקת בה, כפי שהיא מוצגת היא לא פשוטה. החוק הזה, לראשונה מחייב אותם לענות. היום לא חייבים לענות. פה עוד אין חובת הנמקה מסוימת. החוק הזה בפעם הראשונה אומר, לאזרח מותר לקבל מידע, בלי כחל וסרק, חוץ מסייגים, זוהי חובה ראשונית. זאת אומרת, המצב משתנה היום.

צריך להשאיר את זה כושימה פתוחה, לשיקול דעת של פקיד זה או אחר. לגרום לאזרח שרוצה מידע, אולי בתום לב, לרוץ ולהריץ מערכת שלמה, בגלל שפקיד חשב, זה לא נראה לי טוב. להשאיר רשימה פתוחה, שצד ג' יחשוב, מה לגבי סודי, גם זה לא נראה לי טוב. צריך לתחום את סוג המידע שצד שלישי מוגן בו. זה יכול להיות על-פי חוק, ויש היום חוק הגנת הפרטיות, ויש הסעיף הזה של סוד מקצועי, יש לנו כמה סעיפים. מעבר להם יש הגנה נוספת שניתנת לפקיד, או על-פי שיקול דעת של צד ג'. יש לי בעיה עם זה.

יהושע שופמן

הסברנו שהסעיף הזה הוא סעיף פרוצדורלי. הפקיד מניע למסקנה שזו לא פגיעה בפרטיות, אבל בגלל שיש הגנות בחוק הגנת הפרטיות, ואפשר למסור את המידע, וזה עלול לפגוע בצד השלישי, ניתנה זכות סיעון לצד השלישי.

שמואל ס9

אני אלך איתך. הפקיד השחכנע, ומסתבר שאין הגנה על הזכות של צד שלישי, זה משהו טובייקטיבי שלו, ואין הגנה על זה. הפקיד לא מסר את המידע.

חייק בלס

מבקש המידע ימערר לבית המשפט, ובית המשפט יכריע בין עמדת הפקיד וצד ג' לבין עמדת המבקש אם אין הגנה. כפי שמען צד ג', מבקש המידע יקבל את המידע, ואם יש הגנה, וצדק צד ג' ואחריו הפקיד, אז מבקש המידע לא יקבל את המידע.

שמואל ס9

למה לא על-פי חוק, על-פי דיון

יהושע שופמן

סליחה, זה כתוב. אחרי קבלת תשובת הצד השלישי, אם הפקיד הממונה על מסירת המידע רוצה לסרב, עילת הסירוב זה לא סעיף 12, עילת הסירוב זה סעיף 9. הוא צריך להגיד: אחרי ששמעתי את הצד השלישי, שובנעתי שאין לגלות את המידע, לפי פסקה 9(א)(6) לצורך העניין או לפי 9(א)(5); עילת הסירוב, לעולם היא לפי סעיף 9. סעיף 12 לא מספק עילת סירוב. סעיף 12 מספק זכות סיעון לאדם העלול להיפגע.

שמואל ס9

הבנתי שסעיף 12 הוא פרוצדורה, אבל אני הולך לחוכן. בפרוצדורה הזאת יש איזו שהיא תקלה: תקלה לרשות, תקלה לצד ג', תקלה למבקש. אנחנו נשים את כולס בסחרחורת של משפטים, כאשר אם נציין שהרשות יכולה לעצור דק אם יש לה סמכות על-פי דין, יכול להיות הדין הזה או דין אחר, בעצם זו ההגנה שלה.

יהושע שופמן

הסירוב לפי סעיף 9

שמואל סג

איפה זה כתוב?

הי"ר דוד צוקר

אין סעיפים אחרים שמחירים סירוב

שמואל סג

יש חוקים אחרים

יהושע שופמן

כל חוק אחר נכנס לסעיף 9 דרך 9(א)(6). אם יש עילה לפי חוק הנוטר או לפי חוק אימוץ ילדים או לפי כל חיקוק אחר, אז עילת הסירוב היא 9(א)(6).

שמואל סג

אז נפנה את הסעיף לסעיף 9 צריך לכתוב אם הוא לא רוצה בגלל מנבלות סעיף 9, יפעל א"י ב' ונ' זה דבר ראשון, כדי לא להשאיר פתוח לפושנות אחרת.

דבר שני כשאתה מציין שלוח הזמנים לא פוגע בשלושים יום, אז צריך להודיע לצד המבקש דע לך, ששלושים היום שמוחלים לך, בעצם לא תעמוד בהם, כי הנשתי בקשה לצד ג' כלומר, מישהו צריך לדעת, יכול להיות שצריך להודיע במעמד הנשתי הבקשה.

הי"ר דוד צוקר

כלומר, אתה רוצה שיהיו העתקים של המכתבים.

שמואל סג

זה לא חייב להיות העתק, אבל אפשר תשובת ביניים, השלושים יום, לא עומדים בהם, והחוק אומר: אתה צודק, שלושים יום לא תעמוד בהם, אלא יש עשרים ואחד יום, ויש פה אפשרות לעדער, זאת אומרת, המועדים מתחילים להתארך, אז אין המבקש יודע שאתה לא סתם מזלזל בו, אלא שיש לך סיבה טובה?

רות רוטנברג

יש עוד בעיית פרוצדורה סעיף 12(ג), המועד הראשון הוא עשרים ואחד יום, זו התשובה לצד השלישי, אחר-כך יש מועד לא ברור בסרם חלפה התקופה להגשת עתירה אין בחוק תקופה להגשת עתירה.

חייק בלם

יש סעיף 15(א), שלושים יום.

רות רוטנברג

אולי כדאי לצרף את הסעיפים הפרוצדורליים, גם של הבקשה (סעיף 7) וגם את סעיף 13.

דניאלה גורני

הסעיף אמנם הוא סעיף פרוצדורלי במישור החיצוני שלו, אבל הוא בעצם מכניס שינויים מאוד מהותיים, אני רוצה להתייחס לזה משתי נקודות ראות, נקודת ראות הרשות, ואני מייצגת כאן את הרשות, אבל אולי אני גם מלה מנקודת ראות אחרת.

מנקודת ראות הרשות, יש כאן בעצם הפיכת הרשות לפוסק בסכסוך, שבעצם היא לא צד בו ולא מעוניינת בו, נוצר מצב שהרשות טיפלה בעניין מסויים, למשל פירסמה מכרז, קיבלה

הצעות כאלה ואחרות, המכרז הזה ננזף, הכביש כבר נסלל, כולם שכחו מזה. פתאום בא מישהו ורוצה לראות את ההצעה של הזוכה. לרשות אין היום עניין בדבר הזה, הכל גמור. והיא צריכה להיכנס לסכסוך. להיות הפוסק בין עניינה של חברת X שזכתה במכרז - - -

הי"ד דוד צוקר

אבל היא אוצרת את המידע.

דניאלה גורני

כאשר היא קיבלה את המידע במסגרת המכרז, היה זה לצורך המסויים שלה, והיא מחזיקה אותו במאגר. בספרייה או במחסן. היא צריכה להיכנס עם כל הקושי המינהלי שיש לה בזה, ואני כבר עוזבת את ההיבט הכספי שבדבר. היא צריכה להשקיע מאמץ וגם משאבים בסכסוך שאין לה בו כל עמדה. בעצם, מה איכפת לה הוויכוח בין החברה הזוכה במכרז לבין איזו חברה מתחרה, שיש לה איזה שהוא עניין במכרז. למה היא צריכה שיכניסו את ראשה בכוח לסכסוך שאין לה בו כל עניין. היא צריכה להשקיע בכך משאבים של כוח-אדם, להתדיין בבתי משפט, רק משום שהיא המחסנאית של המידע הזה. היא נגרת כאן לסכסוך לא לה.

יותר מזה, היא נגרת כאן להיות אפוסטרופוס, טוב יותר או טוב פחות, לעניינם של אנשים פרטיים. לצורך זה, כאן הדוגמה היא חברה מסחרית. אבל זו דוגמה פשוטה, ולא המורכבת והבעייתית ביותר, ואם אני החברה שזכתה במכרז, ועכשיו, פתאום, האינטרסים שלי כבר לא בידי, לא אני מנן על הפרמיות שלי, יש לי משרד X. הוא ישמע את ההתנגדות שלי, הוא לא יקבל אותה כווסט, אני, או שאשכנע אותו או שלא. אם שכנעתי - יופי, גם אז אני אגרו לבית משפט: אבל אם לא שכנעתי, העניינים שלי מופקדים בידי הרשות, בגלל שאני סללתי לה פעם כביש, והיא תחליט בענייניי, והמידע שלי פרוץ לכל רוח. יש בזה עיוות.

מנקודת ראות של חברה מסחרית, היא עוד יכולה לחיות עם זה, כי, בסופו של דבר, נניח, זה רק עניין של כסף, והמידע כולו הוא רק כסף, וההתדיינות תעלה לה, והוצאות שמנוכחות ממס-הכנסה. אבל אם נקצין את הדוגמה ונעבור לעניין של אנשים פרטיים, זה מקבל מימדים בעייתיים מאוד. ישנו אדם שפנה לרשות, לפעמים אפילו פניית חובה - זאת אומרת, הוא אפילו לא יכול לשקול לא לפנות, לא לנשט לסכרז או לא לבקש דיור או מה שלא יהיה - והמידע שלו שוב מסור בידי רשות, שאו שתגן עליו טוב או שתגן עליו פחות טוב. האזרח הקטן, אדון יוסף כהן ממקום פלוני, כל חייו צפוי, בגלל הפנייה הזאת שלו לקבל משכנתא או לקבל זכאות של משרד השיכון, להיגרר לבתי משפט ולהתדיין. זה עולה לו כסף, שאין מי שישלם, למה, בגלל שהוא פנה לזכאות משרד השיכון, השתנתה מצבת זכויותיו כלפי כולי עלמא באופן כל-כך מהותי אם יתנו את המידע, במסגרת משרד השיכון, כמה משכנתאות הוא אישר, בלי שמות ובלי פרטים, אז זה מידע על המשרד. ברגע שמישהו שואל למה אדון יוסף כהן קיבל משכנתא? צריך להסביר לו. צריך לחשוף את ענייניו. הוא צריך תמיד לחכות להודעה בדואר, לעמוד תמיד על המשמר, להספיק להגיב בעשורים ואחד יום - - -

יהודא לנדא

את פותחת דיון בכל הקונספט שמאחורי החוק הזה.

דניאלה גורני

סעיף 12 נחזה כסעיף פרוצדורלי. אבל הוא סעיף מאוד מהותי ואולי זו הזדמנות לומר את זה.

יוצא, שבעצם על-ידי הפנייה הזאת כל מערך זכויותיו של האזרח משתנה הרבה מעבר למה שנחזה מטבט ראשון. אתם אומרים פרמיות. זה נכון. אבל מי מנן עליו? מגינה עליו הרשות הציבורית. ושנית, הוא במצב של מגונה בלתי פוסקת. כי אם האדון הפונה היה מבקש ממנו במישרין את המידע, הוא יכול היה להיענות. סלח לי, מה זה עניינך, שלום ולא להתראות. ברגע שאותו אזרח פנה בעניין קטן ומוגדר אל הרשות, מאותו רגע עניינו פרוץ לכל העולם, ללא צורך להוכיח אינטרס, ללא שום דבר. אני חושבת שזאת תוצאה מאוד קיצונית. זה סעיף 12(ב), שקודם כל מפקיד את ההגנה על עניינו קודם כל בידי הרשות.

מייק בלס

למה סעיף 2 לחוק לא מעורר את הבעיה הזאת? למה סעיף 12?

דניאלה גורני

גם סעיף 2 מעורר את זה.

דניאלה גורני

בנוגע לאנשים שלישיים, החוק הזה מעורר הרבה בעיות גם לי, כרשות, שאני פתאום מופקדת וצריכה להילחם בסכסוכים לא לי, וגם, סליחה, בתור אזרח, שאם פניתי פעם לאיזו רשות, אני צריכה לעמוד על המשמר כל חיי. אם היא תשמור על ענייני סוב או לא, אם יגדרו אותי לבית משפט, מי ישלם לי עבור ההוצאות האלה?

אילת רוזן

דניאלה גורני קונסיסמנטית. גם בישיבה האחרונה היא התנגדה לכן שהחוק הזה צריך לחול על מידע שמגיע מצד שלישי. וזו תפנית ושינוי בקונספציה של החוק. בגלל שעד עכשיו, בוועדת השרים לענייני חקיקה, בהחלטת הממשלה, היה מובן שהחוק הזה כן צריך לחול על צדדים שלישיים, בגלל שמאגן המידע שיש לממשלה בולל לא רק מידע שמייצרת הממשלה, אלא מידע שמגיע מצד שלישי, והרשות חייבת לעשות את העבודה הקשה והמלוכלכת ולהחליט אם צריך להפיץ את זה או לא. על-ידי כל מיני הנחות של פנייה לצד שלישי וכו' לדעתי, אבן הפינה של החוק הזה, שהוא כן יחול על מידע שמגיע מצד שלישי, ובצדק

ישי מנוחין

אולי דוגמה מאוד פשוטה, כל מאגר האוכלוסין במדינת ישראל מנוהל על-ידי דיגיטל כ-Out-sourcing, ואז כל מידע שמופעל על-ידי Out-sourcing, על-ידי רשויות הממשל, אם מוציאים צדדים שלישיים, פתאום ייעלם

דניאלה גורני

יש סוגי מידע מסויימים שאפשר שהוא ינהל אותם. לדוגמה, איכות הסביבה, כבר היום מרשם האוכלוסין הוא גלוי לפי החוק, הנתונים שבמרשם גלויים, וזה לא חידוש. יש סוגי מידע מסויימים שאתה יכול לקבוע ביחס אליהם באופן קונקרטי. כאן יש לך משהו רחב מאוד, ושבו, אני מייצגת כאן גם את הרשות. המחשבה שאנחנו נצטרך להיות כאן הפוסק בסכסוכים, מה לי העניינים האלה?

יהודא לנדא

אנחנו פה עסוקים בהספקת מידע, שזה חשוב, אבל אנחנו גם צריכים לשמור על פרטיותם של האנשים. אני מציע לשקול, שיקול ערכי לא משפטי. כאשר אתה מדבר על-כך שהרשות הציבורית שוקלת לאפשר למבקש המידע לקבל את המידע, אתה לא נותן לרשות שום קו מנחה, מה יהיה שיקול הדעת שלה במישור הפגיעה בפרט של אותו צד שלישי. - - -

שמואל סף

הוא אמר סעיף 9

יהודא לנדא

יכול להיות שסעיף 9 הוא התשובה, אני לא בטוח. אבל אם אתה מפנה לסעיף 9, יש פה אפשרות לתת לרשות הציבורית לשקול, ואתה לא נותן לה שום קו מנחה. יכול להיות שאם תכניס איזה שהוא קו מנחה ערכי, כזה או אחר, תפתור את הבעיה של הגברת ותפתור את הבעיה של אותם צדדים שלישיים שיכולים להיפגע, ותאפשר עדיין את מסירת המידע.

היו"ר דוד צוקר

זה לא נורא שמדי פעם חוזרים לעקרונות החקיקה, כי באמת אפשר לנעת בהם מכל מיני כיוונים, בכל מיני סעיפים. אני דווח לומר, בעיקר לדניאלה גורני, אנחנו מסילים פה אחריות על הרשות, חד משמעית. חלק מן החוק הוא, שאנחנו מוסיפים תפקיד לרשות, וסבורים שלרשות יש תפקיד במימוש הזכות הזאת לקבל מידע.

דניאלה גורני

השאלה היא, למה הפנייה המקרית של האזרח חושפת אותו לכזאת חשיפה?

היור דוד צוקר:

זו השאלה השנייה שלך. היו לך שתי שאלות. אחת, מדוע לערב את הרשות? ההכרעה שמונחת ביסוד היסודות של החוק הזה, שהרשות - מוסל עליה או שהיא נוסלת לעצמה בתוקף חוק - תהיה חייבת לעסוק במימוש הזכות הזאת לספק מידע.

השאלה השנייה, שנדמה לי שיש לה תשובה בפסקה 9(ב) או 9(ג), במסגרת כל האיסורים והמגבלות על הרשות למסירת מידע. אני מקווה שעניין ההגנה על הפרטיות מובן כדבעי. אם לא - אנחנו צריכים לחזור לסעיף 9, ושם לבצר את ההגנה אבל, אין ספק בכלל - נראה עוד אם נעשה סעיף מסרה וניצור בו את האיזונים בתחילת החוק - שכל חוק חופש מידע צריך לעמוד באיזון עם הזכות לפרטיות, איזון מסובך ופרובלמטי לפעמים, ולעמים יהיו מחלוקות איפה בדיוק נמצא האיזון אבל, אין ספק, שהחירות החשובה הזאת עומדת, ותצטרך לעמוד, על-פי השקפתי, כל הזמן במבחן של הזכות לפרטיות לפעמים הזכות לפרטיות תגבר על הזכות לחופש המידע, אין ספק גם בעניין הזה. אף אחד מאלה שהציעו את החוק הזה, או שתומכים בו, לא חושב שהחירות הזאת דורסת את כל החירויות האחרות. אנחנו לא נסוגים, לא מתפקיד הרשות ולא מההגנה על הפרטיות, שאני מקווה שמופיעה בסעיף 9.

יהושע שופמן:

אני חושב שההתנגדות, גם של שמעון וייס וגם של דניאלה גורני, היתה יותר בתפיסה נפוחת ספציפית לרשות

דניאלה גורני:

סעיף 13 לחוק ניירות ערך אומר, שאין לגלות מדיוני הרשות את המסמכים שהורשו לה במסגרת זאת. כך שלמעשה סעיף סודיות ספציפי הוא מן הסתם נכנס להגנות, ואז יהיה פטור מגילוי מכל וכל. מבחינה זאת, החברות הציבוריות אולי יותר מוגנות אצלנו מאשר במקומות אחרים.

יהודא לנדא:

יש גם שיקול דעת.

דניאלה גורני:

יש מידה של שיקול דעת גם לנו וגם לבית המשפט, שום דבר איננו חתום, אבל זה איננו המקרה המובהק שבו מישהו פונה ומבקש ומקבל את זה.

נתי שילה:

גם לנו יש מסמכים, והבורסה לא כל-כך מוגנת בהם כמו הרשות.

היור דוד צוקר:

כפי שסיכמנו בתחילה הישיבה, תלווה אותנו בהמשך ההקיקה, נשמור לך את הזכות להגיש - או לי, או שתפנה ישירות לנציגי היועץ המשפטי לממשלה - במידה ויש לך, הצעות לתיקון.

מייק בלס:

נתי שילה, האם אתה בכלל חושב שהחוק הזה משנה משהו מהמצב הקיים כיום, שבו כל אדם יכול לפנות לרשות ולבקש חומר, ויש לה שיקול דעת להחליט אם לתת או לא?

נתי שילה:

אנחנו חושבים שזה משנה.

היור דוד צוקר:

נתי שילה יבוא איתכם בדברים.

אנחנו מאשרים את סעיף 12, למעט עניין אחד, שאני מבקש לבדוק אותו. עניין היידוע של הצד השלישי. במידה וצריך לשנות משהו בניסוח, להוסיף משהו על-מנת שהיידוע יהיה מלא לכל הצדדים, אז אני מבקש להוסיף לזה.

ישי מנחין

מה שטנת שקולניק הציעה.

רות רוטנברג

אולי גם בפסקה 15(א).

הי"ר דוד צוקר

אם אתם חושבים שיהיה צורך, נחזור לזה.

טנת שקולניק

זה ממש לא ברור כך. זה ממש מזמין טענות, טובדה שגם נשמעו כאן.

שמאל סף

אם לא תהיה התייחסות לסעיף 9 - - -

הי"ר דוד צוקר

יש התייחסות, אתה רואה שצריך לקבוע את זה כאן במפורש.

בואו, נעשה את זה יותר פשוט. זה נורא אם יהיה רפרנס בסעיף 19

מייק בלס

לסעיף 9 בולוז?

הי"ר דוד צוקר

לאותם סעיפים ספציפיים שצריך

מייק בלס

סביר באמת שהוא יפנה לאותם מקרים של פרטיות, לשלוחו של אדם או לדברים כמו סוד מסחרי.

הי"ר דוד צוקר

זה מה שהיא ביקשה.

מייק בלס

יחד עם זאת, למה לסגור כרגע את האפשרות שהוא יפנה למשהו אחר, שעדיין יהיה רלוונטי מבחינתו?

הי"ר דוד צוקר

יהושע שופמן, אתה רוצה לשקול זאת שוב?

יהושע שופמן

כן

הי"ר דוד צוקר

אנחנו מאשרים את סעיף 12 כלשוננו, עם תוספת אחת שאני אבקש להוסיף, כפוף לשתי הערות. אחת, עניין היידוע על-כך שהוגשה בקשה, ובעניין השני, שבו אנחנו לא מכריעים, אבל במידה ותחשבו שיש צורך ב-reference לאותם סעיפים ספציפיים שנוהגים הגנות, תחזרו ותודיעו לנו, זה נשאר בסעון דיון. למעט זה, סעיף 12 מאושר.

סעיף 12 אושר, כפוף להערות הסוזכרות לעיל

שרון הברמן:

אני חוזרת ומתדיעה על הסכנה להפוך את הרשות הציבורית, להכניס אותה לסכסוך שבין צדדים. זה דבר מאוד מסוכן. ולא תמיד הפקיד שצריך לשקול את האינטרסים המנוגדים מודע לכל הבעייתיות.

הי"ר דוד צוקר:

אני מניח שנישאר בחילוקי הדעות

אנחנו עוברים לסעיף 13, ונעבור סעיף, סעיף,

(קורא פסקה 30(א)(1) מהצעת החוק הממשלתית)

שמאל 96

צריך לראות את כל הסעיפים תחת מישקף אחר, והוא - האם הזמן לא משפיע על ההגבלה הזו אולי בפסקה (1) לא, אבל כשנעבור לסעיפים האחרים צריך לבדוק את זה.

מייק בלס

חוק הארכיונים מסדיר את מימד הזמן

הי"ר דוד צוקר:

הוא מוען שיכול להיות שאפשר לשחרר לפני כן.

מייק בלס

צריך לפנות לשר או לגורם מוסמך אחר, על-פי חוק הארכיונים, שיפעיל את סמכותו לקצר. כמו שלמשל עשה שר הביטחון בענייני ביטחון שלפני 50 שנה. יצחק דבין ז"ל, כשהיה שר ביטחון, הורה לקצר את התקופה לשנת 1956 במהלך שנות ה-90 זאת אומרת, הפחית את התקופה בערך ל-40 שנה. גם זה דורש עבודה, כי בחוק הארכיונים יושבים אנשים ומסיינים את המסמכים לפני שהופכים את זה למידע פומבי. אני חושב שהפתרון הוא בזמן, ודאי בענייני ביטחון, הזמן הוא לא סווח של שנה, שנתיים, שלוש, אבל זה עובר לתחום של חוק אחר, שלא כדאי להעמיס על החוק הזה - - -

שמאל 97

אני לא בסוח לגבי שאר הסעיפים

ענת שקולניק

אני רוצה להעיר הערה יותר כללית, שמתייחסת להרבה מהסעיפים הקטנים כאן. ההתייחסות כאן צריכה להיות לא לגופים, אלא לתפקודים. ברור שדברים שמדברים על התפקוד - - -

הי"ר דוד צוקר:

של פונקציות ולא של מוסדות, רק שהרבה יותר קשה לנסח פונקציות. הגדרה מוסדית היא יותר קלה.

ענת שקולניק

אין ספק, אבל הרבה מידע שכלול בה, אין סיבה להחסות אותו, ואני מזכירה שקיים גם בסעיף 9 הסנדול הכפול לגבי מידע, ולכן, נראה לי סוג הניסוח של סעיף קטן 8, שמדבר על מידע שנאסף לצרכי חקירה ומידע מודיעיני. כאן זה לגבי גוף או רשות, שיש להם סמכות חקירה על-פי דין אבל נראה לי שניסוח כזה, או דומה, יכול להיות גם לגבי כל הגופים האחרים.

הי"ד דוד צוקר:

אני רוצה לשאול את נציגי משרד המשפטים ואת נציגי צבא ההגנה לישראל, נאגדה גם אינפורמציה שעל-פי סעיפים אחרים בחוק, כלומר, על-פי סעיפים מהותיים, לא יכולה להיות לכם התנגדות לשחרור אותה. להעמידה לרשות הציבור אבל הניסוח כאן של סעיף 13, הוא באמת ניסוח מוסדי, ולכן הוא גם גורף, כלומר, מוחלט, והוא כולל כל אינפורמציה שנוצרה שם, גם כזו שלא היתה עומדת במבחנים של סעיף 9.

מייק בלס:

גם מספר גילי ניירות הסואלם שנרכשו

ישי יודקביץ:

מערך המודיעין של צבא ההגנה לישראל

הי"ד דוד צוקר:

מייק בלס, גם אינפורמציה אחרת רצינית, אבל במבחנים של סעיף 9 -

רות רוטנברג:

פליסות לסביבה, למשל.

הי"ד דוד צוקר:

אין אנחנו מיישבים את הסתירה?

איתמר יער:

יש שני היבטים: האחד, הסיבה שצה"ל מקבל את הגישה, כפי שכחובה כאן ועוד, האפשרות הנוספת של הסכמת הכנסת, היא כשלעצמה הגבלה.

הי"ד דוד צוקר:

זה נכון, זה לא כל צבא ההגנה לישראל

איתמר יער:

כי אני יכול לשים כאן עכשיו רשימה ארוכה של גופים, שאין ספק שעוסקים בהרבה מידע, שאין לנו שום כוונה שיבוא לידי ביטוי, למשל, מערך קשרי החוק של הצבא, מערך הפיתוח של סוצרי אמ"ח, מערך המבצעים של הצבא, אנחנו לא מכניסים את זה לכאן. והייחוד של גוף המודיעין, ואולי זה גם קשור בגופי מודיעין אחרים, הוא בכך שאחוז ניכר מאוד, כמעט כולו, של מסמכי המודיעין, מעצם העמדה שלהם, גם אם לא כתוב שם כלום, הם חושפים מקורות, לא המסמך הבודד, אבל אם מישהו עושה עבודה יסודית, ואוסף את כל המסמכים הלא מסווגים, שכאילו לא אומרים כלום, הוא יכול להגיע למקורות בהסתברות מאוד גבוהה.

מייק בלס:

מלה אחת על ההסתוריה של הסעיף הזה, הסעיף הזה התחיל כחוצאה מנסיון בארצות-הברית, שבו ניסו אנשים מהמאפיה לקבל מידע על המקורות ועל החיילים שיש לגבי אנשים מסויימים ב-F.B.I. היו פונים ושואלים: האם יש לכם חומר על נושא מסויימ? בסופו של דבר, הוציאו תחומים מסויימים בכלל מתחולת החוק, כי הם נותנים את עצם התשובה. יש לי חומר, אבל הוא חסוי, זה אומר שאתה אוסף חומר על העניין הזה, לכן, עונים היום לאנשים מהסוג הזה, שפונים ושואלים על מידע כזה: בקשתך לא מכוסה בחוק חופש מידע, ואז לא תשפטי, אין לי, ולא נקלעתי בכלל לוויכוח.

הרשימה אצלנו קצת התרחבה, מעבר לגופים באלה, כי יש גופים שעצם הדיון במידע שלהם הוא פרובלמטי

היו"ר דוד צוקר:

אנתנו מאשרים את פסקה 3(א)(1), בשינוי קל אחד, הוועדה שתהיה זו אותה ועדה משותפת שהחלטנו עליה, של ועדות חוץ ובסחון וחוקה.

פסקה 3(א)(1) אושרה, בכפוף להערה לעיל

היו"ר דוד צוקר:

(קורא פסקה 3(א)(2) מהצעת החוק המתשלתיח)

אריה רוטר:

כפי שכבר נאמר כאן, חופש המידע הוא רעיון יפה, הוא בעייתי לגבי גופים שעיקר עניינם ועיקר חכליתם ועיקר הסמכויות שלהם, או כל הסמכויות שלהם, נובעות מהמסרה של איסוף מודיעיני. שהן מסרות דאוויות. למשל, מסרות ביסחון המדינה.

היו"ר דוד צוקר:

אני רוצה את החייחסותך לסיפא של הסעיף הזה.

אריה רוטר:

שירות הביסחון הכללי מנחה את מה שאנחנו קוראים, כל הגופים המאובסחים, גם את כל משרדי הממשלה, וגופים אחרים, לרבות תעשיות ביסחוניות, לרבות חברות ממשלתיות, הוא מנחה אותם בתחום אבסחת המידע, ההנחיה הזאת באה לידי ביסוי בכך, שבכל גוף כזה יש יחידת ביסחון, יש זרימה שוטפת של מידע בין שירות הביסחון לבין היחידה וההיפר, ובעצם, ידו הארוכה של השירות בכל העניין. כך שאי אפשר לעשות את ההבחנה

יהודא לנדא:

אני חייב לנסות ולחלוק על העניין האחרון, אין לי ספק שבתוך יחידות הביסחון בגופים הציבוריים יש נגזרות של מידע שקשורה לשירות הביסחון הכללי, וככזו היא צריכה להיכלל באותו סעיף. ליחידות הביסחון האלה - כיוון שהשבי"כ אחראי באמת על כל יחידת ביסחון גם בגופים יחסית שוליים, שאולי מעניינים מאוד את הציבור, בתור זוגמה יחידת הביסחון של המידע, אני לא יודע אם יש דבר כזה או אין דבר כזה - יש איזה שהוא קשר עם השירות.

המענה שלי אומרת, שאם מדובר באלמנט שהוא שבי"כ, אפילו במשתמע, הוא מכניס אותו לסעיף, אבל להגן על אותה יחידת ביסחון, גם בהיבטים שאין להם קשר לשבי"כ, אני מרגיש עם זה קצת לא נוח.

ענת שקולניק:

אם לגבי סעיף קמ"ו באמת היה צמצום של מערך המודיעין, הרי כאן מדברים על גוף שלם שכולל הרבה מאוד מערכים, גם העיסוק שלו בביסחון, וגם אפשר שיש לו הרבה מאוד מידע שבהחלט לא צריך להיות מראש מידע חסוי. לכן, הייתי מציעה גם כאן, איזה שהוא מינוח פונקציונלי של סוג המידע שצריך להיות חסוי, אני מזכירה, שגם כאשר דיברנו על סעיף 9 של ביסחון המדינה, אז הסבירו לנו שזה ניסוח רחב של סעיף 9, בדיוק כמו שנאמר כאן, והוא נדרש כדי שאדם לא יוכל לקבל גם פיסות מידע, שהן תמימות לכשעצמן, ולחבר אותן ביחד, מה שנשמע מאוד הניוני, אבל עם הרציונל הזה, בהחלט אפשר לסרב לתת מידע, גם לפי סעיף 9, שוב אני חושבת שפסקאות 2 עד 7, כולל, הן לא טובות.

ישי סנוחין:

אם אני רוצה לדעת מהי המשכורת של המשנה לראש השבי"כ, זה פוגע בביסחון המדינה?

אריה רוטר:

חלו לממונה על השכר.

שמואל ס. 9

אני אקח גוף ציבורי כלשהו, אני כעובד שם או כמתארח שם, יחידת הביטחון ביטלה לי את אישור הכניסה עם רכב, זה כל מה שעשו לי ואני רוצה את המידע למה אתם לא נותנים לי להיכנס עם הרכב, לכאורה, על-פי מה שכתוב כאן - - -

הי"ר דוד צוקר:

קיים סוב, דוגמה רעה, כי יש מידע על זה שמתכוונים להשתמש בטכונית שלך כנשא - -

יהודא לנדא:

זה מכוסה בסעיף 9 לא בסעיף 13

שמואל ס. 9

לידיעתך, בחלק מהמקומות אין כניסה, כי אין מקומות חניה, זה בכלל לא קשור לעניין ביטחוני, אבל מי שנותן את האישור זו יחידת הביטחון של המקום, לכאורה, יוצא שהיחידה הזאת, כל מה שהיא עושה, בין אם זה ביטחוני ובין אם זה לא ביטחוני - מחוץ לתחום אם היחידה הזאת נכנסת בסעיף 9 - במחון המדינה - אין לי בעיה, אנחנו מדברים על הנושא המוסדי, יכולה להיות, ביחידות הסמך האלה, פעילות שאינה פעילות בטחונית

הי"ר דוד צוקר:

למה אסור לי לקבל את שמות כל האסירים המינהליים שמוחזקים היום במאסר? אני לא מבקש את הנימוקים, אני רק רוצה את השמות.

אריה רוטר:

יש לך כתובת הדבה יותר פשוטה לקבל את כל הנתונים האלה, אפשר לקבל אותם בצבא, במשטרה, בפרקליטות, לא צריך בגלל איזו דוגמה מסוימת לשבור את העיקרון, שגוף מודיעיני - - -

הי"ר דוד צוקר:

הדוגמה ניתנה כדי להמחיש איזה ארגומנט יש אינסטרס ציבוריים, שתובעים פוטביות, וצריך להיות איזון האינסטרס עם סודיות, נדמה לי, שיש לפעמים להעדיף את האינסטרס הציבורי, למשל, שנדע בדיוק כמה אסירים מינהליים, זוהי סתם דוגמה, או דוגמה אחרת, יותר פרובלמטית, אבל היא דוגמה רצינית בעיניי בחברה חופשית, כמה אנשים, כמה זמן, ישראל מחזיקה באנשים שהובאו מלבנון? אתה יכול לראות אינסטרס ציבורי, יכול להיות שהוא מתאזן על-ידי אינסטרס אחר

אריה רוטר:

הנתון הזה הוא של הצבא, אלא אם כן אמין יגיד לך שיש שם בעיה אמיתית.

איתמר יער:

אני חושב שהדוגמה טובה, והחשובה גם, כל עוד אותם אנשים הם בתהליך מודיעיני, אז באמת לא תוכל לקבל את התשובה, כי זה בנופי מודיעין, מהרגע שהם לא בתהליך מודיעיני, ונשארה רק הסוגייה שהם במאסר, אז זה לא בגוף הסודיעיני, זה בתוך צה"ל, וכרגע כאן זה לא מופיע

שמואל ס. 9

לדוגמה, נעלם לי במשפחה אדם, אנחנו לא יודעים איפה הוא, ואני פונה לצבא ומבקש לדעת אם הוא לא נמצא בצבא לצורך חקירת שב"כ, התשובה: הוא לא אצלנו.

יהושע שופמן:

השב"כ לא עוצר אף אחד, המעצר הוא של המשטרה או של הצבא.

הי"ד דוד צוקר:

שמואל סף, אני מוסרד ממשהו אחר, אני לא מוסרד בנין עניין פרטי שלך או שלו, אני מדבר על איזה שהוא אינטרס ציבורי, שלעתים, באיזון עם האינטרס הביטחוני, כן מבקש פומביות.

יובל אזני:

זה לא שייך לחוק הזה, החוק הזה מדבר על שאילתה של האזרח מהרשות, אבל אם יש עניין ציבורי שהכנסת יכולה להעלות אותו, נתון כזה יכול להתקבל, אבל הוא לא קשור לחוק.

ישי מנוחין:

עד לפני שנתיים או שלוש לא היה מפורסם שמו של ראש השב"כ, היום כולנו יודעים, זה מתפרסם, לא נגרם שום נזק ביטחוני לשב"כ, לשום מקום אחר.

מייק בלס:

איך אתה יודע בכזאת ודאות?

הי"ד דוד צוקר:

זאת עובדת חיים, שאם יתקבל החוק הזה, אי-אפשר לפרסם את המידע הזה.

יהושע שופמן:

החוק הזה לא אוסר שאי-אפשר

צהלי דרו-גבריאלי:

אני מסכימה עם הדברים שלך בדבר הצורך לאזן בין אינטרסים, אבל ההצגה של הגופים לא עושה את האיזון שאנחנו מחפשים, אם אנתנו מדברים, לדוגמה, על יחידות סמך, שחלקן פועלות, או שיש להם גם פעילות מסחרית דגילה לחלוטין, למה רק בגלל היותן יחידות סמך יש להם חסיון ביטחוני? לכן, צריך לגשת להצעה של ענת שקולניק, לייתר את הפעולות ולא את הפועלים.

הי"ד דוד צוקר:

לפי הערכתי היכולת לאתר את כל הפונקציות של אחד מהגופים, מבטיחה תקלות או מצד זה או מצד אחר, או שיותר מדי פעולות תתאפשרנה בלי שאנחנו רוצים בכלל, או שאנחנו נסגור יותר מדי דברים.

שמואל סף:

אתה יכול לקבוע הפניה כללית של הגופים האלה בהתאם לסעיף 9, וכך פחרנו את הבעיה, אני מדבר על גופי משנה, גוף ראשי, אני מוכן אולי לקבל.

רות רוטנברג:

הנושא שלנו, של איכות הסביבה, הוא דוגמה מצויינת, הזכירו כאן את יחידות הסמך, אבל גם גופים אחרים, אני יודעת שמתקן מסויים יש לו שפכים - - -

הי"ד דוד צוקר:

של מערך הסודיעין?

קריאה:

של הוועדה לאורגנייה אטומית, למשל

דוח רוטנברג:

אני לא רוצה לנקוב בשמות, אבל יש לנו דוגמאות מהחיים, שאנחנו יודעים שיש שם חומרים מאוד מסוגים או רדיו אקטיביים וכד' - - -

הי"ר דוד צוקר:

נניע ליחידות הבעייתיות, וצריך לחשוב על פתרון לכולם, כי אנחנו נחזור לאותה דילמה עם כל היחידות.

דוח רוטנברג:

דווקא בפסקאות משנה 9 ו-10, במשמרת ישראל ובשירותי בתי הסוהר, כן עשו את האיזון הזה, בצורה נקודתית, הגבילו את הסודיות לגבי מערך הסודיעין המבצעי והחקירות ומערך האבטחה. באותה דוח היה כדאי לעשות משהו כולל.

הי"ר דוד צוקר:

יש לנו רשימת נופים שלמה, שלגבי כולם קיימת אותה דילמה, כלומר, שאין שוני עקרוני ביניהם בהתמודדות.

יהודא לנדא:

אני בסוף שנים המוסד מנחה נופים מסוימים במדינת ישראל, ומשום מה אותם לא הכניסו בתוספת הזאת. זו דוגמה לחוסר ההצדקה לקיומה - - -

הי"ר דוד צוקר:

נמשיך.

(קורא פסקאות 4 ו-5 מהצעת החוק הממשלתית).

מה זה, בפסקה 5, יחידות סמך שטיקר פעילותן ביטחון המדינה?

ישי יודקביץ:

רפ"ל

הי"ר דוד צוקר:

מה במשרד ראש הממשלה? במידה ורוצים לכלול בפסקה את משרד ראש הממשלה, אני מבקש להציג את הנופים הכלולים בו.

אריה רוטר:

אנחנו נבדוק את זה.

יהודא לנדא:

אני מציע, שהצעתי לגבי המנגנון של אישור השר פלוס ועדת המשנה, בצו שלא יפורסם אם לא צריך לדעת מזה, אבל שיהיה איזה שהוא מנגנון, בדומה למנגנון שהופעל בסעיף 30(א)(1), כדי למנוע סחף.

יוסי הלברייך:

זאת אומרת, לא ייחידות צבאיות, אלא תסתפק ב"יחידות" בפסקה 30(א)(1).

הי"ר דוד צוקר:

צריך להיות ספציפיים לגבי משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון

(קורא את פסקה 30(א)(6) מהצעת החוק הממשלתית)

שמואל סף

זה מאוד בעייתי.

ישי מנוחין

יש כמה משפטים עכשיו כנגד הוועדה, כי היא לא נותנת אפילו תיקים רפואיים לאנשים שנפגעו.

אריה רוטר

מה זה קשור לחופש המידע?

הי"ר דוד צוקר

אריה רוטר, יש פה נציג.

ישי מנוחין

הנושא של הוועדה לאנרגייה אסומית - יש מידע מסויים שבסדר גמור שהיא לא נותנת, אבל היא לא נותנת שום מידע, מקרה ספציפי היה עכשיו בבית משפט לדוגמה, ויש לפחות 200 מקרים דומים, שבאשר הם מבקשים, אפילו את התיקים הרפואיים לא מקבלים, אי-אפשר לפטור אותם באופן גורף מכל דבר על-סמך זה שזה משהו סודי.

הי"ר דוד צוקר

בית המשפט לא חייב אותם להעמיד את האינפורמציה הזאת?

ישי מנוחין

בחלק מהמקרים, עכשיו, בית המשפט חייב אותם להעביר את המידע הזה.

הי"ר דוד צוקר

אז יש תרופה.

ישי מנוחין

אבל לא צריך לתת להם חסיון על הכל.

ענת שקולניק

לא צריך לגרוע מהמצב המשפטי הקיים.

שמואל סף

זה לא סוד שבנחל-שורק, למשל, מתבצעת גם עבודה אזרחית, על-פי הזמנה של גופים אזרחיים, למה זה צריך להיות חסוי?

הי"ר דוד צוקר

עניין של בריאות?

שמואל סף

כל החלק האזרחי, הגלוי, שנעשה שם לפי הזמנה של גוף אזרחי בתשלום.

צהלי דוור-נבריאלי

במיוחד כאן, בכל התוקף, צריך להכניס סייג של סיכונים סביבתיים

בוטז אורן:

כמה דברים כללים בקשר לאנרגייה אסומית בדומה למה שנאמר כאן על-ידי אמ"ן, שמידע שלכאורה נראה תמים, כאשר נאסף ומורכב ומנותח יכול לשמש שימוש לרעה. יש מדיניות עתיקת ימים לגבי הנושא של עמימות.

אדון מנחמין, אתה קורא עיתונים, וזה יפה, אבל אין שום קשר בין מה שאמרת לבין המצב בשטח. באותו פסק-דין שאתה קראת נמסר התיק הרפואי בשלמותו, שום דבר לא נמחק, לא שובש ולא הושמט.

הי"ר דוד צוקר:

בוטז אורן, אבל אם הסעיף הזה מחקבל והופך לחוק, אפשר לבוא לבית המשפט ולסעון במידה רבה של צדק. שאתה יכול לא למסור את המידע הזה.

יהושע שופמן:

לא זו שאלה כללית. בסעיף 18, אנחנו עמדנו וביקשנו להוסיף את זה במבוא וגם בסעיף 18: "אין מחוק זה לגרוע מתוקפנו של חיקוק שהיה קיים ערב תחילתו של חוק זה, המחייב, המתיר, האוסר או המסדיר באופן אחר גילוי או מסירה של מידע שבידי רשות ציבורית".

חייק בלס:

תקנות סדר הדיון האזרחי מבקשות גילוי מסמכים, חוק זכויות החולה מאפשר גילוי מידע רפואי של הנפגע.

הי"ר דוד צוקר:

קבלת הסעיף הזה, איננה מרעה את המצב הקיימ?

יהושע שופמן:

החוק הזה לא יחול.

בוטז אורן:

לגבי פעילות מסחרית גם לקמ"ג וגם לממ"ג יש חברות מסחריות שיש להן קשר איחון, בפיתוחים של טכנולוגיות שפותחו. החברות האלה הן חברות ממשלתיות, והחוק הזה, ככל שאני מבין, יחול עליהן.

הי"ר דוד צוקר:

זה לגבי הפעילות האזרחית?

הי"ר דוד צוקר:

חברה כמו חברת "איסורד בע"מ", היא חברה ממשלתית - - -

יהושע שופמן:

זה רק חל על חברות מסוימות.

בוטז אורן:

על כל חברה ממשלתית, אם השר יחליט, זה יחול.

הי"ר דוד צוקר:

יש פעילות בתחום הבריאות, נחל שורק בתחום הבריאות, ובבתי חולים אתם עובדים הדבה, למה צריך להיות חסיון על זה?

בועז אורן:

כאשר עושה את זה חברה שהיא מסחרית-ממשלתית, החוק שיחול - - -

הי"ר דוד צוקר:

חברה פרטית

בועז אורן:

הפעילויות האלה נעשות במסגרת חברות ממשלתיות, כאשר החוק שחל זה החוק הכללי לגבי חברות ממשלתיות

הי"ר דוד צוקר:

מי שמייצר את המידע זה אתה, לא חברה ממשלתית. אתה המקור הראשון שבו נאגר מידע בנושא של איכות הסביבה או בנושא של בריאות, אז למה שזה לא יחול עליך?

בועז אורן:

הפרדנו בין שני פנים, הפן המסחרי, כאשר למשל תחום לייזורים - - -

הי"ר דוד צוקר:

פעילות מסחרית, זה הכל. גם פעילות שנעשית בין שני כורים היא פעילות מסחרית. לא? נפריד בין פעילות אזרחית לבין פעילות אחרת.

בועז אורן:

פעילות אזרחית נעשית במסגרת של חברה ממשלתית, כאשר ההוראות הכלליות של החוק חלות, כמו על כל חברה ממשלתית, ואין שום חשש ומניעה לגבי זה.

שמאל 9:

למה סעיף 9 לא מספיק?

בועז אורן:

השאלה היא כללית לגבי כל סעיף 13.

שמאל 9:

לא, כי בשאר הגופים באמת ישנה פעילות ביסחונית מובהקת, ועיקר העבודה היא ביסחונית. פה אנחנו רואים, שלא בסוה שזה עיקר הפעילות. השאלה היא, מדוע סעיף 9 שמגן על סוד ביסחוני לא מספיק טוב?

בועז אורן:

שוב, השאלה היא כללית. סעיף 9 לא מספיק טוב לאמ"ן, לא מספיק טוב לשבי"כ - פה זה בדיוק אותו דבר.

הי"ר דוד צוקר:

בועז אורן, יש הבדלים בינך לבין אמ"ן, חלק מהפעילות שלך - ואתה כל הזמן עונה לי בסיעונים סכניים, שאתה עושה את זה באמצעות חברה ממשלתית - אבל חלק מהפעילות שלך היא בעלת אופי שאין סיבה להחסוה את האינפורמציה אודותיו. למה שפעילות כזאת, שעל פניו ברור לגמרי שהיא לא נבולית, היא לא אפורה, שהיא פעילות אזרחית, מדוע עליה תחול איזו שהיא סידקומציה? אני לא מבין.

בועז אורן:

ממשלת ישראל החליטה מזמן להפריד בין הקטע של פיתוחים אזרחיים-מסחריים לבין הקטע של פעילות שמרכזה גרעין והוועדה עצמה, יש הפרדה "בילט אין".

הי"ר דוד צוקר

אם יש הפרדה, אז אותו חלק שלגביו ברור שהוא איננו עוסק בעניין שיש איזה איזה שהוא הקשר ביסחוני אסטרטגי - - -

בוטז אורן

כשאחה כתבת הוועדה לאנרגייה אסומית, נמצא במרכזה המחקר הנרעיניי, זה לא כולל את חברת "איסורד בע"מ" או חברת "רותם העשיות" אלה שתי חברות, שיש להן איזה שהוא חיבור למרכזים, שנועדו למסחר את הידע.

הי"ר דוד צוקר

כלומר, כל הפעילות האזרחית שלכם נעשית באמצעות שתי החברות הללו?

בוטז אורן

כמעט

שמואל ס

שתי קושיות הקושייה הראשונה היא, נניח שהחברה המסחרית קנתה שירותים ממרכז מחקר, במסגרת עבודתה, החוצאות של אותה עבודה הן סודיות או לא?

בוטז אורן

זה נכון כמו דכישת עגבניות בשב"כ

שמואל ס

כן או לא?

בוטז אורן

אני אפנה אותן לדברים הכלליים. זה נכון כמו דכישת עגבניות בשב"כ.

לנבי הפיקוח הבריאותי יש מנגנון שמוסכם על-ידי פיקוח בריאותי/סביבתי, לדוגמה, המשרד לאיכות הסביבה חבר קבע בוועדה, אשר תפקידה לקיים פיקוח סביבתי ובריאותי על הכור בדימונה ועל הפעילות של הוועדה בכלל.

הי"ר דוד צוקר

זו לא תשובה לחקיקה הזאת. אני לא מבין למה זה שייך.

בוטז אורן

שאלו "האם יש פיקוח".

הי"ר דוד צוקר

אנחנו לא עוסקים עכשיו בוועדה לאנרגייה אסומית, אנחנו עוסקים בחופש המידע.

השאלה היא, למה האספקטים שאינם בריאותיים, כשעובדים מול בלינסון, יש איזו שהיא סיבה - - -

בוטז אורן

פינוי של פסולת רדיו אקטיבית?

הי"ר דוד צוקר

למשל, פינוי של פסולת שאתם עוסקים בה הרבה. על-פי הסעיף הזה הכל סגור.

בוועד אורן:

ישנו אתר בכור בדימונה - - -

הי"ר דוד צוקר:

בוועד אורן, אתה עונה לי למהות, אני לא שואל על המהות. אנחנו לא עוסקים בבדיקת פעולתה של הוועדה, אנחנו עוסקים בשאלה אחרת והיא: האם יש תחום במסגרת הפעולה שלכם, שבאופיו הוא כזה שאין שום סיבה שיען הציבור תשזור אותו?

בוועד אורן:

את הפיננסי של פסולת מבתי חולים עושה חברת "רוחם תעשיות", חברה ממשלתית, שכפופה לחוק הזה, כמו כל חברה ממשלתית אחרת.

מייק בלט:

אם יחילו השדים בצו על "רוחם תעשיות", שמפנה, אז החוק חל עליה

יהושע שופמן:

גם אם תמחק אותם מסעיף 13, אז זה לא יעזור לך בעניין סילוק הפסולת הגרעינית.

הי"ר דוד צוקר:

לא כך הוא אמר. הוא אמר: תחילו את זה על שתי החברות הללו - - -

יהושע שופמן:

הוא אומר שהוויכוח על סילוק הפסולת הגרעינית - - -

הי"ר דוד צוקר:

אני יכול למצוא לזה תשובה. אני יכול לקבוע הוראה ספציפית כאן, שאומרת, בניסוח כזה או אחר, ש"פעילות בעלת אופי אזרחי - - -", ויש פעילות בעלת אופי אזרחי, ואין סיבה להחיל עליה שום סיתולוגיה.

בוועד אורן:

אז תחיל על כל חברה ממשלתית, מה ההבדל בין החברה למדליות לבין "רוחם תעשיות"? למה החברה למדליות צריכה החלטה של שני שרים?

ישי יודקביץ:

הפעילות המסחרית-אזרחית, הלא מסווגת, של היחידות הללו, כמו שבועד אמר: הן חברות ממשלתיות.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר, אתה מוכן שנקבע כאן את זה, למעט פעילות של חברות ממשלתיות.

ישי יודקביץ:

לגבי שאר הדברים, שוב פעם עניין של האיזונים. למה צריך את החישוק הנוסף?

יהודא לנדא:

בוועד אורן, למה לא יחול על הוועדה לאנרגיה אטומית התוספת בסעיף 9(ב)(3)(ב), שאומרת: "פסקת משנה זו לא תחול על מידע בדבר סיכונים סביבתיים ובדבר פליטה, שפיכה או השלכה לסביבה" - לא מדובר בתוך קמ"ג - "של מזהמים הנורמים או העלולים לגרום למפגעים סביבתיים, כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים" זו הבעיה שלנו

בוטז אורן

יש לזה סיבה מצויינת - - -

סיק בלס

כשאתה מדבר על סיכונים סביבתיים - אני לא מבין בזה כלום - אני מניח שצריך להיכנס לפרטי פרטים כדי להבין מה הסיכון הסביבתי. ואז אתה חושף

יהודא לנדא

אני לא מדבר על המצב בתוך הקרייה. אני מדבר על מה שקורה מחוץ לקרייה. באיזורים הציבוריים

בוטז אורן

אותו דבר.

שמואל ספ

עובד אזרחי רגיל רוצה להעמיד את עצמו למכרו להתקבל לעבודה, והוא רק רוצה לדעת איזו הגנה יש עליו מבחינת בטיחות. לבאורה, על-פי הסעיף, כמו שהוא מנוסח היום, הוא לא יקבל מידע.

יוסי הלברייך

סוגי המידע הפשוטים האלה, יכולים להפוך אחר-כך למידע לא פשוט.

הי"ר דוד צוקר

אנחנו עוברים הלאה.

(קודאת פסקה 13(א)(7) מהצעת החוק הממשלתית).

כל מקום, דרך אגב, שכתוב "ועדת החוץ והבטחון של הכנסת" או "ועדה משנה", זו הוועדה המשותפת לחוץ ובטחון וחוקה שקבענו.

מה זה ביטחון יחסי החוץ של המדינה?

יהושע שופמן

זה כבר מופיע בפסקה 9(א)(1), העיקרון של ההגנה על יחסי חוץ.

הי"ר דוד צוקר

תכתוב "פגיעה ביחסי חוץ של המדינה" אגב, זה ניסוח פרובלמטי מאוד. כל פעולה מדינית, שבעיניי פוגעת ביחסי עם ארצות-הברית, נניח אי ביצוע צעד כלשהו, אסור לפרטט? העניין של יחסי חוץ בתור שיקול הוא מאוד בעייתי. זה פרובלמטי לכלול ביטחון וחוק ביחד, אלא אם כן שניהם יחד. אם אתה אומר שאלה שני תנאים מצטרפים, יש הגיון.

איתמר יער

בסעיף הזה אתה מדבר על יחידה, רק מסבירים מה השיקול שבגללו הדבר ולוונסי צריך לקבל החלטה לגבי היחידה, זה לא רק יחסי חוץ.

הי"ר דוד צוקר

אם אתה אומר שאלה שני תנאים מצטרפים, אני יכול להבין שגם ביטחון המדינה ופגיעה ביחסי החוץ, פגיעה ביחסי החוץ יכולה להיות גם פגיעה במערך התרבות שלנו עם צרפת.

יהודא לנדא

יש את הפן האחר של יחסי חוץ, שדוּבו הוא דיפלומטי.

הי"ד דוד צוקר:

יהושע שופמן, תרשום לך שהניסוח הזה לא יכול לעבור

איתמר יער:

במשדד החוק, במקרה הזה, יש יחידה.

הי"ד דוד צוקר:

זה ברור, המהות ברורה. אני אומר, שהניסוח פה הוא הרבה יותר מתיוני ורחב ומאפשר לכלול בתוכו הרבה יותר דברים ממה שאנחנו באסח מעוניינים לתת.

צריך לדבר בסעיף הזה על פגיעה ממשית ביחסי החוק, ודאי לא הניסוח הזה.

(קורא פסקה 13(א)(8) מהצעת החוק הממשלתית)

הפסקה הזאת הופיעה כבר לפני כן במקומות אחרים, זה הופיע בפסקה 9(א)(4)

רחל גומליב:

שם מדובר על שיטות עבודה ונוהלים.

יהושע שופמן:

יש הגנה בפסקה 9(א)(4) על שיטות העבודה והנוהלים, זו סוגייה אחת, והשאלה השנייה היא, העיון בתיק החקירה עצמו, העיון בתיק החקירה עצמו - אנחנו לא מתכוונים שתיקי חקירה יהיו נלווים לציבור - אבל יש זכות לנאשם, יש זכות במקרים מסויימים לעיון בתיק, אבל אדם בא, מכוח חובה שבחוק, וצריך לגלות את כל מה שהוא יודע פרט להפלה עצמית, מידע כזה לא אמור להיות בעיתון, כיוון שיש כמה וכמה גופים שעוסקים בעצם באותה עבודה, אבל נשאים שונים, אז זה לא דווקא משמרת ישראל, זה גוף של הרשות.

ישי מנוחין:

משמרת ישראל פתחה את המרשם הפלילי שלה בפני אנשים. אדם שיש לו תיק במרשם הפלילי יכול ללכת לדאות מה כתוב שם.

ענת ברודסקי:

לעצמו.

חייק בלם:

כנסת ישראל, בחוק, פתחה את המרשם הפלילי בפני הנוגע בדבר.

ישי מנוחין:

השאלה, אם זה לא ימנע את זה.

חייק בלם:

החוק לא משפיע על דין קיים.

שמואל סף:

אם אתה זוכר, הנושא הזה עלה, ונושא נירות ערך, כאשר התבקשנו כאן לתקן ולהוסיף אותו לגבי חוק הגנת הפרטיות, שזאת רשות שלא נכללת וכו', ואז אמרנו: נזכור להעביר את זה לכאן, השאלה היחידה שנשאלת כאן: בוצעה חקירה, החקירה לא העלתה כלום, והתיק נסגר. עברו שלוש שנים, ואני האיש שכונדו נפתחה חקירה, אני רוצה לדעת מה יש שם. על-פי החוק היום, אלו שום חובה לגלות לי מה היה בתיק.

היו"ר דוד צוקר

אנחנו עוסקים עכשיו במשהו אחר. האם הופכים את המידע הזה לפומבי? לא אם אתה דאוי לקבל אותו. השאלה. האם אני צריך לדעת מזהו זאת השאלה.

שמאל סג

אין לי שום חוק אחר. חוץ מהחוק הזה.

שמאל סג

אז חציע לי. בכובע אחר. להגיש הצעת חוק ולתקן חוק אחר באופן שיאפשר לך לעיין בזה.

יהודא לנדא:

זה לא נכון. כתבנו בסעיף 10, שעניינו של המבקש במידע הוא פקטור. גם באחד הדיונים המוקדמים, עוד לפני שנכנסו לוועדת המשנה, בדיון הראשון שנערך כאן, דיברו על זה שהחוק הולך לפשות שינוי משמעותי. דיברנו עם הנציבות על-כך, שהיום כבר אפשר למסור מידע מתוך התיק האישי וכד'.

היו"ר דוד צוקר:

למסור מידע למי אנחנו לא עוסקים בזכותו של אדם לדעת על עצמו משהו אנחנו עוסקים בזכות של הפרהסיה לקבל את המידע הזה.

יהודא לנדא:

זה נכון עקרונית. אבל לאור קיומו של סעיף 10, ובהתייחס לדברים שנאמרו בוועדה הזו, עוד בטרם הוקמה ועדת המשנה, יש כאן גם התייחסות. אם כי אני מודה שהיא אינצידנטלית. לזכותו של האדם שיש לו עניין מיוחד במידע הזה.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא אדון בשאלה הזאת. יכול להיות שהיא מאוד חשובה, אבל אני ממשי לא אתפוס טרמפ בהזדמנות הזאת.

סעיף 8, אנחנו מאשים כלשונו.

סעיף 8 - אושרהיו"ר דוד צוקר:

(קורא פסקה 13(א)(9) מהצעת החוק הממשלתית)

שמאל סג

גם מידע סטטיסטי

רחל גוסליב:

מאוד התלבטנו בניסוח השומר מבצע במקרים רבים דרישות קודמות. ולכן הדעיון המקורי שעלה לחלק את זה לפי יחידות, לא מתאים למשטרה. וזה הניסוח המתאים ביותר שמצאנו.

יהודא לנדא:

עם כל הכבוד למשטרה, ואני באמת מכבד את המשטרה. ההבנתה בין משטרת ישראל לבין צבא ההגנה לישראל, למשל, במישור של הוספת מערך המבצעים, היא הבחנה בלתי מוצדקת. כלומר, אין לי ספק בכלל, שמערך המודיעין במשטרה חייב להיות חסוי. כמערכת, וכן גם מערך החקירות. אבל מערך המבצעים איננו צריך להתכנס לקסגווייה הרחבה של מערך שלא קיבל. אני אתו דוגמה, אפשר כל דבר במשטרה. יהא אשר יהא, לקשור המיד למערך המבצעים. יכול להיות שזו לא הכוונה של האנשים שיושבים ליד השולחן הזה, אבל התוצאה תהיה - - -

היור דוד צוקר:

כמעט הכל זה מבצעים?

רחל גומליב:

הלוגיסטיקה לא קשורה פה.

היור דוד צוקר:

כל הלוגיסטיקה קשורה במבצעים.

ענת שפי:

היערכות המשטרה לקראת חגיגות יום העצמאות יש לה פן מאוד חשוב ועקרוני בנושא של מניעת פיגועים.

יהודא לנדא:

זה נוגע לביטחון המדינה, אז חס ושלום אל תגלו, אבל - - -

ענת שפי:

זה לא ביטחון המדינה, זה נקרא ביטחון הפנים, יש פעילות של הימ"מ

יהודא לנדא:

תיצרי קסגוריה של ביטחון פנים.

היור דוד צוקר:

אני ממשיך הלאה.

(קורא פסקה 13(א)(10) מהצעת החוק הממשלתית).

לגבי השב"ס נשאלת אותה שאלה יש כאן שני דברים, גם מודיעין וגם מערך אבטחה.

(קורא פסקה 13(א)(11) מהצעת החוק הממשלתית).

זה, מביטוח לאומי ועד למשרד הביטחון.

שמאל ספ:

זה נוגע רק לסוגי מידע אישיים או גם למידעים סטטיסטיים. גם אם אני פונה לתל-השומר, הייתי רוצה לדעת בכמה ערעורים סיפלתם השנה?

היור דוד צוקר:

נציגי משרד המשפטים, אני נותן טיוטה לסיכום, בעצם יש מכנה משותף לדילמה שטובות כחוס השני בין כל הגופים הללו מצד אחד, האינטרס הציבורי המובהק, שאין צורך להכביר עליו חלים, לגבי שמירת סודיות בכל מה שקשור לביטחון בסוכן הרחב של המילה, כפי שהוא מתבטא ממערך המודיעין המשטרה דרך השירות, המוסד ועד לשב"ס. מצד שני, אני יכול לראות, במקרים מעטים אך חשובים, שכמעט בכל הגופים יש אינטרס ציבורי לקבל אינפורמציה שאפשר לפרש אותה כמה שאיננו פוגע באינטרס ביטחוני, ויש חשיבות ציבורית לדעת אותה.

הניסוח, כפי שמופיע כאן, נותן ביסוס מובהק לאינטרס הראשון, שמעוגן היסב בניסוח שישנו כאן אין ביסוס לאותם מקרים, שאמתי שיתכן והם בודדים, וייתכן וזה לא בכל הגופים, שבהם יש עניין לציבור לדעת אינפורמציות שאינן מסגרות מידע ספציפיות, אבל הן מצביעות על אופי פעולתן של ארגון - אם הוא שומר על איכות הסביבה או לא, אם הוא ביצע מספר בדיקות או לא ביצע, יש מקרים, כמובן, שעצם ביצוע הבדיקה, ודאי שמספרן של הבדיקות, עלול להסגיר מידע שאיננו רוצים בחשיפתן.

אני מבקש לנסות להביא, בתיאום עם כל מי שצריך, ניסוח אחד כללי, לא בכל אחד מן הסעיפים, שיתן ביסוץ לאותו פתח צר, שבו ניתן להיכנס עם האינטרס הציבורי, שלעתים, גם אם זה לעתים רחוקות, ונס אם זה לא בכל הגופים, שגובר על האינטרס הביטחוני.

אני מאוד מבקש מכל הגופים המיוצגים כאן ומוזכרים כאן לעשות מאמץ ולראות, לא רק את האינטרס שלשמו הם יושבים כאן ונשלחו לכאן, אלא גם איזה שהוא אינטרס ציבורי מעט יותר רחב - ואני משתדל שהניסוח מצידו יהיה זהיר - אבל להבין שכמעט לכל גוף שפועל בחברה, שצריך לדעת עליו משהו, לא סביר להניח שכל הפעולות שלו, בכל המקרים ובכל השנים, מעונות סודיות מוחלטת.

אני מבקש להביא נוסח אחד כללי, שיהיה בחחילתו או בסיומו של הסעיף, שיתן אפשרות לפתח הצר הזה

מייק בלס:

לגבי כל סעיף?

הי"ר דוד צוקר:

למשל, לגבי פסקה 8, נדמה לי, שלא דרוש.

ענת ברודסקי:

אנחנו חשופים.

איתמר יער:

בהנחה שלגבי דבים מהסעיפים שסופיעים פה, היכינו לדאוג איך תהיה ההתייחסות לדברים הנוספים, אבל אם הולכים עם הסעיפים האלה - מה שניתן למשטרה בפסקה 9 בסוגריית המבצעים והחקירות, ומה שניתן לשב"ס בפסקה 10 בסוגריית האבטחה, הם בוודאי נכונים לגבי צה"ל, ואם זה כך, אז הם בוודאי צריכים להופיע בצה"ל.

הי"ר דוד צוקר:

לגבי מבצעים, עדיין לא אישרנו.

רחל גוסליב:

לצה"ל יש האופציות של היחידות, וביקשו מאיתנו לבדוק את זה, וזה בלתי אפשרי במשטרה

הי"ר דוד צוקר:

איתמר יער, לפני שאתה מבקש את זה כאן, אם אתה מוכן לבוא בדברים עם הנציגים של היועץ המשפטי לממשלה, במידה ואין חשובה על-פי סעיפים אחרים או באלטרנטיבות אחרות שהסעיפים האחרים מציעים לך, אז זה יבוא לכאן.

ישי מנוחין:

הוא שואל למה הוא צריך להצטמצם כשאתרים כל-כך רחבים אז, שגם האחרים יצטמצמו.

איתמר יער:

זה לא בהיבט הסוציאלי

הי"ר דוד צוקר:

הוא אמר משהו אחד: חברים, דאוי שהשב"ס יצטמצמו כפי שהצבא הואיל להצטמצם

איתמר יער:

נכון.

הי"ר דוד צוקר:

רק שאני לא בסוח שהצבא כל-כך מצומצם בהגדרה. תראה את כל שאר הסעיפים

איתמר יער:

הצבא לקח עליו מגבלה מאוד רצינית. יש פה את דוח החוק

הי"ר דוד צוקר:

יש לך אפשרות נוספת. יש לך פתח - - -

יהודא לנדא:

הפתח הזה נתון לכולם.

הי"ר דוד צוקר:

אגב, אני חושב שהצבא נהג כאן נכון מבחינה ציבורית - אני מברך על זה.

בועז אורן:

אנחנו מבקשים לשמור אפשרות לפתוח סעיפים שכבר סוכמו, באם יתקבל סעיף שמרחיב

הי"ר דוד צוקר:

בוודאי, שמורה לך הזכות.

יהושע שופמן:

עברנו על כל הפרוסוקולים, ואלה הסעיפים העיקריים שנשארו. כל סעיף המסרה; מבחינת רשימת הגופים - בתי משפט, מבקר המדינה והכנסת - - -

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מחכים על זה לתשובות

ישי מנוחין:

וקופות החולים

יהושע שופמן:

זה עלה וירד

הי"ר דוד צוקר:

אני לא זוכר שביקשתי לבדוק את זה.

ישי מנוחין:

ביקשת, ואפילו קיבלת מכתב

יהושע שופמן:

אני לא מדבר על דברים שצריך לשנות את הניסוח. אני ממשיך, הנושא של בעל עניין, שאיננו אזרח או חושב, סעיף 7 - פתח למקרים דחופים.

מייק בלס:

זה לא מכוסה בסעיף 710

היו"ר דוד צוקר:

זה לא נסגר, יכול להיות שזו התשובה. אבל זה לא נסגר.

שלמה שהם:

פסקה 6(ג), הנושא לא סגור

היו"ר דוד צוקר:

פסקה 6(ג) - מחקנו

יהושע שופמן:

פסקה 9(א)(4), האם להעביר ל-(ב)? - נעשה את זה בצורה מסודרת: התפקוד החקין של הרשות, ביקשת שנחזור לזה; דוחות פנימיים - נחזור לזה עם ניסוח, העקרון כבר סוכס; לגבי הסוגייה של עניינים מסחריים או מקצועיים, קיבלנו ממש בימים האחרונים מכתב מ"אדם, טבע ודין" ומכתב מההתאחדות לגבי סעיף 9(ב)(3)(ג), אלה הדברים הפתוחים עד לישיבה של היום

ישי מנחין:

ישנו הנושא של סוגי מידע שונים, מידע מסויים שצריך לבחון ומידע אחר שאולי צריך לרכוש, שדובר על זה שזה ייכנס, עוד לפני הישיבה הראשונה - - -

היו"ר דוד צוקר:

הדבר היחיד שעכשיו יהושע שופמן התבקש לציין, אלה אותן נקודות, שבמהלך הדיון בוועדת המשנה לא סוכסו. שמורה לך הזכות להעלות את הנקודה הזאת כשנסיים את הדברים

אנחנו ננסה עד סוף דצמבר, תחילת ינואר, לסיים, המועדים לישיבות הבאות:

2 בדצמבר 1997, יום שלישי, משעה 14:30

16 בדצמבר 1997, יום שלישי, משעה 9:00 עד 11:00

30 בדצמבר 1997, יום שלישי, משעה: 9:00 בבוקר עד 16:00 אחר-הצהריים

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 16:20

פרוטוקול מס' 7

מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה חוק ומשפט
יום שלישי, ג' בכסלו התשנ"ח (2 בדצמבר 1997), שעה 14:30

נוכחים:

חברי הוועדה: דוד צוקר - היו"ר

<u>מזמנים:</u>	
עו"ד יהושע שופמן	- משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים
עו"ד מלכיאל בלס	- משרד המשפטים
עו"ד סיגל קוגוט	- משרד המשפטים
עו"ד ישי יודקביץ	- הלשכה המשפטית, משרד הבטחון
יוסי הולברייך	- מלמ"ב, משרד הבטחון
אל"מ איתמר יער	- ראש מחלקת ארגון באג"ת, משרד הבטחון
רס"ן לירון ליבמן	- פרקליטות צבאית, משרד הבטחון
עו"ד דינה ירום	- הלשכה המשפטית, משרד האוצר
עו"ד איילת רזן	- הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
גד ישעיהו	- עוזר ליועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
אריה רוטר	- משרד ראש הממשלה
עו"ד אביבה גולדשטיין	- לשכה משפטית, המוסד לביטוח לאומי
חית אריזר	- איגוד החברות הנסחרות בבורסה
ישי מנחין	- מרכז קואליציה לחופש מידע
ענת שקולניקוב	- קואליציה לחופש מידע
עמיעד גולדברגר	- מרכז השלטון המקומי
גדעון נתיב	- היועץ המשפטי, הוועדה לאגרגיה אטומית
עו"ד אריה נייגר	- התאחדות התעשיינים
עו"ד דניאלה גורני	- מנהלת מחלקת אכיפה, הרשות לניירות ערך
עו"ד שמעון וייס	- יועץ משפטי, הרשות לניירות ערך
עו"ד יהודה לנדא	- לשכת עורכי-הדין
עו"ד נחמן גולדברג	- לשכת עורכי-הדין

מנהלת הוועדה: דורית ואג

רשמה: אירית שלהבת

סדר היום: 1. הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996 (של קבוצת חברי כנסת)

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

הי"ר דוד צוקר:

אני פותח את ישיבת ועדת המשנה להצעת חוק חופש המידע. האם נמצא כאן נציג של ור"ה? אין. אם כך אנחנו נמשיך היכן שהפסקנו בפעם שעברה. נציג האוניברסיטאות ביקש להופיע כדי להבהיר דבר מה אבל העניין הזה לא יעלה היום.

בפעם הקודמת אנחנו עברנו על סעיף 13(א) ועל רשימת כל הגופים. היו עוד בקשות שלי בסיכום הישיבה. את התוספות אנחנו כאמור נראה בסבב השני, כאשר ניגמור את הסיבב הראשון, כפי שאנחנו נוהגים.

האם לפני שאני עובר יש איזשהן הערות?

יהושע שופמן:

יש בקשה של משרד ראש הממשלה.

גד ישעיהו:

יש לנו יחידת-סמך שנקראת "נתיב". אנחנו חושבים שסעיף 13(א)(5) לא מכסה את היחידה הזאת. עיקר פעילותה הוא לא בתחום המדינה אבל יש חשש גדול מאוד שחשיפה של החומר שעובר ב"נתיב" תיפגע בביטחון המדינה או בייחסי החוץ שלה. השאלה היא האם אנחנו יכולים להוסיף לרשימה את לשכת הקשר ואת "נתיב".

הי"ר דוד צוקר:

האם ההגדרה של "נתיב" זה יחידת-סמך?

יהושע שופמן:

זה לא עלה בוועדת שרים. אילו זה היה עולה בוועדת שרים יש להניח שלא היתה לממשלה התנגדות. הסוגייה היחידה היא בקשה שהגוף יופיע בשם ולא כאיזה סעיף הסמכה כללי.

הי"ר דוד צוקר:

האם למישהו יש הערות?

יהודה למדא:

ככל שהמידע שעובר שם נוגע לביטחון המדינה או למשהו שצריך לשמור עליו - כן. אבל אני העליתי את הנושא הזה בישיבה הקודמת והסבירו לי שהגוף הזה לא עוסק בעיקר בביטחון ויש פיתרונות אחרים. דיברנו על זה, אם אינני טועה, לגבי גורמים שמונחים למשל על-ידי משרד. אם יש אלמנטים כאלה אפשר להגדיר אותם. אני רוצה לציין ש"נתיב" הוא גורם שעלה לכתרות מספר פעמים בגין עניינים שהשתיקה אינה יפה להם. אני חושב שזאת תהיה טעות לקחת את כל הגוף הזה ובגלל אותו אלמנט מוצדק להחיל את החשאיות על כל פעולותיו.

הי"ר דוד צוקר:

אני מבין שמשרד המשפטים עדיין לא עסק בזה. אני רוצה לחשוב בקול רם ולומר את הדברים הבאים. אני יוצא מתוך הנחה שגם בגוף הזה, כמו בהרבה גופים אחרים, יש לפחות לגבי חלק מהפעילות, סיבה לדיסקרטיות.

דבר שני, אם אינני טועה סעיף 13(א) כולו עוסק בענייני ביטחון, למעט פסקה (11), שמדברת על "רשות מעין-שיפוטית".

יהושע שופמן:

פסקה (8) לא נוגעת בענייני ביטחון אלא באכיפת חוק ואילו פסקה (7) - מחקר מדיני - עוסקת בייחסי חוץ.

היו"ר דוד צוקר:

אני שואל, אם אנחנו מחליטים לכלול את זה האם סעיף קטן (א) הוא המקום הראוי או שמא צריך לכלול את זה במקום אחר? נכון, זה לא רק ביטחון, יש לנו פה גם אכיפת חוק וגם תכנון מדיני.

יש לי בקשה. לגבי חלק מהגופים, למשל המשטרה או שב"ס, אנחנו נגביל את הדיסקרטיות לגבי חלק מן הפעולה; שב"ס - לגבי מערך המודיעין או מערך האבטחה. אני עוד לא אומר מה יהיה הנסח הסופי כי תהיה לנו בעיה עם זה אחרי ההערה האינטליגנטית והרצינית של מציג צה"ל בעניין הזה. בעיקרון אנחנו מאשרים את הבקשה, ככל שהיא חלה על החלק שדורש סודיות. אני מבקש שהניסוח יובא לפנינו שוב בסיבוב השני, אבל לפי אותם כללים שכבר התחילו להסתמן כאן. כלומר, אנחנו לא מאשרים את זה על כל הפעילות אלא על אותו חלק, כאמור, שמחייב חשאיות.

הושע שופמן:

על זה נצטרך לקיים דיון. לוועדה לאנרגיה אטומית יש בעיות מאוד גדולות עם ההסדר הזה.

היו"ר דוד צוקר:

בכל אופן, זה הסיכום לגבי "נתיב".

לירון ליבמן:

אני מבין שזו מסגרת של הערות לנושאים שעלו בפגישה הקודמת ולא סוכמו.

בסעיף 11, בנושא של מסירת מידע הוכנסו שינויים בלי לציין את ביצוע ההשמטות והשינויים. אנחנו בחנו את זה ואנחנו חושבים שיש צורך בחלופה הזאת. סעיף 11 אומר שאם ניתן למסור את המידע בהשמטות ובשינויים אז הוא ימסר בהשמטות ובשינויים. אם נעשו השמטות ושינויים הרשות תציין את זה, אלא אם גם את העובדה שנעשו השמטות ושינויים אי אפשר לציין, מהטעמים שבגינם נעשו השמטות ושינויים, יש מצבים שבהם גם עצם העובדה שנעשו השמטות ושינויים היא עובדה שאי אפשר לציין אותה ואם יהיה צורך אנחנו מכל לתת דוגמא - אני לא יכול לתת אותה בפירוש כזה - כדי להבהיר את הדברים. אנחנו מבקשים שזה ישאר בנוסח הקיים.

ענת שהולניקוב:

לגבי סעיף 13 סוכם בפעם הקודמת שיובא נוסח שמאפשר חריג כולל לגבי כל המיקרים. אני מבקשת להזכיר לך את זה.

היו"ר דוד צוקר:

אני זוכר היטב, זה גם כתוב בפרוטוקול.

יהודה לנדא:

לא הצלחתי להבין מה אתה מתכוון לעשות לגבי סעיף הסל, לאור כל ההערות שהושמעו?

היו"ר דוד צוקר:

זה בדיוק מה שאני מתכוון לעשות לגבי סעיפים 12 ו-11 ו-10 ו-9 ו-8. אנחנו עוברים על הסעיף, אני מסכם את אותם דברים שאני יכול לסכם. באותם דברים שבהם אין הסכמה או שאני לא יכול לסכם (זה שני דברים שונים) ביקשתי לנסות להביא ניסוחים. אנחנו נגמור לעבור על כל החוק ואז נתחיל את הסריקה מההתחלה כדי לנסות ולסגור מה שנשאר פתוח. אני מניח שנצטרך רק סיבוב שני. אם, אגב, בחוק הזה נצטרך גם סיבוב שלישי, נעשה גם סיבוב שלישי. בעניין הזה, לא שיש לי זמן אבל אני רוצה לעשות את זה הכי מקצועי שאפשר. זה גם יהיה הדפוס לגבי סעיף 13 (א).

נעבור לסעיף קטן (ב). כאמור אנחנו עדיין בסעיף 13, של סייגים לתחולת החוק.

"(ב) שר המשפטים רשאי, בצו, בהתייעצות עם השר המגוע בדבר ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת או ועדת משנה שלה, להוסיף גוף לרשימת הגופים המנויים בסעיף קטן (א); תוקפו של צו כאמור יהיה לתקופה שתיקבע בו ושלא תעלה על ששה חודשים, זולת אם בוטל קודם לכן."

מר שופמן, תגיד לנו למה צריך את זה.

יהושע שופמן:

אנחנו רצינו שאם יהיו מצבים שיוקמו גופים חדשים, אנחנו לא רוצים לתת לשר אפשרות לתקן את החוק. בהרבה חוקים יש תוספת והשר יכול להוסיף עוד גופים. אנחנו דיברנו כאן על תוספת זמנית. בסעיף קטן (א) מדובר על גופים שנקובים בשם, למשל בפסיקה (7). אם יוקמו במשרד החוץ עוד גוף שהוא מאוד דומה לגופים האלה אז אנחנו רוצים שהוא יכלל זמנית. אנחנו מציעים שבאותם מיקרים שיש צורך דחוף להכניס עוד גוף אנחנו נבוא לוועדה, נבקש אישור, האישור יהיה עד 6 חודשים וזה יתן זמן לתקן את החקיקה.

ענת שקולניקוב:

השאלה היא האם אפשר להגביל, שזה באמת יהיה 6 חודשים פעם אחת, שלא ניתן יהיה באופן קבוע להמשיך את התוקף של 6 חודשים פעם אחר פעם. חשוב שניתן יהיה לעשות את זה פעם אחת וחשוב שלא יעשו פלסטר את כוונת החוק.

יהודה לנדא:

זה יהיה כמו החלת חוקי החירום.

הי"ר דוד צוקר:

אני עדיין לא מבין למה צריך את זה. מר שופמן, תנסה לשכנע אותי בעניין הזה.

מלכיאל בלס:

יום אחד הקימו את המטה ללוחמה בסחר.

הי"ר דוד צוקר:

זה בדיוק העניין, שלא מקימים אותו ביום אחד.

מלכיאל בלס:

היתה תקופה קשה, היו פיגועים, החליטו לשנות את האופן שבו מלחמים, לאחד כמה גופים ביחד, וייצרו יחידה חדשה. לתקופה הזאת, עד שייראו אם היחידה מתקיימת, אם מוסיפים אותה לסעיף 13(א) לחוק, או באיזשהי צורה אחרת, צריך את הסעד הזמני הזה.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר זה שוב פעם נימוקי ביטחון. אני מבין שיש גם אפשרות לעשות את זה מנימוקים אזרחיים. נכון?

יהושע שופמן:

חצי שנה זה מספיק זמן. זה יהיה באישור ועדת החוקה חוק ומשפט.

הי"ר דוד צוקר:

כאמור, בסעיף קטן (ב) תהיה תקופה אחת שתקבע פה, ושלא תעלה על 6 חודשים.

"(ג) שר המשפטים רשאי, בצו, לקבוע כי חוק זה לא יחול על תאגיד כאמור בפסקאות (3) או (4) להגדרה "רשות ציבורית", בשים לב למידת הפגיעה העלולה להיגרם לתיפקוד של התאגיד, צו כאמור יינתן - לגבי תאגיד בשליטת רשות מקומית, לאחר התייעצות עם שר הפנים, ולגבי תאגיד אחר, לאחר התייעצות עם השר הממונה על החוק שמכוחו הוקם התאגיד."

יהושע שופמן:

פסקאות (3) ו-(4) הן תאגיד בשליטת רשות מקומית בתברות עירוניות ותאגיד שקם בחוק, תאגיד סטטוטורי.

אנחנו ניסינו להבחין בין גופים שמוצדק להחיל עליהם את החוק וגופים שלא מוצדק. לגבי חברות ממשלתיות הצענו שברירת המחדל שהחוק איננו חל היא שרוב הפעילות של הגופים האלה היא פעילות כלכלית. לגבי תאגידים בשליטת רשות מקומית, שמוקמים כדי לבצע למעשה פעילות שהעיריה או הרשות המקומית היתה אמורה לעשות, ולגבי תאגיד סטטוטורי, אנחנו מציעים מנגנון הפוך. זאת אומרת, ברירת המחדל היא שהגוף הזה נכנס לתחולת החוק אבל אם ימצא שיש גוף שיש הצדקה לא לכלול אותו בגלל שעיקר פעילותו היא פעילות מסחרית והוא לא ממלא פונקציה שלטונית, אז אנחנו מציעים שתהיה אפשרות להוציא את הגוף הזה מתחולת החוק.

ישי ממחין:

הבעיה היא שהרשויות מוציאות כמה שיותר דברים החוצה לדברים מסחריים. אם מגמת ההפרטה הזאת או ה-out sourcing הזה יתמשך וייתמשך אז הרבה מאוד גופים יוכלו להגיד שהם גופים כלכליים ולא גופים שלטוניים.

הושע שופמן:

זה לא מגע כל-כך ל-out sourcing. ממילא אם המדינה מוציאה פעילות מסויימת לחברה מסחרית אז המידע שנמצא אצל הרשות הוא כמובן מידע גלוי אבל המידע הפנימי של אותו גוף כלכלי או גוף עסקי, לפי כל הגירסאות, איננו נכלל. אם יש חברת מחשבים שהיא זאת שמתחזקת את מסד הנתונים של גוף, אז מסד הנתונים של הגוף הוא של הגוף הציבורי אבל הפעילות של הגוף המסחרי איננה נכללת בחוק.

ישי ממחין:

אם חברת המחשבים תעשה עיבודים מסויימים על החומר אז הוא כבר יהיה חומר שלה.

הושע שופמן:

אם הוא חומר של הרשות, השאלה על איזה סוג של out sourcing אתה מדבר. זה נכון אם זה תיחזוק המערכת, כמו שנעשה לגבי מירשם האוכלוסין, אבל מירשם האוכלוסין נמצא כל הזמן בשימוש הרשות והוא במאגר של הרשות.

ישי ממחין:

מתי לאחרונה ניסית לקבל מידע ממירשם האוכלוסין?

הושע שופמן:

שם יש הסדר אחר לגמרי ולכן לא כדאי להכניס את זה לכאן. אם יש קושי, הקושי הוא לא במיגרש הזה.

ישי ממחין:

החשש שלי הוא שיותר ויותר גופים יגידו שהמידע שנמצא בהם חסוי כי הם גופים כלכליים, למרות שהם גופי שירות של אזרחים.

הושע שופמן:

אנחנו מדברים כאן על שני סוגים, חברות עירוניות ותאגידים סטטוטוריים. כל המשא של out sourcing בגופי שירות זה לא קשור.

ישי ממחין:

חברת "מורה" שייכת לעיריית ירושלים והיא חאה את עצמה חברה כלכלית. היא חייבת לי מידע כאדם שמשלם ארמנה.

הושע שופמן:

לפי המצב המשפטי היום אני לא יודע אם היא חייבת לתת לך מידע. לפי החוק הזה - ק.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

יהודה למדא:

אלא אם כן השר יוציא צו, משיקולים שלו, וימנע את זה.

מלכיאל בלס:

נצטרך לשיקול מהי החברה, מה התיפקודים שלה, מה היא עושה בעצם. האם היא עושה את השירות השלטוני של עיריית ירושלים או שהיא אולי תברה היצונית לגמרי.

ישי מטחין:

אבל למה השר? למה שבית-המשפט לא ישפוט את זה? למה לתת כוח כזה לשר? גופים שהיום היו יכולים לתת מידע השר יכול להחליט בחתימת ידו לפטור אותם.

היו"ר דוד צוקר:

על-פי איזה שיקולים הוא יכול להחליט על זה?

יהושע שופמן:

השיקול העיקרי הוא שיקול שאלו גופים שפועלים בשיקולים עסקיים במיפעלים ובגופים אחרים.

היו"ר דוד צוקר:

איפה זה נאמר?

מלכיאל בלס:

נאמר: "מידת הפגיעה העלולה להיגרם לתיפקודו של התאגיד".

היו"ר דוד צוקר:

לא היית יכול למצוא ניסוח יותר רחב.

יהושע שופמן:

זה לא אוטומטית שכל חשיפה לחופש המידע תיפגע בתיפקודו של התאגיד אבל באותם מיקרים שיש חשיפה שגורמת לפגיעה בתיפקוד.

היו"ר דוד צוקר:

למה לא להזכיר כאן את אמות המידע לשיקול הדעת הזה? אם אתה אומר שבאמת אמות המידע יהיו כמו שאתה אומר, ולא אמות מידה רחבות, כפי שהם חוששים, אז בואו נאמר את זה במישרין.

מלכיאל בלס:

סביר שזה מה שיהיה אבל הבעיה בדברים האלה היא שמדובר בעשרות תאגידים ממשלתיים ובכמות אדירה של תאגידים ברשויות המקומיות שאנחנו מחילים עליהם את החוק הזה כנורמה חדשה שתחול עליהם. אנחנו הולכים עם זה מאוד בזהירות כי יכול להיות שאנחנו עלולים לגרום לתאגידים מסויימים נזק, ובל"ה הצדקה. לכן אנחנו נתנים את הפתח הזה של אפשרות יציאה מבוקרת עם שיקול דעת.

כמו הרבה סעיפים בחקיקה, לא בכל הסעיפים בחקיקה יש פרמטרים לשיקול דעת. אני חושב שלא כל התאגידים האלה עשויים מעור אחד. גם אם ניכתב איזשהן אמות מידע, צריך להשאיר בכל מיקרה פתח לאיזשהי אמת מידה כללית, משהו שאנחנו לא צופים היום בין כל התאגידים האלה.

היו"ר דוד צוקר:

זה נראה לי פתח רחב מדי. "תיפקודו" - המילה הזאת נוגעת אפילו להיבט הטכני של הפעולה, לא רק

להיבט הערכי. אם הייתי אומר "תפקידו", זה הגדרה יותר צרה. אבל אתה אומר "תיפקוד", כלומר זה לא רק הפונקציה שהוא ממלא אלא גם איך הוא עובד, וזה גם שלא יפריע לו, שלא ייגזלו ממנו זמן בהספקת מידע כי זה פוגע בתיפקוד זה על חשבון זמנו של העובד שצריך להשקיע את זה במשהו אחר.

נחמו גולדברג:

אני הייתי מבקש לשקול לצמצם את העניין. במקום "שלא יחול על תאגיד" אולי "שלא יחול על חלק מפעילות של תאגיד" או "על תחום מסוים של עיסוקו של תאגיד". אם לא כן, הסייג הזה הוא רחב מדי.

ח'ית אריזר:

גם לטעמי הסייג הזה הוא רחב. אני מייצגת את איגוד התברות הציבוריות. אני חושבת שההגבלה צריכה להיות לגבי סוגי המידע. יש מידע שהוא במפורש מידע כלכלי ועיסקי של חברות, שאין כל סיבה לחשוף אותו בצורה כזאת כי החברות צריכות להתגונן. גם נציגי הרשות לניירות ערך העלו את הנקודה הזאת. אני חושבת שהנקודה של חופש המידע היא לא מספיק כבדה בשביל לפגוע בזכות הפרטיות של תאגידיים, שלא מוגנת בהצעת החוק הזאת. הצעת החוק הזאת מגינה על חופש הפרטיות לפי חוק הגנת הפרטיות. חוק הגנת הפרטיות אינו חל על פגיעה בפרטיות של תאגיד. למעשה כל החברות הציבוריות והתאגידיים חשופים מכוח החוק הזה לפגיעה במידע עיסקי, שכעת הרשויות הציבוריות הן אלה שאמנות להגן עליו, בלי כל שיקולים, אמנות מידה או הצדקה.

ענת שקולניקוב:

התאגיד שמדובר עליו כאן, תאגיד שהוקם בחוק, אני מבינה שזה כולל גם את הביטוח הלאומי, את רשות השידור, הרבה מאוד תאגידיים שבודאי חייבים להיות כלולים בחוק הזה. לכן בהחלט היה כדאי להגדיר, אולי "תאגידיים שנקיף עיסוקם", או אפילו יותר טוב, שהחלק שלא יהיה חשוף לחוק הוא החלק של הפעילות המיסחרית, מכיוון שזה באמת הנימוק שאנחנו חוזרים ושומעים כאן. אני לא חושבת שצריך להשאיר איזה פתח לכל נימוק שייגיע אי פעם בעתיד. אם יש נימוקים אחרים אפשר להכניס אותם אבל זה כרגע נישמע כנימוק הדומיננטי.

מלכיאל בלס:

גם ההחלטות האלה באיזשהו שלב יעמדו לביקורת שיפוטית. אם ההחלטה הזאת תהיה מופרעת וחסרת כל יסוד.

ענת שקולניקוב:

אין כל צורך להגיע לבית-המשפט. עדיף לקבוע את הקריטריונים.

הי"ר דוד צוקר:

אני רוצה להתחיל לסכם את העניין הזה. ההגדרה בנוסח הזה לא נתקבל. אני מציע שנחפש נוסח שמצמצם מעט את פתח היציאה. אם אתם רוצים זמן, לא איכפת לי שנמשיך לדון בנושא הזה בישיבות הבאות.

יהושע שופמן:

כדאי לשמוע ממרכז השלטון המקומי.

עמיעד גולדברג:

למיטב ידיעתנו רוב התאגידיים העירוניים בעצם עושים פעילות שהיא כלכלית. לכן אפשר להגביל את זה ל"פגיעה העולה להיגרם לתיפקודו העיסקי של התאגיד" ואז ממילא צמצמנו את זה רק לסודות המסחריים או לפעילות הכלכלית שלו ולא לפעילות השלטונית שאולי הוא עושה.

יהושע שופמן:

תוך כדי אפשרות להחיל את החריג הזה על חלק מהפעילות.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

עמיעד גולדברגר:

על חלק מהפעילות ממילא זה מוגבל בסעיף 9, שם נקבע איזה קריטריונים יקבעו שהמידע לא ימסר גם על-ידי גופים שהחוק חל עליהם. חלק מזה זה אינטרסים מסחריים או סודות מסחריים..

ח'ית אריזור:

בסעיף 9 זה נתון רק לשיקול דעת.

ענת שקולניקוב:

אני חוזרת לנושא של החברה הממשלתית, שאנחנו דנו בו בהתחלה. כאן אני חושבת שניתן לראות למה זה לא רצוי שחברה ממשלתית תהיה רק חברה שקבעו שר המשפטים אלא היה עדיף שזה יהיה ההיפך, שניתן יהיה לפתוח חברה ממשלתית ואז אפשר יהיה להכניס גם את הקריטריון הזה, אפילו שעיקר פעילותה עיסוקית, או רק לגבי הפעילות העיסוקית. זה עדיף מאשר בצורה כזאת שגם אין שום קריטריון מתי שר המשפטים כן יקבע, הוא יכול פשוט לא לקבוע. אני מציעה ללכת הפוך, שהתברר הממשלתיות יכלול, למעט אם השר פטר אותן.

היו"ר דוד צוקר:

אם תירצו בסוף ביום שני נערער על זה כי אנחנו סיכמנו בעניין הזה.

יהושע שופמן:

אם אתה רוצה לפתוח, אני רוצה להזמין הנה את נציגי הרשות.

יהודה לנדא:

אנחנו ניכתוב לכם מיכתב בעניין הזה. במהלך החקיקה הסתמנה פה איזשהי מגמה, שבנושא הזה דם רק בתחילת הדיונים של הוועדה ואנחנו חושבים שצריך להחיל את מה שהסתמן כעיקרון בהמשך העבודה גם על מה שבאמר בתחילה.

היו"ר דוד צוקר:

תשלחו לנו מכתב ואני מבקש שתעבירו העתק גם למשרד המשפטים.

יהושע שופמן:

אנחנו פשוט רוצים לדעת מראש מה יידון בסיבוב השני כדי להזמין את אותם גופים.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נעשה רשימת מצאי לגבי העניינים שאינם פתורים.

יהודה לנדא:

מה עם פיקוח פרלמנטרי בעניין הזה?

היו"ר דוד צוקר:

זאת השאלה הבאה שציינתי לפני. אני מבין שאתם חוששים שהכמות לא תאפשר לוועדה לאשר בקשה? כמה תאגידים עירוניים יש?

עמיעד גולדברגר:

אני לא יודע לזרוק מספר. השאלה היא לא כמה יש. השאלה היא כמה ירצו להוציא מתחולה זה לא נראה לי כל-כך הרבה.

מלכיאל בלס:

אני יותר פסימי ממר גולדברגר ואני חושב שיהיו הרבה.

היו"ר דוד צוקר:

אם כן, בסעיף קטן (ג) יהיו שני שינויים: הצו יהיה באישור ועדת החוקה חוק ומשפט, כמו בסעיף קטן (ב); כמו כן, אנחנו מגבילים את זה לתיפקוד המסחר.

"(ד) הוראות חוק זה לא יחולו על מידע שהעבירה הרשות הציבורית לגנחך המדינה בהתאם לחוק הארכיונים, התשט"ו-1955."

ענת שקולניקוב:

כשדנו בסעיף 8, מתי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה למידע, אני שאלתי למה נדרשת פסקה (2): "המידע נוצר או נתקבל בידה למעלה משבע שנים לפני הגשת הבקשה ואיתרו כרוך בקושי". התשובה שקיבלתי אז, שלא רוצים להריץ את הרשויות להוציא דברים מגנזים ואז חל עליהם ממילא חוק הארכיונים. יש כאן חריג שהוא חריג מפורש לענין הזה. לכן נראה לי שהקריטריון של 7 השנים הוא קריטריון מיותר. כמובן יש לנו את סעיף 8(1) שאומר שאם הטיפול מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה אז זה חריג. זה חריג מובן. השאלה שאני שאלתי אז, ולאור החריג הזה נראה לי שאין לה תשובה מספקת, היא למה 7 שנים צריך להיות מספיק לחריג שאנחנו מדברים עליו כאן, של חומר שנמצא בגנחך?

יהודה לנדא:

אני אגיד מה הכוונה פה. לפי חוק הארכיונים ניתן להעביר לארכיון חומר שאינו בו צורך בשימוש. כלומר אין את ההגבלה של ה-7 שנים. יכולה הרשות להחליט כעבור חצי שנה שאין צורך בחומר הזה ולהעביר אותו, לפי חוק הארכיונים, לארכיון. נעת אם מישהו יצטרך את המידע הזה הוא יצטרך להתחיל לפנות דרך חוק הארכיונים. זאת נראית לי הבעיה המרכזית.

היו"ר דוד צוקר:

ואז מה הבעיה?

יהושע שופמן:

אין בעיה. לגבי מידע כזה הרשות עצמה כבר לא מתעסקת בו ולכן היא לא תיידע לגביו.

ענת שקולניקוב:

זה בסדר. אבל אם זה 7 שנים והם כן מתעסקים בחומר והם החליטו לא להעביר אותו לגנחך אז למה בגלל שזה 7 שנים, למה זה כשלעצמו, לא שזה הכבדה בלתי סבירה, למה זה כשלעצמו הוא קריטריון? אם התיק סגור והחליטו לשים אותו בגנחך, בסדר, את זה אני מבינה, זה חוק הארכיונים.

יהושע שופמן:

יש לרשויות גם מחסנים, מקומות שבהם מאכסנים חומר ישן, שאינו בהכרח מועבר לגנחך המדינה. כשמדובר בחומר שהעניין הציבורי בו פוחת עם השנים והקושי גדל, אז אנחנו מנסים ליצור פה איזון. אנחנו הרי מפילים על הרשויות דברים שהם לא נערכו להם מבעוד מועד, הרי לא אחסנו חומר מלפני 7 שנים על מנת שזה יהיה זמין למישהו. לכן אומרים: תעשו מאמץ כאשר מדובר בחומר "חיוני". גם כשמדובר בחומר ישן, אם הוא זמין תיתנו אותו. אם שמתם אותו לפני 10 שנים במחסן אז להפוך את המחסן זה, עם כל הרצון הטוב, זה לא בסדר עדיפויות כשאנחנו בוחרים את זה מול המטלות האחרות שלנו.

ענת שקולניקוב:

אבל אחרי 7 שנים בהחלט זה יכול להיות חומר "חיוני". למשל בתחום של איחוד משפחות 7 שנים זה מעט זמן.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

יהושע שופמן:

זה נמצא בתיק הפעיל.

היו"ר דוד צוקר:

אתה אומר שתיק פעיל לא יגבז?

יהושע שופמן:

כשמחפשים את התיק האישי של אדם במשרד הפנים, לא יותר קשה למצוא מיסמך מלפני 20 שנה מאשר מיסמך מלפני שנתיים בגלל שהוא באותו תיק. לכן החריג הזה של 8 שנים לא יחול. לעומת זה אם יש פרטוקול של דיונים או החלטות מלפני 10 שנים אז החומר הזה אינו זמין.

מלכיאל בלס:

"7 שנים" לא בא לבדו. הוא בא ביחד עם עוד התנייה, שאומרת ש"איתור כרוך בקושי", והוספנו פה גם: "קושי של ממש". לכן בסיטואציה הזאת אנחנו באמת לא רואים בזה בעיה כל-כך גדולה. אם מישהו יפנה מחר וייבקש מידע מהרשות מלפני 10 שנים והיא לא העבירה אותו לארכיונים והיא באמת לא יודעת איפה הוא נמצא, אפשר להשבית 3 פקידים שייחפשו בכל הארצות אבל זה נראה לא סביר.

ענת שקולניקוב:

אם זה 3 פקידים אז זה באמת הקצאת משאבים בלתי סבירה.

מלכיאל בלס:

אולי כן ואולי לא. בדוגמא שהבאתי בכלל אין ויכוח, שפה באמת יש הקצאת משאבים בלתי סבירה.

יהושע שופמן:

עד 7 שנים אפשר ליזום תיקון לחוק.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נשאיר את סעיף 13 (ד) כלשנו.

סעיף 14 - תיקון מידע

"קבל אדם מידע על אודותיו לפי חוק זה ומצא כי המידע אינו נכון, שלם, ברור או מעודכן, רשאי הוא לפנות לרשות הציבורית בבקשה לתקנו, ויחולו לענין זה הוראות סעיפים 14 ו-15 לחוק הגנת הפרטיות, בשינויים המחוייבים."

מה אומרים סעיפים 14 ו-15 לחוק הגנת הפרטיות?

יהושע שופמן:

זה עוסק בתיקון מידע ממוחשב. חוק הגנת הפרטיות עוסק במידע על אדם במאגר מידע, בין אם הוא מוחזק על-ידי רשות ציבורית או בין אם על-ידי כל אדם אחר. חוק הגנת הפרטיות מחיל את הזכות של אדם לפנות ולדרוש את תיקון המידע לגבי כל מידע שנמצא במאגר מידע ממוחשב. כאן מרחיבים את ההוראה הזאת גם לגבי מידע שאינו ממוחשב, שהוא בידי רשות ציבורית, אבל על-פי אותם סטנדרטים שמופיעים בחוק הגנת הפרטיות.

מלכיאל בלס:

סעיף 15 זה הערעור לבית המשפט, והפעם זה ערעור לבית משפט שלום, לפי סעיף 15. יש לזה יתרון מבחינת הנגישות.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשל"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

היו"ר דוד צוקר:

האם אנשים עושים בזה שימוש?

מלכיאל בלס:

לא הרבה, אני מכיר לפחות מיקרה אחד, לא לפי החוק הזה, שמישהו ביקש לתקן מידע ולהוסיף דברים. הוא עתר לבג"ץ, למה לא מוכנים לקבל תגובה שלו לתלונה שהגיעה לשירות המדינה בתקופה שהוא עבד בשירות המדינה, הכל אחרי שהוא פוטר בכלל מהשירות. בית-המשפט קבע בפסק-הדין שגם אחרי שפוטרת או הפסקת לעבוד בשירות המדינה אתה זכאי לקבל מידע שמגיע לתיק האישי שלך. יום אחד אולי תירצה לחזור.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש הערות לסעיף 14? אין. אנחנו מאשרים אותו כלשום.

סעיף 15 - עתירה לבית המשפט

"(א) על דחיית בקשה לקבל מידע לפי חוק זה, ועל החלטת רשות ציבורית לדחות התנגדות של צד שלישי לפי סעיף 12, רשאי המבקש או הצד השלישי, לפי הענין, להגיש, תוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה על החלטה, עתירה לבית המשפט המחוזי כדי שיקבע שר המשפטים, ואולם, אם הוצאה לגבי המידע המבקש תעודת חסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [נסח חדש], התשל"א-1971, תידון העתירה בפני בית המשפט העליון."

ישי מנחין:

מה באמר בסעיף 44 לפקודת הראיות?

יהושע שופמן:

לגבי החלק הראשון אנחנו קובעים זכות ערער, וגם לצד השלישי. הערכאה היא בית-משפט מחוזי. על אף המגמה להוריד דברים לבית-משפט שלום, עקב הכוונה לקבוע את בית-המשפט המחוזי כבית-משפט לעניינים מינהליים

היו"ר דוד צוקר:

אם כי ההצעה הזאת נכתבה עוד לפני שהתחילו את הרפורמה בבתי-המשפט.

מלכיאל בלס:

זה נכתב מתוך מודעות לכוונה לעשות רפורמה.

היו"ר דוד צוקר:

אני חושב שמאז שהקימו את המדינה אנחנו ברפורמה בבתי-המשפט. נכון? האם זה על דעתכם, שזה ידון בבית-משפט מחוזי?

יהושע שופמן:

כן.

היו"ר דוד צוקר:

יהיה שם תור יותר קצר או יותר ארוך? תלוי באיזה בית-משפט מחוזי.

עמיעד גולדברגר:

התור יהיה קצר אבל הדיונים ייקבעו למועד הרבה יותר רחוק.

מלכיאל בלס:

היום אלה בעיקרון אמורות להיות עתירות לבג"ץ. כאן אנחנו מחזירים את זה לבית-משפט מחוזי וזה הופך את זה ליותר נגיש מבחינת הציבור. בית-המשפט המחוזי מפחר בכל הארץ, לא צריך לעלות לירושלים. מצד שני יכול להיות שיירכזו עניינים מינהליים במקום מסויים.

אריה חטר:

יש לי שאלה. למה רק 44? למה לא 45?

יהושע שופמן:

זה הרישא.

לגבי הסיפא, הערכאה היא בית-משפט מחוזי. סעיף 44 לפקודת הראיות זה סעיף של חיסיון מטעמים של ביטחון המדינה, לפי תעודה שמוציא ראש הממשלה לשר הביטחון. הסעיף הזה נועד בעצם למצבים שבהם בכל ערכאה שיפוטית יש צורך לחסות ראייה ואז מי שדן בעתירה לגילוי ראיות זה בית-המשפט העליון. זאת אומרת, אם יש ראייה חסוייה בבית-משפט שלום מטעמי ביטחון המדינה, הערכאה שבדקת ויכולה לעיין בראייה עצמה זה שופט של בית-המשפט העליון.

סעיף 45 הוא סעיף של חיסיון לטובת הציבור. אז כאשר אדם חצה להגיש עתירה לגילוי הראייה הוא מגיש את הבקשה לבית-המשפט שדן בתיק.

רצונו לתת פיתרון למצב שם,

פה אנחנו מדברים, ואת זה אנחנו נראה בהמשך, על מצב שבית-המשפט יכול לעיין באותו מידע שיש עילה, או שהרשות סברה שיש עילה, לחסות אותו. מה יוצא? אם הרשות טוענת שהמידע חסוי מטעמי ביטחון, אילו היה מדובר בהליך שיפוטי ושר הביטחון היה מוציא תעודת חיסיון הערכאה שהיתה דנה, מחליטה וגם מעיינת זה בית-המשפט העליון. אילו לא הסיפא, היים קובעים שאם זה מתערר בהקשר של חופש מידע ולא של הליך בבית-משפט אז בית-המשפט המחוזי הוא זה שמעיין בראייה, מחליט ועושה את האיזון בין ביטחון המדינה לבין זכות הפרט וזכות הציבור לדעת במיקרה הזה. לכן אמרנו שאם מדובר בכל החלטה של הרשות לא לגלות מידע, מכל סיבה שהיא, כולל ביטחון המדינה, מי שייחון זה בית-המשפט המחוזי. אבל אם ראה שר הביטחון מקום להוציא תעודת חיסיון אז מי שייחון בעתירה זה אותה ערכאה שהחוק מייחד לה את הסמכות לדון בראיות חסויות מטעמי ביטחון המדינה. מכיוון שבביטחון, להבדיל מכל נימוק אחר, הערכאה היא בית-המשפט העליון, לכן העברנו את העניין הזה לבית-המשפט העליון.

יהודה למדא:

אני חושב שזה אחידות בחקיקה.

הי"ר חוד צוקר:

אבל היתה שאלה למה לא לכלול גם את סעיף 45.

אריה חטר:

זה ההסבר. אבל לא הצלחתי להבין מה יקרה במיקרה הבא: נניח שיש תעודת חיסיון של שר המשטרה על-פי סעיף 45 ומישהו פונה לקבל את אותו מידע על-פי חוק חופש המידע. איפה זה ידון?

מלכיאל בלס:

בבית-המשפט המחוזי.

אריה חטר:

אז זה ידון פעמיים. האם זה יופקע מסמכות של בית-משפט השלום, לצורך העניין, בדימונה?

יהושע שופמן:

זה לא ידון פעמיים. השאלה איך הדבר מתעורר. אם הוא מתעורר בהקשר של הליך משפטי ותעודת חיסיון, מי שידון זה מי ששומע את התיק. מה שקבענו פה, לולא הסיפא - והסיפא הזאת לא הופיעה בהצעה הפרטית: הרשות דוחה בקשה על-פי נימוק של ביטחון המדינה, מערערים או מגישים עתירה לבית-המשפט המחוזי. בית-המשפט המחוזי לא יכול לדון בעצם בעניין אלא לאחר עיון בראייה עצמה. יבוא שר הביטחון ויגיד: כיוון שהעניין הוא בבית-המשפט ויש לי סמכות לפי סעיף 44, אני מגיש תעודת חיסיון. זה בעצם חוסם את הדרך לבית-המשפט המחוזי לדון לגופו של עניין, ואז צריך להעלות את זה לשופט בית-משפט עליון. שופט בית-משפט עליון יחליט אם הראייה היא באמת חסוייה, או שאינה צריכה להיות חסוייה. אם היא לא חסוייה, מחזירים את זה לבית-המשפט המחוזי ואז כולם חאים את הראייה ואז כל הדיון הופך להיות עקר מפני שהכל כבר גלוי, או ששופט בית-המשפט העליון יגיד שהראייה אכן צריכה להיות חסוייה ואז לבית-המשפט המחוזי אין כל דרך להחליט. אנחנו אומרים: בואו ניקח את כל הסיפור הזה, נעביר את זה לבית-המשפט העליון, הם ידונו בכל.

אריה חסר:

דהיינו, הליך בתוך הליך.

יהודה לנדא:

ברגע שעולה טענה לפי סעיף 44 הערכאה המוסמכת היא בית-המשפט העליון. אם תעודת החיסיון הוגשה לפני ההליך בבית-המשפט המחוזי אתה הולך ישר לבית-המשפט העליון.

אריה חסר:

לא ישר. מתחיל הליך בבית-המשפט המחוזי, בא מישהו וטוען שיש כאן חיסיון, ואז הולכים לבית-המשפט העליון. בית-המשפט העליון או שמחזיר את זה לבית-המשפט המחוזי או שדן בעצמו.

יהודה לנדא:

אתה יודע אם יש תעודת חיסיון לפי סעיף 44 עוד קודם לך.

מלכיאל בלס:

צריך להודיע לו שהוצאה תעודת חיסיון.

יהושע שופמן:

יתכן שלא הוציאו תעודת חיסיון והיא הוצאה רק לאחר שהוא הגיש עתירה. אגב, אנחנו קבענו לגבי בית המשפט העליון: אם זה יהיה בפני בית-המשפט המחוזי זה יידון בפני שופט אחד אולם אם זה יהיה, להבדיל, בפני בית-המשפט העליון זה יהיה דיון בפני הרכב. בית-המשפט העליון בעצם לא דן בעניינים מהותיים אלא בהרכב. כלומר אנחנו לא יצרנו איזה יצור חריג. אם כבר זה מגיע לבית-משפט העליון, שידונו כמו בג"ץ. כי הר"ז הערסאה העליונה, אין יותר לאן לערער. בית-המשפט העליון דיון בהרכב של שופטים. זה יילך לפי חוק בתי-משפט, וטוב שכך.

אריה חסר:

מבחינה משפטית זה מאוד מעניין מה שעשיתם כאן. זאת אומרת, יש סעיף 44 אבל יהיה לו יישום יחודי לעניין הזה.

נחמן גולדברג:

בקרב יישנו בלאו הכי את החוק ואז הכל יעבור מבית-המשפט העליון לבית-המשפט המחוזי בחזרה.

הי"ר דוד צוקר:

זה אפרופו מה שאמרת, שאנחנו ברפורמה מתמדת.

ליחון ליבמן:

בנושא הזה יש אולי בעיה ניסוחית. לאור מה שמר אריה רוטר אמר יש איזה חוסר בהירות. כתוב בסוף: "תידון העתירה בפני בית-המשפט העליון". השאלה כאן היא האם הכוונה היא לעתירה לגילוי ראייה או לעתירה לבית-המשפט לגילוי החומר? זה לא ברור.

הי"ר דוד צוקר:

ההערה נרשמה. אם יש מקום להבהיר אז תנסחו את זה. נדמה לי שזה ברור.

עמיעד גולדברגר:

אני לא חושב שהמקום הוא חוקא בית-המשפט המחוזי. הפיצול הזה בין בית-משפט שלום לבית-משפט מחוזי אמרנו שתיקון מידע אישי זה ב"שלום", אגרות זה גם ב"שלום", אבל הדיון בעתירה עצמה הוא ב"מחוזי". זה דבר ראשון.

הי"ר דוד צוקר:

האם מישהו רוצה להגיד משהו על זה, לגבי הערכאה והאחידות בערכאות?

מלכיאל בלס:

התלבטנו בכל מיני וריאציות של ערכאות לביקורת על הסיחוב של הרשויות. עלו הצעות שזאת תהיה איזשהי ועדת ערר מיוחדת שתקום לענין הזה; או שזה יהיו כמה ועדות ערר, שיהיו מפוזרות ברחבי הארץ, או שזה יילך לבית-משפט שלום, שזה אולי הנכון ביותר לעשות מבחינת זכויות אזרח כי זה מפזר את הנושא הזה כמעט לכל עיר. דרך אגב, זה מאוד מקשה על הרשות שתצטרך מהארכיון המרכזי לנסוע לטבריה וכרמיאל ולכל מקום שבו יש בית-משפט שלום. מצד שלישי, הסמכות הולכת להתרכז בנושאים המינהליים, וזה נושא מינהלי, בבית-משפט המחוזי באופן כזה או אחר, אבל הוא ירכוש לעצמו מיומנות ומומחיות. לך בסוף ההחלטה נפלה על

הי"ר דוד צוקר:

בית-המשפט המחוזי המסויים שייקבע שר המשפטים.

יהושע שופמן:

אגב, אני רוצה להפנות לדברי ההסבר. אם נתקבל בעתיד הצעת חוק בתי-משפט מינהליים, תוגש עתירה לבית-משפט מינהלי. זה יהיה בדרג של בית-משפט מחוזי. אילו החוק הזה היה מתקבל היינו כבר עושים הפנייה ישירה.

הי"ר דוד צוקר:

אז הוא בא ואומר לך: למה שהעניינים האחרים לא יהיו גם בבית-המשפט המחוזי?

מלכיאל בלס:

אנחנו באים למצב קיים, שבו יש חוק הגנת הפרטיות. חוק הגנת הפרטיות קבע כבר ב-1981 שתיקון מידע מתקיים בבית-משפט שלום. עכשיו השאלה היתה האם לשנות את המצב גם בחוק הגנת הפרטיות. זה לא נראה מוצדק או נכון לעשות את זה. אם כך, נושא של תיקון מידע ישאר בבית-משפט שלום והנושא של עצם הבקשה לגילוי החומר, שזאת עתירה אחרת, יותר מינהלית, יהיה בבית-המשפט המחוזי.

יהושע שופמן:

זה אפילו יותר מזה, הסוגיות הן שונות. הסוגיה בתיקון מידע, אדם אומר: רשום שאני יצאתי מהארץ במועד מסויים ולא חזרתי ואני אוכיח לכם שחזרתי. זה תיק עובדתי גרידא, האם המידע הוא נכון. העתירה לפי סעיף 15 היא עתירה של איזונים, איזון בין שני אינטרסים ציבוריים: חופש המידע מול ביטחון המדינה, יחסי חוץ וכולי.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

הי"ר דוד צוקר:

זה שיקול דעת רחב יותר שאיננו פרטי.

ענת שקולניקוב:

לטובת הנגישות של הציבור אני חושבת שעדיף שזה יהיה לבית משפט מחוזי, ואז זה יהיה לכל בית-משפט בארץ, אנשים לא יצטרכו להתחצץ לבתי-משפט שלום.

הי"ר דוד צוקר:

אז עברנו לשאלה הבאה עכשיו, כלומר - מי דן?

ענת שקולניקוב:

זאת שאלת ערכאות. אני חושבת שעדיף שזה יהיה בבית-משפט מחוזי.

הי"ר דוד צוקר:

אם זה "מחוזי" אז את אומרת שזה יהיה כל ה"מחוזי" ולא "מחוזי" אחד. למה?

ענת שקולניקוב:

לטובת הנגישות של האזרחים.

הי"ר דוד צוקר:

הכל מתנקז לשאלת הכמות, שאנחנו לא מסוגלים להעריך. אם היינו יודעים שיהיו מאות פניות בשנה אני מניח שהיינו קובעים שזה יהיה בכל בתי-המשפט. לכן למה לא להשאיר את זה לשיקול דעת השר? זו דווקא נראית לי נקודה לגמרי טכנית, לגמרי מינהלית.

עמיעד גולדברגר:

זה לא הגיוני שהוא יקבע בית-משפט אחד נניח, בגלל שיש מעט בקשות, ואז מישהו מאילת יצטרך לנסוע לירושלים. צריך להסמיך את כל בתי-המשפט המחוזיים.

יהודה לנדא:

כעיקרון זה גם יטיל עומס על בית-משפט אחד ספציפי במקום אחד, אם כי כרגע זה לא בעיה מכיוון שאין שם עומס, אבל באופן עקרוני בית-משפט המחוזי בירושלים יש לו כמה סמכויות. בית-משפט המחוזי בחיפה הוא בית-משפט רק לנושא ימאות, כל השאר נופל כל הזמן על ירושלים. אני יודע שנשיאות בתי-המשפט תתנגד לכך שירושלים תיפול קורבן לנושא הזה של בתי-המשפט היחודיים שונים בנושא ספציפי.

ענת שקולניקוב:

אם בעתיד תהיה חקיקה שתקים בית-משפט מינהלי אז כמובן יתייחסו לחוק הזה יחד עם כל הנשאים האחרים בהתאם.

יהושע שופמן:

המצב היום שהכל בעצם מתנקז בבג"ץ. כאן אנחנו מורידים את זה.

הי"ר דוד צוקר:

עכשיו השאלה היא האם זה יהיה רק בבית-משפט מחוזי אחד או בכל החמישה.

יהושע שופמן:

רצית לאפשר מצב של גמישות. חשבנו שיותר גיוני שעתירות נגד משרדים מרכזיים ונגד רשויות מקומיות יהיו בעירם. השר יכול להגיד שכל בית-משפט מחוזי יכול לשמש לזה.

הי"ר דוד צוקר:

מה גם שחלק מהמשרדים גם לא נמצאים בירושלים.

מלכיאל בלס:

האם כל בית-המשפט המחוזיים יהיו בת-משפט מינהליים או שייקבעו 2-3 בת-משפט מינהליים?

יהושע שופמן:

כולם יהיו.

הי"ר דוד צוקר:

מר שופמן, תימצאו דרך לפזר את זה. לא איכפת לי שיהיה כתוב שזה יהיה על-פי העניין, או משהו כזה, אבל תפזרו את זה, שזה לא יתמקד רק במקום אחד.

עמיעד גולדברגר:

אם השר כבר קובע איזה סוג בית-משפט אז אולי כדאי שהוא יקבע גם סדר דיון מזורז כי יגרם עול אם בקשה לקבלת מידע תימשך ב"מחוזי" פרק זמן כמו שזה נמשך היום.

הי"ר דוד צוקר:

למה שהוא לא יקבע נוהל מזורז לגבי 10 דברים אחרים שמבחינה ציבורית הם חשובים לא פחות? בינתיים יש בחקיקה, אני לא יודע אם אתה מכיר, יש נוהל דיון מזורז מאוד בהצעת חוק לשון הרע. זה הולך לעבור פה.

עמיעד גולדברגר:

כל הנשוא הזה של עתירה לבתי-משפט יטיל על הרשויות המקומיות גם נטל כספי. הם צריכים יצוג משפטי ולהופיע בדיונים, את כל זה צריך לקחת בחשבון כשקובעים את האגרות.

ישי מנחין:

ומה עם האזרח, שצריך להופיע בדיונים ולבזבז זמן? אז נטיל על הרשויות המקומיות אגרות שיישלמו לאחור כדי שיוכל להתמודד מולם.

גדעון נתיב:

לגבי העניין שהוגדר כאן כטכני, ואני מתייחס גם לסעיף 15(ב), כי זה נוגע לעניין, כי לפי סעיף 15(ב) שופט מחוזי בעצם יוכל לעיין בחומר מסווג. לכן חשבתי שכדאי שתהיה רשימה של שופטים, שיימונו על-ידי שר המשפטים, כמו שיש רשימות לוועדות ערר למיניהן. אני מדבר על דבר שעוד לא הגיע לרמה של תעודת חיסיון.

יהושע שופמן:

מה זה מסווג? אם זה ביטחון המדינה, יש אפשרות להעלות את זה לבית-המשפט העליון.

יהודה לבדא:

לכל השופטים יש סיווג בטחוני. אין אדם יכול לכהן כשופט ללא סיווג בטחוני.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

סיגל קוגוט:

להיפך.

גדעון נתיב:

חשבתי שהאיל וניתנת פה לשופטים מחוזיים סמכות לבדוק גם חומר שלפי סעיף 9 המדינה או הרשות מבקשת להטיל עליו חיסיון, ואני מדגיש שזה עוד לא הגיע לרמה של תעודת חיסיון, אז יכול להיות שכדאי לחשוב בכיוון, שיהיו כמה שופטים בכמה בתי-משפט, אבל מתוך רשימה של שופטים שיימונו לכך על-ידי שר המשפטים.

הי"ר דוד צוקר:

זה יכול להיות תקדים, שאז יהיו שופטים לענייני עבירות מין ושופטים לענייני ...

גדעון נתיב:

יש דברים כאלה. אני עצמי יושב בוועדת ערר ששם מונה שופט מחוזי מתוך רשימה.

אריה נייגר:

זה על בסיס של התמחות, לא על בסיס של סודיות.

גדעון נתיב:

אני חושב שגם פה זה עניין של התמחות.

הי"ר דוד צוקר:

רשימה סגורה זה מאוד בעייתי. הבעיה היא גם לגבי מי שלא יהיה ברשימה.

מלכיאל בלס:

מה קורה עם תיק שפיתאום מתעוררת בו איזשהי בעיה שלא היתה צפויה? אז יפסלו את השופט וייעברו לשופט אחר?

גדעון נתיב:

אני מוכן למשוך את ההצעה שלי.

יהושע שופמן:

אנחנו מקווים שהדברים יבואו על פיתרוןם בבית-המשפט לעניינים מינהליים.

ישי ממחין:

כשהיה מיקרה של שופט שנחשד בשמאלנות יתר, כמו מר דב איתן, אז המערכת מצאה דרך איך להוציא אותו החוצה. כשהוא היה שופט הוא הוצא מהמערכת.

ישי יודקביץ:

פיתרון אפשרי למה שמר גדעון נתיב מעלה, שבמיקרה שהעילה לסירוב למסור את המידע היא עילה על-פי סעיף 9(א)(1) ו-(2), כל העתירות בעניין הזה ידונו בבית-המשפט העליון.

יהושע שופמן:

אין לזה סיבה.

היו"ר דוד צוקר:

לא היה לכם חשש עד שלא הבאנו את הנוסח, נכון?

אנחנו באשר את סעיף קטן (א) כלשונו, פרט לבקשה לגבי הפיזור.

"(ב) בדונן בעתירה, למעט בעתירה על דחיית בקשה לפי סעיף 8, רשאי בית המשפט לקבל לידיו את כל המידע המבוקש ולעין בו; בית המשפט רשאי, מטעמים של בטחון המדינה, בטחון הציבור או טובת הציבור, לשמוע טענות מפי בא כוח הרשות הציבורית בדלתיים סגורות וללא נוכחות העותר או בא-כוחו."

נחמן גולדברג:

המילה "טעמים" מופיעה בסעיף הזה, וגם בסעיף לאחר מכן ובסעיף קטן (ה). אם זו מילה מקבילה ל"נימוקים" אז החקיקה לאחרונה משתמשת במילה "נימוקים". אם יש הבדל בין "טעמים" ו"נימוקים" אז אולי נבין את המשמעות של זה. אחרת בתי-המשפט יתחילו לשבת ולדון בהבדלים שבין המונחים. לכן אני אומר שכדאי להחליף את המילה הזו למילה "נימוקים".

יהושע שופמן:

אנחנו ניבדוק את זה עם הממונה על הניסוח במשרד המשפטים.

אריה חטר:

ההנחה בסעיף קטן (ב), כמו שאני מבין, היא שכל זמן שביית-משפט לא הורה למסור את המידע אז המידע הוא חסוי. כך זה מופיע ברישא. יש החלטה של הרשות לא למסור ועד שביית-משפט לא מחליט אחרת אז המידע חסוי. הרישא של הסעיף אומר: "בדונן בעתירה ... רשאי בית המשפט לקבל לידיו את כל המידע המבוקש ולעין בו". פה צריך להדגיש שלקבל לעיון בלבד, היינו בדלתיים סגורות, לא בנוכחות העותר. זה מופיע בסיפא אבל בסיפא זה מופיע רק לגבי שמיעת טענות. כלומר זה צריך פה לכלול גם טענות וגם את העיון במידע, גם ברישא וגם בסיפא.

היו"ר דוד צוקר:

במקום "לקבל לידיו"?

אריה חטר:

כן, או לכתוב את זה בצורה מפורשת, יש פה איזה אי-הבנה. לכאורה אם אתה משווה את הרישא לסיפא אז יוצא שרק לשמוע את הטענות הוא יכול רק בדלתיים סגורות אבל לקבל הוא יכול בפרהסיה.

היו"ר דוד צוקר:

הרי המצב הוא מצב של דחייה, שהרשות אומרת "אין חומר" ואז היא ממציאה לידיו של בית-המשפט את החומר.

אריה חטר:

קודם כל באופן כללי, עוד אין נימוקי ביטחון, אנחנו מתעסקים ברישא.

היו"ר דוד צוקר:

לא, אתה דוחה את זה עקב אחד הנימוקים שמפורטים.

אריה חטר:

לא בהכרח ביטחון. בשלב הזה מביאים את כל המידע לעיון של השופט.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

היו"ר דוד צוקר:

וממה אתה חושש בשלב הזה?

אריה חטר:

ככלל בית-משפט דן בדלתיים פתוחות, בשקיפות. צריך להבהיר את זה שגם ברישא וגם בסיפא בזמן הדיון תהיה חשאיות.

יהושע שופמן:

הרי אפשר גם בדלתיים סגורות לתת מעטפה ירוקה. הרעיון הוא שזה

היו"ר דוד צוקר:

האם זה נראה לך חשש מציאותי? אם אתה אומר לי שאתה חושש באמת אז ...

אריה חטר:

תשווה את הרישא לסיפא ואז תיראה את הבעיה.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו מדברים על שופט שאני מניח שידוע על מה מדובר, כלומר ברור מה הסיבה שלא ממצאים את החומר. אני לא מניח שהוא יתן איזשהו פומבי לחומר סודי.

יהודה לבדא:

מר חטר חצה להבטיח את החשאיות.

יהושע שופמן:

הרישא עוסק בהעברה פיסית של החומר במעטפה סגורה. הסיפא אומר שאפשר לעשות דבר שהוא חרג, דהיינו לשמוע רק צד אחד. לכן נאמר במפורש.

אריה חטר:

אני כבר רואה לנגד עיני רוחי את עורך-הדין המפולפל שייבוא ויאמר: לא נאמר כאן בשום מקום שהדיון על עצם הסינון של המידע מתייחס למידע עצמו אלא רק לטענות, לשמוע טענות מבא-כוח הרשות. הוא יבוא וייטען טענות בדלתיים סגורות אבל החומר יוצג בפרהסיה.

מלכיאל בלס:

אז למה יש עתירה?

אריה חטר:

כי הרשות לא נתנה את הרשות. עכשיו מגיעים לבית-המשפט בענין החיסיון.

היו"ר דוד צוקר:

צריך להניח ממש דחזיות של שופט, כוונה רעה לנצל את הסיטואציה הזאת כדי לתת חשיפה של החומר.

דניאלה גורני:

מה עם המזכירות שהתביעה מתגלגלה בה? התיק יכול ללכת מהשופט למזכירות, למתמחה.

הי"ר דוד צוקר:

אין לנו ויכוח על המהות. מאחר והכוונה פה היא ברורה, שחומר מן הסוג הזה, שתחת סעיף 8, לא יקבל פומביות עד להכרעה, אני מבקש שהנוסח כולו, ברשא, בסיפא ובאמצע, יתן ביטוי לגישה הזאת. בסדר? למעט התיקון הזה, אם ידרש, אז אנחנו מאשרים את זה.

יהודה למדא:

אני לא מוטרד בכלל מהעבדה שהעותר לא יקבל את החומר, אני לא מוטרד מזה שגם יש אפשרות שיהיה דיון במעמד צד אחד. אבל אני חושב שבעקבות אותו דיון, אני לא יודע איך להגדיר את הדברים, אבל עדיין העבדה שאין זכות טיעון נגדית ברמה העקרונית, למעט אותה עתירה שהוגשה, היא בעייתית. מה קורה? אתה מגיש עתירה. בית-המשפט ראה את החומר, שומע את הצד שכנגד במעמד צד אחד.

הי"ר דוד צוקר:

יש דיון בעתירה. סעיף קטן (ב) זה דיון בעתירה. כלומר אני מניח ששומעים את העותר (אלא אם כן אני כבר לא מבין כלום). גם אני רוצה להיות משוכנע עכשיו ששומעים את שני הצדדים.

מלכיאל בלס:

זה דיון משפטי. בבקודה מסויימת אומרים שלום לצד אחד ומשארים עם המציגים של המדינה שמחזיקים את החומר. יכול להיות למשל שמי שמייצג את העותר יגיד: אני מתנגד שתישמע את הטענות במעמד צד אחד, אני מבקש שתגלה לי כמה שיותר פרטים, אני מבקש שתיתן דעתך לזה שהמידע פורסם ב"דיעות אחרונות" לפני שבוע כאיזשהי רכילות כזאת ואחרת. הוא ייפנה את בית-המשפט לכל מיני אינפורמציות שיהיו לו כדי להדרך אותו לשאול אפילו שאלות מסויימות את נציג המדינה, שייסביר למה ביטחון המדינה רלוונטי פה. זו תהיה הפתחצורה.

הי"ר דוד צוקר:

האם נחה דעתנו? זה בסדר?

ענת שקולניקוב:

זה שהחומר עצמו יגיע לדיון של בית-המשפט בלבד, זה ברור. אבל באמת יש כאן איזשהי פגיעה - אומנם פגיעה מוצדקת - ביכולת הטיעון של העותר כשלצד השני יש פרובילגיה לעמוד ולטעון בדלתיים סגורות. לכן נראה לי שזה לא מספיק שזה יהיה מול טעמים של ביטחון המדינה, ביטחון הציבור או טובת הציבור. "טובת הציבור" זה בכלל רחב מידי. לפחות שייצטרכו להראות כאן חשש לפגיעה בביטחון המדינה או ביטחון הציבור אם הטענות האלה תישמענה שלא בדלתיים סגורות. כלומר "מטעמים" זה חלש מידי. אני חושבת שצריך לפחות לשכנע את השופט בחשש לפגיעה. אז גם לעותר עצמו תהיה דרך לטעון למה לא צריך לשמוע את זה. לא מספיק שזה יהיה "טעמים".

נחמן גולדברג:

אבל גם את הנימוק הזה יכול להיות שהוא רוצה להשמיע בדלתיים סגורות.

ענת שקולניקוב:

יכול להיות אבל אז השופט יגיד: שמעתי את שני הצדדים.

יהודה למדא:

בסעיף 46: "דיון בעתירה ... יהיה בדלתיים סגורות ... החלטה בעתירה כשהשופט יראה שהראיות הובאו לידעתו, רשאי לקבל הסברים מהיועץ המשפטי ... או נציג משרד ממשלתי אף בהיעדר של בעלי הדיון".

מלכיאל בלס:

זה בסך הכל מכניזם דומה למכניזם לגבי ראיות חסויות וגם הניסוח הוא דומה. הוא לא זהה, זה קצת שונה. בפקודת הראיות. אבל הרעיון, אני חושב שפה זה אפילו עוד יותר מחמיר מבחינת הטעמים שמפורשים פה.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נשארים עם האפליה, שאנחנו רואים אותה.

ענת שקולניקוב:

אני מציעה דרך שעדיין תשמור על האינטרסים של ביטחון המדינה. אני אומרת - אני לא מנסחת את זה מאוד יפה - במקום להגיד: "מטעמים של ביטחון המדינה", נאמר: "בית המשפט רשאי לשמוע טענות מפי בא-כח הרשות הציבורית בדלתיים סגורות וללא נוכחות העותר או בא-כחו אם יש חשש ממשי לביטחון המדינה בהשמעת הדברים שלא בדלתיים סגורות."

יהודה לבדא:

בסעיף 45 לפקודת הראיות כתוב "אם מביע השר דעתו בתעודה חתומה כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבור חשוב".

ענת שקולניקוב:

אם שמיעת הטענים שלא בדלתיים סגורות עלולה לפגוע

היו"ר דוד צוקר:

מה יהיה אם הסעיף הזה יהיה על סמך סעיף 45?

יהושע שופמן:

אנחנו כבר הגענו למצב שבו דנים במצב שהמדינה טוענת שיש עילה לחיסיון

היו"ר דוד צוקר:

הם שואלים, מדוע לא לומר באופן פוזיטיבי "אם אכן ברור לך שזה פוגע בביטחון המדינה".

יהושע שופמן:

כי את הטעמים הוא לא יודע מראש לפני שהוא שומע את הטענות.

מליאל בלס:

אי אפשר להגיד בגלוי, לפעמים, את הטעמים עצמם. בשלב הראשון המדינה מבקשת לקיים דיון במעמד צד אחד בשביל להסביר לשופט. היא לא צריכה להגיד לו שום דבר חוץ מזה שמטעמים של ביטחון המדינה, שהיא תפרט בדלתיים סגורות, היא מבקשת לסגור את הדלתיים. עכשיו היא צריכה לדבר ולהציג בפניו טעמים של ביטחון המדינה. אם זה אמיתי אז הדיון ימשך בצורה הזאת. אם אין טעמים כאלה השופט יכול להגיד: סליחה, אני פותח את הדלתיים ומכניס את הצד השני בחזרה לדיון.

ענת שקולניקוב:

אבל יכול להיות שיש טעמים אבל הם לא מגיעים כדי חשש. צריך להראות כאן משהו שהוא קצת מעבר לתחום מסוים. השופט ישמע. אם הוא יראה שאין חשש לפגיעה בביטחון המדינה

יהושע שופמן:

אין בעיה בעצם. השופט לא יכול לדעת מראש, אז הוא ישמע. לאחר שהוא שומע שום דבר לא מונע ממנו בעצם לבוא אחר-כך, לעשות דיון במעמד שני הצדדים ולומר: טוענים כך וכך, מה עמדתכם? אף אחד לא מונע את זה. הוא כבר יכול לעשות את הסינון. הוא מוסמך גם לגלות את המידע. תוך כדי הדיון הוא יכול לבוא ולהציג בפני העותר את הדברים ולבקש את תגובתו. החוק לא מונע את זה ממנו. ככה באמת עושים.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

ענת שקולניקוב:

נכון, אני רק אומרת שרצוי שהקריטריון שיהיה בידי השופט יהיה קריטריון יותר חזק.

מלכיאל בלס:

בסעיף קטן (ד) בהמשך יש לו קריטריונים לגבי מסירת המידע.

הערה:

זה הכי חזק להחלטה המהותית. האם צריך לתת לו גם קריטריון להחלטת הביניים כי אחרת הוא לא יסתדר?
האם צריך להוליך אותו עד כדי כך?

ענת שקולניקוב:

כיוון שבמילא אמרנו את המילה "טעמים" אז אני מציעה במקומה את המילה "חשש" או "עלול", שפשוט הוא קריטריון יותר טוב מאשר הקריטריון של "טעמים" גרידא.

נחמן גולדברג:

המילה "טעמים" תישאר בכל מיקרה. אולי נאמר "טעמים של חשש".

היו"ר דוד צוקר:

יש לי שאלה בהקשר הזה. למה אתם צריכים את טובת הציבור? למעט הטעם שזה פותח פתח מאוד רחב.

יהושע שופמן:

מכל הטעמים שאתה יכול לחזות. אתה לא יכול להסביר את הדברים בהכרח לבית-המשפט. יש למשל את העילה, שעוד נחזור אליה, לפי סעיף 9(א)(3) - "עניין ציבורי חשוב". יש גם עניינים של פרטיות. כל סיבה שיכולה להצדיק אי מתן מידע יכולה גם להצדיק היעדר הסבר.

היו"ר דוד צוקר:

זה נראה לי ניסוח לא מתאים, יש פה דלת רחבה מדי.

יהושע שופמן:

האמת היא שאנחנו יכולים להסתפק בניסוח של סעיף 46 וזה מוריד את כל העילות. סעיף 46 אומר: אם כבר יש קביעה שיש כאן טעמים שמצדיקים חיסיון, קביעה של הרשות המינהלית, ההחלטה הסופית היא בידי בית המשפט. נותנים לרשות, שכבר הביעה דעתה שיש נימוק מסוים, להסביר את עצמה במעמד צד אחד. ואז כתב ש"רשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי, מנציגו, אף בהיעדר יתר בעלי הדין". לא מכניסים לפה עמדה מהותית מפני שהעילה, שזה בהיעדר בעלי הדין, היא אותה עילה שבגללה מלכתחילה מקיימים את הדין. כל הדין מתבסס על כך שיש טענה של חיסיון.

יהודה לנדא:

אני חושב שאתה תחסוך לעצמך הרבה בעיות אם תיישם את המכניזם של סעיף 46.

ענת שקולניקוב:

אני חושבת שזה לא נכון. פקודת הראיות זה הסדר שהוא בעצמו ארכאי ומאוד בעייתי. הוא ארכאי מבחינת הרחב שלו. זה בעייתי להכניס לכאן סעיף כזה.

מלכיאל בלס:

ההסדר הארכאי הזה נהג בכל מקום שבו אתה מגיע לסיטואציה שלא ניתן לנהל את הדין עם שני הצדדים.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשל"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

איילת רזן:

מה אם הטעם לחיסיון הוא סוד מסחרי? האם זה טובת הציבור?

יהושע שופמן:

במחשבה שניה, אפשר למחוק את המילים האלה בכלל. בית-המשפט רשאי מכל הסיבות שהזכר.

הי"ר דוד צוקר:

אני מסכים לכך. למה צריך פה להוסיף את המילים האלו? זה רק מרחיב את האפשרות לעמת הדרישות הספציפיות שמוגדרות בסעיף 9, על-פי סעיף 9 הוא הולך לבית-משפט ומבקש חיסיון. אחרת "טובת הציבור" יכולה להיות גם משהו שהוא מעבר לסיבות המנויות בסעיף 9. אחרת, למה אתה מציין את זה?

כלומר באמר: "בית המשפט רשאי" - ופה יהיה איזכור לסעיף 9. אני מבקש שתנסחו את זה.

יהודה לבדא:

סעיף 9 הוא רחב מידי. אני אתן לך דוגמא למשהו שכתוב בסעיף 9, למשל תרשומות על התייעצות פנימית ברשות ציבורית. האם זה צריך להיות חסוי?

ענת שקולניקוב:

ההנמקה של זה לא צריכה להיות חסויה. החומר עצמו ישאר אולי חסוי, ייאמרו שהיתה התייעצות של פורום כך וכך.

יהושע שופמן:

זה כל-כך מלאכותי להבחין בין החומר לבין הסברים שנותנים לגביו. צריך להסביר באיזה נסיבות התקיימה ההתייעצות הזאת.

הי"ר דוד צוקר:

לעיתים אפילו האיזכור של ההתייעצות, או עצם זה שהייתי שותף בו, צריך להישאר חסוי.

יהודה לבדא:

אז שם אתה נותן לבית-משפט שיקול דעת. אתה לא מונע ממנו את שיקול הדעת.

ענת שקולניקוב:

נותנים כאן עוד אפשרות לרשות, עוד חוסר איזון בין הרשות לבין האזרח. לגבי החומר עצמו אין ברירה.

הי"ר דוד צוקר:

יכול להיות שאתם תאמרו לי שהחשש שלי, שהמושג "טובת הציבור" הוא פתח רחב מידי, הוא חשש מופרך ואז אני ארד מהעניין.

יהושע שופמן:

העילות המהותיות הן העילות המנויות בסעיף 9. כאן היה ניסיון להכללה, ניסיון לא מוצלח, ואני מוכן לעשות הפניה ישירה לסעיף 9.

מלכיאל בלס:

אני לא בטוח שהוא לא כל-כך מוצלח אבל הוא יותר מידי רחב. אני לא ניסחתי את זה. הוא מתמצת, במקום להפנות לסעיף 9 וללכת אחורה אז קוראים כבר את כל הטעמים. מצד שני בעצם כל עילת חיסיון שבסעיף 9 עלולה בעתיד, בסיטואציה כזאת או אחרת, לחייב דיון במעמד צד אחד להסברת הטעמים לחיסיון. במיקרה

שמישהו רץ לבית-משפט וביקש לחשוף מידע שסעיף 9 מכסה אותו עלול להיווצר מצב שהרשות תצטרך להתייחד עם השופט במשך כמה דקות, להסביר לו את הטעם לחיסיון בדלתיים סגורות, זה עלול לקרות. לכן יש פה גם הטעם של "טובת הציבור". אני חושב שזה צריך להישאר. המונח "טובת הציבור" בא לכסות גם את העניין הזה. הוא כאילו כללי וגורף אבל יש בו צורך. אם לא רוצים אותו אפשר לכתוב: "מהטעמים המפורטים בסעיף 9". זה מקובל עלי.

ענת שקולניקוב

לדעתי זה פחות טוב. לפחות ב"טובת הציבור" יש גם איזשהי הכרות לגבי דברים שיכולים להיכלל. אני מסכימה שכל אחד מהטעמים המנויים בסעיף 9 עלול להוביל לסיטואציה כזאת אבל הוא כשלעצמו לא גורר את הסיטואציה הזאת.

יהודה לנדא:

אחרת כל הדיונים, כל העתירות, יהיו במעמד צד אחד.

דניאלה גורני:

ב-99.9% מהמיקרים זה באמת יהיה כך.

שמעון זייס:

אני לא יכול לדלל בדוגמא הזאת של התייעצות פנימית. ברגע שאני חושף עם מי התייעצתי אז אני פשוט חושף מידע רגיש. לכן אני תומך בכך שתהיה הפנייה גורפת לכל מה שכתוב בסעיף 9.

ישי מנחין:

זה אומר שכל פעם שהמדינה תגיד: אנחנו לא יכולים לתת את המידע הזה אז ...

הי"ר דוד צוקר:

לפי הסעיף כפי שהוא מנסח עכשיו לא רק מה שכתוב בסעיף 9 יהיה אלא יהיו גם דברים אחרים.

יהודה לנדא:

כן, אבל הוא יכול לבוא ולומר שזה לא נכלל בסעיף 9.

הי"ר דוד צוקר:

שייבא ויאימר את זה לפני שהשופט יחליט על חיסיון העניין.

יהודה לנדא:

סעיף 9 זה הפנייה טכנית. ב"טובת הציבור" אתה קובע איזשהי אמת מידה ערכית.

לירון ליבמן:

התחושה שלי, בתור מי שמופיע לא פעם במשפטים שבהם מוגשות ראיות במעמד צד אחד, שכל הוויכוח הזה הוא התפלפלות על מקודה שהיא לחלוטין לא מעשית. תמיד כשייבא, כאשר יש פרוצדורה כזאת בחוק, מציג של רשות ציבורית ויגיד לבית-המשפט שהוא מבקש להישמע רק במעמד צד אחד, בית-המשפט לא יכול אלא להיענות לבקשה. תבוא הרשות במעמד צד אחד, תסביר את הטעמות. אם הטעמות הן לא רציניות ואין סיבה לא לגלות אותן לצד השני, הם יתגלו לצד השני. אם השופט חושב שאולי חלק מהם אפשר לגלות לצד השני אז הוא מתייעץ בדרך כלל באותו דיון במעמד צד אחד עם נציג המדינה, מציג המדינה מתייעץ עם שולחיו, ואומרים: את זה אפשר לגלות, את זה אי אפשר לגלות. ואז נפתחות הדלתיים, נכנס הצד השני ומה שאפשר לומר אומרים לו. לכן למה שיהיה כתוב כאן אין הרבה משמעות לדעתי. מכיוון שכל אימת שבית-המשפט יתבקש מהטעמים האלה, לשמוע את הראייה במעמד צד אחד, הוא ישמע אותם. אם הטענה היא לא רצינית אז היא תתגלה לצד השני.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

נחמן גולדברג:

אני רוצה לחזק את דבריו של מר ליבמן מהיבט קצת אחר. לפעמים בהליכי מעצר נציג המשטרה מגיש לשופט מידע חסוי, שזה כאילו דיון במעמד צד אחד. קורה לפעמים ששופט אומר לסיגור. התבע אמר לי ככה וככה. דהיינו, השופט בעצמו הבין שזה לא כל-כך חסוי. לפעמים הוא אומר: אכן זה חסוי. כלומר כאן יש שיקול דעת לשופט.

אריה חטר:

לפי חוק המעצרים החדש אסור לשופט להגיד את זה. יש שם סעיף האומר מה עושה השופט לפני שהוא מגלה את הראייה הזאת. יש שם סעיף ניפרד על כל הפחזחורה הזאת, שמתחו עליה בזמנו ביקורת רבה.

היו"ר דוד צוקר:

נשמעו כל העמדות. אני בכל אופן רוצה לסכם. אפשר יהיה לחזור לסעיף הזה בסיבוב השני. אני אומר את זה לגברת ענת שקולניקוב ולמר ישי מנוחין. אנחנו מסכמים שזה יהיה לפי סעיף 9. אם אחרי מחשבה שניה תחשבו שזה מאוד פרובלמטי אנחנו נחזור לדון בזה.

ענת שקולניקוב:

אני כבר אומרת שזה בעייתי.

היו"ר דוד צוקר:

בסדר. אני פשוט השתכנעתי שאני מצר את הפתח. אני מחפש איך להצר את הפתח, כלומר לא להרחיב אותו יותר על המידה. זו, בכל אופן, תהיה המגמה.

ענת שקולניקוב:

לגבי "טובת הציבור", עד היום הפרשנות שניתנה לא היתה רחבה.

היו"ר דוד צוקר:

אם תשכנעי אותי, אני אחזור בך.

"(ג) בעתירה על סירובה של רשות ציבורית לאפשר מסירת מידע בשל הגנה על ענין של צד שלישי, יאפשר בית המשפט לצד השלישי להשמיע טענותיו."

גדעון נתיב:

אני חושב שבמקום "יאפשר להשמיע את טענותיו" צריך לכתוב: "יזמן הצד השלישי כמשיב". תשימו לב שלפי סעיף 12 צריך למסור לצד ג' הודעה על כך שנתקבלה בקשה לגלות מידע לגביו. פה צד ג' בכלל לא ידע שהוגשה עתירה. אז איך הוא ידע אם הוא יכול או לא יכול להתערב בהליך? לכן אני מציע לכתוב: "יזמן הצד השלישי כמשיב".

יהושע שופמן:

מיקרה מאוד מעניין אירע לפני מספר ימים. היתה בקשה של גוף מסחרי, שהמדינה תעביר את כל רשימת עובדי המדינה לאותו גוף מסחרי, שמותיהם וכתובתם. זה היה בהקשר לביטוח מכונות של עובדי המדינה (אגב, הם גם קיבלו חלק מהנתונים).

גוף ציבורי, כמו שאמרת, באמת יכול להודיע לצד שלישי כשהוא שוקל למסור את המידע. אבל אם יש בקשה מסוג זה, שאיתה מבקש מידע על הרבה מאוד אנשים וזה יפגע בכלם, זה לא בא בחשבון, אני לא אתן לך. שכולם יהיו מעורבים, 70,000 עובדי המדינה? זה לא כל-כך מעשי. גם הסעיף הזה שלפינו אגב הוא קצת בעייתי. מה זה "יאפשר בית המשפט"? אבל נניח שהוא יאפשר אם הוא יזיף. אבל באותם מיקרים ההגנה על צד שלישי יכול להיות, כמו שאמרת, אפילו בלי ידיעת הצד השלישי. יש מצבים שזה פשוט לא הגיוני שכולם יהיו מעורבים. אני נותן דוגמא קיצונית, של עשרות אלפים, אבל זה יכול להיות גם לא עשרות אלפים.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

הי"ר דוד צוקר:

השופט יקבע מי מטעמם יציג את העמדה.

יהושע שופמן:

השופט אכן יכול לבוא ולהגיד שהוא לא יכול להתליט. אם השופט אומר: קיבלתי את עמדת המדינה, זה באמת יפגע בצד שלישי ולכן אני רוצה לדחות את העתירה, הוא לא צריך להתחיל להטריח ולהציג את זה כתביעה ייצוגית. הבעיה היא כשהשופט שוקל כן להיעתר לבקשה.

הי"ר דוד צוקר:

האם לפי הניסוח הזה אין את בעיית הצפיפות שהצבעת עליה כרגע, שכולם צריכים לבוא ואין מקום להכניס אותם לאולם?

נחמן גולדברג:

מר יהושע שופמן, אם כך אז צריך לתקן גם את סעיף 12 כי הרשות צריכה להודיע עוד בשלב שהיא שוקלת.

יהושע שופמן:

לא, היא יכולה לדחות בקשה בלי להודיע.

הי"ר דוד צוקר:

אז מה אתה עושה לפי סעיף 12? אתה מודיע לכולם, לכל עובדי המדינה, שביקשו את הכתובת שלהם?

יהושע שופמן:

לא. מפני שאני לא שוקל להיעתר לבקשה. אני יכול לדחות בלי להודיע, אם זה פוגע בזכויותיהם.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר המדינה הולכת להודיע עכשיו לכל עובדי המדינה שנותנים את השם שלהם לכל גורם מסחרי מעכשיו? יש בכך פגיעה בגורמים מבטחים אחרים.

יהושע שופמן:

במחשבה שניה, הייתי מתקן את סעיף קטן (ג) ואומר ש"לא יקבל בית-המשפט את העתירה אלא לאחר מתן הודמנות לצד השלישי".

הי"ר דוד צוקר:

מר נתיב, אני חושב שזה יענה גם לבעיה שאתה הצגת.

גדעון נתיב:

לא, אני רוצה להגיד יותר מזה. כפי שזה מנוסח עכשיו אפשר עדיין לתקוף את זה כהלך פגום אם אתה לא תיתן לו הזדמנות.

הי"ר דוד צוקר:

"בית המשפט לא יכריע אלא אם הוא שמע לפני כן".

גדעון נתיב:

אולי תוסיף גם את הארגון הייצוגי שלו, דרך ועד עובדים או ארגון יציג.

ועדת משנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשל"ו-1996
של ועדת החוקה, חוק ומשפט
02.12.97

יהושע שופמן:

אני מציע "בדרך שייקבע".

הי"ר דוד צוקר:

"(ד) על אף הוראות סעיף 9, רשאי בית המשפט להורות על מתן מידע מבקש, כולו או חלקו ובתנאים שייקבע, אם לדעתו הצורך במתן המידע לשם עשיית צדק או הענין הציבורי בגילוי המידע, עדיפים וגוברים על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין."

יהושע שופמן:

זה סעיף שבעצם אומר שבית-המשפט יכול להגיד שהרשות אכן ביססה את הטענה של עילת חיסיון ואף על פי כן המידע יימסר. זה סעיף שמטריד מאוד את הרשויות השונות אבל זה בעצם מאפשר לקבוע, באותם איזונים שקבועים בפקודת הראיות, שהאינטרס בגילוי גובר.

הי"ר דוד צוקר:

זה סיכום של כל הדיונים שערכנו פה עד עכשיו. האם מישהו מהרשויות חצה לערער על כך?

גדעון נתיב:

אני חצה להתייחס במיוחד להוראות סעיף 9(א)(3), ששם סיבת אי מסירת המידע זה "עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב". זאת אומרת שמעמידים מול שיקול דעתו

יהושע שופמן:

זה סעיף "תפור" על סעיף 9(א)(3). סעיף 9(א)(3) בבו על סעיף 45 לפקודת הראיות והמיבחן שאנחנו כתבנו בסעיף 15(ד) הוא בדיוק המיבחן של התגברות על תועדת חיסיון לפי פקודת הראיות.

גדעון נתיב:

מה שאני חצה להציע בעניין הזה, כדי שהשר לא יפגע, לצרף את שני השיקולים, זאת אומרת שעשיית צדק וענין ציבורי יבואו יחד ולא כשיקולים אלטרנטיביים.

יהושע שופמן:

זה לא תמיד מתעורר בהקשר של עשיית צדק, אבל לפעמים מדובר במידע שהוא חיוני לציבור. אין פה הליך משפטי, ולכן זה גובר על הענין של פגיעה בסודיות.

אריה חטר:

לא ברור לי מה הסיפור של עשיית צדק כאן? כל החוק הזה הרי לא בא להוסיף או לגרוע מהפרוצדורה הפלילית האזרחית הרגילה, בהתדיינות שבין אדם ובין האדם לשלטון וכיוצא בזה. כל החוק הזה עוסק בענין ציבורי בסך הכל. מה הענין של עשיית צדק פה?

יהושע שופמן:

לאדם יש ענין אישי, למשל הוא פונה לרשות, בענינו הוא, כי הוא שוקל לעתור לבג"ץ. הוא רוצה לאסוף חומר, הוא רוצה לדעת אם יש לו עילה. הוא פונה לרשות והרשות אומרת שלא יקבל חומר. בית-המשפט אומר, כדי לעשות צדק עם האזרח, שהמידע צריך להיחשף.

אריה חטר:

מישהו פה בקונספציה של החוק לא ברור לי. האם התרופה של עותר פוטנציאלי לקבלת מידע בנושא עתירתו זה החוק הזה?

מלכיאל בלס:

יש פסיקה שאומרת שהחוק הזה הוא לא מכשיר לעקוף את כללי גילוי המיסמכים וגילוי המידע לפי החוקים האחרים ולא צריך לאפשר לו את כל זה אלא להפנות אותו באמת לאפיקים הציבוריים יותר ולהשאיר את המכשירים משפטיים לעצמם.

יהושע שופמן:

לכן לא דיברתי על הליך תלוי ועומד. אבל אדם רוצה לדעת אם יש לו עילה לפנות לבג"ץ.

מלכיאל בלס:

בתי-המשפט פסקו בחוץ-לארץ, ואפילו בארץ באיזשהו פסק-דין, שחוק חופש מידע לא בא להחליף את כללי גילוי המיסמכים שבהליכים המשפטיים.

נחמן גולדברג:

יש לי שאלה לעניין זכות ערעור או ערר. כשהחלטה נופלת במסגרת בית-משפט מחוזי אז מה הלאה? האם זה פסק-דין? זה החלטה אחרת? אם זה פסק-דין אז יש זכות ערעור, אין בעיה.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש עוד הערות לסעיף קטן (ד)?

ענת שקולניקוב:

יש לי הערה לניסוח. זה ברור מה הכוונה אבל מה שמטעה בניסוח, כתוב בסיפא "בלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין". לכאורה סעיף 9(א), שאומר שרשות לא תימסור מידע, סותר את זה. זה מעגל שוטה. כל אחד שולל את השני. ברור שזאת לא הכוונה אבל על-פי הניסוח זה מתפרש כך.

היו"ר דוד צוקר:

את סעיף קטן (ד) אנחנו מאשרים.

"(ה) החליט בית המשפט כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ד), ירשום את הטעמים להחלטתו."

האם יש על זה הערות?

נחמן גולדברג:

בעניין "טעמים" ו"נימוקים", מה שאמרת קודם.

היו"ר דוד צוקר:

זה נירשם. הוחלט שזה יהיה "ארגומנטים".

אנחנו פה שמים פסיק נוסף בעבודתנו. אנחנו נמשיך ביום שלישי, 16.12, בשעה 9 בבוקר. אנחנו נעשה מאמץ לגמור באותו יום את הסיבוב הראשון. אחר-כך אנחנו נודיע לכם, כבר באותה ישיבה ואולי אף לפני כן, על מועד לישיבה נוספת. אני אנסה לעשות, כמו שאמרתי לכם, יום אחד יותר ארוך כדי לנסות לעשות את הסיבוב השני.

פעם נוספת, אני מאוד מודה לכם.

הישיבה ננעלה בשעה 16:05

פרוטוקול מס' 8
מישיבת ועדת המשנה (של ועדת החוקה, חוק ומשפט) לדיון
בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
יום שלישי, כ"ד בכסלו התשנ"ח (23 בדצמבר 1997) שעה 09:30

נכחו:

חברי הוועדה: דוד צוקר - היו"ר
יעל דיין

מוזמנים:

עו"ד יהושע שופמן - משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים
" מלכיאל בלס - משרד המשפטים
" סיגל קוגוט - " " "
" דיאנה ירום - הלשכה המשפטית, משרד האוצר
" אורית לב - " " " "
" שי ברגר - הנהלת המכס
" ישי יודקביץ - הלשכה המשפטית, משרד הבטחון
יוסי הולברייך - משרד הבטחון
אל"מ איתמר יער - ראש מחלקת ארגון באג"ת - משרד הבטחון
רס"ן לירון ליבמן - פרקליטות צבאית
נצ"מ רחל גוטליב - סגנית היועץ המשפטי, משרד לבטחון פנים
סנ"צ שרה מר-חיים - ראש מדור פיקוח ובקרה " " "
רפ"ק קלוד גוגנהייך - יועץ משפטי " " "
סג"ד טל שוורץ - עוזרת בכירה ליועץ המשפטי, שב"ס
עו"ד אילת רוזן - יועצת משפטית, המשרד לאיכות הסביבה
רינה טשרני - המשרד לאיכות הסביבה
עו"ד גדעון נתיב - היועץ המשפטי של הוועדה לאנרגיה אטומית
" שרון הברמן - יועצת משפטית, מרכז השלטון המקומי
" עמיעד גולדברגר - מרכז השלטון המקומי
" ישי מנוחין - קואליציה לחופש מידע
" ענת שקולניקוב - " " "
" שירלי גלאור - " " "
" אריה ניירג - התאחדות התעשיינים
" נתי שילה - יועץ משפטי, איגוד חברות הנסחרות בבורסה
רוית ארידור - איגוד חברות הנסחרות בבורסה
עו"ד דני פיש - אגודת אדם, טבע ודין
צהלי דרור-גבריאל - " " " "
עו"ד שמעון וייס - יועץ משפטי, הרשות לניירות ערך
גונן גומלסקי - רשות החברות הממשלתיות
עו"ד יובל אזני - לשכת עורכי הדין
" אלכסנדר שפירא - " " "
" יהודה לנדא - " " "

יועץ משפטי: שלמה שהם

מנהלת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: אסתר אלפיה

סדר-היום: הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת.

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת

היו"ר דוד צוקר:

בוקר טוב, אני פותח את הישיבה.

הגענו לסעיף 16 להצעת החוק, סעיף אגרות, אני רוצה להביא לידיעתכם ששר המדע ביקש להופיע בוועדה באשר לאספקת המידע מטעם משרדי ממשלה. נזמן אותו לישיבה שתקיים כנראה בשבוע הבא.

אני קורא מהצעת החוק, סעיף 16 - אגרות - (א) שר המשפטים באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, יתקין תקנות הקובעות אגרות בעד בקשה לקבלת מידע ובעד פעולות הרשות הציבורית לפי חוק זה. קביעת האגרות תיעשה תוך התחשבות בסוגים השונים של המידע ושל הפונים לקבלתו; (ב) בתקנות בענין אגרות ייקבעו נסיבות שבהן יינתן פטור מאגרה; (ג) על החלטה בענין אגרות ניתן להגיש ערעור לבית משפט שלום, באופן שייקבע בתקנות; (ד) על אף הוראות חוק זה, רשאי שר המשפטים לקבוע כי מועד הקבוע בחוק למסירת מידע יחל רק לאחר תשלום אגרה על ידי המבקש, וכי המידע יימסר למבקש רק לאחר תשלום אגרה.

יהושע שופמן:

סעיף כזה נמצא בחוקי חופש מידע בכל העולם, בוואריאציות שונות. נדמה לי שהסעיף הזה קרוב יותר לחוק הקנדי. מדובר על חיפוש מידע ושיכפול מידע בכסף. החוק הזה משמש גופים שונים, אינטרסים שונים, גם אינטרסים אישיים וגם מסחריים, ואין סיבה שהמידע יימסר כדבר שבשיגרה אלא תמורת תשלום אגרה. אולם יש סוגי מידע וסוגי מבקשים שלגביהם יש למסור את המידע בלי קשר לאגרה.

בסעיפים הראשונים של החוק, 4 ו-5 ובמיוחד בסעיף 6, דיברנו על מידע שיועמד לרשות הציבור, בלי שום קשר לבקשה ולאגרה. החידוש הכי חשוב זה ההוראות לגבי זכאיות מהמדינה, כמו לענין: דיור, משכנתאות, בריאות. כל הדברים האלה צריכים לעמוד לרשות הציבור, בלי קשר לבקשה ולאגרה.

היו"ר דוד צוקר:

לא רק על פי בקשת יחיד או גוף, אלא חובת המדינה להעמיד את זה לרשות הציבור.

יהושע שופמן:

אגב, אנחנו רוצים להוסיף את זה גם לגבי חוקי עזר של הרשויות המקומיות - וזה בתיאום עם מרכז השלטון המקומי - שיינתנו ללא תשלום אגרה.

היו"ר דוד צוקר:

יש הסכמה שלכם?

שרון הוברמן:

אין הסכמה שלנו.

יהושע שופמן:

אני מדבר על העמדה לעיון לרשות הציבור.

סעיף אגרות עוסק במידע שיימסר למבקש, בעקבות בקשה, לא בעקבות זכות העיון. לפי סעיפים: 4, 5 ו-6. אדם מבקש בקשה, יש עלות, ועל העלות הזאת יש אגרה. אבל, אנחנו מבקשים לקבוע, כהוראה קטגוריות, שבתקנות - הטענות אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט - ייקבעו הנסיבות שבהן יינתן פטור מאגרה.

יש חוקים שבהם מבחינים במעמד המבקש, אם זה לצורך פרטי או מסחרי. הקושי שלנו הוא - וזה אחד העניינים העקרוניים בחוק - שאמרנו שאין האדם חייב לציין את הסיבה לבקשתו, ולכן, יש קושי להבחין בין מצבים שבהם הצורך הוא כלכלי או אישי.

מה שנאמר בסעיף (ד) הוא: שחשך ראשי לקבוע שתשלום האגרה הוא תנאי למסירת המידע, והדבר ברור. אדם מבקש - כפי שמקובל היום ברשויות שונות - מידע מסויים, הוא משלם אגרה. התקנות האלה מאוד מסובכות כי זה צריך להתאים לסוגי רשויות; לסוגי מידע; לכמות המידע. למשל, הוצאות צילום, הוצאות ההפקה ממחשב. הדברים האלה מפורטים מדי כדי להכניס אותם לחוק. נצטרך להשקיע, יחד עם הרשויות השונות ומשרד האוצר, ולהביא לאישור הוועדה את התקנות עם הפטורים.

ישי מנוחין:

כחלק מחוק חופש המידע, אני חושב שצריך לקבוע איזה סוג מידע? אין שום סיבה לרשויות לגבות עבורו אגרות כלשהן. הרי הרשויות בין כה עובדות מכספי הציבור ואוספות את המידע בעזרת כספו של הציבור. כל המידע בנושא זכויות חברתיות, וזה אומר, עבודה, שכר ימי עבודה, השכלה, זכויות בנושא לימוד, חינוך ותרבות, תחומי בריאות, דיור ובינוי, בטחון סוציאלי ורווחה חברתית, צריך להיות ברור לגמרי שכבר שילמנו על זה כמה וכמה פעמים, ואנחנו זכאים למידע הזה בלי לשלם אגרות נוספות. כי אם זה לא יהיה ברור, כמו שאני מכיר את השרים הנוכחיים ואת אלה שהיו, תמיד ימצאו שזה מידע שלא נוגעים בו והאגרות יפלו על זה איך שהוא, תוך כדי ואחרי זה.

שרון הרמן:

אני מתנגדת למה שנאמר כאן. אני חושבת שלא רק שצריך לקבוע אגרות, אלא שצריך להבטיח שהאגרות יהיו בשיעור ריאלי לכסות את מלוא העלות של מתן השירות הזה. זה שירות נוסף וזה מטיל מטלה כספית נוספת על הרשויות. אין לרשויות המקומיות מקורות תקציביים לשאת במטלה נוספת, הרי אוצר המדינה לא יישא בזה, לכן האגרות צריכות לכסות את מלוא העלות של מתן השירות הזה.

אני מתנגדת גם לכל הנושא של מתן פטורים מאגרות שייקבעו בתקנות, כי אין שום סיבה שכן אדם שרוצה לקבל מידע לא ישלם עבורו.

יעל דדין:

פושט רגל רוצה לברר על פשיטת הרגל שלו, אז הוא צריך גם לשלם? אנחנו אומרים: ניתן לו פטור.

עמיעד גולדברגר:

גם חוקים אחרים שמעורבות בהן רשויות מקומיות שאמורות לתת מידע לאזרח, כמו בחוק התכנון והבניה, מסירת מידע, אין סעיף של הנחות. מי שמבקש מידע שמצריך עבודה של הרשות, איסוף חומר, היערכות לוגיסטית של אנשים וזמן, ישלם עבור זה. כמה? זה כבר ייקבע באגרה, וכמובן שזה צריך להיות ריאלי.

דבר נוסף, האפשרות לקבוע בתקנות התחשבות בסוגים של פונים, לא ברור. זאת אומרת, מאדם פרטי יגבו פחות מאשר חברה? ואם זה אדם עשיר והחברה בפשיטת רגל? לפי מה ייקבע הקריטריון הזה?

היו"ר דוד צוקר:

עורך דין יובל אזני, בבקשה.

יובל אזני:

סעיף 17 לא מכסה מצב שבו מבקשים לשנות את שיעור האגרה. כלומר, רצוי מאוד ששינוי שיעור האגרה יהיה באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט, ואסביר גם מדוע?

יהושע שופמן:

לפני שתסביר אפנה אותך לחוק יסוד: משק המדינה, הקובע שכל אגרה, קביעה, תיקון, שינוי, הפחתה, ביטול, כולם צריכים אישור ועדה של הכנסת.

יובל אזני:

עד כמה שאני זוכר את הסעיף הזה, הוא לא מדבר ספציפית, ואני חושב שיש פה בעיה. לדוגמה, אמינות הבנקים. בנקים מבקשים היום מאזרחים הן עתק לשיחזור מידע מחשבונותיהם.

אם אקח קנה מידה בסיסי לפי העלויות שבנקים דורשים, יכול להיות שעלות של 50 עמודים, תעלה לאזרח בסביבות 1,500 שקל. אני מניח שהאזרח הפשוט לא יוכל לעמוד בסכום הזה. כלומר, אין שום בעיה להפוך את הנושא הזה של האגרות, במקום עלויות, כמו שאמרו פה, אלא כשיטה נוספת להכנסה לרשויות. ואז, אני חושב שאנחנו מאבדים את כל הנושא הזה של קבלת מידע, דרך הטלת נטל מאוד כבד על האזרח.

בסעיף 17, כתוב: ששר המשפטים רשאי להתקין תקנות... וכו'. החוק הזה יכנס ואם התקנות לא יותקנו בזמן, אני לא יודע מה תהיה התשובה של הרשות על בקשת מידע לפני שיותקנו התקנות? גם על הנושא הזה צריך לחשוב, כי היו בזה בעבר בעיות רציניות.

אבל, אני חושב שהנושא של תשלום האגרה, זה לא כמו בטאבו. שם תמורת 75 שקלים אתה מקבל נסח רישום. פה המידע הרבה יותר מורכב וזה יכול להביא לכשל של החוק.

היו"ר דוד צוקר:

דיאנה, שאלה לי אליך. מה היו הערכות הממשלה לגבי עלות החוק?

דיאנה ירום:

ההערכה הראשונית היתה כ-30 מיליון שקל, ואחרי זה הוסיפו עוד כ-10 מיליון שקל לשנה.

היו"ר דוד צוקר:

ומה היתה ההערכה שלכם?

ישי מנוחין:

ההערכה שלנו שהחוק יעלה בין 30 ל-40 מיליון שקל. 40 מיליון שקל, אם יוקם מרכז מסויים שירכז את כל העבודה, ו-30 מיליון שקל, אם כל משרד יטפל בזה באופן נפרד.

היו"ר דוד צוקר:

נציגי משרד המשפטים, מה לכם יש?

מלכיאל בלס:

מבחינת נתונים שיש לנו מחו"ל. בקנדה, למשל, בשנים 1989/90 העלות של הטיפול בחוק הזה היתה 7 מיליון דולר קנדיים. טיפול בבקשה הגיע לכ-850 דולר קנדיים, בממוצע. בקנדה, התביעה של האגרות היתה מאוד נמוכה, פחות מחצי מיליון דולר קנדיים, והאגרות לא כיסו את החוק. ההערכה היתה שהתקציב הציבורי צריך לספוג את העניין.

באוסטרליה, בשנת 1989/90, טופלו עשרות אלפי בקשות, עלות הטיפול הוערכה ב-10.5 מיליון דולר אוסטרליים. טיפול בבקשה 450 דולר אוסטרליים.

בארצות הברית, היו מספר רמות של אגרות. אגרות לשימושים מסחריים; אגרות לשימושים חינוכיים; מחקר מדעי; תקשורת, ויתר האגרות, כלומר רמה מסוג אחר. ויש גם אפשרויות לפטורים.

בנושא האגרות, אני חושב שהיום, יותר מאשר לקבוע עקרונות כלליים, אנחנו עדיין לא בשלים לדיון, כי הוא יצטרך לעבור דיון מאוד רציני, גם בממשלה כמובן, וגם בוועדה, ומוקדם מדי לדבר על השיעורים. אני מסכים שהשיעור לא יכול להיות כזה שיסכל את מטרת החוק. אתן דוגמה. עתירה לבג"ץ עולה היום כ-360 שקלים, שלא מסכלת את יכולת הפנייה לבג"ץ, למרות שמקבלים "טיפול" משלושה שופטים של בית המשפט העליון, שהמערכת הרבה יותר יקרה משופט שלום שדן בתביעה של מיליון שקל.

הנכון יהיה לקבוע איזה שהוא סכום שימנע בקשות טרדניות וסתמיות. יחד עם זה, אם מדברים על סכום מלא של כל העלויות, אז יכול להיות שהסכום יהיה אסטרונומי ואי-אפשר יהיה לעמוד בו. הרעיון הוא לתת בסעיף הזה מסגרת כללית לסוגים שונים של מבקשים, לפטורים, ולאפשר בכל זאת כיסוי עלות מסויים, כשהערכה של 30-40 מיליון שקל - ואני מקווה שהיא לא נמוכה מדי -

היו"ר דוד צוקר:

האוצר אמר 30 מיליון.

דיאנה ירום:

אמרת שאלה הערכות כלליות. צריך לזכור שחלק זה עלויות של הממשלה, אבל יש גופים רבים נוספים שנכללים תחת האיצטלה של החוק הזה, וזה לא לוקח בחשבון את העלויות שלהם, ואלה עלויות נכבדות.

לגבי אגרות, הרעיון של חופש מידע באמת עומד פה בבסיס ואף אחד לא מנסה להקחות ממנו, ולא למהר לפתוח את המידע שניתן עד היום במשורה לכל מאן דבעי. אני לא כל כך אוהבת כשאומרים: תשתמשו באגרות כדי לסכל את מטרת החוק או יותר מזה, אתם תקחו את זה כדי לממן את פעולות - - -

היו"ר דוד צוקר:

בהנחה שלא זו הכוונה.

דיאנה ירום:

הרעיון הוא שהאגרות יממנו את השירות. יינתן שירות, המידע יהיה פתוח, וזאת המטרה, אז בוודאי שצריך להיות תשלום ומחיר לדבר הזה. אני לא חושבת שיש מקום להשית עלויות נכבדות כי באמת מדובר באגרות תמורת שירות, זה דבר שמתקיים בכל תחום אחר, כשהרשות דואגת לאספקת שירות מסויים לאזרח, אם מדובר בצילומים, בהפקות מחשב, אין שום מניעה שאדם שרוצה את המידע יצטרך לשלם עבורו.

ענת שקולניקוב:

בתחילת הדברים נאמר שמדובר בסעיף טכני. מבחינתי, זה הסעיף הכי מהותי בחוק. בוודאי שזה לגיטימי לבקש אגרה כי צריך לממן את העלויות הנוספות. כשחברה, לצרכים המסחריים שלה מבקשת מידע מהמדינה כדי שתוכל לבצע את הפעילויות שלה, טוב שהמדינה תיתן לה אותו, ושהיא תשלם על זה.

אבל, אני חוששת - ואני לא רוצה כמובן שזה יקרה - שהסעיף הזה יסכל את מטרת החוק. בעצם, בית המשפט העליון קבע שיש חופש מידע וחובה על הרשויות לספק את המידע. היום, לרוב המידע לא נדרשת אגרה, ולפחות לגבי המידע שניתן אנחנו יודעים שיש הרבה בעיות בהשגתו, אני לא רוצה מצב שירע את המצב שקיים. היום, הרבה שאלות שהרשויות רואות או אפשר לשכנע אותן שזה חלק מתפקידן, המידע ניתן אפילו בשיחת טלפון. אני מרימה טלפון ושואלת את הפקיד, במסגרת התפקיד שלו, או נתונים שאדם מבקש לגבי עצמו, למשל, מה רשום בתיק של משרד הפנים. כי הוא צריך את זה כדי לנהל את עסקיו ואת ענייניו.

אני מאוד חוששת ממצב שכל הדברים האלה בעצם ייגרעו בעקבות החוק.

היו"ר דוד צוקר:

בניסוח כפי שהוא היום, יש סכנה כזאת?

ענת שקולניקוב:

לפי דעתי, בהחלט כן.

היו"ר דוד צוקר:

אז תגידי איפה - - -

ענת שקולניקוב:

יכול להיות שהניסוחים שלי הם לא הכי טובים, אבל שני כיוונים שאני חשבת עליהם. אחד, שלגבי מידע אישי לא תהיה אגרה.

והדבר השני, מידע שניתן במהלך פעולתה הרגילה של הרשות, למה אני מתכוונת? יכולים לחשוב בעצם בחוק הזה - , ובכוונה הגדרנו מידע ככל מידע, וזה טוב - שגם אם אדם התקשר לביטוח הלאומי או לכל גוף אחר לשאול דברים שהם לא צריכים לא פלטי מחשב ולא איזה מחקרים, ושום דבר, פשוט במהלך עבודתה הרגילה של הרשות, הוא קיבל זאת. היום יגידו לו, אתה רוצה תשובה, תשלם עבורה. אני חוששת מאוד ממצב כזה.

היו"ר דוד צוקר:

ואת חוששת שידרשו על זה אגרה.

ענת שקולניקוב:

כן, אני חוששת שעל כל דבר ידרשו אגרה. אלה שני הכיוונים. אני מבינה שיגידו לי תקנות. אלה דברים הכי בסיסים שגם אנשי הרשות צריכים להבין שחוק הזה לא בא להחליף - - -

היו"ר דוד צוקר:

שהסעיף הזה לא צריך לשמש משוכה בפעילות.

ענת שקולניקוב:

ולכן זה לא תקנות.

דני פיש:

מכיוון שהסעיף מבוסס על חקיקה בעולם, צריך להכניס פטור נוסף, כפי שמופיע בחוק חופש המידע האמריקאי, ולעשות פטור לכאלה שמתכוונים לעשות במידע שימוש לטובת הכלל או לאינטרס הכלל. גם זו הבחנה בין שימוש לטובה כלכלית-מסחרית, לבין שימוש שאין לצידו או לא יכול להיות לצידו איזה יתרון כלכלי, גם זה מאוד חשוב, יחד עם שני הפטורים ששמענו עכשיו.

יובל אזני:

אני רוצה להדגיש נקודה אחת. אני כן חושב שיש פה בעיה, ולכן אני דווקא מתעקש בנקודה הזאת. אני חושב שההגדרות לגבי אגרות ושיעורן, צריך להיות מוגדר בחוק ולא להשאיר את זה בצורה של סעיף סל כזה ולהשליך את זה לתקנות.

יהושע שופמן:

אז תציע הצעה לניסוח, אם אתה אומר לא להשליך את זה לתקנות.

יובל אזני:

לתת למתקין התקנות, במסגרת סעיף בחוק, לא סעיף כללי כזה.

יהושע שופמן:

הבנתי, יש לך הצעה קונקרטית, מה אתה רוצה שיחיה?

יובל אזני:

ברגע אין לי, אבל אני יכול לחשוב ולהעביר לוועדה.

דיאנה ירום:

אני רק רוצה להזכיר. היום, כשאדם פונה למשרד הפנים כדי לקבל אישור שהיה בארץ או תעודות יציאה ובניסה, הוא משלם על זה, זה מידע אישי שנוגע לו, בעצם, אם מכניסים סעיף כללי כזה, זה מיטיב את המצב.

אין ספק שגם מבחינת האגרות צריך להשתמש בשכל ישר והגינות ולא להלביש שם הוצאות. תלוי איזה מידע הוא מבקש על עצמו. צריך לראות האם באמת יש, במסירת המידע, תהליך הפקה.

ישי מנוחין:

אני רוצה להוסיף על מה שענת אמרה. צריך להיות פטור לא רק לגבי מידע אישי אלא גם מידע בנושא זכויות של פרטים.

יהודה לנדא:

אני רק רוצה לחתירע, מהנתונים שנתן מייק, עולה שעלות ההפקה לא זולה, ויש מרחק די גדול בין העלות של הפקת המידע לבין האגרות שניגבות. הוא נתן דוגמה באוסטרליה ששם גבו חצי מיליון דולר אגרות, אבל עלות ההפקה היתה כ-15 מיליון דולר. זאת אומרת, צריך מאוד מאוד להיזהר ממצב שבו האגרות יהיו בעלות ריאליט של הפקת המידע, כי אז פשוט חבל על כל העבודה שהשקענו. והחוק הזה יהיה אחד מאותם חוקים - - -

נצ"מ רחל גוטליב:

אני רוצה יותר להעיר לפרוטוקול, ולא כל כך לענין האגרות. אחת הבעיות שהתעוררו עם החוק הזה מהתחלה, זה לא היה תוכנות אלא תקציב. הערנו על זה בוועדת שרים לענייני חקיקה, ולא קיבלנו מענה, גם לא בנוסח החוק הזה. אנחנו עשינו חשבון כמה זה יעלה למטרה ולשב"ס, דיברנו על 2 מיליון ש"ח למטרה, ואני לא זוכרת כמה לשב"ס.

לכן, בלי תוספת תקציב לא ניתן יהיה לעמוד בחוק הזה. הוא יהיה יפה, אבל הוא לא יהיה ישים. לגבי האגרות אני לא רוצה לנקוט עמדה ערכית. אני חושבת שראוי באמת לבדוק, בנסיבות מסויימות, ובנסיבות אחרות, לחייב שהחוק הזה לא ירע את מצבם של אנשים, ודאי גם לאור הנתונים בעולם, אם האוצר חושב, כפי שהדברים נאמרו בפרוזדורים, שהאגרות האלה יהיו מימון החוק, ומדובר כאן על 30 מיליון שקל, אז החוק הזה לא ימומש הלכה למעשה.

היור"ר דוד צוקר:

אני רוצה להעלות כמה רעיונות, ונראה אם נצליח לנסח את זה סופית עכשיו. אני רוצה לעמוד על השאלה העקרונית של הקשר שבין זכות אזרחית ותשלום. זו השאלה העקרונית שביסוד העניין. מדינת ישראל או חברה דמוקרטית בכלל, בדרך כלל, לא גובה תשלום עבור זכויות אזרחיות, פוליטיות. כלומר, עבור הזכות להפגין או עבור הזכות לבחור, לא משלמים אגרה. את הצד העקרוני הזה אני מציע לזכור.

כלומר, אנחנו מתקינים עכשיו חוק שנועד לממש חרות שאיש לא מערער על תוקפה. על חירויות מן הסוג הזה, אני לא מדבר על זכויות חברתיות. אתה רוצה זכות לבריאות, אתה משלם עבורה, אבל עבור זכויות פוליטיות, בדרך כלל, אתה לא משלם.

נכון שמהצד השני אנחנו מדברים פה על זכות שהקנייתה בפועל מחייבת עבודה. זה נכון גם לגבי הזכות להפגנה, כי יהיה שוטר, ויש שכר עבודה, ואתה מעמיד מחסומים, כלומר, גם זה עולה כסף למדינה.

אבל, אני מבין שפה אנחנו מדברים על שירות שכרוך בהקנייתה של הזכות, והוא עולה בתשלום, ואי-תשלום עבורו עלול לסכן את הפעולה של החברה על שלוחותיה, רשות מקומית או משרד ממשלתי, עלול לסכן את הפעילות שלה כדי לממש את החוק. אני מבין שיש הסכמה בין כל הגורמים, כולל הארגונים לזכויות האדם, לתשלום. זו היתה רק הערה עקרונית.

ואנחנו עוסקים עכשיו בשאלה: מי משלם, ועל איזה שירות? אני רוצה להזכיר משהו שאני זוכר. בפעם הראשונה שהשתתפתי בקואליציה שאתם אירגנתם - ישי, נתון אחד שעלה מאוד ברור מעבודה שעשיתם על העולם - שהמשתמש הגדול ביותר בחוקים הללו ברחבי העולם אלה גורמים מסחריים וכלכליים, עורכי דין. אני מציע לזכור טוב את העניין הזה.

כלומר, לפני שאנחנו מיבבים על הקושי הגדול שיהיה, אני אומר את זה עכשיו, לכם, לנו, לזכור שחלק גדול מהמבקשים ברוב מדינות העולם, רובם של המבקשים אינם אזרחים פרטיים שמבקשים לעמוד על זכויותיהם.

מאחר ואני רוצה לסכם, אני רוצה שגם האלמנט הזה יהיה ברור לכולנו כדי שהתמונה המלאה תעמוד לפנינו.

תיכף נראה אם אנחנו יכולים לתת לזה ביטוי בחקיקה הראשית. אם אפשר לנסח את זה כך - וצדקת בעניין הזה, אזני - שהתקנות יתנו ביטוי להגיון הזה.

נקודה נוספת שאני מניח שגם עליה לא תהיה מחלוקת, זו העובדה שהסעיף הזה לא נועד לסכן את מימוש החוק. כלומר, הוא לא נועד לסכן את מימוש החוק, ואף אחד גם לא מתכוון לעניין הזה.

מצד שני, וגם זה מרכיב שצריך לזכור, קשה לי להאמין שהחוק הזה יממן את מלוא עלותו של החוק, הוא צריך להיות שותף במימון החוק. אני חושב שגם המינוח הזה יהיה סביר, לאור מה שאנחנו מכירים בעולם. הוא צריך להיות שותף במימון הזכות הבסיסית הזאת לקבל מידע. כלומר, בחלק נושאת הרשות המבצעת, בחלק נושא האזרח המבקש, ואנחנו מוצאים פה איזה שהיא פשרה. פשרה במימון הזכות האזרחית הזו.

מטרה נוספת של האגרות הללו - והיא הוזכרה פה - אני רוצה גם אותה, ונדמה לי שאני מבטא פה הסכמה. אמרנו שיש מטרה של מימון חלקי של השירות, ויש מטרה נוספת, וגם אותה צריך לומר במפורש, זה מניעה של טרחנים. אני רוצה להגיד את זה באופן הכי פשוט, הכי לא מנומס, יש סוג של טרחנות שאנחנו לא מוכנים לשתף איתה פעולה. כלומר, מותר לטרחן, אבל הוא צריך לשלם על זה. צריך לשמור על הזכות לטרחנות, אבל צריך לשלם על מי שיטרחן.

מה נובע מזה? וכאן אני מציע שניגש לסעיפים, ואחרי זה אתן לכם את הזכות לתגובה. מידע שממילא עומד לרשותה של הרשות המבצעת, מידע שממילא קיים ונמצא ברשותו של העובד, מידע שהפקתו הושלמה - אני לא מדבר על עיבוד כלשהו - מידע שמצוי היום ואנחנו יודעים שהוא נענה עד היום באופן אוטומטי, בטלפון או במכתב לקבל סוגי מידע מסויימים שלא תבעו מאיתנו עבורם תשלום. זה סוג אחד, והשאלה אם אנחנו יכולים לקבוע אותו כאן?

עניין שני, גובה העלות בפועל לייצר את המידע הזה. כלומר, יש סוגי מידע שבאמת יספקו אותם אולי בטלפון, לא עולה היום לייצר אותם או שהעלות נמוכה.

יש סוג של מידע שלישי, שכרוך בעיבוד של חומר, כלומר, בהפעלה של מחשב, בהפעלה של עובדים, והעיבוד הזה כרוך בעלות. נדמה לי שהוא שונה ממידע שהיום ניתן בדפדוף לתת אותו בטלפון, כלומר, העלות גם היא מרכיב.

יש פה נקודה נוספת שהוזכרה, וזה באמת מידע עבור זכויות חברתיות. כלומר, אותו מידע שהממשל מעמיד חופשי לרשות הציבור, ולא צריך, לפי דעתי, להיות כרוך בתשלום, למשל, תנאי הקליטה לבית הספר. כלומר, אם מותר להירשם לבית ספר על-אזורי לאמנות, לטבע, השאלה אם גם על זה נתחיל לגבות כסף?

אני מעלה פה שאלות שתענו עליהן. הועלה כאן גם ענין מידע של אדם על עצמו שגם הוא ענין שאני מבקש תשובה מכס.

שרון הוברמן:

יש לי הערה אחת לגבי כל מה שאמרת, התייחסת לדברים שאין עלות הפקת מידע עליהם. אבל, צריך לזכור שצריך למנות ממונה על מסירת מידע לפי החוק הזה.

היו"ר דוד צוקר:

הבנתי, זו היתה גם הערה של רחל. זה ברור לי.

אני רוצה עכשיו לגשת לשלב המעשי של ניסוח התקנות.

יעל דייג:

אני לא יודעת אם זה בסעיפים הקודמים של החוק, אבל, מה בדבר מידע ללא דרישה - יכול להיות שזה מופיע בסעיפים אחרים - שהרשות חייבת לספק לאזרחים. כי אז, אם מדברים על תשלום, אנחנו מדברים כאן על חיוב הרשות בפרסום, זה יכול להיות במשלוח הביתה אינדיבידואלי, אם מדובר נאמר, על נושאי חינוך, אז חייבים לשלוח לכל מי שילדו הגיע לגיל מסויים או לפרסם במקומות ציבוריים. למשל, מה נכלל בסל הבריאות, זה סוד כמוס - - -

היו"ר דוד צוקר:

זה נושא לתקנות.

יעל דייג:

אז אני אומרת, השאלה, האם אני צריכה לפנות? אין מה לדבר שאסור ליגבות ממני תשלום על זה. אבל, אני אומרת שחובת הרשות לפרסם את הזכויות שלי במקומות שהם נגישים לי. על זה בכלל חשבנו מהתחלה, זה היה אחד הדברים הבסיסיים שבחוק, שצריך להעמיד לרשותי, לא בתשלום ובלי שאני מבקשת, מידע מסויים שנוגע לזכויות הבסיסיות שלי, וכל מה שדיברתם עכשיו.

יהושע שופמן:

קודם כל, להסיר כל ספק, תקנות יהיו עם אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט, כולל תוספת, כולל שינוי. זה ברור לחלוטין.

דבר שני, החוק הזה, ושום חוק בעולם, חופש מידע לא נועד להיות חוק ממצה בדבר שאלות לרשות. כשאמרנו מידע, בכוונה עשינו הגדרה רחבה, אבל גם הגדרה מצמצמת. בעולם מדובר על מידע כתוב, מוחלט, לא מדובר בהרמת טלפון ובירור זכויות בטלפון בעל פה במשרדי הרשות. אין ספק שהחוק לא נועד לזה, ולדעתי, לפי הנוסח שלו, הוא לא יחול על זה.

דבר נוסף, מידע לגבי זכויות חברתיות, אבל לא רק זכויות חברתיות, גם זכויות כלכליות, גם זכויות של סובסידיות לגופים כלכליים, ובזה אין הבחנה, סעיף 6 מחייב את הרשות להעמיד את ההנחיות הפנימיות לרשות הציבור. כל סעיף האגרות לא נוגע לזה. השאלה היא, האם כשכתוב להעמיד לרשות - - -

ישי מנחין:

איפה כתוב שזה לא נוגע לזה?

מלכיאל בלס:

- - -

יהושע שופמן:

העלו שאלה שלא התייחסנו אליה, ואני לא בטוח שצריך להתייחס אליה, זו השאלה מעבר לזכות העיון. אם מישהו בא ואומר, עיינתי, תצלמו ותשלחו את זה אלי הביתה, איבדתי את העותק שהיה לי, אני צריך ארבעה עותקים. זה כבר מסירה, אבל להעמיד לרשות הציבור זה דבר שהייבים לעשות בלי תנאים. אי-אפשר להתנות את זה באגרה.

דבר נוסף. מידע אישי. דיברו על המצב הקיים לעומת מה שעלול לקרות פה. אין לי ספק שיהיו סוגים של מידע אישי שיצדיקו תשלום, ואחרים שיצדיקו מסירה בחינם, היום המצב הוא - לפי חוק הגנת הפרטיות - שעיון במאגר מידע, וזה עיון של אדם על עצמו, העיון הזה טעון אגרה. במשרד הפנים יש הוראות מיוחדות בחוק מירשם אוכלוסין, בתקנון, יש דברים שמקבלים בחינם, ויש דברים שיש עליהם אגרה, אבל האגרה לא גבוהה.

ישי מנחין:

עקרונית, למה צריך לשלם עבור זה?

יהושע שופמן:

תלוי מה.

ישי מנחין:

מה זאת אומרת, תלוי מה? בן אדם רוצה לדעת אם הוא מופיע ברשימה, הרשימה הזאת קיימת, היא מומנה מכיסו כי הוא משלם משכורת של כל פקידי המשרד שעשו את הרשימה הזאת על ידי המסים שהוא משלם. למה ליגבות ממנו עוד כסף?

יהושע שופמן:

ברור לך שאם תגיד שהמדינה תממן מתקציביה, דהיינו, כל האזרחים ישלמו.

ישי מנחין:

אבל הציבור מממן את הממשלה ואת כל המוסדות האלה כבר פעם אחת. אתה לא יכול, פעם על פעם, על פעם.

יהושע שופמן:

אתה באמת חושב שאוצר המדינה יש לו עודף כספים אבל הוא רוצה דווקא לקחת את האגרה?

לגבי השאלה, האם אדם משלם עבור זכות אזרחית? אדם לא משלם על הזכות לבחור. אדם לא משלם על הזכות להפגין, אדם כן משלם על הזכות להתאגד, הוא משלם לרשם החברות. זכות אזרחית ראשונה במעלה, לפנות לבית המשפט. זה עולה כסף, בישראל ובכל העולם. בקיצור, יש זכויות אזרחיות שמשלמים עבורן, יש זכויות שלא משלמים עבורן, וגם כאן יהיו בקשות למידע שישלמו עבורן, ויהיו בקשות למידע שלא ישלמו עבורן.

לגבי הבחנה בין מידע שקיים וזמין, לבין מידע שלא זמין ושצריך לעבד אותו. נאמר כאן, אם המידע הוא במחשב וצריך לעשות פעולות. בדרך כלל כשתמיד הוא במחשב, זה יעלה לי פחות מאשר להקדיש שעות כדי לחפש את הנייר, במדינות שונות גובים פר-שעה, לפי זמן חיפוש. יש מקומות שאומרים שעד שעתיים לא משלמים.

היו"ר דוד צוקר:

האם אפשר למצוא איזה שהיא הבחנה של עלות השירות שמתחת לגובה מסויים לא ייגבה תשלום, ומעליו כן ייגבה? אני לא יודע אין עושים את זה. זו השאלה שעלתה, שאלת המידה.

מלכיאל בלס:

בכוונה השארנו ניסוח מאוד מאוד רחב כמסגרת שיאפשר לנו אחר כך לעשות את כל הפיצולים בתקנות, כי אני לא משוכנע שאנחנו יודעים היום לאיזה מודל אנחנו הולכים בקביעת האגרות. יהושע נתן דוגמה שאם הבקשה מצריכה עד שעתיים חיפוש מידע, מיון ועיבוד, לא לוקחים, זה כלול במחיר הבסיס הראשוני של האגרה שאולי יהיה 100 שקלים לבקשה, אני לא יודע, אולי 400, אולי 50? צריך יהיה לשבת, לחשוב ולתמחר את העניין. אבל אם הבקשה שלך מצריכה 40 שעות חיפוש, אז מהשעה השניה ואילך, המחיר יהיה 30 שקל לשעה או 40 שקל לשעה.

היו"ר דוד צוקר:

אתה מקבל את זה שתהיה הבחנה על פי השקעה.

מלכיאל בלס:

הדבר הכי בסיסי שאדם זכאי לדעת במדינת ישראל, זה את החוקים. מה החוקים שמחייבים אותי? חזקה על כל אדם שהוא יודע את החוק. זאת חוברת הצעת החוק שלנו, והיא עולה כסף, ארבעה שקלים ו-64 אגורות. זה הזכויות החברתיות, הסוציאליות, הכל, אבל אתה רוצה לדעת אותם, אז אתה הולך לחנות, קונה את החוברת, ויש לזה מחיר.

אז מחיר עלות - פחות או יותר - של הפקת חוברת ולא מחיר הרבה יותר גבוה, והמחירים צריכים להיות סבירים, נצטרך לחשוב טוב על סבירות הבקשה הבסיסית, עצם הטיפול, העיבוד הראשוני, כי יצטרכו להעמיד חדר ויהיו בו מחשבים, וטלפונים, ומשכורת של פקיד. יש עלויות בסיס ראשוניות לכל מערכת שיצטרכו לכסות אותן. אחר כך יש את העבודה, ואחר כך יש את הצילום. נצטרך להתחשב בכל הדברים הללו.

היו"ר דוד צוקר:

תודה.

אורית לב, בבקשה.

אורית לב:

לגבי חישוב האגרות, רציתי לציין שציפי גל-ים, יושבת ראש ועדת האגרות מטעם האוצר, תגיע לפה בשבוע הבא ותביא דברים בעניין.

אני רוצה להתנגד להנחה הבסיסית שלך שאגרות של החוק לא יכסו את עלותו, ואוצר המדינה יצטרך לשאת בחלקים או שיהיה שותף לו. אני חושבת שהשאיפה שלנו צריכה להיות שהאגרות כן תכסנה את העלות של החוק. נכון, יש פה דוגמאות שזה לא מכסה, אבל לפחות השאיפה שלנו צריכה להיות שהחישובים יהיו ריאליים, ולא למסחר את העניין ולא הכנסות מעבר לעלות הריאלית.

היו"ר דוד צוקר:

תודה.

שלמה שוהם, בבקשה.

שלמה שוהם:

אני רוצה לחזור ולהדגיש אחת מהבעיות שהועלו פה קודם. צריך לזכור שלפי הגדרת המידע בחוק, ולפי הגדרה של סעיף 2 ש"הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות חוק זה", יכול בהחלט להיות שמידע שמתקבל עד היום בחינם, לפחות בשטחים האפורים, יהיה מחר מידע שנשלם עליו כסף. זאת אומרת, אם היום הייתי מגיע לסיטואציה סבירה או פקיד היה עושה עבודה כזאת או אחרת, סבירה, והיה נותן לי את המידע ללא כל תשלום, מחר בבוקר הוא יגיד לי: אדוני, אתה צריך לשלם בשביל זה. זאת הערה לאנשי האוצר, גם בעניין של העלות. זאת אומרת, היום, יש בהחלט עלות מסירת מידע שכלולה במיסים שאנחנו משלמים, והיא חלק מתהליך. זה דבר אחד.

דבר שני. אינני יודע איך להגדיר את הניסוח המשפטי, אבל הייתי מוצא את המתרון קודם כל בלומר שכל מידע שאני מקבל לפני כניסתו של חוק זה לתוקף, לא יהיה מידע שאשלם עבורו. מבחינה משפטית קשה לנסח זאת, אבל צריך לחשוב על זה.

היו"ר דוד צוקר:

לנסח זה אולי קל, אבל נראה לי שזה יהיה קשה מאוד לביצוע.

מלכיאל בלס:

אתן לך דוגמה. ישי הגישה עתירה לבג"ץ וביקש נתונים ממירשם האוכלוסין לחתכים מסויימים של תושבי מזרח ירושלים שאיבדו את תושבותם. עשינו עבודת מחשב מאוד גדולה והפקנו את המידע. אבל אני התנית תנאי שלא כתוב בשום חוק, על המידע הזה משלמים כסף.

היו"ר דוד צוקר:

מה ישי ענה על זה?

מלכיאל בלס:

לא מוכנים לשלם כסף. בסוף, אחרי התדיינות, בית המשפט קבע אלף שקלים. זה המחיר. השאלה, אם הוא היה זכאי למידע כזה בלי או עם תשלום? אני חשבת שאם העמותה הזאת, חשוב לה לצרכים פוליטיים כאלה ואחרים, יש לה בוודאי תקציבי פעולה שלה - - -

ישי יודקביץ:

תספר על הדו"ח - שפורסם ב"הארץ" לפני שנתיים - שאנחנו לא מצליחים לקבל כי משרד הפנים עסוק בלאתר את המידע הזה.

שלמה שוהם:

השאלה היא כללית, האם אתה מסכים, באופן עקרוני שרוב המקרים הסבירים שעד היום ניתנו בלא אגרה, יצטרכו להינתן גם הלאה?

מלכיאל בלס:

כי רוב הפקידים חשבו שאין להם יכולת ליגבות מחיר עבור המוצר שהם נותנים, קרי המידע.

שלמה שוהם:

זאת אומרת שחלק מהמחיר שהאזרח ישלם עבור החוק הזה, יהיה חיובו באגרה בעד דברים שהוא קיבל עד היום ללא אגרה.

מלכיאל בלס:

זה יכול להיות.

איילת רוזן:

לדעתי, אי-אפשר להתייחס כאמת-מידה למידע שהיה נמסר עד היום בחינם, בגלל שיש היעדר עקביות אפילו בין משרדי ממשלה לגבי אותו מידע. דוגמה שאני יכולה לתת לגבי פרוטוקולים של מוסדות תכנון. יש מדיניות אחת במשרד הפנים ובמשרד לאיכות הסביבה. אז איך תיקבע אמת-מידה של מידע שנמסר עד היום? קשה לי לחשוב איך ניתן לעשות את זה?

שירלי גלאור:

שתי הערות. בסעיף 16 (א) בשורה השניה נאמר: "... בעד בקשה לקבלת מידע ובעד פעולות הרשות הציבורית לפי חוק זה..." בעד פעולות הרשות לפי חוק זה, בהחלט יכול להיות סעיף 4 או 5 או 6 שמדבר על פעולות שהרשות צריכה לבצע לפי חוק זה, והיא תפרסם, כך שאם רוצים לצמצם, לא צריך לכתוב: "פעולות הרשות לפי חוק זה". אני אומרת, שהמשפט שכתוב "בעד פעולות הרשות לפי חוק זה" שגם אגרה משלמים לפי הנוסח היום בשני מקרים: אחד, בקשה - וזה מה שדובר - לקבלת מידע; ושתיים - פעולות הרשות הציבורית לפי חוק זה. ו"פעולות הרשות הציבורית לפי חוק זה" זה בהחלט ייתכן סעיף 4 או 5 או 6, שעליהם זה כאילו ברור שלא תהיה אגרה, כי פעולות הרשות זה העמדה לרשות הציבור וכו'.

הערה שניה לגבי הגופים הווולונטריים ולגבי הפטור. לדוגמה, אקי"ם. עד היום אקי"ם נאבקה לקבל דו"חות של משרדי ממשלה לגבי אירועים שקרו. הדו"ח עצמו נמצא וקיים, בין אם היינו מבקשים ובין אם לא היינו מבקשים, הוא הופק וכל העבודה נעשתה. אני לא רואה שום סיבה, בוודאי שלא לגבי גוף וולונטרי כמו אקי"ם שיצטרך לשלם עבור הדו"ח שנמצא וקיים, וכל מה שצריך לעשות זה לשלוח אותו.

מלכיאל בלס:

גם לא את הצילום והמשלוח?

שירלי גלאור:

קודם כל, עד היום זו היתה זכות שניתנה, וכשקיבלנו דו"חות, אחרי מאבק, קיבלנו אותם, לא היינו צריכים, זה חלק מהעבודה - - -

היו"ר דוד צוקר:

עזבי את המצב שהיה נוהג קודם. אני שואל אותך עכשיו, ואני חוזר לשאלה של מייק. את המשלוח, את ההפקה של הנייר, את הדברים הללו?

שירלי גלאור:

קודם כל אני רואה את זה כחלק מהעבודה. אתה לא יכול להפריד בין זה לבין העבודה השיגרתית והרגילה של אותו פקיד או של אותו בעל מקצוע, זה חלק מהעבודה שלו. אז אולי את העלות של הצילום, ולא על מנת להרוויח, סכום מינימלי. אבל לא את עצם העבודה ואת עצם המכירה.

יהושע שופמן:

בנקודה האחרונה הזו, לגבי מה שאמרתי בהערת ביניים, פעולות הרשות, זה נכון, ויש פה ניסוח לא מוצלח. יכול להיות שבגלל ששינינו סעיפים אחרים ולא שינינו את הסעיף הזה. הכוונה היתה לא רק על בקשת פעולות הרשות דהיינו, גם צילום המידע שמועבר. אני מסכים שזה לא צריך להיות עיון לפי סעיף 6, ואנחנו נתקן זאת.

עמיעד גולדברגר:

אני סבור שההגדרה רחבה בכוונה, כי הכוונה היא לא רק לצילום המידע והפקתו, יש גם פעולות של הרשות לצורך הליכים משפטיים שיתנהלו נגד הרשות כתוצאה ממסירת מידע או אי-מסירת מידע, והאגרה אמורה לממן גם את זה.

היו"ר דוד צוקר:

תיכף יהיה סעיף תקורה ונוסיף משהו לענין הזה.

יהושע שופמן:

אם מתדיינים בבית משפט אז בבית המשפט, הצד המפסיד משלם הוצאות, האגרה הזו לא יכולה לממן. כשאני מגיש עתירה נגד המדינה בכל דבר אחר, אני משלם אגרה לבית משפט, אני לא משלם למשיב אגרה, על זה שהוא מואיל לבוא להתדיין. זה לא יכול להיות.

עמיעד גולדברגר:

מנסיוני, גם כשרשות מקומית זוכה בדיון היא לא מקבלת את ההוצאות.

יהושע שופמן:

בסדר, אבל אי-אפשר - - -

לגבי מידע שקודם הועמד לרשות הציבור. אני מפיץ לכל משרדי הממשלה תזכירי חוק. מי שרוצה לעיין בתזכיר חוק, אף על פי שזה הליך פנימי, תוך ממשלתי, אין לי שום בעיה שכולם יעיינו, וזה יהיה אחד הדברים הראשונים שיעלו על אתר האינטרנט של משרד המשפטים.

אבל, למשל, לפני שנים, האגודה לזכויות האזרח ביקשה לקבל את תזכירי משרד המשפטים, ומשרד המשפטים אמר בסדר. עוד גוף ביקש, ואמרנו בסדר. למה? כי דובר על שני גופים. אבל, אם יבואו 800 גופים וחוקרים מהאוניברסיטה ואחרים, לא אתן כי אני פשוט לא יכול, אין לי מאיפה לשלם את העלות.

היו"ר דוד צוקר:

- - - נראית לך?

יהושע שופמן:

ודאי, אבל השוני אחרי החוק הוא שכאשר יש בקשה ספוראדית, גם התגובה של הפקיד היא לפעמים ספוראדית, אז כבר מוסרים את המידע אלא אם כן מדובר בדבר שמצריך עשרות שעות עבודה, כמו בדוגמה שמייק נתן. אבל כאשר הדבר ממוסד והבקשות יגיעו בכמויות, ויש מנגנון, ויש צורך באנשים שיעשו ייצור שיטתי וצילום, אין מנוס. לכן, זה שנתתי למישהו לפני תחילת החוק בגלל שאז לא היה חוק וזה היה חד-פעמי, זה לא יכול להיות אמת-מידה.

לגבי מידת העניין והצורך הציבורי, אני מרגיש שיש לי הרבה אמפטיה לבקשה הזאת, רק שהיכולת להבחין כמעט בלתי אפשרית. בארצות הברית, למשל, זה קיים, מתדיינים שם עד אין סוף על אגרות.

קריאה:

אני לא רוצה לתת נתון מדוייק על הדיונים על האגרות, אבל חלק גדול מהדיונים הם על עצם - - -

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, זה הרבה פרנסה לעורכי דין?

יהושע שופמן:

לפחות בהתחלה, אנחנו רוצים להריץ את החוק הזה ולא לבלות את כל זמננו בבתי משפט, אם היתה לי דרך להבחין בקלות זה היה יותר קל. אבל זה יהיה נורא קשה, הרי כל בעל מפעל יבוא ויגיד שהוא מגיש את זה מטעם העמותה או אני לא יודע מה.

קריאה:

אבל אז, שני תקדימים והנושא נפתר. זה לא כל כך מסובך.

שמעון וייס:

אני רוצה לתמוך בחוק ולחזק אותו דווקא מהתחום שלי, מידע, זה אחד הנכסים המרכזיים ביותר, עצם העיון במידע שמצוי בידי הרשות ומצוי גם בידי הבורסה ומצוי גם בידי רשם החברות הוא האינטרס של הפונה. התיבה: פעולות הרשות, ציבורית לפי חוק זה, כן מכסות גם את העיון, לפי מיטב הבנתי. אם הן אינן מכסות את העיון, אני מבקש שהן תכסנה, מפני שזה בדיוק השירות, ואחד השירותים המרכזיים.

היו"ר דוד צוקר:

תגיד מה זה עיון?

יהושע שופמן:

עיון וקבלת מידע לפי בקשה, זה כן צריך להיות בסעיף 16. האם מה שאמרנו שיכול להיות שאפשר לפרש בצורה רחבה מדי את סעיף 16 זה העיון לפי סעיף 6. זאת אומרת, הנחיות הרשות הציבורית.

היו"ר דוד צוקר:

זה פרסום ביוזמת הרשות, לא על פי בקשה ספציפית. זאת הכוונה?

ישי מנוחין:

ואם לרשות אין יוזמה?

היו"ר דוד צוקר:

החוק מחייב אותה.

יהושע שופמן:

שמעון, כאשר רוצים לעיין במידע ספציפי אז צריכים לבוא. אם יש הנחיות פנימיות של רשות לניירות ערך, האזרח יכול להיכנס או לא להיכנס.

מלכיאל בלס:

אמרו שהמידע האישי צריך להיות פטור. בעקרון, יש בזה משהו, אבל גם פה צריכים להיות ערים לכך שיש מצבים של מידע אישי שההפקה שלו יכולה לעלות הרבה מאוד כסף. לדוגמה, היה עותר שביקש לעיין בתיקו האישי בשירות המבחן. מאות עמודים הצטברו מילדותו כי הוא היה עבריין. ומה שהוא רצה לעשות בעצם, זה לכתוב ספר על חייו, והוא היה צריך את החומר הזה כי אלה הפרטים הביוגרפיים שלו. היה סירוב ראשוני ואחר כך השתנתה עמדת שירות המבחן, אבל, בשביל למיין את החומר נדרשו שני עובדים שעבדו עשרות שעות, מכיוון שהחומר כלל פרטים על אנשים אחרים שהשתרבבו לתיק, והיה צריך להשמיט אותם. למעלה מ-20 שעות עבדו כדי להפיק לו את החומר. הוא קיבל חבילה של כ-300 צילומים.

אני חושב שעד מידה מסוימת, שעה-שעתיים, עיון והפקת המידע האישי של בן אדם היא סבירה. מעבר לזה, מישהו צריך לשלם, בעיקר כשהוא הולך לעשות מזה, אולי, כסף.

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, הפקה למטרות מסחריות ואחרות. זה סביר.

מלכיאל בלס:

אני חושש קצת מהתחמון הישראלי, שכולם יהיו למטרות אישיות, שום חברה אולי לא תגיש בקשה אלא הכל יהיה אדם, ואתה כבר לא תדע מי זה בעל מניות בחברה ומי אחר. ואחר כך לך תבדוק. אני עוד לא יודע איך זה יהיה, נצטרך לבדוק טוב טוב מה קורה במקומות אחרים בעולם לפני שנתקין את התקנות בענין הזה.

ישי מנוחין:

אני רוצה לספר על קבוצה של 15 נכים משיכון פת - מקום מפואר בירושלים - שרצו לדעת למה חלקם מקבלים הנחות בדיור ציבורי וחלקם לא. לקח לי למעלה מששים שעות להתכתב עם משרד השיכון שהעביר את זה לעמידר, וזה לקח ארבע שעות של מנכ"ל משרד השיכון, ולדעתי, מאות שעות של עורכי הדין של המשרד ושל היועצים המשפטיים, עד שמצאו בסוף את הפקיד במרכז להנחות בשכירות לנכים בתל אביב, שבסוף ענה במכתב. אם יבקשו את העלות על המידע הזה לפי כמות הזמן שמשרד השיכון השקיע, יש שם מאות שעות.

היו"ר דוד צוקר:

לדעתי, זה נופל בקטגוריה של סעיף 6, של חובת פרסום יזום על ידי הרשות.

ישי מנוחין:

אז למה שלא נחייב? למה שבחוק חופש מידע לא נגיד מה שאמרה חברת-הכנסת דיין, שצריך להגיד בכללי ברזל שיש חובה לגבי סוגי מידע מסויימים.

היו"ר דוד צוקר:

ישי, אם תשכנע אותי שזה לא מופיע בסעיף 6, אז זה יופיע. לי נדמה שזה מופיע. אם תוכיח שזה לא מופיע, אז נחייב את זה.

ענת שקולניקוב:

אגיד למה זה לא מופיע. נכון, יש חובת נושא הנחיות פנימיות. הדרך שבה ההנחיות הפנימיות מופיעות כיום, זו לא דרך שבה האזרח יכול להבין. למשל, נושא המשכנתאות. אני, כעורכת דין, יש לי את הטפסים ואת ההנחיות של משרד השיכון בנושא הזה, ואני בקושי יכולה להבין על מה מדובר. אז בוודאי שהאזרח שלא עוסק בזה לא יכול להבין, וזה נכון בהרבה תחומים כאלה.

היו"ר דוד צוקר:

את רוצה סעיף: פישוט מידע.

ענת שקולניקוב:

זה לא דבר מצחיק. ומה שנובע מזה הוא שחשוב שהחוקים יהיו נגישים, שהתקנות תהיינה נגישות, ושההנחיות הפנימיות, אם יפורסמו. אבל זה עדיין לא פותר את הבעיה של האזרח שרוצה לקבל מידע. אמרתי, הוא יתקשר לפקיד, והוא רוצה לקבל את התשובה. זה שיגידו לו או תשלם אגרה לשאלה שלך, או לך למרכז שבו מפורסמות כל ההנחיות והתקנות, זה לא פותר את הנושא הזה, וזה יכול להיות בביטוח בריאות, במשכנתאות, ובביטוח הלאומי.

לפי דעתי סעיף 6 לא עונה על זה.

היו"ר דוד צוקר:

אז תצטרכי להוכיח זאת לנו בישיבה הבאה, בצד האלטרנטיבה.

ענת שקולניקוב:

צריך ששני הדברים יתקיימו, ולפחות אחד מהם. זאת אומרת, או מידע שנוגע לזכויות האישיות שלך שיהיה בחינם; או להגיד במהלך עבודתו הרגיל, כגון, אם אתה תתקשר לפקיד הנכון בביטוח הלאומי או במשרד השיכון וכן הלאה, שזה יהיה פטור. או שיפורסם בצורה כזאת, זה יהיה כבר יותר מרחיק לכת.

אני גם תומכת בצורך הזה לגבי גופים וולונטריים. אני לא חושבת שתהיה הצפה כמו שמאימים עלינו כאן. במדינה שלנו אין כל כך הרבה גופים, ואם יהיה מי שיטען שהוא גוף וולונטרי, יגידו לו: אתה לא.

דני פיש:

הערה כללית לנושא קביעת הפטורים במסגרת החוק. אני חושב שזו תהיה טעות לא לקבוע מסגרת עקרונית יותר מגובשת לפטורים במסגרת חוק, שאם אתה נכנס בהם אז אתה זכאי לפטור. אני חושב שלהביא את הדוגמאות הקיצוניות, זו לא הדרך, כי צריך להסתכל על המרכז, ולא מה היה פעם באיזה סיפור קיצוני כזה או אחר.

אני חושב שלישיבה הבאה צריך לבוא עם הניסוח הסופי.

עמיעד גולדברגר:

לא דיברנו על סעיף קטן (ד) ששר המשפטים רשאי לקבוע "כי המועד הקבוע בחוק למסירת מידע יחל רק לאחר תשלום אגרה...". אני מציע לנסח את זה בצורה חיובית - כבר בנוסח החוק - שהמועד למסירת המידע יחל רק אחר תשלום האגרה. אחרת, אם נצטרך למסור את המידע ואחר כך לרוץ ולנסות ליגבות את הכסף, גם אם זה יהיה סכום קטן, זה לא הגיוני. אדם יגיש בקשה, קודם כל ישלם את האגרה, והרשות תחפש ותמסור לו.

היו"ר דוד צוקר:

ההנחה הסבירה היא שמידע נמסר תמורת תשלום, וזה לא שונה מאשר לקנות סופגניה.

רחל גוטליב:

הבעיה כאן היתה לענין המועדים.

היו"ר דוד צוקר:

בדיוק על זה אני מדבר. אני לא רואה שוני, ברגע שנחליט מה שנחליט, לדעתי, זה בדיוק כמו לרכוש סופגניה. כלומר, אתה משלם ומקבל.

יובל אזני:

זה לא בדיוק כך. לדוגמא, הטאבו. אתה ניגש היום לטאבו, משלם את האגרה לפני שאתה מקבל את הנסח. באותה מידה הם יכולים להגיד לך שהגוש והחלקה לא קיימים, והם לא מחזירים לך את הבולים.

אותו מצב יכול להיווצר פה.

היו"ר דוד צוקר:

שלא יחזירו את האגרה?

יובל אזני:

בוודאי.

היו"ר דוד צוקר:

אז אני חוזר לעקרון הסופגניה. אתה יכול להזמין סופגניות למחר, לשלם מראש, ולקבל אותן למחרת. לא יעלה על הדעת שאתה משלם ולמחרת לא תקבל את הסופגניות.

שלמה שוחם:

משלמים בשביל המאמץ לחפש את המידע, גם אם המידע לא יהיה.

יובל אזני:

הרי מה יגידו לך? עבדנו עשרים שעות ולא מצאנו, אין ניירות. אבל זה בדיוק העניין, גם אין ביקורת אם בכלל חיפשו? אנחנו חיים בישראל, פקידי המדינה הם אנשים כמו כולנו. אני לא חושב שזה גם הגיוני - - -

היו"ר דוד צוקר:

אני לא מעמיד אותם מראש בתור כאלה ש"יבלפו" את הפונה.

יובל אזני:

נתתי לך את הדוגמה של לשכת רישום המקרקעין ששם ברגע שלא הצליחו להנפיק לך את הנסח, את התשלום כבר שילמת, גם אם הוא לא עבד הרבה, שילמת את האגרה.

היו"ר דוד צוקר:

אתה מניח שאותו עובד בטאבו באמת חיפש ובאמת לא מצא. נכון?

יובל אזני:

ברור, הוא יושב ליד המחשב, חיפש ולא מצא. אבל, הוא החתים את הבולים, ואחר כך הוא אומר לך שלא מצא. שילמת תמורת הטורח ולא תמורת קבלת המידע.

מלכיאל בלס:

קיבלת מידע.

יובל אזני:

קיבלת מידע שאין מידע.

מלכיאל בלס:

אני צופה בתקנות האלה עוד איזה שהוא סעיף או שלב מעבר כזה, שאדם ישלם את הבקשה הראשונית עבור בקשת המידע, ואז יגידו לו מהרשות: יש לנו מידע, אנחנו מעריכים שהעלות להפיק אותו תהיה 1,000, 2,000, 3,000 שקל, אתה מעוניין לשלם? אתה מעוניין להמשיך הלאה? ואם כן, הוא יפקיד איזה שהוא סכום בסיסי, ובסוף אולי יתחשבו איתו על ה-1,000 הנוספים, אנחנו לא יכולים לדעת,

היו"ר דוד צוקר:

המשפט הראשון שאמרתי באמת היה שגוי, וענת תיקנה אותי, לא מדובר בסעיף טכני אלא בסעיף ביצועי, ובאמת ענין הביצוע הוא מרכזי באשר למידת האפשרות לממש את החוק, לניצול ולשימוש שיעשה בו הציבור.

אני מבקש מהיועצים המשפטיים, משלמה ומהאחרים, לעשות מאמץ ולהכין כמה שינויים שיובאו לישיבה הבאה שאני מקווה שתהיה מסכמת. אני לא בטוח שתצליחו בכל הדברים, אבל בכמה דברים אני ממש מפציר בכם לנסות לעשות מאמץ.

דבר ראשון. יש הבחנה אחת לגבי ענין של העלות לפי חוק זה, או הסעיף הטכני, אותו אנחנו מתקנים, ואני לא רוצה לחזור על זה, אמרתם שמתקנים. 4, 5 ו-6. נכון?

אם אפשר בסעיף הכללי, ואני רוצה להזכיר, זה סעיף 9 שממנו ייגזרו התקנות, אם אפשר לקבוע שעלות נמוכה לא תחייב אגרה, ומצד שני, אפשרות לקבוע שמשלוח, צילום, כן יחייבו תשלום עלות.

הנקודה הבאה. לעשות מאמץ לראות אם אנחנו יכולים לא לקבוע תשלום על פי מטרה, או לפחות לומר שלמטרה מסחרית התשלום יהיה שונה מאשר מטרה אחרת. כי נדמה לי שמטרה מסחרית זו הגדרה צרה. אפשר לנסות ניסוח אחר, כמו: מטרה לטובת הכלל; מטרה לטובת הציבור; אני לא רואה איך יוצאים מזה. אני לא רואה מה איננו לטובת הכלל או לטובת הציבור.

שרה מר-חיים:

אם כך הוא יצטרך לנמק את המטרה שלשמה הוא מבקש.

היו"ר דוד צוקר:

לענין האגרה. אין לי בעיה עם זה שהוא יצהיר ויאמר לטובת מה זה ניתן לו, זה לצרכי אגרה, זה לא לצרכי מילוי הבקשה לקבלת המידע.

שרה מר-חיים:

זה לא הגיוני, אתה מבקש ממנו להצהיר לרעת האינטרס שלו.

היו"ר דוד צוקר:

אני נותן לכם אפשרות, אני לא חשבתי עד הסוף, אני רק השתכנעתי מההגיון העקרוני שעומד ביסוד הרעיון של אבחנה, על פי מטרה מסחרית-כלכלית, ואחרות. יכולתי להגיד בואו ננסח לטובת הכלל, וזה כמו להגיד שום דבר. לכן, בכוונה אני אומר ומבקש להגדיר, שמי שמבקש את זה למטרות מסחריות, למטרות כלכליות. אני בהחלט לא רואה אסון גדול מדי אם הוא יהיה שותף גדול יותר במימון השירות הזה.

שרה מר-חיים:

בעקרון זה נכון מה שאתה אומר, השאלה, אם אתה לא מכניס בדרך האחורית את החובה - - - אם זו מטרה מסחרית ויש רווח - - -

היו"ר דוד צוקר:

זה לא לצרכי אספקת המידע, זה לצרכי האגרה.

שרה מר-חיים:

אני מבינה, אבל השאלה, אם התביעה הזאת והחלוקה הזאת, בעצם, לא תכניס בדלת האחורית דרישה להגיד לשם מה נחוץ לך מידע, מפני שאחרת אני לא אדע - - -

היו"ר דוד צוקר:

לא, לא, אני מדבר עכשיו על מידע. הוא מקבל את המידע, אין ויכוח על כך. אבל יש את ענין האגרה. בענין האגרה אני מנסה להיות סיפה דיפרנציאלי, אם אפשר, ואני יודע כמה זה קשה. קל לי לנסח, אבל אני לא יודע איך מנסחים את זה בחוק.

מלכיאל בלס:

השאלה אם צריך את זה ברמת החוק? מכיוון שממילא התקנות חוזרות לשולחן הזה? מבחינת הנוסח הקיים היום, שמרנו על האופציה הזו כשכתבנו: תהיה התחשבות בסוגים השונים של המידע ושל הפונים לקבל אותו.

היו"ר דוד צוקר:

אבל אני דיברתי עכשיו על מטרה. אתה יכול לנסח את זה גם כפונה, או לנסח את זה אולי כמטרה.

מלכיא בלס:

לזה התכוונתי - - -

היו"ר דוד צוקר:

אני מנסח עכשיו כמה רעיונות שאני מבקש לכלול אותם בחקיקה הראשית, ולא בתקנות - זה בתשובה לשאלה שלך - וזה לגבי ענין המטרה, וסוגי המידעים.

אני לא יודע מה עושים, ואיך אנחנו לא מרעים את המצב הקיים? כלומר, אותם סוגי מידע, סוגי אינפורמציה שניתנו עד היום כמעשה שיגרה על ידי הרשות - ואני לא מדבר על הצילום והמשלוח - ואנחנו לא יוצרים מצב שבו עכשיו אנחנו ניגבה על זה תשלום.

מלכיאל בלס:

אני לא בטוח שצריך לעשות את השינוי, כי החוק גם מכניס לוח זמנים, עם מועדים, עם פנייה לבית משפט. החוק משנה את המצב גם לצד השני.

שלמה שוהם:

צריך לזכור שהרבה מאוד בקשות שיגרתיות שיש צורך בצילום ומשלוח, היום האזרח מקבל אותם, ולפעמים אפילו בשיחת טלפון. מחר תצטרך ללכת, לשלם אגרה, ולהמתין לקבלת המידע, זה יסבך עוד יותר את כל העניין.

היו"ר דוד צוקר:

חברים, אלה הנקודות שאני מבקש לפעם הבאה, לסעיף 16.

גדעון נתיב:

אדוני היושב ראש, סעיף 8. (1) מדבר על "טיפול המצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה...". נשמעו כאן דעות שדיברו על עלויות. כדאי לשים לב לזה שמא יבוא מבקש ויגיד שהוא מוכן לכסות כל הוצאה. אז כששוקלים את ענין האגרות, כדאי להביא בחשבון גם את ענין העלות "הבלתי סבירה", כדי שלא תהיה שם סתירה.

קריאה:

מה קורה אם הוא משלם אגרה ובסוף הוא לא מקבל את המידע ומסתבר שאי-אפשר למצוא את המידע שביקש?

אורית לב:

אתה משלם עבור המאמץ.

היו"ר דוד צוקר:

אבל החוק מדבר על קבלת מידע.

יש עוד הערות לגבי סעיף 16? אין.

אנחנו עוברים לסעיף 17. "שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת".

הוא לא צריך התייעצות עם חברי ממשלה אחרים?

יהושע שופמן:

לא. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מדברות על התייעצויות שלו לפי הענין. אגב, לגבי אגרות זה ממילא לפי חוק יסודות התקציב, באישור שר האוצר. זה אוטומטית.

יהודה לנדא:

אני רוצה לחזור לנקודה שהעלה עורך דין אזני, ולהזכיר את החוק למניעת מיפגעים, הידוע כחוק כנוביץ. חוק כנוביץ התקבל בשנת 1961, והתקנות לביצועו הותקנו בשנות השבעים המאוחרות, עד אז הוא היה אות מתה בספר החוקים. לדעתי, חייבים, בחקיקה ראשית, להגביל את הזמן שבו יותקנו התקנות על פי חוק זה, אחרת הוא יהפוך להיות עוד כוונה טובה מאוד של יוצריו בכנסת, אבל בלי תקנות אין לחוק הזה שום משמעות.

יהושע שופמן:

זה לא בדיוק דומה לחוק כנוביץ. יש חוק שאפשר לבצע בלי תקנות, ויש חוק שאי-אפשר לבצע בלי תקנות. יש חובה בחוק למסור את המידע. אם אין תקנות בדבר אגרות, אז הרשות תצטרך לספק את המידע גם בלי התשלום. לרשות יש חובה. בעצם, החובות הראשוניות קבועות בחוק. לכן, נדמה לי שהרשות תהיה חייבת לבצע את החוק במועד התחולה כי הפחד הוא שהממשלה תציע תקנות, וזה עשוי לעשות דיונים בוועדה, ואם לא יאשרו לנו את זה, אנחנו בצרות. אבל יש אינטרס מובהק של הממשלה להתקין את התקנות במועד.

גדעון נתיב:

אני מציע שבסיפא לסעיף 17 ייאמר שהתקנת התקנות לפי סעיף 9 או לפחות 9(א) טעונה אישור הוועדה המשותפת, במקום ועדת החוקה, חוק ומשפט.

יהושע שופמן:

כל הצווים של הוספת גופים יהיו באישור הוועדה המשותפת.

היו"ר דוד צוקר:

השאלה, האם סעיף 17 לא סותר את זה?

יהושע שופמן:

לא, זה לא סותר. ההנחיות שבסעיף 9 הן תקנות ביצוע. שם זה לפי סמכות מיוחדת, פה מדובר בתקנות ביצוע.

היו"ר דוד צוקר:

ואין צורך לומר פה: למעט סעיפים אלה ואלה?

יהושע שופמן:

לא, לא כתבנו שתקנות לפי חוק זה יהיו באישור הוועדה, ושהנחיות הביצוע יהיו לפי אישור הוועדה, וכשיש ועדה משותפת, אז יש ועדה משותפת.

היו"ר דוד צוקר:

"סעיף 18. שמירת דינים. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתוקפו של חיקוק שהיה קיים ערב תחילתו של חוק זה, המחייב, המתיר, האוסר או המסדיר באופן אחר גילוי או מסירה של מידע שבידי רשות ציבורית".

נצ"מ רחל גוטליב:

למה רק "ערב תחילתו"?

יהושע שופמן:

האמת היא שאני לא זוכר למה כתבו כך, זה באמת לא במקום.

היו"ר דוד צוקר:

אז מה צריך לכתוב?

יהושע שופמן:

"... מתוקפו של כל חיקוק אחר המחייב..."

שלמה שוהם:

יש פה הערה שהיה רצוי לכתוב: "כל דין" משום שיש חסיונות שנקבעו בפסיקה.

יהושע שופמן:

מתרנו את זה דרך סעיף האומר, כי חסיונות זה סייגים למשרד. לכן יש בסעיף 9 שהמידע הוא על פי כל דין. אתה רוצה, "על פי כל דין", בבקשה, לא איכפת לי.

קריאה:

למה דומה סעיף 18?

מלכיאל בלס:

יש עשרות חיקוקים שאוסרים מסירת מידע או מתירים מסירת מידע חלקי או מחייבים מסירת מידע. מסדירים את הנושא בכל מיני חוקים, החל מענייני שירות המבחן ומס הכנסה ושירות ביטחון, ומיכרזים, מה שאתה רוצה. החוק הזה לא מתיימר לעבור על כל החקיקה האחרת. לבדוק איפה המחוקק נתן את דעתו באופן ספציפי על סוגייה מסויימת והסדיר אותה, זה נכון או לא נכון, ועכשיו להחיל את זה במקום. לא. כן רצינו לכסות את אותו מיקטע מידע שנמצא בידי הרשויות שלא מוסדר בחוקים ספציפיים שהמחוקק כבר נתן עליהם את דעתו. זאת המטרה של הסעיף הזה.

שמעון וייס:

אני תוהה אם סעיף 18 מכסה גם דין אחר, ככל שהוא נוגע לדו"חות תקופתיים לפי סעיף 25? כי סעיף 5 איננו מדבר על מסירת מידע או גילוי שבידי רשות ציבורית, אלא על עריכת דין וחשבון שנתי. יש חיקוקים שמסדירים דינים וחשבונות שנתיים של גופים, למשל: רשות ניירות ערך. אני רוצה להבהיר שאם יש דין אחר המסדיר את הסוגייה, למשל, בסעיף 5, דו"ח תקופתי, שגם זה יכול.

היו"ר דוד צוקר:

אתה חושב שזה לא חל היום? כלומר, סעיף 18 לא מכסה את זה?

שמעון וייס:

לפי הנוסח הקיים, לדעתי לא. מפני שהוא מדבר על מידע שבידי רשות ציבורית, מסירת מידע סתם, אני מבין שהכוונה לאזרח.

יהושע שופמן:

אם יש דין וחשבון שהוא דין וחשבון ספציפי, נניח, אם רשות חייבת לפרסם דין וחשבון נקודתי, לנושא מסויים, הוא איננו מכסה את כלל הנושאים שכל רשות צריכה לפרסם לפי החוק הזה, ואז החוק הזה יוסיף חובה נוספת. זאת אומרת, אם יש דין וחשבון שעוסק רק בעניינים כספיים, וסעיף 5 מחייב דין וחשבון שנתי לגבי סוגי פעילות, אז הדין וחשבון הסטטורי לפי הדין האחר, לא יבוא במקום.

ואילו אם מדובר בדין וחשבון על פי חיקוק אחר שממילא מכסה את הנושאים שכל רשות חייבת לפרסם, אז לא צריך שניים. נראה לי די ברור כי אין כוונה להגיד שגוף שהחוק מחייב אותו לדין וחשבון שיימסר לוועדה של הכנסת ולא לציבור או דין וחשבון שעוסק אך ורק ביתרות כספיות ולא בדברים אחרים, זה לא גורע מהחובה הכללית למסור לציבור דין וחשבון על תחומי הפעילות. אם זה אותו דין חשבון, אז מה טוב.

שמעון וייס:

אם לא היה סעיף 18, התשובה שלך היתה טובה. אבל אקרא לך את סעיף 14 לחוק ניירות ערך, האומר: "הרשות תמסור דו"חות על פעולותיה לשר האוצר ולוועדת הכספים של הכנסת, לפי דרישתם, לפחות אחת לשנה".

אילו לא היה את סעיף 18, סעיף 5 היה נותן לי תשובה, והייתי פטור מדיווח נוסף. אבל בא סעיף 18 ואומר לא, רק ככל שהדבר בא בגדר מסירת מידע שבידי הרשות הציבורית.

יהושע שופמן:

אני חושב שזה בשום אופן לא פוטר, הרי זה שאתה מוסר מידע לשר האוצר, זה לא ממלא את החובה - - - על הציבור.

שמעון וייס:

סעיף 5 מדבר על דו"ח תקופתי, זה בדיוק הדו"ח.

היו"ר דוד צוקר:

הפעולה היא של מסירת המידע לוועדה או לשר, והיא איננה נופלת תחת הכנפיים של החוק הזה. החוק הזה עוסק במסירת מידע לציבור, לא לגוף.

שמעון וייס:

אז הרשות לניירות ערך תצטרך לפרסם שני דו"חות?

היו"ר דוד צוקר:

מצדי, תיקח את אותו הדו"ח.

שירלי גלאור:

אני רוצה לתמוך ולהגיד שבסעיף 18, במקום המלה "חיקוק", תבוא המלה "דין".

היו"ר דוד צוקר:

מה המשמעות שתהיה לגבי מסירת חופש מידע? זה יהיה ברור שלא יימסרו אם אנחנו נקבע "כל דין" ולא "כל חיקוק"?

קריאה:

ההיפך. זה רק מוסיף.

שלמה שוהם:

זה הולך לשני הצדדים, היא מדברת על להוסיף.

שירלי גלאור:

אני מדברת על להוסיף. בדברי המבוא להצעת החוק נאמר שזה בא להוסיף ולא לגרוע.

היו"ר דוד צוקר:

אין בעיה, שיהיה "של כל דין".

קריאה:

אנחנו גם בדעה שסעיף 18 צריך להיות, לא רק לגרוע אלא גם להוסיף או לשנות. זה גם מתייחס למה שכתוב בדברי ההסבר להצעת החוק, שהולכים לבדוק מחדש את כל החקיקות הקיימות.

יהושע שופמן:

זה לא בא לגרוע מאותם חוקים ספציפיים שמדברים, בין אם על דרך ההרחבה או על דרך הצמצום.

קריאה:

אם הסדרת משהו בחוק אחר, החוק הזה לא יגרע מהסדר שהיה קיים.

מלכיאל בלס:

יש חוקים שקבעו זכויות, הגבלות, חסיונות, וגם פסיקה שקבעה זכויות. כל מה שאנחנו אומרים, שזה לא בא לגרוע מתוקפם של אלה שנתנו זכויות ולא של אלה שלקחו זכויות.

נצ"מ רחל גוטליב:

בהמשך לדברים שנאמרו, אתה לא גורע מתוקפם אבל זה לא מסדיר מערכות. בחוק אחר קבענו הוראה שאומרת: הוראות חוק זה יחולו על כל החיקוקים אלא אם כן נקבע הסדר אחר בחוק אחר. אני מציעה ללכת על פי המודל הזה. גם כדי לענות למה ששמעון אמר.

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, שההסדר הנוהג יהיה על פי חוק זה, אלא אם כן נקבע הסדר אחר.

נצ"מ רחל גוטליב:

אלא אם כן נקבע הסדר ספציפי בדין אחר. אחרת, זה שאתה לא גורע את תוקפו, אמרת דבר שלא היית צריך לומר, כי זה מובן מאליו.

היו"ר דוד צוקר:

אני רוצה לשאול את יהושע. בהמשך לדברים שלכם, מבחינה נורמטיבית, האם לא יותר חזק לבוא ולומר: ההוראות שנוהגות בענין חופש המידע יהיו אלה הקבועות כאן אלא אם כן נקבע הסדר אחר.

נצ"מ רחל גוטליב:

בדין אחר.

שלמה שוהם:

בעצם, זה מה שכתוב מבחינה משפטית.

היו"ר דוד צוקר:

אם זה בעצם מה שכתוב, אז למה לא לכתוב את זה? החל אומרת, בואו נלך לפי המודל שעשינו בחוק החיפוש.

שלמה שוהם:

היא הולכת עוד צעד, היא אומרת: אדוני, תדע לך שאם אין הסדר פוזיטיבי אחר

היו"ר דוד צוקר:

אז קובע חוק חופש המידע.

יובל אזני:

יש אלמנט נוסף, אי-אפשר לדעת את כל התקנות הקיימות, אבל יכול להיות שבתקנה מסוימת נאסר לקבל מידע, לא מעניינים בטחוניים, לא מעניינים כאלה ואחרים. ועכשיו, לכאורה, סעיפי החוק פה גוברים ונאחזים פה באיזה סעיף שהיה בזמנו. לדעתי, בנוסף למה שאמרת, צריך להיות פה גם אלמנט של פרשנות.

היו"ר דוד צוקר:

תודה, הנקודה ברורה.

יהושע שופמן:

החוק הזה, קודם כל, בא להוסיף. יש מצבים שיהיו הוראות מקבילות, למשל, יש חובת מסירת מידע לציבור מסויים.

היו"ר דוד צוקר:

אני שואל, מדוע לא לכתוב כך שניתן יהיה להבין מהסעיף, באופן חד-משמעי, שבכל מה שקשור להעמדת מידע לציבור, זה החוק שקובע, אלא אם כן נקבעו במפורש הסדרים אחרים, בחוקים אחרים. זה הכל. למה לא לומר את זה במפורש?

קריאה:

חוק ניירות ערך הוא דוגמא קלאסית לענין הזה.

יהושע שופמן:

הדוגמא של שמעון מדאיגה אותי במובן זה שאני לא רוצה לתת בלעדיות לחוק ספציפי שעוסק במסירת מידע, על דרך הצמצום. היה חוק שדיבר על ביקורת של שר ושל כנסת. החוק הזה עדיין עומד, והחוק הזה לא בא במקומו, אבל הוא בוודאי מוסיף בכך שהחוק ההוא שמדבר על דו"ח שנתי לשר ולכנסת, איננו פוטר מלתת תשובה לאזרח.

לכן, אני דווקא מודאג מזה שנגיד שכל מקום שיש איזה שהוא חוק ספציפי אז החוק הזה הוא מחוץ לתמונה. מזה אני פוחד שאנחנו רוצים להפוך את הסדר. אני דווקא רוצה לעבוד בזה כי החוק הזה חל תמיד.

יש חוק אחר שמסדיר בדרך אחרת, במועדים שונים, ושעוסק בעצם באותה מאטריה. אבל שאלה מעניינת, למשל, האם המשטרה פטורה מלהעמיד את ההנחיות הפנימיות לעיון הציבור כפי שכל גוף אחר עושה, בגלל שיש חובת פרסום ברשומות? נדמה לי ששני הדברים חיים עם זה, זה לצד זה.

מה שרצינו להגיד כאן שהחוק הזה חל על כל הרשויות. יכול שיהיה הסדר ספציפי שישנה מועדים, שישנה פרטים, שישנה סייגים, וההסדר הזה יגבר. אבל עצם העובדה שיש חוק אחר שעוסק באספקט כלשהו של חופש המידע, איננו מוציא מהתחולה את החוק הזה.

לכן אני מפחד מנוסח כמו: החוק הזה חל "אלא אם כן". קודם כל, החוק הזה חל. ה"אלא אם כן" יבוא. יכול להיות שלגבי אגרות יש דין אחר. אבל החוק באופן מהותי ימשיך לחול. כיוון שהחוק חובק למספר דברים, גם הפרסום היזום וגם הבקשות, וגם הסייגים וגם האגרות, לכן, אני מפחד מרעיון שיגיד שהוא חוק שיורי רק כאשר אין משהו אחר.

היו"ר דוד צוקר:

האם מיעוט המשתתפים בענין הזה מוכיח שזה לא כל כך משנה? או מה?

יהודה לנדא:

אני חושב שהם לא ירדו לסוף דעתם של המתנגדים לנוסח כפי שהוא.

היו"ר דוד צוקר:

בקיצור שאין להם קייס או שאנחנו לא מבינים?

שמעון וייס:

אם ניקח את סעיף 5 שמדבר על הדו"ח התקופתי, הוא קובע חובת פרסום דו"ח שנתי. אבל, בסעיף קטן (ב) הוא גם קובע את מתכונת הדין וחשבון, דרך פרסומו והתקנות. יוצא מהניסוח הזה שגם אם יש הסדר סטטוטורי אחר - כפי שאני קראתי בסעיף 14 לחוק ניירות ערך - בא סעיף 5 לחוק הזה וגובר עליו.

שלמה שוהם:

להיפך, ההסדר האחר גובר על זה.

נצ"מ רחל גוטליב:

מותר לי לקרוא את הסעיף שניסחנו בחוק אחר, ואני חושבת שהוא נכון. מדובר בחוק אחר, הסדר שונה, באשר לחיפוש - לענייננו באשר למידע - יחול חוק זה בכפוף להסדר השונה. כי נתנו את דעתנו בדיוק על מה שאתה מדבר, יהושע, ששם מדובר על חיפוש, אבל הסדרים ספציפיים.

שמעון וייס:

ככל שהחוק הזה מוסיף, מקובל עלי, אם יש עלי תוספת חובה מכוח החוק הזה מעבר להסדר, אני מקבל אותו, אבל נדמה לי שלא היתה כוונה, ולא צריכה להיות כוונה לשים את ההסדר שהוא בצד. ההסדר שהוא קיים ואם פה יש - - -

היו"ר דוד צוקר:

ופה יש הסדר נוסף, נכון, על זה אין ויכוח.

ענת שקולניקוב:

אני חושבת שיש כאן בעיה אמיתית. אני נוטה לחשוב שהמודל שרחל הציעה הוא הרבה יותר טוב. אמרתי כבר בישיבה הראשונה, ואנחנו אומרים כאן, אין מטרה לגרוע, כי יש הסדרים של סודיות וכן הלאה, כי לפעמים בהחלט יש כוונה במטרה לגרוע. אתן לדוגמה את סעיף 117 לחוק העונשין שבעצם עומד בסתירה לכל מה שכתוב בחוק הזה.

אני חשבת, וזה מה שאמרתי בישיבה הראשונה שבמקביל צריך לבטל את הוראות החוק שקובעת עבירה פלילית על עובד ציבור שמוסר מידע בתוקף תפקידו.

מלכיאל בלס:

- - -

ענת שקולניקוב:

זו התשובה שניתנה לי אז, ואז זה אומר שאי-אפשר להכפיף את שני החוקים אחד לשני. לכן, במקרה הזה, אם אומרים לי זה לא בא לגרוע מכל הוראת חוק האוסרת מסירת מידע, אני חושבת שזה כן יוצר בעיה.

נתי שילה:

האם יש פתרון לדוגמה הספציפית שמדאיגה אותנו בעניין? החברות הציבוריות, הבורסאיות שכבר רשומות בבורסה או אחרות שפונות לראשונה לרשות לניירות ערך כדי לקבל היתר לפרסום תשקיף, מביאות בפני הרשות הרבה מאוד אינפורמציה עסקית. למשל, חברה שפונה לראשונה זו חברה שבשלב הזה היא חברה פרטית, ויכול להיות שבסוף היא לא תגמור את התהליכים הבורסאיים, ואז האינפורמציה שלה היא פנימית. במהלך השוטף של הדברים יש ברשות הרבה מאוד אינפורמציה שקשורה לחברות, ובחוק, כפי שהוא כיום, אינן נחלת הציבור, כמו: דו"חות שונים שמגישים לרשות או התייעצויות או בקשות לחומר או חקירות שהרשות מבצעת. אז היום העסק הזה מוסדר במסגרת חוק חסיין של הפעולות של הרשות. מחר, איזה חברה תגיש טיוטת תשקיף לרשות, והיא עוד לא נחלת הציבור, ומישהו יפנה לקבל מידע, אני לא רואה שהדבר הזה סגור במסגרת החוק הזה, להיפך, יש פה איזה פתח חדש לקבלת מידע שלא נמסר עד היום ושעלול לפגוע באינטרסים כלכליים של גופים שונים. השאלה, איך הדבר הזה יוסדר?

מלכיאל בלס:

יש סעיף סודיות מפורט בחוק הרשות לניירות ערך. סעיף 18 כאן בא לומר שסעיף הסודיות שבחוק הרשות לניירות ערך לא משתנה בעקבות חקיקת החוק הזה.

נתי שילה:

אז תגיד את זה.

יהושע שופמן:

זה כתוב גם בסעיף 9.

שלמה שוהם:

אני רוצה להשיב ואני חושב שזה יפתור חלק מהעניין. אני אומר שאני לא גורע מתוקפו של כל דין. עכשיו, בסעיף 117 (א) לחוק העונשין נאמר: עובד ציבור שמסר ללא סמכות כדין". אז ברגע שכתבתי את זה, הכנסתי בסעיף הזה את הסמכות למסור, אבל עדיין השארתי את סעיף 117 לגבי כל הדברים האחרים. זאת אומרת, אם הוא חורג גם מגדר חוק זה, הוא עלול להיות מואשם בעבירה פלילית. זה בדיוק המצב שאני אומר: אני לא גורע מתוקפם.

עכשיו, רחל אומרת: אני רוצה להכפיף את זה. מה אמרנו שם? אמרנו שם: החוק יישאר בתקפו או כל חוק אחר בכפוף לחוק זה. ויהושע אומר: אני לא רוצה להכפיף, ולדעתי, בצדק, וזה גם עונה לשמעון. מה שהיה יישאר כמות שהוא. אנחנו לא נוגעים במערכת הזאת. ובתוך הפאזל הזה בא עכשיו חוק זה שהוא לא גורע מתקפה של כל הוראה חוקית אחרת. ולכן, בכל מקום ששני הדברים האלה לא יכולים לעמוד ביחד, בדרך כלל החוק הקודם בתקפו ולא החוק הזה.

נתי שילה:

- - -

היו"ר דוד צוקר:

לא, אנחנו משנים את המצב המשפטי במקומות שלא נאמר דבר. אנחנו לא משנים במקומות שכבר נאמר ונקבע הסדר, שם אנחנו לא משנים.

נתי שילה:

אז בואו נגיד שאנחנו לא משנים.

יובל אזני:

בדיוק ההסדר הזה פוגע באושיות החוק הזה, ההסדר בחוק עזר עירוני שרשות מקומית יצרה, בדיוק פוגע בהסדר של החוק הזה, הרי זה לב לבו של העניין, אי-אפשר להתעלם מזה.

היו"ר דוד צוקר:

לא הבנתי.

יובל אזני:

בחוק עזר עירוני מסויים שקיים היום נאמר לא למסור מידע שהחוק הזה אולי -

- -

היו"ר דוד צוקר:

זה יישאר בתוקף.

יובל אזני:

אז מה עשינו? לדעתי, יש היום מספיק אביזרי פרשנות, אפשר להוריד את הסעיף הזה - אני הערתי את זה בהתחלה - הסעיף הזה גורם להרבה מאוד בעיות, הוא לא נחוץ בכלל.

היו"ר דוד צוקר:

מה, סעיף 18 לא נחויף?

יובל אזני:

כן, הוא לא נחויף בכלל. עולות פה כל כך הרבה בעיות של פרשנות, לא צריך את הסעיף הזה. ברגע שיש סעיפים קונקרטיים שמדברים על סודיות, יש פסיקה בנושא, זה מאוד ברור. אני חושב שהסעיף הזה מכניס רק לצרות.

היו"ר דוד צוקר:

תודה.

נציגי משרד המשפטים, סיכום העמדה שלכם, בבקשה.

יהושע שופמן:

העמדה שלנו היא שהסעיף הזה צריך להישאר. לגבי חנוסח, יכול להיות שאפשר לנסות לשנות. אני ואחר חושבים בדיוק אותו דבר, העניין הוא מאיזה כיוון מסתכלים עליו.

היו"ר דוד צוקר:

אתם תחזרו אלינו אחרי מחשבה?

יהושע שופמן:

כן.

היו"ר דוד צוקר:

אם כן, סעיף 18 לא סוכס.

איילת רוזן:

אם הוספנו גם את הפסיקה - ושוב כולנו מסכימים על המגמה של הסעיף הזה - אם אומרים, נגיד בפסיקה, בהיעדר חוק חופש המידע, הפסיקה קבעה שלא צריך למסור משהו, וכתוצאה מהחוק הזה אנחנו רוצים שהמידע כן יימסר. אם הנוסח הוא כפי שהוא היום, הפסיקה כאילו קובעת.

היו"ר דוד צוקר:

לפני שאנחנו נכנסים לוויכוח, יש פסיקה?

יהושע שופמן:

אם יש פסק דין שאומר, אין לך זכות לקבל מידע מפני שלא הצבעת על מקור סמכות, ואני עכשיו קובע בחוק חובה וסמכות, אז הפסיקה הזאת לא הופכת להיות דין שאני משמר אותו. מאידך, אם יש פסיקה שמדברת על חסיון, כמו: חסיון עתונאי מכוח המשפט המקובל, אז זה כן יישמר. לכן לא נראה לי שיש כאן בעיה.

ענת שקולניקוב:

דובר על: "ערב תחילתו של חוק זה". במחשבה שניה, נראה לי שזו לא טעות, כיוון שמדובר על כך שזה לא בא לגרוע מתקפו של חיקוק. לדעתי, זה יכול להיות חוק עזר ותקנה. הכוונה היא להקפיא מצב קיים, כי לא נבדק כל מה שנעשה עד היום, גם בתחום של תקנות וחקיקת משנה, כפי שהסברת, אי-אפשר היה לעבור על הכל. אבל המטרה היא לא שמעכשיו והלאה יוכלו כל הרשויות להכניס באמצעות תחיקת משנה, חוק ראשי בוודאי יכול לשנות את החוק הזה, אבל באמצעות חקיקת משנה, אני מניחה שהכוונה היא שלא יוכלו לגרוע מתקפו של החוק, ולכן זה אמור להקפיא מצב שהיה קיים "ערב חקיקת חוק זה".

היו"ר דוד צוקר:

ההערה נשמעה.

קריאה:

נראה לי בעייתי להיכנס בחוק לאיזה שהיא שמירת דינים בנושא של פסיקה. אני לא מכיר דוגמאות כאלה - אתה יכול לתקן אותי אם אני טועה - אבל להתנות או לקשור אותו בפסיקה? יכולות להיות דעות שונות, יש דעת רוב ודעת מיעוט, נראה לי מאוד מאוד מעורפל ולא לטובה. ישנה פסיקה סותרת בנושא הזה.

יהושע שופמן:

השאלה באיזה מידה הפסיקה נכנסת לדין, זו שאלה מעניינת. הדין, על פי חוק הפרשנות, לא כולל הלכה פסוקה באשר היא הלכה פסוקה. אנחנו לא מדברים על כל פסק דין, מדברים על עקרונות. לדוגמה, חסיון עתונאי, יש בעצם משפט מקובל נוסח ישראל שיצרו נורמה חוקית מפסיקה. זה לא משמר כל פסק דין שניתן, לא בכל הערכאות, גם לא בבית המשפט העליון.

היו"ר דוד צוקר:

יהושע, אם נתייחס לכל דין ולפסיקה, יש פה הערה של דני פיש שלא שמעתם, אם יש פסיקה סותרת?

יהושע שופמן:

זה לא דין.

היו"ר דוד צוקר:

רבותי, סעיף 18 לא סוכס.

יהושע שופמן:

העקרון סוכס.

היו"ר דוד צוקר:

העקרון סוכס, אנחנו נראה איך אתם מנסחים אותו.

"סעיף 19 - תחילה - (א) תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו; (ב) על אף הוראת סעיף קטן (א), רשאית הממשלה, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בצו רשויות ציבוריות שלגביהן יחל החוק במועדי תחילה אחרים, הכל כפי שתקבע".

יהושע שופמן:

אני מציע לכתוב "רשויות ציבוריות או סוגים של רשויות ציבוריות" שאפשר יהיה להגדיר רשות מקומית מתחת לגודל מסויים או משהו כזה.

היו"ר דוד צוקר:

בסדר.

לירון, בבקשה.

רס"ן לירון ליבמן:

את ההערות של הוועדה, אחרי שחזרנו ובחנו אותה על עצמנו, היא, אם אתה נותן מעמד מיוחד לפעולות הצבא בהקשר הזה של העמדה לעיון הציבור של פקודות מינהליות שיש בהם ענין לציבור. מה שכן, בבחינה שלנו עולה שמדובר בכמות אדירה של פקודות.

היו"ר דוד צוקר:

אתה חושש מהיקף עצום של אינפורמציה שאנה חייב להעמיד לעיון הציבור?

רס"ן לירון ליבמן:

מה שאנחנו רוצים להציע - ובאמת לשמור את זה מצומצם ככל האפשר - הוא, לקבוע - יש לי הצעת ניסוח - שענין הוראות סעיף 6(א), על הנחיות שקיימות במועד תחילתו של החוק, כלומר, עם הנחיות חדשות, אין לי בעיה. אבל הנחיות שקיימות כבר במועד תחילת החוק, התחולה תהיה שלוש שנים מיום תחילת החוק.

היו"ר דוד צוקר:

האם יש לנו עוד דוגמאות שמיוצגות בחדר של רשויות ממשלתיות שהיקף האינפורמציה שהן צריכות להעמיד הוא כזה שיש הגיון לדחות את סעיף התחילה לגביהן?

נצ"מ רחל גוטליב:

לאור דברי נציגי האוצר פה, אני מודיעה כבר עכשיו - שלא יגידו לנו עוד שנה, למה באתם רק עכשיו? - שאם לא יוקצה התקציב הנדרש, אנחנו לא מתחילים את החוק הזה.

היו"ר דוד צוקר:

אני רגיל כבר לפתוח את הבוקר כל יום ולשמוע בחידושים שהמטרה נגד חוק המעצרים החדש. עכשיו את מראש גם נגד החוק הזה?

נצ"מ רחל גוטליב:

דווקא לאור הנסיון בחוק המעצרים החדש שהתקבל במשטרה ללא משאבים, ואנחנו היום "אוכלים" אותה בגלל היעדר משאבים, אני מודיעה בזה חגיגית - ואני רוצה שזה יירשם בפרוטוקול - שאם החוק הזה יתקבל כלשונו, אנחנו כבר נוציא מכתב לשר האוצר שאם לא יוקצו המשאבים לביצוע החוק הזה - - -

היו"ר דוד צוקר:

מערכת היחסים שלכם עם שר האוצר היא - - -

נצ"מ רחל גוטליב:

אני מודיעה מראש, כי זה לאישור ועדת החוקה, שלא יגידו לנו עוד שנה, מדוע באתם רק עכשיו?

היו"ר דוד צוקר:

יגידו לכם.

נצ"מ רחל גוטליב:

אז אנחנו מודיעים לכם.

היו"ר דוד צוקר:

אז תתחילו להתארגן ולהיערך. את יכולה להגיד להם שהחוק עומד להיכנס לתוקף בעוד כחודש וחצי.

נצ"מ רחל גוטליב:

ההיערכות היא לא בעייתית, רק המשאבים בעייתיים. אני מתפלאה על יתר משרדי הממשלה.

היו"ר דוד צוקר:

בעוד כחודש וחצי זה יהיה חלק מספר החוקים של מדינת ישראל. תתחילו להיערך לזה כבר עכשיו.

נצ"מ רחל גוטליב:

האוצר אומר כאן - ובמובן הזה זה דיבור בשני קולות - האגרה תממן. אתה עצמך אמרת שהיא תהיה שותף חלקי במימון. לכן, צריך שנציגות בכירה מאוד של משרד האוצר תבוא לכאן בפעם הבאה. אני מציעה שאם מדובר על היערכות, נאמר כאן 30 מיליון שקל. האוצר יאמר יש לי תקציב של 30 מיליון שקל כדי שניערך, כדי שהחוק הזה לא יהיה אות מתה. אבל שיהיה ברור שבלי מימון אנחנו לא יכולים להיערך לזה.

שרון הברמן:

כנציגת הרשויות המקומיות אני מצטרפת להסתייגות. אין לנו את המקורות התקציביים למטרות החוק הזה, ולכן אני לא יכולה להבטיח שנוכל להיערך לביצוע החוק.

ישי יודקביץ:

אני מציע שיהיה סעיף שהתקציב של החוק יילקח מתוך היעוץ המשפטי או של הרשויות המקומיות או של משרד ה - - - מה זה, כל אחד מודיע עד שלא יתנו לי, לא אעשה.

היו"ר דוד צוקר:

בניגוד לעקרונות חופש המידע, אני אעשה כל מאמץ שהחלק הזה מהפרוטוקול לא ייצא החוצה. חלק מהדברים שנשמעו כאן הם לא דברים שיכולים להיאמר בכלל. אני אומר לכם זאת ברוח טובה. רחל, אם הייתי במקומך, הייתי מושך עכשיו את הדברים, אלה דברים שלא יישמעו, באמת. את יכולה לומר אלף ואחד קשיים, אבל את לא יכולה לומר כאן, בכנסת, שאתם לא תבצעו חוק שהכנסת מקבלת.

נצ"מ רחל גוטליב:

זה לא לא לא יישמעו, תרשה לי, אומר לך מדוע.

היו"ר דוד צוקר:

רחל, מטעמי חברות איתך אני עובר הלאה.

ישי יודקביץ:

אני רוצה לחזור לנקודה שלפני הסערה. מאחר ולא קבענו את רמת ההנחיות המינהליות שיהיו, זאת אומרת, לאיזה רובד הרשות המינהלית תצטרך לרדת כדי לפרסם, אם זה הוראות הפיקוד העליון של הצבא או אם זה הוראות הקבע של איך לקנות ציוד למינהל במרכז צל"ם וחלפים, אז אני מניח שלכל הרשויות הציבוריות יכולה להיות בעיה.

היו"ר דוד צוקר:

אז נותנים שנה. חבר'ה, שנה זה הרבה זמן.

אל"מ איתמר יער:

רק בשביל לקבל סדר גודל, לצה"ל יש משהו בסדר גודל של 18,000 פקודות.

היו"ר דוד צוקר:

בגלל זה אמרתי, ההיקף הוא משמעותי. באופן רגיל נראה לי ששנה עבודה זה סביר. עכשיו, בא הצבא ואומר, אני כבר אומר לך ש-18,000 פקודות שונות בשנה אני לא גומר את זה אם אתה רוצה עבודה רצינית. אז אני מתייחס ברצינות לבקשה. לכן, אני שואל, אם יש עוד גופים שההיקף הוא כזה שהם יבקשו באופן סביר דחיה. מבחינתי, דחיה היא בכלל לא נוראה.

רס"ן לירון ליבמן:

אמרנו בזמנו כשנדונה השאלה הזאת, כי למעשה יש גם בחוק השיפוט הצבאי, הוראה ספציפית המחייבת להעמיד לעיונם של חיילים את ההוראות. הבעיה כאן היא לא לחיילים. לגבי החיילים יש להם אפשרות לעיין, ויש הוראות מפורטות בעניין. העניין הוא שהחוק הזה הולך מעבר, ומחייב אותנו לבחון איזה הוראות ניתן להעמיד לעיון הציבור.

היו"ר דוד צוקר:

בעקרון, נראה איך למצוא את זה, במידה ויהיה עוד גוף דומה לצבא, אני בענין הזה אהיה מאוד מרחיב.

שלמה שוהם:

בסעיף 19 (ב) כתוב: "... במועדי תחילה אחרים...". זאת אומרת, אנחנו לא קובעים את המועד האחרון שכולם ייכנסו לתוקף, אני מציע שבחוק העיקרי דווקא לכתוב את המכסימום, זאת אומרת, מה המכסימום שבו יחול החוק על כל הרשויות, ואחר כך להשאיר לוועדת החוקה, חוק ומשפט את האפשרות - - -

היו"ר דוד צוקר:

אתה מתכוון שאם מישהו נערך עוד חצי שנה שייכנס?

שלמה שוהם:

זה אפשרי. אבל אפשרי גם בעוד עשר שנים. השאלה אם זה נכון. השאלה אם לא כדאי לקבוע מועד גג סופי, ואז לומר, נגיד, שלוש שנים גג, כולם נכנסים, ואם יש כאלה, אפשר יהיה גם קודם.

היו"ר דוד צוקר:

כבר מראש לכבול את הידיים של הוועדה כאשר היא מאשרת את התקנות. זה מה שאתה מציע, נכון? נראה לכם?

יהושע שופמן:

אני לא בטוח שחייבים לכבול את הידיים של הוועדה. פה, ברירת המחדל היא שנה.

דיאנה ירום:

החוק הזה הוא חוק מאוד חדשני. אנחנו מתווכחים ודנים מתוך מגמה שהחוק כן יצא לדרך במינימום העיכובים, ולכן נקבעה שנה, ורק במקרים חריגים, באישור הוועדה, ואני מניחה שהוועדה תהיה מאוד מאוד נוקשה ולא תאשר בקלות חריגים מחשנה הזאת. ובאמת, אף אחד מאיתנו לא יודע באיזה מאטריה אנחנו מתעסקים, ואיזה קשיים יעמדו לנו בדרך.

היו"ר דוד צוקר:

אבל סעיף 19(ב) הוא בלי קריטריונים. כלומר, אישור ועדת החוקה. לא "מטעמים מיוחדים", ולא ... פתח די רחב.

דיאנה ירום:

כי נקודת המוצא היא שוועדת החוקה לא במהרה תיתן אישור כזה, לכן זה נקבע. היו כמה רעיונות שעבדנו עליהם, הרעיון המקורי היה להגיד שהחוק הזה ייכנס בשלבים. ואז אמרנו לא, נלך על הרעיון שבאמת יחייב את כולם תוך שנה, ורק במקרים חריגים, באישור הוועדה, יוציאו אנשים החוצה, מפני שאנחנו באמת לא יודעים מה קורה פה.

היו"ר דוד צוקר:

מה את היית רוצה?

דיאנה רוס:

אני חושבת שצריך להשאיר את החוק במתכונת זאת.

היו"ר דוד צוקר:

כלומר, לא לשנות את (ב)?

דיאנה רוס:

בוודאי, לא לשנות. אני חושבת שזו תהיה טעות, ממילא יאריכו את זה רק כשבאמת תהיה לזה הצדקה מאוד מאוד טובה.

היו"ר דוד צוקר:

שלמה מציע שלוש שנים גג.

שלמה שוהם:

כבר אמרנו שברירת המחדל היא שנה, אני רוצה להסביר משהו. קבענו חוק בספר החוקים. אמרנו שברירת המחדל היא שנה, ועל זה אין ויכוח. עכשיו אמרנו שאפשר להאריך את זה למעשה בלי שום מיגבלה. בעיניי, לא נכון לקבוע חוק שיכול להיות מצב שבו גוף אחד יתחיל בעוד שנה, וגוף אחר בעוד עשר שנים, זה מצב שהוא לא קוהרנטי, גם מבחינת החקיקה. ראוי לקבוע איזה שהיא תאריך יעד גם לגבי סעיף (ב). אפשר להתווכח כמה זה יהיה.

יהושע שופמן:

בלי לפגוע באף אחד, יכול להיות שיימצא איזה גוף, למשל, המועצה לגידול טבק, יש דבר כזה. יש לה תקן או תקן וחצי, יבואו ויגידו, מצד אחד האינטרס של הציבור במידע שואף לאפס. מצד שני, הם כמעט לא קיימים.

היו"ר דוד צוקר:

אין להם גם מידע.

יהושע שופמן:

אין להם גם מידע. אין להם דו"ח שנתי, חבל להקים מחגוף הזה. אז יבוא גוף כזה שיגיד, שום אינטרס ציבורי לא ייפגע אם זה יפעל גם בעוד שבע שנים.

היו"ר דוד צוקר:

חברים, גמרנו סיבוב ראשון. אני רוצה שנעשה מאמץ גדול, ואני פונה בעיקר אליכם אנשי משרד המשפטים, לעשות מאמץ גדול, כדי שבישיבה הבאה נסיים את העבודה בוועדת המשנה. על מועד הישיבה דורית תודיע לכם.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 12:05)

נוסח לא מתוקן

הכנסת הארבע עשרה
מושב שלישי

פרוטוקול מס' 9
מישיבת ועדת המשנה של ועדת החוקה חוק ומשפט
לנושא הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996
שהתקיימה ביום ב', ז' בטבת התשנ"ח, 5.1.1998, בשעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה: היו"ר דוד צוקר

מוזמנים:

עו"ד יהושע שופמן, משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים
עו"ד מייק בלס, משרד המשפטים
עו"ד סיגל קוגוט, משרד המשפטים
עו"ד אריה רוטר, הלשכה המשפטית, משרד ראש-הממשלה
הלית ברק, מתמחה, משרד המשפטים
עו"ד ישי יודקביץ, הלשכה המשפטית, משרד הביטחון
יוסי הולברייך, מלמ"ב, משרד הביטחון
אלימ איתמר יער, ראש מחלקת אירגון באג"ת, משרד הביטחון
רס"ן לירון ליבמן, פרקליטות צבאית, משרד הביטחון
רפ"ק קלוד גוגנהיים, יועץ משפטי, משרד לביטחון פנים
נצי"ב רחל גוטליב, סגנית היועץ המשפטי, משרד לביטחון
פנים
נצי"ב ענת שפי, ע/היועץ המשפטי, משרד לביטחון פנים
סניץ שרה מר-חיים, ראש מדור פיקוח ובקרה, משרד לביטחון
פנים
עו"ד דינה ירום, הלשכה המשפטית, משרד האוצר
עו"ד נלי מונין, יועץ משפטי, מינהל הכנסות המדינה, משרד
האוצר
עו"ד נתן רוזיאל, אגף הכנסות המדינה, משרד האוצר
עו"ד רינה טשרני, הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
עו"ד איילת רוזן, הלשכה המשפטית, המשרד לאיכות הסביבה
עו"ד רין דול, יועץ משפטי, נציבות שירות המדינה
עו"ד נתן סמוך, הלשכה המשפטית, משרד הבריאות
עו"ד בועז אורן, הוועדה לאנרגיה אטומית
ענת שקולניקוב, קואליציה לחופש מידע
שירלי גלאור, קואליציה לחופש מידע
עו"ד דני פיש, אדם טבע ודין
צחלי דרור-גבריאל, אדם טבע ודין
גד סואן, מנכ"ל איגוד החברות הנסחרות בבורסה
עו"ד נתי שילה, יועץ משפטי, איגוד החברות הנסחרות
בבורסה
עו"ד יהושע נאמן, איגוד החברות הנסחרות בבורסה
רוית ארידור, איגוד החברות הנסחרות בבורסה
גונן גומלסקי, רשות החברות הממשלתיות
עו"ד שרון הברמן, מרכז השלטון המקומי
עו"ד שמעון וייס, יועץ משפטי, הרשות לניירות ערך
עו"ד דניאלה גורני, מנהלת מחלקת אכיפה, הרשות לניירות
ערך

עו"ד רות הורן, יועצת משפטית, המוסד לביטוח לאומי
רועי קהת, המוסד לביטוח לאומי
עו"ד יהודה לנדא, לשכת עורכי-הדין
עו"ד אלכסנדר שפירא, לשכת עורכי-הדין
עו"ד שירלי גלאור, יועצת משפטית, אקו"ם, אגודה לקימום
מפגרים

יועץ משפטי: שלמה שהם

מנהלת הוועדה: דורית ואג

נרשם על-ידי: חבר המתרגמים בע"מ

ס ד ר ה י ו ם

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

חברי הכנסת: אלי גולדשמידט, יעל דיין, אליעזר זנדברג, יוסף כץ,
יצחק לוי, חגי מירום, אברהם פורז, עמיר פרץ, דוד צוקר, סילבן שלום

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996

חברי הכנסת: אלי גולדשמידט, יעל דיין, אליעזר זנדברג, יוסף כץ, יצחק לוי, חגי מירום, אברהם פורז, עמיר פרץ, דוד צוקר, סילבן שלום

היו"ר דוד צוקר: אנחנו פותחים את ישיבת ועדת המשנה של ועדת החוקה חוק ומשפט בנושא הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996.

המטרה שלנו היא לנסות ובשתי הישיבות הקרובות - זו של היום וזו של מחר - לסיים את החוק, כאשר אני מתכוון שישארו עוד ודאי ניסוחים שאני אשאיר למומחים, אבל אחרי שנסכם את העקרון. אני מניח שיהיו ניסוחים שאני אשאיר לכם לסכם, אבל בעקרון הייתי רוצה שנגיע למצב שעד מחר בסוף הישיבה נחיה בסוף הדרך.

עדיין לא קיבלנו תשובות ממערכת בתי-המשפט, מבקר המדינה והכנסת. בעצם הכל יושפע או ייגזר מן התשובה של נשיא בית-המשפט העליון. יש לך מושג לגבי לוח הזמנים שלו?

שלמה שהם: לא. הוא הבטיח שהוא מטפל בזה.

היו"ר דוד צוקר: אני מבקש להוציא לו מכתב נוסף ולהודיע לו שאנחנו מסיימים את עבודת ועדת המשנה. אחרי שנסיים את העבודה כאן, נלך למליאת ועדת החוקה. בדרך כלל תפקידה של מליאת הוועדה, במידה והיתה ועדת משנה, להכריע בשאלות בהן קיימות מחלוקות. אם נגיע למליאה ללא מחלוקת, נציג בפני מליאת הוועדה את נוסח החוק, תישאלנה שאלות על-ידי החברים, זכות החברים להעלות הצעות משלהם, אבל ככלל נעשה מאמץ שמה שיסוכם בוועדת המשנה, הוא יהיה התוצר הסופי, כי אחרת אין טעם לעבודת ועדת המשנה, אם כי כפי שאמרתי יש זכות לחברי כנסת להעלות נושאים.

אני מציע שבמידה ולמי מן הנורמים משחו מן הסיכומים כאן יהיה בלתי נסבל ובלתי מתקבל על הדעת, אני אאפשר לו להעלות את הדברי גם במליאת הוועדה וזה ייעשה בתיאום. אני לא רוצה החוק במתכונתו הסופי יהיה מבלי שניתן פתחון פה אופטימלי ומקסימלי, ואני מדבר עכשיו בעיקר על המשרדים הממשלתיים, שלא ירגישו שאין להם את האפשרות לנסות ולהשפיע. במידה ויהיו סיכומים של ועדת המשנה שיהיו ממש בלתי נסבלים, בתיאום אתי נעלה אותם פעם נוספת במליאת הוועדה. אני רוצה שנמצא את כל הדיון הציבורי בנושא הזה.

אני לא חושב שהבחירות הן מאחורי הכותל ומתקיימות מיד מחר, אבל אני רוצה לעשות מאמץ ולסיים את החוק תוך מספר שבועות ולהביא למליאה, אחרי שיהיו כאן ניסוחים סופיים. הדברים האלה לא צריכים להיות מושפעים לא ממערכת בחירות ולא ממאבקים של קואליציה ואופוזיציה, משום שכאן זו חשיבה לטווחים הרבה יותר ארוכים והייתי רוצה שנמשיך לקיים את זה עד הסוף באותו שקט שעשינו עד עכשיו ונביא את זה לידי גמר.

עד כאן דברי הקדמה וסידור עבודה. האם מישהו רוצה לומר משחו לגבי סדר העבודה או להציע איזו שהיא הצעה? אין.

אנחנו הולכים עכשיו לאט לאט. אם רוצים להתעכב על נקודה, על ניסוח שלא לגמרי מוסכם, נעלה זאת. אני רוצה לומר באופן ברור שלא הייתי רוצה לחזור פעם נוספת על דברים שסוכמו. כלומר, ככל שזמננו בידינו, לא הייתי רוצה לחזור על דברים שסיכמנו, אלא רק ניסוחים ונוסחים שרוצים להתווכח עליהם. כאמור, יש לנו זמן, ואם מישהו רוצה לשאול עוד שאלה, נאפשר זאת.

אנחנו מתחילים עם סעיף המטרה, סעיף שלא הופיע בנוסח המקורי.

יהושע שופמן:

יש לנו הצעה קצרה לסעיף מטרה האומרת: "מטרתו של חוק זה לאפשר לציבור גישה למידע המצוי בידי רשויות ציבוריות, תוך הבטחת הגנת הפרטיות ושמירה על אינטרסים ציבוריים אחרים". זה אחרי שהיושב-ראש ביקש לתת דגש מיוחד לאלמנט הפרטיות.

נתי שילה:

אני מבקש להעיר הערה שמתייחסת לסעיפים אחרים. כאשר מדובר על הגנת הפרטיות, ממילא הזיקה הולכת לחוק להגנת הפרטיות וזה גם מופיע בנוף החוק עצמו. חוק הגנת הפרטיות מצומצמת לאדם ולא מצומצמת לתאגיד. החשש שלנו בעצם בנקודה הזאת שייפגעו זכויותיהם ופרטיותם של תאגידים שאינפורמציה לגביהם נמצאת אצל הגופים הציבוריים שחל עליהם החוק.

אם היה מקובל על דעת הוועדה שבמסגרת מה שנקרא הגנת הפרטיות זה יחול, כפי שמוגדר בחוק הזה, כולל גם תאגיד, אני חושב שהרבה בעיות שלנו היו נפתרות בחוק הזה.

ענת שקולניקוב:

אנחנו חשבנו שסעיף המטרה כאן עדיף להוריד אותו, הוא לא תורם הרבה, הוא באמת יכול להכניס לסוג כזה של התלבטויות כמו שהוא עלה כאן, איזה אינטרסים, על מה מדובר, למה דווקא פרטיות ולמה לא אינטרסים אחרים. הוא לא כל כך אלגנטי. ברור שהחוק הזה עומד גם בגלל המעמד הנורמטיבי שלו מול אינטרסים אחרים, זכויות שמוגנות בחוקים אחרים, הגנת הפרטיות בהחלט חשובה ומוגנת במעמד חוקתי היום ובאמת בחוק היסוד ובחוק הגנת הפרטיות. הסעיף הוא מיותר, הוא גם לא נשמע טוב בהקשר הזה והוא רק יוצר פתח לסוג כזה של בעיות שהועלו כאן.

היו"ר דוד צוקר:

למרות שהוא ביטוי לכל האיזונים שאחר-כך מופיעים בסעיפים הקונקרטיים

ענת שקולניקוב:

בדיוק. האיזונים מופיעים בסעיפים קונקרטיים וחבל להכניס אותם גם כאן. בדרך כלל כשיש סעיף מטרה, הוא תורם משהו מעבר. למשל, חוק ביטוח בריאות ממלכתי באמת העמידו בסעיף המטרה איזה עקרונות מאוד חשובים של החוק. כאן זה בעצם לא מוסיף כלום, זה רק יכול להכניס לעוד איזה סיבוכים, ולטעמי זה לא כל כך אלגנטי שכאשר יש חוק שמצחיר על חוק חופש מידע, ככה זה יופיע בסעיף הראשון. ברור שהאיזונים קיימים. כאמור, יש גם את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו שנותן אפילו מעמד נורמטיבי עדיף לזכות הגנה על הפרטיות, וכל האיזונים הקונקרטיים נעשו כבר בסעיפים האחרים.

אני חושבת שסעיף הזה רק גורע ולא מוסיף.

שרון הברמן:
אני חושבת שסעיף המטרה הוא מאוד חשוב. הוא מגדיר מראש את המעמד הנורמטיבי של החוק הזה ואת היחס שלו לחוק הגנת הפרטיות הוא מסדיר את הנושא. הוא בעצם מגדיר מה יבוא הלאה בתוכן של החוק הזה מראש, ואני חושבת שזה מאוד חשוב.

שלמה שהם:
לגבי הגנת הפרטיות, החוק מדבר על זה. הגנת הפרטיות בסעיף המטרה היא רחבה, היא לא אומרת הגנת הפרטיות על-פי חוק מסויים ולכן לדעתי היא לא מצומצמת.

אני מסכים עם היושב-ראש שחשוב שייכתב סעיף מטרה. הדבר היחיד שקצת מפריע לי פה זה העניין של מה זה אינטרסים ציבוריים אחרים, כי אינטרס ציבורי הוא אומר בעצם משהו מאוד ספציפי לגבי האיזון. אולי הוא לא חלק ממטרת החוק אלא הוא חלק מהבלמים של החוק. אם זה היה אינטרס חברתי אחר, או אינטרס ממלכתי אחר, זה היה לי יותר נוח, כי אינטרס ציבורי אומר בפירוש את אותו חלק או מטרה שבו הריבון לא רוצה לתת אינפורמציה ושומר על אינטרסים ציבוריים אחרים.

אני חושב שסעיף המטרה הוא טוב.

היו"ר דוד צוקר:
אם אנחנו מנסחים סעיף מטרה, מדוע לא לתת לו מימד חוקתי גם בניסוח? כלומר, המטרה היא לא רק לאפשר גישה. כלומר, אתה נותן לו היבט מאוד טכני, בשעה שמה שאני חשבת עליה היה ההיבט החוקתי. כלומר, לקבוע את הזכות למידע ולנסח את זה כזכות חוקתית שעומדת לאדם, עומדת לציבור, ולא גישה למידע. כלומר, גישה למידע נראית לי הפועל היוצא או הביטוי המעט טכני של החירות שנדמה לי שצריך היה לעגן אותה.

יהושע שופמן:
בוא נתחיל מכך שאני לא חושב שאנחנו זקוקים בחוק הזה לסעיף מטרה. החוק באמת מדבר בעד עצמו ולכן אני לא בטוח שהוא מוסיף. זה עניין יותר של צורה, של חגיגות אולי, אבל אני חושב שהחוק הזה יכול להיות טוב גם בלי הסעיף הזה.

אנחנו התלבטנו והסתכלנו בחוקים שונים, אם יש להם סעיפי מטרה. האמת היא שסעיפי המטרה הם די פרוזאים.

היו"ר דוד צוקר: סעיף 2 הוא המימד החוקתי יותר!

יהושע שופמן: ודאי. זה הסעיף האופרטיבי.

היו"ר דוד צוקר: לא. הוא לא סעיף אופרטיבי. הוא קביעת הזכות.

יהושע שופמן: הוא קובע את הזכות. ודאי. אני לא צריך לדלג הרבה כדי להגיע לעיקר. זה לא כמו חוק ביטוח בריאות שעד שאחרי שאני עובר את סעיף המטרה אני מגיע לסעיפים טכניים ומסורבלים שאין בהם איזו הצהרה כללית. פה יש לי הצהרה כללית בסעיף 2.

היו"ר דוד צוקר: ואז לפי דעתך אתה לא צריך את סעיף 1, את סעיף המטרה?

יהושע שופמן: אני חושב שאפשר לחיות עם זה ואפשר לחיות גם בלי זה. הזכות לקבלת מידע, זה הסעיף האופרטיבי הכללי של סעיף 2. אם הממונה על ניסוח החוק תאשר לנו, לא איכפת לי להקדים את סעיף 2 לסעיף 1.

שלמה שהם: הייתי מציע לעשות אחרת. הייתי אומר שסעיף 1 יהיה: מטרתו של חוק זה לעגן בחוק את זכותו של זכו, ואז בסעיף 2 הייתי שם רק את האיזונים, ואז אני נותן את ההכרזה.

היו"ר דוד צוקר: עשינו בחוק שאנחנו עובדים עליו עכשיו, בחוק זכויות מוגבלים שם קבענו את הזכות שלהם ליהנות משירותים, ומטרת הסעיף מנוסחת גם בדומה לחוקי היסוד. זאת הכוונה שלי, לנסח את זה אופן שהוא גם דומה לחוקי היסוד, בהנחה שזו דרך לעגן את הזכות הזאת לא כחוק יסוד אבל לפחות מבחינת הגישה.

יהושע שופמן: חוק שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, ברגע שעוברים את הסעיפים הכלליים, עוסק בהרבה מאוד דברים. הוא עוסק בשיפורים בתעסוקה ובגישה.

היו"ר דוד צוקר: נכון. אבל לא בלתי דומה לכאן. אנחנו מתעסקים פה אחר-כך בהמון שאלות טכניות, במגבלות, בסיינים.

יהושע שופמן: נכון, אבל העקרון מגולם בסעיף 2. אני אומר אני לא זקוק לזה.

היו"ר דוד צוקר: דווקא בגלל הדמיון לחוקי היסוד, זה נראה לי עם איזו שהיא משמעות אולי בעתיד, בפרשנות. יש לי בקשה. אני מציע לקחת את סעיף המטרה ואת סעיף 2 להעביר להתחלה. לנסות ולנסח סעיף אחד שיקבע את הזכות החוקתית של הציבור לקבל מידע מרשות ציבורית. סעיף 2 יעבור לסעיף המטרה, כאשר ייקבע שמטרתו של חוק זה לעגן את זכותו של כל אזרח ישראלי או תושב ישראל את הזכות לקבל מידע זכו.

יהושע שופמן: במקום סעיף 2. עם כל הכבוד, חבל לי. סעיף 2 הוא סעיף אופרטיבי. סעיף מטרה הוא לא סעיף שאני קובע זכויות לפיו. הלב של החוק זה סעיף 2, שמדבר על הזכות של האדם. זאת קביעת זכות, זה סעיף עצמאי.

שלמה שהם: אתה יכול בלי מטרות חוק זה, לקחת את 2 כפי שהוא ולשים אותו בהתחלה.

היו"ר דוד צוקר: זה מה שהוא מציע. בואו נעבור לניסוח סעיף 2, כי יש לנו ויכוח עליו ואחר-כך נחזור לסעיף המטרה.

אני רוצה לחזור על הוויכוח שהיה לנו לגבי סעיף 2 ולהכריע בו. אנחנו צריכים למנות כאן מי הם בעלי הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית. אנחנו מסכימים לגבי אזרח ישראלי, אנחנו מסכימים לגבי תושב, ואחר-כך היתה לנו שאלה לגבי מה קורה עם אזרחי חוץ, כאשר מצד אחד אנחנו נבוא ונטען שהמחויבות של המדינה היא לאזרחיה ולתושביה. זו נקודה מכריעה. כל חוק, ודאי חוק כזה, נגזר מן הברית הכתובה או הבלתי כתובה שבין תושבי המדינה ואזרחיה לבין הממלכה. על העניין הזה נדמה לי שקשה יהיה לחלוק.

דבר שני, לא בצד של הזכות, אני מניח שיש מספיק גורמים בעולם שירצו לנצל את החוק הזה למטרות שאיש מאיתנו לא רוצה לתת להן יד. וגם זה שיקול משמעותי.

מן הצד שני, אני יכול לראות מצבים שבהם אנשים שאינם אזרחים ואינם תושבים מגלים אינטרס מובהק לקבל מידע שברור לנו שהדרישה היא לנופיו של עניין והאדם בא עם ידיים נקיות ואין אחרי זה מטרה זרה. זאת הדילמה, האם אנחנו מכניסים גם מי שאיננו אזרח, איננו תושב, אבל יש לו אינטרס ממשי מובהק לקבל מידע.

על זה אני רוצה שנקיים סבב קצר ונכריע בו.

דיינה ירום: על הדילמה אף אחד לא חולק. למה אדם כזה שיהיו לו מטרות לגיטימיות, לא יוכל למטרתו הלגיטימיות למצוא גורם פה בתוך המדינה שיוכל להשיג את המידע הזה עבורו? אז אנחנו עוקפים את הבעיה.

היו"ר דוד צוקר: יכול להיות עורך-דין ישראלי.

דיינה ירום: יכול להיות הרבה מאוד דברים, כמו איזה אדם שיהיה לו איזה שהוא אינטרס כלכלי במדינה ובהחלט מן הסתם ימצא פה את אנשי הקשר שיצטרכו להפעיל עבורו דברים במדינה. אבל ככה, יכול להיות שתהיה איזו שהיא מסגרת, רחוקה אבל קיימת, מפני מטרות לא לגיטימיות למיניהן. יכול להיות. אני רק מנסה לתת בדרך הקלה.

ישי יודקביץ: גם תושב חוץ, אנחנו לא חולכים לשלול ממנו את הזכות לקבל מידע. זה לא ימנע ממנו לקבל מידע מהרשויות. אילו הוא הוכיח אינטרס מובהק ולרשויות למשל יהיה אינטרס לתת לו גם את המידע הזה, למשל משקיע מאוד גדול שיש אינטרס מאוד גדול לתת לו את המידע כדי להכניס כמה דולרים חיוביים למדינת ישראל, אני מניח שלא ימנעו ממנו את קבלת המידע, אם הוא לא יהיה בעל זכות לפי החוק.

היו"ר דוד צוקר: אתה מדבר על מי שגם למדינה יש אינטרס לתת לו את המידע, מזה אתה מודאג.

אני מודאג ממקרה של קונפליקט שבו אדם חושב שנעשה לו עוול או שהוא זקוק למידע חיוני ולמדינה אין אינטרס לתת לו. הרי החוק הזה לא נועד למקרים שבהם יש למדינה אינטרס לעשות משהו, אלא הוא נועד להכריע בקונפליקט הזה שבין היחיד לבין המדינה. זאת הבעיה שלי.

ישי יודקביץ:

עדיין לדעתי לא יימנע ממנו המידע בנסיבות מסויימות. פשוט לא תהיה על הרשות כל המחוייבויות הפרוצדורליות מבחינת הזמנים ומבחינת כל העילות. פשוט יהיה שיקול דעת יותר רחב לרשות אם לתת או לא לתת, ולדעתי הרחבת שיקול הדעת הזאת היא חיונית.

צהלי דרוז-גבריאל:

אני חושבת שההבחנה הנכונה לגבי מידע שלא רוצים לתת אותו, הוא נוגע איזה מידע זה ולא מי מבקש אותו, ואיזה מידע כבר מוגן על-ידי החוק, ומי מבקש אותו, זה לא משנה, בין אם הוא תושב ובין אם הוא אזרח חוץ.

היו"ר דוד צוקר:

ברמה העקרונית זה ודאי משנה אם זה תושב מקסיקו שאין לו שום קשר איתו, אני כמדינה, לבין תושב או אזרח כאן. ברמה העקרונית ודאי שיש הבדל, ואני מניח שגם את רואה את זה.

צהלי דרוז-גבריאל:

אני לא בטוחה שהוא לא בעל זכות. אם הוא אדם ונמצא בישראל, הוא לא לחלוטין משולל זכויות. אם הצורך במידע קשור במימוש הזכויות האלה או הגנה עליהן, אנחנו כל הזמן העלינו גורמים שבאים מעמדת כוח ושיש להם אינטרסים כלכליים פה וכו'. אני יכולה להעלות על הדעת מקרים שבהם שלילת זכות כזו רק תגביר אומללות גדולה ממילא של אותו אדם.

ענת שקולניקוב:

באמת המקרה שלא מטריד אותנו הוא מי שיש לו את היכולת הכלכלית ליצור קשר עם עורך-דין כאן. וודאי, כפי שנאמר כאן, שלמדינה יש את האינטרס לתת לו את המידע, אבל הבעיה כאן היא אחרת. הבעיה היא כמובן לגבי כל אותם אנשים שיש להם אינטרס ממשי, ואני אגיד יותר מזה. כמו שידוע לנו במדינת ישראל או רשויות של מדינת ישראל מפעילות הרבה מאוד סמכויות כלפי אנשים שהם לא אזרחים ולא תושבים. למשל, עובדי זרים שנמצאים כאן, בין כדיון ובין שלא כדיון, אבל הם עדיין לא משוללי זכויות ולא משוללי יחס בינם לבין רשויות המדינה שפועלות כלפיהן.

לגבי המסננת, זה נכון. צריכה להיות מסננת נוספת והמסננת הזאת בדיוק תהיה המסננת של העניין האישי. כלומר, עדיין צריך להבטיח להם את הזכות וחלילה, כפי שנאמר כאן, רק למי שלמדונה יש את האינטרס לתת לו את המידע. בהחלט מסננת נוספת, האינטרס האישי שלו, הוא יצטרך להגיד, בניגוד לכל יתר המבנה של החוק הזה, באמת לגבי האנשים האלה, תראה מה האינטרס שלך, תקבל את המידע. נראה לי שזה צריך להיות המבחן.

לירון ליבמן:

אני חושב שצריך לזכור שגם במצב המשפטי הנוכחי יש זכויות למידע לתושבי חוץ או אזרחי חוץ במצבים קונקרטיים. אם למשל יש לו עילת תביעה בבית-משפט, בנוזיקין, כי הוא תייר והוא נפגע כאן, או לפי חוק אחר. במסגרת ההליכים המשפטיים יש זכות לגלוי למסמכים ולקבלת מידע. אם הוא למשל חולה, חל עליו חוק זכויות החולה והוא זכאי לקבל מידע על הטיפול הרפואי בו. אם הוא פועל זר, אני מניח שיש הוראות דומות לגבי ביטוח לאומי וכו' אם אין, נכון יותר להסדיר את זה באופן ספציפי באותם חוקים.

אנחנו בכל-זאת חוששים, במצב הביטחוני של המדינה, לפתוח כאן פתח שהוא רחב מדי.

היו"ר דוד צוקר: יש שלוש קבוצות שאני יכול לחשוב עליהן, שאני לא בטוח שיש להן זכות שמעוגנת בחוק. אלה הם העובדים הזרים ואנחנו מדברים בכ-200 אלף אנשים. אני יכול לחשוב על תיירים שלעתים יכולים לתבוע את זה, כאלה שנפגעו. אני יכול לחשוב על תושבי שטחים שנמצאים בכל אופן תחת ריבונות ישראלית והזיקה בינם לבין מדינת ישראל היא בכל אופן יותר חזקה מאשר הזיקה של עובד זר. זה בכל אופן ריבונות של שלושים שנה ואיזו שהיא תימשך. אלה הן שלוש קבוצות שאתה לא יכול לבטל ולדחות את זה ולומר שאין ושם זיקה ואין להם חלק באיזו ברית בלתי כתובה בינם לבין מדינת ישראל. זה קשה לבטל את העניין הזה.

רותי הורן: אני חושבת שאכן מנית את הקבוצות ותראה את החלוקה שנעשתה כאן, אם אני מסתכלת לרגע מהעניינים של הביטוח הסוציאלי. באמת לקבוצות האלה יש זכויות או חלקי זכויות ממשיות בדין הישראלי. אם נאמר במטרת החוק שהם יהיו זכאים לקבל מידע כזה ולממש את הזכויות האלה, ובלבד שהם יצביעו על העניין שיש להם בקבלת המידע, כי באמת הזכויות שלהם הן לא בהיקף כל כך רחב כפי שיש לתושבי ישראל ולאזרחי מדינת ישראל, כי אז עשינו הבחנה נכונה. לדוגמא, העובדים הזרים, בתחום הביטוח הסוציאלי יש להם זכויות אבל מאוד מצומצמות. הם מבוטחים בענפי ביטוח מסויימים וגם בהם לעתים עם כללים מיוחדים. לתושבי ישי"ע או הרשות יש זכויות בענף מסויים. ככל שזה נוגע לעניין שלהם, צריך לספק להם מידע, זה מובן מאליו אבל הם לא יכולים להיות שווים זכויות לתושבי ישראל.

היו"ר דוד צוקר: איך ניסחת את זה קודם?

רותי הורן: ככל שזה נוגע לעניין שיש להם, לגבי, אם היו מנסחים רק לעניין הביטוח הסוציאלי, זה תחום שבו הם מבוטחים, אבל אפשר לתת הגדרה כללית ולומר שהם יצביעו על העניין שיש להם במידע.

שלמה שהם: אני חושב שנושא הבלמים למעשה מוסדר. להגיד שמידע חסוי וביטחוני וכי שניתן לאזרח ישראלי, הוא נניח עלה אתמול לפי חוק השבות והוא נחשב לאזרח ישראלי ואולי הוא מרגל מארץ אחרת, זה פחות מסוכן מאשר לתת מידע לפועל תאילנדי שנמצא בארץ. אני לא רואה פה את האלמנט הביטחוני כל כך קריטי, כי אנחנו בלמנו את זה איפה שבלמנו ואני מקווה שבלמנו טוב.

לכן השאלה היא קונספטואלית, השאלה היא מהותית, השאלה אם אנחנו רואים את הרשויות הציבוריות שלנו כרשויות שנותנות את הזכות הזאת לכל אדם שיש לו אינטרס בעניין הזה, או שנמצא פה אולי הייתי מוצא דרך אולי - אם אתה רוצה באמת לא לפתוח את זה לגמרי - לתת את המרכיב של המקום, את המרכיב של ההימצאות באיזור.

היו"ר דוד צוקר: משהו היה מגדיר פועל זר כתושבו אני לא בטוח.

קריאה:

בדרך כלל לא.

שלמה שהם:

אפשר להגדיר את זה על-פי חוקי המשפט הבינלאומי כמי שמרכז חייו היום בישראל. אפשר למצוא את ההגדרה מכוח המשפט הבינלאומי.

דוד צוקר:

את הפעולה העויינת אפשר לבצע הרי גם מתוך ישראל. הרעיון הוא שאתה מגן על האינטרס הביטחוני לא על-ידי הגדרת זהותו של המבקש, אלא על-ידי חגנה על החומר, על המהות. זו הדרך שבחרנו בה.

אריה רוטר:

לא בהכרח. אנחנו הבהרנו את זה במסגרת אחרת, אבל אפשר להרחיב. הניתוח שלנו הוא לא בדיוק כמו שהשופט שהם מציג אותו. אי-אפשר לשלול כאן את הסיכון הביטחוני שבעניין הזה משום שאנחנו יודעים איך אירגוני מודיעין עובדים. אירגוני מודיעין עובדים על-ידי יצירת פאזלים והיכולת שלנו להתגונן זה בכמה מעגלים: זה שמירת החומר, אבל גם בבחינת המעגל מי המבקש, מה אנחנו יודעים עליו, מה יכולת הפיקוח שלנו עליו, ומה יכולת ההתמודדות מולו.

אני חוזר לקונספט. הקונספט הוא הרי שהמידע הוא רכוש הציבור, אותו ציבור שהוא חבר כאן או כרת ברית, משלם מיסים וכו'. נדמה לי שבמהלך הזה הלכנו מאוד רחוק או די רחוק אם נסתפק בעניין של האזרח והתושב. אולי בשנות 2000 נרחיב את זה, נראה איך החוק הזה עובד.

היו"ר דוד צוקר:

שנת 2000 מגיעה מיד.

אריה רוטר:

לכן אני אופטימי. החוק יפעל שנה-שנתיים, נפיק ממנו לקחים, יכול להיות שחששותינו יתבדו, יכול להיות שלהיפך, יכול להיות שנפיק איזו תועלת מודיעינית יוצאת מן הכלל.

הניתוח המקצועי שלנו הוא שונה ממה ששלמה אמר, ואני לא מזלזל בניתוח שלו. אין פה שחור-לבן.

היו"ר דוד צוקר:

אין לכם עניין לדעת מי מבקש חומר?

אריה רוטר:

ודאי.

דיינה ירום:

מהזווית התקציבית והאוצרית. אנחנו פותחים פה פתח. לקחת את זה ולפתוח את זה כלפי כולם, זה להפוך את המדינה שלנו לאיזה שהוא אתר אינטרנט ענק. יכול להיות שזה רעיון מאוד מוצלח, אבל אני חושבת שגם ברמה של התקציבים שהושקעו פה ובאיוון העלויות מול הזכויות - וכשאנחנו מדברים על מי בעד זכויות ומי לא בעד זכויות - אני חושבת שלפתוח את זה, זה יכול ליצור תקלות ועלויות נוספות שאני לא חושבת שיש למישהו זכות לטעון לגבי זכויות במידע הזה.

היו"ר דוד צוקר:

היקיסי שלך הוא לא לגמרי תקיף. נוצרו זכויות בין העובד הזר שנמצא פה שנתיים-שלוש

והלאה לבין המדינה.

דיינה ירום:

עובד זר זה דבר אחד

היו"ר דוד צוקר:

יש חשיבות לסוג של זיקה ביטחונית.

דיינה ירום:

אתה לוקח פה מבחן של שהות שלא נמצא פה. גם לגבי מי שנמצא כאן בשהות שלא כדין, אני לא בטוחה לגבי היקף הזכויות שלו. המסגרות פה הן יותר רבות. מתוך הקבוצה שאתה מגדיר, באמת מי שמעניין אותך ואתה כן תרצה לתת לו את הזכויות, זו הקבוצה יותר מצומצמת, כשאתה פותח את זה בצורה כל כך רחבה. אני אומרת את זה גם מבחינת הכיסוי התקציבי.

אנחנו הולכים לשרת את אוכלוסיית העולם במידע שלך שנמצא בידי הרשויות, ואני לא חושבת שזה מוצדק.

ישי יודקביץ:

בזכות קבלת מידע, יש איזה היבט מקומי יחסית לזכויות אחרות. המקומיות של המידע, הזיקה שלו פה לשטח, למדינה, הוא יותר גדול מאשר זכויות אחרות. לכן אני חושב שאנחנו צריכים להצטמצם לעניין האזרח והתושב. אני חוזר ואומר שלא צריך להגביל את הרשות. זה לא שהרשות לא תתן מידע למישהו שהוא לא בעל הזכות, אלא פשוט יהיה לה יותר שיקול דעת. החוק הוא חוק כללי, ואפשר יהיה עקב בצד אגודל לחוקק חוקים פרטניים.

היו"ר דוד צוקר:

אם הזיקה של השהות היא מרכיב וכעומק הזיקה כן עומק הזכות, אז אתה בבעיה עם עובד זר שנמצא פה שנתיים, ואתה בבעיה יותר גדולה עם פלשתיני שנמצא כאן שלושים שנה, ועם תייר אתה בבעיה מאוד קטנה. כעומק השהות במקום, כן עומק הזכות שצומחת לו.

ישי יודקביץ:

לא. אני אומר שזה היבט נוסף למה להגביל את זה רק לתושב שמרכז חייו הוא כאן.

היו"ר דוד צוקר:

אני הולך לשיטתך. אתה אומר שהקשר למקום הוא גם.

ישי יודקביץ:

הוא גם. במרחב השיקולים.

היו"ר דוד צוקר:

אז אתה בבעיה עם שתי קבוצות לפחות, שלושה ישראל יש מערכת זיקות מאוד הדוקה איתן, מאוד

מסועפת איתן.

רחל גוטליב:

אני חושבת שהגישה שמסתמנת כאן היא ששתי האוכלוסיות האלה צריכות למצוא את פתרונן בחוקים ספציפיים ולא בחוק הזה. הסעיף האחרון בחוק הזה שמשלים את הדין הקיים הוא לא מה שאומר ישי יודקביץ, הוא לא סוגר את הדרך בפני זה. הרחבת המעגל והגדרת עניין שלדעתי הוא בעיה בפני החוק עצמו, כי אמנם אמרנו כאן שאנשים יבקשו מידע בלי הגדרת עניין, אבל יחד עם זאת, בתוך החוק נתנו לזה משקל.

אם העניין יהיה רק לגבי זה שאינו תושב או אזרח? כלומר, הגדרת עניין אישי, אינטרס

היו"ר דוד צוקר:

אישי.

זה מבחן סובייקטיבי אובייקטיבי דרך אנב.

דינה ירום:

אם החצעה תהיה שמי שאיננו תושב ואיננו אזרח צריך להוכיח גם עניין אישי מובהק.

היו"ר דוד צוקר:

השאלה מה זה עניין אישי.

רחל גוטליב:

לפי מה שמוצע, זה יצמצם את הקונספציה של החוק. כשיש עניין אישי מובהק, ממילא קיימת הזכות למידע. אם החוק הזה באמת בא להגן על חופש מידע למי שיש לו זכות חוקית, יש לו איזו שהיא בעיה משפטית עם מדינת ישראל, אז צימצמת את הזכויות הקיימות, כי אין על זה שום ויכוח שאדם שיש לו איזו התדיינות, איזה עסק, איזו זכות במדינה הזאת, הוא זכאי לקבל, הוא לא צריך את החוק הזה. החוק הזה, הגדולה שלו כמו שאני מבין, או התפיסה האידיאולוגית שלו היא שהמידע זורם בלי להוכיח שום נגיעה אישית, בלי להוכיח שום אינטרס אישי, בלי שום זכות. אם יש זכויות, אתה לא צריך את החוק. אתה עוד תצמצם את העניין המיוחד שבחוק הזה.

אריה רוטר:

אתה מסכים אתי שיש תחת הריבונות הישראלית בערך מיליון איש, עכשיו, ברנע זה, שמערכת הקשרים שלנו איתם היא כזאת שאתה לא יכול לומר שהם לא קיימים במציאות הישראלית, שלא נוצר משח.

דוד צוקר:

נכון. שוב אני חוזר לקונספט של החוק, אם אני הבנתי אותו נכון ויכול להיות שלא הבנתי אותו נכון.

אריה רוטר:

לגבי האוכלוסייה הזאת. לגביהם הקונספט הוא שונה.

היו"ר דוד צוקר:

החוק הזה מבחינה מסויימת הוא לוקוס לחברה דמוקרטית של תושבים ואזרחים שרשאים בלי שהוא מוכיח שום עניין, לקבל מידע כי אומרים שהמידע הוא נכס שלכם, כמו שאתם משתמשים במדרכות ובכבישים. לגבי אותו מיליון, שאני לא יודע אם זה המספר או קצת פחות, הם לא זכאים ללוקוס הזה, אבל זה לא פוגע כהוא זה בזכויותיהם הלגיטימיות. אם יש להם איזה עניין עם המעביד שלהם, איזה עניין עם המימשל, איזה עניין עם אגרת השחייה שלהם וכו', אז כל הזכויות שלהם פתוחות בפניהם. זאת ההנחה שלי. אחרת החוק באמת יבוא לצמצם את הזכויות הקונקרטיות.

אריה רוטר:

אם אתה יוצר לגביהם קונספט שונה ואכן הקונספט הוא שונה, אני לא חושב שיש ויכוח על

היו"ר דוד צוקר:

זה, בגלל הזיקה השונה.

עם פתרון קונקרטי. כשיש פתרון קונקרטי.

אריה רוטר:

היו"ר דוד צוקר: ואם אין אנחנו מדברים כאן על משהו שהוא כעין סעיף מטרה, ליד הזכות הזאת. אנחנו יכולים לומר שאין להם שום זכות, בשום תנאי, בשום מקרה? שזה עניין אישי שלהם או קבוצתי שלהם? לגבי העניין האישי, אין לך על זה חקיקה. אם היה, הייתי יותר רגוע.

דיינה ירום: כשהוא פונה אליך אתה חייב לענות לו, אתה חייב לנמק לו, והוא יכול לפנות לבג"צ אם אתה לא מוסר לו את המידע שרלוונטי לו ואתה מונע אותו ממנו.

היו"ר דוד צוקר: זה נכון לגבי כל אחד.

דיינה ירום: בוודאי. זה בדיוק המבחן והמסגרת הקיימת היום, העניין האישי.

היו"ר דוד צוקר: אני לא בעד האסכולה שאומרת להשאיר את הכל לבג"צ. הוא מספיק עוסק בחקיקה. בואו נעסוק גם אנחנו בזה קצת. אני בעד זה שגם הכנסת מדי פעם תעסוק בחקיקה. הפתרון שמשאירים פה לבג"צ, זאת מלאכה שהכנסת עשתה אותה יותר מדי פעמים, ואני הפסקתי להיות שותף לאסכולה הזאת. כלומר, אני רוצה שהבג"צ גם ישפוט ואנחנו גם נחוקק.

יהושע שופמן: אני לא חושב שיש למישהו פה בעיה באופן מהותי עם זה שאנשים שאינם אזרחים ותושבים יש זכות למידע. אפשר לכתוב את זה ואפשר לא לכתוב את זה. כמו שאריה אמר, גם אם לא כותבים את זה, זה מתבקש. אני גם לא בטוח שלגבי הפועל הזר שרוצה לדעת מה זכויותיו בביטוח לאומי, נשלח אותו לשלם גם אגרות. זה מידע בסיסי אלמנטרי.

היו"ר דוד צוקר: אתה חושב שהמדינה צריכה להעמיד אותו על זכותו.

יהושע שופמן: קודם כל, המידע היוזם עומד לרשות כל אחד, אמנם בעברית ולא בשפות אחרות, אבל הפועל הזר או נציגו כמובן יכולים לעיין בחוקים ובנחלים וכד', לגבי קבלת מידע פרטני, אנחנו מדברים בעיקר על מידע פרטני מגופים שמעניקים זכויות כמו המוסד לביטוח לאומי, ואני לא בטוח שאני רוצה להריץ אותו לכל המסלול של החוק הזה. לכן נדמה לי שלא נפגע בזכויותיהם של העובדים הזרים אם לא נכלול אותם כאן.

שלמה שהם: ככל שאני מקשיב יותר לדיון ואני מתחבר לתחושות, ואנחנו מדברים על זכות יסוד, נראה לי שאנחנו לא יכולים מהרבה מאוד אלמנטים בכותרת ליצור את השוני הזה למרות שהוא קיים. אם אנחנו מדברים על זכות יסוד, משהו שיש לו אופי של זכות יסוד, זה כמו שאנחנו אומרים שכל אדם זכאי להגנה על חייו, ואנחנו לא אומרים כל אדם שהוא תושב ישראל באותו זמן או אזרח ישראלי.

היו"ר דוד צוקר: אתה יודע שבחוקי יסוד יש הבחנה.

אריה דוטר: יש זכות שאתה נולד איתה, ויש כוקוס מסויים שהמדינה הגיעה להכרה שהיא נותנת אותו לאזרחיה ותושביה וזאת לא זכות יסוד קיומית.

שלמה שהם: עדיין אני חושב שהדרך הנכונה תהיה לקבוע את הזכות הזאת כזכות. אני הייתי משתמש נגיד במבחן של משהו שהוא לא עניין אישי כי אז לא עשינו כלום, אלא שהוא חייב זיקה, או לומר משהו שיהיה בו אלמנט של זיקה. אלמנט של זיקה זה לא רק פלשתיני אלא אזרח ארצות-הברית שרוצה מחר בבוקר לעלות לישראל והוא רוצה אינפורמציה מסויימת כזאת או אחרת. אני יכול לדמיין אדם שעוסק במידע דווקא, שזה עיסוקו בארצות-הברית, והוא רוצה לדעת אם הוא יכול להתפרנס כשהוא כאן.

היו"ר דוד צוקר: על זה דיינה השיבה לך.

שלמה שהם: אז הוא ישלם בשביל זה כמו שמשלם אזרח ישראלי. השאלה בעיני היא אם נכון היה לקבוע את זה כזכות ואם באמת קביעת הזכות הזאת נוראה מבחינה ביטחונית או אחרת.

היו"ר דוד צוקר: אתה אומר שזה זכות זהה לתושב ולאזרח!

שלמה שהם: זה נכון שאנחנו לא צריכים לפזר מידע לכל העולם, כפי שנאמר פה.

היו"ר דוד צוקר: ברמה הבסיסית הקונספטואלית, זה לא זכות. זאת הזיקה, אותה ברית, אותה שותפות.

שלמה שהם: כן, אבל אדם שיש לו זכות והוא לא אזרח או תושב, הייתי אומר שנכניס אותו פנימה. השאלה היא איך אני מגדיר את הזיקה הזאת.

יהושע שופמן: מעבר לחוק יסוד חופש העיסוק שמדבר רק על אזרח, גם בהצעת חוק יסוד פיצוי יש הבחנות גם על חופש האסיפה, גם על חופש ההתבטאות.

שלמה שהם: יש שאלה גדולה גם מה זה נקרא אדם בישראל, בסעיף 1 של חופש היסוד. מה המשמעות של אדם בישראל.

בועז אורן: אני חושב שבדרך כלל, כאשר מדובר על זיקה, מדובר על זיקה שבדרך כלל באה לידי ביטוי גם בזכויות משפטיות. אותו תייר שמבקר בארץ שהחליק על קליפת הבננה, יש לו זכות משפטית לתבוע והוא יקבל גילוי מסמכים, הוא יעביר שאלונים ויקבל את כל המידע. לגבי העובדים הזרים, אני חושב שזה צריך לבוא על ביטוי בחוק פרטני שהכנסת תחוקק, כאשר צריך לב למעמד הלא חוקי של העובד ששוהה בישראל.

לנבי השטחים. לפי מיטב ידיעתי, אחרי שהכנסת מחוקקת חוקים, בדרך כלל יש מנגנון שבו המפקד הצבאי שוקל אם לאמץ את אותו חוק בשטחים, ויש חוקים שונים שאני יכול להביא דוגמאות לוועדה. יש פה שאלה פוליטית, שאני לא רוצה להיכנס אליה, מה קורה בשטח A וכו'.

יש לי שאלה ליהושע שופמן, מה המצב בארצות-הברית! האם החוקה האמריקאית חלה על תיירים?

יהושע שופמן: זה בכל מדינה חל בדרך אחרת. יש מדינות שלא מבחינות ויש מדינות שמבחינות, בקנדה מדובר על תושבים ואזרחים קנדים, בכמה מקומות יש הבחנות מסוגים אחרים כמו עסקים. אבל יש הרבה מדינות שבהם מדברים על זיקה מסויימת של האדם למקום.

ענת שקולניקוב: בעקבות הדברים שנשמעו כאן, אני רוצה להעיר כמי שקצת עוסקת בזכויות של אותן קבוצות שנתונות להפעלת הסמכות הישראלית, למרות שהם עצמם לא אזרחים או תושבים. אלה הקבוצות שהזכויות שלהן למידע, למרות מה שנאמר כאן, הן הכי גרועות. זאת אומרת, גם כשיש חוקים שכבר איכשהו נותנים, הכי קשה להם ליישם את זה. זאת אומרת, המצב שלהם הוא הכי גרוע. להגיד שהם יסתמכו על חוקים ספציפיים או שהכנסת תעשה חקיקה ספציפית לגביהם, אנחנו מדברים על אלה שמצבם באמת הוא הכי קשה מבחינה זאת.

אני אגיד יותר מזה, הערה שבעצם מופנית לרשות המחוקקת. התעורר בשנים האחרונות הנושא של העובדים הזרים. כל חברי הכנסת מכל הסיעות תמיד אומרים לנו, לאגודה לזכויות האזרח, שזאת באמת בעיית זכויות אדם, כי הם רוצים לשפר את הזכויות שלהם, וכי צריך לעשות משהו. הנה ההזדמנות הראשונה. כלומר, אם לא ננצל את ההזדמנות הזאת, שוב נתעלם מחבעיה שיש כאן קבוצות אוכלוסייה גדולות מאוד שנתונות להפעלת סמכויות שלטוניות ישראליות, וצריך לתת להן בתמורה גם את היכולת המינימלית להפעיל זכויות. אני אומרת לעשות זאת עם סינון אחר, עם סינון באמת של הצבעה על אינטרס אישי, לא לפתוח את זה לכל העולם. לדעתי זו הזדמנות ראשונה של הכנסת להתמודד עם הסוגייה הזאת ולא להתעלם שוב מהאנשים האלה שלא קיימים ולהגיד שיטפלו בהם בהזדמנות אחרת.

דיינה ירום: בהקשר לעובדים הזרים, ואני רק מגלגלת מחשבה. אנחנו מניחים שעובדים זרים נמצאים כאן על-פי רשיון, על-פי אשרה גם לפי חוק כניסה לישראל. השאלה בכל מקרה היא האם במקום לפתוח קבוצות כאלה אדירות, לא לסמן קבוצות כאלה שנמצאות כאן על-פי היתר, וגם אז לפי עניין של מבחן אישי, אבל כאלה שנמצאות כאן לפי היתר שקיבלו לשהות כאן לתקופה מסויימת. אז אתה גם יוצר זיקת מקום, גם זיקת זמן מסויימת, ואתה גם מתחם את הקבוצה הזאת ואתה מסמן אותה.

ישי יודקביץ: התושב כבעל זכות, לדעתן זה היה פותר את הבעיה של הזיקה, זיקה למקום. אנחנו למשל ביקשנו להבחין בין תושב ארעי לתושב קבוע, כי רצינו תושב קבוע לפי חוק מרשם אוכלוסין. אנחנו מניחים כרגע שחתושב הוא החל מתושב ארעי. זאת אומרת, מבחינת סוגי האשרות של משרד הפנים, אנחנו מתחילים בתושב הארעי כדרגת הכי נמוכה לכיוון האזרחות המלאה. כאן נפתר עניין הזיקה למקום.

היו"ר דוד צוקר: הגישה שלי היא שאיננו יכולים להתייחס גם למי שאינו תושב וגם למי שאינו אזרח אבל מקיים זיקה ממשית להווייה הישראלית, כאל בריה שקופה. הם לא שקופים. הם קיימים. מערכת הזיקות של מדינת ישראל איתם שונה מזו שיש למדינה עם אזרח ועם תושב, ולכן גם הקונספט לגביהם צריך להיות שונה. אלו שתי נקודות המוצא. מחד, הם אינם שקופים, הם קיימים, ומצד שני המחוייבות של המדינה כלפיהם שונה, קיימת אך שונה מזו שקיימת לגבי אזרח ותושב.

מתוך שתי נקודות המוצא האלה, אני מציע שבפיסקה נפרדת באותו סעיף, מתוך הבחנה בין אזרח ותושב לבנים, יצויינו גם אותם שיש להם זיקה לישראל, ושיש להם אינטרס אישי או שהם מבקשים מידע הנוגע לעניינם, שגם הם ברמה של הגדרת הזכות, ושהם יהיו כלולים. כפי שאמרתי, בנפרד או בהבחנה מן האזרח והתושב.

אני מבקש שתהיה הפרדה בין אזרח ותושב לבין האחרים. לגבי האחרים, אנחנו נעגן את זכותם השונה, אבל הקיימת, באותו סעיף אבל בנפרד, והזכות הזאת תהיה להם במידה ומתקיימת זיקה ממשית, מתקיים אינטרס אישי, או שהם מבקשים מידע בנוגע לעניינם.

רותי הורן: לעניין הזה יש הגדרה שאולי תענה. המידע דרוש להם לצורך מימוש זכות המוכרת על-פי הדיו שלנו. אז זה באמת קצת יותר מצומצם.

יהושע שופמן: קודם כל, אני לא בטוח שאנחנו רוצים את זה באותו מקום. בהצעת החוק הפרטית יש את סעיף 13 לגבי מי שאינו אזרח או תושב וזה גם לא כדי לפגום בחגיגות ההצהרה הפותחת. הייתי רוצה אולי שהחוק יחול גם על מי שאיננו אזרח או תושב בכל הנוגע למידע על זכויותיו בישראל.

רותי הורן: אולי לפי הדיו בישראל.

יהושע שופמן: אני לא בטוח שלפי הדיו בישראל.

ענת שקולניקוב: אני חושבת שהניסוח הקודם היה ניסוח היה יותר טוב מהניסוח הזה. כי הניסוח הזה הוא מידע על זכויותיו, אבל לפעמים הוא צריך מידע שהוא לאו דווקא מידע על זכויות, אבל הוא דרוש באמת לצורך מימוש הזכויות.

יהושע שופמן: הנוגע לזכויותיו.

שלמה שהם: כל אדם שיש לו זיקה לישראל, זכאי לקבל מידע הנוגע לזכויותיו.

ענת שקולניקוב: לפעמים המידע שנדרש הוא לא מידע על הזכויות עצמן.

יהושע שופמן: מי שאיננו תושב או אזרח. הוראות חוק זה יחולו גם על מי שאיננו תושב או אזרח לגבי מידע הנוגע לזכויותיו בישראל.

ענת שקולניקוב: אני חושבת שצריך לומר אם כבר דרוש לו למימוש זכויותיו. לפעמים מה שהוא צריך זה לא מידע הנוגע לזכויות, אלא למשל מצב הרישומים.

היו"ר דוד צוקר: לגבי זכויותיו, זה יותר רחב.

יהושע שופמן: אני לא מדבר על מידע אישי, אני לא מדבר על מידע עליו.

היו"ר דוד צוקר: מידע הנוגע לזכויותיו.

ענת שקולניקוב: לפעמים הוא כן רוצה מידע עליו וזה לא בהכרח יפורט כמידע הנוגע לזכויותיו.

יהושע שופמן: "הוראות חוק זה יחולו גם על מי שאינו אזרח או תושב, לגבי מידע הנוגע לזכויותיו בישראלי".

קריאה: על-פי דין או על זכויותיו?

יהושע שופמן: זכויותיו.

ענת שקולניקוב: אני מציעה שבכלל לא תהיה הבחנה.

היו"ר דוד צוקר: איפה אתה מציע למקם את זה? להחביא את זה? להסתיר את זה?

יהושע שופמן: לא, לא להחביא את זה. כיוון שהפכנו את הסעיף המהותי גם לסעיף מטרת, אני מעדיף להשאיר אותו.

היו"ר דוד צוקר: עכשיו אנחנו חוזרים לתחילת הדיון מאחר וסעיף 2 הופך בעצם לסעיף הפותח את החוק, הסעיף הזה הפותח את החוק, עניינו באזרח ובתושב. זה מקובל עלי. אני חוזר שוב אחורה, לנקודת המוצא, האחת מן השתיים שלי, שמערכת הזיקות בין האזרח והתושב למדינה שונה מזו שבין המדינה לאחרים.

אני מבקש שתציעו לנו איפה אנחנו ממקמים את מי שאיננו אזרח או תושב, כי זה שיהיה במקום אחר ולא בסעיף הפותח.

ישי יודקביץ: אנחנו שומרים על זכותנו להתנגד.

היו"ר דוד צוקר: אני רוצה לתת לכם את הזכות הזאת מבלי שתבקשו אותה. בדיוני המליאה אני אציג את הסעיף הזה כסעיף שנוי במחלוקת, לא ביני לבין עצמי אלא סעיף ששנוי במחלוקת ושראו שהוא יוכרע במליאת ועדת החוקה.

נשארה לנו עוד נקודה. האם אדם, תושב או אזרח, כולל גם את המושג תאגידן האם יש לנו בעיה פה?

יהושע שופמן: לא. החערה היתה לגבי פרטיות. לגבי מוסד, כן, זה מופיע סעיף 2, בהגדרת תושב. שם נאמר: "וכן תאגיד שהתאגד לפי הדין בישראל".

אילת רוזן: זאת אומרת, לפי שינוי הנוסח שעכשיו ניסחנו, זה יחול גם על תאגיד זר.

יהושע שופמן: תאגיד זר שיש לו אינטרס בישראל.

אילת רוזן: אינטרס כלכלי.

היו"ר דוד צוקר: נחה דעתך? זה בסדר?

אילת רוזן: זה לא שנחה דעתי אלא שנבין מה המשמעות. מה שהציעה ענת היה באמת מכוון לאנשים פרטיים. אבל זה יחול גם לגבי כל תאגיד שיש לו אינטרס כלכלי לגבי מידע.

היו"ר דוד צוקר: את הנקודה הזו סיכמנו בוועדת המשנה והיא תובא למליאת הוועדה. הנוסח של החלק הזה יובא למליאת הוועדה. כלומר, רק הסוגייה הזאת שהתנהל לגביה דיון כאן.

נקודה שנייה שהיתה עליה הסכמה, הוועדה המשותפת. במקום אחר שקבענו ועדה משותפת מן הסוג הזה, בחוק שירות המדינה, קבענו שעל הוועדה הזו חלים הכללים של ועדת חוץ וביטחון.

יהושע שופמן: אגב, היתרון שהקדמנו את סעיף 2 ל-1 שהחוק לא פותח בהגדרה של ועדה משותפת. יש סעיף מיוחד שהוספנו לגבי הוועדה המשותפת, סעיף 13(א).

היו"ר דוד צוקר: ישיבות הוועדה המשותפת יהיו חסויות. אני שאלתי אם אנחנו לא צריכים לקבוע כאן שחלים עליה הכללים של ועדת חוץ וביטחון. יהושע מפנה אותנו לסעיף 13(א), "ישיבות הוועדה המשותפת יהיו חסויות". האם די לכם בזה?

ענת שקולניקוב: יש לי כאן קושי, בעיקר עם סעיף קטן (ב).

היו"ר דוד צוקר: אנחנו נגיע אליו. הוא לא שייך לזה. אריה, זה מקובל עלוכם?

אריה רוטר: כן.

היו"ר דוד צוקר: אם כן, אנחנו מאשרים את הנוסח האומר: "הוועדה המשותפת היא ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט וועדת חוץ וביטחון של הכנסת". אגב, ברגע שכתוב ועדת החוקה, ברור שהיושב-ראש הוא שלה. על זה היתה לנו פרשנות בפעם הקודמת, בחוק שירות המדינה. אני לא רוצה לכתוב את זה כאן, אבל אני אדגיש את זה במליאת הוועדה.

אנחנו- ברשות ציבורית. "הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידות". למה המילה ממשלה מודגשת?

יהושע שופמן: בגלל שזה לא הופיע.

היו"ר דוד צוקר: הממשלה, כולל ועדת שרים.

יהושע שופמן: נכון.

היו"ר דוד צוקר: מקובל עלינו. ממשלה.

בסעיף 5, גוף אחר. למה מחקתם את שלטוני "גוף אחר הפועל על-פי דין הממלא תפקיד שלטוני". לשם מה יש צורך בסיפא הזאת? פועל על-פי דין. מישהו רוצה להעיר משהו לגבי זה?

נתי שילה: מנקודת מבט צרה, יש לנו עניין למשל שגוף כמו הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שלפי דעתי זה גוף שהוא גם פועל על-פי דין, גם יש לו איזה סמכויות חוקיות שהואצלו לו בחוק, בדירקטוריון שלו על-פי החוק יושבים נציג האוצר ונציג בנק ישראל. התקנון שלו זה תקנון שמאושר על-ידי שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת. זאת אומרת, יש כאן גוף שהוא לא שלטוני אבל הוא מעין שלטוני עם פיקוח ממלכתי מאוד רחב. נראה לי שגוף כזה, חל עליו חוק מבקר המדינה. זאת אומרת, הוא גוף מבוקר, והוא לא מופיע כאן בגלל המגבלות של תפקיד שלטוני. אתה לא יכול להגיד שהבורסה ממלאת תפקיד שלטוני.

יהושע שופמן: גם אם היינו מוחקים את זה, הוא לא היה נכנס. הבורסה ברמת-גן, היא גוף מבוקר, ופה אנחנו נגיע לתוספת בסעיף 7 שביקשו להוסיף, אבל המקום הגיאוגרפי של הבורסה כאן הוא בסעיף קטן (7). המקום הגיאוגרפי של בורסה כגוף שהוא מאוגד כחברה והוא גוף מבוקר, הוא בסמכות להחיל את החוק בצו של הוועדה ולא כגוף שפועל על-פי דין.

נתי שילה: הבורסה פועלת על-פי דין.

יהושע שופמן: היא מקבלת רשיון על-פי דין. יש הרבה מאוד גופים שמקבלים רשיון על-פי דין.

נתי שילה: כל הכללים שלה הם על-פי דין. באישור שר האוצר, באישור ועדת הכספים. כל הכללים שלה הם על-פי דין.

יהושע שופמן: בסדר. לכן היא גם גוף מבוקר מפני שהממשלה משתתפת בהנהלתה, אבל אני לא נתקלתי בחוק שמוזכר את הבורסה במיוחד. הבורסה היא גוף פרטי עם הרבה מאוד רגולציה.

היו"ר דוד צוקר: מפעל הפיס הוא גוף שלטוני?

יהושע שופמן: לא. הוא לא גוף שלטוני. הוא לא פועל על-פי דין. יש להבחין בין הטוטו לבין הפיס.

נתי שילה: אבל מבחינת המידע זה גוף שמפוצץ ביצירת מידע שחשוב מאוד לציבור. זה גוף שיש בו המון מידע.

- היו"ר דוד צוקר:** סעיף קטן (7) יודע על ההגדרה של הבורסה?
נתי שילה: לא.
- היו"ר דוד צוקר:** השאלה אם אנחנו רוצים ב-5) או ב-7) א הממלא תפקיד שלטוני. כלומר, האם אנחנו רוצים להרחיב או לצמצם.
שלמה שהם: ב-5) תשאיר את זה, השאלה אם תשים את זה ב-7).
- היו"ר דוד צוקר:** כל שירותי הבריאות הם היום על-פי חוק. זה תפקיד שלטוני
קריאה: קופות-חולים הן סוכן של המדינה.
- היו"ר דוד צוקר:** זה לא תפקיד שלטוני, נכון? כי זה לא מחובותיה של המדינה להעניק? כלומר, זה איפה שהוא באמצע.
קריאה: הן לא עושות את זה כתפקיד שלטוני. זה שירות לציבור.
- היו"ר דוד צוקר:** הן נטלו על עצמן דווקא פעילות וולנטרית. הממלכה אמרה שזה כל כך חשוב שאני לא משאירה את זה לפעילות הוולנטרית ואני חושבת שתפקידה של הממלכה, אני עושה את זה כחלק משינוי בתפיסה של הממלכה, שלוקחת על עצמה עוד דברים. לפי דעתי זה מה שקרה לבריאות. כשאתם אומרים שלטוני, אתם אומרים ריבוני, ואני חושב שהמושג שלטוני הוא יותר רחב מריבוני.
- שמעון וייס:** בכל מקרה, בעקבות ההערה של נתי, באני מציע בסעיף (7) לכתוב את התפקיד השלטוני.
- יהושע שופמן:** סעיף (7) מצמצם את התפקיד השלטוני. צריך לדבר על תפקיד ציבורי
- ענת שקולניקוב:** אני רוצה להתייחס לנושא של התפקיד השלטוני, במיוחד סעיף (7). היתה כאן מטרה. מדינת ישראל מבחינה זאת היא מדינה אנומלית שהרבה מהפונקציות השלטוניות היו קיימות קודם ואחר-כך המדינה נכנסה לתמונה. זה גם קופות-חולים שתיכף אני אתייחס אליה, שאחר-כך קיבלו על עצמן תפקיד. הסוכנות היהודית, ההסתדרות הציונית, קרן קיימת לישראל, הסתדרות העובדים שיש לה סמכויות הרבה מעבר למה שבארצות אחרות מקובל לוועד עובדים. זאת אומרת, במדינה יש איזו שהיא אנומליה ולכן בהחלט צריך גם להתייחס לזה בחוק.
- היו"ר דוד צוקר:** את לא רואה את ההבדל בין ההסתדרות הציונית לבין הקרן קיימת לישראל?
- ענת שקולניקוב:** קרן קיימת לישראל הרבה יותר מבחינת המהות שלה.

היו"ר דוד צוקר: לסוכנות יש פונקציות מסויימות. אם יש לה מוסדות חינוך, אז בסדר, אבל אם היא מקיימת פעילות של חינוך בגולה?

ענת שקולניקוב: בוודאי, זה לא שייך. נכון, לכן רק רציתי להצביע על האנומליה הזאת. לכן חשבתי שצריך להוסיף את סעיף (7). בהתחלה חשבנו שכל גוף מבוקר לפחות עם רמת השתתפות מסויימת של המדינה בתקציב שלו. אם זה לא יתקבל, הצענו את העניין של גף שממלא תפקיד שלטוני, ולא איכפת לי שיהיה כתוב תפקיד שלטוני או ציבורי, אבל לא לצמצם מתוך השלטוני אלא להרחיב.

היו"ר דוד צוקר: אז תמחקי שלטוני. השלטוני מצמצם.

ענת שקולניקוב: לא בהכרח. שיהיה שלטוני או ציבורי.

היו"ר דוד צוקר: שלטוני מצמצם.

ענת שקולניקוב: גוף מבוקר נניד בסדר, אבל לא הייתי אומרת שקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה, אלא הייתי מוותרת על הסיפא הזאת, כי זה בעצם נותן את כל הכוח לשר המשפטים. לקבוע, זה בעצם לקבוע לפי שיקול דעתו אילו מבין הגופים, וזה פשוט מרוקן מתוכן את הסעיף הזה.

חלק מהגופים האלה, אני חושבת שצריך להוסיף אותם באורח פרטני. אז אמרת הקרן הקיימת לישראל, אני חושבת שזה בוודאי. קופות-החולים, יתכן שיכנסו לסעיף השיורי הזה, יתכן שלא. בפירוש הייתי מוסיפה קופת-חולים המוכרת לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. יש שם הגדרה מדוייקת. בוודאי תפקידים לפי החוק שמאוד חשוב לאזרח לקבל מהם את התשובה.

אני גם הייתי מוסיפה הסתדרות העובדים, ההסתדרות הציונית והסוכנות בהיבטים השלטוניים שלהם.

היו"ר דוד צוקר: למה לא הוועד של הבית המשותף שלי?

ענת שקולניקוב: זו קטיגוריה אחת למטה, אבל אני חושבת שכן יש לה מקום. סוג הסמכויות של הגופים האלה.

היו"ר דוד צוקר: התאגדות וולנטרית. אם היא רוצה שתאפשר לחבריה, אם היא לא רוצה, שלא תאפשר אני לא גר בבית משותף, אבל אין הבדל.

ענת שקולניקוב: ההסתדרות הכללית, הסמכויות שלה לפי הדין וההשפעה שלה על חיי כל העובדים במדינה, לרבות אלה שהם לא חברים בה, היא השלכה עצומה, ולרבות העובדים הזרים כיום, ולרבות העובדים הפלשתינאים.

היו"ר דוד צוקר: אז למה לא מכבי תל-אביב?

ענת שקולניקוב: לה אין את אותה השלכה ואותן סמכויות שיש להסתדרות. אני אומרת שזו מדרגה אחת פחות מהגופים האחרים שהזכרתי. אני חושבת שצריך לציין אותם במפורש.

לגבי סעיף (6), חברה ממשלתית. קודם כל, אני חושבת שצריך למחוק את "קבע שר המשפטים".

כשאנחנו הגענו לסעיף 13(ג) דובר שם על הנושא של החברות שבשליטת רשות מקומית. "תאגיד בשליטת רשות מקומית, יכול שר המשפטים לקבוע בצו שלא יחול על תאגיד בשליטת רשות מקומית בגלל פגיעה בפעילותו הכלכלית או העסקית". הייתי מציעה פשוט לחוסף ב-13(ג), כתוב "כאמור בפיסקאות (3) ו-(4)", הייתי מוסיפה "או (6)". הייתי מוסיפה בדיוק את אותו דין לגבי חברה ממשלתית. כלומר, במידה וזה פוגע בפעילות הכלכלית.

היו"ר דוד צוקר: כלומר, הן כולן כלולות, אלא אם כן אנחנו מוציאים אותן.

ענת שקולניקוב: בדיוק, מהטעם הזה של פעילות כלכלית מסחרית, וזה גם יוצר הרמוניה בין החברות הממשלתיות והעירוניות.

ישי יודקביץ: לא הבנתי אם בסעיף (7) תישאר התיבה של ממלא תפקיד שלטוני. אם אנחנו משמיטים את התיבה של תפקיד שלטוני, אז שוב פעם אני חוזר לטיעון שהעליתי באחת הישיבות הראשונות. גופים מבוקרים זה עולם ומלואו גופים נתמכים.

היו"ר דוד צוקר: גופים מבוקרים זה כמעט כל העולם.

ענת שקולניקוב: אמרו לי שגופים מבוקרים זה כמעט כל העולם וזה נראה לי נכון. לכן הצענו את ממלא תפקיד שלטוני, או אם אתם רוצים, ממלא תפקיד ציבורי. אפשר כאן לשחק עם ההגדרה. אבל להגיד שקבע שר המשפטים, זה פשוט לעיין את זה מתוכן. הוא גם יכול לא לקבוע שום גוף. יכול להיות שחושבים שזה דבר שהוא חשוב שיש גופים במדינה שהם לא גופים שהוקמו מכוח הדין אבל ממלאים תפקידים סופר שלטוניים או סופר ציבוריים ויש לגיטימיות רבה לתת להם.

היו"ר דוד צוקר: אם הם סופר ציבוריים, השר יקבע.

ענת שקולניקוב: צריך כביכול לא לנצל את הסמכות שלו.

גונן קומלסקי: בעניין הזה, השאלה האם אנחנו מכניסים את החברות הממשלתיות או התאגידים העירוניים או מוציאים אותם החוצה, זו שאלה של מספר. פשוט צריך לראות אם רוב החברות הממשלתיות פועלות כגופים עסקיים, ואני חושב שזאת התשובה. רוב החברות הממשלתיות פועלות כגופים עסקיים ולא כגופים שלטוניים על-פי הדין. לכן יש טעם דווקא בהגדרה כפי שהיא טוענת כאן, שהשר יקבע דווקא את הגפים שעליהם יחול החוק, כי זה מיעוט הגופים, ולא לעשות זאת בצורה הפוכה.

בועז אורן: הערה לסדר. סעיף (6) בכלל לא פתוח לדיון היום. אנחנו סגרנו אותו. אם אתם רוצים לפתוח אותו, יש לנו הרבה דברים שאנחנו מאוד מעוניינים.

ענת שקולניקוב: לא, זה לא מדויק. הנושא של הרשויות המקומיות עלה בשלב מאוחר יותר, ואז נוצרה חוסר הרמוניה בין החברות הממשלתיות לתאגידים.

היו"ר דוד צוקר: אנחנו דנים עכשיו בסעיף (5) ובסעיף (7).

יהושע שופמן: השינוי בסעיף (5) היה שינוי ניסוחי בעקבות הערות שהיו, אבל כיוון שכל הזמן מעלים שאלות מה זה בדיוק שלטוני, לא הייתי מתנגד שאת הסעיף הזה, שהוא שיורי, הוא אחרי שעברנו את הממשלה, הרשויות וכל זה, אנחנו נשתמש במינוח המוכר יותר של הגוף הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין, שהוא המינוי הבג"צי.

אני מציע את הנוסח של: "גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין".

אריה רוטר: זה מאוד רחב. כל ספקית התקשורת הבינלאומית או הסלולר השלישי, הוא ממלא תפקיד על-פי דין, על-פי חוק ה"בזק".

יהושע שופמן: אנחנו מדברים על גופים, לכן אנחנו מקבלים את המינוח הבג"צי של הגוף הממלא. זה לא רשיון, זה גוף הממלא את התפקיד.

אריה רוטר: הוא ממלא תפקיד ציבורי כי הוא נותן שירות לציבור, והוא פועל על-פי דין.

יהושע שופמן: זה לא רשות ציבורית.

אריה רוטר: אולי התכוונת לכל מי שהוקם על-פי דין.

יהושע שופמן: אני יוצא מתוך הנחה שמינוח זהה באותה דרך שהמטריה היא דומה. המטריה כאן, בסעיף 15(ד) לחוק איסור השביתה, מדבר על "מתן צווים לרשות המדינה או לרשויות מקומיות, לפקידיהן ולגופים ולאנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על-פי דין". אלה הרשויות המפעילות סמכויות על-פי דין.

ניסיתי למצוא דרך למנוע את הוויכוחים, כי אני לא בטוח שלמישהו יש הגדרה מדויקת על מה זה תפקיד שלטוני.

היו"ר דוד צוקר: בשלב הזה אנחנו נשארים עם "גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין".

רחל גוטליב: אני חושבת שאסור לנו להעתיק מהבג"צים. יכול להיות שעתירה לבג"צ, לכל היותר הבג"צ יאמר שזה לא הפורום הנכון להתדיין בפניו כי הוא לא גוף ציבורי ממונה על-פי דין. עם החוק הזה צריכים רשויות ללכת ולפעול. אנחנו לא יכולים להשאיר

מין מוסד עמום כזה. לכן נראה לי שהפתרון של סעיף (7) עם רשימה של גופים ברורה, עם שיקול דעת ברור של השר שיעביר במסגרת ויגיד אתה ואתה צריכים למלא, זה צריך להיות הפתרון של החוק הזה.

אני מציעה אותו דבר לגבי סעיף (5). סעיף (4) ברור, מוקם על-פי דין, אז אתה יודע שהוקם תאגיד על-פי דין. גוף הממלא תפקיד על-פי דין, כל הגופים ממלאים תפקיד על-פי דין. כולם כפופים לחוקים. יש גופים שיש להם אולי הוראה ספציפית. המבחן הוא לא ברור, המבחן של הבג"צ הוא גם לא ברור, ואם רוצים שהחוק הזה יהיה ישים, צריכה להיות רשימה של הגופים.

היו"ר דוד צוקר: מה אנחנו רוצים ומה אנחנו לא רוצים? אנחנו רוצים את "סלקום" או לא רוצים?

רחל גוטליב: צריכה להיות רשימה ברורה ופרטנית של הגופים.

היו"ר דוד צוקר: גם פה היית רוצה שזה יהיה על-פי רשימה?

רחל גוטליב: כן.

היו"ר דוד צוקר: מה תהיה אמת המידה של הרשימה?

רחל גוטליב: יכול להיות שבאמת אמת המידה של שר המשפטים

צריכה להיות גוף הממלא תפקיד ציבורי על-פי

דין, אבל עם המסגרת שלו.

אריה רוטר: האם סעיף (5) יכול לפעול על גוף שהוא לא גוף מבוקר?

יהושע שופמן: כן. לא מבוקר יכול למלא תפקיד ציבורי. אין ספק שאם מוחקים את (5). כל הגופים - ואין

הרבה כאלו - יעברו ל-(7).

אריה רוטר: מה שרחל אומרת. זה הפתרון.

ענת שקולניקוב: אם (7) נשאר כפוף לשיקול הדעת של שר המשפטים, בוודאי (5) צריך להישאר על כנו.

הרי מה כל הרעיון של החוק? אם הממשלה או אם כל גוף שהחוק נותן לו תפקיד שהוא ממלא אותו, הוא מפעיל סמכויות, מול הסמכויות האלה עומדת החובה שלו לספק מידע לציבור, וגוף בדרך כלל יודע אם הוא ממלא תפקיד על-פי דין או לא. נכון, זה הגיע כמה פעמים לבג"צ ואני מניחה שגם בעקבות החוק הזה יהיו כמה התדיינויות שינחו בנושא הזה. גוף צריך לדעת האם הוא באמת ממלא תפקיד על-פי דין או לא. החובה לתת מידע עומדת מול אותו סמכויות. החובה לתת מידע נקבעת מהסמכות שניתנת לך בחוק, וזה כל הרעיון בחוק הזה.

היו"ר דוד צוקר: יכול להיות שהדילמה שלנו היא בעיקרה קונספטואלית, בשעה שממשית אני לא יודע על כמה גופים מדובר בכלל. כלומר, מי איננו משרד ממשלתי ביחידה או יחידת

סמך, ולא רשות מקומית, ולא תאגיד של רשות מקומית, ולא תאגיד שהוקם בחוק.

יהושע שופמן: האמת היא שהוועדה לא הציעה.

היו"ר דוד צוקר: אני מניח שהגדולים שבהם יפלו בתור גופים מבוקרים.

יהושע שופמן: האמת היא שזו תוספת.

היו"ר דוד צוקר: מה קורה עם כל התחום של בריאות? אני מניח שהאינטרס הציבורי פה ברור ומתקבל על הדעת.

יהושע שופמן: אלה גופים מבוקרים. אפשר להחיל את זה עליהם.

היו"ר דוד צוקר: השאלה איך אני אבטיח את זה שהשר יכלול את ארבע-חמש קופות-החולים או העשרות שתצוצנה בוא ניקח דבר נוסף, ניהול כל אדמות המדינה.

יהושע שופמן: מינהל מקרקעי ישראל מנהל את אדמות המדינה.

היו"ר דוד צוקר: זה הוקם בחוק.

יהושע שופמן: ודאי. המינהל הוקם כחוק.

היו"ר דוד צוקר: אני משאיר לכם למחשבה אם רוצים בכלל את (5) בשלב הזה אנחנו מוציאים את (5), כפי שהיה בשתי הצעות החוק ואצל אוסטרובסקי. במידה ותעשו חושבים פעם נוספת ותחשבו שיש לכלול את (5) כי איזו קטיגוריה נפלה בין הכסאות, תציעו את זה בישיבת המליאה.

יהושע שופמן: ברשותך, אף על פי שאנחנו לא דנים בסעיף (6), כיוון שמדובר פה בעצם גם ב-(6) וגם ב-(7), נדמה לי שאנחנו צריכים להכניס אפשרות מפורשת, אם כי יכול להיות זה משתמע, שההוראה יכולה להיות לגבי הגוף כולו או לגבי חלק מפעילותו.

היו"ר דוד צוקר: אני חושב שלא צריך להוסיף את זה. זה לא ברור?

יהושע שופמן: לא יודע. אני מעדיף לכתוב את זה. אנחנו רצים שתהיה אפשרות להחיל.

היו"ר דוד צוקר: אתה רוצה לקבוע במלואו או בחלקו, או במידה שקבעו

יהושע שופמן: חשבתי שצריכה להיות קביעה לגבי כל פעילותה של החברה או הגוף לגבי פעילויות מסויימות או

נוסח דומה.

היו"ר דוד צוקר: טוב. אני לא נכנס לניסוח עכשיו, אבל מקובל שיתכן ויהיה מקרה שפה השר יקבע שחלק מן הפעילות של אותו גוף מבוקר הוא זה שהחוק יחול עליו.

אנחנו עוברים לסעיף (7), אנחנו רוצים גוף אחר שממלא תפקיד ציבורי והוא גוף מבוקר. אנחנו עכשיו בוחנים האם (7) יהיה גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי.

יהושע שופמן: השלטוני עלה בדיוני הוועדה. אני מציע שכן. להבדיל מהגופים שהם לגמרי במישורים הפרטיים, רק הם מבוקרים לצרכי הקצבה זו או אחרת.

שמעון וייס: ברשותך, אני רוצה להחזיר אותך אחורה, לסעיף (6), פעילות עסקית. זה מאוד מעניין פעילות מסחרית עסקית של גופים.

היו"ר דוד צוקר: יהושע פתח את סעיף (6). אנחנו לא עוסקים ב-(6). לגבי סעיף (7), האם יש התנגדות שזה יהיה גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי, או שאנחנו בעצם התגבשנו סביב זה ולכן הוצאנו גם את (5)? בסדר. על (7) סוכם: גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי.

שדרון הברמן: אני יודעת שזה ירגיז אותך, אבל מה ההצדקה להבחין בין חברה ממשלתית לתאגיד עירוני?

יהושע שופמן: חברות עירוניות נוטות להיות חברות שמעבירים אליהן פעילות עירונית דגולה ולא פעילות עסקית טהורה. העיריות לא עוסקות בדברים כמו מפעלי ים המלח או כמו אספקת חשמל.

היו"ר דוד צוקר: כל החברות הממשלתיות עוסקות בהיקפים כאלה!

יהושע שופמן: לא. אבל גם הקטנות עוסקות בפעילות. חברה עירונית עוסקת בפעילות מקומית, בדרך כלל בפעילות שהיא נוגעת לציבור המסויים באותו מקום כמו בניה, סלילה וכד'.

שרון הברמן: אני מציעה לחיל עליהן את החוק אלא אם כן נקבע אחרת, והחברה הממשלתית, רק אם היא נקבעה ברשימה המסויימת. למה שלא יחול אותו דין, או כן או כן?

יהושע שופמן: בכוונה הראינו את ההבדל בין שני הדברים. הפעילות העסקית שהיא מנותקת מהעניין המקומי של התושבים, זה חריג בחברות העירוניות, לעומת המצב של חברות עירוניות שמתחרות בשוק. אני לא יודע אם יש הרבה או אם יש בכלל, אבל זה הכלל לגבי החברות הממשלתיות שהן פועלות לפי שיקולים עסקיים בלבד, ובעצם הן מתחרות גם עם גופים פרטיים.

היו"ר דוד צוקר: אני סוגר את זה, משום שזה באמת פתיחה של סעיף.

גונן גומלסקי: אני רוצה לתמוך בדעתו של יהושע. חברות ממשלתיות, על-פי חוק חברות ממשלתיות, מחוייבות לפעול על-פי שיקולים עסקיים, לפי סעיף 4(א). יתר על כן, חובת האמון של דירקטורים בחברה ממשלתית, להבדיל מתאגיד עירוני, היא לחברה עצמה, לאינטרס העסקי של החברה. אם אני זוכר נכון, בפקודת העיריות נאמר שביחס לתאגידים עירוניים, חובת האמון של הדירקטורים נתונה לעירייה ולא לחברה.

היו"ר דוד צוקר: סיכמנו את סעיף (7).

נתי שילה: אתה רואה את הבורסה בתוך סעיף (7)?

יהושע שופמן: כן.

היו"ר דוד צוקר: אני יודע איך בתי-המשפט תופסים את המושג כוונת המחוקק, אבל בכל אופן מאחר וכוונת המחוקק זה גם מה שהמחוקק מתכוון ולא רק מה שבית-המשפט מתכוון, יש שורת נקודות, וזו בהחלט נקודה שבדברי ההצגה של החוק במליאה, אני בהחלט מוכן לתת את הבורסה כדוגמא בסעיף הזה ואני מוכן להזכיר אותה בישיבת מליאת הוועדה. אני מבין ששמעון לא מתנגד.

ענת שקולניקוב: סעיף (5), גוף ציבורי הפועל על-פי דין, עדיין לא ברור לי, במיוחד שלא הוספנו בצורה מפורשת את הדוגמא המובהקת שהבאתי, אבל יש אחרות וזו קופות-החולים. שוב, זה לא אותו דבר לאפשר לשר המשפטים להוסיף את זה. אני לא יודעת אם הוא יעשה את זה, אם הוא ישתהח לעשות את זה, אם הוא יחליט לא לעשות את זה.

היו"ר דוד צוקר: יש תחום שאני מתקשה להעלות בדעתך, שאיזה שהוא מימשל לא יכלול את תחום הבריאות.

ענת שקולניקוב: זאת פשוט דוגמא אחת מובהקת ונתן לי פה נציג כוחות הביטחון עוד דוגמא לעניין הזה. יש גופים שעוסקים בכל מיני דברים אחרים כמו מועצות מדעיות ורפואיות למיניהן שלא הוקמו על-פי דין, אבל יש להן סמכות לתת רשיונות או התמחויות על-פי דין.

אני לא מבינה למה לא יופיע בסעיף (5) גוף הפועל על-פי דין, מי שמפעיל סמכות על-פי דין, יודע שהוא מפעיל סמכות על-פי דין.

היו"ר דוד צוקר: בשלב הזה הוצאנו את סעיף (5). אם תשתכנעו, אתם רשאים להביא את זה לישיבת מליאת הוועדה כהצעה לכלול את זה. תנסי לשכנע אותנו ואז זה יכלל. אין כאן לאף אחד שום התנגדות עקרונית, חוץ מן העובדה שלא מצאנו איזו שהיא דוגמא שזה חל עליה. אם תמצאי עוד שתיים-שלוש דוגמאות, נכלול את זה. אין פה התנגדות לאף אחד.

אנחנו בסעיף (3), ממונה.

יהושע שופמן: ביקשו להוסיף משהו יותר רחב על קבלת המידע, על טיפול בבקשות לקבלת מידע ועל יישום הוראות.

שמעון וייס: יש לי קושי והקושי הוא דווקא בקשר לרשות ציבורית. אחת ההוראות למשל בפרסום הרשימה לפי סעיף (4). יוצא שהממונה ברשות הציבורית גם ממונה על מה שתעשה הממשלה. זה המשמעות של המילים.

היו"ר דוד צוקר: כל אחד לגבי הרשות הציבורית שבה הוא פועל.

קריאה: צריך לכתוב בתחומי בתחום פעולתו.

יהושע שופמן: אני חושב שאין צורך בזה.

היו"ר דוד צוקר: ראש עיריית תולון יכנס לעניינים של מישהו אחר?
אנחנו מאשרים את סעיף (3).

רוו דול: יש לי בעיה דומה בניסוח. לפי איך שאני קורא את זה, אפשר להבין שראש רשות ציבורית יכול למנות עובד מדינה שיהיה אחראי על יישום החוק אצלו ברשות הציבורית. אני בטוח שלא זאת הכוונה, אבל לדעתי זה עולה מהניסוח כאן.

יהושע שופמן: הכוונה היתה לאותן רשויות שאין להן בעצם עובדים, שהן סמוכות על שולחן הוועדות למיניהן. גופים שהוקמו בדיון, אבל אין להם מנגנון משלהם. למשל, המועצה הארצית לתכנון ובניה. המועצה הארצית היא גוף, אבל היא לא מעסיקה עובדים אלא היא משתמשת בעובדי משרד הפנים.

רוו דול: עדיין הייתי מציע שאותו גוף או רשות ציבורית ככל שתהיה, גם אם אין לה עובדים, היא תהיה האחראית על הפעלת החוק, היא מתקציבה תמנה אפילו עובד חיצוני, אולי זה לא עובד אבל מישהו מבחוץ כדי להפעיל את החוק אצלה. אני בטוח שתסכים אתי שזה לא מצב תקין שבעצם יהיה איזה משרד ממשלתי שיפעיל את החוק או עובדי מדינה שיפעילו את החוק בגופים שהם מחוץ לשירות המדינה. אין לנו דוגמא לדבר כזה, ואני לא בטוח איך זה בכלל יעבוד.

יהושע שופמן: הכלל הוא שהרשות ממנה מקרב עובדי הרשות.

רוו דול: גם מועצה כזאת, ועדה לתכנון, יש לה יועץ משפטי מבחוץ.

יהושע שופמן: המועצה לתכנון ובניה, זה גוף שהוקם בחוק.

רוו דול: ואין לה עובדים. אבל בכל-זאת יש לה יועץ משפטי, היא ממנה יועץ משפטי ומעסיקה אותו על-פי חוזה התקשרות. הוא לא עובד שלה, אבל היא מעסיקה אותו.

- קריאה:** אולי נאמר: מקרב המועסקים על-ידה.
- רון דול:** אותו הדבר היא יכולה לעשות לגבי הממונה הזה. אני מציע את זה, כי זה פתרון יותר תקין.
- יהושע שופמן:** אפשר לכתוב: מקרב עובדי הרשות, מקרב עובדי המדינה.
- היו"ר דוד צוקר:** אם תקום חברה פרטית ותציע שירותים לרשויות מקומיות והם יתמחו בהעמדת מידע לרשות הציבור, וזה יעמוד בתנאי החוק? מה איכפת לי מה שעושה את זה? מי עושה את זה הכי טוב ועומד בתנאי החוק. אחד יעמיד מידע, אחר יהיה אחראי על יישום.
- יהושע שופמן:** אנחנו רוצים כתובת. אנחנו רוצים שהאזרח לא יפנה למישהו בחברה פרטית.
- היו"ר דוד צוקר:** יכול שהיישום יהיה של חברה פרטית. יכולות להיות כל מיני קומבינציות.
- יהושע שופמן:** אפשר להעסיק מי שרוצים, אבל הרעיון הוא שיש כתובת בתוך הרשות והאזרח יכול לפנות אליה.
- קריאה:** מה בעניין האחריות? אחראי ראש הגוף או הממונה?
- יהושע שופמן:** הוא אחראי, כיוון שהוא כפוף היררכית לראש הרשות. האחריות הכוללת היא של ראש הרשות, אבל הוא הכתובת של האזרח, הוא זה שפונים אליו כשרוצים לעיין בחומר, כשרוצים לקבל חומר. רצינו כתובת אחת ולא רצינו שרשות מקומית תבוא ותגיד שהיא בגליל, אבל כל הבקשות תשלחו לחברה בתל-אביב.
- היו"ר דוד צוקר:** תנסו רגע לחשוב אם ייאמר: ראש רשות ציבורית ימנה אחראי על העמדת מידע לרשות הציבור, על טיפול בבקשות לקבלת מידע ועל יישום הוראות חוק זה? זה יותר חופשי.
- אנחנו משמיטים "מקרב עובדי הרשות או מקרב עובדי המדינה". אנחנו לא נכנסים לאיגוד מקצועי.
- רחל גוטליב:** השאלה שנשאלה קודם לעניין האחריות, היא שאלה חשובה. האחריות למתן התשובה, כאשר רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע או חייבת למסור מידע, לא בהכרח ישנו אותו אדם, אלא הוא יהיה הפקיד והכתובת למסירת המידע, אבל הוא לא אחראי ליישום החוק.
- היו"ר דוד צוקר:** גוף גדול כמו הצבא, יקבע שלענייני מילואים האחראי על המידע הוא מישהו מסוים, לענייני נשים אחראי מישהו אחר, לענייני נדל"ן ובינוי יהיה אחראי מישהו אחר. זה אפשרי על-פי הנוסח הזה?

רחל גוטליב:

אחד יהיה ממונה על תכונות הציבור והוא ירכז את המידע מכל הגורמים האלה שמנית, אבל צריך

שיהיו כמה כאלה.

היו"ר דוד צוקר:

אם בצבא יהיה אחראי אחד והוא צריך להעביר את זה אחרי זה ישר לפיקוד ולמי שכפוף לו ולאנשי מילואים בפיקוד, יכול להיות שאני רוצה שיהיו ששה ויהיה מפורסם שיש ששה כאלה, כל אחד לפי עניינו. אני שואל אם על-פי החוק הנמישות הזאת אפשרית.

יהושע שופמן:

יש גמישות בקביעת נוהלים, הפתרון שגיבשנו בחוק זה שיש ממונה אחד, לממונה יש אחריות. אנחנו לא רוצים לטרטר את האזרח, אלא אנחנו רוצים שהוא ידע שהוא יכול לפנות לאותו ממונה.

היו"ר דוד צוקר:

הוא אחראי כלפי האזרח או כלפי הכנסת במפקחת?

יהושע שופמן:

הוא אחראי גם כלפי ראש הרשות והוא אחראי כלפי האזרח. דהיינו, אפשר לפנות אליו. כתבנו בסעיף 7א) שבקשה לקבלת מידע תוגש בכתב לממונה או למי שהוסמך לכך על ידו. זאת אומרת, אין מניעה שיהיו כמה כתובות, אבל האחריות היא שלו. הוא לא יכול להגיד שהאזרח פנה למקום הלא נכון, זה לא הוא. לך וחפש מישהו אחר.

איתמר יער:

אם כן, אני רוצה לחזור לשאלה הקודמת. אתה חוזר ואומר שהאחריות היא שלו. כאשר מישהו לא עובד בהתאם לחוק, מי הכתובת, הממונה הזה או ראש הגוף? בסופו של דבר הפונה לא קיבל את מה שלפי החוק הוא היה אמור לקבל.

יהושע שופמן:

אנחנו לא רוצים לסבך את הדברים יותר מדי. הוא מקבל תשובה מהממונה או על-דעת הממונה. יש המון איזונים והמון החלטות, לא כל דבר יגיע לראש הגוף, אבל כל החלטה היא החלטה של הממונה ועל דעתו.

איתמר יער:

במקרה של עבירה על החוק, במקרה של תקלה, מי אחראי? כתוב כאן שהממונה הוא האחראי.

היו"ר דוד צוקר:

זה לא צריך להיות כתוב. זה לא כתוב בכל חוק.

לירון ליבמן:

כאן זה כן כתוב. יש הבחנה בין אחריות של מנהל קופת-חולים ליישום החוק בגוף שלו, לבין העובדה שהוא ממנה איזה שהוא ממונה שמטפל בבקשות ובעניינים יותר ספציפיים.

יהושע שופמן:

בחוק זכויות החולה, כאשר יש מנהל מוסד רפואי, זה איננו שולל את האחריות גם של מנכ"ל. משרד הבריאות למה שקורה בברי-החולים הממשלתיים. אנחנו שומרים את ראש הרשות להחלטות חריגות. הוא נושא באחריות כי זה תפקידו ואפשר

להעמיד אותו לדין משמעתי אם הוא מתרשל. אני לא אניד למישהו שקיבל תשובה שלילית מהממונה שהוא לא יכול ללכת לבית-המשפט כי לא פנית לראש הרשות.

אריה רוטר: אני אניד לך מה מטריד אותם. נניח לרגע שראש הרשות הוא לא רוצה למסור את המידע, אז הוא נותן הוראה לכל הפקידים מסביב שלא ישתפו פעולה עם הממונה. אני מינית, כי אני חייב למנות על-פי החוק, האחריות היא עליו.

היו"ר דוד צוקר: אני לא מציע לחוקק בהנחה שהרשות מתכוונת להפר את החוק, אני ממש לא מציע שזו תהיה ההנחה של המחוקק.

איתמר יער: כאשר יש חילוקי דעות בין הממונה, לפי מה שכתוב כאן, לבין ראש הגוף על האם מידע מסויים כלול בתוך הדבר הזה או לא, והממונה אומר כן, וראש הגוף יגיד לא, לפי הניסוח הזה, אם אני מבין נכון, ישאלו מי האחראי.

יהושע שופמן: זה נכון, בכפוף לכל הדינים הקיימים לעצמאות, שיקול הדעת ושהוא מונחה על-ידי מישהו מלמעלה.

היו"ר דוד צוקר: אז בוא נאמר את זה

קריאה: הממונה על ההגבלים הוא רשות מוסמכת, אבל מעליו יש מנכ"ל משרד התמי"ס.

יהושע שופמן: אנחנו מונים סמכויות על-פי פקיד סעד. זה שיש פקיד סעד, זה לא אומר שאין למנכ"ל משרד העבודה והרווחה מה להגיד.

היו"ר דוד צוקר: מדוע לא יאמר בסעיף (3) שהממונה הזה הוא לא רק אחראי על העמדת מידע, לא רק על הטיפול ולא רק על היישום, אלא הוא ממונה על ביצוע הוראות חוק זה?

יהושע שופמן: זה מינוח השמור לשרים.

רחל גוטליב: צריך לברר את זה, כי השאלה אם הממונה הזה הוא פקיד אחראי, או הוא איש טכני.

היו"ר דוד צוקר: לא. הוא ראש הרשות. האם אנחנו מסכימים שמדובר על אדם בעל שיקול דעת ולא בעל תפקיד טכני בלבד. נכון? מוסכם. איך אנחנו קובעים שסמכות שיקול הדעת היא בידיו? מה שאני מניח יבנה גם התנגשות בינו לבין מי שאוצר את המידע בידיו. זה קורה בהרבה מאוד תפקידים. כתוב שהוא אחראי על העברת מידע.

קריאה: ועל טיפול בבקשות.

היו"ר דוד צוקר: זה הצד המבצעי של העניין.

ישי יודקביץ: כל נימוק שכתוב הרשות תעמיד מידע לציבור, רשות תסרב, זה לא הוא. זה הממונה שיסרב.

ענת קולניקוב: אפשר להוסיף בעניין הזה שהוא אחראי על העמדת מידע ועל החלטות בבקשות לפי חוק זה. יש עניין נוסף ואני שוב חוזרת לעניין של מקרב עובדי הרשות או עובדי המדינה.

היו"ר דוד צוקר: חכי. אני רוצה קודם לברר את הנקודה הזאת.

דיינה ירום: אם אני זוכרת נכון, זו לא היתה הכוונה. הרעיון באמת היה להטיל על הרשות את החובה ולא על הממונה. אנחנו יוצרים פה איזו שהיא אינסטנציה נפרדת שיש לה סמכויות הכרעה, לא אניד מעין שיפוטיות, אבל משהו כזה. זו לא היתה המטרה.

היו"ר דוד צוקר: את בטוחה שזו לא היתה המטרה?

דיינה ירום: מאה אחוז. אני רוצה להעיר עוד הערה שמתקשרת. הרי מה היה כל הרעיון שאנחנו הוספנו, וזה רלוונטי גם בהקשר הזה של ימנה מקרב עובדי הרשות או מקרב עובדי המדינה? הרעיון היה לתת למישהו שהוא ממונה על פניות הציבור, שלגביו אין ספק לאף אחד בחדר שאין לו סמכויות נפרדות כרשות נפרדת.

יהושע שופמן: זה בוודאי נכון, וזה צריך להדאיג את רון. הרעיון פה איננו שיש איזו סמכות מינוי עצמאית. זאת אומרת, הוא עוקף את חוק שירות המדינה וממנה מישהו. לכן זה חשוב שאנחנו מדברים על אדם שהוא עובד ואנחנו לא עוקפים את חוק שירות המדינה.

ענת שקולניקוב: התפקיד הוא מעין דוברות.

יהושע שופמן: בגוף גדול ימנו עובד שזה תפקידו.

היו"ר דוד צוקר: אנחנו לא יכולים להתחמק מי באמת אחראי - לא אחראי במובן המניסטריאלי. האם לאותו אדם יש סמכות של שיקול דעת, לאחראי, או שמא הוא איש שמיומן בצד הטכני של העמדת המידע.

שמעון וייס: התשובה היא חד-משמעית. בסעיף 7(ד) כתוב "החליטה הרשות הציבורית". זאת אומרת ששיקול הדעת הוא של הרשות, אבל הביצוע הוא של הממונה. לכן הרישא שדיברה על כך שהוא מטפל בהעמדת המידע ובטיפול בבקשות, הוא באמת שיקף נכון את תפקידו המוגבל והמצומצם. לא רק זה, באותו סעיף 7 עצמו נונים לראש הרשות, לדעתי בצדק, גם את הסמכות לעשות 'אובר רולינג' ולהאריך החלטות, ולהאריך מועדים.

יהושע שופמן: לא. זה לא 'אובר רולינג', זה רק מעלה הסבר. אם הוא לא מספיק לטפל בבקשה.

- שמעון וייס:** סעיף (ד) הוא חד-משמעי.
- יהושע שופמן:** אין ספק שהרשות, אבל השאלה מי מטעם הרשות.
- היו"ר דוד צוקר:** אם החלטנו שראש הרשות הוא הגורם בעל שיקול הדעת, אז תפקידו נשאר בתחום הטכני.
- יהושע שופמן:** העניין הוא שזה לא החלטה אישית. זה ודאי לא ראש הרשות שמקבל החלטות, מפני שראש הרשות, כפי שהגדרנו אותו, הוא לא יכול לאצול סמכויות. אנחנו מדברים על החלטה מוסדית שנעשית באמצעות הממונה.
- היו"ר דוד צוקר:** בואו נעזוב את זה. אנחנו הכרענו שהרשות היא אחראית על העברת המידע. אנחנו רק משמיטים מה שאמרתי קודם.
- יהושע שופמן:** נדמה לי שהסתבכנו במשהו. לא הבנתי איך אתה רוצה לכתוב את זה.
- היו"ר דוד צוקר:** אם האחריות נשארת על הרשות. ראש הרשות הציבורית ימנה אחראי על העמדת מידע וכו'.
- קריאה:** ראש הרשות ימנה אחראי ליישום חוראות חוק זה וימנה אחראי למסירת המידע.
- יהושע שופמן:** על יישום חוראות זה, אנחנו לא ביקשנו. אם זה מסבך לנו את העניין, אפשר למחוק את המשפט. בכל-זאת הדברים נכתבו במשך הרבה זמן, חשבו על הדברים. המשפט מקרב עובדי הרשות היה בגלל שהרעיון היה שזה לא מינוי חיצוני. זה לא כמו השר ימנה את האפוטרופוס הכללי.
- היו"ר דוד צוקר:** אם אמרנו קודם שהאחריות על ביצוע החוק, כלומר, סמכות שיקול הדעת היא לא ביד הממונה. זה מה שאמרנו ב-(7).
- יהושע שופמן:** הרשות.
- איתמר יער:** כל פעם כשאתה אומר הרשות, למי אתה מתכוון? למקור הסמכות.
- היו"ר דוד צוקר:** כן. מוכרח להיות. יכול להיות שהיינו צריכים להחליט אחרת, אבל ההכרעה היא מאוד ברורה. הממונה הזה אחראי על יישום חוראות החוק. יש לו שלושה תפקידים: על העמדת מידע, הוא לא מחליט ולא כתוב איזה מידע. על טיפול בבקשות ועל יישום החוראות.
- רחל גוטליב:** מה זה יישום החוראות? היה כתוב על-פי חוק זה, וזה בסדר, היינו חיים עם זה בשקט. יישום החוראות, זאת אומרת שהכל עליו.

היו"ר דוד צוקר: על היישום: לא הכל. חוץ משיקול הדעת. למה נתנו לזה ממונה ולא אחראי?
יש פה שני דברים: ראש הרשות הציבורית ימנה, והוא ימנה אחראי. הוא ימנה, או שהוא ימנה ממונה? הוא ממונה אחראי או ממונה ממונה?

איתמר יער: הוא ממונה אחראי שקוראים לו ממונה.

היו"ר דוד צוקר: אחראי, אני מבין שזה מושג הרבה יותר רחב.

קריאה: בסעיף ההגדרות כתוב ממונה, מי שמונה כאחראי לעניין טכני בלבד.

דיינה ירום: עניין של שיקול דעת כשזה נוגע לצד שלישי, אז הממונה פונה לצד השלישי, נגיד בטענה של סוד מסחרי, ואותו צד שלישי אומר שזה סוד מסחרי אבל יש שיקול דעת עצמי.

היו"ר דוד צוקר: שיקול הדעת הוא של ראש הרשות.

דיינה ירום: למה? הוא צריך לפנות לראש הרשות על אותו עניין?

היו"ר דוד צוקר: כאן זה מקרה שתהיה התלבטות.

דיינה ירום: כמובן שתהיה התלבטות, אני נתתי דוגמא של התלבטות. נראה לי שמגמת החוק היא להעביר את ההחלטות האלה לממונה שמחייב את הרשות.

קריאה: לא. ב-12 נאמר ברחל בתך הקטנה.

ענת שקולניקוב: אני חושבת שכן הכוונה כאן לתת מידת אחריות מהותית, כי החוק הזה הוא חוק מהותי ולא חוק טכני.

היו"ר דוד צוקר: לתת סמכות למי?

ענת שקולניקוב: לממונה.

היו"ר דוד צוקר: זה לא כתוב.

ענת שקולניקוב: אני מסכימה שזה לא מספיק ברור.

היו"ר דוד צוקר: בכל מהלך החקיקה כתבנו הפוך.

ענת שקולניקוב: אבל זו לא היתה הכוונה. זה חוק מהותי. זה לא כתוב מספיק ברור, אבל החוק בא להגיד למה יצרו את התפקיד הזה. זה שאיזה שהוא פקיד צריך ליישם כל חוק, זה ברור, זה לא דבר שצריך להגיד אותו בחוק. הכוונה כאן באמת לתת משחו שהוא בעל משקל.

- היו"ר דוד צוקר:** לאורך כל החקיקה הנחנו שהאחריות רובצת על הרשות ובאופן טבעי על מי שעומד בראשה.
- יהושע שופמן:** אתם מדברים על אחריות כעל אחריות כוללת, אבל יש כאן את ההחלטות היום-יומיות.
- היו"ר דוד צוקר:** נכון. הן בידיו של הממונה.
- אילת רוזן:** כולל המחלקות, כולל אותם מקרים שצריך.
- היו"ר דוד צוקר:** לא. אני לא בטוח.
- רון דול:** ההחלטה היא בידי הרשות, ולא בידי הממונה.
- היו"ר דוד צוקר:** לא הענקנו להם סמכות סטטוטורית.
- איתמר יער:** ועדת שמגר האחרונה שחקרה את רצח רבין, לדעתי עשתה לנו חצי עבודה. היא עוסקת שם במה זה אחריות ומה זו סמכות. יש פה דוגמא קלאסית לכך. האחריות לא יכולה לא להיות אלא של הרשות. בסוף זה ראש הרשות. ראש הרשות מטיל סמכות, לא אחריות, על פקיד מסויים לעשות משהו באירגון. יש אחד שממונה על מודיעין, אחד שממונה על שיווק, אחד שממונה על משהו אחר, יש אחד שממונה על הענקת המידע.
- היו"ר דוד צוקר:** בזה הוא איננו מתפרק מהאחריות של ראש הרשות.
- איתמר יער:** הוא חלק מהם.
- היו"ר דוד צוקר:** זה המבנה שקבענו כאן. לא הפכנו אותו לגורם סטטוטורי, לא הפכנו אותו לגורם עצמאי אוטונומי בשיקול הדעת. יכול להיות שטעינו, יכול להיות שלא, אבל זה החוק.
- יהושע שופמן:** הוא מוסמך לקבל החלטות.
- איתמר יער:** מטעם ראש הרשות.
- היו"ר דוד צוקר:** אנחנו את הנוסח לא משנים. אני מבין שיש לנו חילוקי דעות בקשר לפרשנות.
- איתמר יער:** בנוסח הזה, כשהמילה אחראי בפנים, לדעתי זה הפוך ממה שרצינו.
- היו"ר דוד צוקר:** בסעיף (3) קבענו אחראי, אבל שם הכותרת היא ממונה ואלה הם שני דברים שונים.
- איתמר יער:** המילה מופקד אולי תפתור את הבעיה.

היו"ר דוד צוקר: ראש הרשות הציבורית ימנה ממונה על העברת מידע.

קריאה: אפשר לכתוב את זה בסעיף הגדרות.

היו"ר דוד צוקר: בסדר. הוא ישנה את זה.

קריאה: גם בסעיף 1.

היו"ר דוד צוקר: כן. זה כבר לא 1, זה כבר 2.

דינה ירום: הנושא של מקרב עובדי הרשות, הוא רלוונטי עד עכשיו.

היו"ר דוד צוקר: את מתעקשת על זהו

דינה ירום: כן.

היו"ר דוד צוקר: אני אניד לך למח הצעתי את מה שהצעתי, אני מבין את הרעיון. הצעתי את זה רק משום שנדמה לי שזה קצת סוגר טכנית איזה גמישות שיכולה להיפתח בידי הרבה מאוד רשויות להפעיל את זה באופן קצת אחר.

דינה ירום: יש לזה שני צדדים. יש לזה את הצד הממלכתי, עם הרעיון של הממלכתיות. הצד השני היה הצד התקציבי. שלא יובן בשום מקרה שאתה צריך לקחת ממונה נוסף שזה תקן נוסף, אלא מקרב עובדי הרשות.

אילת רוזן: זה מובן מאליו שצריך.

היו"ר דוד צוקר: אני לא מתווכח אם אתם רוצים לכלול את זה. לגבי 3, סופית. השינוי היחידי לעומת הנוסח שהונח לפניכם הוא במקום המילה "אחראי" ייאמר "ממונה" וכל השאר נשאר לפי בקשת הממשלה. כלומר, זה השוני היחידי בסעיף.

רון דול: אז לי יש עם זה בעיה.

יהושע שופמן: יש לך בעיה הפוכה. אם אנחנו נמחק את זה, זה יהיה דרך מינוי שעוקף את החוק.

רון דול: בשירות המדינה אין בעיה, כי חוק המינויים לא יאשר מינוי מבחוץ. לכן יכול להיות שיש לך בעיה בנופים אחרים. אני רוצה להסתפק מקרב עובדי הרשות. רשות ציבורית מוגדרת גם כממשלה. מקרב עובדי הרשות, יכול להיות גם עובד מדינה במקרה המתאים.

היו"ר דוד צוקר: אנחנו סיכמנו את סעיף (3). במידה ורק במימד הזה שרון העלה והוא הצליח לשכנע אותך, יש לכם את הרשות לשנות את זה ויש לכם אישור לזה.

מאחר וקבענו הממונה בסעיף (1), תשונה ההגדרה בסעיף הגדרות.

בעניין יישום הוראות חוק זה. בסיום ישיבת מליאת הוועדה, על-פי בקשתו של שר המדע, מיכאל איתן, הוא מבקש להופיע כאן עם רעיונות שפותחו במשרדו לגבי יישום ההוראות או הקונספציה של החוק הזה. אני מבין שנעשתה שם עבודה והוא מבקש לבוא ולהציג את זה בפני הוועדה. בסיום אותה ישיבה, שר המדע יופיע בפנינו.

אנחנו עוברים לסעיף 4(ג). סיכמנו למחוק "דרכי עבודה כאמור בסעיף זה".

בסעיף 5(א), דין וחשבון שנתי ולא תקופתי. זה הסיכום שהיה.

בסעיף ב(1), הוא יופיע אחרי (ב) או במיקום שמיקמתם אותו עכשיו?

יהושע שופמן: למה זה ב(1)?

היו"ר דוד צוקר:

טוב, זה באמת לא איכפת לי.
"שר המשפטים באישור ועדת החוקה רשאי לקבוע לגבי רשות ציבורית מסויימת או סוגים של רשויות ציבוריות מועדי פרסום אחרים שיביא בחשבון". זה היוצא מהכלל.

בסעיף (ב) תימחק המילה "תכיפותו". נמחק.

בסעיף (6) יש לנו שני עניינים. 6(ג): "רשות מקומית תעמיד לעיון הציבור את חוקי העזר של אותה רשות".

יהושע שופמן: שרון הסכימה לכך. חשבנו על הנושא בעקבות ההערה של ענת.

היו"ר דוד צוקר:

קיבלנו את (ג). מדוע שלא נקבע את אותו כלל לגבי כל רשות? כל הזכויות שהיא מעמידה באופן מובן מאליו, לא נראית לי הכבדה גדולה. אני מדבר על הזכויות שמעניקות. אפשר להוסיף את זה ב-(א). זה נראה לי טריוויאלי ומובן מאליו. אולי זה לא כלול בהנחיות מינהליות.

דינה ירום:

זה לא הדין וחשבון שמדבר על תפקידיה וסמכויותיה?

היו"ר דוד צוקר:

לא. זה אותו חומר שעומד לרשותך כשאת נכנסת. כלומר, ביקאונטרי את יכולה לקבל את זה ומעמידים את זה לרשותך. זה לא באופן תקופתי. בקופות-החולים, התשלום הנוסף שאתה הולך לשלם הוא לא נקרא אגרה או מס, הוא נקרא תשלום עתי. זה לא העניין התקופתי או הזמני, אלא זה מה שאתה מקבל כדבר מובן מאליו ביקאונטרי כשאתה מגיע. אם זה מקובל עליכם, נוסף את זה כ-6(א).

שמעון וייס:

זה לא מובן מה שאתה אומר. כי תיקח לדוגמא רשות, ואז מה הוא יקבל ביקאונטרי? הוא יקבל חוקים ותקנות? (א) זה הרבה יותר מאשר חוקים ותקנות.

היו"ר דוד צוקר:

אני אתן לך את הדוגמאות הקלות יותר. צריך להיות מובן, וזה קיים היום, שהביטוח הלאומי, אתה יכול לקבל ביקאונטרי אם אתה קשיש את כל הזכויות שלך כמקבל גמלת שאירים, קשישים וכו'. יהיה ברור שכאשר אתה נכנס למשרד החינוך במחוז חיפה, עומד לרשותך שם כל מה שקשור בחינוך טרום חובה. סוג הדברים האלה.

ענת שקולניקוב:

ההנחיות המינהליות 6(א) הוא דבר שהוא באמת חשוב כשלעצמו. ישנן הנחיות מינהליות שהן בספרים ובקבצים שכתובים לנוחות, לתפעול, להפעלה, להבנה של אנשי הרשות והם פשוט יהיו מעכשיו פתוחים גם לציבור הרחב. אבל מקריאה ומעיון בהנחיות המינהליות האלה, אנשי הציבור הרחב לא יכולים להבין את הזכויות והזכאויות שלהם. לכן כאן אפשר לציין את זה בצורה רחבה, יהיה כאן הרבה מקום לפרשנות של הרשות איך היא מעמידה את זה, אבל כן תהיה דרישה.

היו"ר דוד צוקר:

אם ב-6(א) נוסף זכאויות או זכויות

ענת שקולניקוב:

זה דבר נפרד. יש עניין של פרסום ההנחיות המינהליות כמות שהן. חוץ מזה צריך יהיה לפרסם בצורה ברורה את הזכויות והזכאויות שהציבור הרחב זכאי להם בתחומיה של אותה רשות, אם זה בביטוח הלאומי, כמו שאמרת, ביטוח בריאות וכן הלאה.

היו"ר דוד צוקר:

זה מובן. יש גופים שאם זה לא קיים שם, התשובה היא ברורה, שאתה לא מעמיד.

רחל גוטליב:

במקרה של זכויותיהם של נאשמים, שאלה חוקים ותקנות שונים לנו אין את זה מסודר. בהצעת החוק הפרטית לדעתי היו חוקים ותקנות שזה הופיע באמת ואנחנו התנגדנו לזה, אבל בסעיף 48(4) יש פתרון לזה. זאת אומרת, אם נגיד הוא רוצה לדעת על משהו, אנחנו אומרים לו שיפנה למקום זה וזה כי הרי לא נוציא בשביל זה קובץ.

דיינה ירום:

קחו את ביטוח לאומי, ברמה של הקובץ זכויות לכאורה יצטרכו להכניס אם בן אדם כזה, המצב הוא כזה, ואם מדובר בסעיף הזה ואם הוא סיווג כזה, אז זה מצב כזה. אנחנו חודרים לתוך ההנחיות המינהליות ברמת פירוט שאם נלך לזכויות לא בגדול, שכאשר מתחילים לכתוב אותן על הכתב, את חודרת לתוך הקודקסים הענקיים שלא ברור אם יש מישהו שיכול לכתוב אותם, אבל אין ספק שכל אחד יכול להשקיע שעות ארוכות, אם לא שנים ארוכות, בנושא הזה. אפילו משרד כמו משרד האוצר, מה זכותו של האדם מול משרד האוצר. אין לו זכויות! בודאי שיש לו זכויות. אז יש זכויות שנגזרות מתוך חובות מינהליות של הרשות. זאת אומרת, זכויות זה דבר כל כך רחב ולדעתי בלתי ניתן למיצוי. אני חושבת שקובץ כזה יכול אפילו להחטיא את מטרותו או לחלוטין לפתוח פתח להתדיינות ענקיות על מה צריך להיות ומה לא צריך להיות פה, לרבות שאלות שנויות במחלוקת שהן פרשנויות, למרות שהשאלות האלה דווקא יהיו הסוף של הדבר הזה. אני לא רואה את ההתחלה שלו. קחו את משרד הממשלה, משרד המדע, משרד האוצר. הזכויות הן ספקטרום אדיר שלא נגזר דווקא מחקיקה ספציפית ויש זכויות מינהליות ויש זכויות קונסטיטוציוניות.

היו"ר דוד צוקר:

מה שכאן מטריד אותי זה הזכאויות ופחות הזכויות ברמה המופשטת והערטילאית שלהן.

דיינה ירום:

שוב אני מפנה לסעיף 5(א) לדוח, כי בדוח אתה מפרט כל פעם מחדש את התפקידים והסמכויות שלך. שם אתה מכניס בדיוק את הנושא ואז אתה רואה איזה סמכות יש. הרי בבקשת מידע אתה תבקש את המידע שיש לי.

יהושע שופמן:

חוק חופש מידע באופן מקורי ולפי הדוגמאות בעולם זה חוק שעוסק בקבלת מסמכים מסויימים, 'רקורדס', מידע מסויים. אנחנו הרחבנו ואמרנו שיש מקרים שאנחנו רוצים שיוצאו מאחורי הדלפק לידיעת הציבור, אבל הרשות שהיא זו שמכינה את ההנחיות המינהליות, היא זו שיכולה גם להעמיד אותם לרשות הציבור. אין לה בעיה עם זה, כי כשם שהיא מכינה לפקידים, כך היא מכינה לאזרחים. דיברנו עם אנשי המוסד לביטוח לאומי, שהנחלים יצטרכו לעבור גם עיבוד, כדי שיהיו יותר מובנים לציבור. הבעיה של מידע וזכויות, אלה יכולים להיות דברים שפזורים בהרבה מאוד מקומות, זה לא מסמך, זה לא מקור אחד, זה לא דבר שאין להם אותו.

היו"ר דוד צוקר:

בהנחה שב6(א) ובהנחה שבדוח התקופתי הזכויות והזכאויות יופיעו, אנחנו לא מוסיפים עוד סעיף נוסף. אם אתם רוצים להעלות את זה בישיבת המליאה, הזכות נתונה בדיכס.

סעיף 7(ד), נוהל הגשת בקשות והטיפול בהן. "החליטה הרשות הציבורית להעמיד את המידע לרשות המבקש, תבוצע החלטתה תוך 15 יום וכו'. הרשות תודיע למבקש היכן ומתי יעמוד המידע לרשותו". זה היה הסיכום של הוועדה.

בועז אורן:

ב-3(ג) זה ראש הרשות הציבורית. ב-4(ד) מי שנותן את זה, סוג אחר של זחייה, זה דווקא הממונה. השאלה אם אנחנו הולכים בסדר האנלוגי שכל ראש רשות או חלק ראש הרשות וחלק הממונה.

יהושע שופמן:

מי שעוסק בזה. אנחנו ביקשנו לגבי הבקשות שמצריכות הרבה מאוד זמן קודם כל הממונה, ומעבר לתקופה מסויימת, ראש הרשות. בהנחה שזה באמת המקרים המאוד חריגים, כאן אנחנו מדברים על ענייני ביצוע, עניינים שהם בתחום המומחיות והידע של הממונה. אנחנו לא רוצים לסבך את העניין.

בועז אורן:

אולי אפשר גם ב-3(ג), ואז יהיה לך יותר קל גם (ג) עצמו יהיה ממונה.

יהושע שופמן:

אנחנו הגענו לאיזון שמעבר לתקופה מסויימת אנחנו מעבירים את זה לראש הרשות.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף 18(1). "הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה" ומחקנו את "ומכביד באופן ניכר

על פעולתה של הרשות".

בסעיף 28(2) הוספנו בסיפא: "ולכן 2 ייקרא כדלהלן: המידע נוצר או נתקבל בידה למעלה משבע שנים לפני הגשת הבקשה והיה כרוך בקושי של ממש".

ענת שקולניקוב: הערות ל-7). אחד הדברים שבמפורש נאמר בוועדה שיצטרכו לתת לו פתרון, זה היה הנושא של מידע שמסירתו היא דחופה בנסיבות העניין.

יהושע שופמן: שקלנו ולא מצאנו דרך לפתוח חרך - אתה דיברת על חרך - מבלי לסבך את העניין ובלי לחייב דיון ספציפי על העניין שיש למבקש בכל דבר ודבר.

היו"ר דוד צוקר: אם ב-ד) ננסח את זה: "כי החלטה תינתן במועד אחר".

יהושע שופמן: לא. זה ביצוע אחרי מתן החלטה. המיקום של הבעיה הוא לא ב-ד).

היו"ר דוד צוקר: לא המיקום אלא העיתוי. היא דיברה על העיתוי.

יהושע שופמן: כן, אבל העיתוי הוא לא ב-ד) (ד) זה אחרי מתן החלטה. אתה מדבר על זירוז העניין לפני מתן החלטה.

ענת שקולניקוב: זה צריך להיות כתחליף לכל לוח הזמנים. אני הצעתי - אולי זו הצעה נאיבית, אבל היא עונה ברוחה על הבעיה - שמידע שמסירתו הדחופה מתחייבת בנסיבות העניין, יימסר בהקדם האפשרי. זה באמת רק חרך.

היו"ר דוד צוקר: אני לא מניח שמישהו יתנגד. יש מקרים שצריך את זה מחר. מה עושים?

יהושע שופמן: אם צריך מחר, אז עונים מחר, אבל השאלה איך אנחנו כותבים בלי להיכנס לשאלות מדוע גם צריך את המידע.

היו"ר דוד צוקר: אם מדובר בצורך בהול.

ענת שקולניקוב: צריך שיהיה משהו.

יהושע שופמן: אני לא אומר שהרשות הסחב אנשים ותתן החלטות כאשר זה כבר לא רלוונטי.

קריאה: צריך לתת לו תשובה ללא שיהוי.

ענת שקולניקוב: אם העניין הוא דחוף, אפילו לציין את זה ברמה הפורמלית.

היו"ר דוד צוקר: ללא שיהוי, זה ניסוח מאוד תובעני.

- יהושע שופמן:**
במקור אמרנו זמן סביר.
- היו"ר דוד צוקר:**
המסירה כן צריכה להיות ב-(ד).
- שלמה שהם:**
אני יכול להחליט מחר, אני יכול להגיד שאמנם החלטתי שמגיע לך אבל אתן לך את זה בעוד שלושים יום.
- צהלי דרור-גבריאלי:**
אני חושבת שהדברים שענת העלתה, אלה דברים שהדחיפות שלהם חייבת להעמיד אותם לפני הסדר הרגיל של הטיפול.
- היו"ר דוד צוקר:**
אז תגידי לו ב-(ד) שתבוצע ללא שיהוי ולא יאוחר מ-15 יום.
- שמעון וייס:**
היה בטקסט תוך זמן סביר. אז לא איכפת לי שיהיה זמן סביר אך לא יאוחר מ-15 יום. זה מתקבל על הדעת, אבל לא יכול להיות שגם הביצוע יהיה בלשון התובענית של ללא שיהוי, נדמה לי שזה נטל כבד מאוד על הרשות.
- לירון ליבמן:**
זה לא שינוי לכתוב 15 יום, זה נותן את הסטנדרט. בדרך כלל תוך 15 יום זה יהיה ללא שיהוי.
- היו"ר דוד צוקר:**
ללא שיהוי זה לא מיד. ללא שיהוי זה בלי שאני עושה עבודות מיותרות, זה הכי מהר שאני יכול. ללא שיהוי, זה לא מיד. זה מאוד מהודק, אבל זה אומר שאני עושה את המקסימום. זה לא מייד.
- דיינה ירום:**
הסבירות פה מכניסה את המימד של אם מדובר בבקשה דחופה, אז אתה תעשה את זה יותר מהר, ואם בקשה פחות דחופה, אז הסבירות גם תכתוב שזה יהיה עד 15 יום. זאת אומרת, להגיד תוך זמן סביר בנסיבות העניין, זה בדיוק נותן לך את התיבה הזאת שמאפשרת לך את שיקול הדעת לפי הדחיפות של הבקשה מצד אחד, ומצד שני לא יוצרת מין מצב כזה של ללא שיהוי שיכולה לסרב את מהלך הדברים. אם תהפוך את כל הבקשות ללא שיהוי, יכול להיות שתבטל את המצב שבו אתה לא נותן דחיפות מתאימה לבקשות דחופות במיוחד. תוך זמן סביר בנסיבות העניין נותן דגש מיוחד לנסיבות העניין על-מנת לתת עדיפות לפעמים גם לבקשות אחרות.
- היו"ר דוד צוקר:**
ללא שיהוי זה בזמן הכי קצר האפשרי. זאת המשמעות של ללא שיהוי ואין לזה משמעות אחרת.
- שמעון וייס:**
אם אתה משאיר את המשפט בנסיבות העניין, אתה נותן גם שיקול דעת. להגיד מידע כזה אני נותן תוך יום.
- דיינה ירום:**
ללא שיהוי בנסיבות העניין, אין לו משמעות. החלק הראשון סותר את החלק השני.

שלמה שהם:

לכן התוצאה היא שכאשר אנחנו אומרים תוך זמן סביר בנסיבות העניין, כולנו כמשפטנים אנחנו מתכוונים לזמן סביר בנסיבות העניין.

דיינה ירום:

יש לך 15 יום שזה הגג. אם אתה מכניס זמן סביר בנסיבות העניין, אתה מכניס פה מימד. כי המצב הזה של ללא שיהוי לא נותן לך באמת את שיקול הדעת שאתה כן תרצה לטובת הציבור הכללית, לא נותן לך את האפשרות להעדיף בקשה דחופה על-פני בקשה לא דחופה, כי גם בזאת אתה צריך לטפל ללא שיהוי וגם בזאת.

שמעון וייס:

אפשר לכתוב את שני המבחנים, תוך זמן סביר ולא יאחר מ-15 יום. אני מציע לכתוב "תוך זמן סביר בנסיבות העניין, אך לא יאחר מ-15 יום"

היו"ר דוד צוקר:

כבר אמרתי פעם, ואני לא אחזור על זה עוד פעם, אבל מוכרחים להישמר מניצול לרעה של החוק הזה בידי טרחנים. אני מוכרח להגן גם על האינטרס של הרשות, כי תהיה פה תופעה של ניצול לרעה, של טרחנות, ומוכרחים לזכור גם את העניין הזה.

שלמה שהם:

מה שאנחנו כתבנו עכשיו "טעמים מיוחדים של הממונה", יכול להיות שיהיה גם דבר כזה, גם החלטה בלתי סבירה כזאת.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא חושב שהשארנו את הרשות בלי אפשרות התגוננות, אבל מוכרחים לזכור שיהיה דבר כזה. אם כן, אנחנו חוזרים בנו מההחלטה הקודמת וחוזרים להחלטה המקורית ונאמר בסעיף (ד7): "תוך זמן סביר בנסיבות העניין אך לא יאחר מ-15 יום".

אנחנו עוסקים עכשיו בטעמים של דחיה. אמרנו "המידע נוצר או נתקבל וכו'", ואנחנו מגיעים עכשיו לסעיף (9). היה כאן העניין של חשש ממשי לפגיעה בביטחון המדינה. הנוסח שבא בפנינו, אין בו את החשש הממשי, יש בו חשש.

ענת שקולניקוב:

דובר על עלול לפגוע בביטחון המדינה, שזה המבחן המקובל והמבחן היותר נכון, האם זה יכול או לא יכול. החשש, אתה נותן כמעט משהו פתוח לגמרי ולכן נוסף כאן חשש ממשי. זה בעצם הרעיון. כאילו משהו שיש חשש שמעוגן בקרקע המציאות, שיש לו בסיס, שהוא ממשי לפגיעה בביטחון המדינה. אז אכן יוכרע להעדיף את האינטרס הזה על-פני האינטרס של המידע. אבל חשש סתם, זה המבחן שבארצות-הברית קראו לו מבחן הנטייה הרעה, גם בארץ, זה מבחן שנדחה, ולכן יש מקום לענן את זה לקרקע המציאות, לחפוף את זה לחשש שהוא ממשי בסופו של דבר בכל מקרה האיזון יוטל, במידה וזה יגיע, על דרכי המשפט. כאן יש שני אינטרסים שעומדים אחד מול השני ולא אינטרס מול איזה חשש בעלמא. אני חושבת שזה ניסוח שהוא ניסוח יותר מוצלח.

לירון ליבמן:

אנחנו שוב מדגישים את העובדה שמה שצויין כאן, נטייה רעה וכו', השאלה באיזה הקשר הדברים האלה נאמרו. יש הבדל מתי ביטחון המדינה צריך לגבור על חרותו של אדם, יש לנו מעצר מינהלי, או על חופש הביטוי, לבין השאלה מתי האינטרס

הזה צריך לגבור על זכות שהיא אפילו לא מוקנת באיזה שהוא עניין ממשי ולקבל מידע בפירוש כאן המבחן צריך להיות עמוק מבחינת ביטחון המדינה. בפירוש די בכך שמצביעים על חשש מצביעים על כך שיש סבירות מסוימת שנגרמת פגיעה לביטחון המדינה, הסתברות מסוימת לכך, כדי שלא ימסר מידע למישהו שאפילו לא צריך להראות איזה שהוא עניין בקבלת המידע הזה.

אנחנו רואים בזה נקודה שהיא ממש יهרג ובל יעבור מהבחינה הזאת.

אריה רוטר: אני סברתי שהצלחנו לשכנע בנושא הזה. כשעוסקים בעניינים של ביטחון המדינה, יחסי חוץ וכו', אני חושב שלא צריך לקחת שום סיכונים. "הסיכון" כאן מבחינתנו זו פרשנות מקלה מדי שיכולה להינתן למילה ממשי, במיוחד נוכח נוסח קודם שהממשי לא הופיע.

היו"ר דוד צוקר: בית-המשפט יעמוד על הנוסח הקודם!

אריה רוטר: בוודאי. מזה מתפרנסים עורכי-דין בבתי-משפט. המילה חשש היא מספיק רחבה כדי להשאיר לשיקול הדעת של מי שמחליט האם החשש הוא אמיתי או חשש מדומה וכו', ולפי דעתנו זה בדיוק הביטוי המתאים באיזון הנכון שבין הדברים.

שלמה שהם: החשש שלכם הוא ממשי.

אריה רוטר: האמת היא שהחשש הוא תמיד ממשי. כשאתה מדבר על חשש, אתה לא מדבר על חשש ערטילאי. אז כמו שלא נכתוב כאן מידע שיש בפרסומו חשש שאיננו ערטילאי, אז גם לא צריך לכתוב שזה חשש ממשי. חשש זה חשש, ותשאיר לחוששים לחשוש.

שלמה שהם: אתה כרגע מביע חשש ממשי? איזה חשש אתה מביע עכשיו?

אריה רוטר: אני עכשיו מביע חשש הרבה יותר ממשי מהאפשרויות שיכולות להיות כאן.

שלמה שהם: אם היה לך חשש סתם, לא היית מביע את זה.

אריה רוטר: אני אומר שיש חשש ממשי, חשש אמיתי.

ישי יודקביץ: אני רוצה להתייחס לעניין הפרשנות, כללי פרשנות החקיקה. החשש הממשי שלנו שהתבחנה בין הצעת החוק הממשלתי שמופיעה בכחול לבין הצעת החוק הסופית תצביע על הגבחת הרף בבתי-המשפט. אנחנו שוב פעם חוששים שמבחן ההסתברות יהיה גבוה כאשר אנחנו ביקשנו מבחן איזון נמוך יותר מוודאות קרובה, מאחר ואנחנו רואים את מה שיהיה בבית-המשפט, ההתרחשות שתהיה בבית-המשפט כאשר רשות תסרב למסור מידע בשל חשש לפגיעה בביטחון המדינה ובתי-המשפט יצטרכו להתמודד עם מבחני הסתברות שונים. אנחנו לא רוצים שהם יתמודדו עם זה. אנחנו רוצים שמספיק שתהיה אפשרות שהרשות תוכל להצביע על תרחיש אפשרי שהוא לא מופרך שלפיו יכול להיפגע ביטחון המדינה, כדי שאפשר יהיה לחסות את המידע בפני המבקש. אנחנו חוששים שממשיות, שהמילה ממשי, תחייב איזה שהוא מבחן הסתברות שגם בית-המשפט לא יוכל להתמודד איתו. גם הרשות לא תוכל

להוכיח, כאשר הנטל הוא על הרשות ולכן אנחנו מבקשים להשאיר את המילה חשש בלבד.

יהושע שופמן:

אנחנו עוסקים במטריה אחרת מאשר מטריה של מניעת פרסומים. אם אנחנו מדברים על כך שלמישהו יש מידע והוא רוצה לפרסם אותו וחוסמים לו את זה, במקרה זה הרף הוא הרבה יותר קפדני. השאלה האם אדם זכאי לקבל את המידע שנמצא בידי הרשות. אם המבחן היה זהה, זה לא הגיוני. לכן אין ספק שאנחנו צריכים מבחן שהוא יותר רחוק מבחינה הסתברותית. אני לא יודע אם אפשר ליצור מדרג כל כך גדול של חששות של מבחנים. אנחנו כאן מדברים על מבחן שהוא אפשרות ליצירת הסכנה, והאפשרות לא יכולה להיות דמיונית.

לכן אני לא רואה את הבעיה בקביעת חשש לביטחון המדינה. מדובר בחשש שצריך להוכיח אותו, הנטל הוא בעצם על הרשות שהיא צריכה להביא את הנימוקים ולהציג אותם בפני בית-המשפט. אני חושב שנגיע לאיזון הנכון באמצעות הניסוח הזה.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נשארים עם המינוח של חשש. זה יהיה הסיכום של א(1). תחשבו אם אתם רוצים לבוא בפני מליאת הוועדה ולערער על עניין מי שאיננו תושב או אזרח.

רחל גוטליב:

לגבי הרישאה של הסעיף. כיוון שהחוק הזה, אני לא יודעת איך הוא יתפרש בסופו של דבר, אבל יכול להיות שיתפרש גם כמעין חוק מנחה בנושאים אחרים מעבר לתחום של מסירת המידע על-פי בקשה, אני חוששת מפני פרשנות שפשוט לא תאסור מידע, לא בהכרח מידע שיתבקש על-פי חוק זה אלא באופן כללי. זאת אומרת, תהיה איזו הוראה כללית לרשות שאסור לה למסור מידע כזה. זו הדרך של רשות שלא למסור מידע. אני מציעה לסייג את הסעיף הזה ולומר מידע שיתבקש על-פי חוק זה. אלה כללים שנקבעים לגבי מידע שמתבקש על-פי חוק זה, ולא על זה שזו נורמה כללית. במיוחד זה מעורר בעיה לגבי סעיף 5 למשל.

יהושע שופמן:

אי-אפשר בכל סעיף להגיד את זה

רחל גוטליב:

הייתי כותבת את זה בסעיף כללי

היו"ר דוד צוקר:

כללי כחלק מהחוק הזה. את פוחדת מניצול לרעה של אפשרויות אחרות?

רחל גוטליב:

למשל, מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות. צד ג' שמבקש מידע לגבי חוקיות חומר חקירה על-ידי צדדים שלישיים שלא מעוגן בחוק, מהווה פגיעה בפרטיות. אנחנו כן מוסרים אותו. הוא ניתן על-פי איזו שהיא הנחיית יועץ. אנחנו רוצים לפגוע בזה? אנחנו נפגע בזה אם אנחנו לא נאמר שזה חל רק על המידע שמתבקש על-פי החוק הזה. זאת נורמה כללית.

היו"ר דוד צוקר:

אני לא מבין למה זה נורמה כללית בחוק ספציפי.

רחל גוטליב:

זה חוק ספציפי זה חוק מאוד כללי.

היו"ר דוד צוקר: התחום הוא רחב, אבל הוא לא מתייחס לכל הוויית החיים שלנו.

רחל גוטליב: כאשר כתוב רשות לא תמסור מידע, לא תמסור מידע בכלל.

היו"ר דוד צוקר: בסעיף 8, אבל בסעיף 9 אומרים מתי לא מוסרים. כך אני מבין את סעיף 9. בסעיף 8 מבקשים מידע, בסעיף 9 נגיד לכם מתי לא תמסרו מידע.

יהושע שופמן: למען אחידות עם כמה סעיפים אחרים, הייתי מציע: מידע שבגינו יש חשש.

היו"ר דוד צוקר: אם אתה רוצה באמת לשמור, זה המסירה. עצם הוצאת המידע מקורבך. מידע אשר בגילויו יש חשש וכו'.

יהושע שופמן: גם בסעיף (3) אפשר לכתוב גילוי.

שמעון וייס: אם אני מבין נכון, סעיף (ב) יוצר את ההבדל לעניין חובת ההנמקה. אם אני לוקח את פריט 4 שמובא כאן. אם אני מבין נכון ההבדל הוא בעיקר עניין של חובת הנמקה. מה שמצוי ב-(א) די לי לומר שהתקיימו התנאים שמופיעים, ואז אין חובת מסירה. ב-(ב) לא רק שהמלים אינה חייבת למסור, דהיינו כן רשאית למסור, אלא שיש פה יותר נטל. אם זה נכון, אז נדמה לי שפיסקה (5) בסעיף (ב) שנוגעת לסעיף של אכיפת חוק חייבת לחזור ל-(א).

יהושע שופמן: אני לא רואה את ההבדל. זה התחיל מכך שהכל היה כך שהרשות איננה חייבת למסור. אז נאמר שיש כמה דברים שזה ברור לגמרי שאם זה אסור על-פי דין, אבל יש דברים שבהם יש שיקול דעת. יש מצבים שאם אתה מוסר מידע, אפילו אם יש פגיעה מסויימת, יש עניין למסור את המידע, ולאסור טוטאלית זה דבר שהיה מרחיק לכת מדי. כשהנושא עלה כאן, המשטרה אמרה שאין לה בעיה עם זה.

היו"ר דוד צוקר: יש למישהו כאן איזו עמדה נחרצת בעניין?

ענת שקולניקוב: אנחנו חושבים שיש לזה בהחלט מקום מהטעמים שיהושע אמר בחלק (ב), ולגופו של הסעיף הזה, סעיף (5), נדמה לי שזה גם דברים שבעצם סוכמו כאן שבמקום פגיעה בפעולות האכיפה של הרשות, יופיע שיבוש פעולות האכיפה של הרשות. זה לפחות הועלה כאן כמשהו שיש בו בעייתיות. הצבעתי על כך שבהחלט פעולות לגיטימיות של בקשות מידע לגבי פעולות אכיפה של הרשות, יכולות לקדם את הסניגוריה הציבורית, האגודה לזכויות האזרח, ובהחלט בצורה לגיטימית אכן עשויה להיות להן פגיעה כלשהי אבל זו פגיעה לגיטימית ולכן מבחינתי זו יכולה להיות מילה אחרת ואני הצעתי שיבוש.

כניל ב-(ב), שיבוש חלוקי חקירה ומשפט, שהפגיעה יכולה להיות לגיטימית. כאן הייתי באמת מוסיפה נקודה: פגיעה בזכותו של אדם למשפט הוגן. כלומר, הזכות של אדם למשפט הוגן באמת שום פגיעה לא לחתיר לגבי הליך החקירה במשפט ולגבי פעולות אכיפה, צריך כאן מילה יותר חזקה כגון שיבוש, שתעביר

את המשמעות של הפגיעה המשתקת והבלתי לגיטימית של האכיפה והחקירה, כי הרבה פעמים זה בהחלט כן לגיטימי לתת מידע.

היו"ר דוד צוקר: קודם כל לגבי המיקום ואחר-כך לגבי התוכן.

שמעון וייס: אני יוצא מתוך הנחה שבפיסקה (5), אם זה מתקיימם, אותן תוצאות עלול לגרום לאחד מאלה, זה גם כן. כלומר כדי שהרשות תוכל ליהנות מהפיסקה חיבת כמובן להוכיח את סיבותיה, כולל התוצאה א', ב' ו-ג', אבל אני טוען שאז זה נתון. מרגע שחתוצאה המזיקה הזו נתונה, מבטאת תוצאה מבחינת המסירה, צריכה שלא תמסור. אני לא מעלה על דעתי מצב דברים שבו המלים אינה חיבת למסור והיא כן תמסור.

יהושע שופמן: אני חושב שיש מצבים שהפגיעה איננה שקולה מול האינטרס הציבורי ויש מצבים שמוסרים את דרך ההפעלה של מצלמות המהירות וזה חייבים למסור, וזה לגיטימי למסור, אף על פי שאולי זה יאפשר לאדם למצוא דרכים להימלט. יש מצבים שיש פגיעה שהיא פגיעה שאין מנוס ממנה.

שמעון וייס: אתה לא מדבר רק בתוך הליכי האכיפה. פה אתה מדבר אתי על אדם שלא צריך אפילו להראות זכות או נגיעה לעניין, הוא לא צריך לנמק שום דבר ואני צריך למסור לו את שיטות החקירה שלי. מה פתאום!

יהושע שופמן: יכול להיות שהפגיעה היא פגיעה כזו שהאינטרס הציבורי במצג מידע גובר גם לדעת אותה רשות או שלרשות יש אינטרס משל עצמה. אני לא חושב שפה צריך מחסום בלתי עביר.

שמעון וייס: לדעתי ברגע שאנחנו מדברים בנושא של אכיפת חוק ויש לך את התוצאה הרעה של פגיעה בפעילות הזאת, לדעתי זו הנמקה מצויינת למה אתה לא תקבל את המידע. אתה הרי לא מבקש מהרשות שתפקידה לאכוף את החוק. הרי על מה אנחנו מדברים! אנחנו מדברים ברשות ציבורית שעוסקת באכיפה. קודם כל מהי הרשות, איזו מין רשות זאת. זו רשות שמאופיינת והסמכויות שלה הן סמכויות חקירה, ונוח לי לקחת את הדוגמא שלנו. הרשות לניירות ערך, יש לה סמכויות חקירה על-פי דין והיא עוסקת באכיפת חוק ניירות ערך ועוד כמה חיקוקים בפנים. אם אני יכול להוכיח שהתוצאות שמופיעות כאן, ב-(א), (ב) ו-(ג), עלולות להתרחש.

יהושע שופמן: אולי הוא לא ירצה להוכיח אולי מישהו מבקש לדעת ממשרד לאיכות הסביבה איפה הם עשו ביקורות ועניין מסירת המידע יכול לפגוע.

היו"ר דוד צוקר: שיקול הדעת כאן הוא די ברוך

שמעון וייס: מה הנפקא מינא בין (א) ל-(ב).

יהושע שופמן: נפקא מינא זה שיקול דעת של הרוב.

שמעון וייס: לא. לא רק שיקול הדעת אלא גם נטל ההנמקה. אני אסביר למה. ב-(א) כל מה שאני צריך להוכיח זה שהתקיימו התנאים שמופיעים בפיסקאות (1), (2), (3) ו-(4) או (5). ברגע שהוכחתי את זה, אין עלי יותר שום נטל הנמקה. לעומת זאת, אם אני ב-(ב), לא מספיק שאני מוכיח את קיומה של הפיסקה, אלא אדם יכול לבוא אלי ולהגיד לי כן, אתה לא חייב, אבל אתה רשאי למסור, עכשיו תנמק לי למה אתה לא מפעיל את שיקול הדעת של הרשות למסור.

היו"ר דוד צוקר: למיטב זכרוני היה סיכום.

שמעון וייס: עוד אפשר לדבר על זה.

יהושע שופמן: אני חייב לומר שעשינו לעצמנו בעיות בזה שהבדלנו בין (א) ל-(ב). בחוקים הזרים שאני מכיר, מדובר על הכל והאמת היא שזה היה הנוסח המקורי. אז מישהו בא ואמר שנראה לו שיש פה איזו סתירה פנימית. אם כתוב למסור את המידע על-פי דין, איך אפשר יהיה להגיד שהרשות רשאית לא למסור. אז עשינו איזה דירוג פנימי ואני לא מאושר ממנו.

שמעון וייס: (6) זה באמת נכון כך, אבל פריטים (1) עד (5) הם מסוגים אחרים. הם בהחלט מן הסוג של פריט (5). אם אתה מדבר על סיווג, אלה אותם הדברים שיש להם את הפוטנציאל לגרום תוצאות רעות.

יהושע שופמן: אני מוכן לאחד את הכל

שמעון וייס: צריך לחשוב על הדברים האלה

אילת רוזן: כשאתה אוסר על הרשות למסור את המידע, אתה שולל את שיקול דעתה באותם התחומים ואתה גם נתן זכויות למו שטוען שהרשות לא תמסור.

לדעתי, מה שנכלל ב-9(ב) הם אותם הדברים שאתה לא רוצה לשלול מהרשות את היכולת הזאת למסור את המידע, אתה לא רוצה לתת זכות למישהו להגיד נגד הרשות אל תמסור את זה.

יהושע שופמן: עד היום לא היה איסור למסור.

אילת רוזן: אנחנו הרחקנו לכת בכך שאסרנו בכלל.

רחל גוטליב: סוד מסחרי למשל.

לירון ליבמן: אם מבוטלות שתי הדרגות, אין לי בעיה עם זה.

ישי יודקביץ: לדעתי יש בעיה עם א(6).

היו"ר דוד צוקר: זאת לא הבעיה.

אריה רוטר: אם אתה משנה כאן, אתה צריך למחוק גם את (2) וגם את (3). עם (5) יש לי בעיה אחרת שתיכף נגיע אליה.

היו"ר דוד צוקר: אנחנו לא נגיע אליה. אנחנו לא פותחים היום דברים מחדש.

אריה רוטר: אם אתה רוצה לשמוע דעה שלפי דעתי היא דעה נכונה. אבל אם אתה לא רוצה, לא צריך. עם (5) יש בעיה ניסוחית. אתה מציע שבית-המשפט יגיד שאין זה הגיון?

היו"ר דוד צוקר: בואו נסכם סיכום ביניים ועד מחר תוכלו לערער עליו.

אריה רוטר: אני כבר מערער. אם עושים רשימה, לדעתי (2), (5) ו-(6) הם סעיפים שמתאימים שלא תמסור, וכל השאר מתאימים למה היא חייבת.

היו"ר דוד צוקר: כלומר, נעביר את (1) ל-(ב) וזהו.

אריה רוטר: אם הגענו למסקנה שבמידע יש חשש לפגיעה בביטחון המדינה, למה אני צריך להשאיר עוד שיקול דעתנו זה שיקול הדעת וזהו.

היו"ר דוד צוקר: אני מוריד את ההצעה שלי לסעיף (1). נראה לי שזה מסובך מדי.

יהושע שופמן: ב-(2) כן יש שיקול דעת. אם קובעים נושא, אבל בתוך הנושא הזה יכול להיות שיהיו מקרים שאין לך בעיה.

היו"ר דוד צוקר: לא פתרנו את העניין. אני מציע לצמצם את השאלה רק לגבי (5).

יהושע שופמן: זה לא מצב שאפשר לשנות או לאסור על פעולות שהיום לא אסרו אותן.

היו"ר דוד צוקר: אנחנו נשארים עם (5) ב-(ב), על-פי ההצעה שהוגשה לנו היום.

אריה רוטר: לגבי (5) מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות. האם התכוונתם שכל פגיעה בפרטיות לפי סעיף (2) לחוק הגנת הפרטיות, בלי להתייחס לסעיפי הגנה?

יהושע שופמן: לא. סעיפי ההגנה זה בעצם הסייפא.

אריה רוטר: אז כאן הגילוי מונן על-פי דין ולא מותר על-פי דין. הפגיעה בפרטיות היא אסורה. אלא מה, לפעמים סומכים על העברייני, אומרים שיש אינטרס יותר חשוב. ככה זה

בלשון הרע. מה זה על-פי דין? על-פי דין זה לרבות חוק הגנת הפרטיות עצמו?

יהושע שופמן:

כן.

היו"ר דוד צוקר: יהושע, ההערה המלומדת של עו"ד רוטר, במידה ותחשוב שאתם רוצים לקבל אותה, תוכל לשנות.

נתי שילה:

אני פשוט חוזר להערה שלנו שחוק הגנת הפרטיות איננו מגן על תאגידים ונשארתי בעיה של תאגידים. אם לפחות יועבר מ-9(ב) הרישא של 3(ב) ל-4(א) זה איכשהו סוגר את העניין. אני לא חושב שאפשר להשאיר את זה פתוח.

יהושע שופמן:

אני חושב שאנחנו צריכים לנסח את עניין התאגידים במסגרת סעיף 3(ב) שהשארנו אותו פתוח בסיבוב הראשון. אבל הגנה על תאגידים היא לא הגנה על פרטיות כפרטיות אלא על עניינים עסקיים. פרטיות עסקית.

היו"ר דוד צוקר:

זו היתה נקודה שלא סגרנו. לא היה סיכום ואנחנו נגיע לזה.

יהושע שופמן:

יש דבר אחד שנשכח מאיתנו בהצעה וזה שחוק הגנת פרטיות גם לא מגן על אנשים שנפטרו. נדמה לי שאם זה יהיה מקובל עליכם, דווקא כ-3(ב) ולא כ-4(א), מצב שבו הרשות יכולה לסרב למסור מידע על ענייני הפרטיים של אדם שנפטר. אני חושב שאין מנוס מזה כי אחרת אני לא מוצא את ההגנה. אין ספק שהמבחן הוא בעייתי. המוסד ביטוח לאומי בארצות-הברית מפרסם באינטרנט פרטים על כל אנשים שנפטרו ואני לא בטוח שאנחנו רוצים לראות את זה כאן. אנחנו שומרים על תיקים אישיים מכל משמר, אבל ברגע שאדם נפטר, כל דיכפין יכול לחשוף את המידע.

היו"ר דוד צוקר:

אבל לעשות את זה עכשיו, בהזדמנות זאת!

יהושע שופמן:

זו ההזדמנות האחרונה, כי אין לנו הגנה. אנחנו נצטרך להביא לכם נוסח.

ענת שקולניקוב:

היו עוד המון דברים שהיו בוויכוח מאוד מר כאן ולא נזכרים. האחד זה בעיקר לסעיפים 2 ו-3 שמבחינתנו אלה הם נושאים מאוד מרכזיים. סעיף 2, במיוחד עכשיו לאחר שהתקבלה העמדה לגבי סעיף 1, הגישה המרחיבה של חשש. הטיעון שלי כאן הוא לוגי. כל מה שב-2, באמת לגיטימי להגן עליו, זה העניינים שיש במסירתם משום חשש לפגיעה לביטחון המדינה, הרי ממילא אם מוגנים על-ידי 1. אז מה נשאר לנו?

היו"ר דוד צוקר:

לשם מה צריך עוד צו?

ישי יודקביץ:

החנמקה בבית-המשפט תהיה שונה. ב-2 תהיה סבירות הצו וב-1 יהיה ירידה לעומקם של עניינים ולגבי האיזון האנושי. זאת אומרת, לגופו של עניין.

- היו"ר דוד צוקר:** אבל יש חגורה.
- ישי יודקביץ:** תהיה חגורה נוספת.
- לירון ליבמן:** אנחנו חשבנו שמעבר להצבת הקריטריון הכללי הזה של חשש לפגיעה בביטחון המדינה, שלא ניתן יהיו סיטואציות שלא ניתן לצפות אותן מראש, הדרך הנכונה יותר לעבור על דברים שכו אפשר לעבוד לגביהם בצורה מסודרת וזה לקבוע רשימה של נושאים.
- היו"ר דוד צוקר:** אז בואו נשאר לכם את 2 ותוותרו על 1.
- לירון ליבמן:** לכן התחלתי ואמרתי שאף פעם לא תוכל לכסות את על המקרים.
- היו"ר דוד צוקר:** ב-1 יש את כל מה שלא תוכל לצפות. כל נושא שיחיה ב-1, אתם תוציאו צו לגביו!
- יוסף הולבריינד:** יש דברים שלא חשבנו עליהם ויכול להיות. אנחנו רוצים לחזק את גופי המערכת באיזה נושאים אסור להם לפרסם. באיזה נושאים יש חשש ולא שכל אחד יפעיל שיקול דעת נפרד משלו באותם עניינים.
- היו"ר דוד צוקר:** 2 לא נראה לי כאיזה עניין טכני שנגזר מ-1. אלא כתוספת יש את 1 ויש 2. 2 הוא בהכרח יותר צר. אז בואו נישאר עם 2 רק.
- לירון ליבמן:** יש כאן היבט נוסף של מי בעצם הגוף המתאים לקבל אחריות בנושא הזה.
- קריאה:** ועדה משותפת. זה לא בהכרח שר הביטחון בלבד. ראש-הממשלה אחראי על כמה נושאים.
- יוסף הולבריינד:** יש הבדל בין פגיעה לבין שמירה. ישנם אינטרסים של מדיניות חוץ שהעיסוק שלהם מחייב שמירה על סודיות.
- היו"ר דוד צוקר:** נכון, אבל לדעתי לא על זה הוויכוח כאן.
- יהושע שופמן:** 2 בא כתחליף למתן מעמד סטטוטורי לכללי הסיווג הפנימיים. יש מקומות שאומרים שמה שמסווג כדיון, עליו לא חל חוק חופש מידע, כיוון שיש איזו ספקנות לגבי כללי הסיווג. יש דברים שכל אחד מסווג לעצמו איך שהוא מסווג. הסיווג יהיה לא בפקודות הצבא, לא בשיקול דעת של יוצר המסמך, אלא הסיווג ייעשה על-פי נושאים שייקבעו על-ידי שר באישור ועדה משותפת. ואז במקום להגיד שבאופן פנימי כל נושא סדר הכוחות של צה"ל הוא נושא מסווג, יגידו שהדברים האלה, במידה שאנחנו נעשה אותם בצו, באישור ועדה משותפת, דבר כה אני מניח שאין בעיה לפרסם אותו, במקום להגיד שהכללים הם פנימיים וסגורים ומה שצה"ל מחליט לסווג, הוא מסווג. כאשר נותנים כמו בארצות-הברית מעמד סטטוטורי לסיווג, בעצם התשובה לאזרח, לפונה, שהמידע

זה הוא מסווג. אנחנו רוצים להגיד יותר מזה. לא המידע הוא מסווג, שמור או סודי לפי כללי הסיווג בצה"ל, אלא המידע הזה הוא מסוג מסווג בגלל שהוא נכנס לקטיגוריות שקבעו השר והוועדה המשותפת. הבקשה הראשונית היתה הפניה לכללי סיווג, אבל חשבנו שזה יותר בעייתי.

יוסף הולברייך: יש סוג מידע אחד שסווג ביטחונית ושר הביטחון סיווג אותו, ויש רשות מוסמכת שהיא קבעה שהוא באמת מסווג ועליו אין עוררין. ישנם סוגי מידע אחרים שלא נקבעו על-ידי שר הביטחון ולגביהם יש חשש ואז צריך לבוא לנמק בבית-המשפט מדוע יש חשש.

יהושע שופמן: לא רק מידע צה"לי. יש פה שתי רמות.

איתמר יער: סעיף מספר 1 מדבר בכלל על הרעיון. הוא אומר שאחד מהדברים מדוע לא, אלה דברים שבאמת פוגעים. זה משהו דקלרטיבי. זה הנימוק, ממה זה נובע בעצם. סעיף 2 בא ואומר שאחרי שהסכמנו על הכללים, עכשיו אנחנו רוצים לכוון.

היו"ר דוד צוקר: לא, זה לא מה שהוא אומר. הוא אומר שקבענו את העקרון שיש סיבה טובה לא לגלות משהו, עכשיו אנחנו אומרים שאנחנו רוצים עוד משהו שגם לא ברור אם הוא נחוץ.

יהושע שופמן: יש מקרים שמחפשים מידע על צה"ל ומחפשים כל פרט ופרט. יש דברים שצה"ל אומר לא. זה איסור שאני לא יכול לקשר את הפרט הזה עם הפגיעה בביטחון, לדבר על המבנה של הטנק.

איתמר יער: סעיף 2 הוא סעיף שלדעתי אחרי שינתחו מה קרה, הוא הסעיף שיביא לכך שפחות פעמים ישתמשו בסעיף 1. באירגון קטן, כשהכל יגיע למישהו מאוד מקצועי ומאוד סמכותי, סעיף 1 אולי מספיק, אבל סעיף 2 הוא מכוון. לולא סעיף 2, כמעט כל דבר, מישהו יגיד שכנראה יש חשש איזה שהוא וילך. סעיף 2 קצת מכוון.

ישי יודקביץ: סעיף 2 חשוב לנו. אנחנו דנים על נדבך צר יותר, נדבך נוסף על סעיף 1 אמנם, וצר יותר. אני מכוון שוב פעם לאירוע שיהיה בבית-המשפט כאשר רשות תסרב למסור מידע מסיבות של ביטחון המדינה. הרשות תסרב מסיבות של ביטחון המדינה למסור את המידע הזה. יתקיים דיון בבית-המשפט.

היו"ר דוד צוקר: איזה בית-משפט? מי ילך לערער על ההחלטה של הצבא?

ישי יודקביץ: הטרחנים למשל וגופי המודיעין של ארגנטינה.

היו"ר דוד צוקר: אומר לך יהושע שיש אינפורמציה שלכאורה, אם אתה מעמיד אותה לעצמה, היא תמימה ואיננה מזיקה. רק בקישור שלה, בפאזל הזה שאנחנו מדברים בו כל הזמן, אז היא הופכת לחשובה. זה המקרה הפרובלמטי. כאן ענת בבעיה, בגלל שעם המרכבה אין לה בעיה, היא לא רוצה לדעת ואף אחד אחר לא רוצה לדעת. אם אתם הולכים

בגישה הזאת, אז תצרו את 2, אז 2 לא יכול להיות בנוסח הרחב הזה מטעמים של שמירה על ביטחון המדינה. תשאיר את זה ל-1, תקשר את זה ל-1.

יהושע שופמן: קבע אותם בצו למנוע פגיעה בביטחון המדינה.

היו"ר דוד צוקר: אני רוצה להגיד למה אני מתכוון, ואני רוצה לשכנע את ענת וגם אתכם. נכון, יש מידע שאין איתו סכנה לכאורה, הוא לגמרי נאיבי, אבל הוא יחד עם עוד שלושה סוגי מידע משלימים איזה פאזל שנחוץ למישהו. אגב, זה נכון לגבי כל דבר.

יהושע שופמן: למען האמת הכנסנו על זה סעיף יש סעיף (ג) אבל הוא לא מספיק. הוא מדבר על נושאים אחרים, על שיטות חקירה או משהו כזה. אנחנו מדברים על דברים אחרים שהם באופן מובהק יעד לאיסור של דברים שאנחנו רוצים.

היו"ר דוד צוקר: זה נכון כמעט לגבי כל מידע אותו מידע שעלול, וכאן אני אומר שהמבחן יהיה יותר צר ואז אפשר לחיות עם הסעיף הזה. כי אחרת 2 הוא יותר צר מ-1, אבל עדיין הוא מספיק רחב כדי לאפשר גם איסור די שרירותי.

לירון ליבמן: צריך לזכור שכל האיסורים האלה יצטרכו לבוא לוועדה משותפת. גם נושאים שנראים כביכול טריביאלים. אנחנו לא רוצים כל פעם לבוא לבית-המשפט ולהוכיח למה דרכי רכישה של אמצעי לחימה או דברים מהסוג הזה, הם פוגעים בביטחון המדינה.

יהושע שופמן: צריכת הדלק בצה"ל.

היו"ר דוד צוקר: נכון, וכלי רכב, ורכישות רכבים פרטיים, כלומר למפקדים בדייטסו לחוד, בפזיו לחוד. זה הדברים שיחפשו אותם. אתה רוצה לדעת כמה רכבים, כי אתה רוצה לדעת כמה סגני-אלופים יש.

ענת שקולניקוב: כאן מדובר על נושאים ולא על מידע. כל שאר ההתייחסות שלנו היא לגבי מידע גם בסעיף 1 זה מידע שיש לו פרסום, וכמובן זה ברור, בשילוב יחד עם מידע אחר וזה ידוע שניתן לקבל מידע למקוטעין ולחבר אותו. כאן מדובר על נושאים, שחלק מהנושאים בנושאים יהיו לגיטימיים. למשל, כל נושא של כוח-אדם או סגר כוחות, אבל בהחלט יכולות להיות בתוך הנושאים האלה הרבה שאלות שכן יהיו לגיטימיות, למשל לגבי השתלבות של נשים בצבא, אפילו באחוזים ולא במספרים אבסולוטים. לכן הקביעה לגבי נושאים היא קביעה לא טובה, היא קביעה רחבה והפיקוח הפרלמנטרי כאן הוא לא יעיל כי הוא יכול להיות פיקוח רק לגבי נושא שלם. אני מניחה שהנושאים איך שהם יובאו, איך שיובאו הניסוחים, יובאו בצורה לגיטימית כאשר המבחן האמיתי הוא באמת מבחן של מידע. יש פה בהחלט חשש שבתוך הנושאים האלה יכוסה גם הרבה מאוד מידע כשהתשובה העקרונית תהיה: אבל הנושא שלך מכוסה. את אומרת, הוא אפילו לא יקבל תשובה עניינית לגבי הבקשה שלו ויכול להיות שהבקשה שלו היא מאוד לגיטימית.

לכן באמת הפורום הנכון והראוי הוא בית-המשפט ו-1 נותן לו את מלוא הכלים. כל הדוגמאות שניתנו כאן באמת אחת לאחת, אין שום ספק בכלל

שבית-המשפט לשאלות האלה של כמה מרכבות וכן הלאה, ודאי שיראה את הנושא ככזה שיש בו חשש, ואפילו ממשי, לפגיעה בביטחון המדינה. אני באמת לא רואה שום דבר לגיטימי שינוסח מעבר לזה ב-2. הפיקוח הפרלמנטרי כאן הוא באמת לא פיקוח כי הוא רק פיקוח לגבי נושאים ולא לגבי מידעים.

ישי יודקביץ: הדיון בבית-המשפט יהיה שונה בין א(1) ל-א(2). חשוב לנו הדיון בבית-המשפט וב-א(2) ההנמקה תהיה שונה, הטיעונים יהיו שונים, ובית-המשפט יתמודד עם סוג אחר של טענות. ב-א(1) הוא יצטרך לרדת באמת לעומק שאלת המרכבות בצה"ל, וב-א(2) הוא יתמודד עם סבירות שיקול הדעת של שר הביטחון והוועדה המשותפת, האם אכן באמת סדר כוחות של כוחות השריון שלנו זה סביר. זו שאלה שונה לחלוטין בדיון.

היו"ר דוד צוקר: תסבירו לי למה צריך גם את השר לענייני ספורט, בסעיף א(3).

יהושע שופמן: סעיף 3 בא למטרה, והנושא עלה בדיון הקודם וכמה שניסינו למצוא ניסוחים יותר טובים, חזרנו לנוסח הזה, לא בגלל שהוא כל כך מבריק אלא בגלל שזה הנוסח של פקודת הראיות. פה מדובר על תפיסת מידע, לא על נושאים ולא על גופים. פה מדובר על דבר ספציפי שהוא לא מכוסה במקום אחר. הוא פוגע באוכלוסייה למשל, הוא גורם נזק שאי-אפשר לצפותו מראש, אבל הוא גורם נזק מיוחד. אם המידע הזה נחוץ לצורך הליך שיפוטי, פקודת הראיות אומרת שניתן ששר רשאי להוציא פקודה ולקבוע שאין מגלים את המידע הזה, אף על פי שזה דרוש להליך שיפוטי, ובית-המשפט כמובן יכול להפעיל ביקורת ולחחליט שהעניין הציבורי קובע.

אנחנו רצינו להגיד שאותם מקרים מיוחדים שאי-אפשר גם להביא אותם בפני בית-המשפט, אז גם לא למבקשים לפי חוק חופש המידע.

היו"ר דוד צוקר: על-פי אותו טיעון אפשר לנסח גם את 2, לדבר על מידע ולא מידע בנושאים!

יהושע שופמן: לא.

אריה רוטר: ההבדל בין 1 ל-2 כפי שאני מבין אותו, הוא בין חסיון של מידע, פריט מידע שעל כל פריט נתווכח בפני בית-משפט, לבין סעיף 2 שמדבר על נושא, שכל הנושא כולו הוא נושא שמחוץ לדיון. זה בעצם ההבדל העקרוני בין שני הסעיפים. לדעתי צריך את שניהם. אני לא יודע אם צריך להתווכח על כל פריט, אלא אולי על כל נושא.

ענת שקולניקוב: לגבי 3, לא הייתי רוצה לראות אותו. זה גם אחד הנושאים המרכזיים מבחינתנו. שוב, ההסתמכות על פקודת הראיות במקרה הזה היא לא טובה, כי שם באמת חוק שהוא גם ישן, גם ההסדר בו לא כל כך טוב ויש בו בעיה מבחינת פגיעה בזכויות נאשמים. זו בוודאי לא ההרמוניה החקיקתית שצריך לחפש כאן.

אני אגיד יותר מזה, ושוב, אני מפנה לסעיף 1. אני לא התנגדתי לנוסח גם רחב בסעיף 1, שמדבר על ביטחון הציבור, על יחסי החוץ, דברים מאוד רחבים

שאפשר היה לבוא ולהתנגד להם, ואני אומרת שאני יכולה לחיות עם זה שכאשר באמת מדובר על מידע, בית-המשפט יבחן אם הפגיעה ביחסי החוץ ובביטחון הציבור עומדת, ואין לי בעיה וחשש. זה גם נותן גם קנה מידה לטובת הרשות.

לזה אי-אפשר לבוא להוסיף את האפשרות של השר, שוב, כשהוא לא יכול להצדיק את זה לפי אותן קטיגוריות רחבות של סעיף 1, ולתת את התעודה החתומה על-ידו. גם מבחינת הדוגמאות, בעצם לא הביאו לי את הדוגמאות שבאמת יצדיקו את האפשרות המאוד מאוד רחבה הזאת שיש בה בהחלט סכנה.

היו"ר דוד צוקר: שהיא כבר מעוגנת בחוק.

יהושע שופמן: הדוגמא שהובאה להצדיק את סעיף 3, זה בא בעיקר מכיוון משרד החינוך שדיבר על מידע ספציפי לגבי בתי-ספר לטיפול או ביצועי התלמידים והמורים. דרך פרסום המידע והחתך שהמבקש רוצה, זה יצור סטיגמה קשה לבית-ספר פלוני ויגביר את בעיית הבריחה מבית-הספר ויפגע בו.

היו"ר דוד צוקר: כלומר, אם חבר מועצת העיר רוצה לדעת על החישגים של בית-ספר גבריאלי, הוא לא יוכל לקבל אותם אם השר יוציא צו.

יהושע שופמן: לחבר מועצת העיר יש דרך אחרת.

היו"ר דוד צוקר: אם אני חבר מועצת העיר ואני מתמקד בחינוך, אני רוצה לדעת מה קורה בבית-ספר מסויים.

יהושע שופמן: או דוגמא נוספת מתחום הבריאות, שכיחות מחלה מסויימת בקרב עדה מסויימת.

היו"ר דוד צוקר: זה מידע שיש בו עניין ציבורי לא מועט. צריך להודות על האמת.

יהושע שופמן: נכון. ויש מעבר לזה סכנה מאוד גדולה ליצירת פגיעה קשה באוכלוסייה. באותה אוכלוסייה, לא של החולים, באותה אוכלוסייה מאותה עדה.

היו"ר דוד צוקר: כן, אבל יש אינטרס ציבורי רחב. צריך לומר פה דברים גלויים, יש אינטרס ציבורי רחב בגילוי אותה עובדה, לא נוחה ככל שתהיה.

דני פיש: יש כאן מצב מוזר שמצד אחד באה מערכת הביטחון, ומצד שני בא כל שר. אם רוצים להצר את האפשרות לתת מידע, צריך להגדיר בדיוק את הקבוצות. אי-אפשר מה שהם לא הספיקו לשים בקבוצה מאוד מוגדרת.

יהושע שופמן: סעיף שנועד למקרים חריגים, בדרג גבוה.

היו"ר דוד צוקר: סעיף 3 הוא לא סעיף באישור הוועדה. סעיף 2 הוא באישור הוועדה.

דיינה ירום: יש כאן משהו שהוא מאוד מוזר ואולי אני מפספסת איזה קטע. סעיף 3 יוצר מצב מוזר שבבית-המשפט אתה לא תוכל להביא את החומר הזה, ובחופש המידע אתה תוכל לקבל אותו? זה מה שיוצא מזה?

קריאה: כן.

דיינה ירום: זה נראה לי אבסורד.

קאיאה: זה היה הרעיון.

נלי מונין: הדבר הזה מאוד מאוד חשוב, וזה דבר שאני כל יום מטפל בו. כל חקירות של מס הכנסה, של מס ערך מוסף, של מס רכוש, יש פריטים שהיום מבקשים לקבל אותם.

היו"ר דוד צוקר: למה אתה לא מוסר אותם היום? על-בסיס מה אתה לא מוסר אותם היום?

נלי מונין: סעיף 45.

יהושע שופמן: אתה משלם אגרה, שולח לממונה.

נלי מונין: אני משתמש ב-45 כאשר יש כבר תיק פלילי.

היו"ר דוד צוקר: אתה מוסר את המידע היום?

נלי מונין: אני מוציא תעודה, ויש לי בעיה רצינית עם זה.

ענת שקולניקוב: אני מניחה שהבעיה הספציפית הזאת נפתרת מאחר ויש חקירות, גופי חקירות, הגנות מכל הכיוונים על הנושאים של החקירה.

לנבי בית-משפט, האיזון כאן הוא שונה. זה נכון שבבית-משפט אפשר להוציא תעודה, אבל עם השופט בודק את זה מול האינטרס של הנאשם. לאחרונה ניתן פסק-דין גם בהקשר הזה של האינטרס של נאשם מול אינטרסים אחרים, ואמרו שאם זה מהותי לנאשם, להעדיף את האינטרס של הנאשם שם היה מדובר על חסיון פסיכולוגי, פגיעה מאוד חמורה בפרטיות של הקורבן, ובית-המשפט קבע אם זה הגנה של הנאשם, להעדיף את הנאשם. זה לא נכון שאפשר לעקוף את זה. אין קשר בין שתי המערכות. בתוך המערכת המשפטית יש איזון עם הנאשם והאיזונים הם אחרים. כאן אין בעצם מקום.

יהושע שופמן: ב-15(ד) יש בדיוק את האיזון שבית-המשפט עושה במסגרת 45.

קריאה: זה לא רק עניין חקירות, זה לא רק עניין פלילי ובתי-משפט. אתה רוצה לדעת נוסחה, מתי אתה תהיה ברשת ומס הכנסה יבדוק את העסק שלך. יש נוסחה.

היו"ר דוד צוקר:

ב-(ב) אתה מוגן מאוד בסוגיות החקירה ופעולות האכיפה של הרשות. אני לא חושב שיש בעיה עם זה.

רחל גוטליב:

סעיף 1 מכסה הרבה מאוד נושאים שכרגיל מכוסים בתעודות חסיון, אבל הרבה פעמים אנחנו נתקלים בסיטואציות, גם בהליכים פליליים, שאתה לא יכול להבדיל את זה באף אחד מאלה, עם אותם נושאים כבדים של ביטחון הציבור, שלומו של אדם, למרות שזה כרגיל העילה לתעודת חסיון. למשל פגיעה במקצועו של אדם. אם אתה מגלה מידע, זה יכול לפגוע במקצועו של אדם והוא לא יוכל יותר לעסוק במשלה ידו.

ענת שקולניקוב:

בסעיף 9(ב) הפגיעה המקצועית מכוסה.

היו"ר דוד צוקר:

סעיף 3 בנוסח הנוכחי שלו הוא סעיף סל מאוד כללי בלי שום אמת מידה

רחל גוטליב:

אותו סעיף נמצא בסעיף 45 לפקודת הראיות ויחד עם זאת השימוש שנעשה בו הוא במסורה. הוא לא

נעשה בצורה רחבה.

בגלל 15(ד) לדעתי אתה לא צריך לחשוש, בגלל העילום של בית-המשפט והאיזון שייעשה בבית-המשפט שיכבד את שיקול דעתו של השר כאשר הוא מוציא את התעודה לפי 39(3), הוא לא יוציא תעודה במקום שהוא יודע שהוא לא יעמוד באיזון הזה. לכן אני לא רואה בעיה. לכן לא נראה לי שצריך לחשוש. סעיף 2 סל, זה סעיף שחייב להישאר כדי לכוון לאותם אינטרסים שאתה לא יכול לצפות אותם.

דיינה ירום:

אני חושבת שלא יכול להיות מצב שהחוק הזה יכול לעקוף את חוק הראיות. בעיני זה לא נראה

סביר.

יהושע שופמן:

הוא יכול לשנות את הפרשנות של השני. אם נקבע פה, יגידו שבפקודת הראיות זה יותר נמוך. אני

לא רוצה בדרך זו להנמיך את הרף.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו נשאר בשלב הזה את 2 ו-3. אני בכל אופן אבקש את חוות דעתה של מליאת הוועדה.

אני מאוד מתקשה עם זה

לגבי ב(2)(א).

יהושע שופמן:

אלה תיקונים, אבל הוועדה לא סיכמה.

היו"ר דוד צוקר:

לפני כן היה לנו ב-(ב) את העניין של לפגוע או לשבש. אני הצעתי לשבש, ב-(ב1).

שמעון וייס:

פירושו של דבר שהוא לא יוכל לתפקד.

היו"ר דוד צוקר:

לא. שיבוש זה לא קיעקוע.

נתי שילה:

יש פה נושא שאיננו מוסדר וזה לא כל כך הליכי חקיקה אבל הליכי תקינה שמבצעים גופים שונים. כיוון שאין לנו חוק יסוד המינהל או דברים כאלה, יש פעולות תקינה של רשויות שאלה ציבורים שונים של גופים שיש להם עניין בתקינות. כמו שאנחנו יושבים כאן בעצם בכנסת ודנים באיזה חוק, ויושבים פה אנשים שיש להם עניין באותה חקיקה, ברגע שזה יורד, אין שום חובה סטטוטורית היום על גופים כאלה להציג טיוטות של חוקים או תזכירים של חוקים לעיון אותם ציבורים.

אני רוצה להזכיר פה קטע מהנחיות היועץ המשפטי לממשלה שמתייחס לאותן תקינות על-ידי גופים משניים והוא אומר שהוא מציע לאותם רופאים להוציא טיוטות של אמצעי תקינה לפני אישורים נוספים וכניסתם לתוקף, על-מנת לאפשר לציבור לבחון הצעות אלה בטרם אושרו ולהגיב במידת הצורך. הוא מנמק את זה שהדרך הזאת תואמת את העקרון הדמוקרטי הדורש שיתוף הציבור בחקיקה, והיא עשויה להוסיף למשרות ולשיקולים שיש בהם כדי להשפיע על תוכן התקנות, והיא עשויה לעודד שיתוף פעולה מצד גופים ואנשים אליהם מכוונות התקנות בביצוע התקנות לאחר שהותקנו. לכן הוא מציע על קיום התייעצות כזאת, במקרים בהם עשויות התקנות, להשפיע באופן ניכר על המצב המשפטי ולגורם כלכלי חברתי של ציבור מסויים וגופים מסויימים.

אני חושב שפה מסגרת הסעיפים האלה של עיצוב מדיניות, התקנות וכו', מן הראוי לשקול גם את זה.

שירלי גלאור:

לגבי סעיף 2(א). המונח תחקיר פנימי הוא מונח מאוד בעייתי. למעשה אפשר להגיד שכל פעם שהרשות חוקרת את עצמה, זה תחקיר פנימי, הוא חסר כל הגדרה. אני חושבת שצריך להבדיל בין המונח תחקיר פנימי לבין טיוטא, עצה, המלצה, שזה באמת דבר שבהמשך ניתן לצורך קבלת החלטה, שזה באמת צריך לאפשר איזה שהוא חופש התייעצות או חופש מתן המלצה.

אם אותו דוח הוא כבר מוצר מוגמר, שהוא בעצם כבר אחרי הדיונים ואחרי עדויות ואחרי בדיקות ואחרי המלצות, הוא דוח מוצר מוגמר. אם באותו דוח יש פגיעה בפרטיות, יש פגיעה בביטחון המדינה, יש איזו שהיא פגיעה אחרת, שנכנסת, ממילא אותו חלק יהיה.

אני רוצה להדגים דוגמא אחת שהיא ממש עכשיו על השולחן ובכך את החשיבות שבהגשת הדוח כולו אפילו להבדיל מהסיכום וההמלצות. דוח, אפילו הוא נוגע להורה במעון פנימייה לילדים מפגרים, אפילו מדבר אותו הורה שהבן שלו נמצא בפנימייה, אומרים לו שהדוח הוא חסוי, הוא צריך לעבור פניות על גבי פניות כדי לקבל אותו, וכרגע קיבלנו דוח שהתקבל בצורה לא פורמלית לגבי מקרה טביעה של ילדה רתוקה לכסא גלגלים שהכניסו אותה עם כסא הגלגלים לתוך הבריכה והיא טבעה ונפטרה בבית-החולים. כשקיבלנו את הדוח בצורה לא פורמלית מצביע על שורה של מחדלים שזה רק בדרך נס לא קרה קודם דבר כזה. פשוט, מחדלים במישור הניהולי, מעבר למישור של תפקוד אותה מטפלת ספציפית. בסיכום הדוח, הסיכום הראשון של הדוח היה, ייבדק בית-החולים, איך קרה שבבית-החולים היא נפטרה תוך שעתיים. כלומר, מה שמעניין את משרד העבודה והרווחה, כשהוא צריך לבדוק את המעון, זה מה קרה

בבית-החולים. אם היינו מקבלים את השורה התחתונה, לא היינו יודעים את כל הסיפור.

חשיבות הדוח היא קודם כל לגבי המעון הספציפי. שנית, לגבי מעונות אחרים, לראות איך המסקנות מיושמות והמסקנות התייחסו רק למקרה הספציפי ולמטפלת הספציפית, אם הוסקו מסקנות בדרג הניהולי של המעון. דברים רבים שאנחנו כאקייים או ככל עמותה שמטפלת בדברים כאלה, יכולה לעשות שימוש רב. המילה תחקיר פנימי, נעשה תחקיר פנימי.

לכן אני חושבת שצריך להוריד את המונח הזה תחקיר פנימי ולהשאיר את כל שאר הדברים שאיתם אין בעיה.

ענת שקולניקוב:

אני תומכת בדברים שנאמרו לגבי תחקיר פנימי. נדמה לי שמדובר בדוגמאות נוספות במהלך הדיון שהיה וזה באמת אולי הנושא הכי חשוב, שיורד מכאן הנושא של תחקיר פנימי.

גם בנושא של דיונים פנימיים, אני מזכירה שהיו כאן חילוקי דעות. לא מדובר על משהו שהוא במהלך ההתחוות שניתן קודם לקבלת החלטה, אלא לקיומם של דיונים פנימיים אחרי שכבר התקבלה החלטה. זה לא סיכום אלא זה הדיון עצמו.

תו"ר דוד צוקר:

אנחנו משחררים את הדיון עצמו. זה ברור. את מבקשת את הסיכום.

ענת שקולניקוב:

לקבל את הפרוטוקול שנרשם בדיון. לא במהלך הדיון כמובן לפני שהתקבלה החלטה, אלא לאחר שהתקבלה החלטה, אם אתה רוצה לבדוק וללמוד על קבלת החלטה, על הדברים שנאמרו, הרבה פעמים הדברים לא מופיעים בסופו של דבר בסיכום או בחלטה, יש חשיבות לדיון הפנימי עצמו.

שרון הברמן:

הערת ניסוח. הסיפא של סעיף 2(א), תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, אני מניחה שהרעיון היה להוציא את זה מכלל הדברים שנמסרים. מנוסח הסעיף לא ברור אם זה מתייחס ל"למעט התייעצות". כי זה צריך להיות ברישא ולא בסייג של ה"למעט".

יהושע שופמן:

כן.

שירלי גלאור:

בדיונים הפנימיים, כשניתן פסק-דין, לגבי דיונים של ועדת מכרזים, כאשר הלכו וביקשו את הפרוטוקול של ועדת המכרזים, אחד הטיועונים היה שלא יכולים, צריכים לקיים דיון חופשי. בית-המשפט פשוט התפלג על הנימוק הזה. אתה כאיש ציבור חושש מאיזה שהוא דבר שתגיד באיזה שהוא פרום ואיזה שהוא דיון ציבורי, או איזה שהוא דיון שמתייחס לגבי אדם. הוא לא קיבל את הנימוק הזה וגילו את הפרוטוקולים של הוועדה.

שמעון וייס:

צריך להיות ברור שהדיונים הפנימיים הם לצורך קבלת החלטה. ככאלה, באמת לא צריך לגלות אותם. נדמה לי שאחרי הניסוח החדש, יש פה נתק. יוצא שגילויים פנימיים זה

סיפור אחד, וחוות הדעת ותחקיר פנימי וכו' וכו' שמביאים לקבלת ההחלטה, זה סיפור שני.

יהושע שופמן: זו הכוונה.

שמעון וייס: אני הבנתי את הטקסט הקודם אחרת, שהדיון הפנימי הוא דיון פנימי. קרי, דיון לצורך קבלת החלטה. ההחלטה היא כמובן פומבית, אבל הדיון הפנימי הוא לא פומבי.

היו"ר דוד צוקר: זה לא מופיע כך?

שמעון וייס: לא.

יהושע שופמן: תשובה שתינתן לבג"צ ויש דיון פנימי. זה לא לצורך קבלת החלטה, כי ההחלטה התקבלה. יש דיונים פנימיים על כל מיני נושאים, כולל ניתוח תוצאות ההחלטה שכבר התקבלה, ויש אינטרס לאפשר דיון גלוי וחופשי.

רון דול: כל העניין הזה של תחקיר פנימי, חוות דעת פנימי, פרוטוקולים פנימיים, הכל מקבל חסיון על-מנת לאפשר עבודה חופשית והבעת דעות והחלפת דעות חופשיות בתוך הגוף, כשכולם יודעים שזה לא יצא החוצה.

אתה יודע שככל שזה נוגע לזכות העובד לקבל מידע לגביו, אין חולק שיש לו זכות יותר רחבה מאשר יש לכל פונה. על דעת משרד המשפטים קבענו שבדיוק הנושא הזה לא יהיה חלק, וכי הדברים האלה יקבלו חסיון מפני זכות העיון של עובד במידע אודות עצמו. זה יהיה בבחינת חידוש מרחיק לכת. ההצעה הזאת להוריד את החסיון מדיונים פנימיים, יש בה משהו מרחיק לכת.

יהושע שופמן: אני חושב שניסחנו סיכום שהתקבל והוא בא לתת הגנה לגבי תחקיר פנימי, זה נושא בעייתי.

היו"ר דוד צוקר: זה הנושא הבעייתי שנשאר. תחקיר פנימי יכול להיות הרבה דברים. אין איזו הגדרה?

אריה רוטר: תחקיר צבאי לפי פקודת הצבא.

היו"ר דוד צוקר: זה משהו אחר. פה מדובר על תחקיר פנימי. בואו נסכם מה רצינו. רצינו שהדיון בתוך כל אירגון יהיה באופן חופשי לגמרי, בלי שאדם מסתכל מעבר לכתף מה יעשה עם כל מילה שהוא מוציא. על זה אני לא מערער. יש שאלה לגבי המושג של תחקיר פנימי. כלומר, האם תחקיר בדבר תאונה בטיול בבית-הספר, על-פי הנוסח הזה, מה יקרה עם מסקנות התחקיר?

שירלי גלאור: לא רק המסקנות, התחקיר עצמו. הדוח עצמו.

היו"ר דוד צוקר: בדקנו מה קרה מרגע שעלו לאוטובוס ועד שהוא התגלגל בוואדי.

- שירלי גלאור:** והתבררו נהלים וכי.
- היו"ר דוד צוקר:** אז יש את מהלך הדיונים לקראתו, שזה דבר אחד, ואז אני בו רוצה לשמור על חופש הדיון.
- שירלי גלאור:** נכון. אבל את הדוח עצמו לא. את העדויות, את חוות הדעת, זה לא. זה חסוי. אבל התוצר עצמו, הדוח עצמו, אין שום סיבה שהוא יהיה חסוי.
- היו"ר דוד צוקר:** אם היינו מדברים על למעט אני מעוניין בשורה האחרונה.
- שירלי גלאור:** לא, המסקנה היא לא חשובה. הדוח עצמו חשוב. חשוב לבדוק איזה נהלים וכי.
- היו"ר דוד צוקר:** אני רוצה לאפשר להם להתווכח מבלי שאני אדע מה היה, כי אחרת אני מחסל מכניזם שלם של בירור עובדים באירגונים רבים ומזה צריך להיזהר.
- שירלי גלאור:** זה לא הדוח עצמו.
- היו"ר דוד צוקר:** לא לכל אירגון יש את אותו מודל אחיד של ויכוח.
- שירלי גלאור:** כבר קרה דבר כזה, אז ברגע שיש פגיעה בפרטיות כי לא רוצים להגיד שם של אדם מסויים, זה פשוט נמחק מהדוח.
- היו"ר דוד צוקר:** את ההמלצה צריך להוציא מכל העניין הזה, מכלל החסיון. לא יותר מזה.
- יהושע שופמן:** אתה רוצה לחסות את הדיונים שהתקיימו.
- היו"ר דוד צוקר:** אני לא רוצה לפגוע באפשרות של התדיינות. אסור לפגוע בזה. אני רואה את חשיבות החוק אבל יש עוד כמה דברים חשובים בחיים, ובהקשר הזה יש עוד כמה דברים חשובים, האפשרות שהממונה יוכל להתווכח עם הכפוף לו.
- קריאה:** שלא תחיה עליהם אימת החשיפה.
- היו"ר דוד צוקר:** כן. את זה אני רוצה לאפשר. חוק חופש המידע, אסור לו שיקעקע את המכניזם הזה. איפה אני חושב שזה נעצר? יש מסקנה, יש שורה אחרונה, ואותה הייתי רוצה שיקבל.
- שהלי דרור-גבריאל:** למרבה הצער אני חוששת שהדוגמא שחברתי מאקייים נתנה, היא לא הדוגמא היחידה לזה שהמלצה או מסקנה או שורה אחרונה של דוח הם מנותקים לחלוטין מכל תיאור העניינים שהובא בדוח והבדיקה שנערכה במהלך הדוח. ישנה אפילו דוגמא מרמת חובב, אירוע של התפרצות לא מבוקרת של חומרים מסוכנים, שהדוח מתאר התנהגות לא מקצועית ומאוד לא בטוחה של עובדי האתר, והמסקנה האחרונה היא שכולם היו

בסדר. אז מה? אני צריכה לקבל רק את מי שמישהו עיבד עבורי? מידע שעובד עבורי? כל הרעיון הוא שאני אוכל לקבל את המידע הגולמי ולהגיע למסקנות בעצמי, או להביא לערכאה שתגיע יחד אתי למסקנה. מידע מעובד הוא חסר ערך, ובדיקו זה מטרות כל החוק, לא לקבל מידע מעובד.

ישי יודקביץ: ועדת חוץ וביטחון הכירה בחשיבות התחקיר.

היו"ר דוד צוקר: מה שאתם עשיתם שם, זה נוגע לדברים שאמרה צה"ל. התחקיר הצה"ל במקרה מוות, קיבל חסיון.

ישי יודקביץ: חומר התחקיר, להבדיל מסיכום.

היו"ר דוד צוקר: עשינו שם את ההפרדה הזאת. הצבא עשה עוד משהו. בקשר למשפחות שכולות, זה בין שאר הדברים ששיכנעו אותנו ללכת לעניין הזה. עשינו הפרדה בחוק - וזה אני אומר גם לענת וגם לצה"ל - בין כל הפרוצדורה שהובילה למסקנות לבין המסקנות. גם את זה משרד המשפטים, חלקו לא כל כך אהב. אחת הסיבות היתה, לי לפחות זה היה מאוד חשוב, כשהפצ"ר בא והציב בפנינו מודל של מה מספקים למשפחה שכולה. אגב, זה יותר מאשר מקבלים בדין האזרחי בהרבה מאוד מקרים, פרופיל די מפורט. זה לא מפרט את הוויכוח שהיה בין שני המג"דים.

ענת שקולניקוב: הפתרון הטוב הוא לא להזכיר את הנושא של התחקיר הפנימי כאן. ממילא הדברים שמקדימים לכתיבה של הדוח עצמו, ייכללו בדברים האחרים. זאת אומרת, יוטל עליהם חסיון מטעמים אחרים כי הם באמת פנימיים, או מקדימים, או נתקבלו לצורך קבלה לפני הכתיבה, ומה יוכל להתקבל זה הדוח עצמו. אני לא חושבת שיש הקבלה מלאה עם המודל של התחקירים הצבאיים ואני חושבת שצריך להסתכל עליו בנפרד ולא דווקא לקחת ממנו. שם באמת מעורבים אינטרסים הרבה יותר בעייתיים.

היו"ר דוד צוקר: זה היה מאוד מסובך, אבל זה לא בהכרח פחות מסובך מאשר מקרה הטביעה בבריכה.

ענת שקולניקוב: זה יותר בעייתי. גם בהרבה מהדברים, ודווקא אקיי"ם זו דוגמא טובה, שם הפתרון שאתה הצגת היה שאנחנו נותנים את המידע למשפחות השכולות. הרבה מהתחקירים האחרים, לרבות נושאים של מפגרים בפנימיות, יכול להיות שגם הגורמים שיטפלו במידע הזה, זה לא התארגנות של האנשים עצמם. זאת אומרת, לאו דווקא אלה שיפיקו את מה שניתן להפקה מהמידע, אלא הרבה פעמים דווקא גורמים אחרים. שוב, להוציא כמובן כל דבר שהוא פרטי, שנותן מידע פרטי, ממילא הוא יימחק מהדוח. הרבה פעמים דווקא יש חשיבות לכל מיני גורמים ציבוריים לקבל את הדוחות האלה ולפעמים אלה הם גופים שבהחלט עומדים עם ניגוד אינטרסים לרשות ולא תמיד הרשות רוצה שהדברים האלה יגיעו לגוף הציבורי הזה. יש כאן אינטרס ציבורי חשוב שדווקא הדברים כן יצאו, ולכן אני בהחלט מציעה להוציא את הנושא של התחקיר הפנימי.

היו"ר דוד צוקר: זאת אומרת, למחוק את המילה.

- ענת שקולניקוב:** כן.
- היו"ר דוד צוקר:** מה יקרה עם המילה נמחקת? זה הרי לא מושג שמעוגן בחוק.
- איתמר יער:** לפי החוק שהתקבל, מדובר בגזרה יחסית צרה של מקרים.
- רחל גוטליב:** אני לא מציעה למחוק. הרבה פעמים ממנים במשטרה קצין בודק לכל מיני נושאים והוא עושה תחקיר. זה לא דין, זה לא חוות דעת, אלא הוא בודק עובדות בשטח. התוצר הסופי של הקצין הבודק הוא הרבה פעמים המלצה והיא לא בהכרח מתקבלת. לכן אם אתה אומר למעט מסקנות, זה לא בהכרח המסקנות שלו כמו שנאמר פה נכון. כמו שכלפי צד ג', לא בהכרח המסקנות הן המתבקשות מהתחקיר, גם כלפי הגוף עצמו הן לא בהכרח מתקבלות. המפקד או בעל הסמכות להחלטה יכול לקבל החלטה שונה או מסקנה שונה מהתחקיר עצמו. לכן אני חושבת שחשוב שהתחקיר ישאר ולא להוציא מתוכו את המסקנות.
- הפתרון לשאלות שאתה העלית הוא עוד פעם באותם שני סעיפים חשובים שבהם נעשה האיזון. סעיף 15(ד) וגם סעיף 10. זאת אומרת, עניינו של המבקש במידע.
- יהושע שופמן:** אנחנו נתקלנו במקרים שבהם היה תחקיר וכשהיה מדובר באדם הנוגע בדבר, משרד המשפטים כפה למסור.
- רחל גוטליב:** אדרבא, ביום שיהיה החוק ושיקול הדעת יהיה יותר ממוסד, סעיף 10 יכוון יותר.
- צהלי דרור גבריאלי:** אני חושבת שהמטרה כאן היא יכולתה של הרשות לפעול בצורה אפקטיבית לבין היכולת לבקר אותה בפעולתה במידה לא פחות אפקטיבית. מה שצריך להישאר מהסעיף הזה, זה מידע בדבר דיונים פנימיים ותו לא. כל היתר, צריך שיהיה חשוף לעין ציבורית שתהיה מסוגלת להעביר ביקורת. אם המלצה של קצין שנתקבלה או שלא נתקבלה היא חלק מהשלבים בסבירות שיקול הדעת של הרשות שהחליטה בסופו של דבר, אז זה צריך להיות בנוי כך.
- אריה רוטר:** אנחנו לא מעוניינים להגיע לשורה התחתונה, אלא אנחנו רוצים את כל החקירות.
- היו"ר דוד צוקר:** למצות אמת.
- אריה רוטר:** בדיוק. זה היה הרעיון, אם אנחנו נחשוף את כל מה שאנשים יאמרו, אז אחת מהשתיים: או שהם לא יגידו את האמת או שהם יגידו בצורה כזאת שתכסה אותם.
- היו"ר דוד צוקר:** זאת הבעיה.

ישי יודקביץ: למרות שזה תיקון לחוק השיפוט הצבאי, וזה תחקיר של פעולות הצבא, אפשר לעשות אנלוגיה, אפשר לעשות אנלוגיה למקרה מוות תוך כדי ניתוח בבית-חולים ממשלתי.

יהושע שופמן: יש שני סוגים. יש ועדת בדיקה לגבי מקרה מסויים ופה החסיון הוא חלקי, הוא לא כולל את המסקנות. ויש את ועדת הבקרה, שהוא חסום לחלוטין למעט מימצאים עובדתיים שאת אלה צריכים להעביר לתיק הרפואי של החולה. יש בקרה רק על השאלה אם לגלות או לא לגלות, אלא יש בקרה על השאלה האם תיעדו את כל המימצאים העובדתיים לגבי מצבו של החולה.

ישי יודקביץ: אולי אפשר לקחת חומרים מהתיקון שהוא שעסק בתחקיר, למשל ההבחנה בין חומר התחקיר לבין סיכום מימצאי התחקיר.

היו"ר דוד צוקר: אני רוצה קודם כל לגבי הקונספט והקונספט לי מאוד ברור, בגלל שעסקתי בעניין התחקיר הצבאי. כלומר, הסיכום, השורה האחרונה, צריכה לצאת מגדר ההגדרה של החסיון. איך מגיעים אליה במאזן האינטרסים, חשוב לי למצות את האמת ואת אפשרות הדיון החופשי, הוויכוח והעימות, והיא נראית לי באיזון האינטרסים יותר חשובה מאשר גילוי כל פרט בתהליך שהוביל עד לשורה האחרונה.

שירלי גלאור: המצב שאתה מציין הוא בעצם לרעת המצב של הפסיקה היום. כי דוגמא שיש עוד פסק-דין לגבי תחקיר של בית-חולים שאמרו שהרופאים לא יעידו באופו חופשי, ובית-המשפט לא קיבל את הטענה הזאת.

היו"ר דוד צוקר: המחוקק חשב שצריך להגן לטובת האינטרס הכללי בניגוד אולי להרבה מאוד מקרים פרטיים, לטובת האינטרס הכללי הוא חשב שחופש התחקיר הפנימי בבית-החולים חשוב עד כדי כך שהחוק צריך לשנות את הפסיקה, לעומת אלה שעוד לא חלו.

שירלי גלאור: לדעתי צריך להיות ברור ההבחנה בין הדיונים, העדויות, כל החומר הגולמי, לבין התחקיר עצמו.

היו"ר דוד צוקר: לא. בתחקיר יכול להיות ויכוח מאוד קשה של אי-הסכמות.

שירלי גלאור: אני מדברת על הדוח עצמו. למשל, אם הדוח אומר שבבריכת השחייה היו אמורות להיות שתי מטפלות.

היו"ר דוד צוקר: אלה המסקנות, אלה המימצאים. זה ברור שאלה הם המימצאים, המסקנות וההמלצות.

יהושע שופמן: בחוק זכויות החולה, על ועדת הבדיקה, שזה תחקיר למקרה ספציפי, מימצאיה ומסקנותיה של

ועדת הבדיקה, יימסרו למי שמינה את מליאת הוועדה ולמטופל הנוגע בדבר. פרוטוקול דיוניה של ועדת הבדיקה יימסר רק למי שמינה את הוועדה.

היו"ר דוד צוקר: הייתי מבקש כאן פשוט שיובהר שהמימצאים העובדתיים של המסקנות או המסקנות - תבררו את המושגים בעברית כי אין לנו את המושגים על-פי חוק - למעט החלק הזה, סוף התהליך, השאר יהיה שרשות עצמאית איננה חייבת למסור את המידע.

קריאה: זה כולל גם טיוטות של תקינה?

היו"ר דוד צוקר: לגבי טיוטא זה ברור. טיוטא, זה לא נוגע. יש פה המון תחומים ספציפיים. לכל משרד יש מושגים אחרים, אז נאמר טיוטא.

אנחנו נפגשים מחר ב-9:00 בבוקר ואולי נצליח לסיים את הדיון.

תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:00

פרוטוקול מס' 10

מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע
יום שלישי, ח' בסבת התשנ"ח (6 בינואר 1998), שעה 09:00

נכחו:

חברי הוועדה:

דוד צוקר - היו"ר

מוזמנים:

-	משרד המשפטים, משנה ליועמ"ש	-	עו"ד יהושע שופמן
-	משרד המשפטים	-	עו"ד סיגל קוגוט
-	משרד המשפטים, מתמחה	-	איתן אטיה
-	משרד ראש הממשלה, יועמ"ש	-	עו"ד אריה דוסר
-	משרד ראש הממשלה, יועמ"ש	-	שמעון שטיין
-	משרד הביטחון, הלשכה המשפטית	-	עו"ד ישי יודקביץ
-	משרד הביטחון, מלמ"ב	-	יוסי הולברדיין
-	משרד הביטחון, ראש מחלקת ארגון באג"ח	-	אלימ איתמר יער
-	משרד הביטחון, פרקליטות צבאית	-	רס"ן לירון ליבמן
-	המשרד לביטחון פנים, סגנית היועמ"ש	-	נצי"מ רחל גוסליב
-	משרד האוצר, הלשכה המשפטית	-	עו"ד דינה ירום
-	נציבות שירות המדינה, יועמ"ש	-	דון דול
-	הקואליציה לחופש המידע	-	שולי גלאור
-	הקואליציה לחופש המידע, מרכז	-	ישי מנוהין
-	איגוד החברות הנסחרות בבורסה, יועמ"ש	-	עו"ד נתי שילה
-	רשות החברות הממשלתיות, מתמחה	-	גונן גומלסקי
-	מרכז השלטון המקומי	-	עו"ד עמינד גולדברג
-	הוועדה לאנרגיה אטומית	-	עו"ד בועז אורן
-	הרשות לניירות ערך, יועמ"ש	-	עו"ד שמעון וייס
-	לשכת עורכי הדין	-	עו"ד שמואל סף
-	לשכת עורכי הדין	-	עו"ד יהודה לנדא
-	התאחדות התעשיינים	-	עו"ד אריה נייגר

יועץ משפטי:

שלמה שהם

מתמחה ליועץ המשפטי:

הלית ברק

מנהלת הוועדה:

דורית ואג

קצרנית:

אסתר מיטון

סדר היום:

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו-1996, של קבוצת חברי כנסת

הי"ר דוד צוקר:

אני פותח את ישיבת ועדת המשנה לחוק חופש המידע. אתמול סיימנו את הדיון ב-9(ב)(א2). שם עצרנו, כאשר סיכמנו את הסעיף הזה, וביקשתי להכין ניסוח. אחרי הדיון שהיה פה החלטנו שאת כל שלב המכניזם הפנימי והדיון הפנימי אנחנו לא פותחים ולא חושפים. השלב האחרון, כלומר הממצאים והמסקנות עליהם יחולו הוראות החוק. יהושע שופמן יש לך נוסח

יהושע שופמן:

יש לי נוסח מוצע, אנחנו קובעים לא מה שמפרסמים, אלא מה שלא מוסרים.

הי"ר דוד צוקר:

מה שאיננו חייבים למסור,

יהושע שופמן:

הנוסח המוצע לפסקה 9(ב)(א2): "מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי - ועכשיו, כמו בסעיף הקיים - 'וכן חוות-דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למטעם התייעצויות הקבועות בדיון'."

יכול להיות שנפצל לשני סעיפי משנה

ישי מנחין:

למה לא להוציא את ההמלצות בצורה ברורה מהנוסח? שיהיה ברור שההמלצות והמסקנות - - -

הי"ר דוד צוקר:

תקרא את נוסח הסעיף, הסעיף מדבר על דברים שאין חובה למסור כלומר, אנחנו צריכים להגדיר פה מה מועמד לאי-סידור, לא מה כן מוסרים. כלומר, מבחינת העברית, מבחינת הניסוח, מבחינת הנישוא.

ישי מנחין:

אבל אני בכל זאת שואל, למה לא לציין בכל זאת שיש דברים שכן מוסרים. שיהיה ברור שזה "למעט מסקנות", כדי שאותו פקיד לא יגיד: בו, אבל ההמלצות והמסקנות הם חלק מאותה תרשומת של התייעצות פנימית.

הי"ר דוד צוקר:

זה ברור שלא, כך אני מבין את זה.

צהלי דרור-גבריאל:

יש שתי בעיות. קודם כל, באמת, דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, כוללים את כל הדברים, כולל בעצם הממצאים והמסקנות, וזה בעייתי. זה יהיה בעייתי בכל פעם שמישהו ירצה לא למסור את המידע, ויהיו הרבה כאלה.

דבר שני, הסיפא שאומרת: "וכן חוות-דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה", מבטלת לחלוטין, ובצורה הרבה יותר חמורה מהמצב הקיים היום, את האפשרות לבצע איזה פיקוח או איזו ביקורת על דרך הפעולה או קבלת ההחלטה של רשות מינהלית או גוף שלטוני כלשהו. זה הרבה יותר גרוע מהמצב היום. היום, לדוגמה, תוך כדי הליך של תכנון ובנייה, כשמוגש תסקיר השפעה על הסביבה, ויש חוות-דעת של היועץ הסביבתי, דהיינו, של המשרד לאיכות הסביבה, אנחנו יכולים לראות את חוות-הדעת הזאת. לפי הנוסח של הסיפא הזאת, אנחנו לא נוכל לראות את חוות-הדעת ולא נוכל לדעת מה עמדת המומחים לגבי התסקיר.

נתי שילה:

העליתי אתמול נושא מאוד ספציפי, שהוא לא נוגע דווקא לנו, הוא נוגע לכולם, וזה אותו קטע של חקיקת משנה על-ידי הגופים המינהליים. מסמכים שגומרים לגבש את התקנות, לפני אישורם הסופי, בהרבה מקומות בעולם נהוג להוציא אותם לאור, כדי לקבל תגובה של ציבור המשתמשים לפני קבלת החקיקה הסופית. כמו שבעצם אנחנו עושים כאן בחקיקה הראשית, שיהיה משהו דומה לחקיקת המשנה. אפשר לא בתהליך כל הניבוש של המסמך, אבל כשיש איזו סיוסה, שזה יוצג. הרשות לניירות ערך, למשל - שמעון וייס יושב פה - נוהגת לעשות את זה, כמעט כדבר שבשגרה, לגבי תקנות ניירות ערך או דברים מהסוג הזה, כשהולכים להתקין - זה מוצג, משרד המשפטים שולח תזכירים לכל מיני גופים. בהרבה גופים אנחנו פתאום עדים לקבלת חקיקה חדשה, חקיקת משנה, הסדרה, מבלי שלציבור היתה אפשרות להגיב על זה.

אתמול הצנתי את זה. זו גם הנחיה של היועץ המשפטי, שממליץ לפתוח את הדברים האלה בפני הציבור. אני לא יודע אם בדיוק בסעיף הספציפי הזה, אבל אני מציע להתייחס לנושא הזה.

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו לחלוטין לא פותחים את הדיון בנושא, אלא רק דנים האם הנוסח עונה על מה שביקשתי, ועל זה בדיוק צהלי דרור-גבריאל הגיבה.

שמואל סף:

אני הולך בכיוון הזה, למרות שלא השתתפתי בדיון אתמול, אבל רוח הדברים נראית לי חוות-דעת שמתקבלת מגוף, שהיא רשות ציבורית בפני עצמה, לא צריכה להיות כלולה כאן.

הי"ר דוד צוקר:

זאת, פחות או יותר, ההערה של צהלי דרור-גבריאל.

שמואל סף:

צריך הבחנה. אם הוא חלק פנימי שלי, שנותן לי חוות-דעת, זה יכול להיות חסוי; אבל אם רשות חיצונית, כפי שנאמר פה, שהיא בפני עצמה רשות שלמה, נותנת חוות-דעת, החוות דעת שלה לא צריכות להיות חסויות.

עמיעד גולדברגר:

אולי אפשר להגדיר זאת כחוות-דעת או המלצה רשמית של הגוף.

הי"ר דוד צוקר:

לא, "קבועות בדיון". הרי יש שם התייעצויות הקבועות בדיון, ואתה צריך להוסיף חוות-דעת הקבועות בדיון.

דני פיש:

אני מאוד מודאג. הבנתי שנסגר, שממצאים עובדתיים ומסקנות כן יינתנו, ואני לא רואה את זה פה.

הי"ר דוד צוקר:

אם אתה לא רואה, זה בסדר. כי אנחנו עכשיו מגדירים מה לא יימסר?

ישי מנוחין:

אבל אנחנו לא סומכים על ההבנה.

יהושע שופמן:

אנחנו קובעים פה את הסייגים. כל מה שאיננו כלול בסייג יש למסור, חובה למסור.

היו"ר דוד צוקר:

רשאית למסור אותו.

יהושע שופמן:

חובה. מה שלא נמצא בחריג - חובה למסור. לכן, להבדיל מחוק זכויות זכויות, וזה היה הדגם, שם כתוב למי מוסרים. זאת אומרת, ועדת בקרה לא מוסרת לכולי עלמא. זה נושא פרטי, וקובעים ספציפית למי מוסרים את המסקנות - למטופל ולמטפל; ומה לא מוסרים לאף אחד. שם כתוב: את הפרוטוקול של הישיבה.

פה רציחי לצמצם את הסייג דהיינו, לא להתחיל להתווכח אם מדובר בפרוטוקול או לא, יש גם תרשומת ויש גם פרוטוקולים לא גדולים. זה המידע שלא מוסרים. מה שכן מוסרים, זה כל השאר.

ישי מנוחין:

אם זה כל-כך ברור ולא בעייתי - - -

היו"ר דוד צוקר:

ישי מנוחין, זאת כל הגישה של הסעיף, גם ב-(א) וגם ב-(ב).

ישי מנוחין:

כל פעם שאנחנו מבקשים, אומרים לנו על כל דבר יזה חלק מתחקיר פנימי. אני יודע, שאם לא יהיה בחוב בפירוש שהמסקנות או ההמלצות משוחררות מהסייג הזה, מהחסיון הזה -

היו"ר דוד צוקר:

ישי מנוחין, אתה רוצה שנאמר את זה באופן מפורש ופוזיטיבי, ומה שלא נאמר באופן פוזיטיבי, יאמר השופט "את זה לא מוסרים", כי אחרת המחוקק היה מציין את זה באופן מפורש? לשיטתנו, צריך להיות לא נבוו כדי לרצות מה שאתה מבקש.

דני פיש:

להיפך. אנחנו באים מהשטח. מבתי המשפט, ואנחנו אומרים - - -

היו"ר דוד צוקר:

אתם העליתם שאלה אחרת, ששמואל ניסח אותה בקצרה: ישנו חוות-דעת, שהן חלק מפרוצדורה שהיא דין, ואם היא לא דין היא פרוצדורה מקובלת, ידועה, על כל הצדדים, על זה אתם מדברים. על זה אמרה צהלי דרור-גבדיאלי שיש נסיגה אם נקבל את הניסוח הזה. לזה, יהושע שופמן, אתה צריך למצוא תשובה.

יהושע שופמן:

אני מחפש את התשובה בסעיף 19(ג) לחוק התכנון והבנייה.

היו"ר דוד צוקר:

הבקשה בדורה, כלומר, אנתנו רוצים לפטור מן הסייגים, אותם מהלכיים שהם חלק, או מן הדיון או מהליך מקובל, ידוע.

יהושע שופמן:

זה נושא חשוב וצריך להיות גלוי. השאלה היא, אם זה חל על כל חוות-דעת שנמסרת על-פי דין.

היור דוד צוקר:

האם מסרנו הליך ידוע, שהוא על-פי דין, וזה באמת חוות הדעת של הוועדות לתכנון ובנייה? זה על השאלה אם יש כאלה שהן באזור אפרודי. כי אנחנו נכחוב "על-פי דין" ופתרנו את העניין של ועדות תכנון ובנייה, ואז הן באו לידי סיפוקם. אבל, יכול להיות שיש בעיות אחרות שאני לא חושב עליהן.

צהלי דרור-גבריאל:

חוות הדעת של המשרד לאיכות הסביבה אינה על-פי דין, היא לא כלולה בחקנות חסיך על השפעת הסביבה. אז זה יפחור אפילו את זה.

שמואל סג:

לא רק זה. באותם חוקים שכחוב "בהתייעצות".

היור דוד צוקר:

משרד המשפטים, אתם רוצים התייעצות על זה?

יהושע שופמן:

בסדר.

היור דוד צוקר:

המנמה שביקשנו היא ברודה. אני משאיר לכם לתקן את הניסוח.

היור דוד צוקר:

פסקה 9(ב)(2) גם פה יש לנו חיקונים.

ישי מנוחין:

רציתי לדעת מה המעמד של סעיף 9(א)(3)?

היור דוד צוקר:

את פסקה 9(א)(3) אישרנו.

יהושע שופמן:

שמרת את הזכות להעלות את הנקודה.

היור דוד צוקר:

פסקה 9(א)(3), כמו פסקה 9(א)(2), אושרה כלשונה, אבל תובא למליאת הוועדה. בפסקה 9(א)(3) ייאמר "גילויי ולא "מסירות", אבל שניהם בעצם יחזרו לדיון. אתמול השתדלתי להביא את הנוסח הזה, אבל עוסק השכנוע שלי הוא כזה, שאני רוצה שזה יעלה בפני המליאה.

ישי מנוחין:

זה סעיף מאוד-מאוד בעייתי.

היור דוד צוקר:

אנחנו בפסקה 9(ב)(2): "מידע הנוגע לניהול פנימי של הרשות הציבורית שאינו בעל עניין ציבורי של מחש".

יהושע שופמן:

הבקשה היחה לצמצם את החריג של הניהול הפנימי, כפי שהדבר מקובל בחוקים דומים. הניהול הפנימי ממש: ניהול עובדים, דרכי בחינת עובדים, נוהלים ממש אדמיניסטרטיביים.

פנימיים, לא כלולים בחופש המידע. אנחנו הוטפנו לדרישת הוועדה את הנסיון לצמצם, מידע שנוגע לניהול פנימי שאינו בעל עניין ציבורי של ממש.

שמואל סג

איך תגדיר את זה?

היור דוד צוקר:

כך הגדרנו את זה.

צהלי דרוו-גבדיאלי:

יכול להיות שבדיוק ההגדרה שמצויה כאן היא מה שחסר בפסקה 9(ב)(2)?

היור דוד צוקר:

זה עונה לנו על חלק מן המצוקות שקודם הזכרנו.

צהלי דרוו-גבדיאלי:

זה מרחיב במקום לצמצם. אם היה נאמר ב-9(ב)(2) "מידע בדבר דיונים פנימיים שאינם בעלי עניין ציבורי של ממש", אז לא היינו נתקלים בקושי באותו סעיף.

היור דוד צוקר:

אם ב-(2) היה נאמר "מידע בדבר דיונים פנימיים - - -"

יהושע שופמן:

לא. דווקא בדיונים הפנימיים יש עניין ציבורי רב. האינטרס פה הוא לאפשר דיון גלוי לב. והאינטרס ב-(2), זה לאפשר לגוף ניהול פנימי של עובדים, של מנגנון, בעניין הראשון אנחנו לא אומרים שאין פה עניין ציבורי.

שמואל סג

שתי שאלות. אני מבין שזה לא כולל את העובדים עצמם, בפניהם הדבר הזה לא פועל?

יהושע שופמן:

ודאי שלא.

שמואל סג

הם נוגעים, לכן מותר להם לקבל מידע.

מה קורה כאשר מדובר, למשל, במערכות מכרזים?

יהושע שופמן:

למכרזים יש דין אחר שמסדיר.

היור דוד צוקר:

הוא לא פוגע בשום דין קיים.

שמואל סג

אני לא בטוח שזה לא פוגע. אנחנו יודעים היום, שבמכרזים יש פסיקה של בית-משפט שמכסה את החוק. החוק לא עוסק בכל הפרטים הנקודתיים, אלא הפסיקה קובעת ומוסיפה. אני מפתח שאמירה כזאת עשויה בעצם לנסול את הפסיקה שעוסקת בדיני מכרזים או דברים דומים.

יהושע שופמן:

למה זה ניגוד פנימי?

הי"ר דוד צוקר:

מדובר בפרוצדורה הפנימית של ניהול הגוף, של עבודתו, לא במהות שלו, לא בתכנים שלו

שמאל 90:

ניקח לדוגמה עירייה שמחקשת לספקים שונים, עד גבול מסויים היא יכולה להחליט לבד, מגבול מסויים היא צריכה להוציא מכרזים, לנהלים הפנימיים האלה אין אינטרס ציבורי רחב בהגדרתו של מישהו שרוצה, השאלה אבל, אם אנחנו רוצים לחסות, למה?

ישי יודקביץ:

יש לך את הסעיף של ההנחיות הפנימיות, שיש בהן עניין לציבור, לדעתי, בתקנות הפנימיות של עירייה לגבי מכרזים יש עניין לציבור, לספקים

שמאל 90:

אני מסכים איתך.

ישי יודקביץ:

הכוונה כאן, לדעתי, לכל התרשומות הפנימיות לגבי עיצוב של הוראה פנימית, עד כדי כך

שמאל 90:

זה רחב מדי, אולי.

הי"ר דוד צוקר:

זה כבר אחרי צמצום.

שמעון וייס:

אני רוצה להפנות ל-6(א), ב-6(א) חייבנו את הרשות הציבורית לפרסם את כל ההנחיות המנהליות הכחובות שיש להן נגיעה או חשיבות לציבור, ואני מנקה דווקא את הסיפא, אני חושש שעם התוספת שאיננו בעל עניין ציבורי של מסמך בפסקה (ב), אני יכול פה להימצא באיזה פער שאנחנו לא רוצים בו.

אילו היה הסקסט בלי התוספת היה ברור לגמרי שאנחנו מדברים על ניהול פנימי ולא על הנחיות כתובות שיש לציבור עניין בהם, כי אחרי 6(א) ברור שאת זה חובה לפרסם, ברגע שהוספנו את התוספת שמצויה באותיות מודגשות יהיה ויכוח אין סופי מהו הדבר שיש בו עניין ציבורי של מסמך, אני חושב שזה מיותר, אני חושב שלא זאת הייתה כוונתנו.

שלמה שהם:

יכול להיות שהפתרון יהיה באמת להוסיף, אם כבר, את הסיפא, שיש נגיעה או חשיבות, לציבור לפחות, להשתמש באותו מינוח.

שמעון וייס:

זה מה שהצטתי.

דון דול:

יש לי שאלה שמסרידה אותי, על-פי החוק הזה, המדינה, לכאורה, רשות ציבורית שהיא המדינה וגם רשויות אחרות, פועלות בתחום של העסקת עובדים וניהול עובדים, לא דק כרשות ציבורית במובן החוקתי, אלא בעצם כמעסיק, ככל מעסיק אחר, מעסיק ציבורי אולי, אבל בכל זאת הוא מעסיק עובדים, מנהל משא-ומתן מול ארגוני עובדים וחותרם הסכמי שכר כמו כל

מעסיק אחר. לצורך הדבר הזה הוא מכין חוות-דעה, בודק נתוני שכר, מנהל דיונים ומשא-ומתן עד לחתימת ההסכם. ההסכם, כמובן, הוא דבר פומבי, גם הסדרי עבודה הם פומביים, ולארגון עובדים יש ממילא זכות, על-פי דין, על-פי הפסיקה, שעובד מדינה זכאי לקבל כל מידע שרלוונטי לצורך ניהול המשא-ומתן הזה מול המעסיק. לרבות המעסיק הציבורי.

עם זאת, אנחנו היום נכנסים לעידן של תחרות בין ארגוני עובדים. מאז ניתוק הקשר בין ההסתדרות ושאלת החברות, יש ארגונים שקמים ומתחרים על הקטע הזה של ארגון עובדים. היום החוק מגדיר מהו ארגון עובדים יציג. הוא זה שבא להסכם, הוא בעצם הפרסנר במשא-ומתן. אבל אין מניעה שיתחדו על הכתר הזה גם אחרים. זה בסדר.

השאלה היא איך אנחנו אמורים להתמודד עם בקשות לנתוני שכר ולפרוטוקולים של דיונים במשא-ומתנים, שאחראים על מי שאין לו היום זכות לקבל אותם על-פי דין. ברור שאם זה בתחום הפרט, אז יש הנגה של חוק הפרטיות, אבל בדרך-כלל מדובר על נתונים ממוצעים, כל מיני נתונים שבכל זאת יש להם רגישות - - -

הי"ר דוד צוקר:

למה אחת קושר את זה לסעיף הזה?

רון דול:

אני לא יודע פשוט איפה לקשור את זה.

הי"ר דוד צוקר:

זה ודאי לא הניהול הפנימי של הרשות הציבורית. זה ודאי לא הסעיף הזה.

רון דול:

אני לא בטוח שזה דיון פנימי - נתוני שכר - - -

הי"ר דוד צוקר:

אני בטוח שלא.

רון דול:

--שאלות לגבי מי הם חברי הסתדרות, כמה משלמים חברי הסתדרות דמי חבר? אני פשוט מציג את השאלה פה. נראה לי שפה, בסעיף 9 באיזה מקום, צריך לקחת בחשבון את הרגישות של הנתונים האלה.

הי"ר דוד צוקר:

אתה חושב שמסעיף 9 עולה בעיה לגבי השאלה שלך? לגבי מה שאתה מבקש?

רון דול:

אני לא מוצא כרגע בסעיף 9 או בשום מקום אחר בחוק הנבלה שדומה להגבלה הקיימת היום בדין, שאומרת בעצם שאומנם יש חובה לחשוף את ההליכים האלה, אבל רק נתונים רלוונטיים למי שזה רלוונטי לגביו, כלומר, לצד השני למשא-ומתן, ולא לכולם.

יהושע שופמן:

אני לא בטוח שהבנתי מהם הנתונים האלה.

הי"ר דוד צוקר:

יש נתונים שהסמונה על השכר איננו רוצה לחשוף בשעת משא-ומתן. האם יוכל האיגוד המקצועי - - - ?

רון דול:

בשעת משא-ומתן הוא מוכן, אבל מול - - -

הי"ר דוד צוקר

מול הפרסנו שלו איך הוא מונע את זה שאיגוד אחר, מתחרה, או ועד עובדים מתחרה, יקבל נתונים מהממונה על השכר?

יהושע שופמן:

השאלה איזה סוג נתונים אם זה נוגע לפרט, אז הוא לא יכול לנלוות לכל אחד.

הי"ר דוד צוקר:

אבל אם הנתונים כלליים, אז הוא יוכל לקבל אותם. זה חלק מהעניין

יהושע שופמן:

אם זה לא דיונים פנימיים ולא התייעצויות. ניכוש עמדה במשא ומתן - - -

הי"ר דוד צוקר:

רון דול, אני מעריך שחלק מהאקסקלוסיביות שהיתה לאיגוד בניהול המשא ומתן על המידע תיפגע.

רון דול:

זה ברור.

הי"ר דוד צוקר:

אבל זה חלק מהעקרונות של החוק הזה.

רון דול:

אבל השאלה, עד איפה? משא ומתן זה לא דיון פנימי, משא ומתן זה צעד חיצוני. האם יכול לבוא כל אדם ולבקש - - -

הי"ר דוד צוקר:

נדמה לי, שעל-פי הוראות החוק ארגונים ימשיכו לעשות זאת.

רון דול:

על-פי החוק המוצע.

הי"ר דוד צוקר:

חברים, צריך להבין, אנחנו הולכים לדרך חדשה, שבה, מרגע שמידע הוא נחלת הכלל יהיו לכן כל מיני השלכות. יהיו שייתנו מזה, יהיו שלא ייתנו מזה. אנחנו מוכרחים לקבל על עצמנו גם את המחיר.

רון דול:

אנחנו לא מתנגדים לחוק הזה, אבל בכל זאת אנחנו מדברים לדעתי על דרישות שלא יבואו בתום לב.

הי"ר דוד צוקר:

אבל, רון דול, אתה לא יודע כמה עברנו על בקשות שלא בתום לב. נכון, שבטיקו בחחום הביטחוני או בתחומים אחרים שיש בהם עניין לציבור, אבל אני מניח שבתחום הזה אתה מחשוב שרבים לא באים בתום לב, והם יחשבו שהם באים בתום לב ושיש להם עניין בזה. אני מניח שעוד יהיו ויכוחים, אבל בואו נחזור עכשיו ישירות ל-(22) - - -

111 דול:

אולי רק שאלה ליהושע שופמן, האם אתה רואה בין הסייגים, לפי סעיף 9, איפה בכל זאת יש שיקול דעת למי שמנהל את המשא-ומתן ואחראי לנתונים שלא ייצאו?

יהושע שופמן:

אני חושב שצריך להבחין בין סוגים שונים של נתונים, יש נתונים שבאמת צריך לנלות, יש נתונים שהם ניירות עמדה או הכנה לקראת משא-ומתן, שלא צריך לנלות, מפני שהם המלצות לדיונים שנעשו לקראת החלטה או לקראת משא-ומתן. צריך להבחין בין דבר לדבר. מדיניות שהיא בשלבי עיצוב, כולל מדיניות ניהול משא-ומתן, הוא גם דבר שמוגן כאן. כרגע, אני לא רואה פה את הבטיח

הי"ר דוד צוקר:

יכול להיות שלרון זול יש בעיה בתור מייצג של הממשלה, אני חושב שיש אחרים שישמחו על התיקון הזה חברים, אני אומר לכם מה שהייתי צריך לומר לפני כן, הייתם צריכים לפתור את זה בבית.

שמעון וייס:

צריך להשתמש באותו מינוח, ישאיו לו נגיעה או חשיבות לציבור?

הי"ר דוד צוקר:

מקובל

יהושע שופמן:

זה מצמצם את החריג

אני חייב תשובה לגבי פרסום מיוסות של תקנות, יש הוראה כזאת בהכרעות היועץ המשפטי לממשלה לגבי חקיקת משנה, לא נעשה שימוש מספיק בהוראה הזאת אבל יש דוגמאות מהזמן האחרון דווקא עד לזמן האחרון אני לא זוכר שזה נעשה. בזמן האחרון זה נעשה, גם לגבי תקנות האימוץ, לגבי תקנות המתווכים, נדמה לי, לגבי כמה וכמה נושאים. גם לגבי התקנות לפי חוק הסדרת העיסוק.

111 דול:

היה פרסום מוקדם לציבור?

יהושע שופמן:

לא זוכר, אני חושב שכן.

שמעון וייס:

היה.

נחי שילה:

אצלנו זה נוהג, הרושח נוהגת לעשות את זה

יהושע שופמן:

זה לא נושא שנוגע לסעיף 9, זה לא מוסדר בשום מקום בחופש המידע, מפני שאלו דברים שכשאתה תניש בקשה אתה לא תדע מה לבקש, תניש בקשה, תקבל תשובה אחרי, זה דבר שמוסדר היום בהנחיות פנימיות, ואם לחזק, אז זה צריך להיות במסגרת חוק הל"ן מנהלי, administered procedure, כמו שיש בארצות-הברית, אין לנו עדיין את זה, אבל זו שאלה חשובה, יש דברים שיש להם מידה של דחיפות, הצורך, במידה מסוימת, בגלל שלפי רוב החקיקה החדשה, וגם כל דבר שיש לו אספקט פלילי, הדברים מניעים לוועדה של הכנסת, ובאמצעות העברה לוועדה של הכנסת מזמינים את הגורמים הנוגעים לפניו, אבל זה לא המקום, וגם אם נגיד "למעט מיוסות או תקנות" זה לא יועיל, כי זה לא פרסום יזום, אנתנו

לא יכולים להכניס את הליכי החקיקה. אין לנו אפילו חוק יסוד שעוסק בהליכי חקיקה
ראשית, גם לגבי חקיקת משנה - אין לנו זה לא המקום להסדיר את נושא הליך החקיקה

שמואל סג

אנחנו מדלגים. העליתי נושא של עובדים או בעיות נתונים. נאמר לי שבסעיף 18 אין
פנייה בחקיקה. אין חוק שמחייב להעביר את הנתונים האלה

יהושע שופמן

אתה דברת על מכרזים

שמואל סג

מכרזים זה דבר אחד ועובדים זה דבר שני. אין חוק שמחייב היום. שוב אני אומר. זה
עשוי להיכלל בסעיף (22).

הי"ד דוד צוקר

אין חוק שמחייב מה לגבי עובדים?

שמואל סג

שמעביד ייתן פרטים לעובדים שלו, למשל, על נהלי עבודה, על קידום, על מערכות
שכר, על דרגות שכר. אין שום חוק בזה. אז (22) מוציא את זה.

שלמה שהם

להיפר. מידע הנוגע לניהול פנימי של הרשות הציבורית, שאין לו נגיעה או חשיבות
לציבור. כלומר, כל דבר שיש לו נגיעה או חשיבות לציבור.

שמואל סג

אם זה נתונים פנימיים, ואני עובד - אני לא בסות שזה ציבור.

שלמה שהם

אז יכול להיות שלא צריך למסור

שמואל סג

אני עובד של המערכת. לא צריך למסור לגביי? אחרי זה מפנים אותי לסעיף שמירת
דינים. זה לא עוזר לי כאן.

ישי מנחין

אבל למעביד שינהל איתך ששא ומתן. הוא ייתן לך נתונים על מה שנהוג לתת?

שמואל סג

אני עובד שלך

ישי מנחין

כל הפרטים לגביך נמצאים בתיק האישי. אתה מכוסה.

שמואל סג

אם הוא לא קידם אותי או שהוא עצר אותי

הי"ד דוד צוקר

חוק חופש המידע לא עוסק בזכות של היחיד לקבל אינפורמציה לגבי עצמו. במסגרת
שבה הוא נמצא. כלומר, ההערה שלך היא מאוד חשובה. אבל היא לא נידונה בפורום הזה. זה

לא עניינו של החוק. אנחנו כבר בדיון העשירי או יוחד. החוק איננו עוסק בזכות של היחיד לקבל אינפורמציה על זכויותיו במקום עבודה. זה לא העניין, זה לא עוסק בזה.

אני רוצה לעבור הלאה. יש לי שאלה ליהושע שופמן. זאת שאלה שאני חושב שעלתה בפעם הקודמת: מדוע בפסקה 9(ב)(3)(ב) אנחנו לא יכולים להוסיף גם את הסיכונים הבריאותיים והבטיחותיים?

יהושע שופמן:

אנחנו רוצים להוציא את כל הסעיף הזה, וביקשנו ניסוחים. זה אחד הסעיפים הכי קשים בחוק. לא היתה הכרעה. היו שיחות עד אתמול אחר-צהריים. גם עם "אדם טבע ודין". עם המשרד לאיכות הסביבה ועם אריה נייגר. וניסינו להגיע למצב קצת יותר מאוזן.

הי"ר דוד צוקר:

יש פה הצעה של נוסח.

יהושע שופמן:

נוסח מאתמול בלילה. ולא לגמרי מלוטש. מצד אחד, היתה סענה שהחריג הסביבתי חל רק על (ב) ולא על (א). ולא לגמרי ברור מה קו התפר בין השניים. מצד שני, היתה בעיה שהחריג הסביבתי בעצם איננו מאפשר איזונים. החריג הסביבתי הוא מכריע. זאת אומרת, ברגע שנכנסים לחריג, אז כבר אין שיקול דעה. ניסינו להגיע למצב יותר מאוזן וגם יותר טוב. ככל שיכולנו, למזן את סעיפים (א) ו-(ב). קודם כל היתה סענה שמדובר רק על סיכונים לסביבה, ולא הזכרנו את הבריאות. ואת זה הוספנו. בגדול, לא במדויק, יש כאן השראה של חוק חופש המידע הקנדי.

מיקדנו את העניין לשני דברים: סיכונים לבריאות הציבור ולסביבה, או, וזה על-פי בקשה של "אדם טבע ודין", "פליטה, שפיכה או השלכה לסביבה... שנעשו שלא כדין". למה הכנסנו "שנעשו שלא כדין" - אם יש לאדם סוד מסחרי, אם יש תהליכי ייצור, והוא משתמש בחומרים שנקראים רעילים, הוא חייב לסלק את החומרים האלה. הוא עושה זאת לפי הנחיות המשרד לאיכות הסביבה, לפי כל דין, באתר סוכנו לטילוק פסולת רעילה. הנוהלים, אין מסלוקים פסולת רעילה, לפחות הנוהלים של המשרד לאיכות הסביבה, יהיו נוהלים גלויים, הוא עושה את זה כדין, ואין סיבה שיחייבו אותו או מישהו אחר לנלות מה בדיוק הוא קובר שם, מפני שאלה הם חומרי הגלם שלו. חומרי הייצור שלו.

לעומת זאת, אם הוא שופר לסביבה שלא כדין, פולט לסביבה שלא כדין, חומרים, אז אנחנו לא רוצים להגן עליו, זאת כבר בעיה שלו. אנחנו לא רוצים להגן על הסודות שלו. הוא גילה את הסודות שלו ברגע שהוא פלט אותם לסביבה.

זה הרעיון. מה שעשינו בסעיף 9, אני רוצה להזכיר, כל דבר שהוצאנו מתחולת החוק, איפשרנו איזון. ברגע שדבר איננו בחריג, זאת אומרת, כל חריג לחריג, אין כבר אפשרות איזון. יש זכות לצד השלישי להתנגד, והוא יכול גם לערער לבית-המשפט. אבל לבית-המשפט אין הסמכות להגיד "על אף האמור בחוק זה לא יגלו את האמת". לבית-המשפט יש סמכות הפוכה: על אף החריג, העניין הציבורי גובר, ולכן יש לנלות. אין לו, לבקשת הצד השלישי, את הסמכות ההפוכה. הוא לא יכול להגיד "על אף שיש תובה על-פי החוק הזה, העניין של הצד השלישי גובר על עניין של חופש מידע".

הי"ר דוד צוקר:

אתה מוכן לחזור על זה, לסובתני?

יהושע שופמן:

יש שני מצבים. יש מצב שבו הרשות הציבורית אומרת: אני לא מגלה מידע לפי חריג שבסעיף 9, ואז המבקש יכול לפנות לבית-המשפט, לפי סעיף 15(ד). בית-המשפט יכול להגיד: הוכחתם את החריג, אבל, יחד עם זאת, אני מורה על סטירת מידע, בגלל שהעניין הציבורי גובר. יש מצב אחר, שיש מידע הנוגע לצד שלישי. הרשות הציבורית פונה לצד השלישי, הצד השלישי סוען לחסיון, הוא אומר: זה סוד מסחרי, הרשות אומרת: אין פה שום סוד, יש פה פליטה לסביבה. נניח, ואנחנו מגלים את המידע, הצד השלישי עותר לבית-המשפט. בית-המשפט יכול לקבוע אם מתקיים חריג לפי סעיף 9 או לא מתקיים, אבל אם הוא מגיע למסקנה שאין הגנה לפי סעיף 9, דהיינו, אין פה סוד מסחרי, הוא לא יכול להגיד: אף אל פי כן העניין של הצד השלישי גובר על העניין של הגילוי. לכן, כל דבר שאנחנו מחריגים מהחריג, אנחנו מאבדים את אלמנט האיזון. כדי לשמור על איזון, כיוון שיש פה אינטרסים סותרים,

אנחנו קובעים פה נוסחת איזון פנימית, כי פה אנחנו מדברים על זכויות ואינטרסים של שני צדדים, של פרט מבקש ופרט שעלול להינזק.

דבר נוסף, שאלה שיכולה וצריכה להישאל היא: אם מדובר בפליטה לסביבה שלא כדין - למה צריך בכלל נוסחת איזון? יש מצבים שיש חריגה מהדין, חריגה שהיא לפעמים בלי משימ או עבירה סכנית או - ואיילת רוזן ו"אדם וסבע ודיו", ודאי מכירים את המצב הזה - שיש, למשל, מצבים של זיהום לסביבה, שאפשר לתת לזה היתר, אבל הגוף הנותן את ההיתר לא נוהג לתת היתרים, או שצריך היתרים לפי שני החוקים, לפי חוק המים וחוק זיהום מי-הים, המשרד לאיכות הסביבה נותן היתר ונציב המים איננו נותן היתר, אבל יש הסכמה שלא עוקפים את החוק.

יש מצבים שיש עבירה סכנית או חריגה סכנית, זו חריגה שלא כדין, אבל לגופו של עניין אין פה זיהום בריש גלי, בניגוד להנחיות וכד'. לכן, להגיד שברגע שהוא עושה דבר שהוא חורג במידה כלשהי, או שהוא קיבל באיחור את ההיתר או משהו כזה - קשה לנו להחריג את זה לחלוטין. לכן, השאדנו נוסחת איזון בסוף הסעיף, גם לגבי הסיכונים וגם לגבי הפליטה, שעיקר ההשלכה היא לסביבה.

אני רוצה גם להדגיש, בדרך-כלל, המידע שהגופים הסביבתיים מקבלים היום בנושאים האלה מתקבל מגופים שעוסקים בהגנה על איכות הסביבה, אם זה המשרד לאיכות הסביבה ואם זה איגודי ערים, אלו גופים, שבאופן עקרוני יש להם עניין למסור את המידע, רק שהם צריכים כיסוי, הם צריכים אסמכתא בדין. לכן, אנחנו בעצם נתנו לאותה רשות ציבורית את האסמכתא בדין עם איזון פנימי שמאפשר להם לאזן בין שני האינטרסים הקשים האלה.

שמעון וייס:

הנוסחה שמוצעת כאן היא מאוד בעייתית, משום שמה שיוצא כאן, שהסוד המסחרי של צד שלישי מותנה בהיקף שיקול הדעת של הרשות המינהלית, ולא זו בלבד, אלא שנוסחת האיזון שמוצעת כאן לרשות המינהלית, היא רחבה יותר מאשר הנוסחה שבידי בית-המשפט, וזה נשמע לי אבסורד.

היור' דוד צוקר:

איך אתה מגיע למסקנה הזאת?

שמעון וייס:

שורה אחת לפני הסוף של הסיוסה שמוצעת: "אם העניין הציבורי בגילוי עולה על הנזק הכלכלי, המקצועי או המסחרי העלול להיגרם לרשות הציבורית או לאדם שלישי". יוצא, שהרשות הציבורית צריכה לשקול זה כנגד זה את האינטרס של צד שלישי בסוד המסחרי, מצד אחד, ועל הכף השנייה של המאזניים את האינטרס של הציבור בגילוי המידע. את זה לא נתנו לבית-המשפט במסגרת 15(ד).

15(ד) הוא חד-כיווני. אם אני מבין נכון, 15(ד) רק מאפשר, "על אף הוראות סעיף 9", על בית-המשפט, לפסוק שהעניין הציבורי בגילוי המידע "עדיף על הסעם לדחיית הבקשה", אם אני מבין נכון את הסיוסה שמוצעת כאן. ואם לא - אנא, העמידו אותו על סעותי, יוצא שבעצם הרשות המינהלית היא שצריכה לשמור, אולי אפילו יותר, על הזכויות של צד שלישי לסוד מסחרי, יותר מאשר בית-המשפט.

יהושע שופמן:

המבחן של בית-המשפט זה העניין הציבורי בגילוי המידע. פה כתוב "העניין הציבורי בגילוי", ואז כתוב "עדיף וגובר על הסעם לדחיית הבקשה". מהו הסעם לדחיית הבקשה לפי הסעיף הזה? - "הנזק הכלכלי, המקצועי או המסחרי העלול להיגרם".

שמעון וייס:

יהושע שופמן, לאדם שלישי. הרי זאת בדיוק הנקודה. הנקודה היא שאתה מסיל פה על רשות מינהלית - - -

יהושע שופמן:

רשויות מינהליות מכריעות יום-יום גם לפי החוק הזה, אבל גם לפי הרבה חוקים אחרים, בין אינטרסים מתנגשים, גם של שני צדדים. אני לא מוצא דרך אחרת.

דניאלה גורני:

אני חושבת שיהושע שופמן צודק. פה, אם נאמר במילים פשוטות, ימסרו מידע לפי הסעיף הזה, בפחות מקרים מאשר לפי המבחן של סעיף 15. של בתי-המשפט.

שמעון וייס:

אבל, נניח, שאני טועה, אני חושב שאני לא טועה, גם אם אני טועה, אני לא חושב שהשיקלול הזה הוא נכון.

היורד דוד צוקר:

נדבר על הסעות. אתה רוצה לדבר על האיזון עצמו?

שמעון וייס:

אני רוצה לדבר על האיזון עצמו. אני גם לא חושב שמון הראוי להמיל את האיזון הזה על הרשות המינהלית. גם נוסחת האיזון שמוצעת, היא לא נכונה.

היורד דוד צוקר:

אנחנו מסילים את נוסחת האיזון על הרשות הרבה מאוד פעמים.

שמעון וייס:

לא בקטע של זכויות צד ג', זו החלטה מעין שיפוטית, אם לא מסש שיפוטית.

אריה רוטר:

זו נקודה שיפוטית מובהקת. המנגנון הוא מאוד פרובלמטי, מסילים כאן על דשות שיפוטית - שאין לה כלים ואין לה יכולת ומיזמנות לשקול איזונים, שגם בתי-משפט מתקשים בהם - מסילים עליה לעשות את השיקולים האלה, ואני בספק אם היא תצליח להתמודד.

היורד דוד צוקר:

שמעון וייס, מה אתה מציע? אין הייח דוצה לראות את זה? אנחנו מסתובבים סביב השאלה הזאת כבר כמה שבועות.

שמעון וייס:

הערתי, ואני חוזר על ההערה.

היורד דוד צוקר:

זאת לא חוכמה. הערת, מה אתה מציע עכשיו? לא אפסור אותך.

שמעון וייס:

הצעתי, בתחום שלי לפחות יש פתרונות סטטוטוריים 19(א) ו-36(ג) לחוק ניירות ערך. שם הסוגייה הזאת של סודות מסחריים מוסדרת עם בקרה שיפוטית, עם בקרה לבית-המשפט.

היורד דוד צוקר:

זה מה שהיית רוצה לראות גם כאן?

שמעון וייס:

זה מה שהייתי רוצה לראות גם כאן, דרך אנב, יהושע שופמן, כתבנו את הדברים האלה באריכות, נדמה לי, שהנוסחה גם יותר נכונה.

יהושע שופמן:

מה שאומרים אנשים, גם מהארגונים וגם מהמשרד לאיכות הסביבה, שיש מצב, שאנחנו לא רוצים לאסור על מידע שהיום זורם.

שמעון וייס:

אני לא התייחסתי לאיכות הסביבה. אני דיברתי על הקטע של סודות מסחריים.

יהושע שופמן:

אתה הרי חי עם הסעיף הזה עד לסוף המשפט הראשון.

שמעון וייס:

לא. זה בדיוק מה שאני כל הזמן אומר. יהושע שופמן, כפי שכתבתי, המנגנון הנוכח הוא בדומה לסעיפים 19 ו-36(ג) לחוק ניירות ערך. יש להם את זה - חבל, אני לא אכביר פה מלים - עם בקרה שיפוטית של בית-משפט על החלטות של רשות. אני חושב ששם נוסחת האיזון נכונה, כי היא מתייחסת לנוקש שעלול להיגרם, מצד אחד, למבקש, למנפיק, למדווח, ומצד שני, להגנה על ציבור המשקיעים בניירות ערך. אלה שני האינטרסים שבהקשר שלי צריך לאזן. אם הרשות לא מצליחה - - -

היור דוד צוקר:

והנוסח של (3) יפגע בדין קיים, שחל על הרשות?

שמעון וייס:

בוודאי. אין ספק שזה פוגע. אין ספק שזו הוראה ספציפית שמטילה עליי מתכונת ונסל אחר של איזונים.

יהושע שופמן:

שמעון וייס, 19(א) היא דוגמה קלאסית של רשות מינהלית שמאזנת ומכריעה הרשות ושאינו לפסור את המציע מהחלטות - - -

שמעון וייס:

אבל זה לא צד ג'

יהושע שופמן:

היא פוסרת את המציע. יש ציבור משקיעים שהוא הצרכן של המידע ויש המציע, שהוא זה שאמור לפרסם את התשקיף. הרשות מאזנת בין הזכות של ציבור המשקיעים לבין ענייניו של המציע אם, לדעתה, "שמירה על סוד מקצועי של המציע מצדיקה אי-גילוי הפרס, ובלבד שאינו פרס שאילו היה כלול בתשקיף היה משקיע סביר עשוי להימנע מרכישת ניירות ערך המוצעים". נוסחת איזון קלאסית

שמעון וייס:

בין המבקש לבין הציבור. לא בין צד ג' לבין הציבור.

יהושע שופמן:

המציע הוא צד ג' והציבור - - -

שמעון וייס:

לא. פה אתה מציע גם לאדם שלישי.

היור דוד צוקר:

חוק מרשות לניירות ערך יש לעוד מישהו בעיה עם הנוסח הזה?

רחל גוסליב:

רציתי להצטרף למה שמעון וייס אמר. אנשים פרטיים סן הציבור, במהלך עבודתם הרגילה, מוסרים מידע לרשות לניירות ערך. מידע שהוא סוד מקצועי. והרשות פה חושפת את המידע הזה, אמורה לחשוף את המידע הזה, בפני כולי עלמא. אני חושבת, שאם נגדיר את

החריג למידע, שהובא על-ידי צד ג' והונדז על-ידו, והוא הכריע שהוא סוד מקצועי, ובעצם קבענו את המנגנון של פנייה אליו בסעיף 11. אז הרשות לא עושה איזונים. הרשות פועלת על-פי מה שמוסר המידע אומר לה. כי ההכרעה מהו סוד מקצועי ומה לא, היא הכרעה שהרשות לא יכולה להכריע.

גם בחוק חובת מכרזים המילו על הרשות אותו סוג של הכרעה, והיא מאוד מתקשה בה. הפתרון שהוצע לנו: תפנו למציע ותבקשו ממנו שיגיד לכם, האם זה סוד מקצועי או אם זה בעל ערך כלכלי. במקרה הזה צריך לתת לצד השלישי הזה את ההכרעה. האם זה סוד מקצועי והאם זה בעל ערך כלכלי. ומשהוא אומר את זה, אסור לרשות להעביר את זה הלאה. ההכרעה צריכה להיות של מוסר המידע ולא של הרשות.

נתי שילה:

הצבעתי אתמול, גם בסכתב למשרד המשפטים, על כך שתאגידים לא מוגנים על-ידי חוק הגנת הפרטיות. יהושע שופמן, איכשהו, אמר אתמול: אנחנו נדאג לכם.

יהושע שופמן:

זה נכון.

נתי שילה:

אני לא יודע אם הדאגה היא כאן, אבל צריך למצוא איזה פתרון לעניין הזה. זה קשור גם לקטע שמדבר עליו שמעון וייס. העניין של שימוש ב-19(a) לחוק זה דבר די ספציפי. זאת לא כל הבעיה. תאגידים, או שהם כבר ציבוריים או שהם כבר נסחרים בבורסה, או חבדות לפני שהן פונות, עוד בשלב שהן פונות לראשונה לבורסה, הן מביאות בפני הרשות לניידות ערך, למשל, המון חומר שקשור לעניינן בלי שהן עדיין גופים שנסחרים בבורסה. הדבר הזה, בשלב הזה, לבאורה, לא יהיה עכשיו מוגן. היום, הרשות נוהגת בחוסר שמובא לה, לשמור על סודיות. מחר, יבוא מישהו לבקש מידע על תשקיף שעוד לא פורסם. הנושא של הגנה של צד ג' חייב להיות מוסדר וגם זכויותיהם העסקיות של תאגידים.

אריה נייגר:

יש לי בעיה עם סיכונים לאיכות הסביבה. אני לא יודע מה זה. המושג "איכות הסביבה" כולל ספקטרום אדיר של נושאים, שכל חלקם כולנו מסכימים, וחלקם נושאים ששנויים במחלוקת, למשל, כל פליטה, זיהום, כל פעולה שמסכנת אדם בפועל או גורמת לנזק בריאותי, אלה נושאים שאין עליהם מחלוקת. כבר אמרתי את זה, אני חושב, באחת הישיבות הראשונות, שאין לנו סמנד בכלל להתנגד לאי-גילוי מידע שיכול להשפיע על בריאות הציבור.

אבל בקצה השני של הספקטרום ישנם נושאים שהם לא שייכים בכלל לבריאות, והם, בהחלט, שנויים במחלוקת, גם מבחינה ערכית. שמורות טבע, למשל, זה נושא של איכות סביבה? שמורות טבע מגבילות, כמו שאתה יודע, גם חירויות בסיסיות של אזרחים. לפני עשר שנים, מי שירה בצבי היה כמעט רוצח. היום, רשות שמורות הטבע מעודדת ציד. כשאני עבדתי בחברה להגנת הטבע, היינו מוכנים לוותר על עזר שלם ולא להרוג זאב. היום, זה לגיטימי.

אם הייתי יודע בכלל מה זו סביבה, אז הייתי יכול להתמודד.

היור דוד צוקר:

יש תשובה לקושייה שאתה מעלה?

אריה נייגר:

אין תשובה לשאלה הזאת, משום שהיא מגיעה...

היור דוד צוקר:

מה נעשה עם זה? אנחנו עכשיו מחוקקים.

אריה נייגר:

הקונצנזוס סתייחם לבריאות הציבור, ואני גם הרחבתי בהצעה הראשונה שלנו. לא רק בריאות הציבור, אלא גם בריאות של אדם פרטי יכול שיקול מסחרי לא לעסוד כנגדה. אבל אם אתה אומר שיש בריאות ציבור ויש איכות סביבה, ואיכות סביבה זה משהו אחר מאשר

בריאות הציבור, אתה מגיע לתחום של ערכים, שאני לא בסוח, שהמחוקק הישראלי היום - אני אתן לך עוד מעט את הדוגמה לאן זה יכול להוביל - מוכן לקבל כהחלטה, שאיכות הסביבה, במובן שאינה משפיעה על בריאות של אדם, עומדת מול ערכים אחרים.

שמואל סף:

השפעה ישירה או עקיפה?

אריה נייגר:

לא איכפת לי שזה יהיה הכי עקיף שבעולם, אבל שזה ישפיע על בריאות.

נתי שילה:

גם סלויזיה משפיעה.

אריה נייגר:

יש דברים שלא משפיעים על בריאות, והמחוקק אומר שהם לא משפיעים על הבריאות, אחרת הוא לא היה מכניס קטגוריה נוספת. אני לא מדבר עכשיו על דוגמאות מופרכות, אני אניד לך בדיוק מה מפריע לתעשייה.

התעשייה חושפת את כל סודותיה המקצועיים, המסחריים, בשתי דרכים: האחת, בתיק מפעל. במסגרת מערכות הפיקוח על חומרים מסוכנים באים - בדרך-כלל זה לא המשרד לאיכות הסביבה, זה איגודי ערים לאיכות הסביבה וכד' - ומפשיטים אותנו עירום ועריה. הם באים ורואים הכל, ועושים תרשומות.

מפעל כמו "סבע", אני אביא דוגמה היפוסתית, אבל היא מאוד מעשית, מפעל שמייצר תרופות גינריות, כלומר, לא מבוססות על פטנט. כל החוכמה של ההשרדות התחרותית שלו היא היכולת להגן על תהליכי הייצור שלו. מתחנה, במקום להתחיל לפתח ולדעת בדיוק באיזו סמפרטורה צריך לחמם איזה חומר, ובאיזה חומרים להשתמש, יילן למשרד לאיכות הסביבה ויקבל את דוח המפעל, יקבל בדיוק את רשימת תהליכי הייצור, יקבל בדיוק את מרכיבי הייצור.

היור דוד צוקר:

על בסיס מה תהיה הבקשה? - של איכות הסביבה?

אריה נייגר:

בוודאי. חומרים מסוכנים. אני צודק?

איילת רוזן:

לא הדוגמה שהבאת.

אריה נייגר:

חומרים מסוכנים זה תחום של איכות הסביבה.

נושא שני. אנחנו כבר לא התעשייה של המהפיכה התעשייתית. יש נושא שהוא מאוד חשוב. יש תקן ביו-לאומי של איכות סביבה שנקרא "איזו 14". יש לתעשייה אינטרס כלכלי לעמוד בזה, אבל בסופו של דבר זה אינטרס של כולם. מה קורה? - אנחנו מכינים תיק, ובתיק הזה אנחנו צריכים לתת את כל ההיבטים הסביבתיים בהגדרה הנלובאלית שלהם. אני רוצה לומר במאמר מוסגר דבר אחד. למונת "סביבה" אין גבולות, גם טריטוריאליים. התפישה העולמית אומרת שיש אחריות סביבתית עולמית. אני יכול לגלות לך סוד, מי שסובל מזיהום האוויר של חברת-חשמל היא ירדן, לא אנחנו. במסגרת הדוח של "איזו 14", שהרבה פעמים אנחנו מוסרים אותו באופן וולונטרי, או שהוא מגיע אנב עיון בחומר שאנחנו מעמידים בפני אנשי איכות הסביבה, אנחנו צריכים לתת מידע, לא רק על תהליכים פיסיים שנעשים, אלא גם על ספקים, כדי לדעת ממי אתה קונה, האם אתה קונה ממישהו שהוא שומר על איכות הסביבה, אני צריך לתת מידע על לקוחות, אני צריך להגיד מה מקור הקנייה של חומר.

היור דוד צוקר:

הסיטון ברור

אריה נייגר

רק עוד מלה אחת שממש במישור העקרוני של החקיקה הזאת. החקיקה הזאת היא על בסיס חודל, נקרא לו צפון-אמריקני. אני צודק?

יהושע שופמן

בסדר.

אריה נייגר

אני יודע שיש מדינות שבהן יש פתיחות יותר גדולה לנושאים סביבתיים, זה לא קיים בכל המדינות. יש ויכוח גדול מאוד האם צריך לאמץ סטנדרטים של ארצות-הברית, שהם מאוד מאוד ליברליים, או סטנדרטים של אירופה. אני לא חושב שבחקיקה הזאת, שנועדה להגן, צריכים להיות סטנדרטים בנושא סביבה.

איילת רוזן

אני רוצה להגיב על טענות. הן לגבי הצעת משרד המשפטים והן לגבי אחרים. אני חושבת שראוי לשמוע אותנו. אנחנו באמצע, המשרד לאיכות הסביבה יכול להגיב על כל הדברים, נשמע, ואז אניב

דני פיש

אני דווקא מסכים איתו. אני חושב שצריך למצוא לזה תשובה. כולנו מסכימים שיש סוד מקצועי, ולעניין הזה צריך לקבוע הגנה. אנחנו גם חושבים שצריכה להיות חלוקה בוורה בין מפגעים סביבתיים כהגדרתם בחוק מניעת מפגעים סביבתיים, וזה נותן לך תשובה, על-מנת שלא נרחיב את הנושא של מה זה איכות סביבה יותר מדי, לבין הנושא של סיכונים בריאותיים. לנו יש הצעה, שטושה בדיוק את החלוקה הזאת. זה דבר ראשון.

דבר שני, ופה אולי אנחנו קצת פחות מסכימים. אין לי ספק שההצעה של יהושע שופמן, כפי שהיא היום, הולכת להחזיר את הנושא של איכות הסביבה עשרים שנה אחורנית. אומנם זה שיפור לגבי מה שהיה קודם. אבל מה קורה פה? אנחנו באמת עובדים או מנסים לעבוד על דגם צפון-אמריקני. אבל מה עושים לוקחים 20%-10% ממנו, ו-80% נשאר. רק כדי לסבר את האוזן, בחקיקה האמריקנית. בעניין של גילוי, כל הנושא של פליטות לאוויר ולמים, אינו בגדר סוד מסחרי. חוק המים האמריקני אוסר את זה, חוק אוויר נקי האמריקני אוסר את זה. אדם לא יכול להניד, לא משנה מה הסיבה שלו. יש לי סוד מסחרי, אני פולט כן וכן, אבל אי-אפשר לדעת את זה. פה אנחנו מחזירים ומרעים את המצב הקיים.

היור דוד צוקר

למה?

דני פיש

בגלל שהיום אנחנו מקבלים את המידע הזה.

היור דוד צוקר

איפה אנחנו מונעים כאן קבלת המידע?

דני פיש

אדם יכול להניד שיש עניין של סוד מסחרי, עושים איזה איזון, לא תמיד - -

היור דוד צוקר

לא תמיד העניין הציבורי יגבר עליו?

דני פיש:

בחקיקה האמריקנית העניין הזה מוחלט, לגבי אוויר ומים. מה שאתה שופך, מה שאתה פולט לאוויר, אתה חייב לגלות, ולא בכדי יש המון בעיות שם, ויש גם המון בעיות פה. לא כל התעשיינים הם "טבע".

דבר שני, אדם שרוצה בכלל להיכנס לקבוצה של מידע סודי חייב להפריד מידע. יש חובה מפורטת, לא איזו חובה כללית, שסוד מסחרי זה מכלול. יש חובה מפורטת להפריד מידע ולספק כל מידע, שלא הוא מצוי אצלו.

דבר שלישי, בחקיקה האמריקנית, שיש בה סך-הכל המישה דברי חקיקה מרכזיים, שכולם עוסקים בנושא של חובת הגילוי, אתה חייב לגלות את החומר הגינורי. יש לך חוסר סודי שלך. אף אחד לא רוצה לדעת, אבל את סוג החומר הגינורי, כאשר מדובר בסיכון בריאותי, אתה חייב לגלות.

אריה ניינר:

יש לי הרגשה שאנחנו מסכימים על הרבה יותר דברים מאשר אנחנו חושבים.

דני פיש:

הדבר הרביעי הוא נסל הראיה, לא כמו שדובר פה קודם, נסל הראיה הוא על מבקש הסוד. הוא חייב לבוא ולנסק בפני הרשות למה זה סוד, הרשות חייבת להחליט באותו זמן, או בפרק זמן קרוב, תוך כמה ימים. האם כן, האם לא, היא צריכה להחזיר לו תשובה, והעניין הזה נסגר כבר אז. ויש נסל כבד על זה שמוען שיש לו סוד.

רחל גוסליב:

על מוסר המידע, לא על הרשות עצמה.

דני פיש:

על מוסר המידע, אבל הרשות מחליטה.

יהושע שופמן:

הוא לא חמיד מוסר מידע, לפעמים - - -

דני פיש:

יש דבר נוסף שאין אצלנו - שוב אנחנו מסתכלים על חלק ואנחנו מפסידים את העיקר - בחקיקה הצפון-אמריקנית יש חובות דיווח מקיפות, ומפעל שעובר על חובות הדיווח עובר עבירה מאוד חמורה. אפשר לבדוק את הדיווחים האלה. זה נותן לארגונים הסביבתיים, למשל, אפשרות לקבל תמונה מאוד טובה, בלי להתעסק עם סוד מסחרי. פה, אנחנו רק מכניסים את העניין של סוד מסחרי.

דבר נוסף, מי שמוען שיש לו סוד מסחרי, הוא צריך קודם כל להתחייב גם לבקשה הזאת, שהוא לא העביר לאף אחד אחר, יש נסיון הרבה יותר מקיף להגדיר ולהעתיק תנאים לחון בהגדרה של סוד מסחרי בחרין הסביבתי. יש גם נושא של reverse engineering, בכל מקום שאפשר לעשות reverse engineering, אין מה לדבר על סוד מסחרי. זאת אומרת, אם אדם רוצה לקחת את הפליסות שלך או את מה שאתה מעביר לרמת-חובב וכד', לעשות על זה reverse engineering ולפענח, לא יתנו לך אף פעם, ההצעה הקיימת, פשוט לא מתחילה לענות על כל הבעיות האלה, ואני אומר לך, אנחנו הולכים אחורה שנות דור.

אריה ניינר:

אני רק רוצה לצמצם את המחלוקת בינינו. אני לא יודע למה ההצעה הזאת מורכבת כך, אני חושב שפליסות הן לא סוד מסחרי בהגדרה משפטית.

בועז אורן:

א) אני רוצה לשמור את הזכות לחזור לסעיף הזה, במידה וסעיף 13 יוקפא, ואם לא כן, ההערה שלי תהיה מאוד מצומצמת. היינו מאוד מבקשים לדעת מה זה "מזהמים". אין היום בחקיקה הישראלית הגדרה של מזהמים. זה גם יקדם נושאים סביבתיים, אני מניח.

היור דוד צוקר:

זו לא חקיקה באיכות הסביבה. אנחנו לא הולכים להסדיר את סוגיית איכות הסביבה בכללה

בוטז אורן:

אין חקני פליטה במדינה.

היור דוד צוקר:

אתה לא מציע לי עכשיו לקבוע פה את החקנים? אני מבין את הקושי שלך. אבל אתה מוכרח להבין, לא זה מה שנעשה, אני לא יכול

צהלי דרוו-נבריאלי:

אני חושבת שההצעה שלנו יכולה לעזור, דווקא על רקע הקושי שהועלה. אם הקושי שאתה מעלה הוא חוסר ודאות, אנחנו מציעים ודאות. כל מה שעוזב את גדר הספּעל שלך הוא לא טוב.

יהושע שופמן:

אני רוצה להניד לכס מה ההגדרה של מפגע סביבתי

צהלי דרוו-נבריאלי:

אבל ההגדרה הזאת לא מטפקת.

יהושע שופמן:

בהצעה של "אדם סבע ודין" הם מפנים להגדרה של מפגע סביבתי בחוק למניעת מפגעים סביבתיים: "מפגע סביבתי הוא זיהום אוויר, רעש, ריח, זיהום מים, זיהום מי-ים, זיהום על-ידי פסולת, זיהום על-ידי חומרים מסוכנים, זיהום על-ידי קרינה, והכל כשהם בניגוד לחיקוק, לצו, לתוכנית, לרשיון עסק או לכל היחיד או רשיון אחר או שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם". אלה בדיוק שני הדברים שהוא העלה.

שמאל 99:

אני רק רוצה לשאול, כי אני חושב שיש אולי איזו לקונה. ההגדרה של סעיף 3, זה כאשר נעשה שלא כדין, מה קורה כאשר אני רוצה לתקוף מעשה שנעשה כדין כלומר, רשות נתנה לו סמכות לשפון וכו', ואני אומר "רבותי, סעיתם נתתם אישור למשהו שהוא לא חקין". אני רוצה לתקוף את שיקול הדעת של הרשות שאישרה לו, ואז אם נכנסת רק ההגדרה "שלא כדין", כלומר מה שהרשות נתנה כדין, האם אני מנוע מלתקוף, והמשרד לא יכול להתערב כאן? אני חושב שהמלים "שלא כדין" הן לא במקום.

אריה נייגר:

מה זה שייך לסוד?

שמאל 99:

תסתכל בהגדרה - - -

היור דוד צוקר:

חבריה, אנחנו לא עוסקים פה בחקיקה של איכות הסביבה. אני רוצה להזכיר לכם במה אנחנו עוסקים. אדם מבקש לקבל מידע על מעשה שנעשה כדין או שלא כדין - רק בזה אנחנו עוסקים. רק בקבלת המידע על זה.

שמאל 99:

לכן, בנושא הזה, המלים "שנעשה שלא כדין" הן מצמצמות, עם כל הכבוד לזה שלמישהו נוח, שאם פעיד נתן רשות זה הופך להיות כדין, ובאותו רגע מנוע מידע בפניי, זוהי שניאה. זה זכר אחד.

דבר שני איזה סוד יש לרשות הציבורית? הניסוח צריך להיות אחר. ברגע שהרשות הציבורית היא בעלת המידע, זה משהו אחר, וכאשר הרשות הציבורית היא רק האכסניה של האינפורמציה מכוח חוק זה משהו אחר. לכן, הניסוח צריך להשתנות.

שלחת שהם:

מה זו אכסניה של אינפורמציה?

שמאל 9:

משרד התעשייה והמסחר רוצה ממפעל א' את הנתונים, כדי לתת לו אישור או היתר. כרגע הוא עשה זאת כדי שהוא יוכל לתת היתר, לכן צריך הבחנה. אין סוד מקצועי של רשות שהיא אכסניה של מידע. יש סוד מקצועי של מישהו שמשתמש בו לתפעול העבודה. ההבחנה צריכה להיות אחרת.

היו"ר דוד צוקר:

יש בלי סוף רשויות ציבוריות עם סודות

שמאל 9:

הנושא של אינטרס ציבורי. בית-המשפט, בנושאים אחרים, קבע שאינטרס ציבורי, והוא עשוי לקבוע גם במקרה שלנו, הוא, שייצורו של מפעל או המשך פעילותו של מפעל בנושא מסויים עדיף על אינטרס ציבורי רחב אחר. כלומר, הוא מאזן בין אינטרסים. צריך להבין, שלא בית-המשפט יבוא לשקול, על-פי סעיף 18, אם להתיר מידע או לשנות את החלטת הרשות, לא תמיד הציבור הוא לנגד עיניו במובן הצר של מסירת המידע. לפעמים הציבור הוא לנגד עיניו בעצם המשך הפקוד אותו מפעל.

יהושע שופמן:

זה מה שנקרא איוון.

שמאל 9:

קח את זה בחשבון, כי ההגדרה שקודם ניתנה היא לא מדוייקת והיא לא חד-משמעית באשר למה שסובב לציבור הנפגע וגם לציבור הנהנה.

הפרט האחרון הוא, שצריכה להיות איוון הבחנה, והיא צריכה להיות בדיוק בסעיף הזה, בין החלטת הרשות לא לתת את המידע לבין החלטת הרשות - לא תמיד ברור שצד ג' עצר אותה. כלומר, אין פה הבחנה. הרשות אומרת: שני הצדדים, המבקש וצד ג', תילחמו ביניכם בבית-משפט. בכל מקום, היא לא צד בזה. אני חושב שזה מצטרף להערה שניתנה פה.

יהודה לנדא:

יש לי הערה, אולי כמשקל נגד להערה של שמעון וייס. יש סעיף 12, אני לא מבין למה אנחנו צריכים להיכנס עוד פעם ועוד פעם לצדדי ג' למיניהם. הרי הרשות, ביום שהיא מוסרת מידע שנוגע לצד שלישי, היא פונה לצד השלישי. כל החשש החוזר ונשנה של סעיף 19, סעיף 36 לחוק נירות ערך, אני לא אומר שהוא אינטרס ממשי, אבל פתרנו את הבעיה - פונים לצד השלישי. אם יש בעיה הולכים לבית-משפט. בואו נמשיך הלאה.

נתי שילה:

זה לא יכול לעבוד כך.

יהודה לנדא:

לדעתי, זה פתרון.

נתי שילה:

צד ג' שצריך לעבוד מול הרשות, לא יכול כל יום לרוץ לבית-משפט, כי יגידו לו מישהו ביקש חומר עליך.

היור דוד צוקר:

אני לא הבנתי מה אתם כן מציעים?

נתי שילה:

אנחנו, כחברות ציבוריות שסמוכות לשולחנה של הרשות, אם יש נושאים מקצועיים שצריך לטפל בהם ברשות, ואלה בדור-כלל דברים סודיים, זה לפני ההודעה, זה דיווח, זו מיוסמת תשקיף - - -

היור דוד צוקר:

מי הסכריעו?

נתי שילה:

לנושא הזה יש חסיון. בגלל שאני עובד עם הרשות לניירות ערך - - -

היור דוד צוקר:

על זה אין ויכוח.

נתי שילה:

שלא יבוא מתחרה שלי מחר - - -

היור דוד צוקר:

את זה אף אחד לא מציע לשנות.

דניאלה גורני:

לא כתובים יחסי הגומלין בין פסקה 3 ל-4.

נתי שילה:

זה לא ברור. אני אניש מיוסמת תשקיף, יבוא לרשות מתחרה שלי ויגיד שהוא רוצה את הסיוסטה.

דניאלה גורני:

יהושע שופמן, לא ברור מה גובר על מה.

צהלי דרור-גבריאלי:

יש לי הרגשה שצריך למשוך פה איזה סדר. קודם כל, ההערה הראשונה היא, שהסייג לסייג של מידע בטניון סודות מסחריים, הוא נוגע אך ורק למידע סביבתי. זאת אומרת, אני לא רואה איך תשקיפים ברשות לניירות ערך נוגטים לזה.

נתי שילה:

אני באמת לא מבין למה חיברו את שני הדברים יחד.

צהלי דרור-גבריאלי:

חיברו את שני הדברים יחד בגלל איזון האינטרסים שאנחנו מחפשים, ואיזון האינטרסים הזה קיים גם בעולם וגם בישראל, ואני אסביר את עצמי.

נתי שילה:

אני לא מתנגד לזה, אני דק שואל: למה החיבור בתוך הסעיף הזה? אפשר למצוא עוד דברים.

צהלי דנוור-נבריאלי:

מצד אחד, עומד האינטרס של סוד מסחרי: מצד שני, עומד אינטרס שאולי לא כולם מכירים בו, זה לא מקל ממשקלו, שהוא מאוד כבד, והוא נוגע לכל אחד מאיתנו, וזה להגן על הסביבה ועל האנשים בסביבה.

נחי שילה:

מקובל עלי.

צהלי דנוור-נבריאלי:

כדי להגן בצורה אפקטיבית צריך מידע. מידע הנוגע לפעילות העשייתית של אלה שפוגעים בסביבה. אנחנו באים לקבוע את איזון האינטרסים ברוח שזה נעשה בכל העולם, בכל העולם נקבע שסוד מסחרי, כבודו במקומו מונח, אינטרסים ציבוריים שנוגעים לאיכות הסביבה מכוסמים בסוד המסחרי הזה או בכלל לא נכנסים בנידור. גם בישראל הוחלט שסוד מסחרי נסוג מפני אינטרסים ציבוריים, כמו, לדוגמה, חופש העיסוק, וזה עוד לפני שהיה חוק יסוד: חופש העיסוק. לכן, ההצעה שלנו אומרת דברים מאוד ברורים ודי מצומצמים. היא אומרת שפסקת המשנה שנוגעת לסודות מקצועיים לא תחול על איזה מידע, לא על כל מידע שאתה עלול לחשוש לו, אלא על מידע בדבר סילוק, פליטה, שפיכה, הוצאה אל הסביבה, שעל זה אני מבינה, אין לי מחלוקת עם התעשיינים, או טכונים סביבתיים כשמשעותם בחוק מפגעים סביבתיים.

היור דנו צוקר:

נשארה לנו רק שאלה אחת. מה קורה אם המידע הזה מסוגל לפצח או לפענח באמת סוד מסחרי?

דני פיש:

זה מה שאמרת קודם, כל דבר שניתן לעשות לו reverse engineering, לא יכול להיחשב כסוד מסחרי.

אריה רוטר:

יש לי הערה במישור החוקתי, אלא אם כן משהו לא ברור לי כאן, התנאי בסיפא של הסיימה שהיגשתי עכשיו, התנאי על חובתה של הרשות הציבורית לגלות, הוא, שהיא מודה שהדברים נעשו שלא כדין. האם אין כאן איזון פגיעה בעניין של הפללה עצמית? אתה בטעם מניח שהיא תצטרך לגלות רק אחרי שהיא הודתה שהיא עברה על החוק?

זה מנוסח כך: "הרשות הציבורית תמסור מידע... שנעשו שלא כדין" זה יכול להיות מידע שנוגע אליה, כי היא עשה את המעשה שלא כדין; זה יכול להיות מקרה, שהיא באמת אכסניה, ואז אנחנו רק מנבירים את השאלה של נוסחת האיזון. היא תצטרך גם לקבוע אם צד נ"י הוא עבריון או לא. זאת אומרת, לא רק לספד בעניינים של פגיעה בפרטיות, אלא גם להיות שופט.

אבל, נניח, ניקח את המקרה הפשוט, המידע נוגע אליה אישית. הנתח החוק כאן היא אולי באמת הנחה קצת אופטימית, שמישהו יאמר: בן, שקלתי, אני כנראה עבריון, אני מודה שאני עבריון, ולכן אני נותן לכם את המידע.

איילת רוזן:

בהתחלה אני אניב באופן כללי, ואז אתייחס ספציפית להצעה של יהושע שופמן. אנחנו מודעים לכך שאי-אפשר, בחוק חופש המידע, לפרסם את כל האיזונים, אבל אנחנו מעוניינים בשני דברים לפחות (א) שהחוק הזה לא יביא את הרשות למצב יותר גרוע, זאת אומרת, יותר אפור ובלתי-ידוע מהמצב היום. (ב) שלא נהיה במצב, כפי שהזכרת אתמול, שנסיל על בג"ץ להיות המחוקק בתחום הזה. החשש שלי מההצעה הזאת, כפי שהובאה בפנינו, הוא שאם הדברים נתקיימו כאן, ראשית כל, כבר היום הרשות עושה את האיזון הזה, כבר היום אנחנו מקבלים בקשות להפצת מידע שקיבלנו מגופים שלישיים. אנחנו פועלים, וכפי שכתוב בהצעת חוק של חופש המידע, פונים לגוף השלישי ומבקשים את תגובתם. אבל המצב היום, הוא פשוט אפור, זאת אומרת, כל בקשה היא תביעה בפוטנציאל.

לכן, חייב להיות בחוק הזה, או בתקנות לפיו, הנחיות ברורות של המחוקק, איזה סוג מידע נופל בצד אחד של האיזון ואיזה בצד השני. זאת אומרת, המצב נשאר אפור. הרשות לא

יודעת, התעשייה לא יודעת, ומבקש המידע לא יודע. ולכן, הכל יילך, שוב, לתביעות בבתי משפט. כגון, התביעה, שעומדת להתדיין בבג"ץ בעוד כמה ימים, של מחצבה בצפון, לא מדובר במפעל כימיקליים מסוכנים, מסוכנים, עם תהליכי יצור של "טבע", הם סוענים, שהפליטות לאוויר מהמחצבה מהוות סוד מסחרי, ושנחנו לא דשאים להפיץ את זה החוצה.

אריה נייגר:

שמות.

איילת רוזן:

על כל שמות תהיה התדיינות כזאת.

יהושע שופמן:

תהיה הנחיה.

איילת רוזן:

הבג"ץ יהיה מחוקק בתחום הזה.

דבר שני, אולי כדי לאזן קצת את תחום ההידברות בחדר הזה, מידע סביבתי, המידע שמחזיק המשרד לאיכות הסביבה, הוא שונה בחלקו, במהותו, מהמידע שאנשים אחרים רגילים אליו בסוד מסחרי. ההשפעה הסביבתית היא השפעה על כלל הציבור, ולכן המשרד, אולי בניגוד למשרדים אחרים, מאוד מעוניין שיובהר מה מותר ומה אסור, כדי למסור את זה.

ההצעה שהועלתה, שמי שמוטר את המידע יציין על זה אם זה סוד מסחרי או לא, הוא באמת לא ישים, כי על כל זכר יכתבו "סוד מסחרי". אף אחד לא רוצה שיידעו ברבים שהוא מזהם או שהוא עושה פעילות שיש בה סכנה לציבור. זה לא פתרון מעשי.

לכן, מה שאני מציעה, מאחר ואנחנו לא יכולים לדון כאן בכל הפרטים איזה חומר למסור ואיזה לא, ראשית כל, שיהיה ברור, שהנמל יהיה על מי שמוען לסוד המסחרי, וזה לא בדיוק נוסח קל, זאת אומרת, אם מישהו טוען שזה סוד מסחרי, עליו יהיה הנמל להוכיח, ושנית, יותקנו תקנות שיפרסו מהן אמות המידה של האיזון. עשינו את זה כאן באופן חלקי, עשינו כאן מבחן איזונים בין, מצד אחד, העניין הציבורי, ואז התחלנו לפרס את אמות המידה של הזכות לסוד מסחרי, מול הנזק הכלכלי, המקצועי, המסחרי, זאת אומרת, אין כאן פירוט שווה ערך של האיזונים. לכן, אני חושבת שההצעה הזאת היא לא במקומה.

לצד הרב, מסיבות שונות ומגוונות אין תקיקה בתחומים רבים לגבי הפליטה, השפיכה וההשלכה לסביבה, שנעשו שלא בדיון, עם התעשיינים ומשרדי המשלה אחרים לא הגענו ב-1998 לקביעת רמות של פליטות מזהמי אוויר לתעשייה, גם לגבי כלי רכב יש בעיה, אלה תחומים אפורים, לכן, הכנסת המינוחים "שנעשה שלא בדיון", הם לא במקומם כאן.

ההצעות שלנו הן חלופיות, לדעתנו, הנוסח הקודם, שניסה איכשהו לקבוע בחוק חופש המידע את אמות המידה, לפיו האיזון יהיה לטובת המידע, כשמדובר על פליטות או כשמדובר על סיכונים סביבתיים, היא עדיפה בהרבה על ההצעה הנוכחית, שמשאירה הכל פתוח לאיזון. ההצעה הממשלתית עדיפה בעינינו.

גם ההצעה של "אדם טבע ודין" עדיפה על ההצעה שלפנינו, כי המחוקק קובע שם איזה סוגי מידע הוא חושב נופלים בצד אחד של האיזון.

יהושע שופמן:

נדמה לי שיש, כנראה, אצלי אי-הבנה, מפני שאתם עוסקים בזה יום-יום, אתם לא אוהבים את הסינוח "שלא כדיו", אבל ההנדרה של מפגע סביבתי כוללת בחובה את הסינוח "שלא כדיו".

איילת רוזן:

אנחנו מדברים על שתי חלופות, האחת היא שלנו: פליטה, שפיכה, השלכה; והשנייה, של "אדם טבע ודין": סילוק והוצאה.

יהושע שופמן:

כתוב: "מזמנים הגורמים או עלולים לגרום למפגעים סביבתיים. כמשמעותם."

צהלי דנור-גבריאל:

"או בדבר סיכונים סביבתיים, כמשמעותם..." אלה שתי אופציות נפרדות.

איילת רוזן:

זה נכון בהצעת החוק הממשלתית.

נוסח הסעיף הזה לא יכול להיות מסובסם היום, בגלל שהוא שנוי במחלוקת.

היור' דוד צוקר:

את מתכוונת לדף הבודד, לנוסח החדש ל-9(א)(3)?

איילת רוזן:

כן. מדובר בשינוי החלטת מסשלה. צריכה להיות החלטה של הוועדה, שתנחה את משרד המשפטים, את המשרד לאיכות הסביבה וגורמים אחרים, שאולי מעוניינים, לשבת על הניסוח הפרטני. כאשר תהיה הנחיה של תת הוועדה ראשית, שהעברת נסל ההוכחה תהיה על מבקש החסיון, ושנית, ניסוח סעיף שיגיד, שיוחקנו תקנות שיפרסו בדיוק איפה נופל האיזון. זאת אומרת, שתהיה חקיקת משנה, מכוח חוק חופש המידע, שיסדיר, בידיעת כל הגורמים, איזה מידע ייסגר ואיזה לא, ושלא יהיה חיקוק בגי'צי בנושא.

שמאל ט'9:

גדר המפעל זו הגדרה בעייתית, כי מה קורה אם מפעל לוקח שמח, ושם הוא שופך חומרים. גדר המפעל זה דבר מאוד לא יעיל.

יהושע שופמן:

יכול להיות שאפשר להתחיל מהסוף. ההצעה של איילת רוזן היא טובה, חוץ מזה שהיא עשויה לדחות את הוויכוח הזה בשנה. בשאנחנו לוקחים את הסעיף בלי חריג אומרים: סעיף זה לא יחול על מידע סביבתי, אם רוצים איזו הגדרה שקבעו שר המשפטים בהתייעצות עם השר לאיכות הסביבה ועם השר לתעשייה והמסחר, שיקבעו בתקנות, ואז אפשר לקבוע באופן פרטני סוגים של זיהומים, דברים, נניח, שהם יוצאים מגדר המפעל. פחדתי ממצב שיהיה כתוב "סוד מקצועי", למעט פליטה לאוויר, כי זה מניח שפליטה לאוויר, היא בהגדרה סוד מקצועי או סוד מסחרי. גם לפי מה שאומרים "אדם סבע ודין", גם לפי מה שאומר אריה נייגר, אין סיבה לומר שזה סוד מסחרי.

דני פיש:

אבל כל החקיקה בחוץ-לארץ אומרת את זה.

יהושע שופמן:

אבל יש לי עוד חיקוקים שעוסקים בסודות מסחריים, ואנחנו נחיל להגיד שזה נכנס לגדר סוד מסחרי רק כדי להוציא אותו. אפשרות אחרת היא לקבוע באופן פרטני, דרך אנב, זה שאין לנו תקנים, זה לא פותר לי את הבעיה. מפני שכרגע שאני מפנה למפגע סביבתי, אז אני סניה שיש תקנים, מפני שהכל בניגוד לצו וכד'. אם רוצים להגיע לרמה פרטנית על כל סוגי המידע, מי מחזיק במידע, הרי מידע אצל הרשות לניירות ערך, לא נראית לי בעיה. מפני שיש שם הסדר נפרד.

נתי שילה:

אין הסדר ברשות.

יהושע שופמן:

אם רוצים לדבר באופן פרסני על סוגי מידע, אנחנו יכולים לקבוע הוראות שיהיו באישור הוועדה, בהתייעצות עם הגורמים הנוגעים בדבר, ולעשות אותם באופן מאוד ספציפי ופרסני.

כל נוסחה אחרת, גם הנוסח של ההצעה הממשלתית המקורית, גם הנוסח מהבוקר, גם הנוסח של "אדם טבע ודין", משאירים שם אפור. אם לא רוצים להשאיר שם אפור, צריך להתייחס באופן פרסני.

הי"ר דוד צוקר:

כל דבר שיש בו שם אפור צריך לחוקק בתחום איכות הסביבה ולא בחוק הזה.

איילת רוזן:

החוק הזה מרע, זאת הבעיה שלנו.

הי"ר דוד צוקר:

כל אחד, כשסגיעים לתחום שלו אומר "פה זה מרע". כלומר, הכל בסדר, רק בתחום שלי אנחנו נסוגים עשרים שנה. גם העניין של הנסיגה משתנה, בין עשרים שנה לבין חמש שנים. יש כל מיני גרסאות.

איילת רוזן:

חבר הכנסת דוד צוקר, אם זאת הגישה שלך, שצריך חקיקה פרסנית, אז, לדעתי, ההצעה של יהושע שופמן עדיפה. היא מסש מפחיתה מהערך של הצעת החוק הממשלתית. יכול להיות שנצטרך לחזור לוועדת השרים בעניין הזה.

הי"ר דוד צוקר:

לאיזו הצעה את מתכוונת? יש כאן כמה הצעות.

יהושע שופמן:

היא מתנגדת לסעיף קס"א. הוא בכלל בלי חריגים, וזה מפריע לה.

הי"ר דוד צוקר:

עד עכשיו לא הבנתי למה זה מפריע לך. אם אנחנו קובעים את זה חד משמעית בלי חריגים.

איילת רוזן:

בגלל שאין שום דבר שהוא ב-(א) והוא לא ב-(ב).

הי"ר דוד צוקר:

אני רוצה לגשת לסיכום העניין. יש לי הרגשה די מבוססת שתוספת עכשיו לא תעשה את החסונה יותר בהירה. התמונה עכשיו בהירה דיה. כלומר, צריך להיחלק פה מסיפור מאוד מסובך. יהושע שופמן, תאמר מה אתה מתכוון לעשות, ואני אנסה לסכם.

דני פיש:

אנחנו נתנו הצעות מפורטות, אני מבקש להתייחס.

הי"ר דוד צוקר:

אני יודע, דני פיש, אני קודם רוצה לנסות לסכם מה אנחנו רוצים. אנחנו לא ננסה פה כלום, אבל לאיזה כיוון ללכת אני גם צריך להכריע.

יהושע שופמן

אני לא חושב שההצעה של "אדם סבט ודין" פותרת לנו בעיות, היא גם לא מספיק ברורה וגם מאוד-מאוד רחבה בכיוון אחד. יש פה אינטרסים מתנגשים. היה נסיון שלא עלה יפה. מפני שכנראה הוא לא טוב לאף אחד, אבל נסיון למצוא נוסחת איזון בין אינטרסים מתנגשים.

אתה אוסר שצריך חקיקה סביבתית, אתה צודק. יכול להיות שהרעיון של הפניה לתקנות שיהיו יותר מפורסות, זה הפתרון.

היור דוד צוקר

אני מציע את הסיכום הבא, שמסיל עלינו קצת עבודה. אנחנו צריכים למצוא פה תשובה לפחות לשניים-שלושה עניינים שאינם מתיישבים זה עם זה. מצד אחד, יש לנו אינטרס של הגנה על המושג איכות הסביבה - אני אוסר את זה לאריה נייגר - במונח הרחב, אנחנו לא נשנה את המושג, ובריאות הציבור, ומצד שני, אנחנו לא רוצים שזה ישמש פתח או נתיב כדי לשבש את הפעולה שלך או לגנוב ממך מידע.

כאשר יש דברים שיש עליהם הסכמה, ואין עליהם חילוקי דעות, והדוגמה המתאימה ביותר היא חומר ששפכת, שזרקת, שניפסרת - על זה אין חילוקי דעות.

יהושע שופמן

אני טוען שמה שאתה פולט לרשות הרבים, זו לא בעיה, אם אחת מוציא מנדו המפעל וקובר משהו באדמה - - -

היור דוד צוקר

עוזב, כל מה שאחה נפסר מסנו, כל מה שעזב אותך, זה לא גדר פיסית, כי חלק נפרט לאוויר וחלק למטה וכד'

יש סיכונים שעניינם איכות הסביבה, שאין עליהם חסיון, יש סיכונים לאיכות הסביבה ולבריאות הציבור שלא יהיה עליהם חסיון, מי יכריע על זהו איפה נכריע על זהו אני מדבר עכשיו ברמה של מסגרת, לא של תכנים שיובאו בתקנות. אני מוכן שיהיו תקנות שיחסכו את הריצה התכופה לבתי-המשפט, זה אומנם חורג קצת מהמכלול של החוק ומהתפישה של החוק, אבל יכול להיות שזה חוסר לנו הרבה עבודה, כלומר, לכל הצדדים בולם, גם לארגונים, גם למפעלים, לכן, אני מוכן שנלך למבנה הזה, נדמה לי שזה יעזור לנו.

שלמה שהם

התקנות יותקנו באוחו קצב של חוק מניעת מפגעים.

היור דוד צוקר

זאת היתה הערה צינית, אבל היא נכונה. אין לי חשובה עליה, יש הסון דברים שאין עליהם תשובות.

השאלה הבאה היא, על מי נטל ההוכחה? כלומר, האם זה על הסוען לסודיות? אם זה יהיה מקובל על כל הצדדים, אז בסדר.

אני רוצה לכקש את הדבר הבא, וקשה לי להכריע, זאת שאלה מסובכת, היא לא השאלה הכי חשובה, אבל היא השאלה הכי מסובכת שעלתה כאן בכל מערך החקיקה, אני אומר לכם באופן הכי גלוי, קשה לי מאוד להכריע כאן, גם משום שאני לא רואה את עצמי כמומחה לאיכות הסביבה, גם משום שאני לא רוצה שזה יגיע למליאת הוועדה ולפתוח בדיון שם. זה באמת עסק מורכב מדי מכדי לדון בו ברבע שעה, ובמליאת הוועדה תהיה רבע שעה לכל סוגייה שאין עליה הסכמה, לכן, אני פונה ומבקש, תנסו, אולי היום אחרי הישיבה, להביא לי משהו מוסכם, אני רוצה שיהיה נוסח מוסכם.

אני מניע לשאלה שהעלה שמעון וייס, אם התקנות פותרות את נוסחת האיזון, אז זו היתה תשובה מספקת, שמעון וייס?

שמעון וייס

לדעתי, התקנות לא פותרות

הי"ד דוד צוקר:

אם זה לא פותר, מה היית רוצה?

שמעון וייס:

אני רוצה להציע ליהושע שופמן נוסחה. אני מבקש גם את העזרה של נתי שילה.

בועז אורן:

ההערה של "אדם טבע ודין" מופיעה בשורה הראשונה של 13(א)(6), אם הם יורדים מזה פה, אז אין שום בעיה. אם הם לא יורדים מזה, אבקש להצטרף לאותו צוות.

הי"ד דוד צוקר:

לך יש את סעיף 13, מה הבעיה?

בועז אורן:

ההצעה של "אדם וטבע ודין" - - -

הי"ד דוד צוקר:

עזוב, זאת הצעה של "אדם וטבע ודין".

דני פיש:

מזה אנוחנו יורדים, אבל מפסקה 13(ג) לא יורדים.

הי"ד דוד צוקר:

הרבה לא התקדמנו, אולי, פרט להגדרת המחלוקת. אני ממשי כופה עליכם עכשיו, תביאו הנה נוסח שמוטכם עליכם, גם אם יש בו חורים ב-9, בהנחה שאנוחנו לא מחוקקים את החוק לאיכות הסביבה כאן, תזכרו את זה, אם אתם רוצים נשב אחרי זה ונגיש הצעות חוק, אלה המגבלות. הנוסחה שתובא לפניכם היא הנוסחה שאני עומד לקבל אותה, כלומר, אני לא אפתח עליה את הדיון. הנוסחה שתביאו, אני מבקש שתהיה מוסכמת, והיא הנוסחה שאנוחנו מקבלים בנוסח החוק. ניתן לכם ליישב את העניין, אני לא מצליח.

נתי שילה:

איפה, בתוך זה, נכנסת הפרטיות העסקית של התאגידים?

יהושע שופמן:

אנוחנו כל הזמן מדברים על החריג הסביבתי. למעט החריג הסביבתי, יש לנו מידע הנוגע לעניינים המסחריים והמקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם שעלול לפגוע פגיעה מסשית באינטרס מקצועי ומסחרי.

נתי שילה:

זה עדיין צמוד לשיקול דעת הרשות.

הי"ד דוד צוקר:

חברים, בלי פראנויה ובלי פחדים.

אם כן, אנוחנו עוברים הלאה, לסעיף 9(ב)(5). יהושע שופמן, אם אני לא סועה, בפעם הקודמת דיברנו על שיבוש ולא על פגיעה. נכון?

יהושע שופמן:

דיברנו על זה, וזה לא סוכס.

כס"ן לירון ליבמן:

זאת היתה הערה של ענת שקולניק, ולא היה סיכום.

הי"ר דוד צוקר:

אני נסיתי להסכים לזה, יש לכם בעיה עם זה?

שמואל סף:

זה רחב מדי שיבוש, זה כמעט כל דבר.

שמעון וייס:

אני מציע להשאיר זאת כך.

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מוסרים מידע שאין חובה למסור אותו, אם הוא משבש את פעולות האכיפה או פוגע בפעולות האכיפה.

שמואל סף:

רק פוגע

הי"ר דוד צוקר:

אם אין חובה למסור אותו במקרה של שיבוש, זאת אומרת, שמעט מידע ישתחרר.

יהושע שופמן:

משתחרר מהחובה.

הי"ר דוד צוקר:

אם כך, עדיף לנו פגיעה מבחינת מי שרוצה יותר חופש מידע.

יהושע שופמן:

שיבוש הוא יותר חזק מפגיעה.

עמידה נולדברגר:

יש פגיעה שלא משבשת.

ישי מנוחין:

שיבוש הוא חזק יותר.

שמעון וייס:

תיקנו את הפגיעה לשיבוש, אם הבנתי נכון, תפקוד תקין של הרשות הציבורית צריך להיות משהו יותר חסור מאשר רק פגיעה. כך הבנתי את התיקון ב-9(ב)(1) לא כך אני מציע לעשות לפניו הסדרי האכיפה ב-9(5)(ב).

הי"ר דוד צוקר:

שם צריך לדבר על פגיעה מסוג?

שמעון וייס:

שם צריך לדבר על פגיעה ולא על שיבוש.

היור דוד צוקר:

כלומר, רק במידה שיש פגיעה--

שמואל סג:

שחייבים להוכיח אותה.

היור דוד צוקר:

--אנחנו לא משחררים מידע.

שמעון וייס:

מצד המבקש עדיף פגיעה.

היור דוד צוקר:

(קורא את פסקה 9(ב)(5) מהנוסח מ-22 בדצמבר 1997)

יש הערות?

שמואל סג:

מתעוררת כאן שאלה: מי מגן על זכותו של אדם? האם הרשות או האדם עצמו?

היור דוד צוקר:

תפקידה של הרשות להכריע בזה. אנחנו חוזרים שוב לאותה קושייה.

שמואל סג:

הרשות החליטה לתת לו, אני מגיע לבית-המשפט ואומר לרשות "אתם משתמשים לרעה. אין שום פגיעה באדם. אתם סתם רוצים להסתיר ממני מידע, כדי שלא יהיה לי מידע על תיק אחר שנפתח נגדי". מי יעמוד שם מולי, הרשות או האדם הנפגע? אם זו הרשות, אנחנו חוזרים לבטיה: אם זה האדם עצמו, והוא יצטרך לשכנע את בית-המשפט, שהוא ייפגע אם המידע ייחסר. . . .

עמיעד גולדברג:

לפי סעיף 12, זה שניהם.

יהושע שופמן:

הרי יש לנו מבנה, ואני חושב שהוא די ברור.

היור דוד צוקר:

בהרבה מאוד מקרים זה אותו דבר. הכרענו באותה צורה בהרבה מאוד מקרים.

יהושע שופמן:

אם הרשות סבורה שיש עילה לא למסור את המידע, היא מודיעה שהיא לא מוסרת מידע. אם היא שוקלת כן למסור את המידע, וזה עלול לפגוע - - -

שמואל סג:

היא מסרה. אתה לא מקשיב להערה. היא לא מסרה גם לבית-משפט.

היור דוד צוקר:

אתה מדבר על זכותו של אדם למשפט הוגן?

שמואל סף:

על זה אני מדבר. מי עומד שם מולי, הרשות או האדם הנפגע?

יהושע שופמן:

זה נמצא בסעיף 12, שמדבר על-כך, שהוא מגיש עתירה נגד הרשות, כמו שהיוס מגישים עתירה בבג"ץ. מי שעלול להיפגע הוא הצד המשיב.

היו"ר דוד צוקר:

מה הבעיה לגבי סעיף 24?

ישי מנוחין:

צריך לסייג אותו: "למעט אם היתה חובה למסורו על-פי דין".

יהושע שופמן:

התשובה היא, שמי שחייב למסור מידע על-פי דין אינו יכול להתנות מסירת המידע באי-גילוי.

עמיעד גולדברגר:

הוא יכול להתנות זאת בשמירה על סודיות.

הלית ברק:

הובאה בפניי הערה. סעיף 9(ב) בכללותו נותן לרשות שיקול דעת אם למסור את המידע או לא, להבדיל מפסקה 9(5)(א) שמדברת על אכיפה או על זכרים הקשורים לרשות עצמה. נראה לי, שלהשאיר בידי הרשות את שיקול הדעת אם לפגוע בזכותו של אדם למשפט הוגן, זה דבר אבסורדי. כלומר, מדובר בזכות מאוד-מאוד בסיסית. צריך להבחין בינה לבין זכרים אחרים, שהם אינטרסים של הרשות עצמה. כאן מדובר בזכות של אדם. לכן, לדעתי, ולדעת מי שהביע את זה בפניי, צריך, לחילופין, למחוק את זה באן, או להעביר את זה לפסקה 9(א), דהיינו, שהרשות לא תוכל כלל למסור מידע בעניין הזה שיכול לפגוע בזכות של אדם למשפט הוגן.

שמעון וייס:

את הסענה להעביר את (5) כולו ל-(א) כבר טענתי, ונדחיתי.

רחל גונסליב:

במקור זה היה ב-(א).

שמעון וייס:

זה היה ב-(א), העברתם לכאן. מעבר לזה, אם זה פה ב-(5), ברור שהרשות תצטרך לשקול את הדברים.

היו"ר דוד צוקר:

אנחנו חוזרים לאותו מבנה כל הזמן. כל הסעיף הזה מדבר על שיקול דעת של הרשות, כל הסעיף כולו.

אנחנו עוברים הלאה לסעיף 10.

(קורא את סעיף 10 לנוסח מתאריך 22 בדצמבר 1997).

אריה רוטר:

אם משתמשים כל הזמן במונח "גילוי", אז כדאי להשתמש בזה כל הזמן. תראה, למשל, בפסקה (5): "פרסומו עלול לגרום".

היור דוד צוקר:

כל הזמן משתמשים ב"גילוי", ולא ב"מסירה".

אריה נייגר:

אריה רוטר צודק.

יהושע שופמן:

בפסקה (5) הוא צודק, צריך לתקן ל"גילוי".

רחל גוסליב:

בסעיף 10, עניינו של המבקש מידע לא טובא לידיעתה של הרשות, ועם זאת היא מחוייבת פה לתת את דעתה לעניין הזה.

היור דוד צוקר:

אם היא אינה יודעת, איך היא תעשה זאת?

יהודה לנדא:

יש פה סירוב, ואז כשיש סירוב - - -

היור דוד צוקר:

אם יש סירוב, אז היא כן יודעת.

רחל גוסליב:

האם היא חייבת לפנות אליו שוב - - -

עמיעד גולדברגר:

הרשות צריכה להחליט אם היא נותנת או לא.

יהושע שופמן:

אנחנו נוסיף: "אם ציין זאת בבקשתו".

היור דוד צוקר:

אנחנו עוברים לסעיף 11. יש הערות?

ישי מנחין:

המשפט האחרון: "אלא אם כן אין לגלות עובדה זו, מהסעמים המפורטים בסעיף 9", אנחנו מבקשים למחוק.

ישי יודקביץ:

אנחנו מבקשים לאשר.

ישי מנחין:

אנחנו מעדיפים שאם יש מידע, שיגידו שכולו ביסחון לאומי - לא לקבל אותו, מאשר לחשוב כל פעם, כשאנחנו מקבלים מידע, שמשהו נמחק שם, ואנחנו לא יודעים שנמחק. אנחנו רוצים לדעת שהמידע שאנחנו מקבלים מהממשלה הוא מלא ונכון. יכול להיות שיש דברים, והביאו דוגמאות בפעם הקודמת, שמידע שיצינו לגביו שהוא חלקי, אז הוא כבר יהפוך להיות בגדר סוד שפוגע בביסחון לאומי. אנחנו מעדיפים שכל המידע הזה יתדיין בבתי-משפט מול הסענה של ביסחון לאומי, ולדעת שמה שאנחנו מקבלים, זה כל מה שיש.

ישי יודקביץ:

אני עוד פעם רוצה לחזור על עמדתנו. אם אנחנו משמיטים את הסיפא, למעשה, זה בניגוד לסובת מבקשי המידע. כי אנחנו לא ניקח את הצ'אנס. ונחסה את כל המידע.

יהושע שופמן:

ישי מנוחין מעדיף את זה. הוא רוצה לדעת שמה שנמסר לו הוא מידע אמין.

ישי מנוחין:

אני מעדיף לא לקבל בכלל מידע מסויים, מאשר לחשוך שכל פעם שאני מקבל מידע הוא מידע חלקי.

היור דוד צוקר:

אני מבין את הסענה, אבל מצד שני, הרבה מאוד מידע לא יועמד לרשותנו בכלל בעניין הזה.

ישי יודקביץ:

העניין הזה סוכט. אתה סיכמת שתקבל מה שאנחנו נחלים, מה שמערכת הביטחון תחלים. אם להשמיט את הסיפא אם לא. אנחנו מבקשים להשאיר את הסיפא.

שלמה שהם:

באוסטרליה פתרו את זה בכך שאמרו "בחנאי שההשמטה לא תיצור מצב מסעה", ובזה פתרו את הבעיה.

היור דוד צוקר:

השמטה היא מצב מסעה בכל מקרה.

שלמה שהם:

עצם העובדה שהוא יידע.

היור דוד צוקר:

ברור שהשמטה מציגה מצב לא מסעה. זה טוב מאליו.

שלמה שהם:

אם זה יוצר מצב שאחה חושב שיש לו מידע מלא.

היור דוד צוקר:

צריך להחליט עכשיו על מה מותרים.

שמאל 99:

השאלה היחידה היא, אם אתה רוצה לוותר על אפשרות לתקוף את מה שקיבלת. אם אני לא יודע, אין לי אפשרות לתקוף. הרי אין לי מושג מה הוא נתן לי ומה הוא לא נתן לי. כלומר, אתה צריך סימון כלשהו. עם כל הכבוד, אני חושב שאין מידע שאתה לא יכול לרשום לידו "לא קיבלת את כל המידע". אני טוב לומר זאת על 99% מהמקרים.

ישי יודקביץ:

אז סעית.

ישי מנוחין:

הבעיה של חופש מידע הוא לא במידע של ביטחון לאומי.

היור דוד צוקר:

ושם לא תהיה לך בעיה. הבעיה תהיה רק בסוגיות ביטחוניות מסויימות כלומר. אם אני מבקש משהו ממשרד הבריאות, אני לא מניח שבסעיף 9 יש משהו שמונע ממשרד הבריאות לתת לי מידע.

ישי תנוהין:

השר החליט שזה פוגע בעניין ציבורי חשוב.

שמואל סג:

לא רק זה. העניין יובא לבית-המשפט. ומה יגידו - "לא יכול לתת לך שום מידע". לבית-המשפט הוא יצטרך להגיד באוזן למה, ואז הוא יציין: אני לא יכול לתת, כי אני לא יכול לציין שהשפתני שני סעיפים. אם הוא לא נתן לי כלום, והלכתי לבית-משפט, בית-המשפט יחליט אם הוא באמת צודק או לא. כך אין שום ביקורת.

דס"ן לירון ליבמן:

אנחנו באמת עשינו בדיקה מעמיקה של העניין הזה. כיוון, שמלבדתחילה, על פני הדברים נראה, שאם הם רוצים, תניד להם שאתה לא נותן להם את המידע בכלל, אבל יש מצבים, בפרט כאלה שדווקא על פניהם, אם לא מקבלים שום מידע, זו גם בעיה ביטחונית. באמת, אנחנו חשבנו רק על ההיבט הביטחוני, וצמצמנו בכל האפשר, כדי שלא יהיו הספורמים בסעיף 9, אלא בפסקה 9(א)(1).

היור דוד צוקר:

כלומר, שיהיה ברור שזה רק ביטחוני

דס"ן לירון ליבמן:

צריך לזכור, כסובן, שזה לא הכלל. הכלל הוא שצריך לציין שיש השמטות, ואין לנו בעיה. מדובר במצבים מאוד חריגים ומאוד מיוחדים, שבאמת, בפורום הזה, אנחנו לא רוצים לפרט.

היור דוד צוקר:

והם מאוד מטטים.

שמואל סג:

אין תסייג את זה למעט מקרים?

היור דוד צוקר:

כבר הבנתי שבחיים אין 100%, אני רוצה להשיג 90%. תן לי 80% מההישג. אני לוקח. לכן, אם אני יודע שזה רק מאותם סעיפים ביטחוניים, כלומר של א(ו), זה בסדר. אני מניח שמרבית השאלות שמעסיקות את החברה הישראלית ואת הארגונים הישראליים ואת האזרחים הישראליים, הן לא בהכרח ביטחוניות. רוב השאלות שאני ואתה עוסקים בהן, הן שאלות מתחומים אחרים בכלל. לכן, אם אני מגביל את זה רק לסוגיות ביטחוניות, שאני מעריך שהן מאוד-מאוד מועטות, אני מעדיף שיהיו מקרים שפליהם אין ביקורת, שאין לי יכולת לבקר, כי אינני יודע אם השמיטו משהו. אני מעדיף את זה, משום שאני יודע שזה רק בסוגיה צרה מאוד, מוגבלת מאוד, תחומה מאוד. ובן. אני לא מגיע ל-100%.

שמואל סג:

אני חושב שאנחנו תיאורטיים מדי. אני מגיש בקשה, אני רוצה מידע ממסד צבאי, ביטחוני, אני רוצה מידע איקס, מה אומרים לי: עצם זה שאני אענה לך שאינני יכול לתת לך, זו כבר חשיפה, זה אבסורד שאי-אפשר להיות איתו. הסענה היחידה שהם טוענים, שאם אנחנו נכתוב לך "חלק מהמידע לא קיבלת" - זו חשיפה.

ישי יודקביץ:

נכון.

שמואל ס'פ

אני אומר שאם תהיה תשובה כללית: "לא קיבלת את כל המידע", או "זה המידע שיכולנו לתת לך", זה מספיק לי. אבל גם את זה הם לא רוצים לרשום.

היור' דוד צוקר:

נכון. אני יודע בדיוק מה המחיר. הוא נראה לי מחיר סביר מאוד.

אנחנו טוברים לפסקה 12(א) - הגנה על צד שלישי.

יהושע שופמן:

בין סעיף 11 לסעיף 12 יבוא: "הוראות חוק זה יחולו גם על מבקש מידע שאינו אזרח או תושב, לגבי מידע בדבר זכויותיו בישראל".

היור' דוד צוקר:

זה סעיף נוסף?

יהושע שופמן:

כרגע, 11(א) נערוך אותו מחדש אחר-כך.

היור' דוד צוקר:

ההגדרה פה, כאמור, תהיה, על-פי הסיכום שיהיה במליאת הוועדה

הלית ברק:

זה הנוסח המוסכם, אבל לא המיקום המסוכסם.

היור' דוד צוקר:

(קורא פסקה 12 (א) על-פי הנוסח מתאריך 22 בדצמבר 1997).

יש הערות?

שמעון וייס:

הצמצום דווקא לסעיף 9, ולא "מכוח הוראות כל דין", יוצר כאן מצב שבטעם סעיף 18, שבא לשמו דיניס, לא פותר. אם, למשל, יש עילת התנגדות על-פי דין אחר, לפי פסקה 12(א), זה מצומצם רק לסעיף 9.

יהושע שופמן:

9(א)(6).

שמעון וייס:

זה לא פותר את הבעיה.

ישי מנוחין:

פסקה 9(א)(6): "מידע אשר אין לגלותו על-פי כל דין" - פותר לך את הבעיה.

דיינה ירום:

זה לא פותר את הבעיה, בגלל שאפשר לגלות את המידע, ובדרך מסויימת כשהחוק קובע

שמעון וייס:

9(א)(6). אם אני מבין אותו נכון, אלה סעיפי סודיות ספציפיים על-פי היקוקים שונים, פשוט, איטורים בגילוי. אבל יש מצבים שבהם אין חובת מסירת מידע, והם לא מוסדרים בפסקה 9(א)(6). אלא בחיקוקים אחרים.

דיינה ירום:

כמו בחוק חובת מכרזים.

שמעון וייס:

לצורך זה בא סעיף 18. כך הבנתי, ששומר על דינים, בא הסעיף, המוצע כאן בפסקה 12(א), ומצמצם את זה רק ל-9. אני חושב שלא זו היתה הכוונה.

רון דול:

זה גם נוגע לתחום שלנו. יבוא ארגון עובדים ויגיד, שהוא רוצה מידע על ארגון עובדים אחר שנמצא אצל הרשות. למה בסעיף 9 הוא לא ימצא, ובכל זאת הוא לא רוצה שהרשות חיה כלי.

היורד דוד צוקר:

קיבלנו את ההערה הזאת.

ישי מנוחין:

מה טובס?

היורד דוד צוקר:

"מכוח הוראות כל דין".

ישי יודקביץ:

מה הסיכוס?

היורד דוד צוקר:

"מכוח הוראות כל דין".

ישי יודקביץ:

מורידים את סעיף 9?

יהושע שופמן:

כן.

נתי שילה:

אני חושב שלאור הסעיף הזה, ולאור כל ההוראה של החוק, רשויות שיש אצלן מידע על צדדים שפונים אליהם, מה שנקרא פה צד ג', הגופים צריכים לדעת איזה מידע מהרשות עלולים או עשויים להעביר לאחר לפי בקשה, ואיזה עניין שמובא אליה הוא דבר חסוי וסגור. צריך להיות ביטחון של הפונים לרשויות, למידע שהם מספקים. יכול להיות שאם אני אדע שיש מידע שמיושם עלול לבקש, אולי אני לא אפנה בכלל, אולי אני לא אבוא. חייב להיות פה דבר מאוד ברור ומאוד בטוח מבחינה עסקית, אולי גם מבחינה פרטית או דברים אחרים. האדם צריך לדעת איפה הוא עומד כשהוא פונה לרשות להיזקק לשירותיה, במה הוא נחשף.

שלמה שהם:

מה אתה מציע לעשות?

נתי שילה:

צריך לקחת את זה בחשבון

שלמה שהם:

אתה לא יכול לקחת רשימת קניוח

נתי שילה:

לנבי הגנת פרטיות, אז אמרנו: חל חוק הננת הפרטיות. לנבי תאגידים - עדיין לא נמצא פתרון לעניין. יש בעיה. ההגנה פה על צד ג' אינה מספקת.

שמאל ס'9:

במה זה שונה אם הוא פונה ישירות, והוא רוצה סמך את המידע ישירות?

נתי שילה:

אני אשקול פעמיים, אם להגיש בקשה למפעל מאושר או לא, כאשר אני יודע שכל האינפורמציה שלי תהיה חשופה.

שלמה שהם:

אז יש לך היום את הסעיף, שמאפשר לך להתנגד. וזה המצב.

נתי שילה:

אז אני אחיל בהתעסקות עם בתי-משפט ועורכי-דין.

שלמה שהם:

אתה אומר: את הסיכון הזה אני מוכן לקחת או לא מוכן

נתי שילה:

אני רוצה ביטחון מסויים. כמו שעם שמעון וייס אני אניע להסדר לנבי הרשות לניירות ערך. חייבת להיות ידיעה ברורה של הציבור שפונה לרשויות, מה מתוך החוסר עלול להיחשף, ולא לפי שיקול הדעת של הרשות.

עמיעד גולדברגר:

הסעיף פה מוגבל. הרשות חייבת לפנות לצד שלישי ולבקש רק אם היא חושבת שזה עלול לפגוע.

נתי שילה:

אני רוצה לדעת מראש למה אני נחשף.

רחל גוסליב:

בחוק הגנת הפרטיות, אחת מצורות הפגיעה בפרטיות זה שימוש בידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם שלא למטרה שלשמה נמסר. אני חושבת שעל זה מדובר כאן. גורמים מהציבור, שמוסרים לרשות מידע למטרה איקס, צריכים לדעת שהמידע הזה לא יועבר לשום גורם אחר, אלא לאותה מטרה, וההגנה הזאת לא מסורה לתאגידים.

שמאל ס'9:

החוק אומר ה'97.

דחל גוסליב:

חוק חופש המידע יכול לומר הפוך, ועל זה נתי שילה סתריע כאן, וזה נכון מה שהוא אומר צד שלישי, שמוסר מידע לרשות למסרה א', צריך לדעת שהוא מוסר את זה למסרה הזאת, ומרגע זה אין המידע הופך להיות נחלת הכלל.

נתי שילה:

הסטטיסטיקות של משרד הבריאות, שיפורסמו כמה שרוצים, אין שום בעיה עם זה. אבל מידע לגבי מישהו פרטי עם איזו בעיה, אני רוצה לדעת.

שמואל סף:

ההיגיון ברור, השאלה אם אפשר לעשות זאת.

נתי שילה:

למה לא?

היור דוד צוקר:

אני רוצה להמשיך הלאה, משום שאנחנו לא נשנה מצב קיים.

דחל גוסליב:

אתה משנה מצב קיים, ברגע שאתה קובע חופש מידע, אתה משנה. עד היום, כשהוא מסר מידע, לא בהכרח מסרו את זה.

היור דוד צוקר:

האם היתה לו הגנה באיזה מקום?

אריה נייגר:

כן, הוא לא יכול להגיע להסכם עם הרשות. הרבה פעמים מידע נמסר וולונטרית לרשות.

היור דוד צוקר:

במובן הזה המצב משתנה, אבל מבחינת החוק לא היתה לו הגנה.

דחל גוסליב:

לא בחוק, אבל הדיון לא קבע.

היור דוד צוקר:

משתנה פה מצב לגבי הרבה מאוד גופים, לגבי הרבה מאוד רשויות.

דיינה ירום:

יש הבדל. חופש המידע מדבר על נושא של חשיפת המידע שאגרו הרשויות הציבוריות, כי הן רשויות של הכלל, כאן אתה הולך יותר רחוק, אתה פוגע בזכויות. כאן אתה לא חושף את המידע של הרשות, כאן אתה חושף מידע של גופים פרטיים.

היור דוד צוקר:

בסייגים שקבענו כאן.

דיינה ירום:

הסייגים האלה לא נכונים לגבי התאגידים. הדי זה מה שהוא מוען כל הזמן, והוא צודק. האדם הפרטי, שמוסר את המידע על עצמו, ועל המשפחה שלו, ואיזה הכנסות יש לו וכד', הוא מוגן. האדם הפרטי מוגן, מפני שיש חוק הגנת הפרטיות. התאגיד, שבא ומוסר את ענייניו

הפרטיים. כמה הכנסות יש לו, מאיפה וכד', הוא לא מוגן. זאת לא מטרת החוק. חוק חופש המידע אמור לתשוף את הרשויות ולא את התאגידים.

שלמה שהם:

הפתרון לעניין הזה יכול להיות לדעתי בדבר אחד. שהרשות תוכל, אם היא עומדת במערכת האיוונים - זאת אומרת, זכות הציבור אל מול הפגיעה - לעשות איתו הסכם פרלמנטרי. זאת אומרת, אני אומר "אני רוצה א", ב', ג', אני אבוא לרשות, אוטנס חריג קצת מן התפישה, ואני אומר "זאת סימואציה חריגה. אני רוצה שתבטיחו לי שהדברים האלה לא ישתנו", ואז הרשות - אם זה באמת עומד כך, שגילוי המידע יכול לפגוע יותר מאשר יש עניין ציבורי וכו' - תוכל לעשות את זה.

נחי שילה:

אבל שזה לא יהיה בניגוד לחוק.

שלמה שהם:

על-פי החוק.

שמעון וייס:

יש לי הצעה. לקחת את הפסקה הזאת של חוק הגנת הפרטיות, לשפץ אותה לחברות ולהכניס אותה בסעיף 9.

נחי שילה:

זה הכי פשוט, ולא לדחות את (א).

שמעון וייס:

אני אומר שוב, לקחת את הפסקה של חוק הגנת הפרטיות ברוח הדברים האלה, להחיל אותה על חברות, ולהכניס את זה כעילה לאי מסירת מידע.

שלמה שהם:

אז אתה מעקר חלק גדול מהחוק.

יהושע שופמן:

אריה נייגר דיבר על מצבים של מסירת מידע וולונטרי, ועל זה דנו. מי שמוטר מידע באופן וולונטרי יכול להתנוח את מסירת המידע באי-גילוי, זה מכוסה. יש חוקים שאומרים, שכל מידע שהתקבל ברשות לצורך מטרה מסוימת לא יגלו. אלא לצורך ביצוע דין או צו בית-משפט, על זה הגנו.

במצבים אחרים, שהיום לפי עקרון העל של חופש המידע, אני לא יכול, הסחוקק אומר: אני לא מגן על פרטיות של תאגיד. יש לי פה הגנה על עניינים כלכליים של תאגיד. יש לי הגנה על עניינים מקצועיים של תאגיד, אני לא יודע מה זה עניינים פרטיים של תאגיד.

נחי שילה:

לא פרטיים - עסקיים.

היורד דוד צוקר:

אני נותן לכם נסיון אחרון. מראש אני אומר לכם, אינני רואה סיבה לשנות, וזה לא דיון ראשון בעניין הזה. שמעון וייס, יש לך עוד הצעה?

שמעון וייס:

העניין הפרטי של תאגיד הוא סודותיו המסחריים, קודם נשים את הדברים על השולחן

נתי שילה:

על זה מדובר.

שמעון וייס:

אותה פסקה 3 שהתמודדנו איתה, אני חושב שאם ניקח מסחר -

היור דוד צוקר:

הסודות מוגנים?

שמעון וייס:

לדעתי, הם מוגנים היום.

היור דוד צוקר:

הצעת החוק משנה אותם?

שמעון וייס:

הצעת החוק משנה אותם.

היור דוד צוקר:

את ההגנה על הסודות הללו?

שמעון וייס:

היא קובעת מתכונת אחרת, מסוייגת יותר. אני חושב שאם תאמץ את הנוסחה - וזה גם מה שרציחי להציע ליהושע שופמן, זה יטוה על תבעיה. אני אומר, כשם שמגנינים על ענייניו הפרטיים של יחיד, כך, באותה מידה, צריך להגן על העניינים של תאגיד. יש לתאגיד עניינים שהוא רוצה לשמור עליהם בסודיות מסויימת. ננסה לנסח אותם

יהושע שופמן:

זאת בדיוק קבענו בסעיף של הסודיות בקשר לעניינים המסחריים והכלכליים, ולראשונה חייבנו את הרשות להודיע לצד השלישי ולאפשר לו להתגונן.

נתי שילה:

אבל למה שזה יהיה נתון לשיקול דעת בכלל?

שמואל טר:

אני חושב שיש פה איזה שינוי פאזה, וזה אולי קשה לקבל. מפעל פרטי, שיש לו סודות נוספים, והיום הוא רוצה לפנות לרשות, בין אם לרשות לניירות ערך, כי הוא רוצה להיות חברה ציבורית, בין אם למשרד התעשייה והמסחר, כדי לקבל הלוואה או תמיכה וכד'. ופתאום הוא אומר "המידע שאני מוסר, שעד עכשיו לא הייתי חייב למסור אותו, אני מוסר ואני חושש לו".

נתי שילה:

לא. אם אני הולך להיות חברה ציבורית, ואני צריך לפרסם תשקיף, אז אני יודע שזה התהליך. אני צריך לפרסם את התשקיף, ואין לי בעיה עם זה. יש לי בעיה מה קורה עד שהתשקיף יתפרסם.

שמואל טר:

אתה בתהליך של פנייה בזאת או אחרת לרשות ותוך כדי כך אתה מגלה סודות.

נתי שילה:

אני רוצה שהתהליך יהיה מוגן.

שמואל ס:

יש שני דברים. קודם כל לגבי גוף שפונה וקיבל מה שהוא רצה לקבל. ברגע שהוא השתמש ברשות ציבורית בלשהי הוא צריך להבין שרמת החשיפה שלו יותר גדולה מאשר כשהוא לא נזקק לרשות. זה דבר אחד, שיש בו היגיון.

יהודה לנדא:

הוא קיבל כספי ציבור.

נתי שילה:

הוא עוד לא קיבל.

שמואל ס:

הסברתי, שכרגע הוא כבר קיבל מה שהוא רצה. אחר-כך יש תהליך ביניים. אני חושב שבתהליך הביניים, בהנחה שהוא גם לא יקבל, ואז הוא נחשף רק בעצם הבקשה, יכול להיות שצריך להגן. אבל בתהליך הביניים.

דיינה ירום:

יושב לי בראש, לדוגמה, היקף המידע שנמסר בבקשה לקבלת מענקים לפי חוק עידוד השקעות הון. שם נעשים תסקירים אדידים. זה לא רק העניין של הסוד המסחרי שלו, כי סוד מסחרי הוא הרבה יותר מוגבל, אלא זה מספר העובדים שלו, זה השקעות עתידיות שלו, זה מי המשקיעים שנותנים לו את המידע, ואין הוא מתכוון לממן, והאמינות שלו. אני לא חושבת שזה היה הבסיס בחופש המידע, כי אז בחופש המידע חושפים, לא רק את הרשויות אלא את התאגידים. כמו שכל אדם בביתו לא צריך להיות חשוף במידע שלו בחופש המידע, גם התאגידים לא צריכים. הרעיון הוא שהרשות תהיה חשופה ולא התאגידים.

מעבר לזה, זה נכון שנאמר שהוראות של סודיות שנקבעו בדיון היו בעיקר בחוקי המיסים, וזה מסעמים אחרים, זה בדרך-כלל מסעמים של בתי-המשפט. אני אביא את חוק עידוד השקעות הון לדוגמה, לא נקבעו שם הוראות סודיות, כי נקודת המוצא היתה שאין צורך לחשוף אותם.

יהודה לנדא:

צריך לציין את העובדה ששמואל סף באיזה מקום צודק לגבי תהליך. תהליך שיכול להסתיים בכך שגוף שפונה לקבל כספי ציבור לא יקבל אותם, המידע שהוא מסר לא צריך להיות חשוף. אני רק רוצה לציין, שברגע שגוף קיבל לפי חוק עידוד השקעות הון, לדוגמה, 600 מליון דולר כדי להקים מפעל בקרית-גת, אני חושב שזה מחייב את הציבור לצמצם ככל האפשר את ההגנה על סודותיו, אלא אם כן יש בהם פגיעה ממשיכה, וכבר השתמשנו במסכניזם שמגן עליו.

דיינה ירום:

אולי תגדיר אותו כרשות ציבורית, ודי. הרי הופכים תאגידים לחשופים כמו רשויות ציבוריות, וזו לא המסרה.

יהודה לנדא:

אבל יש מנגנון איזון. מדברים על מנגנון האיזון.

יהושע שופמן:

נתנו הגנות בכמה מישורים. אנחנו לא חידשנו פה את תיקון חופש המידע. גם כך אני חייב להגיד שיש פה רשימה די ארוכה של חריגים, שאני לא יודע אם כולם היום משמשים את הרשות כדי לדחות בקשות. אני בספק אם בהזדמנות הזאת אנחנו רוצים לקבוע כללים חדשים של פרטיות של תאגיד מעבר לכללים שקבועים בחוקים הספציפיים ובחריג הכלכלי שקבועו.

היור דוד צוקר:

יהושע שופמן, מפעל שמסר אינפורמציה לרשות ציבורית הוא גוף שלישי כמובן, ומתחרהו רוצה לדעת פרטים אודות מצבו הפיננסי, ובאיזה מידה הוא יציב, מסעמים שלו, זאת מסרת החוק, כלומר, לאפשר למתחרה לדעת את המצב הפיננסי של היורב?

יהושע שופמן:

לא.

היור דוד צוקר:

איך אנחנו מונעים את זה?

יהושע שופמן:

מונעים את זה דרך 9(ב)(3), בגדול, הוא מדבר על מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי.

היור דוד צוקר:

נתי שילה ושמעון וייס, לצוות הזה שצריך לסיים את העבודה, אם יש לכם הצעה קונקרטית כתובה, אז תנסו להביא את זה באותה הצעה, כלומר, ההגנה או על הפרוצדורה או על משהו - אגב, אני לא בטוח שההגדרה שהוצעה ב-3) בהתחלה של סוד מסחרי או פיננסי או עניינים כלכליים, אני לא בטוח שזו איננה הגנה סבירה שניתנת לכם, כלומר, אני לא בטוח שלאמירה החוקה של דיינה ירום אין תשובה, אני חושב שיש תשובה, לפחות בפתח של 3).

נתי שילה:

זה עדיין בשיקול דעת.

היור דוד צוקר:

כמו כל דבר, זה נכון לגבי כל דבר, אי-אפשר לחזור כל פעם עם הסיעון הזה, כל המבנה של החוק הוא כזה.

לכן, אני מציע שנראה את הנוסח הסופי של 3), אני מקווה שתהיה תשובה למה שאת אומרת.

דיינה ירום:

גם גילו שבינתיים, בחוק עידוד השקעות הון, לדוגמה, יש שם חובת סודיות.

יהושע שופמן:

לאיזה סעיף? סעיף 16 הוא בעיה, כתוב שם: "אלא על-ידי המנהל או הממשלה או בהסכמתם", אני לא בטוח שזה פותר.

היור דוד צוקר:

פסקה 13(א), "הוועדה המשותפת" הנוסח מחליף את ועדת החוק והביטחון וכו'.

האם 13(א)(2) מקובל על השב"כ ומלמ"ב?

אריה רוטר:

יש לי דק תוספת אחת, שדיברתי עליה כבר עם יהושע שופמן, "שירות הביטחון הכללי וכן יחידות הביטחון ברשויות ציבוריות, בעניינים המונחים על-ידי שירות הביטחון הכללי", וכאן להוסיף "או מסעמו", כי לפעמים ההנחיה היא לא ישירה, אלא באמצעות גוף ביניים, ניהל משדד החוק שיש לו שלוחות או יחידות אחרות.

ישי יודקביץ:

יש חילוקי דעות.

היור דוד צוקר:

זה מה שאני שואל, האם הנוסח הזה מקובל עליכם?

יוסי הולברייך:

בתנאי שבסעיף 4 יופיע אותו נוסח.

אריה רוטר:

עם כל הכבוד, פסקה (2) היא בפני עצמה.

יהודה לנדא:

מדובר על העניין, לא מדובר על הביצוע, אם העניין מקורו בר, זה שזה מתבצע
באמצעות גוף ביניים זה לא מעניין בכלל, העניין הוא בעיה שלך - הוא מוגן.

היור דוד צוקר:

"מונחים", זה לא מונח מספיק רחב?

אריה רוטר:

מישהו יכול לומר דק "מונחה ישירות ולא בעקיפין".

יהושע שופמן:

הוא מדבר על המלה "על-ידי".

אריה רוטר:

צריך להופיע "או מסעמו", כי לפעמים ההנחיה היא באמצעות גופי ביניים.

היור דוד צוקר:

מה קורה ב-(4)?

ישי יודקביץ:

לשכת הממונה על הביטחון במערכת הביטחון מנחה במעשה, בפרקטיקה, גופים הנמצאים
כבר בסעיף 13, אבל היא מנחה גם חברות מסלוליות הברות ממסלוליות הן כרגע לא רשות
ציבורית, אלא אם שר המשפטים, בהסכמת השר הממונה וכל המנגנון יחיל זאת, ואנחנו לא
רוצים לתקן את החוק ליכשור הביטחון ושר המשפטים יגיעו למסקנה שאפשר להחיל את
החוק גם על איזו חברה מסלולית כמו תע"ש, ולכשידפאל" תהיה חברה מסלולית, לכן,
אנחנו מבקשים שאותו נוסח לגבי השב"כ יוסף גם לגבי יחידת הממונה על הביטחון.

היור דוד צוקר:

השב"כ מתנגד?

אריה רוטר:

כן, יכול להיות שיש פה איזו מציאות עובדתית, ברמה העקרונית אין דבר כזה, אין מצב
שיחידת הממונה על הביטחון מנחה בתחום אבטחת המידע, הסמכות היחידה, הבסיס
הנורמטיבי להנחיה של אבטחת מידע במדינת ישראל, מאז וסתמיד, היה שירות ביטחון כללי,
וככל שמלמ"ב פועלת בתחום הזה, זה מכוון, נכון שיש הסדורים היסטוריים וניירות כאלה
ואחרים, אבל עדיין הבסיס הנורמטיבי הוא בהנחיה של השירות.

ישי יודקביץ:

יש חילוקי דעות עובדתיים. אלה החלטות ממשלה.

יהושע שופמן:

החריג של (2) לא נכנס ל-(4) מפני שעד הבוקר הדוגמה היחידה שנחתם היתה דוגמה של גוף שבכלל החוק לא חל ולא יחול עליו. כיוון שהעלית היום את בעיית החברות הממשלתיות, כיוון שהישיבה מסתיימת ואנחנו לא גומרים את החוק, אנחנו נפתור את הבעיה בינינו, ונביא נוסח מוסכם לוועדה.

יהודה לנדא:

ציינתי באותה ישיבה ש-(4) ייוולד. יש היבטים בפעילות שהיא פעילות במחונת. אין לי שום בעיה עם ההיבטים הביסחוניים של "נח"ב". שיהיו סוגנים, אבל אני לא מבין למה נח"ב כולה, שעניינה, בעקרון, חינוך, לא חשוב איפה - - -

שמעון שטיין:

נח"ב, עד לפני פרק זמן מסויים היתה קשורה למוסד, חלק אורגני שלו, גם היום כל המודוס אופרנדי של הארגון הזה הוא כשל המוסד: הפעלת הסוכנים שלו, צבירת המידע המודיעיני. לכן, זה גוף שבסמכותו היום הוא בדיוק כמו המוסד לצורך העניין.

ישי מנחין:

גם הקואליציה לחופש מידע היא גוף של המוסד או פועלת לפי המוסד, מה זה? - זה לא מין דבר רחב כזה שאפשר תמיד לשלוף ולהגיד, מצאתי בעיתון לפני שבוע, ששר הפנים מפרסם בכל מקום שנח"ב נותנת אשדות עלייה למי שאינם זכאים לכן, זה מידע ציבורי או אנחנו יכולים לחיות עם זה שהדברים שקשורים לביסחון לאומי, לגבי נושאים של ביסחון המדינה ויחסי החוץ שלה, אפילו, תקבלו מזה פסור, אבל לגבי כל הדברים שיש לך בגוף

יהודה לנדא:

מה גם שאני רוצה לציין לפניך, שהעליתי את גם בדיון שלא נכחת בו, יש לנח"ב בעיה. מערכת הבקרה על מה שקורה בנח"ב היא כנראה לקויה. כי העובדה היא שצצים בה כל הזמן בעיות ברמה של שימוש בכספי נח"ב למטרות שאינם וכד'. זה לא המוסד.

היור' דוד צוקר:

שמעון שטיין, (5) לא מספק אותך?

שמעון שטיין:

(5) יכול להיות נכון גם לגבי המוסד וגם לגבי השב"כ. בדיוק אותו דציונאל שבו אנחנו סייגנו ורשמנו את המוסדות האלה, חל גם לגבי נח"ב.

היור' דוד צוקר:

אם את נח"ב נגביל לגבי החלק שטוסק באמת בתחום המודיעיני?

שמעון שטיין:

הבעיה היא שזה גוף שהפעילות שלו נגזרת גם מהמידע המודיעיני שלו לגבי אותן ארצות.

היור' דוד צוקר:

אנחנו נגיד כלל, כשהוא עוסק ביחסי חוץ או מודיעין, כמובן על זה נגן.

יהודה לנדא:

אין כוונה לפגוע ברמה הזאת.

רון דול:

עם כל הכבוד, יש פה קשר בין נתיב למוסד בשנות ה-50. יש פה גם שאלה מה בטעם מהות הפטילות של הגוף הזה. לפי דעת מבקר המדינה - - -

הי"ר דוד צוקר:

רון דול, זה מפחה גם אותי להיכנס לזה, אני עוסק בחוק חופש המידע, אני רוצה להזכיר לכם

רון דול:

זה לא המקום לעסוק בזה.

הי"ר דוד צוקר:

אני לא עוסק במה שעושה נתיב. אני עוסק רק בחוק חופש המידע.

שמואל ספ:

השאלה אם הגוף על כל חלקיו יהיה חשוף.

הי"ר דוד צוקר:

זה מה ששאלתי את שמעון שטיין.

שמעון שטיין:

העניין הוא, שאם אנחנו נעשה את הסיווג הזה אני כבר לא יכול להכניס את הגוף הזה ל-5. אני כבר מעדיף ללכת על 5.

ישי מנחין:

אז הוודדנו את (א4)?

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מורידים את (א4).

שמואל ספ:

על פסקה (6) דיברנו, שיש בו גם אלמנטים אזרחיים.

הי"ר דוד צוקר:

זה נכון גם לגבי הרבה מאוד גופים, הנוסח בינתיים, בפסקה (6), נשאר כמו שהוא.

פסקה (7): "הוועדה המשותפת".

עניין השב"ס - - -

רחל גומליב:

לא שב"ס, המשטרה.

הי"ר דוד צוקר:

זה כבר הסיווג?

רחל גומליב:

ב-9) רק.

היו"ר דוד צוקר:

את (10) גם סייגנו. בהתחלה הרי היה כתוב שב"ס. אנחנו מסייגים לגבי מערך המודיעין הרחב.

יהושע שופמן:

מה שלא באותיות מודגשות לא השתנה.

רחל גוטליב:

מה שמחקנו זה את המבצעים, והכנסנו את המודל של הצבא.

היו"ר דוד צוקר:

עשינו את זה על-פי ניסוח של הצבא.

אנחנו מסיימים כאן, ב13(א).

הישיבה הבאה בתאריך 14.1.1998, יום רביעי, ואז אנחנו נגמור.

ישי מנוחין:

לגבי (9) לא סיימנו, כי יש לנו הצעה. אנחנו חושבים שיש בעיה.

היו"ר דוד צוקר:

חברים, תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:40

פרוטוקול מס' 11

מישיבת ועדת המשנה לדיון בהצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996
יום רביעי, ט"ז בסבת התשנ"ח (14 בינואר 1998), שעה 9:00

נכחו:

חברי הוועדה: דוד צוקר - היו"ר
בנימין אלון

מחמנים:

<ul style="list-style-type: none"> - משנה ליועץ המשפטי, משרד המשפטים - משרד המשפטים - הממונה על הכנסות המדינה, משרד האוצר - יועצת משפטית במינהל הכנסות המדינה, משרד האוצר - יועץ משפטי, משרד ראש הממשלה - משרד ראש הממשלה - הלשכה המשפטית, משרד האוצר - משרד האוצר - הלשכה המשפטית, משרד הביטחון - משרד הביטחון - הפרקליטות הצבאית, משרד הביטחון - ראש ענף נוהלים ופקודות באג"ת פרקליטות צבאית - ע" יועמי"ש, המשרד לביטחון פנים - יועץ משפטי, נציבות שירות המדינה - הלשכה המשפטית, משרד הבריאות - המשרד לאיכות הסביבה - הלשכה המשפטית, המוסד לביטוח לאומי - הוועדה לאנרגיה אטומית - מרכז, קואליציה לחופש מידע - קואליציה לחופש המידע - איגוד החברות הנסחרות בבורסה - איגוד החברות הנסחרות בבורסה - יועץ משפטי, הרשות לניירות ערן - התאחדות התעשיינים - מרכז השלטון המקומי - לשכת עורכי הדין 	<ul style="list-style-type: none"> עו"ד יהושע שופמן סיגל קוגוט ציפי גל-ים נלי מזנין אריה רוטר גד ישעיהו אורית לב אורלי קרקובסקי ישי יודקביץ יוסי הלברייך לירון ליבמן טא"ל מירית אשכנזי נצ"מ ענת שפי רון דול נתן סמוך איילת רחן אביבה גולדשטיין בועז אורן ישי מנוחין ענת שקולניקוב יהושע נאמן רוית ארידור שמעון וייס אריה ניגר שרון הברמן יהודה לנדא
---	---

מנהלת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: סיגל גורדון

סד-היום: הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996.

הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ו - 1996

הי"ד דח צוקר:

בוקר טוב חברים. אני פותח את ישיבת ועדת המשנה לענין חוק חופש המידע. הכוונה היום לסיים את עבודת המשנה. בפעם הקודמת הגענו עד לסעיף 13. השארנו מאחורינו ענין אחד והוא סעיף 9ב, ביקשתי מהצוות להביא נוסח מוסכם. בהמשך נגיע לזה. כרגע, נתחיל בסעיף 13. אני תזר ומדגיש, אנחנו עושים מאמץ גדול לדון רק בענינים שהובאו לפנינו לשינוי.

סעיף 13(א)(2): "הוראות חוק זה לא יחולו על הגופים שלהלן, ועל מידע שנוצר, שנאסף או שמוחק בידיהם." אני מזכיר, הסעיף נידון חוזר וידון. בסעיף (1), אנחנו מוחקים ועדת החוץ והביטחון של הכנסת או ועדת משנה שלה. כאמור, זאת הוועדה המשותפת שהתייחסנו אליה כבר כמה פעמים.

לענין המשטרה והשב"ס. בפעם שעברה היתה בעיה, משטרה ושב"ס הובאו לנו בנוסח הרבה יותר רחב משל צה"ל. בצדק נאמר, שצה"ל רוצה את מה שיש למשטרה ולשב"ס. אנחנו מדברים על שב"ס, רק מערך מודיעין ואבטחה בלי יחידות נוספות.

ישי יודקביץ:

היינו רוצים להוסיף, למעט בקשת מידע על חומר חקירה לאחר סיום החקירה, שהוגשה על ידי מתלונן, קורבן.

הסתיים ההליך והאדם עצמו מבקש את תומד החקירה הנוגע לו. בקשת מידע על חומר חקירה לאחר סיום החקירה שהוגשה בידי המתלונן או הקורבן.

ענת שפי:

הוא לא מקבל זאת באופן אוטומטי. הוא מקבל זאת לאחר שיקול דעת.

ישי יודקביץ:

אנחנו חושבים ששיקול הדעת הזה מאפשר יותר מדי ...

ענת שפי:

שיקול הדעת הזה הוא שיקול דעת עם אפשרות של שמירה על מקורות ואפשרות להמשיך לחקור במקרה מסויים. למשל, המתלונן רוצה לראות מה כתוב בתיק, בין היתר גם כדי לדעת מי מקורות המידע של המשטרה, ובדבר הזה אתה לא חושף זאת. זאת אומרת, כל בקשה נשקלת לגופה. תיק חקירה לא הופך לדבר פומבי ברגע שהסתיימה החקירה. יכול להיות שבמקרים מסויימים הוא יקבל את התיק אם אין מניעה, ואם יש מניעה הוא יקבל חלק מהחומר. זה לא נעשה באופן אוטומטי. יכולים להיות שיקולים אם אפשר למסור חלק מהחומר. השאלה מה הוא רוצה לקבל, אם הוא רוצה לקבל את העדות שלו, אולי לא תהיה מניעה. אך אם הוא רוצים לקבל דברים נוספים, אי אפשר לעשות חקיקה גורפת, יש שיקולים שונים בענין.

חירית אשכנזי:

אם הוא רוצה לדעת מי העיד נגדו, מה העידו נגדו וכן הלאה.

ענת שפי:

אנחנו לא חוסמים את העובדה לדעת מי העיד נגדו. לפעמים הפרטים האלה פוגעים אחר-כך בעבודה הרבה יותר גדולה של המשטרה. יש שיקולים לגופו של ענין, זה לא דבר אוטומטי.

הי"ר דוד צוקר:

חברים, אנחנו מאשרים את סעיף 13(א)(9) כלשונו.

13(ב) "שר המשפטים לא יאריך את תוקפו של צו לפי סעיף קטן זה לתקופה העולה על שישה חודשים מיום נתינתו." זה הסיכום שהיה עם הקואליציה. אנחנו מאשרים את סעיף 13(ב).

(ג) "שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בצו כי חוק זה לא יחול על תאגיד כאמור בפסקאות (3) או (4) להגדרה "רשות ציבורית". בשנים לב למידח הפגיעה העולה להיגרם לפעילותו הכלכלית או העסקית של התאגיד." צמצנו זאת לפעילותו הכלכלית או העסקית של התאגיד.

ישי מנוחין:

צריך להוסיף, כאמור בפסקאות (3) או (4) או (6), זה נשמט.

יהושע שופמן:

(6) זה לא החלה אוטומטית ולכן אין צורך בזה.

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מאשרים את סעיף 13(ג) על פי ההצעה.

(ד) אושר.

13א. (א) "ישיבות הוועדה המשותפת יהיו חסיונות, אם לא התליטה החלטה אחרת לענין זה. (ב) הוועדה המשותפת רשאית לקבוע כי צו אשר אושר על ידה לפי סעיפים 9 או 13, לא יפורסם ברשומות, כולו או חלקו."

ישי מנוחין:

יש לנו בעיה עם (ב). אותה הבעיה שדיברנו עליה בפעם הקודמת. נאמר שהשר החליט שיש בעיה מסוימת, כולו או חלקו, ובנוסף לזה לא יפרסמו ברשומות שום דבר. זה פוגע קשות בשקיפות של כל התהליכים השלטוניים. סעיפים 9 ו-13 כוללים כל כך הרבה דברים ועל זה לא יהיה רישום.

ישי יזקביץ:

ועדה משותפת מופיעה רק בסעיף 9(א)(2), וב-13(א)(1) (5) (7) ו-9(9).

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מאשרים את סעיף 13(א) על פי לשון ההצעה. אנחנו עוברים לסעיף 15(א).

יהושע שופמן:

בעבר אמרנו שהעתירה תהיה לבית המשפט המחוזי כפי שיקבע שר המשפטים. היתה בקשה להוריד זאת. בתקווה שחוק בתי משפט מינהליים יעבור ונוכל להתאים זאת.

הי"ר דוד צוקר:

אני לוקח על עצמי לכשנגמור זאת, לבקש מיושב ראש ועדת החוקה חוק ומשפט, חבר הכנסת שאול יהלום, שידון בחוק בתי משפט מינהליים. אנחנו מאשרים את סעיף 15(א).

15(ב) "בדונו בעתירה, למעט בעתירה על דחיית בקשה לפי סעיף 8, רשאי בית המשפט לקבל לידיו את כל המידע המבוקש ולעיין בו. בית המשפט רשאי, מהסעמים המנויים בסעיף 9, לשמוע טענות מפי בא כוח הרשות הציבורית בדלתיים סגורות וללא נוכחות העותר או בא-כוחו." מחקנו, מטעמים של ביטחון המדינה, ביטחון הציבור או טובת הציבור והגדרנו זאת לפי סעיף 9. אנחנו מאשרים את סעיף 15(ב) בכפוף לשינוי בנוסח.

6
(ג) בעתירה על סירובה של רשות ציבורית לאפשר מסירת מידע בשל הגנה על ענינו של צד שלישי, יאפשר בית המשפט, כל זה נמחק, "לא יורה בית המשפט על מסירת מידע העלול לפגוע בזכויות צד שלישי, אלא לאחר שנתן לצד השלישי הזדמנות להשמיע טענותיו, בדרך שיקבע." זה רק שינוי בניסוח?

יהושע שופמן:

כן, זאת הבהרה, הרשות הציבורית חייבת להודיע לצד שלישי רק אם היא רוצה לתת את המידע, יש מצבים שהיא לא רוצה לתת את המידע ולכן לא פונים לצד שלישי, מבקש המידע פונה לבית המשפט, אז בית המשפט שוקל האם לתת ומסילים עליו זאת.

היריב זרד צוקר:

אנחנו מאשרים זאת.

(ד) "על אף הוראות סעיף 9, רשאי בית המשפט להורות על מתן מידע מבוקש, כולו או חלקו ובתנאים שיקבע, אם לדעתו הענין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הסעם לדחיית הבקשה ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין." הטארנו רק את הענין הציבורי בגילוי המידע.

ענת שקולניקוב:

ראשית זה צריך להיות; על הוראות סעיפים 8 ו-9, גם כאן מדובר בנסיבות שצריך לשקול אותן, את נסיבות הרשות כגון הקצאת משאבים בלתי סבירה וכן הלאה, האזרח מעונין לערער על כך בבית משפט בדיוק כמו בסעיף 9, אמור לשקול את הנסיבות אחת מול השניה.

יהושע שופמן:

את צודקת לגופו של ענין, הענין הוא, שברגע שבית המשפט קובע שיש מקום להשקיע יותר משאבים, הוא בעצם קובע, שהשקעת המשאבים היא סבירה, הוא לא אומר, אף על פי שההשקעה היא בלתי סבירה אני מזדה, כי אם ההשקעה היא בלתי סבירה, הוא לא היה מזדה, הוא קובע, אתם טענתם שההשקעה בלתי סבירה, אני קובע שאתם טועים, ההשקעה סבירה בנסיבות הענין, לכן, זה לא גובר על סעיף 8, סעיף 8 מדבר על כך שאי אפשר לאתר את המידע, בית המשפט לא יכול לומר, על אף 8(3), הענין הציבורי מחייב לגלות מידע שאיננו בנמצא.

אורית לב:

סעיף 8 מדבר גם על 7 שנים, אז מה? תלכו לתביעה ובית משפט יאמר שיש כאן התיישנות, הוא יחייב בכל זאת למרות שהמידע התגלה לפני 7 שנים, ובכל זאת צריך לגלות אותו?

ישי מנוחין:

אפשר לתת לו שיקול דעת.

ענת שקולניקוב:

נדמה לי שבכל זאת זה צריך להיות כלול בסעיף ד' מכיוון שבית המשפט מחוייב לשקול, האם הענין הציבורי בגילוי המידע מול הסעם לדחיית הבקשה, כאן נכנס מבחן איזון נוסף, שיכול להיות באמת שלא היה שום ענין ציבורי, הקצאת המשאבים היא בלתי סבירה, אבל באמת הענין הציבורי הוא כל כך גדול, אני מבינה שאתם אומרים שלא צריך להכליל את 8 כאן, אבל אני לא בסוחה שזה מה שמשתמע.

שמעון וייס:

בסעיף 15(א) יש לאזרח זכות לעתור בפני בית המשפט על דחיית בקשה כאמור בסעיף 8, כך שהדבר נבדק על ידי בית המשפט, אלא שמערכת השיקולים היא 8 ו-15(א) ולא (ד) משום שבסעיף (ד) הקריטריון או האיזון שנדרש הוא אחר לגמרי כי הוא על אף האמור בסעיף 9, זאת אומרת, יש כאן שתי מערכות שונות לגמרי, 8 משתלב עם 15א, ו-9 משתלב עם 15 ואלה שני דברים שונים לחלוטין.

ענת שקולניקוב:

15א הוא הכלי הפרוצדוראלי. 15ד אומר לבית המשפט, גם אם הצביעו לך על אחד הסעיפים, עליך להעזר מול הענין הציבורי. אני חושבת שסעיף 8 בהחלט צריך להכנס. גם כאן יתכן שיש מקום לשקול את הסעיף.

בתע אורן:

בסעיף 8 הוספנו קושי של ממש. מחקנו בסעיף (1) את המילים "מכביד באופן ניכר". עכשיו אנחנו מבקשים שלמרות הקושי הזה, חידדנו את הענינים.

לירון ליברמן:

בסעיף 8 האיזונים כלולים כבר בתוך הסעיף. הסמכות של בית משפט להתערב ולהחליט אם בן למסור את המידע. בשונה מסעיף 9, שבמקרים רבים מתייחס לענין.

הי"ר דוד צוקר:

אבל האזכור של 8 לא יגרע כהוא זה.

לירון ליברמן:

התוצאה לדעתי אבסורדית. המהלך שבית המשפט יאמר: אמנם הטיפול בבקשה מצריך השקעת משאבים בלתי סבירה ובכל זאת צריך למסור את המידע.

הי"ר דוד צוקר:

יכול להיות שאנחנו מדברים על מקרים מאוד נדירים ויוצאי דופן. שבהם תהיה החלטה כזאת.

לירון ליברמן:

אבל אז השקעת המשאבים היא לא בלתי סבירה. לוגית. זה נראה לא נכון. אם נאמר על אף האמור בסעיף 9, אני שואל את עצמי האם זה כולל את סעיף 9(א)(6) שמדבר על מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין.

יהושע שופמן:

תקרא את הסיפא של ד': " ובלבד שגילוי המידע לא אסור על פי דין".

אריה רוטר:

אני שואל את עצמי, מה היתה הכוונה של 15(ד). הרושם שלי, ש15(ד) בהתייחס לסעיף 9 בלבד, מכניס כאן מערכת חדשה של שיקולים שהם מעבר לשיקולי הערעור הרגילים. 15(א) אומר, לא מוצא חן בעיניך מה שאמרה הרשות, לך תערער. כמו בכל הליך ערעורי רגיל, הערעור הוא על אותם נימוקים ששימשו את הרשות. סעיף 15(ד) אומר, מעבר לנימוקים ששימשו את הרשות, יש כאן איזה אינסום ציבורי. השאלה, האם זאת באמת הכוונה. נתייחס לשיקולי ביטחון. בית המשפט לא יחלוק על העובדה ששיקולי הביטחון של הרשות היו סבירים. מידע ששר הביטחון קבע אותם בצו באישור הוועדה וכי ואין ויכוח שהיתה לו סמכות לעשות זאת והוא הוציא מתחום תחולתו של החוק. בית המשפט בא לפי סעיף (ד) ואומר, הכל נכון. יש כאן פגיעה ממשית בביטחון המדינה. יש כאן נושאים שהשר הוציא אותם, אבל למרות זאת, אני אומר שיש כאן ענין ציבורי חשוב.

ענת שפי:

זה כמו בעתירה לגילוי ראיה. זה ההיבט.

אריה רוטר:

אני חושב שהכוונה של סעיף (ד) היתה לתת איזה אמת מידה ---

יהושע שופמן:

מאז ועדת אוסטרובסקי, זו היתה כוונה, וזה לא שיקול מסוג חדש, זה שיקול מסוג ישן בנסיבות חדשות. זה אותו שיקול שנעשה במסגרת עתירה לגילוי ראיה, אבל הפעם זה נעשה לא במסגרת איזון בין משפט צדק לבין החיסיון, אותו סוג איזונים שבעניני ביטחון יש חיסיון.

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו מאשרים את סעיף 15(ד) על פי הנוסח שהובא לנו במקור.

לסעיף 16 נחזור.

לסעיף 17 אין לנו הערות.

סעיף 19: (א) "תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאית הממשלה, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בצו רשויות ציבוריות או סוגים של רשויות ציבוריות, שלגביהם יחל החוק במועדי תחילה אחרים, הכל כפי שתקבע."

יהושע שופמן:

הכוונה היא, אם למשל יש בקשה לדחות את תחולת החוק על רשויות מקומיות, שלא יהיה צורך להביא רשימה של כל הרשויות המקומיות. יביאו את ההגדרה ולאן דווקא את הרשימה.

הי"ר דוד צוקר:

סיכמנו, סוגים של רשויות ציבוריות. נעבוד לענין המועדים.

אביבה גולדשיין:

תחילתו של החוק, שנה לאחר פרסומו, יש לנו בעיה עם זה ואני חושבת למשרדים האחרים יש בעיה עם זה. כולנו נמצאים במערכות שמוסבות לשנת 2000. כל ההיערכות הדרושה לצורך החוק הזה, אי אפשר להכניס אותה לסדרי העבודה שלא במערכת ההנעית, בשנתיים הקרובות בוודאי כי הכל משועבד לצורך העברה של שנת 2000 שלא יקרסו המערכות. אני חושבת שיש החלטה ממשלה בענין הזה שכולם נערכים לה. אני יודעת שאצלנו מבחינת סדרי העדיפויות, זה פשוט בלתי אפשרי להכניס מטרות חדשות.

ישי מנוחין:

יש לי את הפרוטוקולים משנת 1983, ומשנת 1983 זה אותו תירוק, או שמתקרבים לשנת 2000 או שהולכים להחליף מערכות מיתשוב, או שמכניסים ציוד חדש או שהמטלה מאוד כבדה.

הי"ר דוד צוקר:

השאלה, האם לקבוע תקרת זמן? יש עמדה בענין הזה?

יהושע שופמן:

אנחנו חושבים שצריך לאשר גמישות.

הי"ר דוד צוקר:

השאלה אחרת, מתי מסתיימת הגמישות. שלוש שנים זה בסדר?

יהושע שופמן:

הגמישות מסתיימת כאשר ועדת החוקה חוק ומשפט אומרת, עד כאן ולא יותר.

הי"ר דוד צוקר:

אני מציע כך, אני אומר למוסד לביטוח לאומי שמערכות המיחשוב שלו הן חלק מאוד משמעותי מהפעולה. לא נשנה את סעיף א', כלומר: "תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו". זאת מסלה שהמערכת כולה תצטרך להסתגל אליה. כלומר, הממשלה כולה והגופים האחרים יצטרכו להתארגן לקראתם ובענין הזה נראה גם בחוק מסלה שיש לקיים אותה. כלומר, גם את שנת 2000 אי אפשר לעצור וגם את החקיקה לא יהיה ניתן לעצור.

לגבי השאלה השנייה, אני מציע להביא למליאת הוועדה את מגבלת הזמן של שלוש שנים כתקדה. אם תרצו לערער במליאת הוועדה, הזכות נתונה לכם.

נשארו שתי שאלות, האחת, שאלת האגרות, והשנייה, סוד מסחרי, טעמים של איכוון הסביבה.

לשאלת האגרות - יהושע שופמן, תאמר מה אתם מציעים.

יהושע שופמן:

ניסנו להבהיר שמדובר באגרות בעד פעולות הכרוכות באיתור המידע המבוקש ומסירתו, הועלה חשש שייגבו אגרות על העמדת מידע עבור בדיקות משפטיות וכד'. אנחנו מדברים על איתור המידע המבוקש ומסירתו, תיקון ראשון, אני מציע שיהיה כתוב, אגרות בעד בקשה לקבלת מידע ובעד הפעולות הכרוכות באיתור המידע המבוקש ומסירתו, למחוק את המילים: הרשות הציבורית לפי חוק זה. "שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יתקין תקנות הקובעות אגרות בעד בקשה לקבלת מידע ובעד פעולות הכרוכות באיתור המידע המבוקש ומסירתו".

הי"ר דוד צוקר:

זה מחסום בלתי סביר, אני משרד ממשלתי או גוף שהחוק מחייב להעמיד מידע גם בלי בקשה, יש מידע כזה שקבענו, שמעמידים אותו ללא בקשה, למה שנגבה על זה? החוק חייב את המוסד לביטוח לאומי לייצר את המידע, הוא מעמיד זאת ללא תשלום.

גלי מנזין:

ראשית, גם היום זה המצב החוקי, זאת אומרת, המצב החוקי מאפשר ואין מניעה שהוועדה הכינמשודית תחליט לגבי ענין מסויים שהיא רוצה לגבות אגרה, הניסוח שיהושע שופמן מציע, לא מחייב את הרשות להחליט על קביעת אגרה, יש מצבים שבהם החוק מחייב את הרשות ---

הי"ר דוד צוקר:

החוק מאפשר לגבות למשל אגרה, זכאויות בענף נכות? מונחת חוברת ואתם לא גובים אגרה.

אביבה גולדשטיין:

יש מידע שעליו אנחנו לא גובים אגרה, אין לנו מניעה בחוק ואין לנו היתר בחוק לגבות אגרה, אנחנו לא גובים אגרה.

הי"ר דוד צוקר:

כלומר, אתם לא יכולים לגבות אגרה.

יהושע שופמן:

הם יכולים להוציא פרסומים ולחכור אותם.

ג'לי מונין:

החוק אינו מתייחס ליכולת או לאי היכולת לגבות אגרה. אין איסור מפורש בחוק לגבות אגרה. כאשר רשות מסוימת חושבת שבעבוד שירות מסויים היא מעוניינת לגבות אגרה, הנושא הזה מובא לדיון בוועדת האגרות הבינמשרדית שמחליטה כענין של מדיניות. האם ראוי לאשר את גביית האגרה, לפי שיקוליה. אם היא חושבת שיש איזה שהוא צורך בהתקנת תקנות או באישור ועדת הכספים או בתיקון חוק, היא פועלת בשיתוף פעולה עם הרשות המבקשת כדי לאפשר את הכיסוי החוקי שיאפשר את הסלת האגרה. זה המצב הקיים.

הושע שופמן:

אין לגבות אגרות אלא על פי דין. האגרה היא תשלום חובה שהרשות גובה בזיקה לשירות מסויים, לאו דווקא ביחס ישיר לעלות השירות. אגרה אי אפשר לגבות אלא על פי דין. חוק יסוד: משק המדינה קובע מיסים ותשלומי חובה אחרים לא יוטלו ושיעוריהם לא ישונו אלא בחוק או על פי, הוא הדין לגבי אגרות. ועדת האגרות הבינמשרדית היא הפונקציה שמתפקדת כסינון, כוועדה שמייצעת לשר האוצר שחייב לאשר כל אגרה לפי חוק יסוד: התקציב. הסעיף הזה וגם חוק יסוד: התקציב אינם עוסקים בתשלום עלות במחיר. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת דברים שונים והיא מתמחרת וקובעת מחיר. גם על סף החוקים גובים מחיר זה לא אגרה, זו מכירה רגילה. לכן, יש גופים שמוציאים פרסומים ומחלקים אותם חינם ויש גופים שמפרסמים פרסומים ומוכרים אותם לציבור. רשות שיחמת פרסום יכולה גם למכור את הפרסום, מי שמבקש מידע לעצמו לפי חוק הגנת הפרסיות, יש סעיף בחוק הגנת הפרסיות שמאפשר לגבות תשלום עבור העיון. בחוק המרשם הפלילי יש סעיף שמאפשר לגבות תשלום עבור עיון במרשם הפלילי. מי ששולח מכתב לרשות ומבקש ממנה מידע, היא לא יכולה לגבות ממנו אגרה, היא יכולה לומר, יש כאן מכוונת צילום, צלם על השבונך. היום היא לא יכולה לגבות אגרה שאיננה מעוגנת בדין מפני שהיום אין פרוצדורה כזאת של בקשת מידע. בחוק הזה שמסדירים את הזכות של האדם לבקש זאת, חובה לבדוק כל בקשה על פי פרוצדורה מסוימת. יש אפשרות לגבות אגרה, כך זה בכל חוקי חופש המידע שאנחנו מכירים. האגרות יהיו על פי בקשה. האגרה צריכה להיות מינימלית. על הבקשה עצמה, על הזמן המושקע באיתור המידע. אלו הפעולות שדורשות אגרות שצריכות להקבע על פי מחירים ריאליים. כמה עולה להעתיק, כמה עולה למסור.

שמעון וייס:

לפי הנוסח לא ברור אם מהעיון עצמו ניתן לגבות עבור אגרה. זו איננה פעולה שכרוכה באיתור, אלא בעצם העיון הפיזי.

הי"ר דוד צוקר:

אני חושב שהמילה בקשה מכסה זאת.

שמעון וייס:

הייתי מציע להבהיר זאת כי הדבר שכיח שבאים רק לעיין ולא מבקשים דבר. הקסע של הצילום והמשלוח חייב להיות על בסיס מסחרי, זו לא אגרה, זה החזר הוצאה.

אני לא בסוף, שמהנוסח הזה, שגופים ציבוריים שהם אינם המדינה כגון, רשויות מקומיות או תאגידים שהוקמו על פי חוק יהיו רשאים לקבל את האגרה לקופתם כחלק מהשירות שהם מוסרים.

ג'לי מונין:

הם לא יהיו רשאים.

שמעון וייס:

אם הם לא יהיו רשאים, אני רוצה להצביע על קושי. הקושי הוא למשל, מידע שעומד ברשות ניירות ערך, ברשם החברות ובבורסה כאחד, אותו מידע עומד, אם פלוני יבוא לרשות ניירות ערך לפי ההערה ששמעתי כרגע, אני לא רשאי לגבות את האגרה כי האגרה הולכת לקופת המדינה. אני גובה, אני נותן את השירות אבל אני לא מקבל את הכסף, בעוד שהבורסה או רשם החברות, הם נותנים את השירות והם גם מקבלים את הכסף, רואים פרי מהעמלה.

הי"ר דוד צוקר

הרשות המקומית חייבת בהעברת אגרות?

נלי מונין:

לא ידוע לי איך זה מתנהל לגבי רשויות מקומיות. אני צריכה לבדוק זאת.

יהודה לנדא:

אני רוצה לציין שנתקלנו בבעיה אקוטית בנושא האגרות, כאשר שינו את המפתח לגביית אגרות בלשכות של רישום מקרקעין. מה שקרה, זה היווה אמצעי עבור הלקוחות. עבור עמוד בודד אתה משלם מעל ארבעים שקל. אני חושב, שצריך להיזהר מאוד, ממצב שבו הרשות תוכל להשתמש באגרות הגבוהות מאוד.

הי"ר דוד צוקר:

גובה האגרה יובא לוועדת החוקה חוק ומשפט.

ענת שקולניקוב:

אני רוצה להתייחס לדברים שאמרה נציגת הביטוח הלאומי, היא אמרה, אם אדם בא לבקש לקבל אישור, או מבקש לדעת בעבור הגמלאות שהוא מקבל, בשלב זה אני מקבל חינם, זה נכון לגבי כל אותם שירותים שאדם נזקק להם. החוק כפי שמוצע במתכונתו הנוכחית יגרע מצד שני, אין לנו התנגדות לאגרות כשלעצמם. אנחנו ודאי לא רוצים שהחוק הזה יגרע מחופש המידע שקיים היום. אין שמוצע כך, זה גורע. הצעתי הצעה שמופיעה אצלך בכתב, יכול להיות בניסוח אחד, אבל לכתוב בחוק: שהמידע שלהלן ינתן ללא תשלום אגרה: (1) מידע המתייחס לענייני האישיים של המבקש, או בדבר ענייני האישיים. (2) זכאיות על פי דין של אדם בנושאי עבודה. רווחה חינוך בריאות ושיכון. (3) בקשת מידע המוגשת על ידי ארגון ציבורי, שלא למטרת רווח. המיועדת לשימוש לתועלת הציבור, תהיה פטורה מאגרה.

ראינו זאת כמינימום שלא גורע מהמצב.

הי"ר דוד צוקר:

את מציעה בעצם שלושה פסורים. אחד, לאדם בענייניו האישיים. השני, בענין אותן זכאיות שהסלנו על הארגונים כחובה לפרסם אותם. והשלישי, לגבי ארגונים הפועלים לסובת תועלת הציבור, שלא למטרת רווח.

שרון הברמן:

אני חושבת שאולי יש מקום לקבוע הוראה שתבהיר את הנושא, שמידע שנמסר על ידי רשויות מקומיות או תאגידים, האגרה תשולם לרשויות המקומיות במקרה שזה לא ברור, כפי שזה נעשה בתקנות לתכנון והבניה מסירת מידע. כתוב מפורשות, בעת מסירת המידע ישלם המבקש לוועדה המקומית אגרה בשיעור מסויים. אולי גם כאן צריך להבהיר זאת על מנת שהנושא יוסדר, שנית, לגבי הגדרת הדברים שכלולים באגרה. אני חושבת שהאגרה צריכה לקחת בחשבון מרכיב של עלויות.

הי"ר דוד צוקר:

גובה האגרה יובא לוועדת החוקה חוק ומשפט. אנחנו קובעים שיש זיקה בין גובה האגרה לבין העלות.

שרון הברמן:

לגבי סעיפים ב' ו-ג', אני חושבת שצריכים למחוק את סעיף ב', אני לא חושבת שצריכות להיות נסיבות של פסור מאגרה. או להגדיר זאת אחרת ולומר, סוגי מידע שמסירתם פטורה מאגרה ולא פטורים על בסיס אישי. מסעיף קסן ב' משתמע כאילו שניתן יהיה לקבוע פטורים על בסיס מצב חומרי או דברים מהסוג הזה. אני לא חושבת שיש מקום לכך.

לגבי סעיף קסן ד', אני חושבת שצריך לקבוע בצורה ברורה, שמסירת המידע תהיה רק לאחר תשלום האגרה. כי הפרדה בין השניים תגרום לכך שהרשות הציבורית תצטרך לדווח בעצם אחר מבקשי המידע ולהפעיל אמצעי גביה. שיהיה ברור, שמסירת המידע לאחר תשלום האגרה. כתוב, "על אף הודאת חוק זה, רשאי שר המשפטים לקבוע כי מועד הקבוע בחוק למסירת מידע יחל רק לאחר תשלום אגרה על ידי המבקש..." אני חושבת שצריך להוידא את כל הרישא של הסעיף. יהיה כתוב כך: "המועד הקבוע בחוק למסירת מידע יחל רק לאחר תשלום אגרה על ידי המבקש, וכי המידע ימסר למבקר רק לאחר תשלום האגרה." יש לקבוע זאת בצורה פחיסבית.

שמעון ויים:

גם כיום גופים כמו רשות ניירות ערך גובים אגרות עבור שירותים שהם נותנים. כאשר חברה מבקשת לפרסם תשקיף, עבור השירות שניתן לה היא משלמת אגרה. אותו הדבר, חברה שנסחרת משלמת אגרה שנתית. כלומר, המשוואה, שירות-אגרה, גם בתאגיד שהוקם על פי חוק היא משוואה מוכרת וקיימת. דהיינו, מי שנותן את השירות מקבל את הכסף. אני סוען שיש הסדרים חוקיים שמסמיכים במפורש כמו חוק הגנת הפרטיות.

גלי מונין:

אני רואה שייעודיות האגרות מסרד אנשים רבים. בשנת 1992 באמצעות חוק ההסדרים במשק המדינה, חוק יסודות התקציב, נקבע שאגרה לא תהיה יותר מיועדת. נכון שיש הסדרים חוקיים של אגרות מיועדות שהם מלפני 1992.

הי"ד דוד צוקר:

גם חוק הגנת הפרטיות וגם המרכז לגביית קנסות נעשו לאחר 1992.

גלי מונין:

בעיקרון החוק לא מאפשר כיום לחוקק אגרות ייעודיות אלא אם כן יש הסדר ספציפי. ההיגיון שמאחורי זה אומר, שהניסיון מראה שהרבה יותר מסודר כאשר כל הכספים הולכים לפול אחד שזה תקציב המדינה ולצאת לפי קריטריונים שהממשלה קובעת אותם בצורה אחידה ומסודרת על פי שיקוליה. איזה אינטרסים צריך לקדם ואיזה דרישות יש לכל אחד מן המשרדים. ברגע שהחוק הזה יופעל, הנסל התקציבי של כל משרד יגדל כתוצאה מהצורך בפעולות נוספות והוא יצטרך לתקצב זאת במסגרת התקציב השנתית. לא צריך להיות בכך קשר ישיר בין האגרה שהוא גובה או לא גובה לבין הסכום שנדרש לשם הפעלת החוק.

לגבי שאלת הרשויות המקומיות, אני באמת לא יודעת איך ההתחשבות של משרד האוצר פועלת מול הרשויות המקומיות כי זה הסדר מיוחד. הן מתוקצבות רק באופן חלקי. אני מוכנה להעביר לוועדה הבהרה מפורטת לגבי הנושא.

לגבי פטורים מאגרות עבור מידע לשימוש אודות ענייני האישיים של המבקש, אנחנו מתנגדים לכך בחריפות. כל אחד יכול לומר, עשי לי חשבון באם אני חייב או לא חייב מס כלשהו, אין ספק שזה ענייניו האישיים של המבקש. למשל, הנושא שאנחנו גובים היום לגבי אגרה, נושא שאדם מבקש במס שבת לדעת כמה מס יצטרך לשלם אם יעשה עסקה מסוימת. עושים לו חישוב ולוקחים ממנו סכום מסויים. גם אם עורך דין יעשה לו את הפעולה הוא גם יגבה ממנו סכום מסויים שמשקף את עלות המאמץ שהושקע בזה, זה שירות לציבור. יש אגרות שלא הוסדרו בחוק הזה אבל הן בהחלט אגרות לנושא של מידע, כמו למשל, אדם שמבקש נסח במאבו. אין ספק שזה נושא של מידע, והוא מתבקש לשלם אגרה מסוימת שלא מוסדרת בחוק הזה. היא מוסדרת בחוק אחר.

הגישה שלנו אומרת, שאנחנו לא חושבים שצריך להגביל מראש את שיקול הדעת של הרשות שקובעת את האגרות באופן עתידי איזה אגרות להטיל ואיזה אגרות לא להטיל. צריך להשאיר זאת לעתיד. יכול להיות שכתוצאה מהפעלת החוק הזה, יראו שיש נהירה המונית לכיוון מידע מבוקש והעלות בהפקתו גדולה מאוד ואין סיבה שלא לאפשר את גביית האגרה. הסעיף של האגרה צריך להיות מנוסח כסמכות רשות של השר שמתקין את התקנות.

הקו שמנחה את ועדת האגרות הבינמשרדית בקביעת גובה האגרה ובאישור האגרות הוא רצון לכסות את העלות ולא יותר מזה. אין שום כוונה להתעשר מכך, זה לא סעיף בהכנסות המדינה שהמדינה מתעשרת מכך. בדרך כלל נצמדים לעלות מתן השירות חה הקריטריון העיקרי לקביעת האגרות. לכן, אני לא חושבת שצריך להיות חשש, ואם אזרח מקבל שירות, אין סיבה שהוא לא ישלם עבור השירות.

שרון הברמן:

לנושא ייעודיות האגרות, אני רוצה להזכיר שזה לא סביר לחלוטין להתייחס לרשויות מקומיות כמו למשרדי ממשלה. ב-6 ביוני השנה נחתם הסכם בין הממשלה לרשויות המקומיות במסגרת הסכסוך הגדול שהיה. במסגרת ההסכם הוסכם שלא יושלו מסלות חדשות על השלטון המקומי בחקיקה מבלי שיוסדר הנושא התקציבי. אם מסילים כזאת מסלה על השלטון המקומי וברור שהאגרות הללו לא יכסו את מלוא העלות הריאלית. אז לפחות שהאגרות הללו יגיעו לרשויות המקומיות. כאן זה ממש הפרת הסכם.

נלי חונין:

זאת לא הפרת הסכם, ואם יתנו לכם תוספת לתקציב בגין האגרות?

ישי יתקביץ:

יש הבדל בין מס לאגרה. מס משולם לפול ואגרה צריכה להיות מזוהה עם השירות שהיא באה לכסות.

נלי חונין:

ההבדל בין מס לאגרה, שחם מנסל לא בזיקה לשירות מסויים ואגרה מוסלת בזיקה לשירות מסויים. האגרה נגבית בעבור שירות. השאלה לאן היא עוברת, אם היא עוברת לפול מרכזי או לא. היא בכלל לא דלבנסית לשאלת ההגדרה.

ישי מנחין:

מפליא אותי לדעת, שהמידע הזה נוצר יש מאין, כל המידע שמדובר עליו נוצר מכספי הציבור. זאת אומרת, הרשויות המקומיות והממשלה גובה כסף רב כדי ליצור את המידע הזה. לכולנו יש חלוש שחלק ניכר מחנו עובר לממשלה בשביל לייצר את המידע כי היא צריכה לייצר את המידע לצורך פעולתה. לכן, סך כל האגרות ברובן הן תשלום כפול. פעם אחת שילמנו עבור ייצור המידע. אני רוצה להדגיש, ששילמנו לפחות כבר פעם אחת. הגיע הזמן לעשות משהו לסובת האזרחים ולא רק לסובת משרדי הממשלה והרשויות האחרות הדורשות אגרות נוספות עבור שירותים שונים. יש נושאים של רווחה, חינוך, בריאות, שהאזרחים אמורים להיות פטורים.

ענת שקולניקוב:

לגבי הפטורים שהצעת, אף אחד לא מצפה שהמדינה תעשה לאנשים חישובי מס, מה חבות המס שלהם. הכוונה היא למידע אישי קיים על ענייניו של המבקש. הכוונה במידע אישי, המידע שקיים עליו במשרד הפנים, במוסד הביטוח הלאומי, אלה דברים שכבר קיימים והם נוגעים אליו. אני מדברת על דברים שהיוס האדם מקבל אותם כמוכן מאליו. כחלק ממהלך עבודתו של אותו משרד. החוק הזה נחקק כי אנחנו חושבים, שראוי כי המדינה כמחזיקה במידע כנאמן של הציבור, תספק לציבור את המידע הזה. לבוא ולהרע את המצב הקיים היום, זה דבר שהוא בלתי אפשרי, הוא בעצם לא מקדם את מטרת החוק אלא עושה ההיפך.

שמעון וייס:

לאור ההערות של נלי מונין, אני רוצה להדגיש שבתחום שלי, המידע הוא מידע מסחרי מובהק. מידע שמשמש לפעילות כלכלית עסקית, הוא איננו מידע אישי. רשות ניירות ערך היא גוף שאיננו מתקצב במשק סגור, היא חיה מאגרות שהיא גובה ונותנת שירותים.

הי"ר דוד צוקר:

זה מקור הכנסה משמעותי?

שמעון וייס:

אנחנו חיים מהאגרות שגובים עבור השירותים שאנחנו מספקים והמשק הוא משק סגור.

לירון ליבמן:

לגבי הנושא של קביעת רשימת פסורים בחוק, אנחנו מתנגדים לכך דווקא מכיוון שאנחנו חושבים שיש נסיבות שבהם נכון לתת פסור מאגרה. אני לא רואה צורך לגבות כסף ממשפחה שכולה שמבקשת חומר. אני נגד קביעת רשימת פסורים.

רית ארדור:

ברצוני להתייחס לסעיף 18, רצינו להוסיף לסעיף, שאין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתקפו של חוק לשנות או להוסיף על הוראתה, זה יכול להתקשר לנושא. בזמנו דיברנו על חובות גילוי שמוסדות בחוק ניירות ערך ודיווחים לרשם, לרשות ולבורסה והמידע שאנחנו לא רוצים שיימסר, בחוק ניירות ערך נקבע חיסיון. שנית, לגבי מידע שמוסדר למשל ברשם החברות, הוא גובה אגרות, אין סיבה שייפנו לרשות לניירות ערך לבקש מידע שמוסדר ונקבע במקום אחר. אם נוסיף את התוספת, לדעתי נוכל למנוע מצב שאזרח יכול לפנות לכמה רשויות. אני מציעה שיהיה כתוב: "אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתקפו של חיקוק או לשנות או להוסיף על הוראותיו." כך למעשה, את חובת הגילוי נשאר בחוק ניירות ערך.

נלי מונין:

לגבי הדברים שנאמרו כי ממילא המדינה גובה כספים, אני חושבת שזה כאילו לסמוך את הראש בחול כמו בת יענה, אנחנו הולכים לקראת דבר שלא היה בעבר, שיש לו עלויות נוספות. באיזה שהיא צורה משהו יצטרך לממן את העלויות הללו ומה לעשות, המדינה ממומנת מכספי האזרחים, אם נאמר, לא יגבו אגרות על תחומים מסויימים זה יצור נשל בלתי סביר על המדינה, היא תעלה מיסים אחרים, זה מה שיקרה.

ישי מנחין:

אין לנו בעיה שרשם החברות יעלה את האגרה פי ארבע. אין בעיה, שכל חברה שרוצה מידע שעוה לפעילות הכלכלית שלה, שייקחו פי עשר. אנחנו מדברים על אלה שאין להם.

נלי מונין:

יש שיקול דעת לרשות, גם היום לא גובים מהם.

הי"ר דוד צוקר:

ההצעה לפסורים לא היתה לפי סוג המבקש אלא לפי סוג המידע, ההצעה אפילו שלכם לא עסקה בסיבו של המבקש, אלא היא אמרה, במידה והמידע ממילא יוצר והחוק מחייב אותו לייצר זאת לכולא עלמא, את זה תפתרו.

נלי מזנין:

אני רוצה לחדד את הנקודה. מה זאת אומדת. החוק מחייב אותו לייצר למשל, יש לנו את מאגר המידע בשט"מ שכולל את כל המידע של רשויות המס, שהחוק מחייב לייצר אותו, וגם אם הוא לא מחייב לעשות זאת בחתכים האלה, העיבוד הזה נדרש לצורך פעולת רשויות המס אחרת הן לא יכולות לעבוד. אם אזרחים יתדפקו על הדלת בשט"מ וייצטרכו לתת להם את האנשים, יהיה פקיד שיספל בהם, תהיה עלות של ניירות וכו'. לדעתי, קשה יהיה להגדיר מה זה מידע שקיים וצריך לייצר אותו. יש לי הצעה, אם יש רצון לנקוט זהירות כדי שהרשות או מי שמתקין את התקנות בענין האגרות, לא יגבה אגרות אסטרונמיות, אני חושבת שצריך להגדיר את גובה האגרה: לא תגבה אגרה אשר גובהה יגביל שלא לצורך מסירת מידע לפי חוק זה. זה נאמר בפירוש ואז לא צריך להכנס להגבלות עקיפות שרק יסבכו את החוק.

גם לנו יש הערות לנוסח החוק, מסרנו בכתב את ההערות בישיבה קודמת, בנוסף לכך, היתה שיחה בעל פה של הממונה על הכנסות המדינה עם יהושע שופמן בהקשר, הנושא הזה תואם אך אם לא, נצטרך לתאם זאת שוב.

יהושע שופמן:

אגרות מיועדות, זאת שאלה שבעצם לא עלתה עד עכשיו. לי נדמה, כאשר מדובר ברשות שהיא איננה המדינה, היא גובה את האגרות שלה, אם צריך להבהיר זאת, נבדוק יחד עם האוצר, נדמה לי שזה משתמע מההוראה. בחוק יסודות התקציב יש הבחנה בין אגרות המשתלמות בתאגיד, אגרות המשתלמות ברשויות מקומיות ואגרה המשתלמת לאוצר המדינה.

היר"ר דוד צוקר:

יש שתי קטגוריות שמבקשות להוציא עצמן מהכלל, שההכנסה לא תלך ישירות לאוצר. האחת, רשויות מקומיות, והשניה, תאגידיים על פי חוק, רשויות מקומיות ותאגידיים על פי חוק הם לא ממשלה, מוסכם שאלה גובים את הכסף זה נשאר אצלם

נלי מזנין:

אני צריכה לבדוק את הנושא מבחינה חוקית, לא ידוע לי מה קורה עם רשויות מקומיות ותאגידיים על פי חוק, אני צריכה לבדוק זאת.

היר"ר דוד צוקר:

אני אחליט, זאאפשר לך לעדער.

יהושע שופמן:

לגבי פטורים, מידע של אדם על עצמו, גם היום לפי החוקים השונים הוא מעון תשלום אגרה, גם לפי חוק הגנת הפרטיות, גם לפי חוק המרשם הפלילי וגם על פי חוקים אחרים. לכאורה, יפה לומר שאדם על עצמו לא צריך לשלם אגרה. זה לא מדויק, אם אדם אומר, איבדתי את כל הדוחות והמסמכים שמסרתי למס הכנסה בשבע השנים האחרונות, לא בטוח שמס הכנסה צריך לבצע פעולת איתור, חיפוש, צילום ומשלוח מבלי לגבות את מחיר העלות. אדם על עצמו יכול להיות גם תאגיד, ארגונים ציבוריים שלא למסרת רווח, זה יכול להיות גם עמותת יצרני הפלסטיק או מגדלי הירקות. אני יודע לאיזה מלכ"רים ענת שקולניקוב מתכוונת, כולנו בעד, אבל יש חשש ---

ענת שקולניקוב:

יש מבחנים, הוספתי תנאי נוסף, אמדתי, לא רק שהמוסד עצמו יהיה מוסד ציבורי ללא כוונת רווח, אלא שהמידע המבוקש הוא לצורך מטרה ציבורית.

היר"ר דוד צוקר:

יש כאן הגדרה שכל אחד יכול להכנס דרכה, זה פתח כל כך רחב.

ענת שקולניקוב:

זה שהדבר קשה, זה לא אומר שצריך לוותר עליו. הנמל עדיין נמצא על אותו גוף. על הגוף צריך לעמוד עדיין ולהוכיח היותו גוף למסרה ציבורית, שנית. שהוא מבקש את המידע למסרה. זה לא אומר שהצורך הציבורי לא קיים.

הי"ר דוד צוקר:

אני מתקשה לראות מצב, שהתארגנות כזאת, שהולכת לנהל מאבק ציבורי נגד דשות ממשלתי, אני לא רואה אפשרות שהאדם לא ישלם כמה שקלים. ברמה של עיקרון אני מתקשה לאשר דבר כזה.

ענת שקולניקוב:

כל פעולה ופעולה שלה בעצם זה קבלה של מידע. זה נכון על כל התארגנות מהמגזר השלישי. כמעט כל פעולה זאת קבלת מידע. המידע מוחזק על ידי המדינה כנאמן של הציבור.

הי"ר דוד צוקר:

מה זה אומר, שאני הולך למאבק ציבורי?

ענת שקולניקוב:

זה שיתוף פעולה נכון. זה אומר, שאני משתמש בכספים שלי להוציא לפועל, לניוד של המאבק להוציא לפועל, אבל לא למידע שמוחזק בנאמנות על ידי המדינה ואני יכול להשתמש בו לצרכים ציבוריים.

הושע שופמן:

גוף ציבורי שרוצה לעשות מאבק, צריך לעשות גם מחקר ולעשות מידע. אם המידע הזה נמצא בספרייה הלאומית, הגוף הציבורי לוקח אדם, שעובד, מאתר ומצלם, אם המידע לא נמצא בספרייה הלאומית אלא בספרייה או בתיקים של הרשות הציבורית, מכיוון שנציג הגוף הציבורי לא "מתנחל" במשרד, משהו צריך לעשות בשבילו את העבודה של החיפוש, האיתור והסינון והצילום, למה זה צריך לחייב את הרשות להסות את המשאבים שלה לעשות בשבילו את המחקר?

הי"ר דוד צוקר:

ציפי גל-ים, אגרה שגובה רשות מקומית, חייבת ללכת אליכם או שהיא נשאר ברשות?

ציפי גל-ים:

היא נשאר ברשות המקומית.

הי"ר דוד צוקר:

מה לגבי תאגידים על פי חוק?

ציפי גל-ים:

באופן כללי, החל משנת 1992 לא היתה כל חקיקה.

הי"ר דוד צוקר:

היתה חקיקה.

ציפי גל-ים:

אגרות משודדות הן שארית הסטורית מימים שבהם נהגו לממן גופים. רוב האגרות אינן מיועדות, אם יש שאלה ספציפית, נשמח להגיש חומר. אבל ככלל, האגרות אינן מיועדות.

יהושע שופמן:

השאלה לגבי תאגיד שהוקם על פי דין ולא משרד ממשלתי.

ציפי גל-ים:

תאגיד שהוקם על פי דין, יש כמה תאגידיים שהאגרות שלהן אינן נכנסות לאוצר המדינה. דוגמה, רשות ניירות ערך.

יהושע שופמן:

השאלה היא, האם זה מוסכם שהאגרות עוברות לאוצר המדינה בייעוד. אבל אם זה תאגיד, בין אם זאת חברה ממשלתית ובין אם זה תאגיד סטטוטורי או רשות מקומית, זה ישאר אצלם. זה מקובל עליך?

ציפי גל-ים:

אני חושבת שזה המצב היום.

היר"ר דוד צוקר:

טוב, אנחנו נאשר זאת ואם יש שוני כלשהו, תחזרי אלינו.

יהושע שופמן:

אין לי בעיה לקבוע שמידע שיש להעמידו לרשות הציבור לפי סעיף 6, לא תגבה אגרה אלא עבור עלות העתקה.

היר"ר דוד צוקר:

אנחנו מדברים על הקשר שבין זכותו של אזרח, חובת המדינה, חובת הרשות השלטונית שנובעת מזה לבין השאלה הכספית איך ממנים את החירות הזאת. זאת בעצם השאלה הבסיסית שסעיף האגרות, סעיף 16 מעלה בפנינו. בשאלה הזאת אני רוצה לענות כך, לא הייתי רוצה להיות במצב שבו מימוש הזכות נמנע בגלל משוחה כספית גבוהה מדי. כלומר, ההגבלה הכספית על מימוש הזכות צריכה להיות במידה כזאת שאיננה מונעת את השימוש בזכות, ומצד שני, הזכות הזאת איננה מאפשרת סרסור הרשות השלטונית או העסקתו באופן בלתי סביר מבלי שניתנת תמורה כספית על כך. בין שני הקצוות הללו ננסה להסוות את הדרך שלנו.

לא הייתי רוצה שהנוסח יגרע מהמצב הקיים. אני מתכוון בעיקר לאותן זכויות, זכויות או נהלים שמחילא או שכבר מפורסמים או שסעיף 6 מסיל את חובת פרסומן. אני מציע, שהנוסח יהיה כזה, שאיננו מחייב גביית אגרה.

כל מה שכרוך בפעילות מסחרית רגילה, זה יכול להיות משלוח, זה יכול להיות צילום, שכפול, כל צד הפקתי לא יפול על הרשות אלא יפול על מי שמבקש את המידע.

רשויות מקומיות ותאגידיים לא יעבירו את דמי האגרה. בנקודה זאת לציפי גל-ים, הממונה על הכנסות המדינה מותר לחזור עם ערעור בנושא התאגידיים.

פטורים. פטור אחד, סעיף 6, סיימנו. פטור שני, הייתי רוצה שזה יהיה אדם לגבי המידע אודות עצמו.

גלי מונין:

יהושע שופמן בעצמו נתן דוגמה, שאם אדם איבד את כל הדוחות שלו למס הכנסה בשבע השנים האחרונות, זה מידע קיים. עכשיו צריך לחפש אותו. אני מציעה לאכוף את הבעיה מצד שני ולכתוב, שלא תגבה אגרה שמונעת את הזכות הזו. מעבר לזה, אם הולכים לקריטריון של עלות, זה לא יעלה כסף ולכן לא יגבו עבור השירות.

הי"ר דוד צוקר:

הייתי רוצה לפסוק אדם מלקבל מידע אודות עצמו. אני מבין שלעיתים זה עלול להגיע למצב שבו הוא משתמש בזכות הזו מעבר למה שאנחנו היינו רוצים ומתכוונים.

יהושע שופמן:

מה שיצא הוא מצב אבסורד. אם המידע ממוחשב, יש חוק אחר שמאפשר לגבות את האגרה, ואם המידע נמצא בתיקים ואז צריך ללכת ולאחר, אני חושב שצריך לגבות את האגרה.

יהודה לנדא:

לסעיף 7ג', השתמשנו בביסוי בשל היקפו או מורכבתו של המידע. גם כאן להשתמש בו, בהיקפו ומורכבתו.

הי"ר דוד צוקר:

מידע אודות עצמו, אלא אם ההיקף והמורכבות מחייבים הסלת אגרה.

נלי מונין:

יש לי חשש גדול שעל כל בקשה יהיו לנו ויכוחים ודיונים. הרי אם זה לא עולה כסף, לא גובים אגרה.

הי"ר דוד צוקר:

לכן אני לא חושש מזה. בכל זאת, אנחנו נלך בנתיב הזה. כלומר, מידע אודות עצמו יהיה פסוק למעט אם זה כרוך בהיקף ובמורכבות של המידע. חוק קיים. דין קיים. לא משתנה. יש כאן סעיף של שמירת דינים.

נקודה שלא נעסוק בה היא שאלת גובה האגרה. גובה האגרה יובא לוועדת החוקה חוק ומשפט. אני לא נכנס לשאלת הזיקה בין העלות לבין גובה האגרה, ממילא זה מובא לוועדת החוקה חוק ומשפט על פי הצעת החוק. ועדת החוקה חוק ומשפט תוכל להדרש לזה, אנחנו עושים זאת כמעשה שגרה לרשויות מקומיות.

שרון הברמן:

אני מבקשת למחוק את הרישא מסעיף ד'.

יהושע שופמן:

אנחנו מדברים לא רק על המסירה אלא גם על המועדים למתן תשובה על הבקשה. לכן, אנחנו רוצים לתפור זאת לפי הצרכים ואני לא מציע לקבוע קטגוריה. כמובן הגיוני שלא יצלמו עבור אדם את החומר.

שרון הברמן:

אני חושבת שהוא צריך להיות קבוע בחוק.

יהושע שופמן:

הוא יהיה קבוע בחוק כמו בגובה האגרות. נשאר זאת לתקנות.

הי"ר דוד צוקר:

אתם תהיו שותפים לדברים שנוגעים לכם.

אנחנו חוזרים לסעיף 9(ב)(3).

ישי יודקביץ:

בסעיף 13 נעשה שינוי בעקבות בקשה של משרד ראש הממשלה. אני רוצה לחזור לסעיף 13(א)(5). סעיף 13(א)(5) קובע יחידות במשרד ראש הממשלה ובמשרד הביטחון שעיקר פעילותן ביטחון המדינה... ובאישור הוועדה המשותפת. הוספנו את הנוסח הזה לגבי כל יחידות במשרד ראש הממשלה שאינן יחידות סמך. אבל מדוע נגרע מקומן של יחידות הסמך? יחידות הסמך מאוד מוגדרות. בניסוח קודם היה יחידות סמך של משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון. אנחנו מבקשים שזאת תהיה פסקה נפרדת ויחידות של משרד ראש הממשלה ומשרד הביטחון שעיקר פעילותן ביטחון. יחידות. זאת אומרת, אגפים במשרד הן יהיו באישור הוועדה.

יהושע שופמן:

לפי הדברים שלך אני מבין שבנוסח הקודם זה היה אוטומטי, בלי הוועדה המשותפת. כאשר הגענו לחלק הזה בוועדה, יושב ראש הוועדה ביקש שזה יהיה באישור הוועדה.

ישי יודקביץ:

למה חשוב שיחידות סמך יהיו באישור הוועדה? יחידות סמך זה דבר מאוד ספציפי ומוגדר. יחידות פותחות פתח לאגפים ומחלקות במשרד הביטחון ובמשרד ראש הממשלה שהן אינן יחידות סמך וכאן חשוב שיהיה הפיקוח הפרלמנטרי שלא יהיה מדרון חלק ושלא נשתולל.

הי"ר דוד צוקר:

זה לא עקרוני. האישור הפרלמנטרי יחול על כולן, גם על יחידות וגם על יחידות סמך. אי אפשר למנוע זאת.

יהושע שופמן:

יש לאשר את סעיף משרד הביטחון שהצבא ביקש לגבי התחולה, 3 שנים לצבא.

הי"ר דוד צוקר:

סיכמנו זאת כבר מזמן. לא רציתי לפתוח דיון בענין, נתנו לכם מגבלת זמן של 3 שנים. אני מניח שיהיו עוד כאלה שיינצלו זאת. אני מתחייב לומר זאת גם במליאה וגם במליאת הוועדה, אני אתן זאת כדוגמה טובה שיש רצון למימוש, המימוש לוקח זמן ואני ממליץ לאשר לצה"ל את הענין.

ישי יודקביץ:

לגבי יחידת הביטחון המונחות על ידי הממונה על הביטחון במערכת הביטחון.

הי"ר דוד צוקר:

מי מנחה את היחידות המונחות?

ישי יודקביץ:

כרגע היחידות המונחות על ידי הממונה על הביטחון הוצאו מתחולתו של החוק לפי סעיף 13. יש לנו בעיה עם חברה ממשלתית, אם שר הביטחון ושר המשפטים יסכימו, אנחנו לא רוצים להגיע למצב שאחר-כך נצטרך לתקן את החוק עתידית ולהוסיף את הפסקה. אם אפשר לפתור את הבעיה עכשיו.

יהושע שופמן:

יש לזה פתרון שעליו דיברתי אתמול עם היועץ המשפטי למערכת הביטחון ואני מציע שזה מה שנשכס כאן. הוועדה כבר אישרה שלגבי חברות ממשלתיות תהיה הוראה מפורשת שהקביעה יכולה להיות לגבי כל הפעילות או חלק מהפעילות. וכן, אם בעתיד יחליטו שר המשפטים, שר הביטחון ושר האוצר באישור הוועדה המשותפת להוסיף חברה ממשלתית שעוסקת בעניני ביטחון המדינה, אפשר לגרוע את יחידת הביטחון המונחת על ידי הממונה על הביטחון.

הי"ר דוד צוקר

תודה. זה מיישב את חילוקי הדעות. זה לא פותר אותם, אבל נוצרה פרוצדורה עתידית שיש לפתור.

איילת רחן

יש לי הערה לגבי סעיף 16. המידע שמתבקש מהמשרד לאיכות הסביבה כיום, אנחנו מוסרים זאת ללא אגרות, ללא בקשה לתשלום. אני לא יודעת אם הנוסח של סעיף 16 מאפשר גביית אגרות לפי סוגי מידע.

יהושע שופמן

קביעת אגרה תעשה תוך התחשבות בסוגים השונים של המידע ושל הפונים לקבלת המידע.

הי"ר דוד צוקר

אני רוצה להזכיר את הפרוצדורה לגבי הפסקה הבעיתית האחרונה שנותרה לנו. הסיפור מסובך, אני לא רוצה לחזור שוב על הדברים, כי יש כאן מערך איוונים מאוד עדין, אני לא רוצה לחזור שנית לדיון עצמו, למעט שאלה אחת שנותרה. ביקשתי מצוות שינסה להגיע להסכמה ואמרתם בסיום הדיון, מה שהצוות הזה יביא בהסכמה, יכנס כלשונו ללא דיון לסעיף 9(ב)(3). זה מה שיעשה, מיד נשמע מיהושע שופמן את הנוסח המוסכם.

נותרה סוגיה אחת שאיננה מוסכמת. רק עליה נקיים דיון קצר ואנחנו מכריעים בה.

יהושע שופמן

קיימנו דיון ארוך עם התאחדות התעשיינים, המשרד לאיכות הסביבה ועמותת אדם סבע דין, ובסוף הישיבה אמרתם, שהגענו כמעט להסכמה. ניסינו להגדיר הגדרה מדויקת כמה שניתן כדי שלא להשאיר מקום לספקות. איחדנו את שני סעיפי המשנה כדי לא ליצור הבחנות מפתיעות וריכוזים, והגנה על מידע עסקי באה לידי ביטוי ברישא. מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי, או שהוא בטל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו. וכן מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי. זה בעצם מה שהופיע בהצעה הממשלתית. החריג לגבי מידע סביבתי בא לידי ביטוי בשתי פסקאות. פסקה זו לא תחול על מידע שהוא אחד מאלה:

- (א) מידע על חומרים שנפלסו, שנשפכו, סולקו או הושלכו לסביבה.
- (ב) תוצאות של מדידות רעש, ריח וקרינה, שלא ברשות היחיד.

הי"ר דוד צוקר

עד כאן מוסכם על כל הגורמים שהיו שותפים לצוות. אין דיון על מה שהוקרא עד כאן.

בועז אורן

יש חלוקת סמכויות ברורה בין המשרד לאיכות הסביבה לבין הוועדה לאנרגיה אטומית, לא התייעצו איתנו, אנחנו רואים זאת בפעם הראשונה.

הי"ר דוד צוקר

ענין בזה, ואם אתה חולק ניתן לך את הזכות להגיב.

יהושע שופמן

החריג הזה הוא חריג רק לרישא, הוא איננו חריג לסעיף 13.

יהושע נאמן:

הבענו את דעתנו לגבי הנושאים האלה בתזכיר מפורט שהעברנו למשנה ליועץ המשפטי. ב-2 בדצמבר ואני לא רוצה לחזור על הדברים. יחד עם זאת, אני רוצה להציג בפניך את הקושי הקיים במסגרת הפעילות שלנו מול רשות כמו רשות ניירות ערך. למשל, בתקנות הדיווח מייד, כשחברה היא חברה ציבורית שהנפיקה את המניות לציבור, חלות עליה חובות דיווח ומתן מידע הן באופן שוטף והן באופן תקופתי. מלבד זה, חלות עליה חובות של מתן מידע שהוא עדין לא בבחינת דיווח. למשל, בתקנות הדיווח של הדוחות המידיים התקופתיים יש סעיפים שאומרים, שתאגיד חייב למסור מידע לרשות אבל זה עדיין לא דיווח. כאשר זה מידע זה עדין לא הופך למידע לנחלת הכלל. רק אם ראתה הרשות, שהמידע הזה חשוב למשקיע והוא צריך לדעת זאת בקשר להחלטה הכלל, רק אם העסקית בנייר הערך, יישום החברה המדווחת, רק אז רשות ניירות ערך אומרת, אנחנו רוצים שהמידע הזה יהפוך לנחלת הכלל ולכן מבקשת לתת דוח מידי, והמשמעות של הענין, שאנחנו מעבירים דוח משולש לבורסה, לרשות ניירות ערך ולרשם התברות. לכן, כאשר אנחנו מדברים על מידע, הסעיף מדבר בעצם רק על מצב שהוא סוד. אני לא יודע מה הגדרה של סוד בהקשר הזה.

הי"ר דוד צוקר:

יש הגדרה בחוק ניירות ערך.

יהושע נאמן:

לגבי הנושא של מידע שנמסר לרשות ניירות הייתי מציע, שהעברת המידע תחול באופן פחיסטיבי, על כל דבר שהופך לנחלת הכלל מכוח חוק ניירות ערך. כאשר המידע הזה עדיין לא נחלת הכלל, הוא צריך להכנס למסגרת של סעיף 9(ב)(3). זאת עמדתנו.

הי"ר דוד צוקר:

אתה אומר, שהענין עלה מסעם נציגכם יותר מפעם אחת. כפי שאמרתי, הסיעונים והעמדות נשמעו, ובעיקר נשמעה ומכרה העובדה, שבחוק ניירות ערך יש הגנה למה שאתה מבקש. החוק הזה איננו בא לשנות דין קיים. צריך לזכור, אני חוזר ואומר, החוק לא בא לשנות דין קיים. איננו חוזרים לשאלה הזאת, היא נדונה מספר פעמים. חוק ניירות ערך שריר וקיים והוא אינו משתנה כתוצאה מחוק חופש המידע. עד כאן הנוסח שמר שופמן הביא בשם הצוות, מוסכם על הכל. עכשיו אני מבקש לדון בשאלה שאיננה מוסכמת.

יהושע שופמן:

השאלה שלא סוכמה היא שאלת מידע על חומרים מסוכנים שבתוך המפעל. הועלתה טענה שחומרים מסוכנים גם ברשות היחיד וגם בתוך המפעל, יוצרים סכנה לסביבה. לכן, יש לחייב גילוי מידע. מצד שני, נציג התאחדות התעשייתיים אומר, שזה לב ליבו של האסון המסחרי בתהליכי יצור. ההצעה שעלתה בדיון על מנת לפסור את המחלוקת היתה, שעד שהחוק יכנס לתוקפו, מכיוון שמדובר בנושא נקודתי שעוסק בחומרים מסוכנים, שלא להתייחס ספציפית לנושא חומרים מסוכנים בחוק זה אלא במידה שהמשרד לאיכות הסביבה סבור שיש מידע מסויים על חומרים מסוכנים שאפשר להגדיר אותו בין בחוק ובין בתקנות על פי הסמכה בחוק, אז ניתן ליזום תיקון מפורש, ספציפי, נקודתי לחוק חומרים מסוכנים.

הי"ר דוד צוקר:

מי יזום?

יהושע שופמן:

המשרד לאיכות הסביבה.

הי"ר דוד צוקר:

ההצעה הזאת מקובלת על עמותת אדם טבע ודין ועל התאחדות התעשייתיים?

יהושע שופמן:

על התאחדות התעשיינים - כן, על עמותת אדם טבע ודין - לא.

אריה ניגר:

יהושע שופמן יודע שהלכנו לקראת אנשי איכות הסביבה, הנושא של חומרים מסוכנים הוא הנושא הכי מפוקח שיש בתחום איכות הסביבה. זאת אומרת, במסגרת התקנות, ברישיון עסק צריך לתת תיק מפעל, פירוט מלא של כל תהליכי הייצור, במסגרת בקשה להיתר רעלים, אתה צריך לתת רשימה של כל מה שיש, אנחנו מעבירים זאת לדשיות המקומיות, למשרד לאיכות הסביבה, לאיגודי ערים, נותנים זאת לגורמים רבים, כאשר חלק גדול מהמידע נאסף על ידי מפקח חומרים מסוכנים במפעל, האינסטרס הציבורי נשמר ממילא על ידי רשויות המדינה.

שנית, החומרים המסוכנים הם לא הרים של חומרי נפץ שמופצצים, כדי לעשות דבק פשוט, צריך 62 כימיקלים שכולם ברשימה של חומרים מסוכנים, בענין הזה אנחנו לא חוששים מגופים ציבוריים ומאדם טבע ודין, אני מסכים עם יהושע שופמן, שהמידע על הסכנה הוא לא סוד מסחרי, האינסטרס הציבורי נשמר גם בלי פומביות.

איילת רחן:

אין ספק שבנושא של חומרים מסוכנים, יצטרך להיעשות איזון, הסענה היחידה שלנו, שהחוק הזה, על ידי מתן אפשרות להתקנת תקנות מכוח חוק זה, כאן המקום לעשות איזון, כלומר, בחוק הזה ולא בחוק חומרים מסוכנים, יש הסטוריה מאוד עצובה לרצון שלנו להגדיר בחוקים, איזה איזון יעשה, זה התחיל עוד בהצעת חוק פרטית של חבר הכנסת בני שמקין בתביעות אזרחיות, סיכונים סביבתיים, שם רצינו להכניס סעיף שיגדיר בדיוק, איך מוסרים את המידע שיש לנו על צד שלישי, בין היתר בדבר סיכונים, שם נאמר, זה לא המקום, המקום הוא בחוק חופש המידע, מה שאנחנו מציעים, שיהיה סעיף נוסף: בדבר סיכונים, שאת האיזון יעשה בתקנות, סיכונים אחרים שלא מופיעים בסעיפים א' ו-ב', א' ו-ב' מסדירים את המצב הקיים היום, יש להכניס סעיף ג', שיש סיכונים, שאנחנו מודים ומתוודים שצריך לעשות תיקון דק מאוד, אין לנו שום רצון למסור מידע דגיש, מסחרי, שביד דמה.

היר"ר דוד צוקר:

אומד אריה ניגר, שהאינסטרס הציבורי נשמר באופן קפדני על ידי המשרד לאיכות הסביבה, המשרד לאיכות הסביבה מקבל כל מה שהוא רוצה על מנת לבדוק אם יש סכנה, סיבת הסכנה ומהותה של הסכנה, מה צריך עוד בנוסף לזה? לא הפומביות חשובה להם, האינסטרס הציבורי נשמר בדרך אחרת.

איילת רחן:

זאת הסיבה שאנו טוענים, שכל איזון צריך להיעשות במסגרת החוק הזה, יש המון מידע שיש ברשות, שלא ימסר.

היר"ר דוד צוקר:

מכוח איזה חוק אתם מבצעים את הבדיקות בחיפה?

איילת רחן:

בחיפה יש רישיון עסק או צו אישי.

היר"ר דוד צוקר:

למה שלא תתקינו זאת בחקיקה ההיא? למה בחוק הזה?

איילת רחן:

בגלל שהנושא הוא, מה ניתן למסור לציבור, אי אפשר לומר, אם הרשות מפקחת, אין צורך בחוק הזה, אנחנו אומרים, שיש צורך להסדיר בחוק הזה מה ימסר הלאה.

בנימין אלון:

השנה התקבל חוק, שעבר דרך ועדת הפנים ואיכות הסביבה, אשר בעצם איחד 5 חוקים, בריאות העם, חומרים מסוכנים ועוד כמה. יש שם סנקציות רציניות גם למפעלים, גם לאנשים פרטים, אשר מצדיק את מה שאמרה קודמתי. הסענה הזאת יכולה להיות טענה שרירותית לגבי כל משרד. כשאני שומר על האינטרס הציבורי, צריך לסמוך עלי. דווקא בנושא של איכות הסביבה, יש רמת מודעות ציבורית גבוהה וטוב שיש. אני בפירוש חושב שאף אחד לא צריך לדעת את 62 היסודות הכימיים שאתם בוראים דרכם עולמם חדשים. אבל לקבוע סטנדרטים של סיכונים שיש לכם ולפרסם אותם.

ענת שקולניקוב:

לא הייתי שותפה בצוות הזה, מה שסוכם מקובל עליי. אני גם חושבת שצריך להופיע סעיף נוסף, סעיף ג': סיכונים סביבתיים, בריאותיים או בטיחותיים לציבור. לא יעלה על הדעת שמישהו ימסור מידע על סיכונים בריאותיים לציבור, אבל מישהו יאמר, זה פוגע באינטרס הכלכלי שלי פגיעה ממשית. אם מדובר על סיכון בריאותי או סיכון בטיחותי לציבור, ודאי שצריך למסור את האינפורמציה הזאת ולכן אני חושבת שצריך להופיע סעיף ג': סיכונים סביבתיים בריאותיים או בטיחותיים לציבור.

נתן סמור:

אם מדובר על סיכונים בריאותיים, דווקא נסכים שזה ייכלל. אבל, הפסקה המייתרת, פסקה זו לא תחול על מידע וכו', צריך להיות כלול בה גם תנאי עמידתיות, שהוא קצת חסר. אני מקבל את הסענה, שיכול מאוד להיות, שעצם העובדה שקיים סיכון, יכול להיות שאין צורך למנוע את המסירה לציבור. מה שכן, המידע יכול להגיע גם לדברים מאוד פרטניים. הפסקה האחרונה מייתרת לחלוטין ומוציאה את המידע וצריך להכניס את הנושא עמידתיות.

הי"ר דוד צוקר:

יש כאן הסכמה, שיש נסיבות שצריך לכלול אותן בחקיקה. השאלה, מכוח איזה חוק זה יהיה. האם זה יהיה כאן או על פי ההצעה שהצעת בהתחלה בחוק חומרים מסוכנים?

יהושע שופמן:

כמו שהסברתי בישיבה הקודמת, ברגע שקובעים חריג לחריג, יש פה את סעיף 3 רישא, הוא חריג, והסיפא הוא החריג לחריג. ברגע שמכריעים מהחריג, בעצם אין עוד שיקול דעת. מידע שנכנס בגדר אותו חריג בסיפא, חייבים למסור ואין איזונים. מידע שהוא ברשות הרבים, מידע שנפרד לסביבה, אין איזונים. על זה היתה הסכמה. מהו סוג המידע. ברגע שאנחנו מדברים באופן כללי על מידע, על סיכונים, אנחנו לא יודעים מה רמת הפירוס. המידע בדבר סיכונים הוא מידע על כל הכרוך ביצירת הסיכון. במשרד הבריאות למדנו להבדיל, שיש מידע המגיע בתהליך של רישוי תרופות. הוא מידע רגיש מאוד מבחינת סודיות. או שהרשות נותנת את האישור או שלא נותנת את האישור. אבל אם מישהו מגיש בקשה לרישום תרופה והרשות מסרבת לתת את האישור לתרופה, אז המידע הזה הוא סוג עסקי.

הי"ר דוד צוקר:

ניסוח של סעיף ג' יחייב את פרסום העניין?

יהושע שופמן:

הבעיה שאנחנו מדברים על חריג רחב. המבנה של החוק אומר, שיש מידע שהוא מידע סודי של צד שלישי. יש כאלה שאומרים, הרשות הציבורית לא צריכה להיות זו שמאזנת. אמרנו, בהרבה מקרים היא כן צריכה להיות המאזנת. אילו הייתי בסוח שאפשר בתקנות להגדיר במדויק, הרבה יותר קל להכניס את הסעיף המסמך. אני חושש מסעיף מסמך, שאני לא בסוח שנדע למלא את התוכן.

בנימין אלון:

מצד שני, אתה עושה כאן איזה שהיא סנקציה שמחייבת את הרשויות לקבוע איזה שהם מסנדרסיס. שלא יחייבו אותם לחשוף את הסוד המסחרי. כלומר, אני מכריח אותם לתת לי תשובה לבנייה מבלי לחשוף את הסוד המסחרי.

יהושע שופמן:

בלי לחשוף את הסוד המסחרי - אין לי בעיה. בסעיף 11 אמרנו, גם אם יש עילת תיסיון לפי סעיף 9, כל המידע שניתן לחת בלי לחשוף את הסוד, חייבים לתת, גם אם מדובר במחיקות.

אריה ניגר:

אם אמות המידה היו נקבעות במסגרת 9(א) ששם יש איסור, פה להיפך, יש רשות שחורג מן האיסור.

איילת רחן:

אחד הדברים שאנחנו מעוניינים בו ולדעתי גם התאחדות התעשיינים צריכה להיות מעוניינת בזה, לא להתווכח בכל פעם. החשיבות שבתקנות, שאם ניתן ואנחנו מאמינים שניתן, להוסיף סעיף בדבר סיכונים לסביבה, סיכונים שטרם נפלטו, כפי שייקבע בתקנות. אנחנו לא דורשים שהשר לאיכות הסביבה יקבע את התקנות. אנחנו מסכימים עם התאחדות התעשיינים, שאולי יש צורך באיזון. הוספנו סעיף, תמנע הרשות הציבורית מלחסור מידע כאמור בפסקה של סיכונים סביבתיים, עם ששוכנע כי זכות הציבור לקבלת המידע אינה גוברת על זכות הפרט לחיסיון המידע. זאת אומרת, הכנסנו סעיף איזון פנימי שלנו.

יהושע שופמן:

בהסכמת השר לאיכות הסביבה ושר התמיס, לא נצא מזה, שנדע מה אנחנו רוצים לעשות, אפשר לעשות זאת.

איילת רחן:

למה לא נצא מזה? אם יש סעיף שאומר, ששלושת הגופים יכריעו איזה סוג מידע בדבר סיכונים ימסר ואיזה לא ימסר, למה זה לא המקום הנכון? מה שזה יעשה, זה יכריח את שלושת הגופים לצאת עם רשימה ברורה, מה ימסר ומה לא ימסר.

יהושע שופמן:

ברגע שיהיו תקנות, לא תהיה בעיה לקבוע סעיף מסמך.

היור' דוד צוקר:

מכוח מה יהיו תקנות לגבי חומרים שטרם נפלטו? אין כאן סעיף שמסמך.

יהושע שופמן:

יש תיקון בדרך.

ענת שקולניקוב:

מדובר לא רק על סוד מסחרי אלא גם על אינטרס כלכלי. נניח שנמסר מידע ממפעלים למשרד התעשייה והמסחר על מפעלים שיש בהם סיכונים בסיחותיים, מידע על סיכונים בריאותיים מסוימים - - -

היור' דוד צוקר:

אתה קובע ב-ג': סיכונים אחרים, שאין בגילויים כדי לפגוע בסוד מסחרי.

יהושע שופמן:

אם אין בגילויים כדי לפגוע, אין בעיה. כיוון שאנחנו מדברים על חריג שמונע איזונים, אני חושש מאוד להוסיף לזה כשזה לא קונקרטי, כי אין פה שיקול דעת, אין פה איזון. בכיוון הפוך יש איזון כפול.

יהודה לנדא:

יש לי דוגמאות מנקודת בריאות העם. יש סמכות לרשות להתערב בדברים שמסכנים את בריאות הציבור. מה שקורה, בחוק הזה אנחנו מתעלמים, האם העובדה למרות שזה נמצא ברשות הפרט ועדיין מסכנת את הציבור, האם הם יכולים למסור את המידע. זה נמצא ברשות היחיד ומסכן את הציבור.

יהושע שופמן:

יש שיקול דעת ובקרה של בית משפט על שיקול הדעת. יש גם לרשות שיקול דעת.

בנימין אלון:

סעיף 1 שציננת קודם, נותן יותר מדי לרשות להחליט, שהיא לא יכולה לחשוף בלי לסכן את סעיף 9. כלומר, אני יותר מדי סומך על השרירותיות שיכולה להיות.

יהושע שופמן:

הרשות חייבת להראות עילה לפי סעיף 9. אם היא לא עושה זאת, יש על זה בקרה כמו בכל מקרה שרשות פועלת שלא כדין. על כל נושא המזהמים החלטנו במישרין.

הי"ר דוד צוקר:

מדובר על מזהם שעדיין לא נפלט. הוא מוחזק בתוך המחסן.

יהודה לנדא:

אני רוצה שהרשות תפרסם זאת. אם יש בו כדי להוות סכנה לציבור, היא צריכה לפרסם זאת. אני לא רוצה שהיא תהיה רשאית, אני רוצה שהיא תפרסם.

הי"ר דוד צוקר:

אם היא תפרסם את קיומה של הסכנה?

לירון ליבמן:

הפגיעה בערך הכלכלי כפי שאני רואה כאן, שהמידע הוא בעל ערך כלכלי, לא שגילוי יפגע כלכלית.

איילת רחן:

זה לא מה שכתוב. מה שכתוב: שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי, כלכלי. לא במידע. זה כל כך רחב ואולי בצדק.

לירון ליבמן:

אבל עדיין המידע צריך להיות בעל ערך כלכלי, אם הוא לא בעל ערך כלכלי, הוא לא נכנס לכאן.

שרון הברמן:

הכל במסגרת סעיף 9(ב) שהוא בשיקול דעת.

איילת רחן:

אנחנו חושבים, שתשוב שייקבע איזה סוגי מידע ימסר.

הי"ר דוד צוקר:

מאחר וכל סעיף 9(ב) נמצא בשיקול דעת, הוא בשיקול דעת בסופו של דבר של בית משפט. זה לא אומר, שכל מה שיש במפעל והוא סכנה מחרידה לשלום הציבור, ישאר כמוס ודבר הסכנה לא נודע. יש שיקול דעת כן לפרסם את הענין. המצב לא כל כך נורא.

איילת רחן:

זה לא נורא, אבל זו חקיקה בגצי"ת שלכל אורך הדרך דיברנו. שאנחנו מעדיפים שהמחוקק יקבע את אמות המידה. הצענו, שיהיה איזון, ושייקבעו אמות מידה.

יהודה לנדא:

בפקודת בריאות העם יש אפשרות לפסול למשל מי שתיה. בסעיף 152: "מצאה רשות הבריאות כי מי שתיה אינם תואמים, רשאית לפסול אותם." אם אתה לא מסיל עליה חובה שלא בשיקול דעת לפרסם את העובדה הזו, החוק הזה יוצא חסר.

הי"ר דוד צוקר:

אני מוכן שייפרסמו רק את דבר הסכנה. זה המוצא היחיד שאני רואה.

הסיכום שאני מציע: אנחנו משאירים זאת בשיקול דעת של בית משפט. אם אתם רוצים בנקודה זו, יהיה בירור במליאה. זה המוצא היחיד. אנחנו כל הזמן חחרים על הדברים.

איילת רחן:

מדוע לא נאמר, שבתקנות יקבעו אמות מידה לשיקול דעת? שהתקנות יקבעו את שיקול הדעת מתי למסור ומתי לא למסור.

הי"ר דוד צוקר:

אתם יכולים להביא זאת. תציעו זאת לשר המשפטים.

האם יש הערות נוספות?

רון דול:

לגבי סעיף 9, הצעה לחוספת. יש כאן חוסר מבחינת האם למקד זאת לדיונים או משא ומתן שמנהלת רשות ציבורית מול צעד שלישי. החוסר הוא, שזה לא דיונים פנימיים כי זה כבר יצא החוצה, חשבת על הסכמי עבודה, ויהושע הוסיף בצדק. שגם משא ומתן בתחום המדיני או משא ומתן אחר לא צריך להפוך לנחלת הכלל תוך כדי ניהול המשא ומתן. אני מציע ניסוח, שהסייג שייאמר, מידע בדבר דיונים הקשורים לניהול משא ומתן.

יהושע שופמן:

העקרון מוסכם. תוך כדי משא ומתן לא מפרסמים פרטוקולים. רון דול צודק במידה מסוימת, שהסעיפים האחרים הם לא חד משמעיים. נדמה לי, שהשכל הישר אומר, שאם לא היינו כותבים זאת, אנחנו מדברים על מידע שעלול לשבש תפקוד תקין. אין לי התנגדות אם זה מקובל על הפורום.

הי"ר דוד צוקר:

איזה משא ומתן? כל משא ומתן? אם יש משא ומתן על רכישת ענין שהוא פרובלמטי מאוד מבחינה סביבתית. רון דול בא מתחום יחסי עבודה וזה מה שמעסיק אותנו. הסייג הזה מקובל ואני לא רוצה, כל משא ומתן. אני לא רוצה להרחיב זאת.

רונ דול:

גם בתחום המדיני, הייתי רוצה שכל הדיונים שמתנהלים - - -

הי"ר דוד צוקר:

לא, לכן אני לא יודע אם צריך להכניס זאת. איך נגדיר, רק משא ומתן בעיני איגוד מקצועי?

לירון ליבמן:

אם זה בתוך הרשות, זה לא פתוח לאדם מבחוץ, ואם זה לא בתוך הרשות, זה פתוח.

רונ דול:

אם זה היה בתוך הרשות, לא הייתה בעיה. אבל היות ואתה מנהל משא ומתן מצד שלישי - - -

הי"ר דוד צוקר:

אם צד שלישי יוציא את נוסח הפרוטוקול הוא עבר עבירה?

לירון ליבמן:

זה ניתן להסדרה במסגרת פגיעה או שיבוש פעילותה התקינה של הרשות. בהגדרת משא ומתן, זה ענין מסובך ועדיף לא לקבוע קביעה שאולי תוציא מכלל ההגנות דברים שכן צריכים להיות ולהיפר.

הי"ר דוד צוקר:

אני מבין את החשש. אבל אנחנו מדברים על משא ומתן אחר. יש כאן צד חיצוני שלישי, מה אנחנו עושים איתו?

לירון ליבמן:

זה נכנס לשיבוש פעולתה של הרשות.

הי"ר דוד צוקר:

אנחנו נוחת על זה.

רונ דול:

אני מקבל את הדיעה שזה יפגע בתחומים אחרים לכן אני מבין את ההיגיון בסייג כללי.

הי"ר דוד צוקר:

זה יפגע באינטרס של חקיקת החוק. אם מוגדר רק המשא ומתן המקצועי, הקואליציה לא תרצה לתמוך בזה כי זה אומר, שכל הדברים האחרים הם בסטטוס שונה לגמרי.

יהושע שופמן:

אם נכתוב, משא ומתן לקראת הסכמי שכר, כאילו שאנחנו אומרים שכל שעה יש משאים ומתנים, ואם נכתוב משא ומתן, זה נשמע רחב מדי.

רונ דול:

מידע בדבר דיונים הקשורים לניהול משא ומתן.

הי"ר דוד צוקר:

ומה עם כל שאר הדיונים שלא קשורים למשא ומתן? אני לא יכול. אני רואה שזה יפגע בתחומים אחרים ואני לא רוצה. זה יפגע בכל שאר המשאים ומתנים, אני לא רוצה להוציא אותם. אני לא מקבל את הבקשה.

איילת רחן:

אני מבקשת להסכים להצעה של יהושע שופמן. שאם עד לחקיקת החוק נחזיר משהו מוסדר -

הי"ר דוד צוקר:

בקשתי מהצוות מהפעם הקודמת תקפה. כלומר, אם יהיה משהו מוסכם על כל השותפים, זה יכנס כלשוננו.

סיימנו את עבודת ועדת המשנה. את דברי התודה הפרטיים והקולקטיביים אני אומר במליאת הוועדה. שם זה הפורום הראוי. אנחנו נפרדים, ישבנו 11 פעמים ואני מקווה מאוד שעשינו משהו. שגם אם הוא נאלץ לקבל פעמים רבות אילוצים ממשלתיים, שלמוניים שאני שלם איתם, שעדיין אנחנו עושים משהו חדש, בעל משמעות לחיים הציבוריים בישראל. נפגש פעם נוספת בפורום אחר, וראו זאת כתודה אישית שלי לכולכם. תודה רבה, אני מודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:50.